

библиотека
КАМЕЯ
фантастика

Р О Б Ъ Р Т
Х А Й Н Л А Й Н

СТРАННИК В СТРАННА СТРАНА



РОМАНЪТ Е
НОСИТЕЛ НА
НАГРАДАТА
„ХЮГО“

РОБЪРТ ХАЙНЛАЙН СТРАННИК В СТРАННА СТРАНА

Превод: Владимир Зарков

chitanka.info

Историята в романа се развива в неопределено бъдеще. Хората изпращат първия си заселнически кораб да създаде колония на Марс. Изгубват сигнали от кораба още преди да е кацнал. Двайсет и пет години по-късно изпращат втори кораб, който успява да кацне благополучно на планетата и там откриват Валънтайн Майкъл Смит или просто „Майк“. Роден на Марс и отгледан от марсианците, той е върнат на Земята, където „марсианският“ начин на мислене се сблъсква с представите на автора за бъдещото „световно“ общество.

*На Робърт Корног
Фредрик Браун
Филип Хосе Фармър*

*Забележка:
Всички хора, богове и планети в книгата са
измислени. Съжалявам за всяко съвпадение.
Р. А. Хайнлайн*

ЧАСТ ПЪРВА
НЕГОВИЯТ НЕБЕЗУПРЕЧЕН ПРОИЗХОД

ПЪРВА ГЛАВА

Имало едно време марсианец, който се казвал Валънтайн Майкъл Смит.

Участниците в първата експедиция до Марс бяха подбрани според теорията, че най-голямата опасност за човека е самият човек. По онова време, осем земни години след основаването на първата човешка колония на Луната, такова междупланетно пътешествие можеше да се осъществи само по инерционни орбити — от Земята до Марс за двеста петдесет и осем денонощия, същият срок за обратния полет и още четиристотин петдесет и пет денонощия на Марс в очакване планетите да припълзят отново до взаимно положение, позволяващо най-благоприятната орбита.

„Посланик“ можеше да достигне целта си, само като дозареди с гориво в космическа станция. Добереше ли се до Марс, би могъл и да се завърне — ако не се разбиеше при кацането, ако екипажът откриеше вода за зареждане на реактора и ако не се случеха хиляди нежелани неща.

Събрани заедно за почти три земни години, осемте човека трябваше да поддържат отношения, много по-добри, отколкото обикновено постигат хората. Веднага се отказаха от идеята за изцяло мъжки екипаж заради вероятната му неустойчивост и нездравословна атмосфера. Сметнаха, че четири семейни двойки са оптималната възможност, стига да съчетаят в тях всички необходими специалности.

Като главен изпълнител на поръчката, Единбургският университет нае за подбора на екипажа Института за социални изследвания. След отхвърлянето на доброволци, неподходящи поради възраст, здравословно състояние, психическа нагласа, квалификация или нрав, в списъка на института останаха девет хиляди приемливи кандидати. Имаха нужда от астронавигатор, лекар, готвач, механик, командир на кораба, семантик, химически инженер, електронен инженер, физик, геолог, биохимик, биолог, атомен инженер, фотограф, хидропоник и инженер на ракетни системи. Имаше стотици възможни комбинации на доброволци, притежаващи тези умения. Подбраха само

три семейни двойки... но и в трите случая специалистите по психодинамика, които оценяваха факторите на съвместимостта, просто се хванаха за главите от ужас. Главният изпълнител предложи да намалят изискванията си за съвместимост. Институтът веднага заяви, че е готов да върне символичното си заплащане, равно на един долар.

Компютрите продължаваха да обработват базата данни, променяща се заради смърт или отказ на доброволците, или пък появата на нови. Капитан Майкъл Брант, магистър по природни науки, комодор от запаса във федералните въоръжени сили, пилот и на тридесет години вече ветеран в полетите до Луната, имаше връзки в института. Неговият човек състави за него списък на неомъжените жени, които (заедно с капитана) биха могли да допълнят екипажа, после съчета името на Брайънт с всяка от тях и ги пусна през компютъра, за да определят допустимата комбинация. Вследствие на това капитанът отлетя за Австралия и предложи брак на доктор Уинифрид Кобърн — стара мома, по-възрастна от него с девет години.

Сигналните лампички примигваха, личните досиета се пресяваха и накрая бе съставен подходящ екипаж:

капитан Майкъл Брайънт, командир на кораба — пилот, астронавигатор, втори готвач, втори фотограф, инженер по ракетните системи;

д-р Уинифрид Кобърн Брант, на четиридесет и една години — семантик, квалифицирана медицинска сестра, отговорник по припасите, историк;

г-н Франсис Кс. Сийни, на двадесет и осем години — старши офицер, втори пилот, астронавигатор, астрофизик, фотограф;

д-р Олга Ковалич Сийни, на двадесет и девет години — готвач, биохимик, хидропоник;

д-р Уорд Смит, на четиридесет и пет години — лекар и хирург, биолог;

д-р Мери Джейн Лайл Смит, на двадесет и шест години — атомен инженер, техник по поддръжката на електронните и силовите системи;

г-н Сергей Римски, на тридесет и пет години — електронен инженер, химически инженер, механик, техник по поддръжката на криологичните системи;

г-жа Елеанора Алварес Римски, на тридесет и две години — геолог и селенолог, хидропоник.

Така екипажът имаше всички необходими умения, част от тях придобити в процеса на интензивно обучение през седмиците преди излитането на кораба. Но по-важно беше, че членовете на екипажа отговаряха на изискванията за съвместимост.

„Посланик“ отлетя. През първите седмици и радиолобителите можеха да приемат предаванията му. С отслабването на сигналите започнаха да ги препредават изстреляни от Земята радиорелейни спътници. Изглежда хората на кораба се чувстваха здрави и доволни от живота. Доктор Смит нямаше по-сериозни проблеми — явно екипажът се приспособяваше към безтегловността и повече не опря до лекарствата срещу повръщане след първата седмица. И да имаше затруднения с дисциплината, капитан Брант не докладваше за тях.

„Посланик“ навлезе в постоянна орбита около Марс, малко по-ниска от тази на Фобос и прекара следващите две седмици във фотографиране и проучване на планетата от разстояние. После капитан Брант изпрати радиограма: „Утре в 12 часа стандартно време по Гринуич ще кацнем южно от Лакус Соли“.

Не получиха други съобщения от кораба.

ВТОРА ГЛАВА

Мина четвърт земен век, преди Марс да бъде посетен от други хора. Шест години след последното известие от „Посланик“ безпилотната сонда „Зомби“, изстреляна от Международното дружество за астронавтика, прекоси космическата пустош, остана в орбита да подходящия момент и се върна. Снимките, направени от робота, разкриха непривлекателна за хората земя. А инструментите на сондата потвърдиха, че рядката марсианска атмосфера не може да поддържа роден на Земята живот.

Освен това снимките от „Зомби“ доказаха, че „каналите“ са изкуствени съоръжения, а други подробности бяха изтълкувани като руини на градове. Канеха се да изпратят нова експедиция, но Третата световна война им попречи.

И все пак забавянето даде възможност новата експедиция да е много по-добре съоръжена от първата. Федералният кораб „Защитник“, с изцяло мъжки екипаж от осемнадесет космонавти и двадесет и трима бъдещи заселници (също само мъже) на борда, достигна Марс за деветнадесет дни благодарение на двигателите си „Лайл“. „Защитник“ кацна южно от Лакус Соли, защото капитан Ван Тромп Имаше намерение да открие „Посланик“. Втората експедиция докладваше всеки ден. Три от съобщенията събудиха особен интерес. Първото гласеше:

„Открихме кораба «Посланик». Няма оцелели.“

А второто: „На Марс има живот“.

И третото: „Корекция на съобщение 23–105 — открихме един оцелял от «Посланик».“

ТРЕТА ГЛАВА

Капитан Вилем ван Тромп се отличаваше с човечността си. Изпрати радиограма преди приземяването: „Пътникът ми не бива да бъде посрещан официално. Осигурете совалка с ниско притегляне, носилка и линейка. Също и въоръжена охрана.“

Нареди на корабния хирург да съпроводи Валънтайн Майкъл Смит, за да се увери, че ще бъде прехвърлен в Медицинския център „Бетесда“, настанен на водно легло и опазен от контакт с външния свят. А самият Ван Тромп отиде на извънредното заседание на Висшия съвет на Федерацията.

Когато слагаха Смит на леглото, първият министър на науката тъкмо казваше:

— Признавам, господин капитан, че вашите пълномощия като командир на една — забележете, научна — експедиция, ви дават правото да поискате медицинска помощ за лице, намиращо се временно под грижите ви. Но не разбирам какви основания имате да се намесвате в работата на моето министерство. Ами че Смит е истинска съкровищница на научни данни!

— Да, предполагам, че е така.

— Тогава защо?... — Министърът на науката се обърна към първия министър на мира и сигурността. — Дейвид? Ще дадеш ли съответните указания на твоите хора? В края на краищата, не можем да подлудяваме от чакане учените, да спомена само професор Тиргартен и доктор Окаджима, например.

Министърът на мира се озърна за миг към капитан Ван Тромп, който поклати глава.

— Но защо? — настоя министърът на науката. — Нали сам признахте, че той не е болен.

— Пиер, позволи на капитана да обясни — предложи министърът на мира. — Е, какво ще кажете?

— Сър, Смит не е болен — започна Ван Тромп, — но не се чувства добре. Никога досега не е бил подлаган на нормалното земно притегляне. Сега тежи два пъти и половина повече и мускулите му

просто не могат да се справят с това. Не е свикнал и с атмосферното налягане на Земята. Всъщност не е свикнал с нищо тук и претоварването му идва в повечко. Дявол го взел, господа, но и аз съм направо скапан, а все пак съм роден на тази планета.

Министърът на науката не скри презрението си.

— Капитане, ако ви е трудно отново да свикнете с гравитацията, нека ви уверя, че очаквахме това. И аз съм го изпитвал след полет в космоса. Знам какво ви е в момента. Но онзи човек Смит трябва да...

Капитан Ван Тромп реши, че е време да прояви ината си. Винаги можеше да намери извинение в наистина прекомерната си умора. Струваше му се, че току-що е попаднал в гравитационното поле на Юпитер. Затова си позволи да прекъсне министъра.

— Ха! „Този човек Смит“! Човек! Нима не разбирате, че не е човек?

— Ъ?

— Смит... не... е... човек.

— Моля? Бихте ли обяснил, капитане?

— Смит е разумно същество с човешки произход, но е по-скоро марсианец. Преди ние да кацнем там, не бе зървал хора. Той мисли и чувства като марсианец. Отгледан е от раса, която няма нищо общо с нас — ами че те дори не знаят що е секс! И така — Смит е човек по произход, но марсианец по възпитание. Ако искате да го побъркате и да похабите такава „съкровищница“, пратете му вашите дебелоглави професори. Въобще не му давайте шанс да привикне с лудницата, която наричаме Земя. Не ми пука, аз си свърших работата!

Мълчанието бе прекъснато от генералния секретар Дъглас.

— При това я свършихте добре, капитане. Ако този човек... или човекомарсианец има нужда от няколко дни за приспособяване, уверен съм, че науката може и да почака малко. По-спокойно, Пит! Капитан Ван Тромп е достатъчно уморен.

— Но едно нещо не може да чака — намеси се министърът на общественото осведомяване.

— Кажете, Джок.

— Ако не покажем съвсем скоро Човека от Марс по стереото, ще си докараме бунтове на главите.

— Хъм... Джок, преувеличаваш. Разбира се, ще запълним новините с марсиански истории. Аз ще наградя капитана и неговия

екипаж... да речем, утре. А капитан Ван Тромп ще може да сподели преживелиците си, след като си отдъхне тази нощ, разбира се.

Министърът поклати глава.

— Не е ли достатъчно, Джок?

— Хората очакваха експедицията да им докара истински, жив марсианец. Щом не разполагаме с такъв, имаме нужда от Смит, и то скоро.

— Живи марсианци значи? — Генералният секретар Дъглас се обърна към Ван Тромп. — Имате ли записи на марсианци?

— Хиляди метри лента.

— Ето ти го решението, Джок. Когато приказките на живо престанат да вършат работа, наблюдавайте на записите. А сега, капитане, да обсъдим въпроса за екстериториалността. Казвате, че марсианците нямали нищо против?

— Ами, не, сър... но и не дадоха съгласието си.

— Май не схващам мисълта ви.

Ван Тромп си подъвка устните, преди да продължи.

— Сър, да говориш с марсианец е все едно да си бъбриш с ехото. Изобщо не влизат в спорове, но и резултати също няма.

— Вероятно трябваше да доведете тук вашия... как му беше името... вашия семантик. Да не би да чака пред залата?

— Махмуд, сър. Доктор Махмуд. Но той се чувства зле. Ъ-ъ... леко нервно разстройство.

Капитан Ван Тромп си каза, че и това е начин да заместиш израза „къркан до смърт“.

— Трудности в следполетната адаптация?

— Да, донякъде.

„Проклети земни червеи!“

— Е, добре, доведете го, когато се оправи. Дано и онзи младеж Смит ни помогне с нещо.

Онзи младеж Смит беше зает с трудната работа да оцелее. Тялото му, непоносимо притиснато и отслабено от странно оформеното пространство в това немислимо място, най-после си отдъхна в мекото гнездо, където тези хора го настаняха. Прекрати

усилието да поддържа непроменена формата си и съсредоточи третото си равнище в дишането и пулса.

Осъзна, че ако продължава така, ще се самопогълне. Белите му дробове пулсираха с честотата, с която бе свикнал у дома, сърцето му биеше трескаво, за да разпредели нахлуващия кислород. Всичко това се дължеше на опита му да се справи с теснотията, при това задушен от отровно плътната и опасно горещата атмосфера. Смит се погрижи за това.

Когато пулсът му спадна до двадесет удара в минута, а дишането му стана почти незабележимо, той отдели още малко време, за да е сигурен, че няма да се обезтелеси, докато вниманието му е насочено другаде. Когато се увери в това, остави малка от част от второто си равнище нащрек и оттегли съзнанието си. Беше необходимо да огледа отново подредбата на множеството нови събития, за да ги нагласи към себе си, а после да ги съхрани и възхвали.

Откъде да започне? С напускането на дома, когато обгърна тези, другите, превърнали се в новите му съгnezдници? Или с идването си в това смазано пространство? Изведнъж пак го връхлетяха светлините и звуците от пристигането и усещането разтърси до болка неговото съзнание. Не, още не бе готов да приеме тази подредба... назад! Назад, към времето преди да срещне другите, които станаха свои. Дори още преди оздравяването, последвало първото грокване, че не е същият като братята си по гнездо... назад към самото гнездо.

Мислите му не съдържаха никакви земни символи. Съвсем отскоро се бе научил да използва най-прости изрази на английски, при това по-трудно, отколкото един индус в пазарлък с турчин. Смит си служеше с английския език като с кодова книга за трудно и несвършено извличане на смисъла. А сега мисълта му, побрала трупани половин милион години абстракции от една изумително чужда култура, се бе отнесла толкова далеч от човешкия опит, че дори не подлежеше на превод.

В съседната стая доктор Тадеус играеше крибидж с Том Мичъм, прикрепения специално към Смит фелдшер. Тадеус хвърляше по едно око на екраните и датчиците. Когато на един от тях проблясващото число от деветдесет и два удара в минута спадна до по-малко от двадесет, лекарят нахлу при Смит, следван по петите от Мичъм.

Пациентът лежеше върху гъвкавата тъкан на водното легло. Наглед беше мъртъв. Тадеус избулва:

— Доведи ми доктор Нелсън!

Мичъм отвърна отсечено:

— Веднага, сър! — След секунда добави: — Докторе, а електрошок?

— Доведи доктор Нелсън!

Фелдшерът изхвърча през вратата. Ординаторът огледа пациента си, без да го докосва. След малко влезе по-възрастен лекар, с мъчителната неловкост на човек, прекарал доста време в космоса, далеч от силно притегляне.

— Е, колега?

— Сър, преди две минути дишането, температурата и пулсът на пациента спаднаха изведнъж.

— А вие какво предприехте?

— Нищо, сър. Съгласно вашите указания...

— Добре. — Нелсън също огледа Смит и се обърна към комплекта уреди зад леглото — точно копие на онези в съседната стая. — Уведомете ме, ако настъпи друга промяна.

Той понечи да излезе, а Тадеус го изгледа стъписано.

— Но, колега...

— Да? — подкани го по-възрастният мъж. — Каква е диагнозата според вас?

— Ами, сър, не искам да се бъркам в лечението на ваш пациент.

— Помолих ви да изразите мнението си.

— Да, сър. Шок... вероятно нетипичен — побърза да се подсигури ординаторът, — но все пак шок, водещ до летален изход.

— Логично — кимна Нелсън. — Само че в този случай няма нищо логично. Виждал съм пациента в подобно състояние поне десетина пъти. Гледайте!

Той вдигна ръката на Смит и я остави да виси във въздуха.

— Катаlepsия? — предположи Тадеус.

— Наричайте я както щете. Просто се постарайте да не го безпокоят и ми съобщете за всяка промяна в състоянието му.

Нелсън върна ръката върху леглото и излезе. Тадеус се озърна към пациента, поклати глава и се върна в другата стая. Мичъм взе тестето.

— Още един криб?

— Не искам.

Мичъм кимна разбиращо.

— Докторе, мен ако питате, оня още преди съмване ще е клиент на гробарите.

— Да, ама никой не те е питал. Я върви да пушиш с пазачите! Искам да помисля.

Фелдшерът сви рамене и отиде при часовите, поставени в коридора. Те веднага се изопнаха, но щом видяха кой идва, пак се отпуснаха. По-високият морски пехотинец попита:

— За какво беше тая врява?

— От пациента се пръкнаха пет близначета и се карахме за имената. Ей, бичмета, някой ще ми кихне ли фас и огънче?

Другият часовой извади пакет цигари.

— Как си с духането?

— Горе-долу се оправям. — Фелдшерът пъкна цигара между устните си. — Господа, кълна се в Господ, ама нищо не ми е ясно за тоя пациент.

— А защо бяха тия заповеди "абсолютно никакви жени? Да не е сексуален маниак?

— Знам само, че го докараха от „Защитник“ и казаха да му осигурим пълно спокойствие.

— От „Защитник“ значи! — изсумтя първият морски пехотинец. — Светна ми.

— И какво ти светна?

— Връзва се. Не е имал жени, не е пипал жени, че дори не ги е виждал не знам си колко месеца. Отгоре на това е болен. Схвана ли? Страх ги е да не се оплези, ако вземе да докопа някоя. — Той намигна. — Аз поне така щях да направя.

Смит усети присъствието на лекарите, но грокна, че са добронамерени. Не се налагаше основната част от съзнанието му да се връща внезапно в света.

Реши да се завърне в ранния час, когато сестрите грубо трият лицата на пациентите си с мокри кърпи. Ускори ударите на сърцето си, усили дишането и безметежно огледа мястото, където се намираше. Отбеляза с възторг всички подробности на стаята. Виждаше я за пръв път, защото съзнанието му не можеше да я обгърне, когато го внесоха

тук. За него тази стая беше необикновена — не бе виждал нищо подобно на Марс, нито в клиновидните метални отсеци на „Защитник“. След като преживя отново събитията, свързали неговото гнездо с това място, вече беше готов да го приеме, одобри и донякъде да го възхвали.

Осъзна присъствието на друго живо същество. Един големичък паяк се спускаше по все по-дългата си нишка от тавана. Смит го наблюдаваше с удоволствие и се чудеше дали това е още един съгнездник.

В този момент влезе доктор Арчър Фрейм — ординаторът, който смени Тадеус.

— Добро утро. Как се чувствате?

Смит се замисли над въпроса. Разпозна първото изречение като нищо незначещи звуци, които не изискваха отговор. Второто бе съхранил в съзнанието си заедно с няколко възможни превода. Когато доктор Нелсън го изричаше, то имаше смисъл, но от устата на капитан Ван Тромп звучеше само формално.

Отново го обзе объркването, както често се случваше при опитите му да общува с тези същества. Но Смит накара тялото си да остане спокойно и рискува да отговори.

— Чувствам се добре.

— Добре! — като ехо отвърна и съществото. — Доктор Нелсън ей сега ще дойде. Готов ли сте за закуска?

Смит вече бе попълнил речника си с всички тези символи, но му беше трудно да повярва, че е разбрал правилно. Знаеше, че може да послужи за храна, но не беше „готов“ за това. Нито пък нещо му подсказа досега, че е бил избран за такава почетна роля. Не бе и подозирал, че тук оскъдицата от храна налага да се намалява телесно съставът на групата. Изпълни го кротка печал, защото имаше нужда от време, за да грокне всички нови събития... но не и съжаление.

Влизането на доктор Нелсън го спаси от необходимостта да състави подходящ отговор. Корабният лекар прегледа Смит, после всички датчици и се обърна към пациента си.

— Червото проработи ли?

Смит разбра въпроса. Нелсън все за това го питаше.

— Не.

— Ще го раздвижим. Но първо трябва да се нахраниш. Санитар, я ми подайте онзи поднос.

Лекарят собственоръчно пхна в устата му първите три глътки, после го накара да хване лъжицата и да се храни сам. Беше изтощително, но Смит изпита ликуващо веселие от първото си самостоятелно действие, откакто се озова в това странно разкривено пространство. Изпразни паницата и се сети да попита, за да възхвали своя благодетел:

— Кой е този?

— Трябва да кажеш „Какво е това?“ — поправи го Нелсън. — Това е изкуствено хранително желе, с което знанията ти май не се увеличават. Свърши ли? Чудесно. Тогава надигай се от леглото.

— Моля?

Смит си послужи със символа за изострено внимание, който често му помагаше при трудности в общуването.

— Казах да се надигнеш. Да станеш. Да се разтъпчеш. Вярно, слаб си като новородено коте, но няма да натрупаш мускули, ако само се излежаваш.

Нелсън завъртя регулатора и водата се оттече. Смит потисна чувството си за неувереност, защото знаеше, че лекарят го е съхранил в душата си. Скоро лежеше върху основата на леглото, а непромокаемата тъкан се бе нагънала около тялото му. Лекарят нареди:

— Фрейм, хванете го за другия лакът.

С помощта на двамата Смит пристъпи тромаво през ръба на леглото.

— Така. Сега се изправи. Няма страшно. Ще те хванем.

Той направи усилието да се задържи на краката си — кльощав младеж с недоразвити мускули и твърде широк гръден кош. Още в „Защитник“ му подкъсиха косата и подрязаха бакенбардите. Всъщност най-набиващата се в очи черта на Смит беше неговото гладко, бебешко лице, от което гледаха очи, по-подходящи за деветдесетгодишен старец.

Постоя така, леко разтреперан, после се опита да ходи. Затътри се три крачки и грейна в слънчева детска усмивка.

— Добро момче! — възкликна Нелсън и запляска с ръце.

Смит опита да направи още една крачка, разтрепера се и се свлече внезапно. Двамата лекари едва го хванаха.

— Да му се не види! — изфуча Нелсън. — Пак го прихвана. Помогни ми да го сложим на леглото. Не!... Първо го напълни.

Фрейм спря притока на вода, когато тъканта се вдигна петнайсетина сантиметра над основата. Настаниха неловко пациента, защото се бе сковал в зародишна поза.

— Подложи му мека лента под врата — заповяда по-възрастният лекар. — Ако се наложи, повикай ме. Пак ще го поразходим следобед. След три месеца ще скача по дърветата като маймуна. Нищо му няма.

— Щом казвате — измънка Фрейм недоверчиво.

— А, да — като се опомни, научи го да използва тоалетната. Накарай някой фелдшер или сестра да ти помогне. Не искам да падне и да се удари.

— Да, сър. Ъ-ъ, бихте ли препоръчал нещо конкретно... тоест, как да...

— Какво? Ами покажете му! Почти нищо няма да разбере от обяснения, но е дяволски схватлив.

Смит си изяде обяда без ничия помощ. По някое време влезе санитар да прибере подноса. Наведе се към пациента.

— Ей, чуй какво ще ти кажа — промълви тихо. — Имам една страхотна далаверка за тебе.

— Моля?

— А бе, сделка, от която ще смъкнеш лесни пари.

— „Пари“? Какво е „пари“?

— Остави ги тия философии. На всеки му трябват пари. Ще ти обясня набързо, защото не мога да се бавя. И без това с големи въртели ме пробутаха тук. Идвам от името на „Несравнимо шоу“. Ще ти платим шейсет хилядарки да си разкажеш историята, а ти изобщо няма да се напъваш — имаме много печени писачи. Само отговаряй на въпросите, те ще скалпят останалото. — В ръката му мигновено се появи лист хартия. — Просто подпиши това.

Смит взе листа и го зяпна, обърнал текста надолу. Мъжът едва се сдържа да не изругае.

— Божичко! Ама ти и на английски ли не можеш да четеш?

Младежът го разбра, колкото да отговори:

— Не.

— Е... Добре де, аз ще ти го прочета, а ти си притисни палеца на ей това квадратче, пък аз подпиша за свидетел. „Аз, долуподписаният

Валънтайн Майкъл Смит, също наричан и Човека от Марс, прехвърлям на «Несравнимо шоу», дружество с ограничена отговорност, всички и всякакви изключителни права върху моята, опираща се само на факти, история, която да бъде озаглавена «Аз бях пленник на Марс», срещу което...“

— Санитар!

Доктор Фрейм стоеше в рамката на вратата. Листът изчезна светкавично някъде в престилката на мъжа.

— Сегичка излизам, сър. Дойдох само да прибера подноса.

— Какво му четеше?

— Ами нищо.

— Видях те. Този пациент не бива да бъде безпокоен!

Двамата излязоха и Фрейм затвори вратата. Смит остана неподвижен още поне час, но колкото и да се стараеше, не успя да грокне всичко случило се.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Хоби на способната медицинска сестра Джилиън Бордмън бяха мъжете. Този ден застъпи на дежурство като старша сестра на етажа, където бе настанен Смит. Когато по „невидимия телефон“ до нея стигна новината, че пациентът в стая К-12 не е виждал жена през живота си, тя не повярва. Реши да навести особняка.

Знаеше за заповедта „Никакви посетители от женски пол“, но не се смяташе за посетителка. Все пак се промъкна, без да доближи охраняваната врата, защо морските пехотинци имаха досадния навик да изпълняват заповедите буквално. Реши да мине през съседната стая.

Доктор Тадеус вдигна глава към нея.

— Я, че това била Трапчинката! Здравсти, сладурче. Какво те води насам?

— Обикалям си етажа. Как е пациентът?

— Не се притеснявай излишно, мило дете. Той не е твоя грижа. Погледни в книгата за дежурствата.

— Вече й хвърлих един поглед. Но искам да го видя.

— С една дума — не!

— Ох, Тад, не ми се прави на много строг.

Той упорито се вторачи в ноктите си.

— Ако ти позволя да престъпиш прага, ще ме издухат чак при пингвините. Не ми се ще доктор Нелсън дори да те завари при мен.

Тя се изпъчи.

— А има ли вероятност доктор Нелсън да намине?

— Само ако го повикам. Наваксва със сън умората от притеглянето.

— Тогава защо ми се правиш на мухлясал чиновник?

— Стига толкова, сестра!

— Добре де, докторе! — отсече тя и добави: — Гадняр!

— Джил!

— При това и надут празноглавец!

Тадеус въздъхна.

— А уговорката за събота вечерта остава ли?

Тя вдигна рамене.

— Май ще трябва. Напоследък момичетата не могат да си позволят придирчивост.

Върна се в дежурната стая и взе един ключ. Загуби първия сблъсък, но не и сражението, защото към целта водеше още една врата — откъм другата съседна стая, където седяха сътрудниците на висши чиновници, понякога настанявани в К-12. В момента никой не използваше помещението и тя влезе най-спокойно. Часовите не ѝ обърнаха внимание. Дори не подозираха, че току-що са станали жертва на обходна маневра.

Джилиън се поколеба пред вратата, свързваща двете стаи, обзета от вълнението, с което се изплъзваше навремето от стажантското общежитие. Отключи и надникна.

Пациент беше на леглото и завъртя глава към нея, щом вратата се откряна. Първото ѝ впечатление беше, че този е прекалено безнадежден случай. Пълната липса на изписани по лицето му чувства сякаш показваше примирението на смъртника. После забеляза живия интерес в очите му. Дали пък лицето му не беше схванато?

Надяна маската на професионалната загриженост.

— Е, как сме днес? По-добре?

Смит си преведе въпросите. Съчетанието им беше смуцаващо. Предположи, че сигурно е символ на желание за сближаване. А и второто изречение съвпаднаше с речевите форми, присъщи за Нелсън.

— Да — отговори той.

— Чудесно! — С изключение на безизразното лице сестрата не откриваше нищо чудато в този младеж. И да не бе срещал жени, успяваше да прикрие този факт. — Мога ли да направя нещо за вас? — Забеляза, че на лавицата до леглото липсва чаша. — Да ви наля ли малко вода?

Смит веднага прозря, че това същество се различаваше от останалите. Сравни видяното със снимките, които Нелсън му показваше по време на полета от дома до това място, за да му обясни озадачаващите черти на човешката група. Значи пред него стоеше „жена“.

Почувства се странно развълнуван, но и разочарован. Потисна промените, за да грокне ставащото по-задълбочено, при това с такъв

успех, че доктор Тадеус не забеляза нищо особено в показанията на уредите.

Но когато си преведе последния въпрос, у него се развихриха такива емоции, че едва не позволи на пулса си да се ускори. Спря се навреме и се укори, че е такъв непослушен съгнездник. И пак провери дали преводът е правилен.

Да, не бе допуснал грешка. Това женско същество му предлагаше вода. То искаше да се сближат.

Смит положи голямо усилие, за да подбере в бъркотията от значения подходящо тържествен отговор.

— Благодаря ви за водата. Дано винаги пиете до насита.

Сестра Бордмън като че се сепна.

— О, колко мило!

Тя намери чаша, напълни я с вода и му я подаде, но той каза:

— Отпийте вие.

„Дали пък не ме подозира, че искам да го отровя?“, учуди се Джилиън, но молбата му покоряваше сърцето. Тя отпи глътка, мъжът направи същото, после се отпусна доволно на леглото, сякаш бе постигнал нещо много важно. Джил си каза, че от това май няма да излезе приключение.

— Ами ако нямате нужда от още нещо, ще отида да си върша работата.

Обърна се към вратата, а той извика:

— Не!

— Какво има?

— Не си отивайте.

— Е... След малко ще трябва да изляза. Искате ли нещо?

Той я огледа от главата до петите.

— Вие... „жена“ ли сте?

Въпросът стъписа Джилиън Бордмън. Първото ѝ хрумване бе да отговори с насмешка. Но сериозното лице и странно смуцаващите очи я възпряха. Поне с чувствата си долови, че невероятният слух за този пациент си е чистата истина. Той не знаеше какво е жена. Затова му отговори внимателно:

— Да, жена съм.

Смит продължаваше да я зяпа втренчено. Джил вече се притесняваше. Не се учудваше, когато мъжкарите я оглеждаха, но това

приличаше по-скоро на изследване под микроскоп. Накрая се отърси от вцепенението.

— Поне приличам на жена, нали?

— Не знам — бавно отвърна Смит. — Как изглеждат жените? Какво ви прави жена?

— Що за чудо! — По-шантав разговор с мъж не бе преживявала от дванадесетия си рожден ден. — Нима очаквате да се съблека, за да ви покажа!

Смит се забави с разнищването и превода на тези символи. Изобщо не можеше да грокне първата група. Дали беше от формалните звуци, които хората издаваха... но бе изречена твърде натъртено, също като последно общуване преди оттеглянето. Вероятно се бе отклонил толкова далеч от правилното общуване с женско същество, че сега това пред него вече беше готово да се обезтелеси.

Но Смит не искаше жената да умре точно сега, макар че тя имаше това право, а защо не и задължение. Рязката промяна от връзката на водния ритуал към положение, когато новооткритият воден брат може би обмисляше оттегляне и дори обезтелесяване, сигурно щеше да го хвърли в паника, ако Смит не потискаше съзнателно реакциите си. Все пак реши, че ако съществото умре, той също трябва да постъпи така. Не виждаше по-мъдро решение, не и след споделянето на водата.

Втората група звуци съдържаше символи, с които вече се бе сблъсквал. Не се доближи много до истинското намерение, скрито в тях, но сякаш намери начин да избегне кризата... като се съгласи с изразеното желание. Ако тази жена си свали дрехите, току-виж и двамата се отърсят от необходимостта да се обезтелесят. Той се усмихна щастливо.

— Да, моля ви.

Джил отвори уста, пак я затвори. Едва тогава успя да промълви:

— Брей, проклета да съм!

Смит беше способен да грокне силните емоции и разбра, че не е сполучил с отговора. Зае се да настрои съзнанието си за обезтелесяването, вкушваше и се наслаждаваше на всичко, което е бил и е видял, като отдели особено внимание на женското същество. Но по едно време осъзна, че тя се е навела над него и някак усети, че не се кани да умира. Съществото се взря в лицето му.

— Поправете ме, ако греша, но наистина ли ме помолихте да се съблека?

Условността и неяснотата изискваха старание в превода, но Смит се справи с това.

— Да — отговори с надеждата, че няма да предизвика нова криза.

— Да, и на мен така ми се стори. Братко, ти изобщо не си болен.

Той обмисли първо думата „братко“ — жената му напомняше, че вече са свързани от водата. Смит се помоли за помощта на съгнездниците си, за да отвърне достойно на желанието на новия си брат.

— Аз не съм болен — съгласи се той.

— Проклетата да съм, ако разбирам какво не ти е наред. Но няма да ти правя стриптийз. И трябва да тръгвам. — Съществото се изправи и се запъти към страничната врата... но пак спря и се озърна със загадъчна усмивка. — Би могъл да ме помолиш отново, ама много мило и в друга обстановка. Любопитна съм какво ли ще реша тогава.

Жената си отиде. Смит се отпусна и остави стаята да избледнее в сетивата му. Отдаде се на тържественото ликуване, че някак бе успял да се приспособи, защото и на двама им не се наложи да умрат... но още много му предстоеше да грокне. Последните думи на жената носеха нови за него символи, а вече познатите бяха подредени странно и не му беше лесно да ги разбере. Все пак се радваше, че ароматът на общуването беше достоен за водни братя... макар и наситен с нещо обезпокояващо и страховито приятно. Когато мислеше за своя нов брат — женското същество, Смит усещаше чудати тръпки. Преживяването му напомни за първия път, когато му позволиха да присъства на церемония по обезтелесяване. Изпитваше щастие, без да разбира от какво.

Искаше му се неговият брат доктор Махмуд да е при него. Толкова много неща трябваше да грокне, а почти нямаше от какво да започне.

Остатъка на дежурството Джил прекара като в мъгла. Лицето на Човека от Марс сякаш още беше пред очите ѝ и тя неспирно премисляше смахнатите му приказки. Не, не бяха „смахнати“ —

стажът в психиатричните отделения ѝ стигаше, за да разбере, че не бе разговаряла с психопат. Реши, че за него повече подхожда думата „невинен“, после се отказа и от нея. Лицето му беше невинно, но не и очите. Що за създание може да има подобно лице?

Някога бе работила в католическа болница. Изведнъж си представи лицето на Човека от Марс, обрамчено от покривалото за глава на монахиня. Хрумването я смути, защото в този чудак все пак нямаше нищо женствено.

Тъкмо се преобличаше за излизане, когато друга сестра надникна в гардеробната.

— Джил, обаждане за тебе.

Тя седна пред видеофона, но имаше само звук без изображение.

— Флорънс Найтингейл? — засмя се нечий баритон.

— Същата. Бен, ти ли си?

— Да, търси те лично непоколебимият защитник на свободата на словото. Малката, заета ли си?

— А ти какво си намислил?

— Намислил съм да те черпя една пържола, да те напоя и да ти задам един въпрос.

— Отговорът още сега е „не“.

— А, не този въпрос.

— Нима можеш да питаш за друго? Я кажи.

— По-късно. Ще ми се първо да поомекнеш.

— Истинска пържола? Не някоя синтетична измишльотина?

— Гарантирам. Щом я боднеш с вилицата, ще чуеш „му-у“.

— Бен, май някой ти поел разходите.

— Това е неуместна и лишена от благородство забележка. Е, как си настроена?

— Убеди ме.

— Значи на покрива на болницата. След десет минути.

Тя върна току-що облечения костюм на закачалката в шкафчето и се премени в рокля, която държеше тук за всеки случай. Беше измамно скромна и почти не прозираше, с толкова фини подплънки по ханша и бюста, че просто пресъздаваше впечатлението, което би направила Джил без дори парченце плат по себе си. Огледа се, одобри вида си и влезе в скоростния асансьор, който я изстреля на покрива.

Вече се озърташе, за да открие Бен Какстън, но разпоредителят на площадката за кацане леко докосна ръката ѝ.

— Госпожице, очаква ви такси — онзи „Талбът“.

— Благодаря, Джек.

Качи се и тъкмо да изтърси отровен комплимент на Бен, но видя, че той не е във включеното на автопилот въздушно такси. Вратата се плъзна на мястото си, возилото се издигна и полетя над река Потомак. Кацна някъде в района на Александрия и Какстън влезе в кабината. Отново излетяха. Джил огледа мъжа присмехулно.

— Леле, колко сме важни! Откога пращаш робот да вземе дамите, които каниш на среща?

Той я потупа нежно по коляното.

— Имам си причини, малката. Не бива да ме виждат с тебе...

— Какво?!

— ...а и не е добре за тебе да те виждат с мен. Така че успокой топката.

— Хъм... кой от нас двамата е пипнал проказа?

— И двамата. Джил, аз съм новинар.

— Аз пък вече си мислех, че си сменил занаята.

— А ти си сестра в болницата, където държат Човека от Марс.

— Това ли ме прави недостойна да се запозная с майка ти, например?

— Трябва ли да ти наливам ум в главата? Наоколо щъкат към хиляда репортери и още не знам колко издателски агенти, събирачи на сведения, операторчета и коментаторчета — цялата сган, която се събра още с кацането на „Защитник“. Всеки от тях напират да нахлуе за интервю при Човека от Марс, но досега никой не успя. Е, мислиш ли, че е много уместно да ни видят как тръгваме заедно от болницата?

— Не виждам какво ни пречи. Аз поне не съм от Марс.

Той я огледа красноречиво.

— Очевидно не си. Но ще ми помогнеш да се срещна с него и затова не дойдох да те взема от болницата.

— Ъ? Бен, дълго си ходил на слънце без шапка. Пазят го морски пехотинци.

— Значи ще трябва да си поприказваме.

— Не се сещам какво има да обсъждаме.

— Да го оставим за по-късно. Първо да хапнем.

— Вече говориш по-разумно. Ще ти осребрят ли сметка от „Новия Мейфлауър“? Наистина ти покриват разноските, нали?

Какстън се намръщи.

— Джил, не бих рискувал с ресторант, ако е някъде по-наблизо от Луизвил. Но тази бричка ще се тътри два часа дотам. Какво ще кажеш за една вечеря в моя апартамент?

— ...,„попита паякът мухата“. Бен, твърде съм уморена, за да се боричкам с тебе.

— За което никой не те е молил. Честен кръст и да пукна, ако лъжа.

— И това май не ми се нрави. Ако с тебе съм в безопасност, значи съвсем съм изветряла. Добре де, ще ти повярвам.

Какстън натисна няколко бутона. Таксито, което описваше кръгове из небето в режим „изчакване“, веднага се насочи към блока с апартаменти под наем, където живееше Бен. Той набра някакъв номер и се обърна към Джил:

— Захарче, колко време ти трябва да подгизнеш от пиене? Ще трябва да настроя кухнята за пържолите.

Джил помисли.

— Имаш собствена кухня в твоя луксозен капан.

— Нещо такова. Колкото за едни пържоли.

— Аз ще ги приготвя. Подай ми слушалката.

Тя поръча необходимото, след като го попита дали обича цикория.

Таксито ги остави на покрива и слязоха с асансьора до апартамента. Беше старомоден, но единственият белег за разкош се набиваше в очи — жива ливадка в хола. Джил спря пред нея, свали си обувките и зашава с пръсти по хладните зелени стръкове. Въздъхна.

— Ох, че ми е хубаво! Болят ме петите, откакто постъпих като стажант-сестра.

— Ами седни.

— Не, искам краката ми да помнят това усещане и утре.

— Както желаш.

Той влезе в нишата да сипе нещо за пиене. След малко и Джил отиде при него и започна да домакинства. Намери в асансьорчето за доставки пакета с пържолите и предварително изпържените картофи.

Забърка салатата, пхна я в хладилника, избра комбинацията за пържолите и подгряването на картофите, но не включи цикъла.

— Бен, твоята фурничка няма ли дистанционно?

Той огледа контролното табло и натисна превключвател.

— Джил, ами как щеше да се справиш, ако трябваше да готвиш на лагерен огън?

— Без да ми мигне окото. Била съм в скаутски отряд. Ами ти, многознайко?

Върнаха се в хола. Джил седна на ливадката и двата се заеха да опитват мартинито. Срецу креслото на Бен имаше стерео, маскирано в момента като аквариум. Той натисна бутона и гупите изчезнаха, за да заеме мястото им лицето на всеизвестния коментатор Огастъс Грийвз.

— ...Можем да предположим достатъчно обосновано, че Човека от Марс е упоен, за да не разкрие тези факти. Защото за администрацията би било извънредно...

Какстън го изключи.

— Гъси, приятелче — промълви мило, — не знаеш нищичко, което и аз да не съм надушил. — После сбърчи вежди замислено. — Но може и да си прав, че правителството се е погрижило да бъде дрогиран.

— Няма такова нещо — неочаквано заяви Джил.

— Тъй ли? А ти откъде знаеш, малката?

— Човека от Марс изобщо не е упоен! — Усети се, че избълва повече, отколкото ѝ се искаше, но добави: — Намира се под постоянно лекарско наблюдение, но не го тъпчат с хапчета за щастие.

— Сигурна ли си? Да не си една от сестрите, прикрепени към него?

— Не съм. Аз, такова... Всъщност има заповед да не го доближават жени и яките моряци се грижат за това.

Какстън кимна.

— И аз дочух нещо подобно. Значи изобщо не знаеш дали е на лекарства.

Джил си прехапа устните. Сега беше принудена да изплюе камъчето, за да потвърди вече изтърваното.

— Бен, нали няма да ме издадеш?

— За какво?

— За каквото ще да е.

— Хъм... искаш сериозно обещание, но така да бъде.

— Добре. Сипи ми още малко. — С пълна чаша в ръка, Джил продължи: — Знам, че не дрогират Човека от Марс... защото говорих с него.

Той подсвирна.

— Знаех си аз! Щом се събудих сутринта, казах си: „Виж се с Джил. Тя ти е скрития коз.“ Сладко мое агънце, пийни си още едно martini. Или още пет. Ето, ако искаш, вземи цялата кана.

— Ей, по-кратко!

— Както предпочиташ. Да ти разтрия ли уморените малки петички? Госпожице, предстои ви интервю. Как...

— Не, Бен! Ти ми обеща. Само да ме споменеш и ще ме изритат от болницата.

— А какво ще кажеш за изреча „от проверен и надежден източник“?

— Пак ще ме е страх.

— Нима ще ме оставиш да умра от любопитство, за да изплюскаш сама пържолите?

— О, ще ти кажа каквото знам. Но ти няма да го използваш.

Бен си замълча и тя му описа как е надхитрила часовете. Той я прекъсна, преди да свърши:

— Ей, а можеш ли пак да извъртиш тоя номер?

— Сигурно, но няма да го направя. Рисковано е.

— Добре де, а можеш ли да ме вмъкнеш там? Ще се преоблека като електротехник — работни дрехи, профсъюзна значка, куфарче с инструменти. Само ще ми дадеш ключа и...

— Не!

— Как така? Виж какво, бебчо, нека поговорим разумно. Ами че това е най-горещата история, откакто Коломбо подмамил Изабела да си заложи накитите заради него! Тревожа се само да не налетя на истински техник...

— Аз пък се тревожа само за себе си — натърти Джил. — За тебе е история, а на мен това ми е работата. Ще ми съдерат престилката и ще ме изнесат от града, вързана за прът.

— Хъм... може и това да стане.

— Няма спор!

— Госпожице, сега ви предстои предложение за подкуп.

— Какъв ще е рушветът? Доста тлъста пачка ще ми трябва, за да прекарам охолно остатъка от живота си в Рио.

— Е... не очаквай от мен да се изхвърля повече от „Асошиейтид Прес“ или „Ройтер“. Какво ще кажеш за стотачка?

— Ти за каква ме смяташ?

— Това вече го изяснихме, сега се пазарим само за цената. Сто и петдесет?

— Бъди така добър да ми кажеш номера на „Асошиейтид Прес“.

— 10-9000. Джил, ще се омъжиш ли за мен? Това ми е тавана в наддаването.

Тя го изгледа стъписано.

— Какво каза?

— Попитах — ще се омъжиш ли за мен? И когато те изнесат от града, провесена на она прът, аз ще те чакам и ще те измъкна от нерадостното ти живуркане. Ще се върнеш тук и ще си разхлаждаш пръстчетата в моята трева... не, в нашата трева, за да забравиш побързо унижението. Но първо трябва непременно да ме вкараш в оная стая.

— Бен, май говориш почти сериозно. Ако повикам Честен свидетел, ще повториш ли това пред него?

Какстън въздъхна.

— Повикай Свидетел.

Тя стана.

— Бен — изрече тихичко и го целуна, — няма да те проверявам. Но не си прави такива майтапи с една стара мома.

— Не се шегувах.

— Де да те знам. Изтрий си червилото от бузата и ще ти разкажа всичко, което знам, после ще помислим как да ти свърши работа, без да загазя. Така добре ли е?

— Добре е.

Тя си припомни всичко до последната подробност.

— И съм сигурна, че не беше упоен. Знам и че си беше с всички в главата... макар да говори особено и да задава идиотски въпроси.

— Щеше да е много чудно, ако не говореше особено.

— Че защо?

— Джил, не знаем почти нищо за Марс, но е ясно, че марсианците не са хора. Представи си, че си израсла при племе в най-

затънтената джунгла, където дори не подозират, че на тоя свят има обувки. Щеше ли да владееш учтивите празнословия, които се попиват заедно с културата? А това сравнение едва ли е достатъчно силно за неговия случай.

— И аз се сетих — кимна Джил. — Затова не обръщах внимание на странните приказки. Не съм тъпа.

— О, ти си много умничка за жена.

— Искаш ли това мартини да потече в косата ти?

— Моля за прошка. Жените са по-умни от мъжете. Цялата бъркотия наоколо го доказва. Дай си чашата да я напълня.

Тя продължи:

— Бен, тази заповед да не пускат жени при него е пълна глупост. Той не е никакъв озверял изрод.

— Не се съмнявам, че не искат да му стоварят прекалено много силни впечатления наведнъж.

— Но той не го прие като шок. Просто му беше... интересно. Не ме гледаше като другите мъже.

— Ако беше изпълнила молбата му да те разгледа в натурален вид, можеше и да стане напечено.

— Не ми се вярва. Сигурно вече са му обяснили за мъжете и жените. Само е искал да види с какво се различават жените.

— Да живее тази разлика! — въодушевено отвърна Какстън.

— Не ставай вулгарен.

— Аз? Напротив, изпълнен съм с преклонение. Изразих благодарността си, че съм се родил мъж, а не марсианец.

— Дръж се сериозно.

— Никога не съм бил по-сериозен.

— Тогава млъкни. Той изобщо нямаше да ми създава проблеми. Не си му виждал лицето.

— Че какво му има на лицето?

Джил сякаш се затрудняваше да намери точните думи.

— Бен, виждал ли си ангел?

— Само тебе, херувимче.

— Ами и аз не съм виждала... но той на такъв ми приличаше. Има старчески, мъдри очи на такова кротко лице, че е направо неземно с невинността си.

— „Неземно“ е на място казано — бавно изрече Бен. — Много ми се иска да го видя.

— А защо го държат под ключ? Той и на една муха не би сторил зло.

Какстън сплете пръстите на ръцете си.

— Е, явно искат да му съхранят живота. Израснал е в притеглянето на Марс, а тук сигурно е слаб като бебе.

— Но мускулната слабост не е някаква опасност. Справяме се дори със случаи на мускулна атрофия, а те са къде по-тежки!

— И освен това искат да не се зарази от нещо. Прилича на ония експериментални животни в университета „Нотр Дам“. Никога не е бил изложен на зарази.

— Вярно, има проблем с антителата. Но от приказките в стола разбрах, че доктор Нелсън — лекарят в „Защитник“, се е погрижил за това по време на обратния полет. Преливал му е кръв от всички подходящи в екипажа, докато заменил наполовина кръвните му клетки.

— Джил, може ли да цитирам това? За мен е новина.

— Само не ме споменавай. И май са го имунизирали против всичко, ако не броим ревматизма. Само че, Бен, не е нужна въоръжена охрана, за да го опазят от инфекции.

— Джил, аз пък надуших нещичко, което едва ли ти е известно. И това не мога да използвам, защото трябва да пазя осведомителите си. Но на тебе ще ти го кажа, стига да не се раздрънкаш.

— Няма.

— Историята е дългичка. Да ти сипя ли още?

— Не. Нека се погрижим за пържолите. Къде е онова копче?

— Тук, точно пред тебе.

— Добре де, натисни го.

— Аз ли? Нали обеща да приготвиш вечерята?

— Бен Какстън, по-скоро ще лежа тук, докато умра от глад, отколкото да натисна нещо, което е на десет сантиметра от показалеца ти.

— Щом те хвана ината... Но не забравяй кой сготви. Сега да минем на Валънтайн Майкъл Смит. Има сериозни съмнения дали е редно да носи фамилията Смит.

— Ъ?

— Сладурче, твоето другарче май е първото регистрирано междупланетно копеле.

— Дрън-дрън!

— Дръж се подобаващо за една дама. Помниш ли някакви подробности за „Посланик“? Четири семейни двойки. Две от тях са били капитан и госпожа Брант и доктор и госпожа Смит. А онзи приятел с ангелското лице е синчето на госпожа Смит от капитан Брант.

— Откъде знаят? И на кой му пука? Страшно лицемерие е да ровят за скандали след толкова години!

— Първо да ти кажа откъде знаят — едва ли досега е имало други осем човека, толкова щателно изучавани. Кръвна група, резус фактор, цвят на косата и очите, генетични особености. Ти знаеш повече за тия неща. Няма съмнение, че майка му е Мери Джейн Лайл Смит, а баща му — Майкъл Брант. Смит има чудесна наследственост. Коефициентът за интелигентност на бащата е бил 163, а на майката 170. И двамата са били сред каймака на специалистите в своята област. А сега за това на кой му пука — на твърде много хора. И още ще се съберат, щом вонята се разнесе наоколо. Чувала ли си за двигателите „Лайл“?

— Разбира се. Нали и „Защитник“ летя с тях.

— Както всеки друг космически кораб напоследък. А кой ги е изобретил?

— Ами не... Чакай малко! Тя ли е?...

— Събуди ли се най-после? Именно доктор Мери Джейн Лайл Смит. Разработила е принципите, преди да се включи в експедицията, макар че оставало още за доизпипване. Така че подала заявки за патенти и ги завещала под попечителство. Забележи, че не ги е оставила на организация с идеална цел. Управлението на текущите доходи поверила на Научната фондация. Така след време контролът попаднал в ръцете на правителството... но собственик е твоето приятелче. Това са милиони, може би и стотици милиони. Не знам.

Донесоха вечерята от кухнята. За да опази ливадката си, Бен спусна маси от тавана — едната разположи пред креслото си, другата постави по-ниско и Джил седна по японски на тревата.

— Крехко ли е месото?

— Ще си изям и езика!

— Благодаря за похвалата. Не забравяй, че аз сготвих.

— Бен — изфъфли Джил, след като преглътна огромната хапка,
— какво ще стане, щом Смит е... незаконороден? Може ли да си получи наследството?

— Изобщо не е незаконороден. Доктор Мери Джейн е живяла в Бъркли, а калифорнийските закони не признават подобно понятие. Същото важи и за капитан Брант, защото в Нова Зеландия законите са много цивилизовани. А в родния щат на доктор Уорд Смит, съпруг на Мери Джейн, роденото в брак дете е законно, ако ще огън и жупел да падат от небето.

— Я почакай. Това не може да го бъде. Не разбирам от право, но...

— Ясно е, че не разбираш. Адвокатите изобщо не се притесняват от такива измишльотини. Смит е дете от законен брак, макар и според различни закони в различни юрисдикции, въпреки че на практика е копеле. Така че ще наследи всичко. Отгоре на всичко, не само майка му е била богата, но и бащите му е нямало от какво да се оплакват. Брант влагал почти цялата си скандално висока заплата на лунен пилот в „Лунар Ентърпрайзис“. Знаеш как им скочиха акциите, нали току-що обявиха поредните дивиденди. Брант е имал и един порок — бил е комарджия. Печелел редовно и отново купувал акции. А пък Уорд Смит имал семейно състояние. Смит наследява и двамата.

— Ауу!

— Миличка, още не си чула всичко. Смит е наследник на целия екипаж.

— А?

— Осмината подписали договор от типа „джентълмени на късмета“, според който се наследяват взаимно. Същото се отнася и за децата им. Съставили са договора много внимателно, по образци от шестнадесети и седемнадесети век, които са устояли на всякакви напъни да бъдат оспорени. До един са били влиятелни хора и събрани накуп, парите им стават доста внушителна сума. Оказва се, че и останалите имали акции от „Лунар Ентърпрайзис“. Смит сега държи ако не контролния пакет, то поне сигурен блокиращ глас.

Джил се замисли за особняка, който превърна споделянето на чаша вода в такава трогателна церемония. Съжали го.

— Ще ми се да докопам за малко бордовия дневник на „Посланик“ — продължи Какстън. — Намерен е, но не вярвам някога да бъде огласен.

— А защо?

— Твърде гадно е. Поне това изкопчих, преди моят източник да изтрезнее. Доктор Уорд Смит помогнал на жена си да роди с кесарево сечение, но тя умряла на операционната маса. Следващата му постъпка показва, че е бил наясно с положението. Със същия скалпел прерязал гърлото на капитан Брант и накрая се заклал сам. Извинявай, сладурче.

Джил потръпна, но каза:

— Аз съм медицинска сестра. Обръгнала съм на подобни случки.

— Ти си лъжкиня и затова те обичам. Три години бях полицейски репортер, но така и не свикнах.

— А какво е станало с другите?

— Ако не изритаме бюрократите по-надалеч от дневника, никога няма да узнаем, а аз съм едно журналистче-идеалистче, което си мисли, че точно това трябва да направим. Тайните раждат тиранията.

— Бен, за Смит май ще е по-добре, ако го оскубят до шушка и не му оставят нищо от наследството. Той... той не е от този свят.

— Сигурен съм, че отново се изрази съвсем точно. А и няма нужда от пари — Човека от Марс никога няма да проси, за да се нахрани. Всяко правителство и поне хиляда университета и института с удоволствие ще го приемат до края на живота му.

— Значи няма да сбърка, ако подпише, че се отказва и забрави за парите.

— Не е толкова лесно. Джил, нали си чувала за прочутото дело на „Дженеръл Атомикс“ срещу „Ларкин и съдружие“?

— Аха, говориш за „клаузата Ларкин“. Учихме за нея в училище. Тя какво общо има със Смит?

— Помисли добре. Руснаците изпратиха първия кораб за овладяване на Луната, но той се разби. Щатите и Канада се обединиха, за да изпратят свой. Върна се успешно, но без да остави експедиция на Луната. И докато Щатите и останалите се готвеха пак да пратят кораб под егидата на Федерацията, а руснаците бързаха да ги изпреварят, „Дженеръл Атомикс“ показа на всички среден пръст, като изстреля своя кораб от остров, взет под наем от Еквадор. Техните хора седяха и се хилеха самодоволно, когато федералната експедиция се стовари на

Луната, следвана по петите от руската. Така че „Дженеръл Атомикс“, швейцарска корпорация под американски контрол, заяви правата си над нашия спътник. Федерацията не можеше да ги отреже просто така, защото и руснаците нямаше да стоят със скръстени ръце. Затова Върховният съд постанови, че юридическо лице, което си е чиста правна измислица, не може да притежава планета. Истинските собственици са онези, които първи са започнали овладяването ѝ. В случая — Ларкин и съдружниците му. Съдът ги призна за суверенна нация, после бяха приети във Федерацията. За да няма сърдити, дадоха по един дебел комат от концесиите на „Дженеръл Атомикс“ и дъщерната ѝ фирма „Лунар Ентърпрайзис“. Въпреки това някои останаха недоволни, а по онова време Върховният съд на Федерацията още не беше всемогъщ. Но поне компромисът беше задоволителен. Въз основа на „клаузата Ларкин“ създадоха правилата за колонизация на планетите, за да се размине без кръвопускане. Имаше полза. Поне Третата световна война не започна заради конфликти в космоса. „Клаузата Ларкин“ има силата на закон и важи за Смит.

Джил поклати глава.

— Не виждам никаква връзка.

— Помисли! Според нашите закони Смит е суверенна нация... и единствен собственик на планетата Марс.

ПЕТА ГЛАВА

Джил се ококори.

— Май прекалих с пиенето. Ти не каза ли току-що, че нашият пациент е собственик на Марс?

— Вярно е. Живял е там достатъчно дълго, за да отговаря на условията. Смит представлява планетата Марс — крал, президент, единствен законодател и каквото още се сетиш. Ако „Защитник“ не бе оставил там заселници, претенциите на Смит можеше и да загубят сила. Но сега планетата пак е заселена с хора, макар самият той да се върна на Земята. Само че няма да му се наложи да дели с тях, защото ще имат статут на обикновени имигранти, докато той им даде гражданство.

— Фантастично!

— Но пък законно. Миличка, сега разбра ли защо някои толкова се интересуват от Смит? И защо властите го прикъртах на спокойствие? Само че действията им противоречат на законите. Освен другото, Смит е гражданин на Федерацията и на Съединените щати. Дори да е осъден престъпник, пак не могат да го лишават от връзка с външния свят. И в цялата история на човечеството се е смятало за крайно недружелюбен акт да държиш под ключ дошъл на посещение монарх — какъвто е Смит! — и да не пускаш гости при него, особено пресата, тоест мен. Още ли си против да ми помогнеш?

— А? Ох, Бен, ти ме уплаши до побъркване. Ако ме хванат, какво ще ми направят?

— Ами... няма да е нищо грубо. Ще те пхнат в килия с меки стени, съгласно диагноза, подписана от трима лекари. Може и да ти позволят да пратиш по някое писъмце веднъж на всяка втора високосна година. Чудя се обаче какво ще направят на него.

— А какво могат да му направят?

— Да речем, ще се спомине от непоносимост към високата гравитация.

— Да не ми говориш за убийство?!

— Шът! Без такива гнусни думички. Не ми се вярва да посмеят. Първо, той е истинско находище на информация. Второ, той е връзката ни с единствената чужда цивилизация, която срещнахме досега. Как си с класиката? Някога да си прехвърляла „Война на световите“ от Хърбърт Уелс?

— Отдавна. Още бях ученичка.

— Да предположим, че марсианците се настроят враждебно. Изобщо нямаме представа каква тояга могат да размахат насреща ни. Възможно е Смит да стане посредникът, който ще предотврати Първата междупланетна война. Дори да изглежда невероятно, властите няма да пренебрегнат този шанс. Още не са измислили как да реагират политически на новооткрития живот на Марс.

— Значи мислиш, че той е в безопасност?

— Засега. Генералният секретар трябва да налучка най-правилното решение. Както знаеш, администрацията му няма твърда опора под краката си.

— Не обръщам внимание на политиката.

— А би трябвало. Едва ли е по-маловажна от собствения ти пулс.

— И на това не обръщам внимание.

— Не ме прекъсвай, когато си упражнявам красноречието. Скърпеното от Дъглас мнозинство може да се разпадне за една нощ. Току-виж Пакистан скочи, щом чуе някой да се закашля нервно. Ще последва вот на недоверие и господин Генералният секретар Дъглас отново ще се превърне в евтино адвокатче. Човека от Марс може да му укрепи властта или да го унищожи. Е, ще ме вкараш ли в стаята му?

— Ще вкарам себе си в манастир. Имаш ли още кафе?

— Ей сега ще погледна.

И двамата се изправиха. Джил се протегна.

— Ох, тия старешки кости! Забрави кафето, Бен. Утре ме чака тежък ден. Ще ме откараш ли до вкъщи? Или пък ми повикай такси за по-сигурно.

— Добре, макар че вечерта тепърва започва. — Бен отскочи до спалнята и се върна, стиснал в ръка предмет с размерите на запалка. — Значи няма да ме вмъкнеш там?

— За Бога, Бен, иска ми се, но...

— Както и да е. Опасно е, при това не само за работата ти. — Показа ѝ предмета. — Поне ще му прикачиш ли ушенце?

— Но какво е това?

— Най-добрият помощник на шпионите, ако не броим алкохола. Миниатюрно записващо устройство. Касетата се върти от навита пружинка, така че няма да бъде засечена от електродетектор. Корпусът е от толкова здрава пластмаса, че можеш да го хвърлиш и от небостъргач. Източникът на енергия е радиоактивно зрънце колкото в светещ часовник, но е добре изолиран. Записва цяло денонощие. После вадиш касетата и слагаш нова, също с навита пружинка.

— Може ли да гръмне? — неспокойно попита Джил.

— Няма, дори да го пхнеш във фурната.

— Бен, ти така ме наплаши, че не смея и да припаря до стаята му.

— Но не е трудно да влезеш в съседната стая, нали?

— Сигурно.

— Тази джунджурийка все едно има заешки уши. Залепи я с вдлъбнатата част за междинната стена и ще запише всичко, което казват оттатък.

— Ако често влизам и излизам от онази стая, все ще ме забележи някой. Бен, има и друга стая до неговата, влиза се от успореден коридор. Така бива ли?

— Идеално! Ще го направиш ли?

— Хъм... ще си помисля. Дай ми това нещо.

Какстън избърса устройството със салфетка.

— Сложи си ръкавиците, преди да го пипаш.

— Защо?

— Разберат ли, че имаш нещо общо, ще си осигуриш почивка на топло. Пипай го само с ръкавици и внимавай да не те хванат.

— Много приятни наставления, няма що!

— Отказваш ли се?

Джил въздъхна пресекливо.

— Не.

— Добро момиче! — Примигна лампичка и Бен се сепна. — Трябва да е твоето такси.

— Тъй ли. Намери ми обувките. И не идвай с мен до покрива. Наистина не е добре да ме виждат с тебе.

— Както искаш.

Когато той ѝ сложи обувките и се изправи, тя стисна с длани лицето му и го целуна.

— Миличкия ми Бен! Нищо добро няма да излезе от това. Не съм и помисляла, че си криминален тип. Обаче си добър готвач, стига аз да подбера комбинацията... Може и да се омъжа за тебе, ако пак изтървеш някое предложение.

— Не увъртах.

— Нима гангстерите се женят за мацките си?

След тези думи побърза да излезе.

Лесно монтира устройството. Пациентката в стаята откъм съседния коридор не можеше да става от леглото и Джил често я навестяваше да си клюкарстват. Докато се възмущаваше, че санитарките изобщо не бършат шкафчетата, залепи „бръмбарчето“ над един празен рафт.

Лесно смени и касетата на следващия ден, защото възрастната жена спеше. Поотвори очи, когато сестрата слизаше от стола, но веднага се улиса в пресния пикантен слух.

Джил изпрати записа по пощата, защото така ѝ се стори най-безобидно. Обаче се провали при опита да сложи третата касета. Провери дали пациентката е заспала, но тъкмо стъпи на стола и жената се стресна.

— О, здравейте, госпожице Бордмън.

Джил се смръзна и едва измънка:

— Здравейте, госпожо Фришли. Подремнахте ли си?

— Горедолу — раздразнено отвърна пациентката. — Пак ме боли гърба.

— Ще ви разтрия.

— Няма да помогне. А защо все надничате в онова шкафче? Нещо не е наред ли?

Джил преглъщаше мъчително, за да върне стомаха си на мястото му.

— Проверявам за мишки — изтърси накрая.

— Мишки! Искam веднага да ме преместите!

Сестрата изтръгна устройството от шкафчето, пусна го в джоба на престилката си и скочи на пода.

— Хайде сега, госпожо Фришли, та аз само проверих да не са прогризали някоя дупка. Няма никакви мишки.

— Сигурна ли сте?

— Напълно. Сега да се погрижа за гърба ви. Обърнете се.

Джил реши да рискува с празната стая в К-12. Отново взе ключа. Само че вратата не беше заключена, а вътре седяха още двама морски пехотинци. Охраната бе подсилена. Единият вдигна глава, щом сестрата влезе.

— Търсите ли някого?

— Не. Не сядайте на леглото, момчета — строго каза тя. — Ако сте уморени, ще ви донесем столове.

Войниците се надигнаха неохотно и тя излезе, без да знае дали е прикрила треперенето на ръцете си.

Когато свърши нейното дежурство, „бръмбарчето“ беше в джоба на костюма ѝ. Реши да го върне на Какстън. Олекна ѝ, когато таксито полетя към блока на Бен. Обади му се.

— Какстън.

— Бен, аз съм — Джил. Искам да се видим.

Отговорът му се забави:

— Моментът не е особено подходящ.

— Бен, спешно е. Ей сега ще дойда.

— Добре, щом няма как.

— Много ми се зарадва!

— Виж какво, сладурче, не е защото аз...

— До скоро!

Джил прекъсна връзката, успокои се и реши да не си изкарва нервите на Бен. Просто и двамата не плуваха в свои води... е, поне тя. Не трябваше да се забърква в политиката.

Когато се озова в прегръдката му, почувства се по-добре. Бен беше такова съкровище. Може би наистина трябваше да се омъжи за него. Отвори уста, но той я закри с длан и прошепна:

— Не говори! Може да са ми монтирали нещо тук.

Тя кимна и му подаде устройството. Веждите на Какстън се свиха, но си замълча. Връчи ѝ вечерния брой на „Поуст“.

— Погледна ли вестника? — подхвърли небрежно. — Защо не го прехвърлиш, докато се поизмия?

— Благодаря.

Той заби пръст в една от колоните на страницата и отнесе „бръмбарчето“. Коментарът бе подписан с неговото име.

„ГНЕЗДОТО НА ГАРВАНИТЕ

от Бен Какстън

Всеизвестно е, че затворите и болниците имат нещо общо — понякога е твърде трудно да се излезе от тях. Но поне в едно затворникът не е откъснат от света като болния — може да повика адвоката си, да настоява за присъствието на Честен свидетел, да изиска основанията за задържането му да бъдат изяснени пред съда.

Обаче е достатъчна табелката «Свижданията забранени», провесена по заповед на някой медицински шаман измежду странното ни племе и пациентът е затворен по-сигурно дори от Желязната маска.

Вярно, не е лесно да отпъдиш от болния най-близките му хора... но Човека от Марс изглежда няма близки. Екипажът на злощастния «Посланик» не е оставил многобройни роднини след себе си. И ако Желязната маска... простете, Човека от Марс има близък, готов да брани интересите му, хилядите репортери още не са успели да го открият.

Кой ще защити Човека от Марс? И кой е заповядал да бъде пазен от въоръжени войници? Толкова ли е ужасна болестта му, че никой не бива да го види и да му зададе едничък въпрос? Обръщам се към вас, господин Генерален секретар. Оправданията за «мускулна слабост» и «проблеми с притеглянето» няма да залъжат никого. Ако в това беше проблемът, една дребна медицинска сестра ще да е по-подходяща за решаването му от яките войници.

Дали пък болестта няма по-скоро финансов характер? Или (да го кажем съвсем тихичко) — политически?“

Имаше още в същия дух. Джил разбра, че Бен предизвиква властите към някакви открити действия. Досещаше се колко рискува той, като дразни силните на деня, но нямаше и представа какви мащаби може да достигне опасността и как ще върхлети.

Прелисти вестника. Гъмжеше от истории за „Защитник“, снимки как генералният секретар Дъглас окичва с ордени капитан Ван Тромп и храбрия му екипаж, от интервюта с капитана и останалите, снимки на марсианците и техните градове. Но нямаше почти нищо за Смит, освен съобщението от болницата, че състоянието му се подобрява бавно.

Бен се появи и пусна в скута ѝ няколко листа тънка хартия.

— Ето ти и друг вестник — промърмори и пак излезе.

Джил видя, че това е стенограма от първата касета. По празното поле имаше бележки — „първи глас“, „втори глас“, но Бен бе добавил и имена тук-там. Най-отгоре имаше пояснение: „Всички гласове са мъжки“.

Повечето разговори показваха, че Смит е бил редовно хранен, измиван, масажиран и че се е упражнявал в ходене под надзора на доктор Нелсън и още някой, скрит зад думите „втори лекар“.

Но няколко страници няхаха нищо общо с грижите за пациента. Джил ги прочете отново.

„Доктор Нелсън: Как си, момче? Стигат ли ти силиците да приказваш?

Смит: Да.

Доктор Нелсън: Един човек иска да поговори с тебе.

Смит (след пауза): Кой?

(Тук Какстън бе отбелязал между редовете: «Смит винаги отговаря след забележима пауза».)

Нелсън: Този човек е нашият най-велик... (непреводима гърлена дума — марсианска?). Той е най-старият от нашите Стари. Ще говориш ли с него?

Смит (след особено дълга пауза): Аз имам голямо щастие. Стария ще говори, а аз ще го слушам, за да раста.

Нелсън: Не, не! Той иска да ти зададе няколко въпроса.

Смит: Не мога да поучавам Стария.

Нелсън: Но Стария иска това от тебе. Ще му позволиш ли да зададе въпросите си?

Смит: Да.

(Различни звуци в стаята.)

Нелсън: Оттук, сър. Повиках и доктор Махмуд да помага с превода.“

Джил видя, че Бен е задраскал „нов глас“ и е добавил: „Генералният секретар Дъглас!!!“.

„Генерален секретар: Нямам нужда от помощта му. Нали ми казахте, че Смит разбира английски?

Нелсън: И да, и не, ваше превъзходителство. Знае немалко думи, но както изтъква доктор Махмуд, не може да ги свърже в културния им контекст. Понякога е трудничко.

Генерален секретар: О, не се съмнявам, че ще се спогодим с него. Като млад пътувах на автостоп из Бразилия, без да знам една думичка на португалски. А сега ви моля да ни запознаете и да ни оставите насаме.

Нелсън: По-добре е да наблюдавам пациента.

Генерален секретар: Нима, докторе? За съжаление, принуден съм да настоявам. Извинете ме.

Нелсън: Боя се, че и аз съм принуден да настоявам. Медицинската етика ми...

Генерален секретар (прекъсва го): Като юрист все нещичко разбирам от медицинските норми, така че не ме баламосвайте с вашата «етика». Пациентът ли ви е избрал за свой личен лекар?

Нелсън: Не е точно така, но...

Генерален секретар: Имал ли е изобщо възможността да избере лекуващите го медицински служители? Съмнявам се. В момента той е под попечителството на държавата. Аз се явявам «де факто» в ролята на най-близкия родственик, а ако си направите труда да проверите, ще разберете, че това е вярно и «де юре». Искам да говоря с него насаме.

Нелсън (след дълго мълчание, с крайно официален тон): Щом поставяте така нещата, ваше превъзходителство, оттеглям се от лечението на пациента.

Генерален секретар: Не се засягайте излишно, докторе. Не съм казал, че лекувате неправилно пациента си. Но нали не бихте попречил на една майка да се види насаме със сина си? Да не се страхувате, че ще му навредя?

Нелсън: Не, но все пак...

Генерален секретар: Тогава какви са възраженията ви? Хайде, запознайте ни и да свършваме по-бързо. Тази препирня може да разстрои вашия пациент.

Нелсън: Да, ваше превъзходителство, ще ви запозная. Но след това ще трябва да изберете друг лекар за вашия... повереник.

Генерален секретар: Съжалявам, докторе, искрено съжалявам. Не мога да приема думите ви като окончателно решение. Нека обсъдим това по-късно. А сега, моля ви.

Нелсън: Елате насам, сър. Синко, това е човекът, който иска да говори с тебе. Великият сред нашите Стари.

Смит: (Непреводимо.)

Генерален секретар: Какво каза той?

Нелсън: Приветства ви почтително. Според Махмуд приблизителният превод е: «Аз съм само яйце». Горедолу това е. Израз на дружелюбие. Синко, говори човешки.

Смит: Добре.

Нелсън: И един последен съвет от мен — подбирайте по-прости изрази.

Генерален секретар: Непременно.

Нелсън: Довиждане, ваше превъзходителство. Довиждане, синко.

Генерален секретар: Благодаря ви, докторе. Ще се видим по-късно.

Генерален секретар (продължава): Как се чувствате?

Смит: Чувствам се чудесно.

Генерален секретар: Това е добре. Ако ви е нужно нещо, просто го поискайте. Искаме да сте щастлив сред нас. А сега искам да направите нещо за мен. Можете ли да пишете?

Смит: Да «пиша»? Какво е това?

Генерален секретар: Е, и отпечатък от палеца ви ще свърши същата работа. Искам да ви прочета един документ. Съдържа какви ли не адвокатски завъртулки, но казано накратко — вие се съгласявате, че с напускането на Марс се лишавате... тоест, отказвате се от всякакви права

върху планетата. Разбрахте ли ме? Прехвърляте ги на правителството.

Смит: (Не отговаря.)

Генерален секретар: Добре, нека го кажа иначе. Вие не сте собственик на Марс, нали?

Смит (след особено дълга пауза): Не разбирам.

Генерален секретар: Нека опитаме пак. Искате ли да останете тук?

Смит: Не знам. Изпратиха ме Старите. (Продължително непреводимо слово, също като бой на котка с едра жаба.)

Генерален секретар: По дяволите, трябваше вече да са му набили английския в главата. Ето какво ще ти кажа, синко — няма защо да се тревожиш. Искам само отпечатък от палеца ти на този документ. Нека ти хвана дясната ръка. Не, недей да се гърчиш! Стой мирно! Няма да те нараня... Докторе! Доктор Нелсън!

Втори лекар: Да, сър?

Генерален секретар: Доведете ми доктор Нелсън!

Втори лекар: Но той си тръгна, сър. Каза, че сте го отстранил от лечението на пациента.

Генерален секретар: Това ли каза? Вдън земя да пропадне! Все едно, направете нещо. Изкуствено дишане или някаква инжекция... Не стойте като пън, не виждате ли, че този човек умира?!

Втори лекар: Не мисля, че може да се направи нещо. Трябва просто да го оставим на спокойствие, докато му мине. Доктор Нелсън винаги правеше така.

Генерален секретар: Да го вземат мътните този Нелсън!“

Гласът на генералния секретар повече не се появяваше в стенограмата, нито пък се споменаваше доктор Нелсън. Джил бе чула достатъчно слухове, за да се досети, че Смит е изпаднал в едно от подобните на каталепсия състояния. Имаше още две изречения. Първото:

„Няма защо да шепнеш. Той не те чува.“

И второто:

„Махнете този поднос. Ще го нахраним, като се размърда.“

Джил препрочиташе всичко, когато Бен се върна в стаята. Държеше още листове, но не й ги даде. Вместо това попита:

— Гладна ли си?

— До прималяване.

— Я да си гръмнем някоя крава навън.

Той не продума повече, докато се изкачваха към покрива, нито в таксито до площадката за кацане в Александрия, където се прехвърлиха в друга аерокола. Бен я избра да бъде с номер от Балтимор. Щом се издигнаха във въздуха, Какстън посочи адрес в Хагърстаун, щат Мериленд. И си отдъхна.

— Сега можем да поговорим.

— За какво бяха тия тайни и загадки?

— Извинявай, хубаво краченце. Не знам дали апартаментът ми се подслушва. Но щом аз мога да им извъртя тоя номер, могат и те да ми го върнат. Едва ли и в повиканото от апартамента ми такси вече имаше „бръмбар“, но все пак е възможно. Юнаците от специалните служби си изпипват работата. Но това... — той потупа възглавниците на седалката. — Едва ли са способни да бърникат по хиляди таксита. Случайно избраното би трябвало да е безопасно.

Джил изтръпна.

— Бен, значи мислиш, че могат... — започна тя, но се запъна.

— Ха, мисля ли! Нали видя какво надрасках. Пуснах го преди девет часа. Вярваш ли, че властите ще ме търпят да ги ритам в корема, без да ме праснат в отговор?

— Но нали винаги си бил против сегашната администрация.

— Това не им пречеше. Сега е друго. Обвиних ги, че държат политически затворник. Джил, правителството е жив организъм. И

като на всяко същество основното му свойство е борбата за оцеляване. Удряш го и то ти отвръща. А този път се престарах... Май не биваше да забърквам и тебе.

— Не ме е страх. Вече ти върнах джунджурийката.

— Но се познаваме. Ако играта загрубее, може и да е достатъчно.

Джил млъкна. Трудно ѝ беше дори да си представи, че нещо заплашва нея, която не помнеше по-страшно преживяване от някой и друг шамар в детството си или рядка груба дума по-късно. Като сестра виждаше всеки ден последиците от човешката жестокост... но нея това не можеше да сполети.

Таксито вече кръжеше преди кацане, преди да прекъсне мрачното мълчание.

— Бен, ами ако пациентът умре, какво ще стане?

— Какво? — Той се намръщи. — Чудесен въпрос. Ако няма други, класът е свободен.

— Не си прави шегички с мен.

— Хъм... Бувувал съм по цели нощи, докато се опитвах да измисля отговор на този въпрос. Ето най-добрите ми предположения — ако Смит умре, правата му върху Марс се изпаряват. Вероятно е заселниците, оставени от „Защитник“, да предявят претенции, но пък е почти сигурно, че администрацията е сключила подходяща сделка с тях, преди да потеглят. „Защитник“ е кораб на Федерацията, но все пак е възможно тази сделка да предава юздите в ръцете на генералния секретар Дъглас. Така може дълго да се задържи на върха. А от друга страна, може и нищо да не стане.

— Как така?

— „Клаузата Ларкин“ може да се окаже неприложима. Луната беше необитаема, но Марс си има жители — марсианците. В момента те са пълна нула от гледна точка на закона. Но току-виж, Върховният съд огледа политическата ситуация и реши, че заселването на хора не означава нищо на планета, обитавана от друга разумна раса. Значи за каквито и да е права върху Марс ще трябва да бъдат молени самите марсианци.

— Но, Бен, накрая пак това ще стане. Самата идея един-единствен човек да владее планета... невероятно е!

— Не споменавай тази дума пред юрист. Стрелбата по комари и прекарването на камили през иглено ухо им ги преподават още в първи

курс. Освен това имаме прецедент. В петнадесети век папата дал във владение западното полукълбо на Испания и Португалия и никой не се замислил, че тази недвижима собственост вече била заета от индианците с всичките им закони, обичаи и права. И въвеждането във владение се състояло наистина. Я погледни на картата къде говорят испански и португалски в момента.

— Да, но... Бен, сега не е петнадесети век.

— За юристите е. Джил, ако Върховният съд реши, че „клаузата Ларкин“ важи в случая, Смит ще може да раздава концесии, струващи милиони или по-скоро милиарди. Ако прехвърли правата си на администрацията, тогава Дъглас ще държи и ножа, и хляба.

— Но за какво му е толкова власт?

— Защо мушиците летят към светлината? А акциите на Смит се може би не по-маловажни от положението му на марсиански крал или император. Върховният съд може да го разпердушини като пръв заселник, но не допускам нещо да застраши собствеността му върху двигателя „Лайл“ и контролния пакет в „Лунар Ентърпрайзис“. И какво ще стане, ако умре? Естествено, ще изскочат на бял свят хиляда новоизлюпени братовчеди, но Научната фондация от години отпъжда успешно подобна сган. Струва ми се доста вероятно след смъртта на Смит, ако не остави завещание, богатството му да попадне в ръцете на държавата.

— За Федерацията ли говориш или за Щатите?

— И на този въпрос нямам отговор. Родителите му са били граждани на две страни, членуващи във Федерацията, но той е роден извън териториите им... което е жизненоважно за някои хора, гласуващи в момента с тези акции и взели лицензии за използване на тези патенти. Самият Смит не може да отличи пълномощно от квитанция за паркинг. Значи важно е кой ще го докопа и ще му изсмуче кръвчицата. Не ми се вярва „Лойд“ да му застрахова живота. Като гледам, не е надежден клиент за тях.

— Горкото момче! Нещастното, горкичкото дете!

ШЕСТА ГЛАВА

Ресторантът в Хагърстаун се славеше със собствена „атмосфера“ — масите бяха пръснати по поляна, спускаща се полека към езеро, имаше и още маси сред клоните на три огромни дървета. Джил искаше да вечерят в клонците, но Бен бутна бакшиш на разпоредителя, за да им отнесат маса до водата, а после пожела да поставят там и стерео.

Джил се нацупи.

— Бен, защо им позволяваш да ти съдерат кожата, ако не искаш да се качим на някое дърво, пък и трябва да понасяме това ужасно дрънкало?

— Търпение, малката. Край масите на клоните е пълно с микрофони и нямам как да е иначе — така по-бързо носят поръчките. Надявам се, че тази не е бърникана, защото видях сервитьора да я взема от купчината резервни. А стереото... не само противоречи на американския начин на живот да се храниш, без да зяпаш нещо, но и плямпането му ще затрудни всеки насочен микрофон... ако копоите на господин Дъглас вече се интересуват от нас.

— Бен, сериозно ли мислиш, че ни следват по петите? Животът на преследван бандит не ми е по вкуса.

— Брей, че капризи! Когато разнищвах скандала в „Дженеръл Синтетикс“, не оставах втора нощ на същото място и ядох само готови храни. Накрая взе, че ми хареса — стимулираше ми обмяната на веществата.

— Моята няма нужда от стимули. От живота искам само да ме срещне с един богат, застаряващ пациент.

— Не искаш ли да се омъжиш за мен?

— Да, но след като бъдещият ми съпруг ритне камбаната. Ще бъда толкова богата, че ще те прибера за домашен любимец.

— А защо не започнем още тази вечер?

— Казах — след като го наследя.

Вече се хранеха, когато оглушителното музикално шоу прекъсна. Главата на водещ запълни стереото. Той се усмихна и обяви:

— Телевизионна мрежа „Нов свят“ и нашият спонсор — производителите на „Малтусиански таблетки за умни момичета“, имат честта да предоставят програмно време за историческо предаване на федералното правителство. И помнете, приятелки мои — всяко умно момиче ползва таблетки „Умно момиче“. Не заемат място в чантичката, приятни са на вкус, гарантирани са стопроцентово и са одобрени за продажба съгласно постановление 1312. Защо да рискувате с остарели, грозни, вредни и несигурни начини? Защо е нужно да губите неговата любов и уважение? — Дивашки хубавият водещ хвърли поглед настрани и побърза да завърши: — Представям ви „Умно момиче“, които на свой ред ви представят господин генералния секретар!

Обемното изображение се смени — появи се толкова чувствена и съблазнителна млада жена, че всеки мъж би трябвало да пренебрегне тази до себе си заради нея. Протягаше се и се кършеше. Промълви с гласец, подходящ за заключена спалня:

— Аз винаги използвам „Умно момиче“.

Картината се разми, оркестър засвири „Нека вечно да е мир“, а Бен попита:

— А ти използваш ли „Умно момиче“?

— Не е твоя работа! — наежи се Джил и добави: — Тези хапчета са шарлатански пенкилер. И защо си мислиш, че имам нужда от нещо подобно?

Какстън не отговори. Стереото вече бе запълнено от бащинското лице на генералния секретар Дъглас.

— Приятели, съграждани от Федерацията, днес съм удостоен с рядка чест и щастие. След победоносното завръщане на „Защитник“...

Той продължи с многословни поздравления към земните жители за първия успешен контакт с чужд разум от друга планета. Успяваше да внуши, че това е едва ли не лично постижение на всеки гражданин и че всеки от тях би могъл да оглави експедицията, ако не е бил зает с важните си дела. И че той — секретарят Дъглас, е бил само скромен изпълнител на тяхната воля. Не налагаше грубо посланието си, но ставаше ясно, че обикновеният човек е равен на когото и да било, а дори и по-добър от повечето. Самият стар приятел Джо Дъглас пък трябваше да олицетворява точно този обикновен човек. Смачканата

вратовръзка и оплешивяващото чело трябваше да му придадат вид на „народен човек“.

Бен Какстън се чудеше кой ли е написал речта. Може би Джим Санфърт — сред подчинените на Дъглас той най-добре подбираше прилагателни, които успокояват слушателя, но и гъделичат самолюбието му. Бе писал предостатъчно рекламни текстове, преди да навлезе в политиката, затова нямаше никакви задръжки. Да, личеше по тази „грижовна ръка до люлката“. Джим би подарил сладкиш на момиченце, за да го съблазни.

— Изключи го! — настоя Джил.

— Тихо, хубавице. Трябва да чуя това.

— ...И така, приятели, имам честта да ви представя вашия съгражданин Валънтайн Майкъл Смит, Човека от Марс! Майк, знаем, че си уморен и доскоро не се чувстваше добре. Но ще кажеш ли няколко думи на тези добри хора?

Стереокамерите показаха среден план на мъж в инвалидна количка. От едната му страна стоеше Дъглас, от другата медицинска сестра — строга, с колосана престилка и много миловидна.

Джил ахна, но Бен ѝ се скара:

— Не вдигай шум!

Гладките бебешки бузи на човека в количката се разтеглиха в свенлива усмивка, той се взря в камерата и каза:

— Здравейте, хора. Извинете ме, че седя пред вас, но още съм слаб.

Изглеждаше, че му е трудно да говори, сестрата дори опипа пулса на ръката му. В отговор на зададени от Дъглас въпроси той похвали капитан Ван Тромп и неговия екипаж, благодари на всички за спасението си и сподели, че на Марс всички били ужасно развълнувани от срещата със земяните. Надявал се да помогне в укрепването на дружеските връзки между двете планети. Сестрата понечи да се намеси, но Дъглас попита загрижено:

— Майк, имаш ли сили да отговориш на още един въпрос?

— Разбира се, господин Дъглас, стига да мога.

— Майк, а какво мислиш за земните момичета?

— Олеле, Божичко!

Бибешкото лице се изпълни с въодушевено страхопочитание и порозовя. Камерите се преместиха към Дъглас.

— Майк ме помоли да ви предам — изрече той, — че ще се срещне отново с вас веднага, щом се възстанови. Нали разбирате, сега трябва да трупа мускули. Вероятно ще стане следващата седмица, ако лекарите разрешат.

По стереото отново подхванаха таблетките „Умно момиче“ и от кратка сценка стана съвсем ясно, че ако някоя млада дама не ги използва, не само не ѝ достига ум, ами е и луда за връзване. Мъжете ще минават на отсрещния тротоар, за да избягат от нея. Бен превключи на друг канал и каза намусено:

— Май ще скъсам коментара за утре. Дъглас вече е дресирал момчето.

— Бен!

— Какво?

— Това не беше Човека от Марс!

— Моля? Бебчо, да не бъркаш нещо?

— О, доста си приличат. Но не е онзи пациент, когото видях в охраняваната стая.

Бен веднага възрази, че десетки хора вече са виждали Смит — часовите, ординаторите, фелдшерите, капитанът и екипажът на „Защитник“, вероятно и други. Несъмнено някои от тях са гледали предаването и администрацията би трябвало да се досети, че ще забележат измамата. Не виждал никакъв смисъл, защото рисковете били прекалени.

Джил вирна брадичка, настояваше упорито, че мъжът в предаването не е пациентът, с когото е говорила. Накрая изсърска гневно:

— Защо ли се хабя? Всички мъже сте такива!

— Е, стига де, Джил...

— Моля те, закарай ме у дома.

Бен отиде да поръча такси — не от ресторанта, а от площадката пред хотела отсреща. По време на полета от Джил лъхаше леден студ. Бен извади стенограмите от джоба си и ги препрочете. Поумува и каза:

— Джил...

— Да, господин Какстън?

— Ще ти дам аз един „господин“! Моля те да ме извиниш. Не бях прав.

— И как стигна до този извод?

Той тупна листовите с длан.

— Това ми помогна. Невъзможно е Смит да се държи така вчера, а тази вечер да даде интервю. Просто щеше да си изтърве юздите... пак да изпадне в оня негов транс.

— Доволна съм, че най-после забеляза очевидното.

— Джил, просто ме ритни по глезена и да забравим разправията, бива ли? Знаеш ли какво означава това?

— Че използваха артист да се престори на него. Казах ти още преди час.

— Вярно. При това способен артист, грижливо гримиран и подготвен. Но има още нещо. Остават две възможности. Или Смит вече е мъртъв...

— Мъртъв ли!

Изведнъж Джил преживя отново чудноватата церемония по споделянето на водата и си припомни странното, топло излъчване на Смит. Налегна я непоносима мъка.

— Може би — продължи Какстън. — Тогава този двойник ще остане „жив“, докато имат нужда от него. После ще „умре“ и ще го натирят някъде далеч с толкова силна хипнотична забрана да говори за това, че ще пукне от задушаване, дори да посмее. А може и да му кръцнат нещо от мозъка, за всеки случай. Ако Смит наистина е мъртъв, можем да забравим за историята. Никога нищо няма да докажем. Затова нека допуснем, че е жив.

— Ох, толкова се надявам!

— „Каква ти е Хекуба и каква си ти за нея?“^[1] — изрече Бен. — Ако е жив, може и да няма никакъв пъклен заговор срещу него. Нали всички големи клечки използват двойници. Да речем, че след две-три седмици нашият приятел Смит се оправи достатъчно, за да понесе товара на общественото внимание. Тогава ще изкарат истинския на сцената. Но да пукна, ако повярвам в това!

— Защо?

— Напъни си малко мозъка. Дъглас вече оплеска първия опит да измъкне от Смит каквото иска. Но той не може да си позволи провали. Мисля си, че ще покрие Смит още по-дълбоко... и изобщо няма да видим истинския Човек от Марс.

— Значи ще го убият? — бавно промълви Джил.

— Защо толкова грубо? Ще го затворят в частна лудница и ще му пречат старателно да научи нещо за нашия свят.

— Господи! Бен, какво ще правим сега?

Той се озъби.

— В тях са и бухалката, и топката, отгоре на всичко те измислят правилата. Но аз ще нахълтам заедно с Честен свидетел и много корав адвокат, ще настоявам да се срещна със Смит. Може и да изкарам тия твари на светло.

— Ще те подкрепя!

— Ха, не се и съмнявах. Но ти сама каза, че така ще си съсипеш кариерата.

— Имаш нужда от мен, за да го разпозная.

— Застана ли лице в лице с него, все ще различи някой, отгледан от други същества, от един актьор. Но ако нещо се обърка, искам ти да си ми скритият коз — знаеш какви игрички въртят и си вътрешен човек в Бетесда. Сладурче, не се ли чуем скоро, сама ще се оправяш.

— Бен, нали нищо лошо няма да ти направят?

— Малката, твърде лекичък съм за боксов мач при свръхтежките.

— Не ми харесва това. Какво ще правиш, ако те пуснат при него?

— Ще го попитам иска ли да напусне болницата. Каже ли „да“, ще го поканя да дойде с мен. Не биха посмели да го възпрат в присъствието на Честен свидетел.

— Ъ-ъ... ами после? Бен, той все пак има нужда от медицински грижи. Още не може да се оправя самостоятелно.

Какстън пак се озъби.

— И за това помислих. Не ме бива за санитар. Но можем да го настаним в апартамента и...

— ...И аз ще се грижа за него! Ще се справим, Бен!

— По-кратко. Дъглас ще измисли някакъв фокус и Смит ще се върне в килията. Вероятно и ние с него. — Смръщи се напрегнато. — Но познавам един човек, на който може да му се размине.

— Кой?

— Чувала ли си за Джубал Харшо?

— Че кой не го знае!

— Това е едно от предимствата му. Всички го познават и не е лесно да го смачкаш. А фактът, че е и лекар, и адвокат, го прави тройно по-корав. И най-важното — той е непоправим индивидуалист, би се

хвърлил с джобно ножче срещу цялата Федерация, ако така му харесва. Коего го прави осем пъти по-корав. Запознахме се, когато се опитваха да го съдят. На приятел като него мога да разчитам. Успея ли да отведа Смит от Бетесда, ще го закарам в Поконос, при Харшо... и тогава нека ония скапаняци се опитат да го пипнат! Ще им вгорчим живота — Харшо с неговия инат и аз с моите коментари.

[1] Неточен цитат от „Хамлет“ на Уилям Шекспир. — Бел. прев.

↑

СЕДМА ГЛАВА

Вечерта Джил смени дежурната сестра на етажа десет минути по-рано. Щеше да изпълни искането на Бен да стои настрана от опита му да се срещне с Човека от Марс, но щеше да е готова за всеки случай. Може би Бен щеше да се нуждае от подкрепления.

Не забеляза часови в коридора. Разпределянето на лекарствата и подготовката на двама пациенти за операции ѝ отнеха следващите два часа. Само успя да провери вратата на К-12. Беше заключена, както и входа за съседната стая. Обмисли дали да не се вмъкне оттам, щом морските пехотинци се бяха махнали, но сега беше заета. Внимателно следеше кой се качва на нейния етаж.

Но Бен не се появи и предпазливо зададените въпроси към помощничката ѝ на контролното табло за етажа я увериха, че нито Бен, нито някой друг е влизал в К-12, докато Джил се е занимавала с останалите пациенти. Не разбираше какво става. Каксън не бе определил часа, когато ще дойде, но поне каза, че ще нахлуе по-рано през деня.

Засега ѝ оставаше само да дебне. В един от по-спокойните моменти тя почука на вратата на дежурната стая, надникна и се престори на учудена.

— Добър ден, докторе. Мислех си, че ще заваря доктор Фрейм тук.

Лекарят се усмихна и я огледа от главата до петите.

— Не съм го виждал, сестра. Аз съм Бръш. Мога ли да ви помогна с нещо?

Джил се успокои от естествената му мъжка реакция при появата ѝ.

— Нищо особено не се е случило. Как е Човека от Марс?

— Моля?

Тя се усмихна.

— Това не е тайна за персонала. Говоря за вашия пациент...

Тя посочи вътрешната врата.

— Как тъй? — сепна се лекарят. — Него ли държаха там?

— А сега не е ли в стаята?

— О, дори не знам да е наблизо. От сутринта вътре е настанена госпожа Роуз Банкърсън, пациентка на доктор Гарнър.

— Нима? А какво направиха с Човека от Марс?

— И представа си нямам. Кажете, аз наистина ли пропуснах шанса си да видя Валънтайн Смит?

— Беше тук до вчера.

— Някои хора просто си нямаме късмет. Погледнете с кого трябва да си губя времето. — Той включи наблюдателната камера. Крехка стара жена се бе проснала на водното легло.

— Какво й е?

— Хъм... Ако нямаше пари за пилеене, щях да кажа, че я мъчи старческо слабоумие. Официално е тук за множество изследвания.

Джил поприказва още малко с него, после се престори, има работа. Върна се при бюрото си и разтвори дневника за нощните дежурства. Ами да, ето: „В. М. Смит, преместен от К-12“. А отдолу бе записано: „Г-жа Роуз С. Банкърсън — ст. К-12 (диет. кухня — по инстр. на д-р Гарнър)“.

Но защо бяха преместили Смит през нощта? Сигурно за да си спестят неприятностите с потенциални натрапници. Къде ли са го отвели? В нормален случай щеше да се обади на регистратурата, но тревогите на Бен и фалшифицираното предаване я изпълниха с подозрителност. Реши да изчака и да се ослушва за пресни клюки.

Но първо отиде до телефонния автомат и се обади на Бен. От неговия офис й съобщи, че той не е в града. Джил се стъписа до онемяване, но се стегна навреме и заръча Бен да я потърси, щом се върне.

Набра и домашния му номер. Никой не отговори.

А Бен Каксън не си бе губил времето. Осигури си присъствието на Джеймс Оливър Кавендиш. Всеки Честен свидетел би му свършил работа, но репутацията на Кавендиш почти го освобождаваше от необходимостта да води и адвокат със себе си. Достойният възрастен господин бе свидетелствал многократно пред Върховния съд и според мълвата в паметта му бяха съхранени надеждно завещания за милиарди. Кавендиш бе развил свършената си памет при великия доктор Семюъл Реншо, а хипнотичната подготовка бе получил във Фондацията „Райн“. Дневната му такса надвишаваше доходите на Бен

за цяла седмица, но журналистът се надяваше да прехвърли разходите на „Поуст“, към чийто синдикат се числеше. А и дори най-добрата подготовка можеше да се окаже недостатъчна в това разследване.

Мина да вземе младшия Фризби от кантората „Бидъл, Фризби, Фризби, Бидъл и Рийд“, после заедно се отправиха към мястото на срещата с Кавендиш. Кльоцавият Свидетел, обвинен в бялата тога на своята професия, напомняше на Бен за Статуята на свободата... пък и беше почти толкова известен. Какстън вече бе обяснил на Марк Фризби какво се кани да опита (на свой ред адвокатът му обясни, че намеренията му са съмнителни от гледна точка на закона). Щом Честният свидетел се присъедини към тях, двамата се придържаха строго към правилата и не обсъждаха какво му предстои да види и чуе.

Таксито ги остави пред медицинския център. Искаха да говорят с директора. Бен подаде визитната си картичка на секретарката в приемната и помоли за среща с началника ѝ. Властната дама го попита дали му е записан час за среща. Какстън си призна, че нямам уговорка.

— В такъв случай едва ли ще можете да говорите с доктор Брьомер. Ще ми кажете ли по какъв въпрос го търсите?

— Уведомете го — гръмко изрече Бен, за да чуят всички наоколо, — че е дошъл Бен Какстън от „Гнездото на гарваните“, придружен от адвокат и Честен свидетел, с намерението да вземе интервю от Валънтайн Майкъл Смит, наричан още Човека от Марс.

Тя се смути за миг, но веднага се опомни.

— Ще го уведомя — промълви с леден глас. — Седнете, моля.

— Благодаря, ще почакам тук.

Фризби си запали пура, Кавендиш стоеше с непоклатимото спокойствие на човек, видял всички прояви на доброто и злото, а Какстън настръхна от нетърпение. Накрая Снежната кралица пак се появи.

— С вас ще говори господин Беркуист.

— Кой? Да не е Гил Беркуист?

— Да, мисля, че името му е Гилбърт Беркуист.

Какстън помисли малко — споменатият човек беше от сюрята подлизурковци край Дъглас, официално назовавани „административни помощници“.

— Не желая да говоря с него. Искam среща с директора.

Но Беркуист вече идваше към него с протегнатата ръка и заучената радушна усмивка на бюрократ.

— Виж ти — Бени Какстън! Как си, приятелче? Още ли влачиш същия хомот?

— Все същия. Ти какво правиш тук?

— Ако някога се измъкна от обществените служби, аз също ще си уредя някоя коментаторска рубрика — диктуваш хиляда думи по телефона и си караш кефа през целия ден. Завиждам ти.

— Гил, попитах те какво правиш тук. Искам да говоря с директора, после да се срещна с Човека от Марс. Не съм дошъл да слушам твоите хитри увъртания.

— Стига де, Бен, недей да се ежиш. Тук съм, защото доктор Брьомер вече не понася журналистите. Генералният секретар ме прати да смъкна този товар от плещите му.

— Добре. Значи искам среща със Смит.

— Бен, момчето ми, всеки репортер, специален кореспондент, коментатор, писач на свободна практика и кой ли не безделник иска същото. Поли Пийпърс намина насам само преди двайсетина минути. Искала да го разпита за сексуалния живот на Марс.

— И аз искам да се видя със Смит. Да или не?

— Бени, нека отидем да пийнем по нещо. Ще отговоря на всеки твой въпрос.

— Нищо не смятам да те питам. Искам интервю със Смит. Това е моят адвокат — господин Марк Фризби.

Съгласно правилата, Бен не представи Честния свидетел.

— Познаваме се. Как е бащата ти, Марк? Мъчи ли го синуситът?

— Както преди.

— От гадния климат е. Хайде, Бен, да отидем някъде. Нека и Марк дойде.

— Задръж! — сопна се Какстън. — Искам да говоря с Валънтайн Майкъл Смит. Представител съм на синдиката „Поуст“, значи косвено представлявам и двеста милиона читатели. Ще се срещна ли със Смит? Ако не, кажи направо и изясни на какво правно основание ми отказваш.

— Марк — въздъхна Беркуист, — би ли обяснил на този специалист по надничане през ключалките, че не може да нахълта в болнична стая? Смит се появи пред хората снощи, въпреки

недоволството на лекарите. Той има право на спокойствие и тишина, за да укрепне.

— Плъзнаха слухове — натърти Какстън, — че снощната му поява е измама.

Усмивката на Беркуист се стопи.

— Фризби — изрече студено, — не бихте ли дал на клиента си консултация какво съдържат членовете за клевета?

— Бен, карай по-полека.

— Гил, знам какво пише за клеветата в законите. А ти би ли ми пояснил кого клеветя? Човека от Марс или някой друг? Назови конкретно име. Повтарям — каза той още по-силно, — до мен стигнаха твърдения, че мъжът, който снощи даде интервю по стереото, не е Човека от Марс. Искам да го попитам лично.

Множеството в приемната се смълча. Беркуист се озърна към Честния свидетел, постара се да изтрие изражението на лицето си и произнесе засмяно:

— Бен, може би току-що си уреди интервюто... както и иск за клевета. Изчакайте ме.

Върна се съвсем скоро.

— Готово, Бен — промълви уморено, — макар че с нищо не го заслужаваш. Ела с мен, но само ти. Съжалявам, Марк, не бива цяла тълпа да връхлита един болен.

— Не! — заяви Какстън.

— Моля?

— Или и тримата, или никой.

— Бен, дръж се разумно. И без това си изпроси особена привилегия. Добре... Нека Марк дойде, но ще остане отвън. Но нямаш нужда от него.

Беркуист кимна към Кавендиш, който сякаш не го чу.

— Може би. Но още тази вечер ще изтъкна в коментара си, че властите са отказали да допуснат Честен свидетел при Човека от Марс.

Беркуист сви рамене.

— Тогава елате и тримата. Бен, надявам се делото за клевета да те довърши.

От уважение към преклонната възраст на Кавендиш се качиха с асансьора, после по подвижната пътека подминаха лаборатории, манипулационни и стая след стая. Спря ги часовей, който първо се

обади по вътрешния телефон. Най-после влязоха в апаратна, претъпкана с датчици за наблюдение на пациенти в критично състояние.

— Това е доктор Танър — съобщи Беркуист. — Докторе, да ви представя господин Какстън и господин Фризби.

Разбира се, не спомена изобщо Кавендиш. Танър се разтревожи.

— Господа, предупреждавам ви да не казвате или правите нищо, което би могло да обезпокои моя пациент. Нервната му система е претоварена и той често изпада в ненормално вцепенение... или ако предпочитате — в транс.

— Да не е епилепсия? — попита Бен.

— Някой лаик би могъл да сбърка симптомите. По-скоро прилича на каталепсия.

— Вие специалист по психиатрия ли сте?

— Да — призна Танър, след като погледна крадешком Беркуист.

— Къде сте специализирал?

— Бен, да влезем при пациента — намеси се чиновникът. — После ще разпитваш доктор Танър.

— Добре.

Лекарят провери още веднъж уредите, натисна превключвател и надникна през шпионка. Отключи вратата и ги въведе в съседната стая, притиснал показалец към устните си. Вътре беше полутъмно.

— Очите му още не понасят привычното за нас осветление — обясни Танър тихичко. Застана до водното легло в средата. — Майк, доведох няколко наши приятели да се срещнат с тебе.

Какстън също застана по-близо. Потънало до половината в гънките на еластичната тъкан и завито до раменете, тялото на младия мъж не се виждаше в подробности. Той погледна новодошлите, но не каза нищо. Гладкото закръглено лице не издаваше никакви чувства.

Доколкото можа да го разгледа, Бен се увери, че пред него е човекът, когото показаха снощи по стереото. Прилоша му от мисълта, че Джил все едно му е подхвърлила граната в ръцете — дело за клевета можеше да го разори.

— Вие ли сте Валънтайн Майкъл Смит?

— Да.

— И сте Човека от Марс?

— Да.

— Вас ли показаха снощи по стереовизията?
Мъжът не отговори и Танър се намеси:
— Не мисля, че той ви разбра. Майк, спомняш ли си какво прави снощи с господин Дъглас?
Лицето се навъси недоволно.
— Много светлини. Боляха ме очите.
— Да, боляха те очите. Господин Дъглас ти каза да поздравиш хората.
Пациентът се усмихна едва-едва.
— Возиха ме дълго в количка.
— Добре — съгласи се Какстън. — Ясно ми е. Майк, добре ли се отнасят с тебе тук?
— Да.
— Не си длъжен да останеш в болницата. Можеш ли да ходиш?
Танър побърза да каже:
— Вижте какво, господин Какстън...
Беркуист стисна ръката му.
— Мога да ходя... малко. Умора.
— Ще се погрижа да ти намерят инвалидна количка. Майк, ако не искаш да останеш тук, мога да те отведа където пожелаеш.
Танър освободи ядосано ръката си.
— Няма да допусна да се месите в лечението на пациента!
— Той е свободен човек, нали така? — упорстваше Бен. — Или е затворник?
Беркуист реши да отговори вместо лекаря:
— Разбира се, че е свободен! Вие си мълчете, докторе. Оставете този глупак сам да си надене примката на шията.
— Много съм ти благодарен, Гил. Майк, ти чу какво каза този човек. Можеш да отидеш където поискаш.
Пациентът се озърна уплашено към Танър.
— Не! Не, не, не!
— Добре де, добре.
Лекарят отсече:
— Господин Беркуист, това беше предостатъчно!
— Така е, докторе. Бен, стига ти толкова.
— Ъ-ъ... още едно въпросче.

Какстън мислеше трескаво, искаше да изстиска всичко възможно от този последен шанс. Джил е сбъркала... Не, не е сбъркала!... Или поне така му се стори снощи.

— Само още един въпрос — промърмори Беркуист.

— Благодаря. Ъ-ъ... Майк, господин Дъглас ти зададе няколко въпроса. — Пациентът си замълча. — Я да си припомня по-добре... попита те какво мислиш за земните момичета, нали?

Бузите на мъжа се разтеглиха в широка усмивка.

— Божичко!

— Да, да. Майк... кога и къде си виждал тези момичета?

Усмивката изчезна. Пациентът се взря в Танър и се вцепени. Очите му се подбелиха и той се сви в зародишна поза, скръстил ръце на гърдите си. Танър изръмжа:

— Махайте се оттук! — и побърза да опипа пулса на пациента.

Беркуист заяви непреклонно:

— Сега вече прекали! Какстън, ще се разкараш ли или да повикам охраната?

— О, разбира се, тръгваме си — съгласи се Бен.

Всички освен Танър излязоха и Беркуист затвори вратата.

— Само за минутка, Гил — спря го Какстън. — Затворили сте го на сигурно място... все пак, как е успял да види жени?

— Какво? Не дрънкай глупости. Виждал е много момичета. Сестри... лаборантки, нали се сещаш.

— Не, не се сещам. Доколкото разбирам, обслужвали са го само фелдшери мъже, а достъпът на жени до него е бил строго забранен.

— Моля? Това е нелепо — раздразнено отвърна Беркуист и изведнъж се ухили. — Нали видя, че снощи го придружаваше сестра.

— Аха, видях — измънка Какстън и млъкна.

Тримата посетители не си проговориха, преди аероколата да излети от площадката. Тогава Фризби отбеляза:

— Бен, не ми се вярва генералният секретар да те съди. Въпреки това, ако познаваш източника на тези слухове, добре ще е да запишем официално показанията му.

— Няма нужда, Марк. Защото няма да има и никакво дело. — Какстън заби поглед в краката си. — Защо трябва да вярваме, че това беше Човека от Марс?

— А? Бен, престараваш се.

— Какво ни увери в това? Видяхме мъж на подходяща възраст, настанен в болнична стая. Чухме и приказките на Беркуист... а той започна кариерата си в политиката със съчиняване на опровержения. Срегнахме и някакъв непознат, който се представя за психиатър, а когато попитах къде е учил, направиха се на глухи. Господин Кавендиш, вие видяхте ли нещо, което ви убеди, че онова типче беше Човека от Марс?

— В задълженията ми не влиза съставянето на собствено мнение. Гледам, слушам — това е всичко.

— Извинете ме.

— Необходим ли съм ви още в професионалната си роля?

— Моля? Да, разбрах. Благодаря ви за всичко, господин Кавендиш.

— Аз трябва да ви благодаря. Възложихте ми интересно поръчение.

Възрастният мъж свали тогата, отделяща го от простосмъртните. Отпусна се, дори лицето му се смекчи.

— Ако можех да доведа някой от екипажа на „Защитник“, щях да разплета кълбото веднага — заинати се Какстън.

— Трябва да призная — промълви Кавендиш, — че се учудих на нещо, което не направихте.

— Ъ? Какво пропуснах?

— Мазолите.

— Мазолите ли?

— Естествено. Житейската история на един човек може да бъде прочетена по мазолите му. Веднъж поместих и статия за тях в „Тримесечник на Свидетеля“. Този младеж от Марс никога не е носил обувки като нашите и е свикнал с три пъти по-слабо притегляне, значи и мазолите на краката му би трябвало да съответстват на жизнената му среда.

— Да му се не види! Господин Кавендиш, защо не ми подсказахте?

— Господине? — Мършавото тяло се изопна, ноздрите на стареца се издуха. — Аз съм Честен свидетел. Никога не се намесвам.

— Отново моля за извинение. — Какстън се смръщи. — Я да се върнем. Ще ни пуснат да му погледнем ходилата или ще пръсна на парчета цялата болница!

— Ще се наложи да ангажирате друг Свидетел... тъй като вече си позволих да обсъждам случая.

— Е, да, няма как.

— Успокой се, Бен — посъветва го Фризби. — И без това си затънал до ушите. Лично аз съм убеден, че видях Човека от Марс.

Какстън ги остави, където поискаха, после програмира возилото да се рее на автопилот, за да помисли. Веднъж вече влезе, с адвокат и Честен свидетел. Ако настоява да види Човека от Мас втори път за един предиобед, ще бъде нелогично и ще му откажат.

Но не бе се сдобил със собствена рубрика в цял издателски синдикат, защото се предаваше лесно. Реши, че трябва да проникне в болницата. Но как? Е, поне знаеше къде е настанен предполагаемият „Човек от Марс“. Да се предреши като електротехник? Дори до „доктор Танър“ нямаше да припари така.

А дали онзи „Танър“ беше лекар? Посветилите се на медицината хора имаха склонността да се гнусят от съмнителните хитрости, противоречащи на техния морал. Например Нелсън, корабния лекар на „Защитник“ — отказал се е от случая, просто защото...

Стой! Точно доктор Нелсън би могъл да каже дали младежът е Човека от Марс, без изобщо да му гледа мазолите. Какстън позвъни в офиса си да издирят номера на Нелсън, защото не го знаеше. Помощникът му Оскар Килгален също. Но от указателя на синдиката „Поуст“ за важните личности научиха, че Нелсън е отседнал в „Нов Мейфлауър“. След няколко минути Какстън вече говореше с него.

Доктор Нелсън не бил гледал предаването. Да, чул, че е имало нещо подобно. Няма л никакви основания да смята, че е било измама. А знае ли доктор Нелсън, че вече е имало опит да излъжат Смит, за да се откаже от правата си съгласно „клаузата Ларкин“? Не знаел и не го интересувало. Било абсурдно да се твърди, че някой можел да владее еднолично Марс. Планетата принадлежала на самите марсианци. Добре, докторе, но нека просто си представим, че някой се опитва да...

Нелсън затвори. Когато Какстън набра номера отново, чу записан глас: „Абонатът временно отказва връзка. Ако желаете да оставите съобщение...“

Бен изтърси глупава забележка за родителите на доктора. Но следващата му постъпка беше още по-тъпа. Обади се в Двореца на правителството и настоя да го свържат с генералния секретар.

От години се ровеше из разни тайни и знаеше, че често е възможно да разгадаеш истината, ако се добереш до самия връх и започнеш да се държиш отвратително. Знаеше и колко опасно е да дърпаш тигъра за опашката. Ненормалната психика на властниците му беше толкова ясна, колкото беше неразбираема за Джил Бордмън. Но разчиташе на това, че е представител на друга власт, почти повсеместно призната и тачена.

Обаче забрави, че се обажда от такси, а не пред свидетели.

Наложи му се да се разправя с половин дузина мижитурки и с всеки пореден ставаше по-агресивен. Толкова се увлече, че не забеляза момента, в който таксито престана да кръжи.

А когато забеляза, беше късно. Аероколата не изпълняваше командите му. Кактън си каза горчиво, че се е хванал в капан, в който не би паднал и най-тъпият бандит. Проследили са откъде са обаждат, засекли са положението на таксито и роботизираното возило е получило заповеди от полицията, отменящи всички останали. Сега щяха да го приберат тихо и кротко.

Опита да се обади на своя адвокат.

Още не се бе отказал, когато аероколата кацна във вътрешен двор и високите стени спряха сигнала. Бен напъна вратата и установи, че не се отваря... и изобщо не се учуди, че започна да се унася...

ОСМА ГЛАВА

Джил си внушаваше, че Бен просто е подгонил още някаква следа и е забравил да ѝ каже. Но така и не успя да си повярва. Бен дължеше отчасти успеха си като журналист на вниманието към хората. Не забравяше ничий рожден ден и по-скоро би се забавил с изплащането на комарджийски дълг, отколкото да не остави бележка с няколко сърдечни думи. Независимо накъде е отпрашил и колко е бързал, пак щеше да отдели две минути да ѝ се обади, та ако ще и от аероколата.

Трябваше да е оставил съобщение за нея! През обедната почивка Джил пак се обади в офиса му и отново поговори с неговия помощник и документатор Оскар Килгален, който настояваше, че няма нищо за нея и досега.

— А каза ли кога ще се върне?

— Не. Но той винаги оставя резервни коментари, за да пълним рубриката при такива изненади.

— Ами... добре де, откъде се обади все пак? Или вече си пъхам носа в чужди работи?

— В никакъв случай, госпожице Бордмън. Не ми се е обаждал. Получих факс, изпратен от „Паоли“ във Филаделфия.

Ще не ще, Джил трябваше да се задоволи с това. Почти не хапна, докато седеше в стола за сестрите. Повтаряше си, че едва ли се е случило нещо лошо... А и нали не беше влюбена в този глупчо...

— Ей, Бордмън! Стига си бълнувала наяве!

Джил се сепна. Гледаше я Моли Уилрайт, диетичката на тяхното крило от болницата.

— Извинявай, отнесох се.

— Попитах те: „Откога на вашия етаж приемате болни на държавна издръжка в луксозните стаи?“

— Не правим такива неща.

— А К-12 не е ли на вашия етаж?

— К-12 ли? Че жената там не е някоя просякиня. Толкова е богата, че си позволява да наема лекар, за да проверява дали диша.

— Ха! Доста неочаквано трябва да е сложила ръка на пачката. От седемнадесет месеца беше настанена при бедняците в старческото отделение.

— Сигурно бъркаш нещо.

— А, не, не допускам грешки в моята кухня. Голяма главоблъсканица е да ѝ сложиш някакво ядене на подноса — без мазнини, като не забравяш и дългия списък от алергии, пък и трябва да ѝ разтваряме лекарствата в храната, иначе не ги иска. Повярвай ми, миличка, личната диета понякога е като отпечатък от пръст — не можеш да я сбъркаш с друга. — Уилрайт стана. — До скоро, душичке, трябва да бягам.

— Какви ти ги плещеше Моли? — полюбопитства друга от сестрите.

— Нищо особено. Някакво недоразумение.

На Джил ѝ хрумна, че може да открие Човека от Марс по поръчките в диетичната кухня, но веднага заряза тази идея. Щяха да минат дни, докато се отбие във всяка кухня. Още като военна болница в някогашните времена на войни по моретата, „Бетесда“ е била огромна. А откакто я поело Министерството на здравеопазването, образованието и благосъстоянието, разраснала се страховито. Сега беше под федерално управление и приличаше на малък град.

Само че имаше нещо необичайно в случката с госпожа Банкърсън. Болницата приемаше за лечение всякакви пациенти — богати частни лица, високопоставени чиновници или пък пълни несретници. На етажа на Джил обикновено настаняваха държавниците и луксозните стаи бяха запазени за големци с не по-нисък ранг от федерален сенатор. Твърде рядко се случваше частно лице да попадне тук.

Но може би в другите отделения е препълнено и затова не са намерили стая за госпожа Банкърсън. Да, това трябва да е.

След обяда Джил нямаше време да умува над случая, защото не ѝ остана време от грижи с новопостъпили пациенти. И не след дълго се наложи да намери подвижно легло за тежък случай. Според правилата трябваше да се обади в склада... само че той бе разположен в подземие но почти половин километър оттук, а Джил нямаше време. Спомни си, че е виждала едно в чакалнята за сътрудници на големите клечки, прилепена към К-12. Нали каза на онези морски пехотинци да не сядат

на леглото? Явно е била забутано там, когато са докарали водното легло за Смит.

И вероятно още беше там... значи можеше да го вземе веднага.

Вратата се оказа заключена и резервният ключ изобщо не помогна. Тя си напоси да извика някой от техниците и мина откъм стаята за наблюдение на пациента, за да попита лекаря при госпожа Банкърсън дали ѝ разрешава да използва забравеното легло.

Все същия — доктор Бръш. Не беше от местните стажанти или ординатори. Повикал го доктор Гарнър, който лекувал старицата. Бръш се обърна към нея.

— Госпожице Бордмън! Точно вие ми трябва!

— Но защо не ми позвънихте? Как е вашата пациентка?

— Тя си е добре — увери я мъжът, но все пак се озърна към екрана, — обаче аз не съм.

— Лошо ли ви е?

— Не, трябва ми пет минутки да се облекча. Сестра, можете ли да ми отделите толкова? И да не се разприказвате?

— Защо не. Позволявате ли да се обадя оттук на помощничката си?

— Не! — припряно отказа Бръш. — Щом изляза, заключете вратата и не отваряйте, докато не почукам ето така: „Та-та, та-та-та!“. Нали ще ми услугите?

— Добре, докторе — колебливо отвърна Джил. — Искате ли да направя нещо за вашата пациентка?

— Не, не, само ще си седите и ще я наблюдавате на екрана. Не я безпокойте.

— Добре, но къде ще бъдете, ако нещо се случи? В почивната стая за лекари?

— Отивам до мъжката тоалетна в другия край на коридора. И стига толкова въпроси, че едва се стискам!

Той побърза да излезе и Джил заключи вратата. Взря се внимателно в екрана, показващ жената, после погледът ѝ пробяга по датчиците на различните уреди. Старицата спеше, пулсът ѝ беше силен, дишането — нормално и равномерно. Сестрата се чудеше защо ли наблюдават пациентката, сякаш е на смъртния си одър.

Реши да провери дали подвижното легло още си е на мястото. Е, нямаше да спази заповедта на доктор Бръш, но пък и изобщо нямаше

да безпокои поверената му дама. Все можеше да мине през стая, без да събуди пациент! Освен това още преди години бе установила, че лекарите не ги боли от ставащото зад гърбовете им. Отвори вратата тихо и влезе.

Увери се, че госпожа Банкърсън се е унесла в типичния за слабоумните дълбок сън. Джил пристъпи безшумно към чакалнята. И тази врата беше заключена, но този път ключът ѝ послужи.

Видя, че подвижното легло още е тук. И едва тогава забеляза, че стаята е заета — Човека от Марс се бе разположил в кресло и прелистваше илюстрирана книжка.

Смит вдигна глава към нея и я дари с лъчезарната усмивка на зарадвано бебе. Джил едва се задържа на краката си. Валънтайн Смит — в тази стая? Не може да бъде! Нали са го преместили, имаше го и в дневника...

После грозните, неумолими факти сякаш се подредиха на опашка, за да се изнижат през ума ѝ... фалшивият „Човек от Марс“ по стереото... старицата, беряща душа, но през това време прикриваща присъствието на още един пациент... и вратата, която не успя да отключи... Като в кошмар си представи как „месарската кола“ тихо напуска болницата някоя нощ и никой не знае, че под покривалото има два трупа вместо един.

Веднага се уплаши, защото съзнаваше какво заплашва всеки, натъкнал се на тайната. А Смит се надигна трмаво от креслото, протегна ѝ ръце и промълви:

— Воден брат!

— Здравсти. Ъ-ъ... как си?

— Добре. Щастлив. — Добави нещо гърлено, сякаш се давеше, но се усети и изрече старателно: — Ти си тук, брат мой. Беше далеч. Сега си тук. Пия до насита от тебе.

Джил беше безпомощна в бъркотията на разкъсващите я чувства — душата ѝ се сгръ, но в същото време се уплаши до вцепенение, че ще я заварят тук. Смит не забелязваше нищо.

— Виждаш ли? Ходя! — похвали се ликуващо. — Ставам силен.

Направи няколко крачки и спря, засмян и задъхан. Сестрата се усмихна насила.

— Напредваме значи? Точно така, трябва да станеш по-силен! Но аз ще си вървя... минах само за малко, да видя как си.

Лицето му се сгърчи страдалчески.

— Не си отивай!

— О, не мога да остана!

— Обидил съм те. Не знаех — с мъка промълви Смит.

— Да си ме обидил ли? Ами, няма такова нещо! Но трябва да си вървя и то веднага!

Всякакво изражение изчезна от лицето му и той по-скоро настоя, а не помоли:

— Вземи ме със себе си.

— Какво? Не, не мога. И е крайно време да изляза оттук. Чуй ме — не казвай никому, че съм идвала. Моля те!

— Да не казвам, че моят воден брат е идвал?

— Точно така. Никому нито дума. Аз, такова... пак ще дойда. А ти бъде добро момче, чакай и не ме издавай.

Смит се помъчи да разбере и я погледна кротко.

— Ще чакам. И няма да те издам.

— Чудесно!

Джил вече се питаше как ще успее да спази обещанието си. Чак сега в съзнанието ѝ изплува очевидният факт, че „повредената“ ключалка е съвсем наред — просто вратата откъм коридора беше залостена. Но в болниците всички врати с резета, като на баните, бяха направени така, че да се отключват отвън — заради прищевките на неуравновесени пациенти. А тук заключената врата не позволяваше на Смит да излезе, резето пък, каквото не използваша в болницата, не допускаше никой да влезе отвън.

Джил махна резето.

— Ти само чакай, а аз ще дойда пак.

— Ще съм в очакване.

Когато се върна в наблюдателната стая, чу настойчиво ритмично почукване — сигнала на Бръш. Побърза да му отвори.

Той нахлу и се сопна грубо:

— Сестра, къде бяхте? Почуках три пъти!

Той впи подозрителен поглед в междинната врата.

— Видях, че пациентката ви се обърна настрани — излъга тя светкавично. — Наместих ѝ възглавницата по-удобно.

— По дяволите, помолих ви само да я наблюдавате!

Джил внезапно долови страха на този мъж и се впусна в контраатака.

— Докторе — изсъска вледеняващо, — не нося отговорност за вашата пациентка. Но след като решихте да ми я поверите за малко, направих каквото ми изглеждаше необходимо. Щом се съмнявате в преценката ми, нека се допитаме до завеждащия отделението.

— Ъ? О, не, оставете това.

— Настоявам, господине. На такава преклонна възраст жената може да се задуши от позата си на водното легло. Някои медицински сестри понасят какви ли не приказки от лекарите, но аз не съм от тях. Да отидем при завеждащия!

— Какво говорите? Госпожице Бордмън, просто си изкарах яда на вас, без да помисля. Моля за извинение.

— Това е достатъчно, докторе — надменно изрече Джил. — Желаете ли още нещо от мен?

— Ами, не. Благодаря, че ме заместихте. Само че... Не споменавайте за това, бива ли?

— Нямам такова намерение.

„Можеш и живота си да заложиш на това! Но какво да правя сега? Ох, защо Бен не е в града?“

Тя се върна зад бюрото си и се престори, че преглежда разни книжа. Все пак се сети да се обади в склада за подвижно легло. Измисли някаква задача за помощничката си и я отпрати, за да помисли на спокойствие.

Къде ли беше Бен? Ако можеше да се свърже с него, би си взела десетминутна почивка, за да се обади от обществен автомат и да прехвърли грижите на неговите широки рамене. Но, мътните го взели, той се размотаваше незнайно къде и я оставяше да си блъска главата.

А дали?... Тревогата най-после се надигна от подсъзнанието ѝ. Бен не би се втурнал по други следи, без да ѝ каже как е минал опитът му да се срещне с Човека от Марс. Тя имаше поне това право като негова съучастничка — а Бен винаги играеше честно.

Сякаш чу думите му отново: „Ако нещо се обърка, искам ти да си ми скритият коз... Сладурче, не се ли чуем скоро, сама ще се оправяш...“

Тогавя просто ги пусна покрай ушите си, защото не ѝ се вярваше нещо лошо да сполети Бен. Но сега си спомни. За всеки човек

настъпва миг, когато е изправен пред избора дали да рискува „своя живот, богатство и свещена чест“ за нещо с твърде съмнителен благополучен край. Джил Бордмън прие предизвикателството и взе своето решение в три часа и четиридесет и седем минути следобед.

Когато Джил излезе, Човека от Марс се върна в креслото. Не взе отново книжката, а просто остана да чака по начин, който можеше да бъде описан и като „търпелив“, само защото човешкият език няма как да обхване марсианските възгледи. Застина напълно неподвижен, отдал се на тихо щастие, защото неговият воден брат каза, че ще дойде пак. Беше готов да чака няколко години, без да прави нищо, без да помръдне.

Нямаше ясна представа колко време е минало, откакто сподели водата с новия си брат. Това място не само бе странно разкривено в пространството и времето, но и Смит още не успяваше да грокне поредиците от гледки и звуци. Освен това културата, която попи в своето гнездо, представяше времето коренно различно от човешките идеи. Разликата се дължеше не само на по-продължителния живот, измерен в земни години, но и на основите на мисълта. Израз като „По-късно е, отколкото си мислиш“ е невъзможен в марсианския. Както и „Който бърза, бавно стига“, но по съвсем друга причина. Първият, защото е немислим, вторият — защото марсианците нямат нужда да изричат нещо толкова просто. Все едно да подсетиш рибата, че трябва да се къпе. Но „Както е било в Началото, така е и сега, така ще е завинаги“ е толкова марсианско по същината си, че е по-лесно да се преведе като „Две плюс две прави четири“... обаче това на свой ред съвсем не е очевидна истина на Марс.

Смит чакаше.

Бръш надникна. Пациентът не помръдна и лекарят излезе.

Когато Смит чу стърженето на ключ във вратата към коридора, той си припомни, че бе чул същия звук малко преди идването на неговия воден брат, така че промени обмяната на веществата си, за да е готов. Изуми се, когато Джил се вмъкна в стаята, защото досега не подозираше наличието на врата. Но грокна това веднага и се отдаде на радостната пълнота, възможна само в присъствието на съгнездници, водни братя и (при определени обстоятелства) на Старите.

Но радостта му помръкна, когато разбра, че неговият воден брат не я споделя. Напротив, изглеждаше толкова разстроен, колкото е възможно само за същество, готово да се обезтелеси заради срамен недостатък или провал. Но Смит вече бе осъзнал, че хората успяват да понесат немислим товар от чувства, без да умрат. Неговият брат Махмуд се подлагаше на духовни терзания пет пъти дневно и не само не се откъсваше от живота, но подтикваше и него да изпитва същите мъки, защото били задължителни. А неговият брат капитан Ван Тромп страдеше от непредсказуеми ужасни гърчове, всеки от които, според понятията на Смит, трябваше да доведе да незабавно обезтелесяване, за да бъде прекратено противоречието... но доколкото му беше известно, неговият брат още пребиваваше в тялото си.

Затова престана да отделя внимание на пренапрегнатите нерви на Джил, която бутна в ръцете му един вързоп.

— Хайде, навличай това. По-бързо!

Смит пое вързоп и зачака. Джил го изгледа и каза:

— Ох, Господи, добре! Свали си дрехите и ще ти помогна.

Наложи се и да го съблече, и да го облече. Той носеше болнична нощница, халат и чехли, не защото искаше, а защото му казаха, че трябва да е така. Вече се справяше някак с дрехите, но твърде бавно според Джил. Затова тя набързо ги смъкна от тялото му. Беше медицинска сестра, а той си нямаше представа от забраните, наложени от свенливостта (и не би ги проумял). Не ги забавиха нелепи притеснения. Смит беше очарован от изкуствената кожа, която Джил нахлузи на краката му. Не му остана време да я одобри и съхрани в съзнанието си, защото Джил направо залепи чорапите за бедрата му, за да не губи време с глупости като жартиерите. Сестринската униформа, в която го облече, бе взела назаем от една доста едра колежка — обясни й, че нейна братовчедка щяла да се предрешава за маскарад. Наметна покривало около врата му и прецени, че е скрила повечето опасни белези... е, поне донякъде. С обувките имаха затруднения — не пасваха добре на краката му, а Смит се справяше трудно със земното притегляне дори бос.

Все пак маскировката беше донякъде успешна. Накрая Джил нагласи на главата му сестринска касинка.

— Косата ти не е много дълга — каза неспокойно, — но сега много момичета се подстригват късо. Дано номерът мине.

Смит не отвърна нищо, защото не разбра забележката ѝ напълно. Опита се да помисли, че косата му пораста, но прецени, че ще му трябва още немалко време, за да успее.

— А сега ме слушай внимателно — настоя Джил. — Каквото и да стане, не продумвай! Разбра ли ме?

— Да не говоря. Аз няма да говоря.

— Само върви до мен, аз ще те водя за ръка. Ако знаеш някакви молитви — моли се с цялата си душа!

— Да се моля?

— Няма значение. Ела с мен и не си отваряй устата.

Тя отвори вратата, огледа коридора и изведе Смит.

Той се обърка от множеството странни форми. Препъваше се сляпо, а очите и останалите му сетива почти прекъснаха връзката си със съзнанието, за да го предпазят.

Стигнаха до края на коридора и Джил го дръпна към странична подвижна пътечка. Той се олюля и щеше да падне, ако тя не го беше хванала. Една санитарка се загледа след тях и сестрата изруга тихичко... после много внимателно му помогна да се махнат от пътечката. Качиха се с асансьор до покрива, защото Джил съвсем не беше сигурна, че Смит ще издържи на ускорението във „вихрения тунел“.

Горе имаше още една малка криза, за която Смит изобщо не научи. Преживяваше остро удоволствие от небето, което не бе виждал, откакто напусна Марс. Това небе беше ярко, разноцветно и весело. Иначе казано — типичен мрачен ден за Вашингтон. А Джил се оглеждаше за въздушно такси. На покрива беше пусто, както се надяваше, защото сестрите от предишната смяна вече пътуваха към домовете си, а и следобедните посетители си бяха отишли. Но нямаше и свободни аероколи. Не искаше да рискува с аеробус.

Тъкмо се престаши да повика такси, когато едно се насочи към площадката за кацане. Тя подвижна на разпоредителя:

— Джек, за кого е?

— Повиках го за доктор Фипс.

— Ох, да му се не види! Джек, ще ми намериш ли едно, ама побързичко? Това е братовчедка ми Медж, работи в южното крило. Има остър ларингит и не бива да стои на този вятър.

Разпоредителят се почеса по темето.

— Ами... щом е за вас, госпожице Бордмън, качете се в това, пък ще повикам друго за доктор Фипс.

— Джек, ти си истинско съкровище! Медж, не говори, аз ще му благодаря. Съвсем прегракна, горкичката, ще я загрея малко с горещ ром.

— Сигурно ще помогне. Майка ми разправяше, че нямало нищо по-добро от бабините лекове.

Той се пхна в кабината и набра по памет адреса на Джил, после им помогна да се качат. Сестрата се постара да се изпречи между него и Смит, за да не забележи Джек колко невеж е Човека от Марс и за най-простите неща.

— Благодаря ти, Джек. Много ти благодаря! — Таксито излетя и тя си пое дъх. — Вече можеш да говориш.

— Какво трябва да кажа?

— А? Каквото искаш.

Смит се замисли над щедрата покана, изискваща достоен отговор, подходящ между братя. Сети се за няколко, но ги отхвърли, защото не можа да ги преведе и се спря на един, който дори в тази странно плоска реч би предал частица от топлото сближаване, на което се радваха братята.

— Дано нашите яйца споделят едно и също гнездо.

Джил изглеждаше стъписана.

— Моля? Какво каза?

Смит отново почувства унинието от неуспеха си да отговори уместно и реши, че грешката е негова. Каза си печално, че непрекъснато предизвиква превъзбуда у тези същества и то когато целта му е единението. Опита отново, като прерови оскъдния си запас от думи, за да обгърне в тях мисълта си по друг начин.

— Моето гнездо е твое, а твоето е мое.

Този път Джил се усмихна.

— Колко си мил! Скъпи, не съм сигурна дали те разбрах, но толкова учтиво предложение не съм чувала отдавна. — Помълча и добави: — Но в момента сме затънали до гушата в неприятности, затова нека оставим приятните моменти за по-нататък.

Смит едва ли я разбра по-добре, отколкото тя него, но долови по-светлото настроение на своя воден брат и схвана предложението да изчакат. А чакането му се отдаваше без усилие. Облегна се на

седалката и преживя удоволствието, че вече всичко е добре в отношенията с водния му брат. Наслаждаваше се на гледката. За пръв път виждаше околността, богата на безброй неща, които му предстоеше да грокне. Хрумна му, че умереността, присъща за неговия дом, не допускаше такова радостно съзерцание на онова, което беше между две събития. Това почти го подтикна към сравнение между човешкия и марсианския светогледи, което не беше в полза на Старите, но съзнанието му не допусна подобна ерес.

Джил си мълчеше и размишляваше усилено. Внезапно забеляза, че таксито наближава дома й... и се сети, че за нищо на света не биваше да остават там, където би ги потърсил всеки, щом стане ясно кой е помогнал на Смит да избяга. Нищичко не знаеше за похватите на полицията, но предполагаше, че е оставила предостатъчно отпечатъци от пръстите си в стаята, а и мнозина ги видяха на тръгване. Не беше изключено (чувала бе хората да разправят) някой техник да провери записа в таксито и да установи откъде докъде са били последните му курсове.

Припряно натисна бутона за изтриване на командата. Аероколата напусна разрешения маршрут и се издигна в режим на очакване. Но къде можеха да отидат? Къде да скрие голям мъж, който прилича на полуидиот и не е в състояние да се облече самостоятелно... при това е най-търсеният човек по цялото земно кълбо? Ох, само Бен да беше тук? Бен... къде си?

Без никаква надежда набра номера на дома му. За миг се ободри, когато чу мъжки глас, но й отговори неговият помощник.

— Извинете, господин Килгален. Обажда се Джил Бордмън. Май се сбъркала номера.

— Не сте. Уредих да прехвърлят обажданията в офиса, когато господин Какстън отсъства повече от денонощие.

— Значи още не се е появил?

— Така е. С какво мога да ви бъда полезен?

— Ами, с нищо. Господин Килгален, не е ли странно Бен да изчезне? Не се ли безпокоите?

— Моля? Не, не виждам нищо тревожно. В съобщението по факса пишеше, че не знаел колко ще се забави.

— Но това не е ли необичайно?

— В никакъв случай, като си припомним с какво се занимава господин Какстън.

— Е, аз поне си мисля, че има нещо твърде неприятно в отсъствието му! Струва ми се, че не е зле вече да уведомите когото трябва. Би трябвало да разтръбите това до всички новинарски агенции в страната... не, в целия свят!

Макар че в таксито нямаше екран, Джил усети как Оскар Килгален се намуси.

— Боя се, госпожице Бордмън, че се налага да следвам точно указанията на работодателя си. Ъ-ъ... простете ми за забележката, но винаги се намира по някоя „близка приятелка“, която го търси упорито при всяко негово отсъствие.

Поредната мацка, която се опитва да му надене доживотните окови, изтълкува си Джил ядосано... а тоя тиквеник си мисли, че и аз съм от тях. Отказа се от идеята да моли Килгален за помощ и прекъсна разговора.

Къде да отидат? Хрумна й едно решение на проблема. Щом Бен го няма (и може би властите имат пръст в изчезването му), едва ли биха се сетили да търсят Смит в апартамента му... освен ако вече знаят за връзката й с Какстън, но не й се вярваше.

Можеха да изровят нещо за хапване от кухничката, а и там щеше да намери дрехи, за да облече своето „дебилче“. Набра адреса на Бен и таксито се понесе по новия маршрут.

Пред вратата Джил почти напъха лицето си в заглушаващата зона и прошепна:

— Картаген трябва да бъде разрушен!

Нищо. „По дяволите!“, възкликна тя на ум. „Променил е кода!“ Коленете й омекнаха, стараше се да не поглежда Смит. После отново заговори пред микрофона. Същата система отваряше вратата или известяваше за посетители. Тя се представи, за да използва дори нищожния шанс Бен да се е върнал.

— Бен, Джил е.

Вратата се прибра в стената.

Щом влязоха, върна се на мястото си. Джил за миг помисли, че ги е пуснал домакинят, но после се сети, че без да иска, е налучкала новата комбинация за ключалката... нещо като комплимент, но би си го спестила с удоволствие, за да не преживее моментната уплаха.

Смит стоеше кротко до ливадката и зяпаше. Мястото беше толкова непознато, че не би се надявал да го грокне бързо, но веднага изпита удоволствие. Не беше толкова вълнуващо като движещото се място, където бяха доскоро, но повече подхождаше някой да съхрани себе си в него. Взря се с интерес в панорамния прозорец, но не го разпозна, а прие, че е жива картина като онези у дома... в стаята му в „Бетесда“ липсваха прозорци, така че той нямаше и понятие какво е това.

Отбеляза с одобрение съвършеното подобие на перспектива и движение в „картината“ — сигурно я бе създал някой велик творец. Досега нищо не му подсказваше, че тези хора познават изкуството. Новото впечатление му позволи да ги грокне по-добре и душата му се сгръ.

Някакво движение привлече погледа — неговият брат свалеше изкуствената кожа и „чехлите“ от краката си. Джил въздъхна и размърда пръсти в тревата.

— Божичко, как ме болят тия крака! — Забеляза, че Смит я зяпа със смущаващо бебешко изражение. — Направи и ти така. Ще ти хареса.

— Как да направя? — примигна той.

— Да, пак забравих. Ела тук, ще ти помогна. — Тя му свали обувките и смъкна чорапите. — Ето, по-добре ли си сега?

Смит зашава с пръсти по стръковете и попита объркано:

— Но това е живо?

— Ами да, живо си е, нали е истинска трева. Бен доста се изръси за ливадката. Това специално осветление му струваше повече от месечната ми заплата! Хайде, разтъпчи се да ти починат краката.

Смит не схвана почти нищо, но поне разбра, че тревата е живо същество и че е поканен да ходи по нея.

— Да тъпча живо? — попита с неописуем ужас.

— Че какво толкова? Няма да повредиш тревата. Създадена е точно за да замества килимите.

Смит бе принуден да си напомни, че един воден брат не би го подтикнал към злина. Вслуша се в поканата да се разтъпче... и откри, че е приятно, а живите същества не възразяват. Изостри чувствителността си до краен предел. Да, неговият воден брат беше прав — те бяха създадени за такова битие. Твърдо реши да ги съхрани

в себе си и възхвали. Но това усилие приличаше на опита на човек да изтъкне достойнствата на канибализма... обичай, който за Смит беше напълно в реда на нещата.

Джил въздъхна.

— Стига забавления. Не знам докога ще бъдем в безопасност тук.

— Безопасност?

— Не бива да оставаме дълго. Може би вече проверяват всяка кола, напуснала болницата днес.

Тя се смръщи напрегнато. В нейното жилище не биваше да отиват, тук също не можеха да останат... а Бен каза, че искал да заведе Смит при Джубал Харшо. Но тя нито познаваше Харшо, нито имаше представа къде живее. Бил спомена, че е някъде в Поконос. Е, налагаше се да научи. Просто нямаше към кой друг да се обърне за помощ.

— Братко, защо имаш нещастие?

Джил се отърси от унеса и погледна Смит. Горкото детенце не подозираше колко са загазили! Опита се да погледне на нещата с неговите очи. Разбира се, не можа, но поне й стана ясно — той нямаше представа, че бягат от... от кого всъщност? От ченгетата? От болничната управа? Не беше съвсем сигурна какви закони вече е нарушила, но в едно не се съмняваше — опълчи се срещу Големите клечки, срещу Шефовеите.

Как да обясни на Човека от Марс, че сама не знае какво им предстои? Имат ли полиция на Марс? През повечето време й се струваше, че като говори с него, все едно вика в кладенец.

Божичко, а кладенци имат ли си на Марс?

— Не се тревожи — помоли го сериозно. — Просто прави каквото ти казвам.

— Да.

Изречено с безгранично доверие — „да“ веднъж и завинаги. Внезапно Джил осъзна, че Смит би скочил и през прозореца, щом поиска това от него. Така беше. Щеше да скочи, да се наслаждава на всяка секунда от полета двайсетина етажа надолу и да приеме без огорчение или изненада обезтелесяването накрая. Нито пък би се замислил, че този скок ще го убие. Страхът от смъртта беше чужд за

съзнанието му. Щом един воден брат е избрал за него този странен начин да се лиши от тяло, би го възхвалил и би се опитал да го грокне.

— Е, да не губим време. Трябва да намеря нещо за ядене, да те преоблека и да се махаме по-бързо. Сваляй тези парцали от себе си.

Тя отиде да огледа гардероба на Бен. Избра всекидневен костюм, барета, риза, бельо, обувки и се върна в хола. Смит се бе оплел като коте в прежда. Едната му ръка беше заклещена, а полата закриваше лицето му. Не се сети да свали покривалото за глава, преди да съблече останалото.

— Олеле! — изохка Джил и се втурна да помага.

Освободи го от сестринската униформа и я напъха в шахтата за боклук... по-късно щеше да плати на Ита Шиър, а засега не искаше ченгетата да открият издайническата следа.

— Добри ми момко, ще трябва да те изкъпем, преди да наденеш чистите дрехи на Бен. Съвсем са те занемарили ония типове. Ела с мен.

Опитът на медицинска сестра я бе направил равнодушна към неприятните миризми, но също така и фанатична привърженичка на водата и сапуна... а явно никой не се бе погрижил напоследък да изкъпе този пациент. Макар че Смит не смърдеше, напомняше ѝ за кон след тежко състезание.

Той наблюдаваше с радост пълненето на ваната. И в банята на К-12 имаше вана, но Смит не знаеше предназначението ѝ. Само понякога го изтъркваха с влажна гъба. Пречеше честото му оттегляне от света, подобно на вцепенение.

Джил пъкна пръст във водата.

— Добра е. Хайде, потапай се — нареди му и си спечели недоумяващ поглед. — По-бързо! — добави тя рязко. — Влизай във водата.

Тези човешки думи вече се намираха в речника му и Смит направи каквото чу, разтърсван от чувства. Този брат искаше от него да потопи цялото си тяло във водата на живота! Досега не бе удостояван с такава чест. И доколкото знаеше, никой и никога не се е радвал на такава привилегия. Но вече започваше да разбира, че другите са по-близки с животворящото вещество... не грокна този факт, но го прие.

Потопи несигурно единия си крак, после другия... и потъна изцяло.

— Ей! — кресна Джил и вдигна главата му над водата.

Втресе я, защото ѝ се стори, че държи труп. Милостиви Боже! Нямаше как да се е удавил за броени секунди. Но все пак разтърси уплашено Смит.

— Събуди се! Хайде, да видя малко живот.

От много далеч Смит чу зова на своя брат и се върна. Изцъкленият блясък на очите му изчезна, пулсът му се ускори и той започна да диша.

— Добре ли си? — попита Джил.

— Аз съм много добре. Аз съм много щастлив... братко.

— Уплаши ме. Виж сега, не се потапай пак целия. Просто седни удобно.

— Да, братко.

Смит изграчи някаква безсмислица, напълни шепа и поднесе водата към устните си, сякаш беше скъпоценност. Само докосна влагата и я поднесе на Джил.

— Ей, не се пие вода от ваната! И аз не искам!

— Да не пия?

Безпомощното му страдание достигна такава сила, че Джил се чудеше какво да направи. Наведе глава и едва опря устни в поднесения дар.

— Благодаря ти.

— Дано никога нямаш жажда!

— И аз се надявам никога да не ожаднееш. Но стига толкова. Ако искаш да пиеш, ще ти сипя в чаша. Не пий повече от тази вода.

Смит явно не възразяваше и се отпусна спокойно във ваната. Джил си напомни, че той никога не се е къпал така и не знаеше какво се очаква от него. Можеше да го научи... но пилееха ценно време.

Е, какво пък! Съвсем не беше неприятно като грижите за хигиената на психиатричните пациенти. Беше си намокрила ръкавите на блузата до раменете. Съблече я и я изтръска. Огледа удобната си къса пола. Не се мачкаше, но имаше ли смисъл да я мокри? Сви рамене и дръпна ципа. Остана по бикини и сутиен.

Смит я зяпаше с любопитството на невръстно дете. Джил с учудване усети как бузите ѝ се сгряха. Смяташе, че не страда от глупава свенливост. Изведнъж си спомни, че отиде на първия гол купон край басейн още петнайсетгодишна. Но този бебешки поглед я

притесняваше. Реши да се примири с подгизналото бельо, вместо да избере по-практичната възможност.

Прикри неудобството си зад сърдечността.

— Хайде сега да те изгъркаме хубавичко.

Коленичи до ваната и започна да го сапунисва. Почти веднага Смит се пресегна и докосна дясната ѝ гърда. Джил се дръпна рязко.

— Ей, да ги нямаме такива!

Човека от Марс я погледна, сякаш го бе зашлевила през лицето.

— Не? — измънка трагично.

— Точно така — не! — потвърди тя непреклонно, но се смили и добави: — Нищо лошо не е станало. Само не ме разсейвай.

Изкъпа го по бързата процедура, извади запушалката на ваната и накара Смит да застане под душа. После пусна топлия въздух и използва паузата, за да се облече. Той се разтрепери и тя му каза, че няма от какво да се бои и да се хване за металната тръба на стената, за да не се подхлъзне. После му помогна да излезе от ваната.

— Ето, сега направо ухаеш и сигурно си по-добре.

— Хубаво е.

— Чудесно. Сега да се заемем с обличането.

Заведе го в спалнята на Бен. Но преди да му обясни, покаже или помогне в надяването на слипа, мъжки глас я уплаши до полуда:

— ОТВОРЕТЕ ВЕДНАГА!

Джил изгърва слипа. Дали знаеха кой е вътре? Да, сигурно — иначе изобщо нямаше да дойдат тук. Издаде се с онова проклето роботакси!

Да се обади ли или да поиграе на криеница?

Крясъкът отново отекна откъм разговорната уредба. Тя прошепна на Смит:

— Не мърдай оттук! — и отиде в хола. — Кой е? — попита, насилвайки се да говори нормално.

— В името на закона — отворете!

— В името на какъв закон? Я стига глупости! Кажете ми кои сте, иначе ще извикам полицията.

— От полицията сме. Вие ли сте Джилиън Бордмън?

— Аз?! Казвам се Филис О'Тул и чакам господин Какстън. Веднага ще се обадя в полицията, че се опитвате да нахлуете с взлом.

— Госпожице Бордмън, имаме заповед за задържането ви под стража. Отворете или ще пипаме грубо!

— Не съм „госпожица Бордмън“ и ей сега ще повикам полицията!

Гласът не ѝ отговори. Джил преглъщаше тежко. Почти незабавно усети полъх от топлина по лицето си. Ключалката се нажежи до червено, после до бяло. Нещо изпука и вратата се прибра в стената. В коридора стояха двама мъже. Единият пристъпи в хола и се ухили:

— Ето я сладураната! Джонсън, огледай апартамента и намери нашия човек.

— Веднага, господин Беркуист.

Тя се мъчеше да си представи, че е непоклатима стена. Но мъжът на име Джонсън я побутна лекичко настрани и се запъти към спалнята. Джил извика пискливо:

— Къде ви е заповедта? Това е възмутително!

Беркуист каза сговорчиво:

— Миличка, не ни се пречкай. Дръж се добре и може да ти се размине по-леко.

Тя се опита да го ритне по коляното, но той ловко отскочи назад.

— Ах, че сме палави — сгълча я добродушно. — Джонсън! Намери ли го най-после?

— Тук си е, господин Беркуист. Чисто гол. Познайте до три пъти дали им развалихме кефа.

— Все ми е тая. Доведи го.

Джонсън изтика Смит в хола, извил едната му ръка зад гърба.

— Не искаше да дойде.

— Ще дойде и още как!

Джил се шмугна покрай Беркуист и връхлетя Джонсън, който я отхвърли с един шамар.

— Без тъпотии, кучко такава!

Не я удари толкова силно, колкото имаше навика да налага жена си, преди да го напусне. И дума не можеше да става за сравнение с побоя, който отнасяха по-мълчаливите арестанти. До този миг Смит не каза нито дума, изобщо не реагираше. Остави се да го принудят. Нищо не разбираше и затова нищо не направи.

Но когато видя как този човек удари водния му брат, изплъзна се с лекота от хватката му... пресегна се... и Джонсън вече го нямаше.

Само изправящите се стръкчета трева показваха къде са стъпвали допреди секунда големите му обувки. Джил впи поглед в това място и за малко да изпадне в несвяст. Беркуист стисна устни, после долната му челюст увисна и той едва изграчи дрезгаво:

— Какво му направи?

Гледаше Джил.

— Аз ли? Нищо!

— Не ме баламосвай. Какъв е тоя капан в тревата?

— А той къде изчезна?

Беркуист нервно си облизваше устните.

— Не знам. — Измъкна пистолет изпод сакото си и го насочи към Джил. — Не опитвай тия номера и с мен. Ти остани тук, а аз ще отведа Смит.

Човека от Марс отново изчакваше пасивно. Без да проумява ставащото, той се ограничи с минимално възможното въздействие. Само че вече бе виждал оръжие в ръцете на хората, които кацнаха на Марс и никак не му хареса изражението на Джил, когато тя видя зейналата срещу нея цев. Грокна, че за него е настъпил един от критичните мигове на изпитание в развитието, когато размисълът трябва да бъде последван от правилна постъпка, за да продължи по пътя си напред. И той се намеси.

Старите го бяха обучили добре. Пристъпи до Беркуист, който извъртя пистолета към него. Пресегна се... и Беркуист вече не беше в хола.

Джил запищя.

Дотогава лицето на Смит оставаше безизразно. Сега по него се изписа безнадеждно отчаяние, защото разбра, че е сгрешил в избора си. Погледна умолително Джил и се разтърси. Очите му се подбелиха и той се свлече бавно, сви се на кълбо и застина така.

В същия миг Джил се отърси от истеричния пристъп. Нямаше време за чудене къде са изчезнали двамата мъже. Пациентът имаше нужда от нея. Приклекна до него.

Не забелязваше нито дишане, нито пулс. Притисна ухо до ребрата му. Отначало помисли, че сърцето е спряло, но после чу лениво „туп-туп“, последвано от друго чак след четири-пет секунди.

Състоянието на Смит й напомняше за шизоидно вцепенение, но никога не бе виждала толкова дълбок транс, дори когато на семинарите

им показваха хипнотично обезболяване. Чувала бе за подобно доближаване до смъртта при индийските факири, но отказваше да повярва, че е възможно.

При други обстоятелства не би се опитала да събуди пациент в такова състояние, а би повикала лекар. Само че обстоятелствата изобщо не бяха нормални. Последното произшествие не само не я разколеба, ами я настърви още повече да не допусне Смит отново да попадне в ръцете на властниците. Обаче и след десетминутни усилия, в които вложи всичките си умения, не постигна нищо.

В спалнята намери оръфан голям куфар, който почти доближаваше по размери сандък. Отвори го и намери вътре диктофон, тоалетен комплект, дрехи и всичко останало, от което би имал нужда един репортер при спешно отпътуване за друг град... дори и регистриран мобилен телефон. Джил си каза мрачно, че този куфар доказва колко се е заблудил Килгален — отсъствието на Бен нямаше нищо общо с обичайните му пътувания. Но не загуби време да умува. Изпразни куфара на пода и го извлече в хола.

Смит беше доста по-едър от нея, но нейните мускули се справяха с тежестта на къде по-месеисти пациенти. Успя да го напъха. Наложил се да го сгъне на две, за да затвори капака. Мускулите на Смит се съпротивляваха на груба сила, но при постепенен натиск имаха податливостта на маджун. Джил натика в свободните процепи някои дрехи на Бен, за да стане по-меко. Опита се да пробие отвори за проветряване, обаче куфарът бе ламиниран с фибростъкло. Реши, че Смит няма да се задуши при това минимално дишане и снижена обмяна на веществата.

Едва успя да помръдне куфара, а да го носи беше немислимо. Но видя, че имаше сгънати колелца. Нагласи ги и остави грозни белези по ливадката на Бен, преди да стигне до паркета на преддверието.

Въобще не й хрумна да се качи на покрива. До гуша й дойде от таксите. Слезе с товарния асансьор в подземие на блока. Срещна само едно момче, което си прибираше току-що доставена пратка с храна. То се дръпна настрана, за да я пропусне към изхода.

— Здравсти, маце. Какво влачиш в тоя контейнер?

— Труп — изръмжа Джил.

Момчето вдигна рамене.

— Тъп въпрос — тъп отговор. Така ми се пада.

ВТОРА ЧАСТ
НЕГОВОТО НЕЛЕПО НАСЛЕДСТВО

ДЕВЕТА ГЛАВА

Третата планета от Слънцето този ден приютяваше 230 000 човеци в повече от предишния. Но сред повече от пет милиарда земни жители такъв прираст оставаше незабележим. Кралство Южна Африка, асоцииран член на Федерацията, отново бе призовано пред Върховния съд по обвинение в потисничество на бялото малцинство в страната. Властителите на модата, събрали се в Рио, решиха да удължат полите и роклите, а пъповете да бъдат покрити през този сезон. Отбранителните орбитални станции на Федерацията се носеха в небето, готови да накажат със смърт всеки, който застраши мира на планетата. А пък частните комуникационни станции неспирно смущаваха покоя с безкрайни глупости за безбройни маркови стоки. По залива Хъдзън се бяха насъбрали половин милион коли-къщи в повече от същото време на миналата година. Общото събрание на Федерацията обяви „оризовия пояс“ на Китай за бедствена зона, заплашена от глад. Синтия Дъчес, известна като „най-богатата дама в света“, плати на шестия си пореден съпруг да ѝ се махне от главата.

Преподобният доктор Дениъл Дигби, архиепископ на Църквата на новото откровение (фостърити), обяви, че е определил архангел Азраил да напътства федералния сенатор Томас Буун и че очаква потвърждение за това от Небесата по-късно същия ден. Новинарските агенции разпространиха изявлението му без коментари, защото вече се бе случвало фостърити да опустошават редакции. Господин и госпожа Харисън Кембъл VI се сдобиха със син и наследник чрез майка под наем в Детската болница на Синсинати. През това време щастливите родители бяха на почивка в Перу. Доктор Хоръс Куакънбуш, професор по свободни изкуства в теологическия факултет на Йейлския университет, призова за завръщане към вярата и внимание към духовните ценности. Половината професионалисти от футболния взвод във военната академия Уест Пойнт се оказаха замесени в скандал с „черно тото“. Трима специалисти по военна биохимия бяха отстранени от работа в Торонто поради психическа неуравновесеност. Те заявиха, че ще отнесат случая до Върховния съд. А Върховният съд

отмени решението на висшата съдебна инстанция на Съединените щати по делото „Рейнсбърг срещу щата Мисури“, в което бяха замесени и федерални депутати.

Негово превъзходителство, достопочтеният Джоузеф Е. Дъглас, генерален секретар на Световната федерация на свободните държави, в момента чоплеше закуската си и се чудеше защо дори човек с неговото положение не може да получи поне веднъж чаша свястно кафе. Вестникът, подготвен от нощната смяна на информационния екип, се изнизваше пред очите му с оптимална бързина по екрана на четящото устройство, управлявано чрез обратна връзка от скенер. Редовете се сменяха, докато Дъглас гледаше към екрана. Сега правеше точно това, но само за да отбягва погледа на собствения си шеф откъм отсрещната страна на масата. Госпожа Дъглас не четеше вестници. Имаше си свои начини да научи какво става.

— Джоузеф...

Той вдигна глава и редовете застинаха на екрана.

— Да, скъпа?

— Нещо те мъчи.

— А? Защо мислиш така, скъпа?

— Джоузеф! Угаждам ти, кърпя ти чорапите и те отървавам от неприятности вече тридесет и пет години... Познавам кога нещо те мъчи.

Най-ужасното е, каза си Дъглас, че тя наистина познава. Загледа се в съпругата си и се зачуди как, за Бога, се бе оставил да го върже с договор без клаузи за прекратяване. В „доброто старо време“ тя беше негова секретарка, а той — щатски конгресмен. Първият им договор представляваше обикновено споразумение за съжителство в течение на деветдесет дни, за да спестят от хотелски сметки по време на предизборната кампания. Уточниха ясно помежду си, че „съжителството“ ще означава просто събирането им под един покрив... а и тогава тя изобщо не му кърпеше чорапите!

Опитваше се да си припомни как положението се промени. В биографията на госпожа Дъглас, озаглавена „В сянката на величието — историята на една жена“, се твърдеше, че той ѝ направил предложение, още докато преброявали бюлетините в негова полза при първото му избиране. И бил настроен толкова романтично, че не го

удовлетворявало нищо по-малко от старомодния брак в стил „докато смъртта ни раздели“.

Е, нямаше смисъл да оспорва официалната версия.

— Джоузеф! Отговори ми!

— Какво? А, нищо особено, скъпа. Прекарах неспокойна нощ.

— Знам. Нима е възможно да не разбере, когато те будят посреди нощ?

Той се сети отново, че нейните покои в двореца са поне на петдесетина метра от неговите.

— И как разбра, скъпа?

— Моля? Женска интуиция. Що за известие ти донесе Бродли?

— После, скъпа... Трябва да се запозная с новините преди заседанието на Съвета.

— Джоузеф Еджертън Дъглас, не се опитвай да отбягваш въпросите ми.

Той въздъхна.

— Загубихме дирята на онзи нещастник Смит.

— Смит? Говориш за Човека от Марс? Как така сте му „загубили дирята“? Та това е смешно!

— Съгласен съм, скъпа, но въпреки това е изчезнал. Избягал вчера от болничната си стая.

— Пълен абсурд! Как е успял?

— Изглежда се е предрешил като медицинска сестра.

— Но... Все едно. Важното е, че го няма. И какъв нескъпопосан план вече си съчинил за издирването му?

— Ами някои хора вече го търсят. От най-доверените. Беркуист...

— Онзи тъпоглавец? Доверяваш се на Беркуист, и то когато трябва да пратиш по следите му всеки служител от федералната сигурност, до най-нищожното полицайче?!

— Но, скъпа моя, ти не разбираш в какво положение изпаднахме. Не можем. За пред хората той не е изчезвал. Нали знаеш, че имаме... ами, заради другия. Онзи, ъ-ъ, „официалния“ Човек от Марс.

— Аха... — Тя потропа с пръсти по масата. — Казвах ти аз, че тази история с подмяната ще ни докара беля на главата.

— Но нали ти я предложи, скъпа моя.

— Няма такова нещо. И не ми възразявай! Хъм... я накарай някой да повика Беркуист тук.

— Само че... Беркуист се занимава с издирването и още не е докладвал.

— А? Беркуист вече пътува към Занзибар. Предал ни е. Никога не съм му вярвала. Казах ти още когато го взе на работа...

— Аз ли го взех на работа?...

— Не ме прекъсвай! ...та казах ти значи, че който суче мляко от две дойки, няма да се откаже и от трета. — Госпожа Дъглас се намръщи. — Джоузеф, в тази история има пръст Източната коалиция. Можеш да очакваш скоро предложение за вот на недоверие в Общото събрание.

— Какво? Не виждам никакво основание. Никой още не знае.

— Ох, за Бога! Всички ще научат. Онези от изток ще се погрижат за това. Сега млъкни и ме остави да помисля.

Дъглас си затвори устата и прочете, че местният съвет на града-окръг Лос Анджелис е подал молба до Федерацията за отпускане на помощ поради сериозните проблеми със смога, тъй като Министерството на здравеопазването не им осигурило еди-какво-си... ще трябва да им се подхвърли някоя мръвка, защото Чарли ще си има проблеми с преизбирането, нали и фостъритите издигат свой кандидат. При вчерашното затваряне на борсата акциите на „Лунар Енърпрайзис“ отбелязали повишение с два пункта...

— Джоузеф!

— Да, скъпа?

— Нашият „Човек от Марс“ е единственият. А ако Източната коалиция представи свой, той е лъжливият. Така трябва да стане.

— Само че, скъпа моя, няма да ни се размине.

— Какви ми ги приказваш? Трябва да стане.

— Но не може. Учените веднага ще забележат подмяната. И без това едва измислям как да ги държа настрана.

— Ха, учените!

— Но ще забележат, да знаеш.

— Нищо такова не искам да знам! Учени! Половината им измишльотини са налучкване, другата половина — суеверия. Трябва до един да ги тикнат в затвора, да ги забранят със закон! Джоузеф, все

не мога да ти набия в главата, че единствената истинска наука е астрологията.

— Е, за това не съм сигурен, скъпа. Не че подценявам астрологията...

— Не си и помисляй! След всичко, което направи за тебе!

— ... но тези професори са твърде умни. Онзи ден един ми обясняваше за звезда, която тежала шест хиляди пъти повече от оловото. Или беше шестдесет хиляди?...

— Дрън-дрън! Че откъде е научил? Млъкни, Джоузеф! Нищо няма да признаваме. И техният човек не е истинският. А през това време ще впрегнем всички от сигурността и ще си го върнем, ако е възможно — преди Източната коалиция да вдигне шум. Наложил ли се употребата на сила и онзи Смит бъде застрелян при оказване на съпротива, толкова по-зле за него. И без това е голяма досада.

— Агнес! Ти чуваш ли се какво ми подсказваш?

— Нищо не ти подсказвам. Всеки ден загиват хора. Джоузеф, ще бъде от полза за всички, ако решим въпроса веднъж завинаги. Нали все ми повтаряш, че е важно благо за мнозинството.

— Не искам нищо лошо да се случи на момчето.

— Че кой е казал такова нещо? Но ти си длъжен да вземеш твърди мерки, Джоузеф. Историята ще те оправдае. Кое е по-важно — да се грижиш за доброто на пет-шест милиарда или да се лигавиш заради един човек, който май не е и гражданин според законите? — Дъглас не отговори и съпругата му се изправи. — Нямам време да споря с тебе за дреболии. Трябва да се свържа с мадам Везан, за да състави нов хороскоп. Не си погубих най-хубавите години да те поставя, където си сега, за да гледам как прахосваш всичко, защото не ти стига воля. И си изтрий жълтъка от брадичката.

С тези думи тя напусна трапезарията.

А главният администратор на планетата остана да изпие още две чаши кафе, преди да събере сили, за да се отправи към залата на Съвета. Горкичката Агнес! Да, сигурно се е оказал едно голямо разочарование за нея... а и с годините едва ли й ставаше по-леко. Е, поне беше вярна спътничка в живота, във всичко и докрай... пък и всички си имаме недостатъци. Вероятно й е писнало от него, колкото и... Стига, няма полза от такива глупости!

Той изопна гръб. Поне едно му е ясно! Няма да разреши да се държат грубо с онова момче Смит. Вярно, беше като трън в петата, но и доста трогателен с тази безпомощност на малоумник. Агнес би трябвало да го види как се плаши от нищо, тогава нямаше да си позволява подобни приказки. Смит би пробудил майчинското у нея...

Само че имаше ли нещо „майчинско“ у Агнес? Когато стискаше устни, трудно се забелязваха. А, край на празното умуване. Всички жени имат майчински чувства, нали и науката го доказва?

Проклетата да е, обаче няма да ѝ позволи да го мачка така! Все му натякуваше, че тя го е издигнала на върха, но той си знаеше как беше... Пък и отговорността лежи само на неговите рамене. Дъглас стана, поизпъчи се и тръгна към залата на Съвета.

През целия ден очакваше някой да му стовари мълнията на главата. Но нищо не се случи. Наложил се да стигне до извода, че фактът за бягството на Смит е старателно прикрит от собствените му подчинени, колкото и да му се струваше невероятно. Генералният секретар жадуваше да затвори очи и да си представи, че тази ужасна бъркотия я няма, но събитията нямаше да го оставят на мира. Жена му също.

Агнес Дъглас не изчака нейният съпруг да предприеме решителни действия по въпроса с Човека от Марс. Служителите му изпълняваха и нейните заповеди със същото покорство... ако не и поохотно. Нареди да повикат старшия помощник по осведомяването на обществеността (както наричаха този лъжец от името на господин Дъглас) и се зае с най-неотложното — новия хороскоп. Разполагаше с личен защитен канал за връзка със студиото на мадам Везан. Пълното лице на астроложката веднага се появи на екрана.

— Агнес? Какво се е случило, миличка? В момента имам клиент.

— Нали не може да чуе разговора ни?

— Разбира се.

— Отърви се веднага от него.

Мадам Александра Везан изобщо не прояви раздразнението си.

— Един момент.

Вместо лицето ѝ на екрана се появи сигнал „Изчакайте“. В този миг един мъж застана до бюрото на госпожа Дъглас — Джеймс Санфорт, който оправяше нещата с журналистите.

— Чувал ли си се скоро с Беркуист? — рязко попита тя.

— Моля? Не се занимавам с това. Макреъри пое задачата.

Тя отхвърли възражението с небрежен жест.

— Трябва да го очерниш, преди да се е раздрънкал.

— Мислите, че Беркуист ни е предал?

— Не бъди наивен. Беше длъжен да се посъветваш с мен, преди да му възложиш работата.

— Не съм аз! Макреъри го прати.

— И от тебе се иска да знаеш какво става тук. Аз ще... — Лицето на мадам везан пак се появи. — Почакай отвън — нареди госпожа Дъглас на Санфорт и се обърна към екрана. — Мила Али, искам нови хороскопи за Джоузеф и за себе си, при това незабавно.

— Добре. — Астроложката се поколеба. — Скъпа моя, бих ти помогнала повече, ако познавам същността на непредвидения обрат в събитията.

Госпожа Дъглас потропваше с пръсти по бюрото си.

— Но не е задължително да го знаеш, нали?

— Разбира се, че не е. Всеки, който се е учил старателно, има математически способности и познава добре разположението на звездите, може да състави хороскоп само по часа и мястото на раждане на индивида. И ти би могла да се научиш... ако не беше толкова ужасно претоварена. Но помни — звездите насочват, а не задължават. Искаш ли от мен подробен анализ, който да ти бъде от полза по време на криза, трябва да знам към коя област от небето да насоча вниманието си. За влиянието на Венера ли сме най-загрижени в момента? Или е възможно да влияе Марс? Може би...

Госпожа Дъглас взе решение.

— Марс — прекъсна събеседничката си. — Али, искам и трети хороскоп.

— Чудесно. За кого?

— Ъ-ъ... Али, нали мога да ти се доверя?

Мадам Везан си позволи умерена проява на обида.

— Агнес, ако не се радвам на доверието ти, по-добре да си потърсиш друг съветник. И други са способни да помогнат, защото не съм единствената, изучавала древните знания. За професор Краузенмайер чувам само добри отзиви, макар че е има известна склонност да... — тя остави гласа си да затихне.

— Моля те! Не бих и помислила друг да прави изчисленията вместо тебе. А сега слушай внимателно. Нали никой друг не може да ни чуе?

— Разбира се, скъпа.

— Искам хороскоп за Валънтайн Майкъл Смит.

— Валънтайн Май... За Човека от Марс?

— Да, да. Али, отвлякоха го. Трябва да го намерим на всяка цена.

Два часа по-късно мадам Александра Везан вдигна поглед от бюрото си и въздъхна. Бе наредила на секретарката си да отмени всичките ѝ срещи. Листовете, покрити с диаграми и числа, както и оръфаният морски алманах бяха свидетелство за положените усилия. За разлика от други астролози, Александра Везан наистина се стараеше да изчисли „влианията“ на небесните тела с помощта на една книга с меки корици. Заглавието гласеше „Мистериозната наука на обективната астрология — ключ към загадката на Соломоновия печат“. Този впечатляващ труд бе принадлежал на нейния покоен съпруг — „Професора“ Саймън Магус, който на времето четеше мисли, провеждаше сеанси по хипноза и правеше фокуси на много сцени. Той също бе запален почитател на древните тайни.

Мадам Везан вярваше в книгата, както бе вярвала и в него. Никой не можеше да се сравни със Саймън в съставянето на хороскоп, когато беше трезвен. Повечето пъти той дори не поглеждаше в книгата. Тя съзнаваше, че никога няма да се изравни по майсторство с учителя си. Винаги ѝ се налагаше да рови и в алманаха, и в наръчника. Случваше се да обърка изчисленията. Беки Вези (както я познаваха някога) така и не се научи да борава безгрешно с таблицата за умножение и честичко бъркаше седмиците с деветките.

Но пък нейните хороскопи неизменно удовлетворяваха важните клиенти, сред които госпожа Дъглас съвсем не беше единствена.

Когато чу, че от нея се иска хороскоп за Човека от Марс, усети лека тръпка на паника. Същата, както ако някой идиот от публиката по време на представление нагласеше отново превръзката на очите ѝ, точно преди Професора да започне с въпросите си. Но още в младостта си мадам Везан установи, че просто има талант да налущква верния отговор. Справяше се с паниката и завършваше успешно представлението.

Затова настоя да научи от Агнес точната дата, час и място на раждане на Човека от Марс, с твърдата увереност, че никой не ги знае.

Само че съвсем скоро данните бяха извлечени от корабния дневник на „Посланик“. Дотогава астроложката се бе опомнила, невъзмутимо ги записа и обеща не след дълго да е готова с хороскопите.

И след два часа мъчителна борба с аритметиката приключи с господин и госпожа Дъглас. Но нямаше нищо за Смит. Препятствието бе лесно разбираемо... и непреодолимо. Младежът не бе роден на Земята.

Нейната астрологическа библия изобщо не допускаше подобна идея. Незнайният автор се бе споминал още преди първата ракета да излети към Луната. Мадам Везан се опита да напира изход от затруднението, защото предполагаше, че принципите си остават все същите и само трябва да внесе поправки заради разстоянието. Обаче съвсем се оплете в хаос от непривични съотношения. Дори не беше сигурна дали от Марс знаците на Зодиака изглеждат същите... А какво можеше да постигне без тези знаци?

Нямаше да я затрудни повече извличането на кубичен корен — препъни-камъкът, принудил Беки Вези да зареже училището.

Извади ободряващото средство, което си пазеше за подобни положения. Пое набързо първата доза, сипа си още една и се опита да познае как би постъпил Саймън на нейно място. Лесно си представи, че чува уверения му глас: „Повечко самоувереност, хлапе! Бъди наперена и селяндурите ще те зяпат с отворени усти. Дължиш им го!“

Почувства се по-добре и започна да пише хороскопите на семейство Дъглас. Оказа се твърде лесно да продължи с хороскопа на Смит. Както винаги установи, че щом нанесе думите на хартия, те вече са достатъчно доказателство за собствената си истинност. Тъкмо привършваше и Агнес Дъглас я потърси отново.

— Али? Още ли не си готова?

— Току-що завърших работата си — не особено приветливо отвърна мадам Везан. — Не се съмнявам, че разбираш какъв необичаен и труден проблем представляваше хороскопът на младия Смит. Тъй като е роден на друга планета, трябваше да изчисля отначало всичко. Влиянието на Слънцето е по-слабо, а на Венера

почти отсъства. Юпитер е в ново, бих казала уникално положение. Сигурна съм, че и това ти е ясно. Наложил се да изчисля...

— Али! Сега това не е важно. Имаш ли вече отговорите?

— Естествено.

— О, небеса, благодаря ви! Мислех си, че вече ми обясняваш защо не си се справила.

Мадам Везан не се постарала да прикрие накърненото си достойнство.

— Мила, моята Наука е неизменна, променя се само взаимното положение на небесните тела. Със същите методи са предсказани раждането на Христос и смъртта на Юлий Цезар... как бих могла да се проваля? Истината е една.

— Да, разбира се.

— Готова ли си?

— Секунда само, да включа на запис.

— И така... Агнес, настъпва най-решителният период в твоя живот. Никога досега небесата не са се подреждали в конфигурации, влияещи толкова силно върху твоята съдба. Преди всичко трябва да запазиш спокойствие, да не прибързваш, да обмисляш грижливо всяка своя постъпка. Като цяло предзнаменованията са в твоя полза... стига да не сбъркаш поради припряност. И не позволявай съзнанието ти да бъде смутено от привидността...

Продължи със съветите във все същия дух. Беки Вези винаги даваше добри съвети, защото си вярваше. От Саймън бе научила, че и при най-мрачното разположение на звездите винаги има начин да смекчиш удара, да посочиш на клиента някакъв аспект на небесното влияние, от който да се възползва в търсене на щастие си...

Напрегнатото лице на екрана срещу нея полека се отпусна и започваше да кима в съгласие.

— Както виждаш — мадам Везан стигна до заключението, — временното отсъствие на Смит е необходимост при взаимовлиянията на трите хороскопа. Не се тревожи — или ще се върне, или скоро ще получиш известия от него. Важното е да не стигаш до крайности. Спокойствие и пак спокойствие.

— Да, разбирам.

— Още нещо важно. Сега Венера е в най-благоприятно положение и доминира над Марс. Разбира се, Венера символизира

самата тебе, но Марс е символ и на твоя съпруг, и на младежа Смит, поради уникалните обстоятелства в произхода му. Това ще бъде двойно бреме за тебе и трябва да се покажеш достойна за предизвикателството. Трябва да проявиш невъзмутимата мъдрост и сдържаност, присъщи единствено за жените. Трябва да възпираш съпруга си, да го напътстваш към изхода от кризата, да го укротяваш. Ще черпиш от бездънните кладенци на земята-майка. Това е изключително проявена дарба у тебе... използвай я.

Госпожа Дъглас въздъхна.

— Али, ти си чудесна! Просто не знам как да ти се отблагодаря.

— Благодарни на древните учители, чиято смирена ученичка съм.

— Е, тяхното време е минало, затова благодаря на тебе. Тази поръчка не влизаше в хонорара по договора. Ще ти приготвя специален подарък.

— Не, Агнес! Моето призвание е да служа на хората.

— Моето пък е да отдавам дължимото на онези, които служат. Никакви възражения, Али!

Мадам Везан се поддаде на увещанията и след малко прекъсна връзката, сгрята душевно от новия успех — знаеше, че хороскопите са верни. Горкичката Агнес! Наистина бе призвана да й утъпква пътеките, да облекчава житейския ѝ товар. Така се чувстваше по-добре.

И освен това ѝ харесваше да се чувства почти равна на съпругата на генералния секретар, макар и да не си го казваше точно с тези думи, защото не страдаше от снобски увлечения. Но на младини Беки Вези беше толкова незначителна особа, че дори началникът на полицейския участък все не успяваше да ѝ запомни името, но пък явно оценяваше бюста ѝ. Беки нямаше нищо против, защото се отнасяше мило с хората. Харесваше и Агнес Дъглас.

Беки Вези харесваше всички.

Поседя така в лъчите на щастието, помогна си и с още мъничко от ободряващото питие, а през това време нейният остър като бръснач ум подреждаше късчетата на мозайката. След малко се обади на своя брокер да продаде бързо акциите ѝ от „Лунар Ентърпрайзис“. Той прихна:

— Али, тая диета за отслабване те е ударила право в главата.

— Чуй ме, Ед. Смъкнат ли се с десет пункта, задръж, колкото ще да падат още. Когато се вдигнат пак с три пункта, купувай... и накрая

пак продавай, щом стигнат днешното ниво.

Последва дълго мълчание.

— Али, ти нещо си надушила. Я кажи на чичко си Ед.

— Звездите ми подсказаха.

Ед изтърси предложение към звездите, което беше астрономически невъзможно.

— Като не щеш, твоя работа. Хъм... Все не ми идва акъла в главата, та да стоя настрана от далаверите. Имаш ли нещо против и аз да се включа?

— Нищо против нямам. Само че не прекалявай, за да не ни забележат. Равновесието на Сатурн между Дева и Лъв е твърде неустойчиво.

— Щом казваш...

А госпожа Дъглас се захвана с работа незабавно. Радваше се, че Али потвърди всичките ѝ преценки. Заповяда да започне кампания за очернянето на изчезналия Беркуист, но първо се сети да поиска досието му. После извика Туичъл, командир на група в специалните служби. Той си тръгна с нещастен вид и се постара да направи живота непоносим за своя заместник. Госпожа Дъглас нареди на Санфорт да подготви и излъчи още едно предаване с „Човека от Марс“ и да пусне слуха, уж от „източник близък до администрацията“, че Смит най-вероятно или вече е заминал, или всеки момент ще се отпрати към санаториум високо в Андите, където климатът повече се доближава към марсианските условия. После се замисли как да осигури гласовете на пакистанските депутати.

Скоро повика съпруга си и му внуши да подкрепи искането на Пакистан за по-голям дял от добива на торий в Кашмир. Той самият искаше да направи това и се остави да бъде убеден, но все пак се подразни от натякванията ѝ, че е досега е възразявал. Щом уреди и този въпрос, госпожа Дъглас напусна двореца, за да произнесе посланието си „За майчинството в новия свят“ пред „Дъщерите на втората революция“.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Докато госпожа Дъглас витийстваше на воля по тема, за която имаше твърде приблизителна представа, Джубал Харшо — бакалавър по право, доктор по медицина и доктор на природните науки, също и веселяк, чревоугодник, любител на разкоша, извънредно популярен автор на масови четива и привърженик на неопесимизма във философията, — седеше до басейна на имението си в Поконос, почесваше гъстите сиви косми на гърдите си и гледаше как трите му секретарки палуват във водата. И трите бяха изумителни красавици, но освен това и изумително способни секретарки. Съгласно възгледите на Харшо принципът на най-малкото съпротивление изискваше да бъдат съчетани полезното с прекрасното.

Ан беше руса, Мириам — рижа, а Доркас — чернокоса. Съответно телосложението им се различаваше от приятна закръгленост до изящна стройност. И разликите във възрастта им достигаха петнайсетина години, но трудно се познаваше коя на колко е.

Харшо работеше усилено. По-голямата част от съзнанието му се любуваше на красотата, създадена от съчетанието на хубави момичета, вода и слънце. Но друга, пуснала кепенците и запушила ушите си, съчиняваше. Твърдеше, че творческият му метод се състои в успоредно усилие на половите жлези и таламуса, при бездействието на главния мозък. Привичките му поне наглед потвърждаваха теорията.

На масата до него имаше включен диктофон, но прибегваше до уреда само да си води бележки. Когато се чувстваше готов за писане, привикваше стенографка и наблюдаваше реакциите ѝ. Сега беше готов.

— Дежурната! — кресна с цяло гърло.

— Ан е дежурна — отвърна Доркас, — но аз поемам. Онова бухване във водата беше от нея.

— Гмурни се и я домъкни.

Брюнетката се потопи и след секунди Ан излезе от басейна, наметна халат и се настани от другата страна на масата. Не каза нищо и не се приготви. Паметта ѝ беше безупречна.

Харшо надигна грамадната чаша с лед, върху който бе плиснал бренди.

— Ан, скалъпих нещо, от което на хората ще им стане лошо. За котенце, което влязло в църква навръх Коледа, за да се стопли. Освен че е прегладняло и измръзнало, не знам как си е наранило едната лапичка. Добре, започваме: „Снегът валеше от...“

— Кой псевдоним? — прекъсна го секретарката.

— Ъ-ъ... сложи „Моли Уодсуърт“, защото историйката е сълзлива. Заглавието е „Другите коледни ясли“. Започваме отначало.

Той диктуваше и наблюдаваше Ан. Когато сълзите плъзнаха по бузите ѝ, Харшо се усмихна лекичко и притвори клепачи. Преди да свърши, и двамата се обливаха в пречистващата влага на сладникавите лиготи.

— Трийсет точки — обяви той след последното изречение. — Издухай си носа. Изпрати разказа и за Бога, не искам да го виждам повече.

— Джубал, ти изобщо ли не се срамуваш?

— Никога.

— Някой ден ще те сритам в дебелия търбух за тези истории.

— Знам. Сега си отнеси задничето в къщата и се погрижи за разказа, преди да съм се разколебал.

— Да, шефе.

Тя целуна плешивото петънце на темето му, докато минаваше зад шезлонга, а Харшо кресна:

— Дежурната?

Мириам веднага го доближи, но в този момент се разнесе мъжки глас от високоговорителя на стената:

— Шефе!

Харшо изгърва думичка, която накара Мириам да цъкне с укор, после добави към микрофона:

— Казвай, Лари.

— Ами тука пред портата дойде една дама... и влачи труп със себе си.

Харшо помисли.

— Хубавичка ли е?

— Е... бива си я.

— Тогава какво се туткаш като пеленаче? Пусни я. — Харшо се отпусна в шезлонга. — Започваме. Градски пейзаж преминава в среден план на интериор. Ченге седи на стол с права облегалка, няма фуражка, яката му е раздърпана, лицето му е запотено. Виждаме на преден план гърба на друг мъж. Той вдига ръка, замахва и ръката му почти излиза от полето на стереото. Удря ченгето с тежък, месест плясък. — Вдигна глава и каза: — Ще продължим по-късно.

По хълма се изкачваше кола. Караше Джил, а до нея седеше младеж, който побърза да изскочи с облекчение, щом спряха.

— Ето я, Джубал.

— Виждам. Добро утро, момиченце. Лари, а къде е трупът?

— На задната седалка, покрит с одеяло.

— Но той не е труп — възрази Джил. — Само е... Бен ми каза, че вие... Тоест...

Сведе глава и захълца.

— Стига, миличка — нежно промълви Харшо. — Не са много труповете, за които си струва да пролееш сълза. Доркас, Мириам — погрижете се за нея. Дайте ѝ да пийне нещо и да си избърше лицето.

Наведе се към задната седалка и смъкна одеялото. Джил се изтръгна от ръцете на Мириам и изпищя:

— Трябва да ме изслушате! Не е мъртъв. Поне се надявам. Той... ох, Божичко! — Пак се разплака. — Толкова съм мръсна и толкова съм уплашена!

— Поне прилича на труп — измънка Харшо замислено. — Телесната температура се е изравнила с тази на въздуха. Но липсва типичното вкочаняване. Откога е мъртъв?

— Не е! Не може ли да го измъкнем оттам? Страшно се измъчих, докато го докарам.

— Разбира се. Лари, я ми помогни и стига си позеленявал. Ако се издрайфаш, сам ще си почистиш.

Извадиха Валънтайн Майкъл Смит от колата и го положиха на тревата. Тялото остана вдървено и свито. Доркас донесе електронния стетоскоп на доктор Харшо, постави го на земята, включи го и увеличи напрежението.

Харшо нагласи слушалките на главата си и започна да търси признаци на сърцебиене.

— Боя се, че грешите — каза внимателно на Джил. — На този вече няма кой да му помогне. Кой беше?

Джил въздъхна. Лицето ѝ стана безизразно и тя отговори с равен глас:

— Беше Човека от Марс. Толкова се старях...

— Не се съмнявам... Кой? Човека от Марс?

— Да. Бен... Бен Какстън ми каза, че трябва да го доведе при вас.

— Значи Бен Какстън, а? Ценя довери... тихо! — Харшо изглеждаше смаян. — Сърцето бие! Аз съм една тъпа маймуна. Доркас! Горе, в клиниката — третото чекмедже в заключената камера на фризера. Кодът е „сладки мечти“. Донеси ми чекмеджето и подкожна спринцовка за един кубик.

— Ей сега!

— Докторе, никакви стимуланти!

— Как така? — извъртя се той към Джил.

— Извинете ме, господине. Аз съм само медицинска сестра... но този случай е необичаен. Знам.

— Хъм... сестра, в момента това е мой пациент. Но още преди около четиридесет години установих, че не съм Бог, а десет години по-късно разбрах, че дори не съм Ескулап^[1]. Какво предлагате да опитаме?

— Ще се опитам да го събудя. Каквото и да му направите, той само се отнася още по-надалеч.

— Брей... Добре. Само не стигайте до удари с брадва. После ще видим как действат и моите методи.

— Да, господине.

Джил се наведе и се помъчи да изправи крайниците на Смит. Веждите на Харшо подскочиха учудено, когато видя, че опитът беше успешен. Тя настани главата на Човека от Марс в скута си.

— Моля те, събуди се — каза му тихо. — Аз съм твоят воден брат.

Гръдният кош се надигна бавно. Смит изпусна дълга въздишка и очите му се отвориха. Погледна Джил и лицето му се озари от бебешка усмивка. Но щом се огледа, усмивката изчезна.

— Всичко е наред — припряно го успокои тя. — Това са приятели.

— Приятели?

— Всички те са твои приятели. Не се тревожи и не се отнасяй пак. Всичко ще бъде както трябва.

Той лежеше кротко и зяпаше всичко наоколо. Изглеждаше доволен като коте на припек.

След двадесет и пет минути и двамата пациенти бяха настанени в леглата си. Преди хапчето да ѝ подейства, Джил успя да каже на Харшо достатъчно, за да разбере той в каква каша вече е затънал. Погледна колата, с която пристигна Джил. По каросерията имаше ярки надписи: „ГАРАЖ РЕДИНГ. Сигурни коли под наем. Само при Холандеца!“

— Лари, пусна ли тока по оградата?

— Не.

— Включи я веднага. И изтрий всякакви отпечатыци от тази таратайка. Когато се стъмни, заобиколи Рединг и я зарежи някъде в канавката... най-добре чак към Ланкастър. После отиди във Филадельфия, хвани аеробуса до Скрентън и се прибери оттам.

— Няма проблеми, Джубал. Я ми кажи — тоя наистина ли е Човека от Марс?

— Надявай се да не е той. Защото ако е и те спипат в тази бричка, и ако направят връзката, ще си послужат с плазмена горелка, за да те разприказват. Но мисля, че е същият човек.

— Светна ми. Да изтърбуша някоя банка, за да имам алиби, че не съм се забъркал с него?

— Може би така ще бъдеш в по-голяма безопасност.

— Добре, шефе. — Лари се подвоуми. — Възразяваш ли да прекарам една нощ във Филадельфия?

— Както ти харесва. Но за Бога, какво може да намери един мъж нощем във Филадельфия?! — Харшо му обърна гръб. — Дежурната!

Джил спа до вечеря, събуди се освежена и бодра. Подуши лъхация от решетката на климатика въздух и прецени, че докторът е прекратил действието на сънотворното със стимулант. Някой бе отнесъл мръсните ѝ оръфани дрехи, вместо тях намери вечерна рокля и сандали. Дрехата ѝ беше почти по мярка и Джил реши, че трябва да е на момичето, което се казваше Мириам. Изкъпа се, гримира се, среса се и слезе в хола с чувството, че е нов човек.

Доркас се гушеше на кълбо в едно кресло и бродираше. Кимна на Джил, сякаш поздравяваше член на семейството и пак се зае със

странното си занимание. Харшо бъркаше нещо в запотена от студ кана.

— Ще пийнеш ли? — обърна се към гостенката.

— Ами, да, благодаря.

Той напълни до ръбовете големи коктейлни чаши и ѝ подаде едната.

— Какво е? — попита Джил.

— Собствена рецепта. Една трета водка, една трета солна киселина и една трета чешмяна вода... плюс две щипки сол и малко мариновани бръмбари.

— По-добре си налей нещо чисто — посъветва я Доркас.

— Гледай си работата — сопна се Харшо. — Солната киселина подпомага храносмилането, а в бръмбарите има витамини и белтъчини. — Вдигна чашата си и изрече тържествено: — Да пием за благородните си души! Дяволски малко сме вече.

И изпразни чашата на един дъх. Джил отпи предпазливо, после глътна повече. Каквито и да бяха съставките, точно от това имаше нужда. Благодатна топлина я сгря отвътре и плъзна по ръцете и краката ѝ. Когато изпразни половината, домакинът веднага ѝ доля.

— Надникна ли вече при нашия пациент?

— Не, господине. Не знаех къде сте го настанили.

— Аз проверих как е преди няколко минути. Спи като бебе... май ще го прекръстя на Лазар. Дали ще иска да слезе за вечеря?

Джил помисли малко.

— Просто не знам.

— Е, събуди ли се, веднага ще науча. Може да дойде при нас или да му занесем храна в стаята. Тук е Домът на свободата, мила моя. Всеки прави каквото пожелае... а ако на мен не ми харесва, изритвам го. Тъкмо се сетих — не ми харесва да ме наричат „докторе“.

— Тъй ли?

— О, не че се обиждам. Но когато започнаха да раздават докторати за сравнителни изследвания на народните танци и нововъведения в спортния риболов, гадната гордост ми забрани да използвам титлата. Не пия разрежено уиски и нямам нужда от блудкави звания. Наричай ме Джубал.

— Да, но... това звание в медицината не си е загубило значението.

— Време е да ни измислят друго име, за да не ни бъркат с възпитателите от забавачницата. Момиченце, а ти защо се занимаваш с този пациент?

— Ъ? Вече ви казах, док... Джубал.

— Каза ми какво е станало, но не и защо. Джил, чух те как му говориш. Влюбена ли си в него?

Тя зяпна.

— Ама това е смешно!

— Напротив. Ти си момиче, той е момче. Чудесно съчетание.

— Само че... Не, Джубал, не е това. Аз... ами те го бяха затворили и си помислих... тоест Бен си помисли, че животът му е застрашен. Искрахме да му възстановим правата.

— Хъм... скъпа моя, като те гледам, имаш съвсем нормален хормонален баланс, значи или е Бен, или това окаяно момче от Марс. Най-добре е да си обмислиш на спокойствие кого избираш. А сега — какво искаш от мен?

Въпросът беше толкова общ, че Джил трудно намираше отговор. Откакто се престраши, мислеше само как да избягат. Нямаше никакви планове за бъдещето.

— Не знам.

— И аз това очаквах да чуя. Предположих, че може би ще искаш да си запазиш разрешителното за работа, така че си позволих да уредя изпращането на съобщение от Монреал до твоя началник. Молиш за отпуск поради непредвидено заболяване в семейството. Така добре ли е?

Внезапно ѝ олекна. Бе потиснала тревогите за собственото си благополучие, но стомахът ѝ се свиваше за миг всеки път, щом се сетеше какво си е причинила.

— Ох, Джубал, благодаря ти! Още не съм се отклонила от дежурство. Днес ми е свободен ден.

— Добре. Какво искаш да направиш?

— Нямах време да помисля. Ами, трябва да се свържа с банката и да изтегля малко пари...

Тя се запъна, защото не можеше да пресметне какво е останало в сметката. Беше си разсеяна и понякога пропускаше да...

Джубал я откъсна от умуването.

— Ако свършиш тази глупост, ченгетата ще изскочат и от дамската ти чантичка. Не е ли по-разумно да останеш тук, докато всичко затихне малко?

— Ъ-ъ... Джубал, не исках да се натрапвам.

— Вече се натрапи. Не се притеснявай, дете, тук винаги се навъртат авантаджии. Но никой не може да ми се натрапи против волята ми, така че се успокой. Сега да се върнем на нашия пациент. Каза, че искаш той да си възвърне „правата“. Такава помощ ли очакваше от мен?

— Е, Бен каза... Той май си мислеше, че ще ни помогнете.

— Бен не говори от мое име. Не ми пука за така наречените права на това хлапе. Собствеността му върху Марс е адвокатска идиотщина. И аз съм юрист, затова не изпитвам никакво уважение към тези глупости. А за предполагаемото негово богатство — то е плод на чужди страсти и нашите чудати племенни обичаи. Нищо не е спечелил с труда си. Трябва да е щастлив, ако го оскубят до шушка. Но дори няма да хвърля поглед на някой вестник, за да науча така ли е. Ако Бен се е надявал аз да защита „правата“ на Смит, сбъркала си адреса.

— Тъй значи... — унило измънка Джил. — Значи да се погрижа за тръгването.

— А, не! Освен ако много ти се иска.

— Но нали каза, че...

— Казах, че не ме интересуват правните измишльотини. Но приютеният под моя покрив гост е съвсем друго нещо. Може да остане, докогато желае. Само исках да си изясним, че няма да се забърквам в политиката, за да угодя на твоите или на Бен романтични фантазии. Мила, някога си представях, че служа на човечеството... и ми ставаше приятно от това. После открих, че човечеството няма никакво желание да му служи, напротив — съпротивлява се на всеки подобен опит. Затова сега върша каквото е добро за Джубал Харшо. — Той се обърна. — Доркас, не е ли време за вечеря? Някой приготвя ли нещо?

— Мириам.

Все пак тя стана и остави бродерията.

— Така и не разбрах как тези момичета си разпределят работата.

— Шефе, че как би могъл да научиш? Ти нищо не вършиш. — Доркас го потупа по корема. — Но поне не се отказваш от нито една

гозба.

Звънна гонг за вечеря. Ако Мириам бе сготвила вечерята, доста време бе спестила с помощта на съвременните удобства — седеше в челото на масата и изглеждаше невъзмутима и прекрасна. Освен секретарките до масата се настани и един мъж, малко по-възрастен от Лари. Наричаха го Дюк, а той се отнасяше с Джил, сякаш цял живот е прекарала тук. Обслужваха ги управляеми машини, а не роботи. За тях се грижеше Мириам от своето място на масата. Храната беше превъзходна и доколкото Джил можа да познае, нямаше нищо синтетично.

Но Харшо не мирясваше. Оплакваше се, че ножът му е тъп, месото е жилаво, а накрая обвини Мириам, че е поднесла огризки. Джил вече се притесняваше, когато Ан остави вилицата на масата.

— Спомена как готвела майка му — заяви тя.

— Пак се мисли за големия шеф — добави Доркас.

— И откога е така?

— Май станаха десет дни.

— Твърде дълго търпяхме.

Ан призова само с поглед останалите две да станат. Дюк се занимаваше с чинията си. Харшо избърбори припряно:

— Момичета, не по време на вечеря! Чакайте малко...

Трите настъпваха към него и една машина се махна светкавично от пътя им. Ан го хвана за краката, Доркас и Мириам — за ръцете. Вратата към верандата се плъзна встрани. Изнесоха Харшо навън.

Писъците му секнаха с плясък. Жените се върнаха, без дори да дишат тежко. Мириам се настани и попита Джил:

— Искаш ли още салата?

Харшо се появи по пижама и халат вместо вечерния костюм. Машина вдигна капака на покритата му чиния и той продължи да се храни.

— Та както казвах, ако една жена не може да готви, за нищо не става. Не получа ли най-скоро качествено ядене, ще ви сменя с някое пършиво куче и ще го гръмна. Какъв е десертът?

— Ягодов сладкиш — осведоми го Мириам.

— Така е вече по-добре. Простено ви е до сряда.

След вечеря Джил се върна в хола. Изгаряше от нетърпение да види новините по стереото, за да провери дали ще споменат и нея. Не

откри никакъв приемник. Май не беше виждала такова нещо в цялата къща. Нито вестници, макар да имаше изобилие от книги и списания.

Никой не се присъедини към нея. Чудеше се колко ли е часът. Бе си оставила часовника в стаята и сега се заоглежда. Нямаше никакво устройство за измерване на времето. Отново не може да си спомни да е виждала часовник или календар в този дом. Реши, че нищо не ѝ пречи да се пъхне в леглото. Едната стена бе заета от книги. Тя си намери касета с разкази на Киплинг и доволно я отнесе горе.

Леглото в стаята имаше всичко — автомасаж, кафемашина, миниклиматик, четец, но не и устройство за събуждане. Джил не вярваше да се успи. Излегна се, пъкна касетата в четеца, отпусна се и погледът ѝ започна да пробягва по редовете на тавана. Скоро дистанционното се изплъзна от омекналите ѝ пръсти, осветлението угасна и тя заспа.

Но сънят не идваше толкова леко за Джубал Харшо. Сърдеше се на самия себе си. Събуденият му интерес се поохлади и мястото му заеха съмненията. Преди половин век бе дал страховита клетва повече да не прибира бездомни котета... и ето, да му се не види, приюти две наведнъж... не, три, ако брои и Какстън.

Това, че бе нарушавал клетвата поне по веднъж в годината, изобщо не го смущаваше. Не позволяваше на логиката да му пречи. А и още две гърла за изхранване под неговия покрив с нищо нямаше да го затруднят. Не броеше всеки цент. За повече от век, прекаран в угаждане на самия себе си, той се бе разорявал неведнъж, а и често се случваше да е по-заможен, отколкото сега. И двете положения го тревожеха не повече от капризите на климата.

Само че се дразнеше от врявата, която щеше да настъпи, щом копоите надушат къде са тези две дечица. Не се и съмняваше, че това ще стане. Онова наивно хлапе Джилиън е оставило следи като бременна крава!

Значи тук щяха да връхлетят разни хора, да искат, да разпитват... А на него щеше да му се наложи да решава и да действа. Убеден, че всяка постъпка в края на краищата е безплодна, той се гневеше на неизбежното бъдеще.

Не очакваше от хората да се държат разумно. Повечето и без това плачеха за усмирителна ризница. Просто му се искаше да го оставят на мира — всички, освен малцината, които си избере за другарчета по

игра. Твърдо вярваше, че ако му позволят да намери спокойствието, отдавна щеше да е постигнал нирвана... да се е гмурнал мислено в пъпа си, за да изчезне като онези индийски шегобийци. Но защо все му досаждаха?

Към полунощ той смачка двадесет и седмата цигара в пепелника и седна в леглото. Лампите светнаха веднага.

— Дежурната! — кресна към микрофона.

Доркас влезе по халат и чехли. Прозя се и промърмори:

— Да, шефе?

— Доркас, през последните двайсет-трийсет години бях безполезен, нищожен паразит.

Тя пак си закри устата с ръка.

— Това всеки го знае.

— Остави сега ласкателствата. В живота на всеки човек идва мигът, когато трябва да зареже разсъдливостта... да се изправи гордо и да заеме мястото си... да се пребори за свободата... да порази слугите на злото...

— Ъ-ъмм...

— Така че край на прозявките. Мигът настъпи.

Тя се огледа.

— Дали не е по-добре да се облека?

— Да. Вдигни и другите момичета. Ще имаме много работа. Полей Дюк с кофа вода и му кажи да избърше праха от дрънкалото, после да го включи в хола. Искam да следя новините.

Доркас се вторачи стъписано в него.

— Искаш си стереото?

— Много добре ме чу. Кажи на Дюк, че ако е повредено, може да си избере посока и да тръгва към хоризонта. А сега се размърдай. Бурна нощ ни чака.

— Добре — проточи тя колебливо, — но нека първо ти измеря температурата.

— Укроти се, жено!

Дюк инсталира приемника навреме и Джубал успя да хване повторението на второто интервю с фалшивия „Човек от Марс“. В коментара се промъкна и слухът за отпътуването на Смит към Андите. Джубал лесно позна колко е две и две, затова до сутринта се обаждаше на разни хора. На зазоряване Доркас му донесе закуска — шест сурови

яйца, разбити в бренди. Посрѣбваше, докато размишляваше, че едно от предимствата на дългия живот е да се запознаеш с почти всички важни клечки... и възможността да им се обадиш, ако си загазил.

Харшо приготви своята бомба, но нямаше намерение да я гръмне, преди да го принудят силните на деня. Съзнаваше, че правителството може пак да отмъкне Смит в някоя клетка на основанието, че не е вменяем. Сам той набързо прецени, че от юридическа гледна точка момчето е лудо, а от медицинска — психопат според стандартите за нормално. Иначе казано — жертва на могъща психоза с уникални и величествени измерения, щом първо е било отгледан от извънземна раса, а после е бил натикан в още по-чуждо за него общество.

Но той се отнасяше с пренебрежение и към правното понятие за вменяемост, и към медицинските идеи за психозите. Това човешко същество се бе приспособило напълно и явно успешно към една напълно чужда среда... само че още като податливо на промяна бебе. Дали сега, вече изцяло оформен, с утвърдени навици и канализирано мислене, можеше втори път да се промени изцяло, което е много трудно за порасналия човек? Доктор Харшо имаше намерение да узнае това. От десетилетия не бе изпитвал този искрен интерес към медицинската си практика.

А и самолюбието му изпитваше приятния гъдел от възможността да се опълчи на властите. У него беше особено силно проявена анархистичната жилка, сякаш вродена у всеки американец. Да се изправи срещу планетарното правителство за него беше най-свежото удоволствие от твърде много години насам.

[1] Латинизирано име на древногръцкия бог на лечението Асклепий. Използва се и иронично за „велик“ лекар. — Бел. прев. ↑

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Около малка звезда от клас G, към края на средна по размери галактика, се въртяха планети, както правеха от милиарди години, в съгласие със закономерностите, оформили пространството. Четири от тях бяха доста големички за планети, поне колкото да се забелязват. Другите представляваха камъчета, почти скрити в огнения ореол на светилото или залутани в черната пустош. Както е навсякъде, всички до една бяха заразени с чудновата изкривената ентропия, наричана и живот. На третата и четвъртата планети температурите при повърхността се колебаеха около точката на замръзване на водородния окис. Вследствие на това там се бяха развили форми на живот, достатъчно подобни помежду си, за да е възможен някакъв контакт.

На четвъртото камъче древните марсианци не бяха смутени от установената връзка със Земята. Нимфите подскачаха весело по повърхността и се учеха да живеят, като в този процес измираха осем от всеки девет. Зрелите марсианци, коренно различаващи се от нимфите по тяло и съзнание, се спотайваха в приказни, изящни градове и бяха толкова кротки, колкото нимфите палави... но още позаети с богатия живот на духа.

Не че и те нямаха работа в човешкия смисъл на думата — трябваше да се грижат за цяла планета. Имаше нужда да се казва на растенията кога и къде да растат, а нимфите, издържали изпитанието чрез оцеляване, да бъдат събрани на определени места, съхранени и оплодени. Над появилите се по-късно яйца трябваше да се бди и размишлява, за да съзреят правилно, а изпълнителите предназначението си нимфи да бъдат убедени, че е време да изоставят детските лудории и да се преобразят във възрастни същества. Да, беше необходимо да се свърши всичко това — но то определяше „живота“ на Марс не повече, колкото всекидневната разходка на кучето направлява „живота“ на човек, който ръководи корпорация с планетарен мащаб. Макар че за някое създание от Арктур III тези разходки биха изглеждали най-важното занимание на финансовия магнат, робуващ на кучето си.

И марсианците, и човечите бяха самосъзнаващи се форми на живот, но поели в изцяло разминаващи се посоки. Човешките постъпки, подбуди, надежди и страхове бяха вдъхновени и направлявани от трагичния и странно прекрасен начин на възпроизводство на човечеството. Същото важеше и за Марс, но по-скоро като огледално отражение. И там съществуваше плодовитата биполярност, разпространена в цялата галактика, но толкова различна от земната ѝ форма, че „половете“ там би признал само някой земен биолог, но земният психиатър не би открил и помен от „секс“. Марсианските нимфи бяха женски без изключение, а възрастните — мъжкари.

Но само по функциите си, не и в психиката. Мъжко-женското противопоставяне, определящо изцяло човешкия живот, не можеше да съществува на Марс. Нито имаше условия за някаква форма на „брак“. Възрастните бяха огромни и напомняха на първите видели ги хора за ледени лодки с издути от вятъра платна. Телесно бяха забележимо пасивни, за сметка на дейния си дух. Нимфите бяха дебелички, покрити с козина кълба, пълни с жизненост и неспирана от разума енергия. Нямаше никаква основа за сравнение между земната и марсианската психика. Човешката биполярност беше и препятствие, и стимул за цялото поведение на хората — от сонетите до уравненията в ядрената физика. Ако някое същество си въобрази, че човешките психолози преувеличават значението на това явление, нека се поровят в патентните ведомства, библиотеките и изложбените зали за творби, създадени от евнуси.

Марс, където животът протичаше толкова различно от земния, почти не отдели внимание и за „Посланик“, и за „Защитник“. Тези случки бяха твърде скорошни, за да имат някакво значение. Ако марсианците имаха вестници, един брой на земен век щеше да е предостатъчен. А и контактите с други разумни раси не бяха новост за тях. Случвало се бе и преди, щеше да се случва и в бъдеще. А когато грокнуха напълно новата друга раса (горе-долу след земно хилядолетие), щеше да настъпи и времето за действия, ако се налагаха.

В момента на Марс важно беше събитие от съвсем друго естество. Безтелесните Стари решиха почти разсеяно да изпратят човека от гнездото, за да грокну каквото може за третата планета, после отново насочиха вниманието си към сериозните дела.

Неотдавна, горе-долу по времето на Цезар Август в Рим, един марсиански творец съчиняваше произведение. Можеше да бъде наречено поема, или музика, или пък философски трактат. Представляваше поредица от емоционални състояния, свързани от трагичната и логична необходимост. И тъй като човек би могъл да се приобщи към творбата, колкото и слепецът по рождение разбира обясненията що е залез, все едно е какво определение би трябвало да се избере за тази творба. Съществено в случая беше, че създателят ѝ се обезтелеси случайно, преди да завърши своя шедьовър.

Подобни неочаквани произшествия бяха твърде редки на Марс. Нагласата на местната цивилизация изискваше животът да бъде завършен изцяло, а физическата смърт да настъпи в точно подбран момент. Но творецът така се увлече, че забрави да се прибере на топло през сезона на студовете. И когато забелязаха отсъствието му, тялото едва ли беше подходящо и за храна. Без да забележи обезтелесяването си, той продължаваше да съчинява.

Но марсианското изкуство се делеше на две категории — създаването от живите възрастни, което беше жизнено и първично, и творенията на Старите, обикновено консервативни, извънредно сложни, а и се подразбираше, че трябва да отговарят на значително по-възвишени изисквания. Оценяваха двата вида по съвсем различен начин.

И тъй, как да приемат тази творба? Тя прокарваше мост от телесното към безтелесното битие и в окончателната си форма бе дело на един от Старите... и все пак творецът дори не бе осъзнал промяната в състоянието си и бе продължил като същински телесен възрастен. Дали това беше нов вид изкуство? Дали и други подобни постижения са възможни, ако творците бъдат сполетени от нечакано обезтелесяване? Векове наред Старите обсъждаха в съпреживявян размисъл вълнуващите нови възможности и всички телесни марсианци ги чакаха трепетно да отсъдят.

Въпросът беше още по-важен, защото се занимаваха с творба на религиозното изкуство (поне според земните понятия), при това преливаща от чувства. Тя описваше контакта между марсианците и жителите на петата планета — отдавнашно събитие, но живо и съществено в смисъла, в който и смъртта на един разпънат на кръст има особено значение за хората и след две хилядолетия. След срещата

си с расата от петата планета марсианците я грокнаха в пълнота и избраха съответното действие, след което остана само пояс от астероиди. Само че марсианците съхраняваха в себе си и възхваляваха представителите на унищожената цивилизация. Новата творба беше пореден опит да грокнат в цялост прекрасното преживяване. Но преди да я оценят, трябваше да грокнат самата нея.

Труден, възхитителен проблем.

На третата планета Валънтайн Майкъл Смит не се интересувахе от тези разгорещени дискусии. Изобщо не бе и чувал за тях. Неговият марсиански наставник и водните му братя не го претоварваха с неща, които дори не би могъл да си представи. Смит научи за унищожаването на петата планета по същия начин, както някое момче слуша в училище за съдбата на Троя. Но не стоварваха върху съзнанието му изкуство, недостъпно за него. Получи необичайно образование — несравнимо по-разностранно от съгnezдниците си и несравнимо по-бедно от възрастните. Наставникът и неговите съветници измежду Старите изпитаха мимолетно любопитство какво и как може да научи това чуждо същество в гнездото. Резултатите им разкриха повече за човешката раса, отколкото същата тази раса знаеше за самата себе си, защото Смит грокна с лекота неща, оставащи непознати за всеки друг човек.

В момента той се радваше на живота. В Джубал намери нов воден брат и се сдоби с много нови приятели. Наслаждаваше се на впечатления, които го заливаха отвсякъде и нямаше време да ги грокне. Само ги подреждаше в паметта си, за да ги преживее отново в покой.

Неговият брат Джубал му каза, че ще грокне по-бързо това странно и прекрасно място, ако се научи да чете. Затова Смит отдели един ден за задачата, а Джил сочеше думите и ги произнасяше на глас. Само че това означаваше да не припари до басейна цял ден, което за Смит беше огромна жертва. Плуването (щом проумя, че е позволено) не само го даряваше с радост, а и го издигаше до почти непоносим религиозен екстаз. Ако Джил и Джубал не го подканяха, нямаше изобщо да излиза от водата.

И понеже не го пускаха да плува нощем, запълваше това време с четене. Минаваше устремно през томовете на Британската енциклопедия, а за десерт чоплеше медицинската и юридическата

библиотеки на Джубал. Веднъж новият воден брат го завари да прелиства бързо една от тези книги, спря го и започна да задава въпроси за прочетеното. Смит отговаряше старателно, защото това му приличаше на изпитанията, на които го подлагаха Старите. Поне наглед Джубал остана недоволен и Смит реши, че трябва да се отдаде на усилен размисъл — не се съмняваше, че е повторил точно думите от книгата, макар и да не грокваше всички до една.

Обаче предпочиташе басейна пред книгите, особено когато Джил, Мириам, Лари и останалите се пръскаха там заедно с него. Не се научи веднага да плува, но откри, че може да направи нещо непосилно за другите. Отпусна се блажено на дъното и след малко приятелите му се заеха трескаво да го вадят от водата. Той едва не се откъсна от света, но разбра, че само се тревожат за него.

По-късно показва уменията си пред Джубал и с удоволствие остана на дъното. Опитва се да научи на същото и своя воден брат Джил, но безпокойството ѝ го накара да се откаже. За пръв път осъзна, че може да прави неща, които бяха недостъпни за новите му приятели. Дълго размишлява над откритието си, стремеше се да го грокне в пълнота.

Смит беше щастлив, но не и Харшо. Все така се отдаваше на безделие и изучаваше покрай другото обекта, възбудил любопитството му. Не подлагаше Смит на някакъв режим, не го изследваше по програма, нито го преглеждаше редовно. Остави го да палува на воля като кутре в голямо ранчо. Ако някой надзираваше Смит, това беше Джилиън... и Харшо си мърмореше, че тя прекалява. Никак не обичаше мамините синчета.

Но Джилиън само се стараеше да го научи на правилата как да живее в обществото. Смит вече се хранеше с останалите, обличаше се сам (поне така си мислеше Джубал, но си напомни да попита момичето дали още му помага). Свикна със свободния живот в този дом и се справяше с непознатото, като се стараеше да подражава. При първата обща вечеря си служеше само с лъжица, а Джил му нарязва месото. Но накрая вече се опитваше да прави същото като другите. Следващия път повтаряше поведението на Джил до последната подробност.

Дори установеният факт, че Смит се е научил да чете със скоростта на електронен скенер и всичко остава в паметта му, не

поблазни Джубал Харшо да превърне момчето в „задача“, с контролни тестове, измервания и таблици за напредъка му. Харшо се отличаваше с доста напереното смирение на човек, узнал толкова много, че си е изяснил колко всъщност е невеж. Не виждаше смисъл в „измервания“, когато не е наясно какво точно мери.

И макар да наблюдаваше с удоволствие как това единствено по рода си същество се превръща във външно подобие на човек, изобщо не се чувстваше щастлив.

Също като генералния секретар Дъглас той кога земята ще се продъни под краката му.

Очакваше враждебни действия и бе принуден също да предприеме насрещни ходове. Сега се дразнеше, защото нищо особено не се случваше. По дяволите, нима федералните ченгета са толкова тъпи, та дори не могат да проследят едно наивно момиче, прекарало мъж в безсъзнание през половината страна? Или все пак са били по петите й... а сега са обсадили имението? Тази мисъл го вбесяваше. Самата представа, че правителството наблюдава крадешком дома му, беше гнусна като тайното отваряне на писма.

Сигурно и това правят! Правителство! Три четвърти са паразити, а останалите — безпомощни смотаняци... Разбира се, Харшо признаваше, че щом човекът е обществен животин, няма как да мине без управление, както не може да се отърве от опразването на червата си. Но не беше готов да нарече добро неизбежното зло. Щеше му се правителството да се разкара от главата му!

Струваше му се твърде вероятно властите да знаят къде е Човека от Марс и съзнателно да не предприемат нищо.

Но докога ще продължава това? И докога той ще успява да поддържа своята „бомба“ заредена и готова за взрив?

И къде ли беше онзи млад идиот Бен Какстън?

Джил Бордмън го изтръгна от това мислено кършене на пръсти.

— Джубал?

— А? Извинявай, бях се умислил. Седни. Ще пийнеш ли нещо?

— Не, благодаря. Джубал, тревожа се.

— Нормално е. Много хубаво се гмурна преди малко. Я ми покажи пак как го правиш.

Джил си прехапа устните като момиченце.

— Джубал, моля те да ме изслушаш! Ужасно се безпокоя!

— Щом е така — въздъхна Харшо, — подсуши се с хавлия. От този ветреца може да изстинеш.

— Много си ми е добре. Джубал... имаш ли нещо против да оставя Майк тук?

Харшо примигна.

— Момичетата ще се грижат за него, а и той не ни създава проблеми. Тръгваш ли си?

— Да — потвърди тя, без да го погледне в очите.

— Хъм... приятно ни е да си тук. Но ако искаш да си отидеш — твоя воля.

— Какво? Но, Джубал... аз не искам да си отида!

— Ами тогава недей.

— Трябва!

— Я повтори по-бавно, че нещо не те разбрах.

— Нима не ти е ясно? Харесва ми тук и ти се държиш чудесно с нас! Но не мога да остана. Бен изчезна. Длъжна съм да го потърся.

Харшо изръси неприлична дума и добави:

— И как смяташ да го търсиш?

— Не знам — смръщи се Джил. — Но не мога да се пека на слънце и да се плацикам в басейна, щом Бен е незнайно къде.

— Джилиън, той отдавна е пораснал. А ти нито си му майка, нито съпруга. Нямах подбуди да го издирваш. Или имаш?

Джил човъркаше тревата с босите си крака.

— Нямам такива претенции към Бен. Само че знам... ако аз бях изчезнала, Бен щеше да ме търси, докато ме намери. Значи и аз съм длъжна да направя същото!

Джубал прокле всички богове, виновни за човешката глупост.

— Добре, сега да си помогнем с малко логика. Имаш ли намерение да наемеш частни детективи?

Тя го погледна нещастно.

— Ами май така се прави. Много ли пари искат?

— Доста.

Джил преглътна тежко.

— А ще се съгласят ли да им плащам, ъ-ъ... на месечни вноски?

— Първо парите, после работата — така са свикнали. Не се цупи, дете. Подхванах те на тази тема, за да не я чоплим повече. Вече наех най-добрите в занаята за издирването на Бен. Няма смисъл да затъваш в дългове, за да попаднеш на некадърници.

— Нищо не ми каза!

— Нямаше нужда.

— Но... Джубал, те какво научиха?

— Нищо — призна той. — Затова не исках да те вкисвам. — Устните му се изопнаха. — Отначало мислех, че се нервираш за глупости. Също като Килгален, помощника му, допусках, че се е втурнал по някоя следа и ще се обади, щом си свърши работата. Но вече не ми се вярва — добави с въздишка. — При онзи смотаняк Килгален има съобщение, според което Бен щял да отсъства неопределено време. Моят човек успял да го снима крадешком. Съобщението е изпратено по факс.

— А защо не е пратил и на мен? — озадачи се Джил. — Обикновено се сеца за тези неща.

Джубал едва се сдържа да не изръмжи.

— Джилиън, помисли най-сетне! Ако на кутията пише „цигари“, това съвсем не означава, че вътре наистина има цигари. Ти дойде тук в петък. Според номера на факса бил е изпратен от Филадельфия, от апарат за общо ползване в „Паоли“, в десет и половина сутринта в четвъртък. Получен е веднага в офиса на Бен. Хайде сега, кажи ми — защо му е на Бен да праща факс през работно време в собствения си офис, щом може просто да се обади по телефона?

— Не знам. Аз не бих го направила. По-лесно е по телефона...

— Но ти не си Бен. Мога да измисля десетина причини да избере този начин. За да избегне надвикването по телефона при лоша връзка. За да има регистриран часа на изпращане, ако се забърка в съдебен процес, или каквото и да било друго. Килгален не вижда нищо странно да получи факс от началника си. А и щом Бен има факс в офиса, значи го използва. Обаче съобщението би трябвало да показва, че в този момент е бил в „Паоли“. Но не е изпратено оттам.

— Нали каза, че...

— Един момент. Ако клиентът лично даде текста, може би иска да бъде получено със собствения му почерк и подпис. А ако го продиктува на служителката, първо ще бъде напечатано.

— Разбира се.

— Джил, това нищо ли не ти подсказва?

— Ами... Джубал, толкова съм разтревожена, че не мога да мисля.

— Няма защо да си посипваш главата с пепел. И на мен нищо нямаше да ми подсказже. Но печеният тип, когото наех, прелива от хитрини. Занесъл в „Паоли“ копие от факса и представил фалшиви документи, удостоверяващи, че той е Килгален — получателя. С бащинското си държание и честното си лице подмамил едно момиче да му каже неща, които би трябвало да разкрие само при съдебно разпореждане. Тъжна история. Тя едва ли би запомнила един факс сред стотици други, но е почитателка на Бен. Четяла всеки ден рубриката му... ужасен порок. — Джубал примигна сепнато. — Дежурната! — Ан изскочи от басейна сред фонтан от пръски. — Напомни ми да напиша статия за пристрастяването към новините. Основната теза е, че повечето неврози се коренят в порочния навик човек да вкусва от страданията на петте милиарда свои съседи по планета. Заглавието е „Слухове без граници“... не, нека бъде „Буйството на слуховете“.

— Шефе, вече ти идват нездравни мисли в главата.

— Не в моята, а в главите на всички останали. Погрижи се да я напиша следващата седмица. Сега изчезвай, зает съм. — Пак се обърна към Джилиън. — Момичето чуло името на Бен и душицата ѝ затрепкала, че говори с един от своите герои... но пък ѝ докривяло, че не се показал на екрана и не могла да му види лицето. И си спомнила, че изпращането на факса било платено от Вашингтон.

— Вашингтон? — учуди се Джил. — Защо му е на Бен?...

— Разбира се! — съгласи се Джубал ядосано. — Много по-бързо и евтино би се свързал направо с помощника си, вместо да праща съобщение обратно до Вашингтон през факс на стотици километри оттам. Това е безсмислено. Има само едно възможно обяснение. Хитрост. Бен е свикнал с тези номера, както младоженката с целувките. Не е станал най-добрия писач в занаята, като е играл с открити карти.

— Бен не е писач! Той е добър журналист!

— Извинявай, на мен ми е трудно да преценя. Може би е предполагал, че телефонът му се подслушва, но факсът е чист. Или е подозирал, че навсякъде са му прикачили „бръмбарчета“ и е искал да

подлъже подслушващите, че няма да се прибере скоро. — Джубал се намръщи. — Ще му направим мечешка услуга с издирването, ако е така. Може би дори ще го изложим на голяма опасност.

— О, не!

— О, да! — отвърна той уморено. — Момчето обича да ходи по ръба. С това се прослави. Джил, разбери, че Бен никога не се е захващал с по-опасно нещо. Ако сам е решил да се покрие, нима искаш да разгласиш този факт пред всички? Килгален грижливо пълни рубриката му. Проверих дали коментарите излизат редовно.

— Писани са предварително!

— Естествено. Или пък Килгален ги пише вместо него. Все едно. Бен Какстън си е на мястото за пред хората. Мила, може би самият той е избрал този вариант, защото е било твърде опасно да се свърже дори с тебе. Е, какво ще кажеш?

Джил закри лицето си с длани.

— Не знам какво да правя!

— Престани! — каза той рязко. — Най-лошото, което може да му се случи, е смъртта, а всички това ни чака — след дни, седмици или години. Поговори с Майк. За него да го сгълчиш е по-страшно, отколкото да стане „безтелесен“. Кажа ли му, че ще го опечем за вечеря, той ще ми благодари за честта с глас, задавен от сълзи на признателност.

— Знам — тихо се съгласи Джил. — Не мога да се настроя философски като него.

— И аз — весело призна Харшо. — Но вече започвам да разбирам по нещичко, а това е особено утешително за човек в моята възраст. Способността да се радваш на неизбежното — ами че нали се опитвах да я развия у себе си през целия си живот!... А това хлапе, едва навършило пълнолетие и достатъчно неопитно да не се опази и от волска каруца, успя да ме убеди, че едва що съм тръгнал на детска градина. Джил, попита ме преди време имам ли нещо против Майк да остане тук. Искам той да остане, докато разбере какво още знае, за което не съм и подозирал! Да вземем това „обезтелесяване“... изобщо не е фройдисткия „стремеж към смъртта“, по-скоро е като стиховете на Стивънсън — „Живях си весело и с радост си отивам, охотно лягам в гроба аз!“ Е, подозирам, че Стивънсън просто се е опитвал да уталож

страха си или е бил доста подгизнал от пиене. Но Майк почти ме убеди, че не говори щуротии.

— Не знам — равнодушно отвърна Джил. — Страх ме е за Бен.

— И мен — пак си призна Джубал. — Изобщо не ми се вярва да се крие.

— Нали досега ми разправяше...

— Моля те да ме извиниш. Моите частни ченгета не са ходили само в офиса и в „Паоли“. Сутринта в четвъртък Бен отишъл в „Бетесда“, придружен от адвокат и Честен свидетел, при това избрал Джеймс Оливър Кавендиш, ако името ти говори нещо.

— За съжаление не съм го чувала.

— Все едно. Щом е Бен се е спрял на Кавендиш, бил е сериозно напушен. Никой не ходи на лов за зайци с пушка за слонове. Завели ги при „Човека от Марс“...

— Не може да бъде! — ахна Джил.

— Джил, оспорваш думите на Честен свидетел... и не кой да е. Казаното от Кавендиш е като библията.

— Не ми пука, ако ще да е един от дванайсетте апостоли! Не е бил на моя етаж в четвъртък сутринта!

— Не ме изслуша. Не съм казвал, че са се срещнали с Майк. Завели ги при фалшивия „Човек от Марс“, когото показваха и по стереото.

— Разбира се. И Бен ги е хванал натясно!

Джубал не скри огорчението си.

— Момиченце, Бен нищо не е могъл да докаже. Дори Кавендиш не се е усъмнил... или поне не е готов да го заяви. Нали знаеш какви са Честните свидетели.

— Е... като спомена, нищо не знам за тях. Не познавам такива хора.

— Тъй ли! Ан!

Секретарката му тъкмо бе стъпила на трамплина. Джубал й подвикна:

— Виждаш ли в какъв цвят е боядисана къщата на отсрещния хълм?

Ан погледна и отговори:

— Откъм нашата страна е бяла.

Джубал се обърна към Джил:

— Разбра ли сега? На Ан няма да ѝ хрумне да твърди, че къщата може да е бяла отвсякъде. За нищо на света не би изрекла това... освен ако отиде да погледне. Но няма да е сигурна дали къщата е останала бяла и след като тя си е тръгнала.

— Значи Ан е Честен свидетел?

— С всички дипломи и неограничено разрешително. Може да свидетелства и пред Върховния съд. Някой път я попитай защо се е отказала от редовна практика. Но не си планирай нищо друго за този ден, защото Ан ще ти изрецитира цялата истина и нищо друго освен истината, а това отнема време. Да се върнем на господин Кавендиш — Бен го е наел за публично свидетелстване при пълно излагане на фактите, без задължение за дискретност. И когато моят човек му задал въпроси, Кавендиш му отговорил подробно до втръсване. Най-интересно е какво не казва. Изобщо не твърди, че мъжа, когото видели, не е Човека от Марс... но и с нито дума не показва, че е приел онзи екземпляр за истинския. Който познава Кавендиш, няма нужда от други доказателства. Ако бе видял Майк, щеше да го опише толкова точно, че аз и ти веднага бихме се досетили за кого говори. Например, Кавендиш е описал каква форма са имали ушите на видения от него младеж... и те ясно се различават от ушите на Майк. Няма нужда от повече доказателства. Завели са ги при фалшивия Човек от Марс. И Кавендиш знае това, макар че професионалният кодекс го възпира да изказва лични мнения.

— Нали ти казах, че изобщо не са припарили до моя етаж!

— Да, но можем да извлечем и други заключения. Станало е доста часове, преди ти да измъкнеш затворника. Според Кавендиш, тримата са застанали пред фалшивия Майк в 9 часа и 14 минути в четвъртък. Тогава правителството още е държало нашия Майк под ключ. И все пак са рискували да покажат другия на най-знаменития Честен свидетел в страната. Защо?

— Де да знам. Бен искаше да пита Майк дали желае да напусне болницата и да му помогне, ако чуе „да“.

— Точно това е опитал с фалшивия Майк.

— Е, и? Джубал, не са могли да предусетят какво ще направи Бен... а и Майк нямаше да тръгне с него.

— Но по-късно е тръгнал с тебе.

— Да... но аз съм му „воден брат“, какъвто си и ти сега. В главата му се върти смахнатата идея, че може да се довери всекиму, с когото е споделил вода. С „водните братя“ е кротушко... но с всеки друг е упорит като муле. Бен за нищо на света не би успял да го убеди... Поне така беше до миналата седмица. Майк се променя ужасно бързо.

— Така е. Може би дори прекалено бързо. Никога не съм виждал подобно светкавично натрупване на мускули. Както и да е, говорехме си за Бен... Кавендиш съобщил, че Какстън оставил него и адвокатата Фризби в девет и тридесет и една минути, после отлетял нанякъде с аероколата. Час по-късно той или някой, представил се за него, продиктувал по телефона съобщението, което да бъде предадено от „Паоли“.

— И мислиш, че не е бил Бен?

— Позна. Кавендиш казал и номера на возилото, затова моите следотърсачи се постарали да надникнат в записите за маршрутите през онзи ден. Ако Бен е платил с кредитна карта, номерът ѝ щеше да бъде отбелязан. Но даже да е пъхал монети, пак щеше да се знае откъде докъде е пътувало таксито.

— Какво са открили?

— Според дневника таксито било в ремонт през целия четвъртък. — Харшо сви рамене. — Така че или един Честен свидетел не е запомнил правилно номера, или някой е преправил записите. — Той помълча и добави: — Вероятно съдебните заседатели биха допуснали, че и Свидетел може да сбърка, особено ако не е помолен изрично да запомни номера... но не ми се вярва. Не и когато този Свидетел е Джеймс Оливър Кавендиш. Или е абсолютно сигурен, или нищо не споменава. — Джубал се озъби. — Джил, ти ме принуждаваш да ровя в тази история и тя никак не ми харесва! Вярно, възможно е самият Бен да е предал съобщението. Обаче е невероятно да си е играл със записите на таксито... и още по-трудно ми е да измисля разумна причина защо ще го прави. Бен е отишъл някъде и някой, който може да преправя електронни дневници, е положил големи усилия да не се знае къде е бил Какстън. Дори е изпратил лъжливо съобщение, за да прикрие изчезването на Бен.

— Не е изчезнал! Отвлекли са го!

— По-кратко, Джил. Това е мръсна дума.

— Единствената правилна! Джубал, как можеш да си седиш тук най-спокойно, когато трябва да вдигнеш шум до...

— Стига, Джил! Бен може да е мъртъв, а не отвлечен.

Раменете ѝ увиснаха безсилно.

— Да — съгласи се унило.

— Но ще приемем, че е жив, докато не видим костите му. Каква е най-голямата опасност за отвлечения? Някой да вдигне врява. Подплашеният престъпник почти винаги убива жертвата. — Джилиън гледаше толкова скръбно, че Харшо заговори по-внимателно: — Принуден съм да допусна вероятността, че Бен е мъртъв. Но вече се споразумяхме да го смятаме за жив. И ти искаш да го търсиш. Джил, точно какво ще направиш? Без да застрашиш още повече живота му, който зависи от неznайните похитители?

— Ха, не са неznайни!

— Знаем ли кои са?

— Разбира се! Същите, които затвориха и Майк — властите!

Харшо поклати глава.

— Предположения. Рубриката на Бен му създаде много врагове и не всички имат нещо общо с правителството. И все пак... — Той сви вежди. — Твоята хипотеза е единствената, от която можем да имаме някаква полза. Но е твърде обща. „Властите“ обхващат няколко милиона човека. Нека се попитаме — кого е настъпил по мазолите?

— Джубал, вече ти обясних какво ми каза Бен. Лично генералния секретар!

— Не! — отсече Харшо. — Дори да има полза от прекомерно грубо или незаконно действие, генералният секретар няма да се замеси в такова нещо. Никой дори няма да докаже, че е знаел какво се готви. Най-вероятно е да не е знаел. Джил, трябва да научим кой от сбирщината подлизурковци около Дъглас е ръководил акцията. Мисля, че не е толкова безнадеждно, колкото изглежда. Когато завели Бен при фалшивия Майк, отначало един от помощниците на Дъглас се опитал да го разубеди, после го придружил. Доколкото разбрах, този високопоставен негодник също не се е мяркал никъде от четвъртък. Едва ли това е съвпадение, защото явно на него е бил поверен подставеният „Човек от Марс“. Открием ли онзи тип, може би ще намерим и Бен. Името му е Гилбърт Беркуист и имам основания да...

— Беркуист?!

— Да, така се казва. Затова си мисля, че... Джил, какво има? Я не ми припадай, че ще те бутна в басейна!

— Джубал, този Беркуист... Да няма още някой със същата фамилия?

— А? Изглежда е гадно копеле, каквито рядко се срещат. Има само един Беркуист сред старшите помощници на Дъглас. Познаваш ли го?

— Не съм сигурна. Но ако е същият... Май няма смисъл да го търсим.

— Хъм... Хайде, момиче, развържи си езика.

— Джубал, ужасно съжалявам, но не ти казах всичко досега.

— Хората рядко го правят. Добре, изплюй камъчето.

Със запъване и мънкане Джилиън му разказа за двамата изчезнали мъже.

— Това е — каза нещастно накрая. — Аз се разврецах и уплаших Майк... той изпадна в транс. После страшно се измъчих, докато го докарам тук. Но ти знаеш за останалото.

— Е, да. Само че да беше ми разказала всичко по-рано.

Тя се изчерви.

— Не си и помислях, че някой ще ми повярва. И много се бях уплашила. Джубал, какво ще ни направят?

— Ъ? — учуди се Харшо.

— В затвора ли ще ни тикнат?

— А, ясно за какво питаш. Мила, не е престъпление да присъстваш на чудо. Нито да го извършиш. Но тук се крият повече възможности, отколкото котката има косми по себе си. Остави ме да помисля.

Джубал не помръдна десетина минути. Накрая отвори очи и каза:

— Не виждам нашето палаво детенце. Вероятно се е проснал в басейна...

— Там си е.

— ...затова гмурни се и го извади. Доведи го в кабинета ми. Искам да проверя можем ли да повторим фокуса... а нямаме нужда от публика. Не, по-скоро имаме. Кажи на Ан да си сложи тогата на Свидетел. Необходима ми е в професионалната си роля. Нека дойде и Дюк.

— Да, шефе.

— Нямах привилегията да ме наричаш „шефе“. Не ти плащам и не мога да си отбивам данъци с твоя помощ.

— Добре, Джубал.

— Хъм... Как ми се иска да имахме някой, дето никому няма да липсва. Дали Майк ще успее да повтори номера с неодушевени предмети?

— Не знам.

— Ще разберем. Измъкни го. — Джубал примигна. — Ех че начин да се отървеш от... Стига, не бива да се поддавам на съблазън. Ще се видим в кабинета.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

След няколко минути Джил влезе в кабинета на Джубал. Ан вече беше там, облякла бялата тога на своята гилдия. Тя вдигна глава, но не произнесе нито дума. Джил също се настани в кресло и се постара да не вдига шум, защото Джубал диктуваше на Доркас.

— ...под проснатото тяло се разпълзяваше тъмночервена локва, просмукваше края на килима и се стичаше в камината, където привлече вниманието на две безделнически мухи. Госпожица Симпсън притисна длан към устата си. „Мили боже!“, изрече разстроено. „Любимият килим на татенцето е съсипан... а май и татенцето вече за нищо не става.“ Доркас, край на главата и на първа част. Изпрати го. Сега се изпарявай.

Доркас отнесе листовите и преди да излезе, се усмихна на Джил. Джубал попита:

— Къде е Майк?

— Облича се. Сега ще дойде.

— „Облича се“? — сърдито повтори Харшо. — Не съм казвал, че даваме официален прием.

— Но той трябваше да се облече.

— Защо? Мен не ме бърка дали вие, хлапетата, се разкарвате наоколо по кожа или с палта. Я го домъкни по-бързичко.

— Моля те, Джубал! Все някога трябва да се научи.

— Ха, натрапваш му своя тесногръд, провинциален морал на средната класа.

— Не е вярно! Уча го да спазва най-необходимите правила.

— Правила, нрави, морал — има ли разлика? Момиче, благодарение на Божията милост и на възпитанието си, Майк е личност, недокосната от побъркващите табути на нашето племе. А ти искаш да го превърнеш в поредния долнопробен приспособленец в тази земя на страха! Защо поне не си свършиш работата докрай? Купи му и дипломатическо куфарче.

— Нищо подобно не върша! Не искам да си има неприятности. За негово добро е.

— Същото казали и на котарака — изпръхтя Джубал, — преди да го скопят.

— Ох! — Джил преброи на ум до десет и каза безизразно: — Доктор Харшо, това е вашият дом и ние сме ви задължени. Веднага ще доведе Майкъл. — Тя се надигна от креслото.

— Задръж, Джил.

— Господине?

— Седни и не се опитвай да гаднееш като мен. Липсва ти дългогодишната ми практика. Хайде сега да си изясним нещо — не си ми задължена. Невъзможно е, защото никога не правя нещо, ако не искам. Същото е с всеки друг, но аз поне си го признавам. Така че не си измисляй, иначе току-виж опиташ да чувстваш и благодарност към мен, а това е коварната първа стъпка към окончателното нравствено падение. Грокна ли?

Джил си прехапа устните, но се ухили след секунда.

— Не съм сигурна какво означава да „грокна“ нещо.

— И аз. Имам намерение да взимам уроци от Майкъл, докато разбера. Но аз ти говорех съвсем сериозно. „Благодарност“ просто е по-приличната дума за неприязън. Нямам нищо против да съм неприятен на повечето хора, но не и на хубави момичета.

— Ама че го каза! Не си ми неприятен. Това е глупост.

— Дано е така... но ще ти стана неприятен, ако не си избиеш от главата заблудата, че ми дължиш нещо. Японците имат пет различни начина да кажат „благодаря“ и всеки един от тях се превежда като израз на неприязън с различна сила. Защо ли в английския липсва тази искреност! Вместо това нашият език описва чувства, които нервната система не е способна да изпита. Например — „благодарност“.

— Джубал, ти си един дърт циник. Благодарна съм ти и така ще бъде.

— А ти си едно сантиментално момиченце. Значи се допълваме. Я да отскочим до Атлантик Сити за два-три дни, да се отдадем на пороци само двамата.

— Джубал!

— Е, видя ли колко силна е твоята благодарност?

— О... Готова съм. Кога тръгваме?

— Хе-хе! Трябваше да тръгнем преди четиридесет години. И отгоре на всичко си права. Майк трябва да научи как да се погажда с

хората — да си сваля обувките, преди да стъпи в джамия, да стои с шапка на главата в синагога и да прикрива голотата си, ако го изисква някое табу. Иначе нашите шамани ще го изгорят на кладата като еретик. Само че, дете мое, в името на безбройните въплъщения на Ариман^[1], не му промивай мозъка. Постарай се да го настроиш цинично към тези норми.

— Ами не знам дали ще мога. Цинизмът май е напълно чужд за Майк.

— Тъй ли? Добре, ще ти помогна. Той не трябваше ли вече да се е облякъл?

— Ще отида да видя.

— След малко. Джил, вече ти обясних защо не горя от желание да обвинявам когото и да било за отвличането на Бен. Ако го задържат незаконно — меко казано, — поне още не сме ги принудили да се отърват от уликите, като се отърват и от Бен. Стига да е още жив, има шанс да оцелее. Но аз предприех други мерки още първата вечер, след като дойдохте. Чела ли си Библията?

— Е, не много старателно.

— А има смисъл, защото съдържа полезни съвети за всякакви напечени положения. „...всеки, който върши зло, мрази светлината...“, както е казал Исус на Никодим. Ще го намериш в Евангелието от Йоан. Очаквах опити да приберат Майк оттук, защото не ми се видя вероятно да си прикрила следите си. Имението е доста усамотено и нямаме тежка артилерия. Ето какво може да ги отблъсне — светлината. Ярките прожектори на публичността. И аз уредих всяка бъркотия наоколо да се разнесе навсякъде по света. Подробностите не са важни, но ако тук започне да става горещо, всичко ще бъде видно от три телевизионни мрежи и предварително изпратени съобщения ще попаднат в ръцете на множество влиятелни хора, а те до един жадуват да спипат достопочтения генерален секретар със смъкнати гащи. — Харшо направи гримаса. — Не мога да поддържам готовността безкрайно. Когато уредих всичко, основната ми грижа беше бързината, очаквах скорошни неприятности. Вече си мисля, че сам ще трябва да предизвикам раздвижване, докато прожекторите още са насочени към нас.

— Какво раздвижване, Джубал?

— Последните три дни точно над това си блъскам главата. И ти ми подсказа една неясна идея, докато описваше случката в апартамента на Бен.

— Съжалявам, че не ти признах по-рано. Не допусках, че някой ще ми повярва... и много ми олекна, когато ти ми повярва.

— Не съм казвал такова нещо.

— Моля? Но нали...

— Джил, ти сподели истината с мен. Сънищата и хипнотичните видения също са истинско преживяване, поне донякъде. Но каквото и да се случи в тази стая през следващия час, ще бъде наблюдавано от Честен свидетел и от камери, които... — той натисна бутон, — ...вече записват. Съмнявам се, че Ан може да бъде хипнотизирана, когато си върши работата, а се хващам на бас, че това важи и за камерите. Ще видим с кой вид истина се занимаваме, а после ще умуваме как да накараме властта да направи решителната крачка... току-виж измислим и как да помогнем на Бен. Хайде, доведи Майк.

В бавенето на Майк нямаше нищо загадъчно. Бе вързал дясната си обувка за лявата, после стана, препъна се, плъосна по лице и възелът се затегна почти безнадеждно. Останалото време прекара в размисъл над затруднението, в бавно разчепкване на възела и правилно връзване на обувките. Въобще не съзнаваше, че е минало много време, но се тревожеше от неуспеха да повтори правилно нещо, на което го е научила Джил. Когато тя влезе, веднага си призна грешката, макар да я бе поправил.

Тя го утеши, приглади му косата и го отведе в кабинета. Харшо се обърна към него.

— Здравсти, синко. Настанявай се.

— Здравсти, Джубал — сериозно отвърна Вальнтайн Майкъл Смит, седна и зачака.

— Е, момче, какво научи днес?

Смит се усмихна щастливо и както винаги отговори след забележима пауза:

— Днес се научих да правя салто и половина напред. Това е скок, с който се влиза в нашата вода и...

— Знам, видях те. Изпъвай краката в пръстите и коленете и не се разкрачвай.

Смит веднага се опечали.

— Не съм го направил добре?

— Съвсем добре си беше като за първи опит. Гледай Доркас и се учи от нея.

Смит помисли.

— Водата гроква Доркас и го съхранява.

— Нея. Доркас е „тя“, а не „той“.

— Нея — старателно повтори младежът. — Значи съм говорил неистинно? Прочетох в „Нов международен речник на английския език“ на „Уебстър“, трето издание, издаден в Спрингфийлд, Масачузетс, че в разговорния език мъжкият род може да обхваща и женския. В „Договорно право“ на Хагуърт, пето издание, Чикаго, Илинойс, 1978 година, на страница 1012-та е написано, че...

— Задръж! — прекъсна го Харшо. — Формите за мъжки род могат да обхващат и женския род, но само при обобщения, а не спрямо отделен човек. Доркас винаги е „тя“ и никога „той“.

— Ще запомня.

— Постарай се, че иначе ще накараш Доркас да ти покаже доколко е жена. — Харшо примигна замислено. — Джил, момчето спи ли с тебе? Или изобщо с някоя от вас?

Тя се поколеба и отговори с равен глас:

— Доколкото знам, Майк не спи.

— Не отговори на въпроса ми.

— Нямах желание. Както и да е. Поне с мен не е спал.

— Хъм... по дяволите, интересът ми е чисто научен. Майк, какво друго научи?

— Научих два начина да си връзвам обувките. Единият е подходящ само за падане. Другият е подходящ за ходене. Научих и спреженията на глаголите — аз съм, ти си, той е, ние сме, вие сте, те са. Аз бях, ти беше...

— Достатъчно. Нещо друго?

Майк се усмихна лъчезарно.

— От вчера се уча да карам трактора, леко и с мерак.

— Ъ? — Джубал стрелна с поглед Джил. — Кога стана това?

— Следобед, когато ти си дремна. Няма страшно, Дюк внимава Майк да не се нарани.

— Е... явно е жив и здрав. Майк, чете ли?

— Да, Джубал.

— Какво?

— Прочетох още три тома от Енциклопедията — от „Мариб“ до „Планти“. Ти ми каза да не прекалявам с Енциклопедията, затова спрях след третия том за вчера. После прочетох „Трагедията на Ромео и Жулиета“, написана от маестро Уилям Шекспир от Лондон. После прочетох „Мемоарите на Жак Казанова дьо Сенгал“, преведени на английски език от Франсис Уелмън. После се опитвах да грокна прочетеното, тогава Джил ме повика да сляза за закуска.

— И грокна ли?

По лицето на Смит се изписа неловкост.

— Джубал, не знам това.

— Какво те мъчи?

— Не гроквам в пълнота каквото чета. В историята, написана от Уилям Шекспир, аз се изпълних с щастие от смъртта на Ромео. Но продължих да чета и научих, че той се обезтелесил твърде рано. Поне си мислех, че съм грокнал. Защо е така?

— Ами защото е бил лигаво недорасло кретенче.

— Извинявай, не разбрах.

— И аз не знам, Майк.

Смит се замисли, промърмори нещо на марсиански и добави:

— Аз съм само едно яйце.

— А? Майк, ти винаги казваш тези думи, преди да помолиш за услуга. Какво има?

Младежът се поколеба и избълва припряно:

— Братко Джубал, ще попиташ ли Ромео защо се е обезтелесил? Аз не мога, защото съм само едно яйце. Но ти можеш и след това ще ме научиш как да грокна това.

Джубал схвана, че Майк смята Ромео за наистина живял човек, освен това си изясни, че момчето очаква от него да призове духа на Ромео и да му поиска обяснения за глупостите, извършени приживе. Чудеше се как да му внуши, че родовете Монтеки и Капулети никога не са имали телесно битие. Идеята за художествена измислица надхвърляше представите на Майк. Нищо в неговия опит не би му

помогнало да я разбере. Опитите на Джубал да му я изтълкува толкова развълнуваха момчето, че Джил очакваше той да се свие на кълбо всеки миг.

Но Майк усети колко е близо до тази неизбежност, а се бе научил да не използва това убежище в присъствието на приятели, защото (с изключение на неговия брат доктор Нелсън) им причиняваше емоционална нестабилност. Положи могъщо усилие, забави ударите на сърцето си, успокои се и се усмихна.

— Ще чакам грокването да дойде от само себе си.

— Така да бъде — съгласи се Джубал. — Отсега нататък, преди да прочетеш нещо, попитай мен, Джил или някой друг дали е белетристика. Не искам да се объркваш.

— Ще питам, Джубал.

Майк реши, че когато грокне тази странна идея, трябва да я предаде в пълнота на Старите... и осъзна, че се чуди дали и те знаеха що е „художествена измислица“. Невероятното хрумване, че нещо може да е тъй чуждо за Старите, както и за него, преобръщаше представите му много по-решително от чудатостите на литературата и той го остави да узрее за размисъл.

— ...но не те повиках тук — продължаваше неговият брат Джубал, — да обсъждаме жанрове и стилове. Майк, помниш ли деня, когато Джил те отведе от болницата?

— „Болница“? — повтори Човека от Марс.

— Джубал — намеси се Джил, — изобщо не съм сигурна дали Майк знае, че беше в болница. Нека аз да опитам.

— Ами продължавай.

— Майк, ти помниш къде беше — живееше сам в една стая, преди да те облека и да си тръгнем оттам.

— Да, Джил.

— После отидохме на друго място, аз те съблякох и те изкъпах.

Смит се усмихна на спомена.

— Да. Беше велико щастие.

— След това те изсуших... но дойдоха двама мъже.

Усмивката му се стопи мигновено. Той се разтресе и започна да се свива на кълбо.

— Майк! Спри! Да не си посмял да се криеш в себе си!

Смит се овладя.

— Добре, Джил.

— Чуй какво искам от тебе — спомни си онзи момент, но не се разстройвай. Имаше двама мъже. Единият те доведе в хола.

— Стаята с веселата трева — реши да добави той.

— Правилно. Домъкна те в стаята с тревата и аз се опитах да го възпра. Той ме удари и изчезна някъде. Помниш ли?

— Не ми ли се сърдиш?

— Какво? А, изобщо не ти се сърдя. Единият го нямаше вече, тогава вторият насочи пистолет към мен... и също изчезна. Уплаших се, но не съм се ядосвала.

— И сега ли не ми се сърдиш?

— Майк, миличък... Никога не съм ти се сърдила. Джубал и аз само искаме да разберем какво се случи тогава. Двамата мъже бяха в стаята, после ти направи нещо... и вече ги нямаше. Какво направи? Можеш ли да ни обясниш?

— Ще ви обясня. Мъжът... големият мъж те удари и аз също имах страх. Затова... — Изграчи нещо на марсиански и ги погледна озадачено. — Не знам думите.

Джубал се намеси:

— Майк, опитай да ни обясниш по-простичко.

— Ще се опитам, Джубал. Нещо е пред мен. То е лошо и не трябва да бъде. Затова посягам... — Пак се обърка. — Лесно е. Много по-трудно е да си вържа обувките. Но ги няма думите. Аз много съжалявам. — Майк се подвоуми. — Може би ги има в другите томове на Енциклопедията. Ще ги прочета през нощта и ще ви обясня утре сутринта.

— Може би — скептично промърмори Джубал. — Я да проверим нещо. — Отиде в единия ъгъл на стаята и взе празен кашон от бренди. — Можеш ли да премахнеш това нещо?

— То лошо ли е?

— Е, нека смятаме, че е лошо.

— Но... Джубал, аз трябва да знам, че е лошо. Това е кутия. Не гроквам, че не бива да бъде.

— Хъм. Ами ако запратя кашона по Джил?

В усмивката на Смит имаше кротка печал.

— Ти няма да направиш това на Джил.

— Ъ-ъ... да бе, дявол ме взел. Джил, защо ти не хвърлиш кашона по мен? С все сила, поне да ме одраска, ако Майк не успее да ме предпази.

— Джубал, това никак не ми харесва.

— Хайде де! В името на науката... и заради Бен Какстън.

— Но...

Джил скочи, грабна кашона и го метна към главата на Харшо, който бе напрегнал воля да остане неподвижен, но инстинктът надделя и той в последния миг се наведе.

— Не можа да ме улучиш. Ама че неприятно. Нищо не видях. — Озърна се към Смит. — Майк, какво... Ей, момче, да не ти е зле?

Човека от Марс трепереше и гледаше нещастно. Джил го прегърна.

— Стига, миличък, всичко е наред! Чудесно се справи. Кашонът дори не докосна Джубал. Просто изчезна.

— Май така излиза — призна Харшо, който оглеждаше стаята, ухапал нокътя на единия си палец. — Ан, ти наблюдаваше ли?

— Да.

— И какво видя?

— Кашонът не изчезна просто така. Процесът продължи частица от секундата. От моето място изглеждаше, че се смалява, сякаш отлита надалеч. Но не излезе от стаята. Виждах го до мига, в който изчезна.

— Но къде е?

— Само това мога да кажа.

— По-късно ще пуснем видеозаписите, но и без това повярвах. Майк...

— Да, Джубал?

— Къде е кашонът?

— Кашонът е... — Смит се запъна. — Отново ги няма думите. Съжалявам.

— Съвсем се оплетох. Синко, можеш ли да го върнеш?

— Извинявай, не разбирам.

— Запрати го нанякъде. Сега го измъкни оттам.

— Но как бих могъл? Кашонът го няма.

Джубал се замисли.

— Ако този метод се разпространи, напълно ще промени представите за веществени доказателства. „Съставих своя малък

списък... на никой няма те да липсват.“ Майк, колко наблизко трябва да бъдеш?

— Моля?

— Ако стоиш в коридора, а аз съм до прозореца, да речем, на десетина метра, би ли попречил на кашона да ме удари?

Смит като че се учуди.

— Да.

— Хъм... застани до прозореца. Да предположим, че аз и Джил сме застанали отатък басейна, а ти си тук. Би ли могъл да спреш кашона?

— Да, Джубал.

— Добре... Ами ако сме до портата, на половин километър оттук. Това твърде далеч ли е?

Младежът се поколеба.

— Джубал, не е важно разстоянието. Не е да виждаш, а да знаеш.

— Я да видим дали съм грокнал. Няма значение къде стоиш. Дори не е нужно да виждаш. Ако знаеш, че става нещо лошо, можеш да го предотвратиш. Прав ли съм?

Смит го погледна смутено.

— Почти си прав. Но аз скоро напуснах гнездото. За да знам, трябва да видя. Старите нямат нужда от очи, за да знаят. Те знаят. Те грокват. Те действат. Моля да ме извиниш.

— Не знам за какво се извиняваш — промърмори Харшо. — Първият министър на мира щеше да те обяви за „строго секретен“ още преди десет минути.

— Моля?

— Няма значение. — Джубал отиде при бюрото и взе тежък пепелник. — Джил, само не се цели в лицето ми. Хайде, Майк, застани в коридора.

— Джубал, братко... Моля те, недей!

— Сега пък какво има? Искam още една демонстрация и този път няма да гледам настрани.

— Джубал...

— Слушам те, Джил.

— Май грокнах какво притеснява Майк.

— Казвай тогава.

— В предишния опит аз се помъчих да те ударя с кашона. Но ние сме водни братя на Майк и той се огорчи дори от намерението ми. Мисля, че в такива занимания има нещо крайно чуждо на марсианското мислене.

Харшо се намръщи.

— Ами нека ни разследва Комисията по антимарсианска дейност.

— Джубал, не се шегувам.

— И аз. Добре, Джил, ще опитаме иначе. — Той подаде пепелника на Майк. — Синко, нали усещаш колко е тежък? Опирай тези остри ръбове.

Смит предпазливо завъртя предмета в ръцете си.

— Ще го подхвърля нагоре така, че да падне на главата ми.

Майк го зяпна.

— Братко, сега ли си решил да се обезтелесиш?

— Ъ? Не, не! Но пепелникът ще ме нарани, ако не го спреш. Хоп!

Пепелникът почти докосна тавана, достигна най-високата точка от траекторията си и спря. Харшо се вторачи в предмета, сякаш застинал в стоп-кадър на филм. Изрече дрезгаво:

— Ан, какво виждаш?

Тя каза без следа от вълнение:

— Пепелникът се намира на около десет сантиметра от тавана. Не виждам нищо, което да го задържа в това положение. — Тя помълча и добави: — Джубал, поне така ми се струва... но ако и камерите не са заснели същото, ще си скъсам дипломата.

— Да-а... Джил?

— Ами рее се...

Джубал се настани на стола зад бюрото, без да откъсва поглед от пепелника.

— Майк, това нещо защо не изчезна?

— Но ти каза да го спра — гузно се оправда Човека от Марс, — а не да го премахна. Когато накарах кашона да изчезне, ти поиска пак да бъде. Сега сгрехих ли?

— Ох! Не, направи точно каквото трябваше. Все забравям, че разбираш всичко буквално.

Харшо си припомни какви обиди ръсеше като малък и се зарече никога да не ги произнася в присъствието на Майк. Кажете ли му „пукни“ или „разкарай се“, не се и съмняваше, че ще последва точно изпълнение на пожеланието.

— Аз съм радостен — сериозно отвърна Смит. — Съжалявам, че не мога да върна кашона. Още повече съжалявам, че похабих храна. Но тогава беше неизбежност. Така грокнах.

— А? Каква храна?

Джил побърза да се намеси:

— Джубал, той говори за онези двама мъже. Беркуист и другия.

— Аха... — Джубал си напомни, че има твърде немарсиански представи за храната. — Майк, не се тревожи за онази „храна“. Не ми се вярва, че някой санитарен инспектор би я одобрил. Всъщност — добави, защото се сети за федералните забрани на канибализма, — щяха да ги отхвърлят като крайно неподходящи. Пък и наистина е било неизбежно. Грокнал си вярно и си постъпил правилно.

— Много съм успокоен — заяви Майк с видимо облекчение. — Само Старите са напълно уверени в действията си при изпитание... аз трябва още много да уча и да раста, преди да се присъединя към Старите. Джубал, може ли да го преместя? Уморявам се.

— Искаш да го махнеш ли? Няма проблем.

— Не мога.

— А? Че защо?

— Твоята глава вече не е под него. Не гроквам лошо пепелникът да е на това място.

— Ясно. Премести го.

Харшо се взря напрегнато. Очакваше пепелникът да се пренесе над главата му, за да стане отново „лош“. Вместо това се понесе косо към бюрото, залюля се над плота и го докосна лекичко.

— Благодаря ти, Джубал — каза Смит.

— Какво? Аз ти благодаря, синко. — Харшо опипа пепелника. Беше си все същият. — Да, благодаря ти, за най-изумителното преживяване, откакто онази платена хубавица ме вкара в таванската си стаичка. — Той се обърна. — Ан, обучавала си се в „Райн“.

— Така е.

— Виждала ли си левитация и преди?

Тя се подвоуми.

— Наблюдавала съм онова, което наричат телекинеза със зарове, но не съм наясно с теорията на вероятностите и не мога да потвърдя, че беше телекинеза.

— Бре, да му се не види, ти и за слънцето няма да твърдиш, че е изгряло, ако го закриват облаци.

— А как бих могла? Някой може да осветява изкуствено облаци отгоре. Един от съучениците ми като че владееше левитацията на предмети колкото кламерче... но първо трябваше да обърне поне три чаши. Не успях да се уверя достатъчно, за да свидетелствам, защото пих наравно с него.

— Значи никога не си виждала нещо подобно?

— Никога.

— Хъм... повече не си ми нужна като Свидетел. Ако искаш да останеш, свали тогата и се настани удобно.

— Благодаря, искам да остана. Но след твоето поучение за джамиите и синагогите, ще отида да се преоблека в стаята си.

— Както ти харесва. Събуди Дюк, искам да се погрижи за камерите.

— Добре, шефе. Не позволявай да стане нищо интересно, докато се върна.

— Не обещавам. Майк, седни до бюрото. Можеш ли да вдигнеш пепелника? Покажи ми.

— Да, Джубал — каза Смит, посегна и взе пепелника с ръка.

— Не, не така!

— Сбърках ли?

— Грешката е моя. Ще ми се да знам можеш ли да го вдигнеш, без да го пипаш.

— Да, Джубал.

— Е, какво става? Умори ли се вече?

— Не, Джубал.

— Ами тогава защо?... Трябва ли да е „лош“?

— Не, Джубал.

— Джубал — обади се Джил, — ти не му каза да го вдигне, а само го попита дали може да направи това.

— Да бе — смути се Харшо. — Майк, моля те, вдигни пепелника трийсетина сантиметра над бюрото, без да го пипаш.

— Добре, Джубал. — Пепелникът увисна във въздуха над бюрото. — Ще премериш ли? — неспокойно попита Майк. — Ако съм сбъркал, ще го преместя.

— Много си е добре! Можеш ли да го задържиш така? Ако се умориш, кажи ми.

— Ще ти кажа.

— Ще успееш ли да вдигнеш и още нещо? Ей този молив? Хайде, стига да можеш.

— Да, Джубал — и моливът се нареди до пепелника.

Щом бъдеше помолен, Майк прибавяше още предмети. Ан се върна, придърпа стол по-близо до бюрото и се загледа, без да продума. Дюк влезе, нарамил сгъваема стълба, озърна се небрежно през рамо, после се вторачи, но също не каза нищо, а разпъна стълбата. След малко Майк промърмори колебливо:

— Джубал, не се чувствам сигурен. Аз... — Пак затърси думата. — В тези неща съм пълен идиот.

— Не се преуморявай.

— Мога да помисля още нещо във въздуха, надявам се. — Едно преспапие се размърда... и десетината предмети се изръсиха на бюрото. Майк едва не заплака. — Джубал, безкрайно съжалявам.

Харшо го тупна по рамото.

— А би трябвало да си горд. Синко, ти направи нещо, което... — Джубал се опита да измисли сравнение, вече познато на Майк. — Потрудно е от връзването на обувки и доста по-добро от идеално салто и половина напред. Направи го, ами... „леко и с мерак“. Грокна ли?

Майк като че се изненада.

— Значи не трябва да се срамувам?

— Трябва да се гордееш.

— Да, Джубал — доволно каза Смит. — Гордея се.

— Хубаво. Майк, аз не мога да вдигна дори един пепелник, без да го хвана с ръка.

Смет се стъписа.

— Не можеш?

— Точно така. Ти дали ще можеш да ме научиш?

— Да, Джубал. Ти... — Майк се смути. — Отново нямам думите. Ще чета и пак ще чета, докато намеря тези думи. И тогава ще те науча, братко.

— Е, недей да се напъваш прекалено.
 — Моля?
 — Майк, да не останеш разочарован, ако не намериш тези думи.
 Може и да липсват в английския език.
 Смит обмисли и реши.
 — Значи ще науча своя брат на езика на моето гнездо.
 — Май си закъснял с половин век.
 — Сбърках ли?
 — О, не, в никакъв случай. Но защо не започнеш да учиш Джил на своя език?
 — От него ме боли гърлото — оплака се тя.
 — Прави си гаргара с разтворен аспирин — посъветва я Джубал.
 — Сестра, това беше твърде жалко оправдание. Вече си назначена за научен сътрудник по марсианска лингвистика... което не изключва други задължения при необходимост. Ан, впиши я във ведомостта и не забравяй данъчните облекчения.
 — Тя отдавна помага в кухнята. Да я назнача ли със задна дата?
 — Не ми досаждай с подробности — сви рамене той.
 — Но аз не вярвам, че ще мога да науча марсианския! — възпротиви се Джил.
 — Можеш поне да се опиташ.
 — Само че...
 — А кой ми приказваше за „благодарност“? Е, приемаш ли работата?
 Джил си прехапа устните.
 — Приемам. Да... шефе.
 Смит докосна стеснително ръката ѝ.
 — Джил... ще те науча.
 Тя погали ръката му.
 — Благодаря, Майк. — Вторачи се в Харшо. — Ще взема да го науча напук на тебе!
 Джубал се ухили насреща ѝ.
 — Да, гроквам подбудите ти. Значи ще го научиш. Майк, а още на какво си способен, което не ни е по силите?
 — Не знам — озадачено отвърна Смит.
 — Че как да ти отговори — възмути се Джил, — като не е наясно ние какво можем?

— Хъм... вярно. Ан, промени длъжността ѝ на „сътрудник по марсианска лингвистика, култура и умения“. Джил, докато изучаваш техния език, непременно ще се натъкваш на разлики, огромни разлики. Искам веднага да ми казваш какво си открила. Майк, ако и ти забележиш, че не можем да правим нещо, което ти можеш, кажи ми.

— Ще ти казвам, Джубал. Какви ще бъдат тези неща?

— Сега не знам. Като това, което направи току-що... и като оставането под вода неопределено време. Ха... Дюк!

— Шефе, зает съм с касетите.

— Но устата ти е свободна, нали? Забелязах, че водата в басейна е помътняла.

— Довечера ще сипя нещо за утаяване, а утре сутринта ще изсмуча какво падне на дъното.

— А пробите какво показват?

— Всичко е наред, можеш и да пиеш от тая вода. Само изглежда мръсна.

— Нека си остане така. Ще ти кажа кога искам да я почистиш.

— Ама, шефе, на никой не му е приятно да плува в мътилка.

— Капризните да не скачат в басейна. Стига приказки, Дюк. Готови ли са касетите?

— Ей сега.

— Добре. Майк, ти знаеш ли какво е пистолет?

— Пистолетът — старателно започна Смит, — е вид оръжие, изхвърлящо куршуми чрез разширяване на газовете от някакво взривно вещество, като например барут. Състои се от цев, отворена в единия край, а в другия има и...

— Ясно, ясно. Грокна ли това?

— Не съм сигурен.

— А виждал ли си пистолет?

— Не знам.

— Как да не си виждал! — обади се Джил. — Майк, припомни си онази стая с трева вместо под... но не се вълнувай! Единият мъж ме удари.

— Да.

— Другият насочи нещо към мен.

— Онова нещо беше много лошо.

— И беше пистолет.

— Предполагах, че думата за лошото нещо може да е „пистолет“. В „Нов международен речник на английския език“ на „Уебстър“, трето издание...

— Разбрахме се, синко — побърза да го прекъсне Джубал. — Сега слушай. Ако някой заплаши Джил с пистолет, ти как ще постъпиш?

Паузата се проточи.

— Няма ли да се ядосаш, ако похабя храна?

— Не. В подобни обстоятелства никой не би ти се разсърдил. Но искам да разбера още нещо. Можеш ли да махнеш пистолета, без да изчезне човекът?

Смит помисли.

— Да запазя храната?

— Е, не това исках да кажа. Способен ли си да отстраниш пистолета, без да навредиш на човека, който го държи?

— Джубал, няма да му навредя. Ще махна пистолета, а човекът просто ще изчезне. Няма да усети никаква болка. Само ще се обезтелеси. Храната няма да се повреди.

— Да, сигурно така ще стане — въздъхна Харшо. — Но не е ли възможно да махнеш само оръжието? Без да „спираш“ човека, без да го убиваш. Остави го да си живее.

— Ще бъде по-лесно, отколкото да правя и двете неща наведнъж. Джубал, само че... ако го оставя в тялото му, той пак ще може да нарани Джил. Така гроквам.

Харшо си напомни, че мъжът с бебешки наивното лице пред него не е нито бебе, нито наивник. По-точно, усвоил е сложна култура, за която самият Харшо подозираше, че далеч е изпреварила човешката по непонятни пътища... и че тези невинни думи чува от устата на свръхчовек. Поне по нищо не отстъпваше на супермените от комиксите. Много внимателно избра какво да каже, защото замисляше опасен експеримент.

— Майк, когато се изправиш пред... „изпитание“ и се налага да направиш нещо, за да защитиш Джил, не се колебай.

— Добре, Джубал.

— И не се тревожи, че може да похабиш храна. Не мисли за нищо друго. Защити Джил.

— Аз винаги ще защитавам Джил.

— Чудесно. Но да речем, че някой се прицели с пистолет или просто го държи. Да предположим, че не искаш да убиеш този човек, но се налага да отстраниш пистолета. Ще успееш ли?

Майк помълча.

— Мисля, че грокнах. Пистолетът е лошо нещо. Но е възможно да има необходимост човекът да остане в тялото си. — Пак се замисли. — Ще успея.

— Добре. Майк, сега ще ти покажа друг пистолет. Лошо нещо.

— Да, пистолетът е лошо нещо. Ще го махна.

— Но не го прави веднага, щом видиш пистолета.

— Да не го правя?

— Точно така. Ще вдигна пистолета и ще се опитам да го насоча към тебе. Преди да успея, ти трябва да си махнал оръжието. Но не ме спирай, не ме наранявай, не ме убивай, не ми прави нищо. И недей да ме хабиш като храна.

— О, никога не бих постъпил така — тържествено заяви Майк. — Братко Джубал, когато се обезтелесиш, надявам се, че ще бъда допуснат да вкуся от тебе, да те съхранявам и възхвалявам с всяка хапка... докато те грокна в пълнота.

Харшо потисна рефлексите си и отговори сериозно:

— Благодаря ти, Майк.

— Аз ти дължа признателност, братко. А ако аз бъда избран преди тебе, надявам се и ти да ме сметнеш достоен за грокване. Да ме споделиш с Джил. Нали ще ме споделиш с нея? Моля те.

Харшо стрелна с поглед Джил — лицето ѝ беше безметежно. Предположи, че като медицинска сестра е обръгнала на всичко.

— Ще те споделя с Джил — отвърна на Майк. — Само че никой от нас няма да бъде храна още дълго. Сега ще ти покажа оръжието, а ти чакай, докато ти кажа... после бъди много внимателен, защото трябва да свърша много неща, преди да съм готов за обезтелесяване.

— Ще внимавам, братко.

— Добре. — Харшо отвори чекмедже. — Погледни тук, Майк. Виждаш ли го? Ще го извадя. Но не прави нищо, преди да ти кажа. — Той хвана дръжката на стария полицейски револвер. — Подготви се... Сега!

Джубал се постара да завърти цевта към Смит, но ръката му беше празна. Усети се, че трепери.

— Идеално! — одобри веднага. — Махна го, преди да се прицеля.

— Щастлив съм.

— И аз. Дюк, камерите дали хванаха това?

— Тъхъ.

— Добре — въздъхна Харшо. — Това беше всичко, деца. Вървете да се забавлявате.

— Шефе — помоли Ан, — после ще ми кажеш ли какво е записано?

— Защо не останеш да прегледаме касетите?

— А, не! Не мога да гледам запис на нещо, на което съм била Свидетел. Но искам да знам ще проличи ли от касетите дали съм се побъркала.

— Дадено.

[1] Дух на злото в древната персийска митология. — Бел. прев. ↑

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Когато останалите излязоха, Харшо отвори уста да поиска нещо от Дюк, но вместо това каза наежено:

— Какво си се вкиснал?

— Шефе, кога ще се отървем от тоя вампир?

— „Вампир“ значи?! Ама че си нахален селяндур!

— Добре де, к'во като съм от Канзас? Там поне нямаме човекоядци. Докато тоя не се разкара, аз ще ям в кухнята.

— Нима? — вледеняващо изрече Харшо. — Ан ще ти приготви последния чек след пет минути. Не ти трябват повече от десет, за да си прибереш комиксите и другата риза.

Дюк престана да се занимава с видеото.

— А, не съм казвал, че напускам.

— Синко, думите ти означаваха точно това за мен.

— Но... к'во пък толкоз? Често си ям в кухнята.

— Сега е друго. Никой, живеещ под моя покрив, не отказва да се храни с останалите. Аз съм представител на почти изстребен вид — старомоден джентълмен. Следователно мога да бъда неумолим кучи син, ако така ми е изгодно. Както в момента... Защото никой суеверен, тесногърд простак не може да ми нарежда кой ще се храни на моята маса. Споделял съм трапезата с грешници, но никой няма да ме обвини, че съм ял от една пита с фарисеи.

Дюк проточи намусено:

— Май трябва да ти прасна един в мутрата... и тъй щеше да стане, ако ми беше на годините.

— Нека това не те възпира. Да не излезе, че съм по-корав, отколкото си мислиш. Ако ли не, като чуят шума, другите ще довтасат. Убеден ли си, че ще се справиш с Човека от Марс?

— С него? Ще го потроша с една ръка.

— Вероятно... ако успееш да го пипнеш.

— Сериозно?

— Видя как се опитах да насоча оръжие към него. Дюк... къде е този револвер? Хайде, намери го. И после ми кажи дали ще потрошиш

Майк. Но първо намери револвера.

Дюк пак се зае с видеото.

— Фокус. На записа ще си проличи.

Харшо натърти:

— Дюк, стига си се занимавал с това нещо. Седни. Аз ще се погрижа за касетите, когато си тръгнеш.

— К'во? Джубал, да не си пипнал апарата. Само го разваляш.

— Казах ти да седнеш.

— Ама...

— Дюк, ако ми щукне, ще пръсна тази проклетия на парчета. Не приемам услуги от човек, който вече е напуснал дома ми.

— Как ли пък не! Истината е, че те удари дамлата и ме уволни за нищо.

— Седни, Дюк — кротко помоли Харшо, — и нека се опитам да ти спася живота... или да те изпъдя оттук възможно най-бързо. И не се бави заради багажа си. Може да не живееш достатъчно дълго, за да ти потрябва.

— Какви ми ги дрънкаш, по дяволите?

— Изразих се съвсем точно. Няма никакво значение дали сам си напуснал или съм те уволнил. Отказа се от работата тук, когато заяви, че няма да се храниш с всички. И все пак ще ми е неприятно да те убият, докато си в моето имение. Затова седни и нека се постареем да избегнем тази опасност.

Дюк като че се стъписа. И седна. А Харшо продължи:

— Ти воден брат ли си на Майк?

— А? Не съм, разбира се. Чух за тия щуротии, ама не виждам смисъл.

— Смисъл има и никой не те е питал какво мислиш. Твърде си невеж, за да изслушам мнението ти. — Веждите на Харшо се събраха над носа. — Дюк, нямам никакво желание да те уволня, защото поддържах всичко в изправност и ми спестявах ядовете с механичните глупости. Обаче съм длъжен да те махна оттук, докато си жив и здрав. После ще проверя още кой не е воден брат на Майк... и или ще се погрижа да станат, или ще изгоня и тях. — Джубал сърдито си дъвчеше устните. — Може би ще е достатъчно да изтръгна обещание от Майк да не посяга на никой без мое разрешение. Хъм... не, тук скоро ще се забъркат едни каши, а той лесно греши в

преценката си. Да речем, че ти... или Лари, защото няма да си тук, награби Джил и я хвърли в басейна. Може да направи компания на револвера, преди Майк да осъзнае, че Джил не е била заплашена от нищо. Само че Лари има право да си изкара докрай живота, а не да го загуби заради моята небрежност. Дюк, аз оставям всеки сам да се издъни, но това не ме оправдава, ако натикам тротилов калъп в ръцете на бебе.

— Шефе, съвсем си оплел конците — бавно каза Дюк. — Майк никому нищо лошо няма да стори... е, от тия канибалски приказки ми се гади, ама не ме разбирай накриво. Знам, че е дивак и на нищо свястно не са го научили. Той си е кротък като агънце.

— Така ли мислиш?

— Абсолютно.

— Гледай ти... Имаш пушки в стаята си. Аз пък ти казвам, че Майк е опасен. Откривам ловния сезон за марсианци. Вземи пушка, слез при басейна и го гръмни. Хич не се тревожи за законите, аз ти гарантирам, че няма да те осъдят. Хайде де!

— Джубал, ти се майтапиш.

— Май не ми е до майтапи. Защото не можеш да го застреляш. Опиташ ли се, пушката ще отиде при онзи револвер, а връхлетиш ли Майк изневиделица, и ти ще изчезнеш. Изобщо не ти е ясно с кого си имаш работа. Майк не е „кротък като агънце“, нито е дивак. Подозирам, че ние сме диваците. Отглеждал ли си змии?

— Ъх... не!

— Аз пък имах няколко като хлапе. И една зима във Флорида си хванах нещо, което помислих за алена змия. Знаеш ли как изглеждат?

— Хич не понасям змии.

— Ето, още един предразсъдък. Повечето са безобидни, полезни и е страхотно забавление да се грижиш за тях. А алената змия е истинска красавица — на червени, черни и жълти петна. И не е злобна. Лесно се гледа. Мисля, че онзи дребосък ме харесваше. Знаех как да се справям със змиите, за да не ги дразня и да не им позволя да ме ухапят, защото и зъбите на неотровните змии не са много приятни. А този хубавец ми стана любимец. Носех го навън, показвах го на хората, позволявах му да се увива около ръката ми. И веднъж се случи да покажа колекцията си на херпетолог от зоопарка в Тампа. Естествено, първа беше алената змия. Онзи човек едва не изпадна в истерика. Моят

любимец се оказа коралова змия — най-страшната в цяла северна Америка. Разбра ли какво исках да ти кажа?

— Че е опасно да отглеждаш змии? Това и аз можех да ти го кажа.

— Ох, за Бога! Имал съм гърмящи змии и водни мокасини. Отровната змия не е опасна повече от заредена пушка, стига да внимаваш. Но онази коралова змия беше опасна, защото не подозирах какво може да ми направи. Ако в невежеството си се бях отнесъл нехайно към нея, можеше да ме убие съвсем невинно, както котенце си пуска ноктите. Същото се опитвам да ти набия в главата за Майк. Изглежда като съвсем обикновено момче — доста хилав, непохватен, ужасно невеж, но и схватлив, покорен, жаден за знания. Само също като моето змийче, Майк не е съвсем това, което виждаш. Ако няма доверие в тебе, може да стане по-смъртоносен и от кораловата змия. Особено ако си помисли, че искаш да навредиш на някой от водните му братя — на Джил... или на мен. — Харшо поклати глава. — Дюк, ако си беше отпуснал ръката да ме цапардосаш и Майк стоеше до вратата, щеше да умреш, без да усетиш какво става, а аз не бих имал време да го спра. После Майк щеше да се извини за „похабената храна“, а именно — за твоите месести телеса. Но изобщо нямаше да е гузен, че те е лишил от живот, защото ти би му натрапил тази неизбежност... а дори и за тебе не би било важно. Нали разбираш, момчето вярва, че душата е безсмъртна.

— И к'во? Аз също вярвам. Обаче...

— Нима? — мрачно подхвърли Джубал. — Чудя се.

— И още как вярвам! Е, не се отбивам често в църква, ама съм възпитан както си трябва. Не съм си загубил вярата.

— Добре. Само че никога не съм разбирал как е възможно Бог да очаква създанията му да подберат единствената праведна религия според вярата си... това ми се струва доста мърляв начин да управляваш цяла вселена. Все едно. Щом вярваш в безсмъртието, няма защо да се безпокоим, че твоите предразсъдъци ще причинят скоропостижната ти гибел. Какво предпочиташ — да те погребем или да те изгорим?

— Ох, да му се не види, стига си ме баламосвал.

— Нямам такова намерение. Щом упорстваш да смяташ една коралова змия за безобидния ѝ ален двойник, не мога да ти осигуря

безопасност. Всяка твоя глупост може да се окаже последна. Само ти обещавам, че ще попреча на Майк да те изяде.

Долната челюст на Дюк увисна, после той забълва несвързани мръсотии. Харшо го изслуша и каза сопнато:

— Добре, спирай вече. Разбирай се с Майк както на тебе ти отърва. — Наведе се над видеото. — Искам да видя тези записи. Проклятие! — добави след секунда. — Тази гадост ме одра.

— Ами то не става насила. Ей тъй трябва...

Дюк натисна нужния бутон и пхна касета. Никой повече не отвори дума за това дали Дюк още работи за Джубал. Апаратът беше преносим стереоизлъчвател. Скоро вече гледаха отново събитията, предшествали изчезването на празния кашон от бренди. Джубал видя как кашонът литна към главата му, после примигна и се стопи насред стаята.

— Ан ще се зарадва, че камерите потвърждават нейното свидетелство. Дюк, я да го пуснем пак по-бавно.

— Готово. — Дюк пренави касетата и обяви: — Десет към едно.

Същата сцена, но без звук. Кашонът мудно се отдели от ръцете на Джил, понесе се към главата на Джубал и в един миг вече не съществуваше. Но сега пролича как се смалоява, докато стана невидим.

— Дюк, може ли да се забави още повече?

— Почакай малко. Това стерео се е скапало.

— Какво?

— Да пукна, ако знам защо не работи. При нормална скорост май всичко беше наред. А на забавена перспективата все едно се обърна с хастара навън. Тоя кашон отпраши надалеч със страшна сила, ама пак изглежда по-близо до нас от стената. Ами да, обърнат паралакс. Но изобщо не съм бърникал касетата.

— О, тъй ли било. Задръж, Дюк. Пусна касетата от другата камера.

— Ясно. Ще видим същото, ама под прав ъгъл и тоя път ще е нормално, а не като скапаната касета. — Дюк смени касетата. — Отначало го ускорявам и забавям накрая, става ли?

— Хайде.

Същата сцена от друг ъгъл. Когато обемното изображение на Джил сграбчи кашона, Дюк отново забави скоростта. Видяха как кашонът изчезна в далечината. Дюк се разпсува.

— И втората камера се е прецакала.

— Как така?

— Ами снимано е отстрани, значи кашонът трябваше да изскочи от кадъра. А той пак отпраши право пред нас, нали и ти го видя?

— Вярно е — съгласи се Джубал. — „Право пред нас“.

— Не може да стане тъй и от двата ъгъла.

— Защо пък да не може? Точно това стана. Чудя се — добави Харшо, — ако имяхме доплерови радари вместо камери, какво ли биха показали?

— Де да знам. Но тия камери ще ги разглобя до последното винтче.

— Не си пилей времето.

— Ама нали...

— Дюк, нищо им няма на камерите. Кое е под прав ъгъл спрямо всичко останало?

— Не ме бива по гатанките.

— Можех да те препратя при господин Квадратков от Плоскоземия, но ще ти отговоря все пак. И така, кое е перпендикулярно на всяко друго нещо? Отговорът — два трупа, един револвер и празен кашон.

— Шефе, к'ви ги приказваш?

— По-ясно не съм се изразявал през живота си. Опитай се да повярваш на очите си, вместо да обвиняваш камерите, защото са показали нещо неочаквано за тебе. Да видим и останалото.

Харшо не забеляза нищо ново. Увисналият под тавана пепелник бе извън кадъра, но пък мързеливото му спускане към бюрото бе запечатано на лентата. Стереоилюстрацията на револвера беше малко, но доколкото успяха да го различат, оръжието се смали в далечината, без да помръдне от мястото си. Харшо остана доволен, защото до последния миг стискаше с все сила дръжката на револвера... ако „доволен“ беше подходящата дума в случая.

— Дюк, искам копия от всичко това.

Другият се поколеба.

— Е, още ли работя тук?

— Какво? Ох, по дяволите! Не можеш да ядеш в кухнята и точка по въпроса. Забрави засега предразсъдъците си и ме изслушай.

— Ами слушам те.

— Когато Майк помоли за привилегията да хапне от жиливите ми старчески мяса, той ми оказа най-голямата чест, която познава, но според вътълпените му норми. Направи ми най-възвишен комплимент и всъщност ме помоли за благодееяние. Не е важно какво мислят в Канзас. Майк живее според ценности, които е усвоил на Марс.

— Предпочитам Канзас.

— Ами и аз — призна си Джубал. — Но нито ние двамата, нито Майк е бил свободен да избира. Почти е невъзможно да се отърсиш от наученото в най-ранните години. Дюк, не можеш ли да проумееш най-после, че ако ти беше възпитан от марсианци, щеше да имаш същото отношение към храната и изяждането ѝ?

Дюк завъртя глава.

— Няма да ме минеш, Джубал. Вярно, почти всичко у Майк се дължи на гадния му късмет, че не е израснал сред цивилизовани хора. Но това с човекоядството е друго. То си е инстинкт.

— Инстинкт! Дрън-дрън!

— Тъй си е. Не ме е научила мама да не ставам канибал. Да пукна, ако не съм си знаел винаги, че това е гнусен грях. Само като си помисля и ще си изповърна червата. То си е инстинкт, от най-основните.

Джубал изпъшка.

— Дюк, как си могъл да научиш толкова неща за машинариите, а не знаеш какво цъка в собствената ти глава? Не е било нужно майка ти да казва: „Миличък, не си яж приятелчетата, не е прилично“. Защото просто си попил това правило с цялата култура, също като мен. Вицове за канибали и мисионери, анимационни филмчета, приказки, романи на ужаса и какво ли още не. Глупости, синко, това не може да бъде инстинкт. Канибализмът е бил най-разпространеният обичай в историята, във всяко разклонение на човешката раса. Сред твоите праотци, сред моите, изобщо сред всички.

— Да, може би е вярно за твоите деди.

— Хъм. Нали си ми казвал, че имаш индианска кръв?

— Ами да. Една осма. Какво от това?

— Значи, макар и двамата да имаме канибали в родословието си, вероятно твоите са правили това съвсем доскоро, защото...

— Ах ти, плешив, дърт...

— Изпусни парата! Ритуалният канибализъм е бил разпространен сред културите на всички коренни жители на Америка. Ако искаш, порови се в книгите. И понеже сме североамериканци, твърде възможно е да имаме и по нещо африканско в произхода си, без да подозираме... а там е било същото. Но ако ще да сме с чисто нордическо потекло (което е пълна глупост, защото расите се смесват много по-често, отколкото е признато), пак ще знаем само от кои канибали произхождаме... защото всяко човешко племе е било засегнато от този обичай. Дюк, безсмислено е да твърдиш, че нещо е „против инстинктите ти“, щом са го вършили стотици милиони хора.

— Но... Добре де. Знаех си аз, че не мога да те надприказвам. Ти всичко извърташ по твоему. Нека дедите ни да са били непросветени диваци... И к'во? Сега нали сме цивилизовани. Или поне аз.

— Намекваш, че аз не съм — ухили се Джубал. — Синко, да оставим настрана моя условен рефлекс да не си похапна пушен бут от... да речем, от тебе, както и набитите в главите ни предразсъдъци. Смятам табуто върху човекоядството за превъзходна идея, точно защото не сме цивилизовани.

— Ъ?

— Ако нямахме толкова силно табу, че ти го бъркаш с инстинкт, веднага се сещам за твърде много хора, които не бих допуснал да ме доближат в гръб, особено при днешните цени на телешкото. Е, какво ще кажеш?

Дюк се засмя неволно.

— Нямахме да рискувам с бившата ми тъща.

— Ами нашият чаровен съсед от южната страна, който е толкова небрежен с чуждия добитък през ловния сезон? Ще се хванеш ли на бас, че и двамата нямаше накрая да попаднем в неговия фризер? Но на Майк имам доверие, защото е цивилизован.

— Как тъй?

— Цивилизован според марсианските понятия. Говорил съм достатъчно с него, за да схвана, че марсианците не се изяждат просто така помежду си. Вярно е, че похапват мъртъвците си, вместо да ги погребат, изгорят или оставят на лешоядите. Но този обичай има дълбок религиозен смисъл. Нито един марсианец не е заклан против волята си. Всъщност марсианците май си нямат и представа за убийството. Умират, когато решат, след като обсъдят това с приятелите

си и поискат разрешение от духовете на праотците да се присъединят към тях. И реши ли да умре, марсианецът го прави лесно, както ние си затваряме очите — няма насилие, няма болести, дори няма и шепа сънотворни хапчета. В един миг е жив и здрав, в следващия вече е дух. Тогава приятелите изяждат онова, от което той вече не се нуждае, за да го „грокнат“, както би казал Майк, при това възхваляват достойнствата му, докато мажат печеното с горчица. А духът присъства на церемонията, тя е нещо подобно на първо причастие, за да се утвърди положението му като един от Старите. Май са техните старейшини, доколкото разбирам.

Лицето на Дюк се изкриви презрително.

— Що за суеверни тъпотии!

— Но за Майк това е най-тържествена, макар и изпълнена с радост религиозна церемония.

Дюк прихна.

— Джубал, и ти не вярваш на тия глупости за духове. Всичко на всичко остава канибализмът, омесен с щуротии.

— Е, аз не бих се изсилвал толкова. Трудно ми да преглътна тези „Стари“, но Майк си говори за тях като за времето. А останалото... Дюк, ти от коя църква си? — Щом чу отговора, Джубал продължи: — Така си и мислех. В Канзас повечето хора са от това изповедание или толкова подобно на него, че трябва да прочетеш табелата над църквата, за да забележиш разлики. Я ми кажи — как се чувстваше, когато участваше в символичния канибализъм, толкова важен в ритуалите на твоята църква?

Дюк зяпна.

— Сега к'во ми разправяш, по дяволите?

И Джубал примигна невинно насреща му.

— Ти енорияш ли беше или само си ходил в неделното училище?

— А? Разбира се, че бях енорияш и още съм, макар да се мяркам рядко там.

— Чудех се дали не си бил допуснат до ритуала. Е, ако помислиш малко, ще се сетиш за какво говоря. — Харшо се изправи. — Няма да обсъждам предимствата на един вид ритуален канибализъм пред друг. Дюк, нямам повече време да те измъквам от блатото на предразсъдъците. Ще си тръгваш ли? Ако си решил, по-добре да те

придружа до портата. Или ще останеш и ще се храниш с нас, човекоядците?

— Май ще остана — навъси се Дюк.

— Добре, но за нищо не отговарям. Сам видя видеозаписите. Ако имаш капка мозък в главата, ще разбереш колко опасен може да бъде този човекомарсианец.

Дюк кимна.

— Джубал, не съм такъв тъпанар, за какъвто ме смяташ. И няма да се оставя да ме изгониш заради Майк. Казваш, че бил опасен. Но и аз няма да го дразня. Че аз го харесвам тоя недорасъл глупчо.

— Ъ-ъ... да му се не види, още го подценяваш. Виж какво, ако си приятелски настроен към него, най-доброто решение е да му предложиш чаша вода. Разбра ли ме? Да станеш негов „воден брат“.

— Е, ще си помисля.

— Но не се преструвай! Ако Майк приеме вода от тебе, ще бъде сериозно до смърт. Ще ти вярва безогледно, каквото ще да става. Така че не прави това, освен ако си готов да му се довериш, да го подкрепяш докрай и при най-неприятните обрати. Или се раздаваш целия, или по-добре се откажи.

— Разбирам. Затова казах, че ще си помисля.

— Така да бъде. И недей да се бавиш с решението си... Очаквам неприятните обрати да настъпят твърде скоро.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Според Лемюъл Гъливер^[1], в страната Лапутия нито една важна личност не говорела или слушала без помощта на своя „клименол“, иначе казано — „пляскач“. Защото задължението на този слуга било да удрия с надут мехур ушите или устата на своя господар, когато според мнението на същия този слуга, било желателно важната личност да говори или да слуша. Без съгласието на пляскача било невъзможно общуването с който и да е от господарите на Лапутия.

Тази система беше непозната на Марс. Старите биха имали полза от пляскачи, колкото змия от обувки. Все още телесните марсианци биха могли да се възползват от услугите на пляскачи, но не го правеха. Щеше да е напълно несъвместимо с начина им на живот.

Ако някой марсианец имаше нужда от няколко минути или години, за да се отдаде на размисъл, точно това правеше. Желаетелите да говорят с него приятели просто изчакаха. Имаха цяла вечност на разположение, значи не се налагаше да бързат. Всъщност нямаха представа какво е бързане. Скоростта, ускорението, едновременността и други подобни абстракции бяха част от марсианската математика, но не засягаха чувствата на марсианците.

Напротив, неспирната припряност на човешкото битие идваше не от математическата необходимост, а от трескавата забързаност, заложена в разделението на човечеството на два пола.

Системата на пляскачите се е развила постепенно на планетата Земя. Имало е времена, когато всеки земен владетел публично раздавал правосъдие, затова и последният сред поданиците му можел да се яви пред него без намесата на посредник. Остатъци от тази уредба се съхранили и когато не останали много монарси по планетата — поумните градоначалници оставяли вратите си отворени за всяка танцьорка от таверна или бездомник, дълго след началото на двадесети век. Последните спомени за този принцип били мумифицирани в първата и деветата поправки към конституцията на Съединените щати, по-късно отменени от съответните членове в законите на Световната федерация.

По времето, когато „Защитник“ се върна на Земята, принципът за свободен достъп до властителите беше мъртъв на дело, независимо от формалната система на държавно управление. А значимостта на отделния човек се мереше по слоевете пляскачи, преграждащи пътя на простолюдието към него. Представяха ги с названия като административни помощници, лични секретари, секретари на личните секретари, сътрудници по връзките с обществеността, служители в приемните и така нататък... но всички бяха „пляскачи“, защото имаха правото на своеволна забрана за достъп отвън.

Тези мрежи от чиновници доведоха до появата на неофициални лица, които „пляскаха“ Големия човек без позволение от явните пляскачи — на светски съборища, или защото можеха да проникват при него през задния вход, или защото разполагаха с известен на малцина телефонен номер. Наричаха ги „познат от голф-клуба“, „лобист“, „влиятелна личност“, „господин пет процента“ и как ли не още. И около тези пляскачи постепенно се оплитаха мрежи, докато те станаха почти толкова недостъпни, колкото и Големия човек. Така че вече имаше вторично породени чиновници, заети със заобикаляне на преградите, поставени от първичните. Около някой извънредно влиятелен индивид лабиринтът от неофициални пляскачи ставаше не по-малко заплетен от официалните ешелонирани защитни линии около просто много важните администратори.

Доктор Джубал Харшо, професионален клоун и любител на подмолните занимания, житейски паразит по личен избор, имаше почти марсианско отношение към „бързането“. Съзнаваше, че не му остава много живот, а му липсваше и марсианската, и канзаската вяра в безсмъртието, затова си постави за цел да преживее всеки златен миг, сякаш е вечност, без страх и надежда, но с почти порочно наслаждение. Разполагаше с нещо далеч по-просторно от бъчвата на Диоген, но и не толкова внушително като някогашния храм на удоволствията на хан Хубилай. Най-обикновено имение — няколко десетки декара, заобиколени от ограда под напрежение, къща с около четиринадесет стаи, с твърде деловити секретарки и други съвременни удобства. За да издържа това сурово в простотата си гнезденце, както и разнообразните си наемни работници, той влагаше минимум усилия

срещу максимум отплата, защото му беше по-лесно да е богат, отколкото беден. Харшо желаше да живее в ленив разкош и да прави само онова, което беше приятно на самия Харшо.

Затова се наскърби, когато обстоятелствата го принудиха да се разбърза и за нищо на света не би си признал, че се забавлява страхотно.

А тази сутрин се налагаше да поговори с главния администратор на планетата. Знаеше, че системата от пляскачи прави такъв контакт почти неосъществим. А Харшо се гнусеше дори от мисълта да се заобиколи с пляскачи, съответстващи на собственото му положение в обществото. Сам отговаряше на обажданията, ако беше до апарата, защото така получаваше възможността да се държи грубо с някой непознат, позволил си да наруши спокойствието му без причина... според разбиранията пак на Харшо. Известно му беше, че в Двореца на властта положението е съвсем друго. Господин генералният секретар не се занимаваше лично с обажданията. Но Харшо бе надхитрял всякакви правила и то десетилетия наред. Затова след закуска се зае весело с новата задача.

Името му позволи да проникне постепенно през няколко слоя от пляскачи. Беше достатъчно важен и прочут в собствената си тясна ниша, за да не му откажат разговор. Препращаха го от секретар на секретар и накрая на екрана пред него се появи вежлив младеж, готов да слуша безкрайно всичко казано от Харшо... но не и да го свърже с достопочтения господин Дъглас.

Харшо знаеше какво оживление ще настъпи, ако заяви, че Човека от Марс е при него, но не вярваше резултатите да му харесат. Прецени, че споменаването на Смит ще го лиши и от последния шанс да говори с Дъглас, но пък ще предизвика бурна реакция от подчинените му. Не това искаше. Животът на Какстън бе заложен на карта и Харшо не смееше да допусне провал заради недостатъчната власт или прекомерните амбиции на някой дребен чиновник.

Само че търпението му се изчерпа от тези кротки откази и накрая изръмжа:

— Млади човече, ако нямате никакви пълномощия, искам да говоря с човек, който ги има! Свържете ме с господин Беркуист.

Незначителното бюрокраатче в миг се лиши от усмивката си и Джубал си каза ликуващо, че най-после го захапа болезнено. Затова

продължи да настоява.

— Е? Докога ще си седите така? Обадете се на Гил по някоя вътрешна линия и му кажете, че досега губихте времето на Джубал Харшо.

Чиновникът каза сковано:

— Никой с фамилията Беркуист не е на разположение в момента.

— Изобщо не ме интересува дали е на разположение. Веднага го открийте! Ако не познавате Гил Беркуист, попитайте началника си. Говоря за господин Гилбърт Беркуист, личен помощник на господин Дъглас. Щом работите в Двореца, непременно сте се срещали. Той е на около тридесет и пет години, висок е към метър и осемдесет, има жълтеникаво-червена коса, поразредена на темето, често се усмихва и има прекрасни зъби. Ако не смеете да го безпокоите, прехвърлете тази отговорност на своя шеф. Стига сте се размотавал, направете нещо!

— Моля ви, изчакайте. Ще попитам.

— Ще чакам непременно да ме свържете с Гил.

На екрана се появиха абстрактни орнаменти и един глас заговори убедително: „Молим ви да проявите търпение, докато връзката бъде осъществена. Тази пауза няма да бъде включена в сметката ви...“ Джубал се облегна в креслото и огледа стаята. Ан си четеше, седнала извън обсега на камерата. От другата му страна беше Човека от Марс, също извън полезрението. Той гледаше стереовизия, нахлузил слушалки на главата си.

Джубал си напомни да върне механичното дрънкало в мазето.

— Какво си пуснал, синко? — попита и се пресегна да усили звука.

Потвърдиха се най-лошите му опасения. Смит слушаше фостъритско богослужение. Пастирът четеше църковни съобщения:

— ...младшият отбор „Дух в действие“ ще проведе демонстративен мач, затова елате по-рано да видите как ще хвърчат пух и перушина! Треньорът брат Хорнсби ме помоли да предам на момчетата, че трябва да си носят само каските, ръкавиците и бухалките. Този път няма да се занимаваме с грешници след мача. Обаче Малките херувимчета ще бъдат наблизо с чантите за първа помощ, ако някой стане непредпазлив от плам и усърдие. — Пастирът грейна в усмивка и обяви: — А сега една чудесна новина, деца мои! Вест от Ангел Рамзай за брат Артър Ренуик и добрата му съпруга

Дороти. Молитвите ви бяха чути и одобрени, ще се пренесете в Небесата в четвъртък сутринта! Стани, Арт! Стани и ти, Доти! Поклонете се!

Камерата се завъртя, показва панорама на събралото се в църквата множество и се спря на брат и сестра Ренуик. На бесните овации и крясъците „Алелуя!“ брат Ренуик отговаряше с вдигнати в боксьорски поздрав ръце, а жена му се усмихваше изчервена до него и си бършеше очите с кърпичка.

Камерата се насочи светкавично пак към Пастира, когато той поиска тишина с повелителен жест. Продължи енергично:

— Прощалното празненство ще започне точно в полунощ и вратите ще бъдат заключени, затова елате по-рано и нека това е най-неудържимото веселие, каквото нашето паство е виждало. Всички се гордеем с Арт и Доти. Заупокойната служба ще бъде половин час след зазоряване, после веднага ще бъде поднесена закуска за онези, които трябва да отидат рано на работа. — Внезапно погледът на Пастира стана суров и операторът включи вариообектива, докато само лицето запълни стереото. — След последното прощално тържество клисарят намери празна бутилка в една от Щастливите стаи... празна бутилка от питие, произведено от грешници. Това е минало и забравено. Съгрешилият брат се покая и му бе наложена глоба в седмореен размер, като дори отказа отстъпката за плащане в брой. Сигурен съм, че той няма да съгреши отново. Но помислете, деца мои — нима си струва да рискувате вечното блаженство заради няколко спестени цента от някоя преходна дреболия? Винаги търсете благословения печат със засмяното лице на Епископ Дигби. Не позволявайте на грешниците да ви подлъжат, че и тяхната стока е „не по-лоша“. Нашите спонсори ни подкрепят, заслужават и вие да ги подкрепяте. Братко Арт, тъжно ми е да говоря за това...

— Прав си! Давай нататък!

— ...в такъв щастлив миг. Но нека никога не забравяме, че...

Джубал изключи звука от колоните.

— Майк, не са ти нужни подобни глупости.

— Не са ми нужни?

— Ами... — Да му се не види, момчето все някога трябваше да научи, че и това го има по света. — Добре де, гледай. Но ела да поговорим после.

— Ще дойда.

Харшо се канеше да подхвърли още някой съвет срещу склонността на Майк да разбира всичко буквално, но музиката по видеофона затихна и на екрана се появи мъж на около четиридесет години, на когото Джубал веднага лепна етикета „ченге“, затова побърза да каже нападателно:

— Но вие не сте Гил Беркуист!

— А вие защо толкова се интересувате от Гилбърт Беркуист?

Джубал отвърна с насилено търпение:

— Искам да говоря с него. Добри ми господине, вие обществен служител ли сте?

Мъжът се поколеба.

— Да. Вие трябва да...

— Никакво „трябва“! Аз съм гражданин и от моите данъци си получавате заплатата. Цяла сутрин не мога да осъществя най-просто обаждане по видеофона. Прехвърлят ме от едно говедо с мозък на муха към друго, и всички до един са се присламчили към държавната хранилка. Сега пък се появихте вие. Кажете ми името си, длъжността и служебния номер. След това искам да говоря с господин Беркуист.

— Не отговорихте на въпроса ми.

— Хайде по-полека! Не съм длъжен, защото съм частно лице, а вие не сте. Всеки гражданин има правото да зададе въпрос като моя на всеки държавен служител, съгласно присъдата по делото „О’Кели срещу щата Калифорния“, 1972 година. Настоявам да ми се представите — име, длъжност, номер.

Мъжът продължи безизразно:

— Вие сте доктор Джубал Харшо и се обаждате от...

— А, затова ли протакахте? Глупаво. Адресът ми е достъпен във всяка библиотека, пощенска служба или телефонен справочник. И всеки знае кой съм, ако може да чете. Вие грамотен ли сте?

— Доктор Харшо, аз съм полицейски служител и изисквам вашето съдействие. Каква е причината да...

— Стига, господине! Аз съм юрист. Гражданите са длъжни да съдействат на полицията само при определени обстоятелства. Например, при преследване на опасен престъпник, но и в такъв случай полицейският служител пак е длъжен да се идентифицира с документи. Преследвате ли някого, господине? Нима ще изскочите

през този проклет уред, за да продължите гонитбата? Второ, гражданинът може да бъде помолен за съдействие, в разумни граници, определени от закона, при разследване на...

— Това е именно разследване.

— На какво, господине? Преди да изискате съдействието ми, трябва да ми се представите, като потвърдите думите си, да заявите с каква цел задавате въпросите си и ако настоявам — да посочите съответните членове от законите, за да ме убедите, че съществува „разумна необходимост“ да ви помогна. Нищо подобно не правите. Сега искам да говоря с господин Беркуист.

Мускулите по челюстите на мъже се издуха, но той отговори:

— Аз съм капитан Хайнрих от Федералното бюро на специалните служби. И фактът, че ви свързаха с мен, след като сте се обадил в Двореца, би трябвало да ви убеди, че съм този, за когото се представям. Все пак...

Той извади кожен калъф, разтвори го и показва пред камерата служебната си карта.

— Така да бъде, господин капитан — навъсено промърмори Харшо. — Сега ще обясните ли защо ми пречите да говоря с господин Беркуист?

— Господин Беркуист не е тук в момента.

— Защо не ми казахте веднага? Прехвърлете обаждането към някой с неговия ранг. Говоря за хората, пряко подчинени на генералния секретар, какъвто е Гил. Не искам пак да ми губи времето някой младши помощник, който няма право и носа си да издуха без разрешение! Щом Гил не си е на мястото, за Бога, свържете ме с човек, поне равен на него!

— Вие сте поискал да говорите с генералния секретар.

— Точно така.

— Добре, значи можете да ми обясните по какъв въпрос го търсите.

— А мога и да не ви обясня. Вие да не сте от доверените му помощници? Да не споделя държавните тайни с вас?

— Това няма значение.

— Напротив — има! Много добре знаете това, щом сте полицейски служител. Ще обясня на лице, за което ми е известно, че има достъп до поверителни материали и се ползва с доверието на

генералния секретар. При това ще споделя само толкова, колкото е необходимо, за да бъде свързан лично с генералния секретар. Сигурен ли сте, че не мога да открия господин Беркуист?

— Напълно.

— Значи ще трябва да е някой друг от неговия ранг.

— Щом е такава тайна, не би трябвало да я обсъждате по видеофона.

— Драги ми капитане! Щом сте проследили откъде се обаждам, значи ви е известно и че имам оборудването за максимална защита на разговора.

Офицерът от специалните служби сякаш не чу забележката.

— Докторе, ще говоря откровено. Докато не ми обясните подбудите си, доникъде няма да стигнете. Обадите ли се пак, отново ще ви свържат с моя кабинет, ако ще да опитвате сто пъти. Ще бъде все същото, докато не станете по-сговорчив.

Джубал се засмя доволно.

— Няма да се наложи, защото волно или неволно изтървахте единственото сведение, от което имахме нужда, преди да пристъпим към действие, стига да се наложи. Мога да ги възпра до края на деня... но паролата вече няма да е „Беркуист“.

— За какво говорите, по дяволите?!

— Моля ви, господин капитан! Не по тази толкова незащитена линия! Вие знаете — или поне би трябвало да знаете, — че съм старши философункулист на редовна служба.

— Бихте ли повторил това?

— Вие не сте ли учил амфигория? Какво ли преподават в училище напоследък! Върнете се при детските си играчки, нямам нужда от вас.

Джубал прекъсна връзката, включи видеофона на десетминутен отказ от приемане на обаждания и каза:

— Съберете се насам, деца.

Върна се на шезлонга си до басейна. Предупреди Ан да държи под ръка тогата си на Свидетел, поиска от Майк да не се отдалечава прекалено и даде нарежданията си на Мириам относно видеофона. После се отпусна.

Не беше недоволен. Не очакваше веднага да стигне до генералния секретар. Но първото разузнаване вече откри слабо място в

стената около главния администратор и той очакваше спречкването му с капитан Хайнрих да предизвика обаждане от по-високо равнище.

Дори това да не станеше, размяната на любезности с ченгето от специалните служби беше достатъчна да му сгрее душата. Харшо бе убеден, че някои крака са просто създадени за настъпване, в името на общото благо и за да бъде натрит вирнатият нос на бюрократите. Оказа се, че и мазолите на капитан Хайнрих направо плачеха да се разходи по тях.

Обаче пак започна да се пита колко ли още можеше да изчаква? Освен че фитилът на неговата „бомба“ скоро щеше да угасне, оставаше обещанието пред Джил да направи нещо за Какстън, а и вече си имаше ново главоболие — Дюк не беше в имението.

Джубал не знаеше дали се е махнал само за един ден или завинаги. На вечеря го видя, а на закуска — не. В дома на Харшо това не беше нищо особено и засега никой май не се притесняваше от отсъствието на Дюк.

Джубал хвърли поглед към басейна, видя опита на Майк да повтори точно гмуркането на Доркас и си призна, че съзнателно не попита за Дюк цяла сутрин. Все едно да се осведоми от мечката-стръвница виждала ли е заблуденото агънце. Току-виж, мечката отговорила. Е, имаше само един начин да се пребори с нерешителността.

— Майк! Ела тук.

— Идвам, Джубал.

Човека от Марс изскочи от басейна и затича към него като любвеобилно кутре. Харшо го огледа — момчето натрупа десетина килограма, откакто дойде, при това само мускули.

— Майк, знаеш ли къде е Дюк?

— Не, Джубал.

Ами край на въпросите. Смит не владееше изкуството на лъжата. Или не, почакай! Харшо си припомни навика на момчето да отговаря като компютър само за каквото го питаха... а и не знаеше къде е изчезнал проклетият кашон.

— А кога го видя за последен път?

— Видях Дюк да се качва по стълбата, когато аз и Джил слизахме, тази сутрин, за да приготвим закуската. — Майк добави гордо: — Аз помогнах.

— Тогава ли видя за последно Дюк?

— Оттогава не виждам Дюк. Гордо изгорих една филийка.

— Не се съмнявам. Ще станеш чудесен съпруг на някоя жена, ако не внимаваши.

— О, изгорих я най-внимателно.

— Джубал...

— Какво има, Ан?

— Дюк хапна много рано и отпраши към града. Мислех, че знаеш.

— Ами май трябваше да тръгне по обяд — измъкна се Харшо.

Сякаш изведнъж се отърси от тежък товар. Не че особено държеше на Дюк... естествено! От години не допускаше някой да има значение за него. Но все пак се тревожеше. Е, съвсем малко.

Какви закони нарушаваш, ако завъртиш някого под прав ъгъл спрямо всичко останало?

Не е убийство, защото момчето е действало при самоотбрана или при защита срещу посегателство върху друг човек — тоест Джил. Дали пък в случая не важаха законите на щата Пенсилвания срещу магьосничеството... би било интересно да види как ще формулират обвинението.

Или ще предявят граждански иск... Дали укриването на Човека от Марс може да се определи като „нарушение на обществения ред“? Струваше му се, че май ще се наложи да измислят нови принципи в законодателството. Майк вече бе измъкнал опората под краката на физиците и лекарите, макар те още да не подозираха за настъпващия хаос. Харшо си припомни каква трагедия беше появата на теорията за относителността в живота на мнозина учени. Неспособни да я проумеят, те си изкарвали яда в хули срещу Айнщайн. Но така сами се натикали в задънена улица. Единственото, което оставало на непреклонната стара гвардия, било да измре и да отстъпи мястото си на по-млади умове.

От дядо си бе слушал, че горе-долу същото се случило в медицината заради теорията за бацилите. Лекарите си отивали от този свят, наричайки Пастър лъжец, глупак или с някоя по-лоша дума... без дори да проверят фактите, защото „здравият разум“ им подсказвал, че са невъзможни.

А на Харшо му беше ясно, че Майк ще причини по-голяма бъркотия от Айнщайн и Пастър, събрани закуп. Кое то пък му напомни...

— Лари! Къде е Лари?

— Тук съм, шефе — избумтя високоговорителят, окачен отвън на къщата. — В работилницата.

— При тебе ли е алармата?

— При мен си е. Каза ми да я взимам и в леглото.

— Я отскочи при нас и я дай на Ан. А от тебе, Ан, искам да я държиш под ръка заедно с тогата.

Тя кимна, а Лари се обади:

— Ей сега, шефе. Бомбата скоро ли ще гръмне?

— Донеси алармата, пък ще видим.

Джубал установи, че Човека от Марс още стои неподвижно пред него — същинска скулптура. Порови се в паметта си. Ами да — „Давид“ на Микеланджело! С тези малки длани и ходила, спокойно, но и чувствено лице, дори с вълнистата дълга коса.

— Майк, само това исках да те питам.

— Добре, Джубал.

Но не помръдна.

— Синко, над какво си блъскаш главата?

— За онова, което видях по проклетото дрънкало. Ти каза, че ще поговорим после.

— Аха... — Харшо си спомни фостъритското богослужение и трепна. — Само че не наричай онова нещо „проклето дрънкало“. То е стереовизионен приемник.

— Не е проклето дрънкало? — озадачи се Майк. — Не съм чул вярно?

— Да, наистина е проклето дрънкало. Но ти трябва да го наричаш стереовизионен приемник.

— Така ще го наричам. А защо, Джубал? Не гроквам.

Харшо въздъхна. Често се натъкваша на този препъни-камък. Какъвто и да е разговор със Смит стигаше до разнищване на човешкото поведение, а опитите за логическото му обяснение поглъщаха твърде много време.

— И аз не гроквам, Майк — предпочете да си признае. — Но Джил иска да го наричаш така.

— Добре, Джубал. Джил иска да е така.

— Сега ми кажи какво видя и чу, и какво си грокнал.

Майк си припомни всичко по стереото, включително рекламните клипове. Привършваше с четенето на енциклопедията и се бе запознал със статиите „Религия“, „Християнство“, „Ислям“, „Юдаизъм“, „Конфуцианство“, „Будизъм“ и всичко останало, към което препращаха читателя. Нищо не беше грокнал.

Джубал разбра следното: а/ Майк не е наясно, че представлението на фостъритите има нещо общо с религията. б/ Майк помнеше какво е прочел за религиите, но го бе оставил за бъдещ размисъл, защото не проумяваше нищо. в/ В главата на Майк цареше хаос по въпроса за религията, макар че можеше да цитира девет определения за значението на думата. г/ В марсианския език липсваше каквато и да било дума, която Майк да свърже с някое от тези определения. д/ Обичаите, които Джубал описа на Дюк като „религиозни церемонии“, всъщност не са такива. За Майк те бяха всекидневие, каквото и супермаркетите за Харшо. е/ В марсианския език е невъзможно да се разграничат човешките понятия за философия, наука и религия. А Майк мислеше само на марсиански и не успяваше да схване разликите между тях. За него всичко това беше „поучение“ от Старите. Не бе чувал за съмнение, нито за изследване (пак липса на думи в марсианския). Отговорът на всеки въпрос можеше да бъде научен от Старите — всезнаещи и непогрешими и за времето утре, и за загадките на космическата телеология. Майк мислеше, че прогнозите за времето са съобщения от човешките Стари за онези, които още бяха в телата си. Същото си въобразяваше и за авторите на Британската енциклопедия.

Накрая Джубал научи и най-лошото — Майк грокнал, че богослужението известявало за скорошното обезтелесяване на двама души, които трябвало да се присъединят към Старите на човечеството. И беше безмерно развълнуван. Вярно ли е грокнал? Знаел, че английският му език е твърде несъвършен. Правел грешки от невежество, защото бил „само едно яйце“. Но дали е грокнал това вярно? Жадувал за среща с човешките Стари, имал много въпроси към тях. Това ли е възможността? Или трябва да се учи още, преди да е готов?

Джубал намери спасител в лицето на Доркас, която му донесе сандвичи и кафе. Хранеше се мълчаливо и Смит нямаше нищо против, защото отдавна бе научил, че времето за храна е време за размисъл. Джубал протакаше и се псуваше, че позволи на Майк да гледа стереото. Разбира се, момчето все някога трябваше да се сблъска с религиите, щом щеше да изживее дните си на тази главомаймаваща планета. Но проклет да е, защо не почака Майк първо да свикне с безумието в човешките дела... а не да се запознае първо с фостъритите!

За заклетия агностик Джубал всички религии бяха еднакви — от първобитния анимизъм на бушмените в Калахари до най-научкоподобната вяра. Но някои харесваше още по-малко от останалите, а от Църквата на новото откровение зъбите му направо скоминасваха. Просташки наглите претенции на фостъритите, че дължат мъдростта си на пряка съобщителна линия с Небесата, тяхната надменна нетърпимост, техните футболни мачове и служби, по-скоро приличащи на телевизионен пазар... всичко това му действаше потискащо. Ако хората трябва да ходят на църква, защо поне не могат да се държат по-достойно, като католиците или квакерите?

Ако Бог съществува (по този въпрос Джубал запазваше неутралитет) и ако Той иска да му се покланят (което според Джубал беше почти невероятно, но все пак възможно, защото признаваше собственото си невежество), струваше му се дивашко да допусне, че един Бог, чието могъщество придава форма на галактики, ще се трогне от идиотските буйства, които фостъритите наричаха „богослужения“.

Въпреки това мрачната му честност го принуждаваше да признае, че фостъритите може би знаят Истината, единствената и точна Истина. Вселената беше устроена глупаво, меко казано... а най-малко вероятното ѝ обяснение се криеше в празните фрази за „случайността“. Според тази заблуда някакви абстрактни неща „просто се случило“ да бъдат атоми, които „просто се случило“ да се подредят по начин, който пък „просто се случило“ да наподобява закономерности, а някои от съчетанията на атомите „просто се случило“ да имат самосъзнание и две от тях „просто се случило“ да са Човека от Марс и плешивия стар глупак на име Джубал.

Не можеше да преглътне теорията „просто се случило“, колкото и да я предпочитаха мнозина, наричащи себе си учени. Случайността

не е обяснение за вселената, защото не може сама да се обясни. Гърнето няма как да влезе в себе си.

И какво оставаше? Не виждаше защо трябва да предпочете „най-простото възможно обяснение“, защото с Бръснача на Окам^[2] не би успял да разреже най-заплетения възел — за Природата на Съзнанието Божие (и защо да не си послужи с кратката дума „Бог“, също толкова неразгадаема като други?).

Изобщо имаше ли някакво основание да предпочете коя да е правдоподобна хипотеза? Щом нищичко не разбира? Не! Джубал си признаваше, че дългият живот не му помогна да проникне в основните тайни на вселената.

Знае ли човек, може пък фостъритите да са прави.

И все пак, напомни си свирепо, оставаха му две неща — гордостта и вкуса. Ако фостъритите държаха монопола над Истината, ако Небесата отваряха порти само за тях, тогава той — джентълменът Джубал Харшо, избираше вечните мъки на проклятието, обещано на „грешниците“, отхвърлили Новото откровение. Не беше способен да види лика Божи... но зрението му си беше достатъчно добро да различи равните нему сред хората. И фостъритите отпадаха от всякакви класации!

Ясно му беше какво е подвело Майк — фостъритското „пренасяне в Небесата“ в избран момент поне звучеше подобно на доброволното „обезтелесяване“, а Джубал вече не се съмняваше, че на Марс това е повсеместна практика. Подозираше, че по-подходящата дума за ритуалите на фостъритите е „убийство“, но това така и не се доказа, дори рядко се намекваше. Самият Фостър пръв се бе „пренесъл в Небесата“ в предсказания миг. Оттогава същата съдба бе знак за особена милост сред следовниците му... а и минаха години, откакто някой съдебен медик посмя да си пъха носа в техните дела.

На Джубал не му пукаше — за него добрият фостърит беше мъртвият фостърит.

Обаче оставаше затруднението как да обясни това на Майк. Нямаше смисъл да протака, още една чаша кафе не би го вдъхновила повече...

— Майк, кой е създал света?

— Моля?

— Огледай се. Всичко това. И Марс. Звездите. Всичко. Тебе, мен, останалите. Старите казаха ли ти кой го е създал?

— Не, Джубал — отвърна Смит недоумяващо.

— Е, не си ли се чудил поне? Как е възникнало слънцето? Кой е наместил звездите в небето? От кого е започнало всичко? Целият свят, вселената... така че и ние с тебе да разговаряме сега.

Джубал се накара да млъкне, учуден от собствените си думи. Имаше намерението да подходи като типичен агностик... но отстъпи пред принудата на правния си опит — говореше като честен адвокат въпреки желанието си, опитваше се да защити една вяра, която не споделяше, но пък я изповядваха повечето хора. Осъзна, че ще не ще, бранеше убежденията на своята раса срещу... и той не знаеше какво. Срещу нечовешки възгледи.

— Как отговарят Старите на такива въпроси?

— Джубал... не гроквам това да са „въпроси“. Съжалявам.

— А? Аз пък не гроквам твоя отговор.

Майк видимо се затрудни.

— Ще се опитам. Но думите са... не са... правилни. Не е „слагане“. Не е „създаване“. Всичко е сега. Светът е. Светът е бил. Светът ще бъде. Сега.

— „И както е било в началото, тъй е сега и тъй ще бъде во веки веков...“

Майк се усмихна щастливо.

— Ти грокваш!

— Изобщо не гроквам — сопна се Джубал. — Цитирах ти нещо, което е казал един... един от Старите.

Реши да опита иначе. Не беше много умно да започва с Бог Сътворителя, защото Майк изобщо не разбираше идеята за Сътворението. И Джубал не беше уверен, че я разбира. Преди много години си бе наумил да допуска сътворената вселена през четните дни, а гонещата собствената си опашка, вечна и несътворена вселена — през нечетните. Защото всяка от двете хипотези, колкото и да беше парадоксална, поне избягваше противоречията на другата. А всяка високосна година щеше да си дава почивен ден, когато да тъне в порока на солипсизма. И щом реши, че на тези въпроси няма отговор, заряза ги за десетилетия.

Джубал подхвана обяснение на религията в най-общ смисъл, остави идеята за божеството за по-късно.

Майк се съгласи, че поученията били различни по вид — от малките, достъпни и на съгнездниците, до великите, които само Старите са способни да грокнат в пълнота. Обаче Джубал претърпя провал, щом понечи да разграничи малките поучения от великите, така че да придаде на „великите“ смисъл на „въпроси на вярата“. За Майк някои от тях не бяха въпроси (например „Сътворението“), а други му се струваха „малки“, ясни и на съгнездниците — като живота след смъртта.

Джубал се отказа и се захвана с множеството човешки религии. Обясни, че сред хората имало стотици начини да се предадат „великите поучения“, всеки със своите отговори и всеки с претенции да е истина.

— Какво е „истина“? — попита Майк.

(„Що е истина?“, попитал един римски съдия и си измил ръцете. Де да можеше и Джубал да постъпи като него!)

— Майк, отговорът е истина, когато говориш вярно. Колко ръце имам?

— Две ръце. Аз виждам две ръце — веднага се поправи Смит.

Ан вдигна поглед от книгата си.

— За шест седмици мога да направя от него Свидетел.

— Тихо, Ан. И без това закъсахме. Майк, ти говориш вярно. Аз имам две ръце. Твоят отговор е истина. Ами ако беше казал, че имам седем ръце?

Човека от Марс го погледна неспокойно.

— Не гроквам как мога да кажа това.

— И аз не мислех, че ще можеш. Защото нямаше да говориш вярно. Твоят отговор нямаше да е истина. А сега, Майк, слушай ме внимателно — всяка религия твърди, че е истина, че говори вярно. Но отговорите им са различни като двете ръце и седемте ръце. Фостъритите казват едно, будистите — друго, мюсюлманите — трето. Много отговори и все различни.

Личеше какви усилия полага Смит.

— И всички говорят вярно? Джубал, не гроквам.

— И аз.

Човека от Марс го погледна тревожно, но изведнъж се усмихна.

— Ще помоля фостъритите да попитат вашите Стари и тогава ще знаем, братко. Как да направя това?

След няколко минути Харшо установи отвратен, че е обещал на Майк да му уреди среща с някое надуто плямпало от Църквата на новото откровение. И изобщо не успя да разклати увереността му, че фостъритите са във връзка с човешките „Стари“. Майк се сблъскваше с трудности, защото просто не знаеше какво е лъжа, макар и да съхраняваше в паметта си определения за „лъжа“ и „измама“, без да ги грокне. Според него някой можеше да „говори невярно“ само неволно. Затова бе приел всичко във фостъритското богослужение за чиста монета.

Джубал се постара да му втълпи, че всички земни религии имат претенциите да са във връзка със „Старите“, по един или друг начин. Обаче дават съвсем различни отговори.

Майк явно беше готов да понася търпеливо недоумението.

— Братко Джубал, опитвам се... Но не гроквам как това може да е вярно. В моята раса Старите винаги говорят вярно. А твоята раса...

— Задръж, Майк!

— Моля?

— Когато казваш „моята раса“, мислиш си за марсианците. Но ти не си марсианец. Ти си човек.

— А какво е „човек“?

Джубал изпъшка. Сигурен беше, че момчето може да му издекламира всички определения за думата, които е намерил в речниците. И Смит никога не питаше, само за да досажда. Искаше информация и очакваше, че Джубал я има.

— Аз съм човек, ти си човек, Лари е човек.

— Ан човек ли е?

— Ъ-ъ... Ан е женско човешко същество. Тя е жена.

(— Благодаря, Джубал.

— Млъкни, Ан!)

— А едно бебе човек ли е? Виждал съм ги и на снимки, и по проклетото дрън... по стереовизията. Бебето е различно от Ан... а Ан не прилича на тебе... нито ти си като мен. Бебето човек от гнездото ли е?

— Е... да, бебето е човек.

— Джубал, мисля, че и марсианците са човеци. Не е във формата. Защото човек не е формата. Човек е грокване. Вярно ли говоря?

Джубал си каза, че е крайно време да напусне Философското дружество и да се заеме с плетене на дантели! Какво означаваше „грокване“? От цяла седмица използваше тази дума... но не я грокваше. А какво е „човек“? Двукрако без пера? Божият образ и подобие? Или случаен резултат от „оцеляването на най-приспособените“ — обяснение, което се опираше на самото себе си? Същество, обременено от смъртта и данъците? Както изглеждаше, марсианците бяха надмогнали смъртта и нямаха пари, собственост, нито правителство от която и да е човешка разновидност... тогава как да имат и данъци?

Но момчето беше право. Не формата определяше човека, както не бутилката определя дали е добро виното в нея. Можеш дори да извадиш човека от бутилката му, като онзи окаяник, „спасен“ от руснаците — поставили мозъка му в стъкловидна обвивка, от която стърчат жици, достатъчни за телефонна централа. Ей богу, гадна шегичка! Джубал се чудеше дали и нещастникът оценява черния хумор на положението си.

Но какво, от гледната точка на един марсианец, отличава човека от другите животни? Дали една раса, овладяла левитацията (и още кой знае какво) ще се впечатли от инженерните чудеса? И кое ще предпочете — Асуанския язовир или хилядите километри на Големия коралов риф? А човешкото самосъзнание?... Чисто залъгване. Кой би могъл да докаже, че китовете или секвоите не са философи и поети далеч над човешкото равнище?

Но в едно хората са ненадминати. Проявяват неизчерпаемо хитроумие в изобретяването на все по-мощни и ефикасни средства да се изтребват, поробват, тормозят и изобщо да бъдат непоносима досада за самите себе си. Човекът е най-мрачната шегга. Нали и самата основа на хумора е...

— Човекът е животното, което се смее — заяви Джубал.

Майк помисли и каза:

— Значи аз не съм човек.

— Че защо да не си?

— Не се смея. Чувах смях и той ме плашеше. После грокнах, че не наранява. Опитах да се науча...

Смит отметна глава назад и нададе грозен кикот. Харшо си запуши ушите.

— Стига!

— Нали чу — печално промълви Майк. — Не мога да го правя вярно. Значи не съм човек.

— Чакай малко, синко. Още не си се научил... а и никога няма да стане, като опитваш насила. Но ще се научиш, обещавам ти. Ако живееш достатъчно дълго сред нас, някой ден ще разбереш колко сме смешни. Тогава ще се засмееш.

— Ще се смея?

— Да. Не се тревожи, остави го да се случи естествено. Синко, дори един марсианец ще го напуши смях, щом успее да ни грокне.

— Ще чакам — кротко се съгласи Смит.

— А дотогава не се съмнявай, че си човек. Такъв си. Роден от жена и обречен на несгоди... някой ден ще грокнеш в пълнота и ще се кикотиш до насита, защото човекът е животно, което се присмива на себе си. Нищо не мога да кажа за твоите марсиански приятели. Но гроквам, че може и да са „хора“.

— Да, Джубал.

Харшо се заблуди, че трудният разговор е отминал и си отдъхна. Не се бе притеснявал така от онзи отдавнашен ден, когато неговият баща реши да му обясни как става онази работа при пчеличките, птичките и цветенцата... при това твърде късно.

Но Човека от Марс още не беше свършил.

— Братко Джубал, ти ме попита: „Кой е създал Света?“, а аз нямах думи, затова не грокнах вярно това като въпрос. Мислех думи.

— И какво?

— Ти ми каза: „Бог създаде Света“.

— Не, не! Казах, че макар твърденията на религиите да се различават помежду си, повечето от тях са единомисленици, че Бог е създал Света. И ти казах, че не гроквам в пълнота, но „Бог“ е най-често употребяваната дума за това.

— Да, Джубал — съгласи се Майк. — Думата е „Бог“. — И добави: — Ти грокваш.

— Трябва да си призная, че изобщо не гроквам.

— Ти грокваш — непреклонно повтори Смит. — Аз ще обяснявам. Няма да съм думата. Ти грокваш. Ан гроква. Аз гроквам. Тревите грокват в щастлива красота. Но съм имал нужда от думата. Тази дума е „Бог“.

— Продължавай.

Майк тържествуващо посочи Джубал с пръст.

— Ти си Бог!

Харшо се плясна по челото.

— Ох, Исусе... Какво направих? Виж сега, Майк, давай спокойно. Не си ме разбрал. Съжалявам. Много съжалявам! Просто забрави какво ти казах и ще започнем отначало някой ден. Но...

— Ти си Бог — повтори Майк невъзмутимо. — Който гроква. Ан е Бог. Аз съм Бог. Щастливите треви са Бог. Джил винаги гроква в красота. Джил е Бог. Цялото оформяне, правене, създаване...

Той изграчи нещо на марсиански и засия в усмивка.

— Добре, Майк. Но нека изчакаме малко. Ан! Ти запомни ли всичко?

— Шефе, живота си можеш да заложиш на това.

— Искам пълен запис. Ще трябва да поработят. Не мога да го оставя така. Трябва да... — Джубал погледна нагоре и възкликна: — Господи! Обща тревога! Ан, включи алармата на режим „падащ труп“ и за Бога, не отделяй пръста си от бутона. Може би не идват насам. — Пак се вторачи в двете аероколи, приближаващи от юг. — Боя се, че точно към нас са се насочили. Майк! Скрий се в басейна! Помни какво ти казах — в най-дълбокото и не мърдай, докато не пратят Джил да те повика.

— Да, Джубал.

— Веднага! Размърдай се!

— Да, Джубал.

Майк претича няколко крачки, вряза се във водата и се скри. Скоси с изпънати пръсти, без да се разкрива.

— Джил! Гмурни се и веднага излез. Лари, ти също. Ако някой е гледал, искам да не преброи колко хора са около басейна. Доркас! Дете мое, бързичко излез от басейна и скочи пак. Ан... Не, ти държиш алармата.

— Мога да си отнеса тогата до басейна и да седна там. Шефе, искаш ли празно време за „падащия труп“?

— Ами... нека са тридесет секунди. Ако кацнат, облечи си тогата и пак натисни бутона. После чакай да те повикам и едва тогава спускай балона. Не смея да викам „Вълци!“, освен ако... — Той заслони очите си с длан. — Едната ще кацне... и направо вони на ченгета. Ох, дяволите ги взели, аз пък очаквах да се пазарят с мен.

Първото возило увисна неподвижно, после се снижи за кацане в градината до басейна. Второто закръжи ниско над имението. Съдейки по размерите, колите побираха цял взвод щурмоваци. по тях бяха нарисувани малки стилизирани земни кълба — гербът на Федерацията.

Ан остави за момент дистанционното управление на радиопредавателя, бързо навлече професионалните си одежди, пак го сграбчи и натисна бутона. Страничната врата на първата кола се отвори още с допира до земята и Джубал се хвърли натам като разярен пекинез. Щом първият мъж се показа от въздушното возило, Харшо изрева:

— Разкарайте този скапан боклук от розовите ми храсти!

Мъжът попита:

— Вие ли сте Джубал Харшо?

— Кажете на онзи тъпанар да вдигне таратайката си оттам! Не върху градината, а на тревата! Ан!

— Идвам, шефе.

— Джубал Харшо, имам заповед за...

— Не ме интересува, дори да имате заповед за задържане на английския крал! Веднага махнете тази тенекия от цветята ми! А после вече ще ви съдя за... — Джубал впи поглед в мъжа, сякаш едва сега го видя добре. — О, това сте вие — промърмори с горчиво презрение. — Хайнрих, глупак ли сте се родил, или изучавахте занаята упорито? А на онзи униформен кретен кой му е казал, че може да управлява машина?

— Моля ви да прочетете тази заповед — настоя капитан Хайнрих с малко пресилено търпение. — А след това...

— Първо махнете онова от цветята или такъв иск за нарушени граждански права ще ви стоваря, че само ще сънувате пенсия!

Хайнрих се поколеба.

— Незабавно! — кресна Джубал. — И заповядайте на вашите дръвници да внимават къде стъпват! Идиотът с конските зъби стои върху рядък екземпляр от сорта „Елизабет Хюит“!

Капитанът се озърна.

— Ей, момчета... по-внимателно с цветята. Паскин, стъпил си върху един храст. Роджърс! Вдигни колата и я премести по-настрана от градината. — Пак се обърна към Харшо. — Това задоволява ли ви?

— Нека първо се премести, но при всички случаи ще ми платите за нанесените вреди. Я сега да ви видя документите... покажете ги и на Честния свидетел. Кажете ясно и силно своето име, длъжност, месторабота и служебен номер.

— Знаете кой съм. Имам заповед за...

— Аз пък имам право да ви гръмна с пушка, ако не вършите всичко според законите. Не знам кой сте. Приличате ми на някакъв униформен, когото видях по видеофона, но не ви познавам. Вие трябва да ми се представите по начин, точно определен в член 1602, част втора, от Световния Кодекс, преди да ми връчите каквато и да било заповед. Това важи и за останалите смотаняци с вас, включително и за непохватния паразит в колата.

— Те всички са полицейски служители, действащи по моя заповед.

— Не знам какви са. Току-виж са взели под наем тези зле стоящи им клоунски дрешки от някоя костюмьорна. Да се придържаме към законите, господине! Нахълтахте в моя неприкосновена собственост. Казвате, че сте офицер от полицията и заявявате, че имате заповед за това нахлуване. Но аз твърдя, че сте правонарушители, докато не ми докажете обратното... следователно мога да упражня неотменното си право да ви прогоня със сила. Точно това ще направя след три секунди.

— Не бих ви съветвал.

— А кой сте вие, че да ме съветвате? Ако пострадам, опитвайки се да упражня това свое право, действията ви се превръщат в умишлено нападение, при това с употреба на смъртоносни оръжия, ако нещата в ръцете на онези магарета наистина са пушки, каквито изглеждат. И граждански, и углавен иск... охо, човече, направо ще ви съдери кожата и ще я просна за изтривалка! — Джубал сви юмрук и замахна с костеливата си ръка. — Напуснете моята земя!

— Момент, докторе. Ще го направим както вие искате.

Лицето на Хайнрих вече пламтеше, но той нито за миг не си изтърва нервите. Показа личните си документи, които Джубал прегледа небрежно и ги предаде на Ан за запаметяване. После каза

цялото си име, заяви, че е капитан от полицията и служи във Федералното бюро на специалните служби, съобщи и служебния си номер. С каменно лице заповяда на всеки щурмовак, дори и на пилота, да мине през тази церемония по пилеене на време.

Когато свършиха, Джубал промълви любезно:

— А сега, господин капитан, с какво мога да ви бъда полезен?

— Имам заповед за задържането на Гилбърт Беркуист, с разрешение да претърся сградите и прилежащите земи в имението.

— Покажете я първо на мен, после на Свидетеля.

— Ще го направя. Имам и подобна заповед за задържането на Джилиън Бордмън.

— Коя?

— Джилиън Бордмън. Обвинена е в отвличане.

— Божичко!

— Още една за Хектър С. Джонсън... за Валънтайн Майкъл Смит... и една за вас, господин Джубал Харшо.

— За мен? Пак ли заради данъци?

— Не. Съучастник в едно, очевиден на друго... и аз лично щях да се погрижа да ви арестувам за съпротива срещу служители на реда, ако заповедта не правеше това излишно.

— О, стига, господин капитан! Оказвам ви пълно съдействие, откакто се идентифицирахте и започнахте да се държите в рамките на закона. Разбира се, ще ви съдя въпреки това... както и преките ви началници, и правителството — за незаконните ви действия досега. И не се отказвам от правото си да предявя искове за каквито и да било ваши действия отсега нататък. Хъм... дълъг списък сте приготвили. Ясно ми е защо докарахте и втора кола. Брей, твърде странно! Тази, ъ-ъ, госпожица... Баркмън ли беше?... е обвинена за отвличането на някой си Смит... но пък според другата заповед той обвинен за бягство. Обърках се.

— И двете обвинения са в сила. Той е избягал, а тя го е отвлякла.

— Няма ли да ви е малко трудничко да го докажете? А по какво обвинение Смит е бил задържан под стража? Доколкото виждам, това липсва в заповедта.

— Откъде да знам, по дяволите? Избягал е и толкова. Значи е беглец, укриващ се от правосъдието.

— Боже милостиви! Май ще се наложи да предложи услугите си като адвокат и на двамата. Интересно дело се очертава. Ако е допусната някаква грешка, не се знае какви последствия може да има.

Хайнрих се ухили неприязнено.

— Няма да ви е много лесно. И вие ще бъдете на топло по това време.

— О, не мисля, че ще остана дълго зад решетките. — Джубал повиши глас и се обърна към къщата. — Ако съдията Холънд ни слуша в момента, мисля, че в съда веднага ще започне процедура по изясняване законността на задържането ни. И ако куриерската кола на „Асошиейтид Прес“ случайно се окаже наблизо, няма да загубим никакво време за връчване на заповедите за освобождаването ни.

— Май и насън си оставате адвокатче, а, Харшо?

— Обида, драги ми господине. Няма да я пропусна.

— Голяма работа. Сами сме.

— Нима?

[1] Главният герой в „Пътешествията на Гъливер“ от Джонатан Суифт. — Бел. прев. ↑

[2] Принципът за „изключване на излишните същности“, предложен от Уилям Окам, английски философ от средновековието. — Бел. прев. ↑

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Валънтайн Майкъл Смит изплува в мътната вода до най-дълбоката част на басейна, точно под трамплина, и се отпусна на дъното. Не знаеше защо неговият воден брат му каза да се скрие. Дори не знаеше, че се крие. Джубал поиска от него да остане в басейна, докато Джил дойде да го повика. Това беше достатъчно.

Сви се на кълбо, издиша въздуха от белите си дробове, глътна си езика, забави ударите на сърцето си и според всички външни признаци „умря“, само че не се обезтелеси. Реши да промени усещането си за време, докато секундите започнаха да се точат като часове, защото имаше много неща, за които да размишлява.

Отново не успя да постигне съвършеното разбиране, взаимното проникване на умовете — грокването — което би трябвало да съществува винаги между водни братя. Обвиняваше за това само себе си, бе си послужил невярно със странно променливия човешки език и Джубал се огорчи.

Знаеше, че неговите братя-човеци понасят силните чувства, без да пострадат и въпреки това се наскърби, че предизвика такава емоционална буря у Джубал. А тъкмо си бе помислил, че най-последно е грокнал една от особено трудните човешки думи. Трябваше да бъде по-предпазлив, защото когато започна да се учи от своя брат Махмуд, успя да разбере, че дългите човешки думи рядко променят значението си, затова пък късите все му се изплъзват. Поне така грокна. Да борави с късите думи беше като да вдига вода с острието на нож.

Тази беше съвсем къса.

Смит все още беше убеден, че е грокнал вярно човешката дума „Бог“... объркването настъпи, защото не успя да подбере други думи. Идеята беше толкова проста, жизненоважна, необходима, че и някой от съгnezдниците му можеше да я обясни. На марсиански. Трудното започна, когато трябваше да намери точните думи, с които да говори вярно, да ги подреди така, че да съвпадна в пълнота с онова, което искаше да каже на езика на своята раса.

Недоумяваше, защото не биваше да има никакво затруднение да се изрази, дори на английски. Нали всеки знаеше това... иначе не би могъл да гроква жив. Вероятно се налагаше да попита човешките Стари как да го каже, вместо да се бори с вечно убягващите значения. Значи ще чака Джубал да подготви срещата, защото самият той беше само едно яйце.

За миг се натъжи, че не му е позволено да присъства при обезтелесяването на брат Арт и брат Доти.

И се зае да преглежда отново в мислите си „Новия международен речник на английския език“ на „Уебстър“, трето издание, издаден в Спрингфийлд, щат Масачузетс.

Сякаш дошла от много далеч, пробуди го неспокойната увереност, че беда сполетява неговите водни братя. Спря между думите „шербача“ и „шербет“, за да обмисли това. Да напусне ли водата на живота, за да сподели тревогите им? У дома дори не би си задал този въпрос. Тревогите се споделят в радостна близост.

Но Джубал му каза да чака.

Отново вникна в думите на Джубал, сравни ги с други човешки думи, за да се увери, че е грокнал. Да, бе грокнал вярно. Трябва да чака Джил.

Но беше толкова неспокоен, че не можа отново да върне към речника. Най-сетне го осени идея, изпълнена с такава весела дързост, че щеше да се разтрепери, ако тялото му позволяваше.

Джубал поиска от него да се потопи във водата и да чака, докато Джил го повика... но нали не каза и самият той да остане при тялото си?

Отдели много време, за да реши, защото думите в английския език все го подвеждаха. Стигна до заключението, че Джубал не му е наредил да остане с тялото си... значи не се налагаше да постъпи лошо, като не сподели грижите на своите водни братя.

И Смит реши да се поразходи.

Изуми се на собствената си смелост, защото досега не бе правил това сам. Винаги го придружаваше някой от Старите, наглеждаше го, внимаваше тялото му да не пострада, а той да не се залута, после го връщаше обратно.

Сега Старите не бяха наоколо да му помогнат. Но Смит вярваше, че ще се справи добре и неговите учители ще се гордеят с него.

Провери всяка част от тялото си, увери се, че нищо нежелателно няма да се случи, после се измъкна предпазливо, оставяйки само нищожна частица от себе си да бди над обвивката му.

Надигна се към ръба на басейна и си напомни да се държи така, сякаш е в тялото си, за да не се изгуби, да не се отнесе далеч от всичко наоколо към неznайни места, откъдето не би намерил пътя за връщане.

Огледа се.

В градината тъкмо кацаше някаква въздушна кола и живите същества под нея се оплакваха и страдаха. Тази ли беда бе доловил? Ставаше нещо лошо — тревата беше за ходене по нея, но не цветята и храстите.

Не, имаше и друга злина. От колата излизаше човек, а Джубал тичаше към него. Смит усещаше гнева, излъчен от неговия воден брат към другия мъж — с такъв свиреп напор, че ако това се случеше между марсианци, двамата щяха да се обезтелесят незабавно.

Смит прие този знак, че може би настъпва време на неизбежно изпитание, когато ще трябва да реши как да помогне на своя воден брат. Взря се в останалите.

Доркас излизаше от басейна. Тревожеше се, но не особено силно. Смит виждаше доверието ѝ в Джубал. Лари току-що бе стъпил на ръба, от него още се стичаха капки. Той беше развълнуван и доволен. Нищо не можеше да разклати неговото доверие в Джубал. Мириам стоеше до него. Нейното настроение беше почти същото като на Доркас и Лари. И Ан седеше наблизко, облякла дългата бяла дреха, с която не се разделяше през целия ден. Смит не успя да грокне в пълнота нейното състояние. Долавяше в нея студената, непреклонна дисциплина на ума като у Старите. Малко се стресна от откритието си, защото Ан винаги се държеше внимателно и сгряващо дружелюбно.

Забеляза, че тя наблюдава неотклонно Джубал, готова да му помогне. Същото беше с Лари!... И с Доркас!... И с Мириам! В прилив на съпреживяване Смит узна, че всички тези приятели са водни братя на Джубал, значи и негови. Това освобождаване от слепотата го разтърси така, че той едва не се залута нанякъде. Наложил си спокойствие и отдели миг да съхрани и възхвали всички, един по един и заедно.

Джил се бе хванала за ръба на басейна и Смит разбра, че се е гмуркала да го нагледа. Да, бе усетил присъствието ѝ... но вече

знаеше, че тя се тревожи не само за неговата безопасност. Джил се измъчваше от голяма беда. Това разстрои Смит и той понечи да отиде при нея, за да разбере Джил, че споделя грижите ѝ.

Щеше да постъпи така, ако не беше сянката на угризение. Не знаеше съвсем сигурно дали Джубал би одобрил тази разходка, докато тялото му остава в басейна. Стигна до компромис — каза си, че вече споделя бедата с тях и ще ги извести за присъствието си, ако е нужно.

После се насочи към мъжа, който стъпваше на земята, докосна се до чувствата му и се дръпна рязко, но веднага си наложи да огледа този човек с особено внимание.

В отделен джоб, окачен на кръста му, мъжът носеше оръжие.

Смит почти не се съмняваше, че това е оръжие. Проучи го подробно, сравни го с вече познатите му оръжия, свери видяното и с определението в „Новия международен речник на английския език“.

Да, беше оръжие, но не само формата му показваше това, а и злината, проникнала изцяло и съдържаща се в него. Смит надникна в отвора на цевта, разбра какъв е механизмът на това оръжие и злината сякаш отвърна на погледа му отвътре.

Дали трябваше да го завърти, за да го запрати незнайно къде? И то още преди мъжът да е излязъл от колата? Смит чувстваше, че е длъжен да стори това... но нали не биваше да постъпва така с оръжията, преди Джубал да му каже, че мигът е настъпил.

Вече знаеше, че е време на неизбежно изпитание, но реши да остане в равновесната точка, докато грокне всичко. Каза си, че е възможно Джубал, осведомен предварително за изпитанието, да го е изпратил под водата, за да го предпази от неправилен избор.

Щеше да чака... без да отделя вниманието си от това оръжие. Сега телесното зрение не му налагаше ограниченията си и той можеше да вижда навсякъде при нужда, затова продължи да наблюдава първия мъж и оръжието му, но и проникна в колата.

Повече злина, отколкото би могъл да повярва, че е възможна! Всички мъже във въздушното возило се тълпяха към вратата. А съзнанията им имаха дъх като на глутница Кхаугхи, втурнали се по следата на непредпазлива нимфа. И всеки държеше в ръце нещо лошо.

Както бе казал и на Джубал, Смит знаеше, че не формата е най-важното. Трябваше да вникне в същността, за да грокне. Расата у дома преминаваше през пет основни форми — яйце, нимфа, съгнездник,

възрастен... и Стар, който изобщо нямаше форма. Но същността на Старите се съдържаеше още в яйцата.

Тези неща също приличаха на оръжия. Смит не избърза със заключението. Проучи едно най-внимателно. Беше много по-голямо от всяко познато му оръжие и имаше съвсем друга форма, устройството му също се различаваше.

Но беше оръжие.

Огледа и другите неща. Оръжия.

И мъжът, който още седеше в колата, имаше малко оръжие, закачено на кръста му.

В самата кола бяха вградени две огромни оръжия... имаше и други непознати за Смит неща, от които също лъхаше на злина.

Обмисли дали да завърти колата заедно с всички в нея и да я запрати в неизвестността. Но освен вкоренения навик да не хаби храна, възпря го и това, че не грокваше събитията. По-добре беше да изчаква и да бъде нащрек, за да сподели изпитанието по знак от Джубал... и ако вярното действие е да не се намесва, да се върне в тялото си и да обсъди по-късно отминалата равновесна точка с Джубал.

Излезе от колата. Гледаше, слушаше и чакаше.

Първият говореше с Джубал за неща, които Смит запази в паметта си, без да ги грокне. Нямаха връзка с нищо в неговия опит. Другите мъже се пръснаха наоколо. И Смит раздели вниманието си, за да знае какво прави всеки от тях. Колата се издигна и се премести, а съществата под нея изпитаха облекчение. Смит грокна заедно с тях, опитваше се да успокои болките им.

Първият мъж подаде листове хартия на Джубал, после бяха предадени на Ан. Човека от Марс разпозна формата и подредбата на думите — бяха свързани с ритуалите за оздравяване и равновесие. Все пак познаваше тези ритуали само от книгите в правната библиотека на Джубал и не се опита да грокне смисъла на думите по хартиите. А и Джубал изглежда се тревожеше не от тях. Злината беше другаде. Зарадва се, когато откри човешкото си име на две от хартиите. Винаги изпитваше странна тръпка, щом го видеше написано, сякаш се намираще на две места едновременно, макар това да беше невъзможно за всички, освен за Старите.

Джубал и първият мъж тръгнаха към басейна, следвани неотлъчно от Ан. Смит промени чувството си за време, за да се движат те по-бързо, но не толкова, че да пропусне действие на някой от другите мъже. Двама доближиха групата.

Първият мъж спря при приятелите на Смит до басейна, огледа ги, извади снимка от един джоб и сравни лицето на Джил с нея. Смит долови все по-силния ѝ страх и се напрегна. Джубал му бе казал: „Защити Джил. Не се тревожи, че ще похабиш храна. Не мисли за нищо друго. Защити Джил.“

Той би направил това независимо от всичко, дори ако се наложеше да постъпи неправилно. Но заръката на Джубал го успокояваше. Така можеше да се съсредоточи, без да се бори с противоречия.

Когато първият посочи и другите двама се забързаха към Джил с техните зли оръжия, Смит се пресегна незримо и ги завъртя лекичко, така че да изчезнат.

Първият мъж се вторачи в мястото, където бяха преди миг, посегна към своето оръжие... и също изчезна.

Останалите четирима запристъпяха към басейна. Смит не искаше да ги завърта. Знаеше, че Джубал ще бъде доволен, ако просто ги възпре. Но това е работа дори с един пепелник, а Смит не разполагаше с тялото си. Някой от Старите би се справил с лекота, но Човека от Марс направи онова, което му беше по силите.

Четири докосвания като с перце... и мъжете изчезнаха.

Усети нарастваща злина откъм кацналата кола, пренесе се при нея. Грокна бързо решение и возилото вече го нямаше, заедно с пилота.

Едва не пропусна втората кола, рееща се над тях. Тъкмо си отдъхна и го връхлетя усещането за злина. Поглед нагоре.

Второто возило се спускаше, за да кацне.

Смит разтегли времето до предела на способностите си, издигна се във въздуха към колата, огледа я старателно, грокна как прелива от злина... побутна я и я запрати в нищото. После се върна при групата до басейна.

Стори му се, че неговите приятели са твърде развълнувани. Доркас ридаеше, а Джил я утешаваше. Само Ан изглеждаше незасегната от чувствата, обзели всички. Но вече нямаше никаква

злина, с нея изчезна и тревогата, откъснала го от размишленията. Знаеше, че Джил може най-бързо да изцери Доркас — тя грокваше страданието в пълнота и незабавно. Обезпокоен от бушуващите наоколо емоции и неуверен дали е постъпил вярно в изпитанието, Смит реши, че вече може да се отдалечи. Върна се в басейна, откри тялото си, грокна го същото каквото го остави и се вмъкна отново в него.

Поколеба се дали да обмисли изпитанието. Но събитията бяха твърде скорошни. Не се чувстваше готов да ги обхване, да съхрани и възхвали мъжете, които бе принуден да премахне. Вместо това пак се зае доволно със задачата си — „шербет“... „Шербетли“... „Шербетзаде“...

Занимаваше се със смисъла на поредната дума, когато усети доближаващата го Джил. Върна езика си под небцето и се подготви, защото знаеше, че неговият воден брат не може да остане дълго под водата, без да си навреди.

Когато тя го докосна, той обхвана лицето ѝ с длани и я целуна. Съвсем наскоро се научи на това и не го грокваше напълно. Беше като сближаването при водна церемония. Но имаше и нещо друго... което искаше да грокне в свършена пълнота.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Харшо не дочака Джилиън да измъкне палавото си детенце от басейна. Напомни да дадат нещо успокоително на Доркас и се забърза към кабинета си. Остави Ан да обяснява какво стана през тези десет минути или да си мълчи.

— Дежурната! — подвижна през рамо.

Мириам го настигна.

— Аз трябва да съм наред — едва измънка тя, останала без дъх.
— Но, шефе, що за...

— Нито дума, момиче.

— Ама, шефе...

— Казах да си затвориш устата. Мириам, след седмица ще седнем на спокойствие и ще помолим Ан да ни каже какво стана. Но точно сега видеофонът ще се пръсне от обаждания, а репортери ще наскачат и от дърветата... обаче аз първо трябва да поговоря с някои хора. Ти да не си от жените, които се лигавят в най-лошите моменти? Тъкмо се сетих... напомни ми да удържа от заплата на Доркас за времето, което прекара в истерика.

— Шефе! — ахна Мириам. — Само да си посмял и трите ще напуснем заедно!

— Глупости.

— Престани да се заяждаш с Доркас! И аз щях да се разрева, ако тя не ме беше изпреварила. — Тя поумува и добави: — Защо пък сега да не си направя една малка истерика?

Харшо се ухили.

— Ако искаш да те напляскам, давай... Добре де, пиши на Доркас премия за „допълнителен риск“. Всъщност пиши премия на всички. Особено на мен. Заслужавам си я.

— Дадено. А кой ще изплати своята?

— Данъкоплатците. Все ще измислим как... По дяволите!

Видеофонът вече настояваше за вниманието му. Той се тръшна в креслото и натисна бутона.

— Харшо. А ти кой си, мътните те взели?

— Откажи се — посъветва го човекът от екрана. — От години не си успявал да ме сплашиш. Как върви при тебе?

Беше Томас Макензи, главният мениджър на „Ню Уърлд Нетуърк“. Харшо поомекна.

— Горедолу добре, Том. Но много неща ми се струпаха на главата и...

— На твоята ли? Я опитай като мен да вместиш две денонощия в едно. Още ли мислиш, че ще имаш нещо за нас? Не ме е грижа, че оборудването стои при тебе без полза. Можем и без него. Само че плащам на три екипа да чакат сигнал от тебе. Охотно ще ти направя каквато услуга е по силите ми. Твоите сценарии ни вършат добра работа и очакваме да ни пратяш още. Но не знам какво да кажа, ако ни навести финансов ревизор.

Харшо го зяпна.

— Това предаване на живо не ти ли стига?

— Какво предаване?

След малко Джубал узна, че в „Ню Уърлд Нетуърк“ не са видели нищо от скорошните събития в имението. Отбягна въпросите на Макензи, защото не се съмняваше, че с откровени отговори само ще го убеди колко е изкуфял горкичкият стар Харшо.

Споразумяха се, че ако през следващото денонощие не се случи нищо интересно, „Ню Уърлд“ ще си прибере камерите и другата апаратура.

Когато връзката прекъсна, Харшо нареди:

— Доведи ми Лари. И нека вземе алармата от Ан.

Обади се на още две места. И преди Лари да се появи, Джубал вече знаеше, че нито една телевизионна мрежа не е гледала нахлуването на щурмоваците от специалните служби. Нямаше нужда да проверява изпратени ли са и съобщенията, които остави на съхранение, защото това зависеше от същия сигнал, който трябваше да вдигне по тревога репортерите.

Лари му подаде портативния радиопревключвател.

— Шефе, нали това си искал?

— Само за да му се оплезя. Лари, нека ни бъде за урок — никога да не се доверяваме на машина, по-сложна от ножа и вилицата.

— Добре. За какво друго ме повика?

— Има ли начин да проверим работи ли този боклук, без да изправим на нокти три телевизионни мрежи?

— Без проблем. В релейния предавател, дето го сложиха в мазето, има и тестова верига. Включваш я, задействаш алармата и трябва да светне лампичка. А за пълна проверка обаждаш се на хората от самия предавател и им казваш, че искаш да си нагледат камерите от тяхната апаратна.

— Ами ако излезе, че оттук нищо не се предава? Можеш ли да усетиш какво се е повредило?

— Може би — проточи колебливо Лари, — ако се е откъснала някоя жичка. Само че Дюк повече разбира от електроника. Аз съм по-печен в теорията.

— Ясно ми е, синко. И мен не ме бива да се оправям с машини. Както и да е, постарай се колкото можеш.

— Нещо друго, Джубал?

— Срещнеш ли негодника, който изобретил колелото, прати ми го за две сладки приказки. Голям досадник е бил!

Джубал веднага отхвърли предположението, че Дюк може да е повредил алармата. И се зачуди какво всъщност се случи в неговата градина и как момчето бе успяло да направи това... с три метра вода над себе си. Не се съмняваше, че Майк е изнесъл невероятното представление.

И видяното предния ден в този кабинет си беше достатъчно стъписващо за ума, но не като преживения от Джубал потрес. Мишката е чудо на биологията колкото и слонът. Има една разлика — слонът е по-голям.

Изчезването на празен кашон от въздуха водеше направо към извода, че и цяла бойна кола, пълна с войници, също може да се изпари безследно. Но второто събитие беше като ритник в главата.

Е, нямаше да лее сълзи за никакви жандарми. Джубал признаваше, че ченгетата сами по себе си са полезни. Бе срещал и честни хора сред тях... Дори и кварталният полицей-рушветчия не заслужаваше чак такова презрение. А бреговата охрана беше образец за това, което се очакваше от ченгетата. И те често го правеха.

Но за да попадне в специалните служби, човек вече трябва да е бил завършен негодник и садист. Гестапо. Щурмоваци на поредния политикан, докопал се до властта. Джубал копнееше за отминалите

дни, когато адвокатът можеше да се позове на Хартата за правата на човека, без да го изпързят с някоя федерална уловка.

Все едно... Какво ли щеше да стане сега? Бандата на Хайнрих непременно е поддържала радиовръзка с базата си. Значи отсъствието им скоро щеше да бъде забелязано. И още щурмоваци щяха да довтасат, за да потърсят другарчетата си. Може и вече да са на път, ако от втората кола са имали време да вдигнат тревога.

— Мириам!

— Да, шефе.

— Искам Майк, Джил и Ан да дойдат веднага. После намери Лари — сигурно е в работилницата. Върнете се в къщата и заключете всички врати и прозорци.

— Пак ли неприятности?

— Размърдай се, момиче!

Ако маймуните пак нахлуят... не, когато пак нахлуят, техният главатар може и да реши, че няма нищо лошо да потрошат ключалките. Тогава би се наложило да насъска Майк срещу тях. Но беше време тези игри на война да спрат, което означаваше, че Джубал трябваше да стигне до генералния секретар.

Как?

Да се обади в Двореца? Хайнрих вероятно му каза истината — че с всеки пореден опит ще попада отново на дежурния шеф от специалните служби. И какво? Сигурно там ще се изненадат, че виждат на екрана човека, за чието задържане са изпратили цял взвод. Току-виж, този път стигне с нахалство до комендант... как му беше името... онзи с муцуната на охранен пор. А, Туичъл. Командирът на говедата от специалните служби сигурно имаше пряк достъп до големия началник.

Не, нямаше да стане. Чиста загуба на време е да убеждаваш човек, който вярва само в силата на оръжието, че разполагаш с нещо още по-добро. Туичъл ще хвърля срещу тях хората и пушките, докато не свършат, но никога няма да признае, че не може да арестува някого, щом знае къде се намира.

Ако през главния вход не пускат, промъкваш се отзад — елементарна политика. По дяволите, необходим му е Бен Какстън. Той знае как да свърши нещата по втория начин.

Но точно отсъствието на Бен стана причина за цялата магария. Щом не може да попита него, с кого да се посъветва?

Да му се не види, нали току-що разговаряше с такъв човек! Джубал завъртя креслото към видеофона и опита да се свърже с Том Макензи. Преодоля три ешелона на съпротива, но всички го познаваха и го препращаха на поредния началник. Докато упорстваше, неговите сътрудници и Човека от Марс се събраха в кабинета. Мириам надраска на бележник: „Вратите и прозорците са заключени“.

Джубал кимна и написа отдолу: „За Лари — алармата?“, после се обърна към камерата:

— Том, извинявай, че те безпокоя отново.

— За мен е удоволствие, Джубал.

— Том, ако ти се налага да говориш с генералния секретар Дъглас, какво ще направиш?

— А? Ще се обадя на Джим Санфорт, секретаря по връзките с обществеността. Няма защо да търся направо генералния секретар. Джим ще предаде каквото трябва.

— Да предположим, че искаш да се обърнеш направо към Дъглас.

— Виж сега, ще помоля Джим да го уреди. По-лесно е, обаче, Джим да реши проблема. Нали разбираш, Джубал, нашата мрежа върши услуги на администрацията... те също знаят това. Все пак гледаме да не се натрапваме.

— Том, нека допуснем, че е крайно наложително да говориш със самия Дъглас и то най-късно до десет минути.

Веждите на Макензи се надигнаха.

— Е... ако се налага, ще обясня на Джим защо...

— Не.

— Хайде де, бъди разумен.

— В момента не мога да си го позволя. Да речем, че току-що си хванал Санфорт в крачка, значи точно на него не можеш да кажеш защо е толкова спешно. И въпреки това се налага да говориш незабавно с Дъглас.

Макензи въздъхна.

— Ще кажа на Джим, че искам да говоря с неговия шеф и че ако не бъда свързан без никакво бавене, тази администрация няма да получи дори намек за подкрепа от нашата мрежа.

— Добре, Том, тогава направи го.

— Ъ?

— Обади се в Двореца по друг видеофон, но бъди готов да ме включаеш на секундата. Трябва да говоря с генералния секретар, веднага!

Макензи го погледна страдалчески.

— Драги ми Джубал...

— Значи не искаш.

— Значи не мога. Ти ме постави в съвсем въображаемо положение, когато един — извини ме за нескромността — ръководител на глобална телевизионна мрежа би поискал да говори с генералния секретар. Но не мога да предоставя тази възможност на някой друг. Виж какво, Джубал, уважавам те. За мрежата ще е голяма загуба, ако ни изоставиш и ни е ясно до болка, че никога не би се обвързал с постоянен договор с нас. Но просто не мога. Обаждаш се на шефа на целия свят, само ако той желае да говори с тебе.

— А какво ще кажеш да подпиша с вас седемгодишен договор за изключителни права?

Лицето на Макензи се изкриви като от зъбобол.

— Пак няма да стане. Аз ще си загубя работата, а ти ще трябва да се бхтахш, за да изпълниш договора.

Джубал за миг се поколеба дали да не извика Майк пред камерата и да го представи. Но собствените програми на Макензи бяха показали фалшивия „Човек от Марс“ и или Том беше в играта, или пък беше честен (в което Джубал вярваше), значи нямаше да повярва, че са го измамили.

— Така да бъде, Том. Но ти поне знаеш кое как е в правителството. Кой се свързва с Дъглас, когато поиска? Само не ми споменавай Санфорт.

— Никой.

— По дяволите, този човек не живее във вакуум! Все някой има възможност да му се обажда, без да го отпъждат разни секретарчета.

— Някои от министрите, предполагам, но не всички.

— Не познавам нито един от тях. Кой може да го потърси по частна линия и да го покани на покер?

— Хъм... изобщо не си напорист, а? Ами сещам се за Джейк Алън.

— Познавам го. Не съм му симпатичен. Нито той на мен, което му е добре известно.

— Дъглас май няма много близки приятели. Съпругата му не поощрява тези... Ей, Джубал, ти как си настроен към астрологията?

— Не понасям помии. Предпочитам бренди.

— Е, въпрос на вкус. Но... чуй ме добре — ако се изтървеш, че съм ти казал това, ще те заколя.

— Разбрах. Съгласен съм. Продължавай.

— Ами Агнес Дъглас понася много добре тази помия... и знам кой ѝ я пробутва. Нейната астроложка може да ѝ се обади по всяко време, а повярвай ми, генералният секретар се вслушва в мнението на жена си. Обади се на астроложката, останалото зависи само от тебе.

— Не си спомням да съм пращал коледни картички на някой астролог — промърмори Джубал. — Как се казва?

— Мадам Александра Везан. Живее във Вашингтон. В-Е-3-А-Н.

— Схванах! — щастливо отвърна Джубал. — Том, ти ми направи страхотна услуга!

— Да се надяваме. Имаш ли нещо за мрежата?

— Почакай малко. — Джубал сведе поглед към бележката, оставена от Мириам до лакътя му: „Лари казва, че преподавателят не работи, но не знае защо“. — Не сте получили картина, защото вашият преподавател е повреден.

— Ще пратя някого да види какво е станало.

— Благодаря. Много ти благодаря!

Той прекъсна връзката и направи поръчка по името на астроложката, като поиска от операторката в централата да използва заглушител, ако и другият апарат е оборудван за това. Така беше и Харшо изобщо не се учуди. Скоро достолепните черти на мадам Везан се появиха на екрана. Джубал ѝ се ухили.

— Здравсти, селяндурче!

Тя се стресна, но след миг го зяпна.

— Док Харшо, дърт мошенико! Господ да те поживи, толкова се радвам да те видя! Къде се беше покрил?

— Точно това правя, Беки — крия се. Копоите ме погнаха.

Беки Вези отвърна на секундата:

— С какво да ти помогна? Да не си закъсал за мангизи?

— Беки, имам си пари в излишък. Доста по-сериозно загазих, а само генералният секретар може да ме отърве. Трябва да говоря с него, че стана напечено.

Лицето ѝ стана безстрастно.

— Док, нависоко си се залетял.

— Знам, Беки. Опитвах се да стигна до него, но не мога. Ти не се забърквай... малката, опасно е дори да си приказваш с мен. Помислих, че нещичко ще ми подхвърлиш — да речем, някой номер, за да му се обадя направо. Но не искам и ти да затънеш. Ще пострадаш и ще ме е срам да погледна Професора в очите... упокой душата му, Господи.

— Аз пък знам какво щеше да ми каже Професора! — рязко отвърна тя. — Стига глупости, док. Професора все се кълнеше, че само касапин като тебе знае да лекува хората. Никога не забрави оная случка в Елктън.

— Хайде, Беки, да не си я припомним. Платихте ми.

— Ти му спаси живота.

— Нищо подобно. Оживя, защото имаше воля за живот и защото ти се грижеше за него.

— Брей... само губим време така. Колко си загазил?

— Ще ме опандизят, ще приберат и всички наоколо. Има федерална заповед за мен, знаят къде съм и не мога да фъзна. Всеки момент ще довтасат... а само Дъглас може да ги спре.

— Ще те пуснат. Обещавам.

— Беки... сигурен съм, че това ти е по силите. Но може да минат няколко часа. Твърде стар съм за лафове в „задната стаичка“.

— Ама... Ох, Божичко! Док, не може ли да ръснеш малко подробности? Ще съставя хороскоп и ще знам какво да правя. Ти си Меркурий, разбира се, щом си доктор. Но ако знам на кой от небесните домове да обърна внимание, ще се справя по-добре.

— Момиче, няма време. — Джубал мислеше трескаво. На кого да се довери? — Беки, само да ти кажа и може да загазиш като мен.

— Кажи ми, док. Знаеш, че никого не съм извозила досега.

— Добре де. Нека аз съм Меркурий. Но по-лошото е за Марс.

Погледът ѝ стана пронизващ.

— Как така?

— Нали си гледала новините. Човека от Марс уж бил в Андите, само че това е прах в очите за баламите.

Беки изобщо не изглеждаше слисана.

— И как го измъдри, док?

— По цялата окаяна планета има хора, дето ги сърбят ръцете да докопат момчето. Искат да го използват, да го ограбят. Но той ми е клиент и няма да им се оставя. Единственият ми шанс е да говоря с Дъглас.

— Той ти е клиент? А властите знаят ли?

— Ще кажа само на Дъглас. Ясни са ти нещата от живота — кметът може да е готин, да обича хлапетата и помиярите, но не знае какви ги вършат копоите. Особено ако първо завлекат човек в „задната стаичка“ да си побъбрят с него.

Тя кимна.

— Тия гадни ченгета!

— Значи трябва да се спазаря с Дъглас, преди да ме откънат.

— Искаш само да си поприказвате, така ли?

— Да. Нека ти продиктувам моя номер и ще чакам тук, пък дано да ми се обади... докато ме сгащят. Ако не успееш — все едно, благодаря ти. Ще знам, че поне си опитала.

— Не изключвай!

— Ъ?

— Задръж връзката, док. Ако имам късмет, ще превключат през моя видеофон и ще спестим време. Ти само задръж.

Мадам Везан стана от креслото и се обади от друг апарат на Агнес Дъглас. Заговори с невъзмутима самоувереност. Изтъкна, че тези обстоятелства били предсказани от звездите и всичко ставало в необходимия момент. Настъпвал решителният миг, когато Агнес трябва да напътства своя съпруг със своята женска мъдрост, за да избере той правилното решение, и то навреме.

— Мила Агнес, това разположение на небесните тела няма да се повтори поне хиляда години — Марс, Венера и Меркурий са в съвършено равновесие и тъй като Венера пресича меридиана, тя властва. Следователно разбираш, че...

— Али, какво ме съветват звездите? Знаеш, че не съм много наясно с науката.

Това едва ли беше изненадващо, защото и без това положението на небесните тела беше далеч от посоченото. Мадам Везан нямаше време да изчисли хороскопа и говореше по вдъхновение. Това не я

смущаваше, защото се смяташе за глас на „висшата истина“ — даваше добри съвети на своите приятели и им помагаше. А да помогне на двама приятели едновременно за Беки Вези беше особено щастлив миг.

— Мила, разбираш всичко, защото имаш вродена дарба. Както винаги, ти си под влиянието на Венера, но Марс също е във възход, защото олицетворява и твой съпруг, и онзи младеж Смит в продължение на целия критичен период. Меркурий е доктор Харшо. За да предотврати нарушаването на равновесието заради силата на Марс, Венера трябва да подкрепи Меркурий, докато отминат тревогите. Разполагаш с твърде малко време. Влиянието на Венера ще се засилва само до пресичането на меридиана — още седем минути, след това ще отслабне. Длъжна си да действаш бързо.

— Трябваше да ме предупредиш по-рано.

— Мила, не се отделях от видеофона цял ден, за да реагирам незабавно. Звездите ни подсказват същността на всяка криза, но не споделят подробности. Все още има време. Доктор Харшо чака на друг апарат. Необходимо е само да срещнеш двамата лице в лице... преди Венера да достигне меридиана.

— Ами... Добре, Али. Само да извикам Джоузеф от онова глупаво съвещание. Дай ми номера на видеофона, за да го свържа с този доктор Ракшо. Ти ще можеш ли да прехвърлиш обаждането?

— Да, мога и оттук. Само доведи господин Дъглас. Побързай, миличка.

— Ей сега.

Когато Агнес Дъглас изчезна от екрана, Беки седна до третия видеофон. Професията ѝ изискваше да има много възможности за връзка. Всъщност това беше най-големият ѝ разход. Тя си тананикаше весело, докато набираше номера на своя брокер.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Когато Беки излезе извън полезрението на камерата, Джубал се облегна удобно в креслото.

— Дежурната.

— Тук съм, шефе — обади се Мириам.

— Това е за любителите на „истински преживелици“. Посочи, че четящата актриса трябва да има секси контраалт...

— Защо ли да не опитам аз...

— А, не чак толкова секси. Порови се в списъка на неизползвани фамилии, които получихме от Бюрото по преброяването, и добави невинно, сочно първо име за псевдонима. И да завършва на „а“ — това винаги подсказва сутиен трети номер.

— Тъй ли било! Името на никоя от нас не завършва на „а“. Ама че си гаден!

— Значи сте доста плоски отпред, а? „Анджела“. Името ще бъде Анджела. Заглавие: „Омъжена за марсианец“. Започваме. „Откакто се помня, мечтаех да полетя в космоса.“ Нов ред. „Когато бях мъничка, се лунички по нослето и сияещи от мечти очи, събирах снимки на космически герои също като братята си. И плачех, когато мама не ми позволяваше да спя с любимия си шлем на космически кадет.“ Нов ред. „В онези дни на безгрижното детство не можех и да си въобразя каква сладко-горчива съдба си готвя с тези мъжкарански амбиции...“

— Шефе!

— Какво има, Доркас?

— Появиха се още две коли.

— После ще продължим. Мириам, заеми се с видеофона. — Джубал застана пред прозореца и се вгледа в двете кацащи въздушни возила. — Лари, залости вратата. Ан, облечи си тогата. Джил, не се отделяй от Майк. А ти, Майк, прави каквото ти каже Джил.

— Да, Джубал. Така ще правя.

— Джил, не му давай да се развихри, докато не стане съвсем неизбежно. И определено предпочитам да премахва оръжия, а не хора.

— Добре, Джубал.

— Това безразборно изстребление на ченгета трябва да престане.

— Шефе, видеофона!

— Никой от вас да не се мярка около камерата. Мириам, промени заглавието: „Омъжена за човек“. — Джубал се настани в креслото: — Да, слушам ви.

Видя безизразно лице насреща.

— Доктор Харшо?

— Аз съм.

— Генералният секретар ще говори с вас.

— Добре.

На екрана се появи наежен Негово превъзходителство достопочтеният Джоузеф Еджертън Дъглас, Генерален секретар на Световната федерация на свободните държави.

— Доктор Харшо? Както научих, било наложително да говорите с мен.

— Не, сър.

— Моля?

— Нека уточня, господин секретар. За вас е наложително да говорите с мен.

Дъглас се учуди, но веднага се ухили.

— Докторе, имате точно десет секунди да ми докажете това.

— Чудесно, сър. Аз съм представител на Човека от Марс.

Дъглас вече не изглеждаше наежен.

— Бихте ли повторил?

— Представител съм на Валънтайн Майкъл Смит. Няма да е зле, ако ме смятате за посланик на Марс „де факто“... в духа на „клаузата Ларкин“.

— Сигурно сте луд!

— И въпреки това се явявам от името на Човека от Марс. Той е склонен да преговаря.

— Човека от Марс е в Еквадор.

— Моля ви, господин секретар! Смит — истинският Валънтайн Майкъл Смит, а не онзи, когото показахте по стереовизията — избяга от Медицинския център „Бетесда“ миналия четвъртък, придружен от сестра Джилиън Бордмън. Възвърна си свободата и няма намерение да я загуби отново. Ако сте чул друго от подчинените си, значи са ви излъгали.

Дъглас явно се замисли. Някой му каза нещо отстрани. Най-после той промърмори:

— Даже да казвате истината, доктор Харшо, не можете да говорите от името на онзи младеж Смит. Той е под попечителството на държавата.

Джубал поклати глава.

— Немислимо. „Клаузата Ларкин“.

— Вижте какво, като юрист ви уверявам, че...

— А аз като юрист ще се съобразявам само със собственото си мнение. И занапред ще защитавам интересите на своя клиент.

— Юрист ли сте? Май заявихте току-що, че сте фактически представител, а не адвокат.

— Изпълнявам и двете функции. А като адвокат имам правото да се явявам и пред Върховния съд.

Джубал чу глух грохот откъм първия етаж и се озърна. Лари му прошепна:

— Шефе, май разбиват входната врата... Да погледна ли?

Той поклати глава.

— Господин секретар, времето ни изтича. Вашите хора, тоест вашите хулигани от специалните служби всеки момент ще нахлуят с взлом в дома ми. Ще прекратите ли това нарушение на обществения ред, за да преговаряме на спокойствие? Или предпочитате разпращаните пред Върховния съд, с цялата смрад, която ще се разнесе по света?

Генералният секретар пак се допита до някого извън обсега на камерата.

— Доктор Харшо, за пръв път чувам, че специалните служби се опитват да ви арестуват. Аз...

— Сър, ако си направите труда да се заслушате, ще ги чуете как трополят по стълбата! Майк! Ан! Елате тук! — Джубал избута креслото си настрана, за да застанат до него. — Господин генерален секретар... Човека от Марс!

Нямаше право да представи Ан, но тя беше достатъчно внушителна в бялата тога на неподкупността. Дъглас зяпна Смит, който неспокойно отвърна на погледа му.

— Джубал...

— Почакай, Майк. Е, господин секретар? Вашите хора вече нахлуха в дома ми. Сега разбиват вратата на моя кабинет. — Харшо се

обърна към Лари. — Отвори им. — Докосна ръката на Майк. — Не се вълнувай, момче.

— Добре, Джубал. Този човек. Виждал съм го.

— И той те познава. — Джубал подвижна през рамо: — Заповядайте, сержант.

Един сержант от специалните служби застана в рамката на вратата с готов за стрелба автомат.

— Господин майор! Тук са!

Дъглас се намеси:

— Докторе, нека поговоря с най-старшия от тях.

Джубал забеляза с облекчение, че влезият майор не е извадил пистолета си от кобура, защото Майк се разтресе, откакто видя оръжието на сержанта. Харшо не изгаряше от обич към щурмоваците, но не искаше Смит точно сега да прояви способностите си.

Майорът огледа присъстващите.

— Вие ли сте Джубал Харшо?

— Да. Елате насам. Вашият шеф иска да му докладвате.

— Без глупости. Вие ще дойдете с мен. Търся и лицата...

— Елате тук! Генералният секретар ще ви каже две-три думи.

Офицерът от специалните служби погледна стъписано и щом доближи екрана, застана мирно и отдаде чест. Дъглас му кимна.

— Име, чин, длъжност.

— Сър, аз съм майор С. Д. Блох, бригада „3“ на Специалните служби.

— Обяснете ми какво правите там.

— Сър, положението е доста заплетено. Аз...

— Ами разпитайте го, господин майор. Започвайте.

— Слушам, сър. Дойдохме тук в изпълнение на заповед. Нали разбирате...

— Нищо не разбирам.

— Ами, сър, преди около час и половина тук беше изпратен един взвод в две въздушни коли, за да задържи няколко лица под стража. Радиовръзката прекъсна и бях изпратен да ги открия и да им помогна при необходимост.

— По чия заповед действате?

— Ъ-ъ... на коменданта, сър.

— Открихте ли другите си хора?

— Не, сър. Няма и помен от тях.

Дъглас погледна Харшо.

— Господин адвокат, известно ли ви е нещо за друг взвод?

— Господин секретар, в задълженията ми не влиза да следя къде ходят вашите служители.

— Това едва ли е отговор на моя въпрос.

— Прав сте, сър. В момента не съм подложен на разпит. Нито ще позволя да бъда подложен, освен при строго спазване на процесуалните норми. Грижа се за интересите на своя клиент. Не съм бавачка на тези униформени... лица. Но както вече съм се убедил, те едва ли са способни да намерят и прасе, излегнало се във вана.

— Хъм... може и така да е. Господин майор, съберете хората си и се върнете.

— Слушам, сър! — пак отдаде чест офицерът.

— Момент, моля! — намеси се Харшо. — Тези хора нахлуха с взлом в дома ми. Настоявам да видя заповедта, според която действат...

— О, да. Майоре, покажете му заповедта.

Лицето на Блох пламна.

— Сър, заповедите бяха у изпратения преди мен офицер.

Погледът на Дъглас се впи в него.

— Млади човече!... Нима се опитвате да ми кажете, че нахълтахте в дома на един гражданин без законосъобразна заповед?

— Но... Сър, вие не ме разбрахте! Има заповеди. Бяха у капитан Хайнрих, сър.

Дъглас не скри погнусата си.

— Връщайте се веднага. А вие отидете направо в ареста. После ще си поприказвам с вас.

— Слушам, сър.

— Почакайте! — настоя Харшо. — Упражнявам правото си на граждански арест. Ще се погрижа да ги затворят в местния участък, за въоръжено нападение и нахлуване с взлом.

Дъглас примигна.

— Необходимо ли е да правите това?

— Според мен е задължително. Както изглежда, тези типове лесно се запияват нанякъде. Не желая и майорът да се измъкне от юрисдикцията на местния съд. Да не споменаваме сега възможните

углавни обвинения, но още нямах възможност да оценя щетите, нанесени на моята собственост.

— Господине, най-сериозно ви уверявам, че ще бъдете обезщетен напълно.

— Благодаря ви. Но какво би възпряло следващия униформен шегаджия? Вече няма нужда дори да разбива вратата! В момента моята собственост е достъпна за всеки нарушител. Господин секретар, ако не беше доскоро твърде здравата врата, нищо не би попречило на този негодник да ме отведе, преди да се свържа с вас... А вие го чухте да казва, че някъде наоколо имало още един като него, при това, според твърденията му, със заповеди за задържане.

— Докторе, нищо не знам за такава заповед.

— Няколко заповеди, сър. Той каза „заповеди за задържането на няколко лица“. Вероятно е по-точно да ги наречем „заповеди за незаконен арест“.

— Твърде сериозно обвинение.

— И положението е твърде сериозно в момента.

— Доктор Харшо, повтарям ви, че нищо не знаех за тези заповеди. Но ви гарантирам лично, че ще проверя веднага защо са били издадени и ще постъпя според получените сведения. Какво друго да ви кажа?

— Още много неща бихте могъл да кажете. Досещам се каква е причината за издаването на заповедите. Някой от служителите ви се е престарал, отишъл е при сговорчив съдия... за да разпита мен и моите гости тайно от вас. Далеч от чийто и да било поглед, сър! Готови сме да говорим с вас... но няма да се съгласим да ни разпитва някой като него... — Джубал махна небрежно към майора, — ...при това в килия без прозорци! Сър, разчитам на справедливото ви отношение. Ако тези заповеди не бъдат отменени незабавно, ако не получа твърди гаранции, че аз, Човека от Марс и сестра Бордмън няма да бъдем тормозени и ще запазим свободата си, тогава — Джубал сви рамене безпомощно, — ще се наложи да си потърсим защитник. Има хора и сили извън вашата администрация, които живо се интересуват какво би могло да се случи на Човека от Марс.

— Заплашвате ме!

— Не, сър. Обръщам се с молба към вас. Желая да преговаряме. Но това е невъзможно, докато ни преследват. Умолявам ви, сър —

отзовете копоите си!

Дъглас пак погледна настрани.

— Ако такива заповеди изобщо са издадени, ще бъдат отменени. Веднага щом проверя кой ги е издал.

— Благодаря ви.

Дъглас стрелна с поглед майор Блох.

— Все още ли настоявате да го отведете в местния участък?

— Него ли? О, той е обикновен глупак в униформа. Да забравим и щетите. Имаме да обсъждаме по-сериозни въпроси.

— Вървете си, майоре. — Офицерът от специалните служби рязко отдаде чест и побърза да излезе. Дъглас продължи: — Господин адвокат, повдигнатите от вас въпроси не са подходящи за обсъждане по видеофона.

— Съгласен съм.

— Вие и вашият... клиент ще бъдете мои гости в Двореца. Ще пратя орбиталната си яхта да ви вземе. Ще успеете ли да се подготвите за един час?

Харшо поклати глава.

— Благодаря ви, господин секретар, но ще спим тук... и като му дойде времето, все ще намеря един впряг кучета или нещо друго. Не разкарвайте яхтата си напразно.

Дъглас се намръщи.

— Но защо, доктор Харшо? Както сам изтъкнахте, тези преговори ще бъдат полудипломатически. Съгласих се с това, за да спазим някакви изисквания на протокола. Следователно трябва да ми позволите да отправя официална покана за гостоприемство.

— Да, сър, но моят клиент се е наситил вече на официалното гостоприемство и доста трудно се е отървал от него.

Лицето на Дъглас се вкамени.

— Господине, нима намекувате, че...

— За нищо не намеквам. На Смит и без това му се е събрало много, а не е свикнал с церемонии на високо равнище. Тук ще спи спокойно. Аз също. Вече съм стар, господине. Предпочитам собственото си легло. Освен това се налага да напомня и възможността за прекъсване на преговорите, а тогава моят клиент ще трябва да потърси други партньори. В подобен случай ще се окажем в неловко положение, ако ви гостуваме.

Генералният секретар го изглежда мрачно.

— Пак заплахи. Мислех, че ми имате доверие, господине. Чух съвсем ясно, че сте „готови да преговаряте“.

— Да, имам ви доверие, сър. И сме готови за преговори. Обаче аз използвам думата „преговори“ в първоначалното ѝ значение, а не според съвременния ѝ подтекст „угаждане“. Ще бъдем сговорчиви, но не можем веднага да седнем на масата. Липсва един задължителен фактор и ще изчакаме. Още не знам докога ще продължи това.

— За какво говорите?

— Вашата администрация ще бъде представена от хората, които вие ще подберете... очакваме и ние да имаме същата привилегия.

— Естествено. Но нека не раздуваме нещата. Ще участвам лично, придружен може би от един-двама помощници. Заместник-министър на правосъдието... също и специалисти по космическо право. В по-скромен състав ще свършим повече работа.

— Не се съмнявам. И нашата група няма да е многобройна. Смит, аз... ще водя и Честен свидетел...

— О, това е прекалено!

— Свидетелят с нищо няма да ни попречи. Ще има още някой... но засега ни липсва един човек. Бях осведомен, че трябва да присъства и лице на име Бен Какстън... само че не можем да открием този нещастник.

Джубал зачака напрегнато — часове наред бе прекарал в хитри маневри, за да подхвърли небрежната фраза. Дъглас го зяпна гневно.

— Бен Какстън? Дано нямате предвид онзи евтин драскач!

— Какстън, когото споменах, води рубрика в един големите синдикати на пресата.

— И дума да не става!

Джубал заклати глава.

— Тогава няма какво да обсъждаме, господин секретар. Получените от мен инструкции са безпрекословни. Съжалявам, че ви загубих времето. И ви моля за извинение.

Той посегна към бутона за прекъсване на връзката.

— Почакайте!

— Моля?

— Още не съм свършил разговора си с вас!

— В такъв случай ще очакваме от генералния секретар благоволението да ни освободи.

— Добре, добре, не се сърдете. Доктор Харшо, вие четете ли боклуците, които той пробутва като „новини от кулоарите на властта“?

— Не, за Бога!

— Как ми се иска и аз да не ги виждам. Абсурдно е изобщо да споменаваме за присъствие на журналисти. Ще се срещнем с тях, след като уредим всичко. Но дори да допуснем неколцина, Какстън няма да е сред тях. Този човек има отровен нрав... той е от най-неприятните съгледвачи през ключалката.

— Господин секретар, ние не възразяваме срещу гласността. Всъщност я изискваме.

— Това е нелепо!

— Вероятно. Но аз работя за своя клиент според собствената си преценка. Ако постигнем споразумение, засягащо Човека от Марс и планетата, на която се е родил, искам всеки жител на Земята да научи как и за какво сме се договорили. И в случай, че преговорите завършат с провал, гражданите трябва да узнаят защо е станало това. Няма да има „при закрити врати“, господин секретар.

— По дяволите, нищо подобно не съм споменавал! Говоря ви за спокойни, разумни преговори, без около нас да се блъска тълпа!

— Тогава, сър, нека журналистите присъстват чрез камерите и микрофоните... и да се блъскат отвън, ако желаят. Това ми напомни, че по-късно днес аз и моят клиент ще дадем интервю за някои телевизионни мрежи. Ще обявя, че искаме преговори, достъпни за обществеността.

— Какво? Не бива да приказвате точно сега... ами че това противоречи на всичко, което обсъждаме.

— Не съм съгласен. Нима твърдите, че един гражданин трябва да поиска вашето разрешение, за да се срещне с журналисти?

— Разбира се, че не. Обаче...

— Боя се, че е твърде късно. Вече е уредено и единственият начин да попречите е като пратите още от вашите биячи. Причината да спомена уговорката за интервю е предположението ми, че може би ще решите да дадете съобщение за пресата. Да уведомите обществеността, че Човека от Марс се е върнал от Еквадор и в момента е на почивка в Поконос. Така ще избегнете и сянка от

съмнение, че правителството е било изненадано по някакъв начин. Следите ли мисълта ми?

— Да, разбрах ви добре. — Генералният секретар впи поглед в Харшо. — Моля ви, почакайте.

Той се махна от екрана.

Харшо повика с пръст Лари, а с другата ръка закриваше микрофона.

— Слушай, синко — зашепна му бързо, — с този скапан предавател все едно блъфирам с непълен кент флош в ръката. Не знам дали отиде да уреди онова съобщение... или пак да насъска кучетата. Изхвърчай оттук като ракета, обади се от друго място на Том Макензи и му кажи, че ако не се погрижи всичко да работи, ще пропусне най-горещата новина след падането на Троя. И внимавай, като се прибираш. Може да завариш ченгета тук.

— А как да се обадя на Макензи?

— Ами... — Дъглас пак се появи на екрана. — Попитай Мириам.

— Доктор Харшо, възползвах се от вашето предложение. Съобщението повтаря почти дума по дума казаното от вас... с убедителни подробности. — Дъглас се усмихна свойски. — Добавих, че администрацията ще обсъди междупланетните отношения с Човека от Марс, щом той се възстанови от пътуването, при това открито... с неограничена гласност.

Усмивката му се вледени и той престана да прилича на познатия „добър чичко“. И Харшо се ухили с възхищение — старият мошеник бе преглътнал удара, за да го превърне в успех за правителството си.

— Чудесно, господин секретар! Ще потвърдим всичко до последната запетая.

— Благодаря ви. А сега за онзи Какстън... За него няма да важи решението да допуснем журналисти. Ако иска, да гледа по стереовизията и да си съчинява лъжите. Но няма да присъства.

— В такъв случай, господин секретар, преговорите няма да се състоят, въпреки съобщението ви за пресата.

— Господин адвокат, мисля, че не ме разбрахте правилно. Този човек ми е неприятен. Въпрос на лични предпочитания.

— Прав сте, сър. Това е въпрос на лични предпочитания.

— Значи повече няма да го споменаваме.

— Вие не ме разбрахте. Наистина се касае за личните предпочитания, но на Смит, а не за вашите.

— Моля?

— Ваше право е да си подбирате съветниците. И самия дявол да доведете, няма да възразим. А право на Смит е да подбере хората в своята делегация и да настоява за личното им присъствие. Ако Какстън не е там и ние няма да дойдем. Ще участваме в съвсем други преговори. На които ще бъдете крайно нежелан, дори да научите хинди за броени дни.

Харшо си каза с безпристрастния цинизъм на лекар, че човек на възрастта на Дъглас не би трябвало да се поддава на яростта. Накрая генералният секретар заговори, но се обърна направо към Човека от Марс, който досега седеше безмълвно и търпеливо като Свидетеля.

— Смит, защо държите на това смешно условие?

Харшо се намеси мигновено:

— Майк, не отговаряй! — и завъртя глава с укор. — Не бива така, господин секретар! Кодексите, сър! Не можете да разпитвате моя клиент за причините да ми даде едно или друго нареждане. А нарушението на Кодексите става особено тежко, като се вземе предвид обстоятелството, че моят клиент отскоро учи английски език и не може да ви бъде равностоен събеседник. Ако вие научите марсиански, може би ще позволя да зададете въпроса си... на неговия език. Но не и днес.

Дъглас се намръщи.

— Бих могъл да се поровя в Кодексите и да помисля не си ли послужихте и вие днес с тях твърде свободно... но нямам време за това. Трябва да ръководя правителство. Добре, ще се примиря. Но не очаквайте от мен да се ръкувам с този Какстън!

— Както желаете, сър. А сега да се върнем на първото ни затруднение. Не успяхме да открием Какстън.

Генералният секретар се засмя.

— Настояхте за привилегия, която смятам за обида. Доведете когото искате, но си го търсете сами.

— Основателен довод, сър. Но не бихте ли направил услуга на Човека от Марс?

— Каква услуга?

— Преговорите няма да започнат, преди да бъде открит Какстън, и това не подлежи на обсъждане. Но се оказа, че не ми е по силите да

го намеря. Все пак съм само обикновен гражданин.

— Какво искате?

— Преди малко си позволих пренебрежителни забележки към специалните служби. Простете раздразнението на човек, чиято входна врата са направили на трески. Но аз съзнавам, че те могат да постигат изумителни резултати... и да разчитат на съдействие от всички други полицейски служби. Господин секретар, ако се обадите на техния комендант и му кажете, че искате да намери някого, за един час той ще направи повече, отколкото аз за година.

— Но защо да вдигна на крак цялата полиция — заради един репортер-скандалджия ли?

— Приемете го като услуга за Човека от Марс.

— Е... нелепо е, но ще ви угодя този път. — Дъглас се обърна към Човека от Марс. — Като лична услуга за Смит. Ще очаквам и от вас да проявите доброжелателство, когато стигнем до съществените неща.

— Уверявам ви, че това ще улесни неимоверно преговорите — каза Харшо.

— Нищо не мога да обещая предварително. Твърдите, че е изчезнал. Току-виж, блъснал го е камион и отдавна е мъртъв.

Харшо си придаде угрижен вид.

— Надявам се да не е така заради доброто на всички ни.

— Какво се опитвате да ми кажете?

— Постарах се вече да обясня на клиента си, че се случват и такива злощастия, но той не пожела да ме изслуша. — Харшо въздъхна. — Ужасна бъркотия, сър. Не намерим ли онзи Какстън, точно това ни чака — ужасна бъркотия.

— Добре де... ще направя каквото мога. Но не искайте от мен чудеса, доктор Харшо.

— Не аз ги искам, сър, а моят клиент. Той споделя марсианските възгледи по въпроса... и наистина разчита на чудеса. Нека се молим и сега да стане някое.

— Ще ви осведомя за резултата. Само това мога да кажа.

Харшо се поклони, без да стане от креслото.

— Ваш покорен слуга, сър.

Екранът угасна и Джубал усети ръцете на Джилиън около врата си.

— Ох, Джубал, ти си чудесен!

— Дете мое, още не сме се измъкнали от ямата.

— Но ако нещо можеше да спаси Бен, ти го направи току-що.

И Джил го целуна.

— Ей, престани веднага! Отказах се още преди да се родиш. Бъди така добра да уважаваш преклонната ми възраст. — След тези думи Харшо я целуна дълго и старателно. — Това беше за да забравя Дъглас. Едва не повърнах, докато хем го ритам по главата, хем му се подмазвах. Я върви да се мляскаш с Майк. Заслужава си го, защото изтърпя всичките ми лъжи.

— Ей сега! — Джил пусна Харшо и прегърна Човека от Марс. — И какви прекрасни лъжи бяха, Джубал!

После тя се зае да целува Майк. Джубал наблюдаваше как Човека от Марс поема инициативата във второ действие, с някаква странна тържественост, но не съвсем като новак. Харшо го оцени с „много добър“ за изпълнение, но с „отличен“ за желание.

— Синко, ти ме изуми. Очаквах да се свиеш на пода и да се вцепениш.

— Това и направих — сериозно отвърна Смит, без да пуска Джил, — когато се целувах за пръв път.

— Брей! Поздравявам те, Джил. Е, колко волта беше напрежението?

— Джубал, ти си заядливец, но аз пак те обичам. Стига си се занасял. Майк наистина се разстрои за малко първия път, но вече нищо му няма, както виждаш.

— Да — съгласи се Човека от Марс, — това е добро. Сближаване за водни братя. Ще ти покажа.

Той пусна Джил, но Джубал вдигна ръка да го възпре.

— Не.

— Не?

— Ще се разочароваш, синко. Това е добро за сближаване с водни братя, само ако те са млади хубави момичета... като Джил.

— Братко Джубал, вярно ли говориш?

— По-вярно не може и да бъде. Но момичетата ги целувай колкото си искаш — в сравнение с тях и комарджийските страсти бледнеят.

— Моля, не разбрах?

— Чудесен начин за сближаване... с момичетата. Хъм... — Джубал се огледа. — Чудя се дали може да се повтори случката от първия път. Доркас, искам помощта ти в научен експеримент.

— Шефе, не съм ти опитно зайче! Върви по дяволите!

— Като му дойде времето и това ще стане. Недей да се инатиш, момиче. Майк няма заразни болести, иначе не бих го пуснал да се плацика в басейна. А, тъкмо се сетих — Мириам, щом се върне Лари, кажи му да пусне чиста вода. Вече нямаме нужда от мътилката. Е, Доркас, какво реши?

— А ти откъде знаеш, че ще ни бъде за пръв път?

— Е, няма как да знам. Майк, целувал ли си Доркас досега?

— Не съм, Джубал. Едва днес прозрях, че Доркас е мой воден брат.

— Тъй ли?

— Да. Доркас, Ан, Мириам, Лари. Те са твои водни братя, братко мой Джубал.

— Ъ-ъ, да. По същество си прав.

— Да. Същността е грокване, а не споделянето на вода. Вярно ли говоря?

— Съвсем вярно, Майк.

— Те са твои водни братя. — Майк се запъна, докато измисли думите. — И чрез опосредствана връзка са мои братя. — Майк се озърна към Доркас. — А за водните братя сближаването е добро.

Джубал пак я подкани:

— Сега какво ще кажеш?

— Ъ? Ох, за Бога! Шефе, ти си най-страшният досадник в целия свят. Но Майк е сладурче. — Тя застана пред Човека от Марс и протегна ръце към него. — Целуни ме, Майк.

Майк това и направи. Доста дълго се сближаваха.

Доркас припадна.

Джубал успя да я хване. А Джил рязко забрани на Майк да се отнесе нанякъде. Доркас бързо се опомни и увери Майк, че нищо й няма и с радост ще се „сближава“ отново, но просто трябвало да си поеме дъх.

— Ау, какво беше!

Мириам я зяпаше ококорено.

— Чудя се... дали да се пристраша?

Ан се намеси:

— По старшинство, моля. Шефе, нужна ли съм ти още като Свидетел?

— Засега не.

— Тогава подръж ми тогата. Да се хванем ли на бас?

— Какъв е залогът?

— Седем към две, че няма да падна в несвяст. Не съм против и да загубя.

— Дадено.

— В долари, не в стотици. Майк, миличък... нека се сближим, ама много.

Ан бе принудена да се откаже първа, за да не се задуши. С марсианските си навици Майк би издържал несравнимо по-дълго. Тя си пое дъх на пресекулки и каза:

— Не се бях настроила както трябва. Шефе, ще ти дам още един шанс.

Тъкмо пак да доближи лицето си към Майк и Мириам я тупна по рамото.

— Изчезвай.

— Ей, не напирай толкова.

— Казах да изчезваш. Отиваш в края на опашката.

— Добре де.

Ан й отстъпи мястото. Мириам се усмихна, но не каза нищо на Майк. Сблизиха се. И продължаваха да се сближават.

— Дежурната!

Мириам се обърна.

— Шефе, не виждаш ли, че съм заета?

— Ясно. Само се мръднете малко, аз ще се обадя.

— Честно, изобщо не чух сигнала.

— Напълно те разбирам. Но все пак да проявим някакво привидно приличие — може би ни търси генералният секретар.

Но беше Макензи.

— Джубал, какви са тези щуротии?

— Пак ли неприятности?

— Ей сега някакъв мъж ми се развика по видеофона да зарязвам всичко друго и да си размърдам задника, защото при тебе ставало нещо интересно. Наредих да пратят подвижен екип...

— Изобщо не са се мяркали насам.

— Знам. Залутали се някъде на север от твоето имение. Диспечерът им вкара ума в главите и всеки момент ще пристигнат. Опитях да се свържа с тебе, но беше заето. Какво съм изтървал?

— Все още нищо.

Проклет да е, каза си Джубал, трябваше да настани някого пред дрънкалото. Дали Дъглас е спазил уговорката? Или ще им стовари нова порция ченгета? А дечицата си играят на „Завърти бутилката“! Ех, Джубал, налегна те старческото слабоумие...

— През последния час имаше ли някакво извънредно съобщение? — попита той Макензи.

— Май не... о, да, излъчихме едно. От Двореца обявиха, че Човека от Марс се завърнал в страната и си почивал в... Джубал! Ти ли забърка тази история?

— Момент, моля. Майк, ела насам. Ан, бързичко навличай тогата.

— Готово, шефе.

— Господин Макензи, запознайте се с Човека от Марс.

Челюстта на Макензи увисна.

— Задръжте така! Нека повикам някой с камера! Ще снимаме направо от екрана, после ще повторим в стерео, когато моите некадърници се дотърят при вас. Джубал... Да не ме метнеш? Нали не би...

— Че как да те изпързаям с Честен свидетел зад гърба си? Не те карам насила. Да изчакаме „Аргус“ и „Транс-Планет“ да се включат.

— Джубал, не можеш да постъпиш така с мен!

— И няма да го направя. С всички вас се разбрахме да следите по камерите какво става, когато дам сигнал. И да използвате всичко, което ви се стори интересно. Обаче не съм ви обещавал и специално интервю. — Джубал поумува и каза: — Том, ти не само ми помогна с машинариите си, а ми направи и голяма лична услуга. Трудно ми е да ти обясня колко важно беше.

— За онзи... ъ-ъ, номер ли говориш?

— Именно! Никакви въпроси, Том. Ако искаш, питай ме насаме, но след година.

— А, няма и да ми хрумне дори. Ти си мълчи, аз също няма да се раздрънкам. Сега не мърдайте оттам...

— Има още нещо. Върни ми съобщенията, които оставих при тебе.

— Какво? Да, разбира се. Пазя ги в бюрото си, защото ти много настояваше да останат в тайна. Джубал, вече ви снимат. Да започваме ли?

— Карайте.

— Това интервю ще го проведе лично! — Макензи се обърна към камерата. — Извънредна новина! Вашият репортер от „Ню Уърлд“ като винаги е там, където е най-горещо! Човека от Марс току-що ни се обади и пожела да говори с вас, уважаеми зрители! Прекъсване. Апаратна, вмъкнете благодарност към спонсора на новините. Джубал, какви въпроси да задам?

— Само не за Южна Америка. Най-безопасно е да го питаш за плуването. После можеш да се обърнеш към мен за плановите му.

— Край на прекъсването. Приятели, сега сте лице в лице с Валънтайн Майкъл Смит, Човека от Марс! Както винаги, „Ню Уърлд“ е пред всички и вече ви съобщихме, че господин Смит току-що се завърна от високите Анди... отново го приветстваме сред нас! Поздравете своите приятели, господин Смит...

(— Синко, помахай с ръка и се усмихни към камерата.)

— ...благодаря ви, Валънтайн Майкъл Смит. Радваме се, че ви виждаме толкова здрав и с хубав тен. Както научихме, укрепвате силите си с плуване, така ли?

— Шефе! Пак дойдоха някакви.

— Прекъсване! Джубал, какво става, по дяволите?

— Ей сега ще проверя. Джил, не се отделяй от Майк. Може пак да стане неприятно.

Но този път беше кацнал подвижният екип на „Ню Уърлд“ — пак върху розите. По същото време се върнаха Лари и Дюк. Макензи реши да претупа видеофонното интервю набързо, защото екипът вече му осигуряваше истинско стереопредаване. Техниците веднага започнаха да проверяват апаратурата, оставена в мазето на Джубал. Лари и Дюк отидоха с тях.

Интервюто завърши с несериозни дреболии. Джубал поемаше въпросите, които Майк не успяваше да разбере. Макензи обеща на зрителите, че скоро ще има още един разговор, с обемна картина и по-добри цветове.

— Следете предаванията по вашата любима мрежа!

После остана да чака доклада на техниците. Техния шеф се появи скоро в кабинета на Джубал.

— Господин Макензи, нищо му няма на преносимия комплект тук.

— Тогава защо не работеше?

Техникът кимна през рамо към Лари и Дюк.

— Ами работи, ако има напрежение. Веригата е била прекъсната на тяхното табло.

Харшо спря в зародиш препирнята дали Дюк е казал или не на Лари, че трябва първо да се погрижи за прекъсвача на таблото, за да включи апаратурата в инсталацията на имението. За Джубал беше безразлично кой е виновен. Случката затвърди убеждението му, че след като първият модел „Форд“ слязъл от конвейера, техниката върви само към упадък. Екипът засне продължението на интервюто. Майк предаде поздравите на приятелите си от „Защитник“, включително и за доктор Махмуд — на всякаш съдиращия гърлото марсиански.

Накрая Джубал се протегна, включи видеофона на двучасов отказ за достъп и си позволи да усети преумората. Чудеше се дали най-после е остарял.

— Къде ми е вечерята? Ей, жени, коя от вас трябваше да сготви днес? Да му се не види, този дом вече е царство на хаоса!

— Мой ред беше — обади се Джил. — Но нали...

— Оправдания, само оправдания!

— Шефе — остро се намеси Ан, — как искаш някой да ти сготви, като ни държа затворени тук цял следобед?

— Не ме занимавайте с дреболии — кисело отвърна Харшо. — Ако ще тук да настъпи съдният ден, искам ястията си топли и навреме до последния тръбен зов. И освен това...

— И освен това — довърши Ан вместо него, — едва осем без двайсет е, има предостатъчно време да приготвим вечерята до осем. Стига си мрънкал. Ама че лиготи!

— Още няма осем? А сякаш седмица мина от обяд. Ти дори не пресмяташ цивилизована пауза за по чашка преди вечеря.

— Ох, горкичкият той!

— Някой да ми сипе нещо. Всички да си сипят. Я да пропуснем вечерята, ще ми се да подгизна като моряк след дълго плаване. Ан, как

сме с припасите за шведска маса?

— Имаме предостатъчно.

— Ами защо да не размразим осемнайсет-деветнайсет вида вкусни хапки и всеки да яде каквото му скимне? Защо е целият този шум?

— Ей сега — успокой го Джил.

Ан се поспря да го целуне по оплешивялото теме.

— Шефе, ти се държа храбро. Ще те нахраним, ще те напоим и ще те сложим да си легнеш. Чакай, Джил, ще дойда да ти помогна.

— Да помагам ли и аз? — нетърпеливо попита Смит.

— Разбира се, Майк. Ще пренасяш блюдата. Шефе, ще вечеряме до басейна. Доста е задушно.

— Че може ли иначе? — Когато те излязоха, Джубал се извъртя към Дюк. — Ти пък къде се затри?

— Мислех.

— Няма полза от това. Само се вкисваш. Поне нещо измисли ли?

— Да. Нека Майк яде каквото си иска. Негова си работа.

— Поздравявам те! Нежеланието да си пъхаш носа в чуждите дела е осемдесет процента от цялата човешка мъдрост.

— Ама ти винаги си пъхаш носа!

— А кой е казал, че аз съм мъдър?

— Джубал, ако предложи на Майк чаша вода, той ще приеме ли това побратимяване?

— Мисля, че ще приеме. Дюк, засега единствената типично човешка черта на момчето е неутолимата жажда да бъде симпатичен. Но искам да се уверя, че разбираш колко е сериозно намерението ти. Приех водното братство с Майк, преди да осъзная какво ме чака... и се оплетох безнадеждно в отговорности. И ти ще поемеш задължението никога да не го лъжеш, да не го въвлечаш в беда, да му помагаш независимо от всичко. По-добре си помисли още.

— Вече помислих. Има нещо в Майк, дето просто те кара да се грижиш за него.

— Знам. Май досега не си се сблъсквал с искреност. И с невинност. Той никога не е вкусвал плода от Дървото на познанието за Добро и Зло... и явно не разбираме какво цъка в главата му. Е, надявам се да не съжaliaваш. — Джубал се обърна. — Вече се чудех дали не вариш тепърва помията.

— Не можех да намеря тирбушона — оплака се Лари.

— Пак тези машинарии! Дюк, ще намериш чаши зад „Анатомия на меланхолията“, ей там горе...

— Знам къде ги криеш.

— ...и ще ударим по едно набързо, преди да се заемем със сериозното пиене. — Дюк извади чаши и Харшо сипа за тримата. — Вдигам тост за алкохолното братство. То сякаш подхожда най-добре на слабата човешка душа.

— Наздраве!

Джубал изля чашата наведнъж в гърлото си.

— Ах! — въздъхна щастливо и се уригна. — Дюк, предложи от този бълвоч на Майк и нека научи колко е хубаво да си човек. От това ми се събужда творческият нагон. Дежурната! Ама защо момичетата все ги няма, като ми трябва? Дежурната!

— Аз съм наред — отвърна Мириам откъм вратата, — но...

— Тъкмо ти диктувах: „...каква сладко-горчива съдба си готвя с тези мъжкарански амбиции...“

— Този разказ го довърших, докато ти си бърбеше с генералния секретар.

— Значи вече не си дежурна. Изпрати го.

— Не искаш ли първо да го прочетеш? И без това ще трябва да го редактирам. Целувката с Майк ми откри нови хоризонти.

Джубал потръпна.

— Да го прочета? Милостиви Боже! Стига ми и че пиша такива боклуци. А ти дори не помисляй за редактиране, особено пък за нагласяне според действителността. Дете мое, „житейските изповеди“ не бива да бъдат опетнявани и със следа от истина.

— Добре, шефе. Ан каза да слезете при басейна и да залъжете стомасите, преди да хапнете сериозно.

— Не се сещам за по-свастна идея в момента. Господа, закриваме ли събранието?

Веселбата продължи много напоително, разнообразена с всякаква риба и други скандинавски вкуснотии. Джубал поощри Майк да опита малко бренди. Човека от Марс сметна резултата за твърде обезпокоителен, затова подложи на анализ проблема, прибави кислород към етиловия спирт в процес на обратна ферментация и го превърна в глюкоза и вода.

Джубал го наблюдаваше — видя как Майк се напи бързичко и изтрезня още по-скоростно. Опитваше се да разбере какво става и накара момчето да изпие още бренди. Предложението беше прието, защото го правеше воден брат. Майк погълна смайващо количество алкохол и Харшо се отказа от идеята да го напие.

Но самият той постигна забележим успех, въпреки дългите години, прекарани в спиртосване на собствения си организъм. Докато правеше компания на Майк, съзнанието му се поразмъти. И когато попита Човека от Марс как е направил този фокус, момчето реши, че въпросът се отнася за нападението на хората от специалните служби, а все пак чувстваше угризения за направеното. Постара се да обясни и ако е нужно, да получи прошка от Джубал.

Харшо го прекъсна в мига, когато осъзна какво чува.

— Синко, нищо не искам да знам. Ти си направил необходимото и това е прекрасно. Но... — той примигна като сънлива сова, — не ми казвай. Не казвай никому никога.

— Не?

— Не! Най-страхотното изпълнение, откакто моя двуглав вуйчо сам се обори във философски диспут. Обяснението само разваля чудото.

— Не гроквам...

— И аз. Нека си пийнем още.

Започнаха да пристигат репортери. Джубал ги посрещаше любезно, канеше ги да споделят трапезата и питиетата, да се отпуснат... но да не тормозят него и Човека от Марс.

Който не се вслушваше в предупреждението, накрая се озоваваше в басейна.

Джубал гледаше Дюк и Лари да са му под ръка, за да кръщават упоритите. Някои се ядосваха, но други се включиха в „наказателната бригада“ с фанатичното въодушевление на новопосветени. Джубал едва ги възпря да не топнат за трети път най-изтъкнатия коментатор от „Ню Йорк Таймс“.

Вечерта бе доста напреднала, когато Доркас му прошепна на ухо:

— Шефе, търсят те по видеофона.

— Ти приеми съобщението.

— Лично за тебе е, шефе.

— Май ще се отърва най-после от този инструмент за изтезания! Тъкмо съм се настроил подходящо. Дюк, я ми донеси една брадва.

— Шефе! Търси те човекът, с когото си приказвахте дълго следобед.

— О! Защо не каза веднага?

Джубал се затътри до кабинета си, заключи вратата и седна пред видеофона. Дежурният блюдолизец веднага повика Дъглас.

— Доста се забавихте, докторе.

— Ами това си е моят видеофон, господин секретар. Понякога не си правя труда да се обаждам.

— Явно е така. Защо пропуснахте да ме осведомите, че Какстън е пропаднал пияница?

— Нима?

— Няма никакво съмнение! Отспивал си след ужасен гуляй в едно порутено хотелче, чак в Сонора.

— Радвам се, че са го открили. Благодаря ви, сър.

— Бил е задържан за скитничество. Няма да му предявят обвинение. Ще ви го предадат.

— Задължен съм ви, сър.

— А, не мислете, че ви правя голяма услуга! Наредих да го докарат при вас, както са го намерили — мръсен, брадясал и, както чух, вонящ като бъчва. Искам да видите що за бродяга е този човек.

— Нямам нищо против, сър. Кога да го очаквам?

— Куриерска кола е излетяла от Ногалес преди малко. При скорост четири пъти над звуковата ще пристигне скоро. Пилотът ще поиска разписка, че ви е предал Какстън.

— Ще я получи.

— И така, господин адвокат, аз си измивам ръцете. Очаквам вас и вашия клиент за участие в преговорите, независимо дали ще доведете онзи клеветник и алкохолик.

— Споразумяхме се. Кога?

— Утре в десет часа?

— Да, няма защо да се бавим. Съгласен съм.

Джубал слезе по стълбата и се показва навън.

— Джил! Ела тук, дете.

— Веднага, Джубал.

Тя затича към него, а един репортер се впусна по петите ѝ. Харшо му махна да се дръпне назад.

— Личен разговор — заяви непреклонно. — Ще обсъждаме семейни въпроси.

— За чие семейство става дума?

— За вашето. Някой е умрял. Хайде, разкарайте се!

Новинарят се ухили и го послуша. Джубал се наведе към ухото на Джил и каза тихо:

— В безопасност е.

— Бен?

— Да. Скоро ще бъде тук.

— Ох, Джубал!

Тя понечи да се разреве, но Харшо я хвана за раменете.

— Стига! Влез вътре, докато си овладееш нервите.

— Добре, шефе.

— Върви да се наплачеш, после си измий лицето. — Той застана до басейна. — Тишина! Едно съобщение. Беше ни приятно, но забавата свърши.

— У-у!

— Хвърлете този във водата. Стар човек съм, имам нужда и от почивка. Както и другите хора в дома ми. Дюк, събери бутилките. Момичета, отнесете храната.

Някои замърмориха, но по-съвестните укротиха колегите си. След десет минути гостите си бяха отишли.

А след двадесет пристигна Какстън. Офицерът от специалните служби в колата поднесе на Харшо готовия за подпис документ и се махна, а Джил вече хълцаше на рамото на Бен. Джубал го огледа изпитателно.

— Както чувам, къркал си цяла седмица.

Бен изпсува и пак погали Джил по гърба.

— Пиян съм като швиня, ама не съм пил.

— Какво стана?

— Не жнам. Ей тъй — не жнам!

След още час стомахът на Какстън бе промит старателно. Джубал му би няколко инжекции да премахне последствията от алкохола и барбитуратите. Вече беше изкъпан, обръснат и облечен в чисти дрехи, запозна се с Човека от Марс и го осведомиха набързо

какво е пропуснал, а през това време поглъщаше храна и чаша след чаша мляко.

Самият той нямаше какво да разкаже. В паметта му липсваха спомени от изминалата седмица. Загубил съзнание във Вашингтон и го събудили грубо в Мексико.

— Естествено, ясно ми е какво се случи. Натъпкали са ме с химия в някоя закътана стаичка и се изстискали всичко, което знам. Но нищо не мога да докажа. А кметът на онова градче и съдържателката на бардака, заедно с още куп свидетели, веднага могат да обяснят как се е кефил грингото. Не знам какво да направя.

— Тогава се откажи — посъветва го Джубал. — Отпусни се.

— Да пукна, ако...

— Тихо, тихо! Бен, още си жив... за което не ти давах големи шансове. А Дъглас ще прави каквото поискаме от него и даже ще му хареса.

— Я да си поприказваме за това по-сериозно. Мисля, че...

— Аз пък мисля, че оттук заминаваш направо в леглото. След още една чаша топло мляко, в което съм разтворил Тайното лекарство на доктор Харшо за тайни пияници.

Скоро Какстън хъркаше на воля. Джубал се запъти към спалнята си и среща Ан в коридора на втория етаж. Поклати глава уморено.

— Ама че ден беше, момиче.

— Вярно е. За нищо на света не бих го пропуснала и изобщо не искам да се повтори. Лягай си, шефе.

— След малко. Ан, какво толкова намирате в целувките на момчето?

Погледът ѝ се замъгли, после тя се ухили.

— Да беше опитал лично.

— Твърде стар съм да си променям наклонностите. Но ме интересува всичко, засягащо Майк. Нещо по-различно ли прави?

Ан се замисли.

— Да.

— И какво е то?

— Майк отдава на целувката цялото си внимание.

— Ха, голяма работа! И аз така правя. Е, преди доста време беше.

Ан клатеше глава.

— Не ме разбра. Целували са ме големи майстори в занаята. Но никога не забравяха всичко останало. Просто не могат. Както и да се опитват, все мислят за още нещо. Дали ще изпуснат последния автобус, дали мацето ще им бутне още тази вечер, дали ги бива в целувката... или пък се тревожат за пари, за работа, да не ги свари таткото, братът или половинката. Майк не е майстор... но когато целува, не върши нищо друго. Аз съм цялата му вселена и мигът трае вечно, защото той не бърза заникъде. Само целува. — Тя потрепери. — Изумително!

— Хъм...

— Никакво „Хъм“, дърт развратник такъв! Изобщо не разбираш.

— Така е. И за съжаление никога няма да разбере. Е, лека нощ... а, между другото, казах на Майк да залости вратата на стаята си.

Ан му се оплези.

— Все гледаш да развалиш всичко!

— Момчето напредва бързо. Няма нужда да го пришпорваме.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Конференцията бе отложена с още едно денонощие, което даде време на Каксън да се опомни, да изслуша подробностите от загубената за него седмица и да се „сближи“ с Човека от Марс — защото Майк грокна, че Джил и Бен са „водни братя“ и му поднесе чаша вода.

Бен вече знаеше какво означава това. И събитието го принуди да се вгледа в душевните си терзания. Измъчваше го близостта между Майк и Джил. Една седмица в пълна забрава напълно промени ергенските му настроения. Щом успя да остане насаме с Джил, веднага ѝ предложи да се оженят.

— Бен, моля те... — измънка тя, без да го погледне в очите.

— Но защо не? Имам си постоянна работа, здрав съм... или поне ще бъда, щом изхвърля от тялото си тези „коктейли на истината“. Но понеже още не съм, мога да говоря само правдиво. Обичам те. Искам да се ожения за тебе и да ти разтривам натъртените ходила. Да не съм твърде стар за тебе? Или си мислиш за някой друг?

— Нито едното, нито другото! Скъпи Бен... и аз те обичам. Но не ме питай точно сега, имам други... задължения.

Не успя да я разубеди.

Най-после осъзна, че Човека от Марс не му е съперник. Просто беше пациент на Джил. Един мъж, решил да свърже живота си с медицинска сестра, трябва да приеме факта, че жените с нейното призвание се отнасят майчински към пациентите си. А на Бен това му харесваше, защото ако Джилийн нямаше нрав, подходящ за нейната професия, едва ли щеше да я обикне. Не стана заради съблазнителните криви, които дупето ѝ описваше във въздуха, когато тя вървеше. Не беше и заради пищната гледка от другата страна. В края на краищата, той не беше пубертетче, заплеснато по габаритите на млечните жлези! Не, обичаше я заради самата нея.

И щом се налагаше понякога да отстъпва на второ място пред пациентите, които имаха нужда от Джил, да пукне, ако си позволи да

ревнува! А Майк беше чудесно хлапе — невинно и добродушно, както Джил го описваше.

Пък и не можеше да ѝ предложи път в живота, обсипан само с розови цветчета. Жената на един журналист също трябва да търпи. Случваше му се да обикаля незнайно къде седмици наред, както и да работи денонощно. Не би му харесало, ако Джил започне да се заяжда. Но не вярваше да се случи.

Щом стигна до съгласие със самия себе си, Бен с цялата си душа прие чашата вода от Майк.

Джубал бе поискал едnodневната отсрочка, за да помисли.

— Бен, когато ти ми стовари тези грижи на главата, веднага казах на Джилиън, че и пръста си няма да помръдна заради така наречените „права“ на момчето. Вече си промених решението. Няма да оставим всички козове в ръцете на правителството.

— Правилно. Не и в ръцете на тази администрация!

— Следващата ще е по-лоша. Бен, ти подценяваш Джо Дъглас.

— Евтин политикан, а и моралът му не струва повече!

— Вярно. Да не говорим за невежеството му. Но освен това е един доста съвестен началник на света. Дори по-добър, отколкото заслужаваме. Ще ми бъде забавно да поиграя покер с него... не би ме мамил и ще си плати дълга с усмивка на лицето. О, признавам, че е неподправен кучи син. Това не изключва възможността да е приятно старо момче. Поне е горе-долу свестен.

— Джубал, проклет да съм, ако те разбирам. Нали уж си бил почти сигурен, че Дъглас е наредил да ме очистят... и малко оставаше да го направят! Извъртял си какви ли не еквилибристики, за да ме отървеш и, за Бога, не знам как да ти изкажа благодарността си! Нима искаш да забравя, че Дъглас беше в дъното на всичко? Не на него дължа факта, че съм още жив. Би се радвал, ако пукна.

— Сигурно. Но ти позна — искам да забравиш.

— Как пък не!

— Ще бъде глупаво да не забравиш. Нищо няма да докажеш. И не ми дължиш благодарности. Не бих ти позволил да ми стовариш и това бреме. Не го направих заради тебе.

— А?

— Стана ми мъчно за едно момиченце, което се канеше да разбива стени с глава и най-вероятно да си намери белята накрая.

Направих го, защото тя беше гост в дома ми и бях длъжен да заместя баща ѝ в този случай. И защото тя преливаше от храброст и благородство, но беше достатъчно наивна да тръгне с голи ръце срещу моторен трион. А ти, мое цинично и грешно приятелче, знаеш всичко за трионите. Ако си толкова небрежен, че се натъкнеш на някой, който съм аз, че да се намесвам в твоята карма?

— Виж ти... Добре, Джубал, върви по дяволите, щом си се намесил в кармата ми. Ако изобщо имам карма.

— Да, спорен въпрос. Спортните коментатори разправят, че отборите „Свободна воля“ и „Предопределение“ завършили наравно. Както и да е. Бих отминал бездомник, проснал се в канавката. Благотворителността е като да лекуваш хемофилията. Истинският лек за тази болест е да оставиш всички хемофилици да кървят до смърт... преди да са наплодили болно поколение.

— Би могъл да ги стерилизираш.

— И да се правя на Господ? Но ние се отплеснахме от въпроса. Дъглас не е замислял убийството ти.

— Кой го казва?

— Казва ти го непогрешимият дъртак Джубал Харшо, застанал на амвона на своя пъп. Синко, ако един помощник-шериф пребие арестант до смърт, можеш да се обзаложиш, че окръжните съдии не биха допуснали това, стига да знаеха предварително. Но пред свършен факт си затварят очите, за да не обърнат колата наред път. В тази страна убийството никога не е било официална политика.

— Ще ти покажа материалите от моите разследвания на доста случаи.

Джубал размаха ръка с отегчение.

— Само казах, че не е официална. Но винаги е имало поръчкови убийства — от гръмки случаи като братята Кенеди до пребити нищожества, за които пускат няколко реда на осма страница. Само че никога не се е превръщало в политика и единствената причина да си жив е, че Джо Дъглас също не си служи с такива средства. Да, отвлекли са те нагло, разприказвали са те, а после са могли да те смачкат като парче тоалетна хартия. Но големият шеф не одобрява грубите игри и беше ли ги спипал, това щеше да им струва работата, ако не и нещо повече. — Джубал поспря да надигне чашата. — Тези бандити са най-обикновен инструмент. Не са преторианската гвардия

на Рим, издигала и сваляла цезарите. А ти кого би избрал за цезар? Печения юрист Джо, зубрил законите, когато още сме били свободна нация, а не главните сатрапи в една многоезична империя? Дъглас, който не понася убийствата? Или искаш да го изритаме от поста му — и това можем, ако го измамим — за да си навлечем един генерален секретар от страна, където животът не струва нищо, а убийствата са всекидневие? Ако това искаш, Бен, какво ще сполети следващия досаден репортер, тръгнал по тъмна безлюдна уличка?

Какстън не отговори.

— Вече казах — специалните служби са инструмент. Винаги се намират наемници, които харесват мръсната работа. Но колко мръсна ще стане, ако лишиш Дъглас от крехкото му мнозинство?

— Джубал, нима ми разправяш, че не бива да критикувам администрацията?

— Опазил ме Господ. Осите са създадени, за да жият. Но не е зле да огледаш както трябва новите мошеници, преди да се отървеш от старите. Демокрацията е нескопосана система. Единствената ѝ добра черта е, че е поне осем пъти по-приемлива от всяко друго управление. А най-страшният ѝ недостатък е, че водачите са огледален образ на своите избиратели. Долнопробни, но какво друго да очакваш? Така че вгледай се в Дъглас и помисли над факта, че в своето невежество, тъпота и себичност той е същински среден американец, но с един-два пръста над тълпата. После се обърни и виж кой ще го замести, ако неговото правителство бъде съборено.

— Едва ли ще има разлика.

— Винаги има разлика! Между „лошо“ и „по-лошо“ е доста по-болезнена, отколкото между „добро“ и „по-добро“.

— Е, какво искаш от мен?

— Нищо — увери го Харшо. — Това шоу аз го уреждам. А от тебе очаквам да не дъвчеш прекалено Джо Дъглас за предстоящото споразумение... може и да го похвалиш за неговата „сдържаност, достойна за държавник“...

— Ей сега ще се издрайфам!

— Гледай да си улучиш шапката. Ще ти кажа какво съм намислил. Първото правило, когато яздиш тигър, е да се хванеш здраво за ушите му.

— Стига надут фрази. Каква е хитрината?

— А ти стига си се правил на тъп. Майк е имал лошия късмет да наследи богатство, за което и Крез не е могъл да мечтае... отгоре на всичко и достъп до власт според политико-юридически прецедент, несравним по нелепостта си, откакто държавният секретар Фол бил осъден, че взел подкуп, а Доени бил оправдан, че му го пробутал. Не ме интересуват глупостите от рода на „княз по рождение“. Нито смятам богатството за „негово“. Не го е заслужил, но дори да беше, собствеността съвсем не е простата и ясна идея, за каквата я смятат повечето хора.

— Би ли повторил?

— Притежанието е една сложна абстракция, мистично отношение. Бог ми е свидетел, че нашите юристи още повече заплетоха нещата, но дори не подозирах докъде се е стигнало, преди да се набърка и Марс... Марсианците не притежават нищо, дори телата си.

— Я почакай, Джубал. Дори животните имат собственост. А марсианците не са зверове. Имат си цивилизация с градове и всичко останало.

— Да. „Лисиците си ровят дупки, а пък птичките свиват гнезда.“ И никой не разбира по-добре принципа „мое и чуждо“ от едно куче-пазач. Но не и марсианците. Освен ако разглеждаш съвместното владение на всичко от милиони или милиарди старши граждани (за тебе може би „призраци“) като притежание.

— Ей, Джубал, ти какво мислиш за тези „Стари“?

— Официалната версия ли да ти изложа?

— Не. Питам за твоето мнение.

— Мисля, че са набожни глупотевини, подходящи за наторяване на градинки... но суеверието е набито в главата на момчето толкова отрано, че няма никаква надежда да размисли.

— И Джил говори, като че вярва в това.

— От мен ще чуеш същите приказки. Най-обикновена вежливост. Една от най-милите на сърцето ми приятелки вярва в астрологията. Никога не бих я оскърбил с искреното си мнение. Способността на хората да вярват в онова, което за мен е почти невероятно, е направо неизчерпаема. Всяка вяра ми намира свата на умствен мързел, но вярата на Майк в „Старите“ не е по-неразумна от

убеждението, че динамиката на вселената може да бъде променена с молитви за дъжд.

— Ъ-ъ... Джубал, признавам си, още имам съмнения дали безсмъртието все пак не е факт. Обаче много се радвам, че духът на моя дядо не ми казва какво да правя. Страшно опак старец беше.

— И моя. Какъвто съм и аз. Но има ли изобщо основание един гражданин да бъде лишен от правата си, само защото е умрял? Избирателният район, където израснах, се славеше с множеството си „мъртви души“ при всяко гласуване. Почти марсианска хитрина по дух. Все едно. Трябва да допуснем, че нашето момче Майк не може да притежава нищо, защото Старите вече владеят всичко. Доста се препотих, докато му обясня, че той има над един милион акции в „Лунар Ентърпрайзис“, заедно с патентите за двигателя „Лайл“, да не говорим за останалото имущество и ценни книжа. Изобщо не ми помогна обстоятелството, че предишните собственици са мъртви — това ги превръща в „Стари“, а Майк никога не би припарил до личните дела на Старите.

— Ох... по дяволите, той е невменяем.

— Разбира се! Момчето не може да се разпорежда със собствеността си, защото не вярва в мистичните ѝ свойства, както аз не вярвам в призраци. Бен, цялото имущество на Майк се състои от една четка за зъби, а той дори не подозира, че я има. Ако му я отнемеш, ще си каже, че Старите сигурно са одобрили промяната. — Джубал сви рамене. — Невменяем. Няма да позволя да се стигне до обсъждане на този въпрос... защото я познай кой ще бъде определен за негов попечител?

— Ха! Дъглас или някой от блюдолизците.

— Сигурен ли си? Припомни си състава на Върховния съд. Дали пък попечителят няма да се казва Савонавонг? Или Наги? Или Кунг?

— Уф... може и да си прав.

— При подобен избор момчето едва ли ще се радва на дълъг живот. Или пък ще доживее дълбоки старини в някоя градина на удоволствията, откъдето не се бяга лесно като от „Бетесда“.

— Какви са плановете ти?

— Властта, която Майк привидно държи в ръцете си, е твърде опасна. Ще я дадем на друг.

— Нима може да се откаже от толкова пари?

— Не може. Ако просто ги зареже, ще промени изцяло равновесието на силите... и веднага ще предизвика дело за назначаване на попечител. Значи ще принудим тигъра да тича като луд, а ние ще се държим за ушите му с надеждата да не паднем. Бен, нека сега ти нахвърлям основния замисъл... а ти се постарай да откриеш слабите места. Не се занимавай с правните уловки. Тях ще ги съчинят юрисконсултите на Дъглас, а аз ще ги държа под око. Искам да прецениш дали има политически шанс за успех. Ето какво ще направим...

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Дипломатическата делегация на Марс пристигна в Двореца на властта сутринта на следващия ден. Незнаещият що е амбиция претендент за трона на Марс, познат и като Майк Смит, изобщо не умуваше над целта на това пътуване. Просто му се радваше. Летяха с взет под наем аеробус от „Грейхаунд“. Майк седеше в панорамния купол с Джил от едната си страна и Доркас от другата, зяпаше възторжено, а момичетата му сочеха разни чудеса и бъбреха неспирно. Седалката бе предназначена за двама пътници, така че възникна сгряваща душата близост. Бе прегърнал през рамо и двете, опитваше се да грокне и не би изпитал по-силно щастие, дори да се намирал под триметров слой вода.

За пръв път можеше да види част от земната цивилизация. Когато го изведоха от „Защитник“, не възприемаше нищо. Каквото видя по време на краткия полет с такси преди десет дни, не го грокна. А оттогава светът му се ограничаваше с къщата и басейна, градината с нейните дървета, треви и цветя. Дори не бе припарил до портата на имението.

Но вече натрупа опит. Знаеше що е прозорец, разбираше, че мехурът наоколо е за да гледа през него и че вижда градове. Момичетата му помагаша да се ориентира по електронната карта на информационното табло. Досега не подозираше, че хората използват карти. Изпита сладка носталгия по дома, когато за пръв път грокна картата. Вярно, беше неподвижна и мъртва в сравнение с онези, които използваше неговата раса... но си оставаше карта. Дори и такава, беше марсианска по същността си и Майк я хареса.

Мина над триста километра разнообразни пейзажи, повечето — разпрострял се свръхград, наслаждаваше се на всеки сантиметър и усилено се стараеше да грокне. Стъписа се от мащабите на човешките градове, от трескавото оживление в тях, толкова различно от спокойните като манастирска градина селища на марсианците. Струваше му се, че човешкият град би трябвало да се изхаби почти в мига на създаването си. Толкова преливаше от преживявания, че само най-силните духом сред Старите биха могли да бродят по опустелите

улицы и да грокнат в несмутим размисъл случките и чувствата, струпали се в неизброими слоеве тук. В редките, страшни и чудесни посещения на изоставени градове на Марс той се вълнуваше така, че наставниците му ги спряха, защото грокнаха, че не е достатъчно силен.

Въпросите към Джил и Доркас му помогнаха да грокне възрастта на града. Бил основан преди около два земни века. Но земните мерки за време нямаха никакъв вкус и аромат за него, той ги превърна в марсиански — три пълни и три очакващи пълнота ($34 + 33 = 108$) години.

Ужасяващо и прекрасно! Сигурно тези хора вече се готвеха да оставят града на мислите му, преди да е рухнал от напрежение и да престане да съществува... но според мерките за време този град беше „само едно яйце“.

Майк предвкушаваше как би могъл да се върне във Вашингтон след век или два, за да върви по безлюдните улици, да се сближи с необхватната болка и красота, да гроква жадно, докато се превърне във Вашингтон, а градът — в него... ако вече е силен тогава. Остави мисълта да узрее, защото му предстоеше да расте и да расте, преди да достигне способността за съхраняване и възхваляване на могъщото страдание, събрано в този град.

Пилотът от „Грейхаунд“ зави на изток по нареждане за отклоняване от обичайните маршрути (причината беше в присъствието на Майк, но той не би и помислил за това) и така Човека от Марс видя морето.

Наложи се Джил да го увери, че под него има вода. Доркас добави, че сега летят над Атлантическия океан и му показва бреговата линия на картата. Откакто се помнеше, Майк знаеше, че по-близката до Слънцето планета е почти изцяло покрита от водата на живота. Напоследък научи и че тези хора се отнасят безгрижно към богатството си. Преодоля и най-трудното препятствие в грокването на марсианското вероучение — водната церемония не изискваше вода във всички случаи. Водата беше символ на същността, прекрасна, но не непременно необходима.

А сега откри, че да познаваш една абстракция не е същото като да се сблъскаш с веществената действителност. Атлантическият океан го изпълни с такова страхопочитание, че Джил каза рязко:

— Майк! Да не си посмял!

Той прекъсна прилива на емоции и го съхрани за по-късно. После се загледа в прострялата се до хоризонта вода и се опита да я измери, докато в главата му забръмчаха тройки на степен и степени на степените.

Когато кацнаха върху Двореца, Джубал подвижна:

— Момичета, не забравяйте да се движите в каре около него, а стигне ли се дотам, настъпвайте и ръгайте с лакти. Ан, ти ще носиш тогата си, но това не е причина да не смачкаш нечий крак, ако те блъснат. Или ще се притесняваш?

— Успокой се, шефе. Никой не смее да блъсне Свидетел. А аз съм на обувки с токове и тежа повече от тебе.

— Добре. Дюк, кажи на Лари да се върне с аеробуса възможно най-скоро.

— Грокнах, шефе. Не се нервирай.

— Ще се нервирам колкото си искам. Да вървим.

Харшо, четирите момичета, Майк и Какстън излязоха от колата и тя отлетя веднага. Площадката за кацане не беше претъпкана, но не липсваха хора. Един мъж ги доближи и подхвана енергично:

— Доктор Харшо? Аз съм Том Брадли, старши административен помощник на генералния секретар. Вие трябва да отидете в кабинета му. Искате да говори с вас преди началото на конференцията.

— Не.

Брадли примигна.

— Изглежда не ме разбрахте. това са лични указания на генералния секретар. О, да — той добави, че нямал нищо против и Смит да дойде... тоест, Човека от Марс.

— Не. Отиваме направо в залата. Накарайте някой да ни заведе дотам. А за вас имам специално поръчение. Мириам, дай ми писмото.

— Но, доктор Харшо...

— Вече казах „не“! А вие незабавно ще отнесете това на господин Дъглас и ще ми върнете разписката, че го е получил.

Джубал се подписа на плика, притисна палеца си върху подписа и връчи писмото на Брадли.

— Кажете му, че искам да го прочете на минутата, преди конференцията.

— Но генералният секретар изрази желание да...

— Генералният секретар всъщност е изразил желание да получи това писмо. Млади човече, надарен съм със способността да виждам бъдещето. Предсказвам ви, че утре няма да заемате тази длъжност, ако се забавите още малко.

Брадли каза припряно:

— Джим, поemi ги — и отпраши нанякъде с плика в ръка.

Джубал въздъхна. Изтощи се, докато съчини писмото. Дватама с Ан будуваха почти цялата нощ и отхвърляха вариант след вариант. Джубал имаше намерението да уреди всички проблеми публично, но изобщо не се стремеше да свари Дъглас неподготвен.

По заповед на Брадли до тях застана друг мъж. Харшо го прецени с поглед и разбра, че вижда един устремил се нагоре кариерист, готов да върши мръсната работа на властниците. Мъжът се усмихна.

— Доктор Харшо, аз съм Джим Санфорт, секретар по печата на генералния секретар. Отсега нататък ще играя ролята на буфер за вас — ще уреждам пресконференциите и останалите дреболии. За съжаление трябва да кажа, че не всичко е готово за конференцията. В последния момент бяхме принудени да изберем по-голяма зала. Мисля, че...

— А аз мисля, че веднага ще отидем в тази зала.

— Господине, не ме разбрахте. Там все още опъват кабели, нагласят осветление, гъмжи от репортери и...

— Чудесно. Ще си побъбрим с тях.

— Не, докторе. Според получените от мен указания...

— Младежо, вземете си указанията, сгънете ги докато останат само остри ръбове и си ги пъхнете някъде по ваш избор. Ние дойдохме тук с една-единствена цел — да участваме в конференция, открита за обществеността. Щом началото ѝ се отлага, ще говорим с журналистите в същата онази зала.

— Но...

— Държете Човека от Марс на един доста проветрив покрив. Гласът му се извиси: — Няма ли тук някой досетлив човек, за да ни заведе където трябва?

Санфорт преглътна на сухо и каза:

— Моля, последвайте ме.

Освен гъмжилото от новинари и техници в залата имаше грамадна овална маса, кресла и няколко по-малки маси до стените. Майк бе забелязан веднага и протестите на Санфорт не възпряха тълпата. Но непреклонният квадрат от амазонки помогна на Човека от Марс да стигне до масата. Джубал го настави с Джил и Доркас от двете му страни, а Честният свидетел и Мириам седнаха на втората редица. След това Харшо не направи нищо, за да предотврати въпросите и атаката на камерите. Майк знаеше предварително, че хората тук ще вършат странни неща и Джил го предупреди да не се поддава на внезапни хрумвания, без изричното ѝ разрешение.

Той понесе бъркотията със сериозно спокойствие. Джил му държеше ръката и му вдъхваше увереност.

Джубал искаше да ги снимат колкото се може повече. А от въпросите не се боеше. Многобройните разговори с Майк го убедиха, че никой репортер няма да изтръгне нищо от момчето, без самият Харшо да се притече на помощ. Навикът на Човека от Марс да приема въпросите буквално, да отговаря точно и да млъква правеше невъзможно извличането на опасни сведения от него.

И на повечето въпроси отговаряше с „Не знам“ или „Моля, не разбирам“.

Кореспондент на „Ройтер“, който явно очакваше разгорещени дебати по наследството на Смит, опита предварително да провери способността му да се справи с положението.

— Господин Смит, какво знаете за законите, уреждащи наследяването?

Майк съзнаваше, че трудно гроква човешката идея за собственост, особено завещаването и наследяването. И затова реши да се придържа към буквалния текст на книгата... Джубал почти веднага позна, че цитира „Наследяване и завещаване“ от Илай, глава първа.

Майк повтаряше точно и безизразно прочетеното, страница след страница, докато в залата постепенно настъпи тишина, а гръклянът на злополучния журналист подскачаше страдалчески.

Джубал му позволи да продължи, докато всеки присъстващ вече знаеше повече, отколкото би желал, за дарения, наследствен дял на преживял съпруг, зестра, права на родствениците по пряка и съребрена линия, поименно посочване в завещание...

Накрая каза:

— Достатъчно, Майк.

Човека от Марс го погледна недоумяващо.

— Но има още.

— По-късно. Някой има ли въпрос по друга тема?

Репортер от лондонски седмичник веднага изскочи напред с въпрос, по-близък до интересите на издателя му:

— Господин Смит, както научихме, вие харесвате момичетата. А целувал ли сте някога момиче?

— Да.

— Хареса ли ви?

— Да.

— Но колко ви хареса, все пак?

Майк не се поколеба и за миг.

— Целуването с момичета е добро — обясни на множеството. — В сравнение с тях и комарджийските страсти бледнеят.

Оваците го стреснаха, но усети, че Джил и Доркас не се страхуват. Самите те се опитваха да потиснат шумния израз на удоволствие, който той още не можеше да научи. Затова уталожи уплахата си и зачака.

От по-нататъшни въпроси го спаси велика радост. Видя позната фигура на един страничен вход.

— Братко мой доктор Махмуд! — извика Майк и в изблик на възлудие продължи на марсиански.

Семантикът в екипажа на „Защитник“ му махна с ръка, засмя се и отговори със същите разтърсващи слуха звуци. Двамата продължиха беседата си чрез нечовешките символи — Майк в неспирен поток, Махмуд не толкова бързо. Беше като да слушаш нападението на носорог срещу ламаринена барака.

Новинарите понасяха това търпеливо, записваха, за да впечатлят публиката. Накрая един се реши да ги прекъсне:

— Доктор Махмуд, какво си казахте?

Махмуд отвърна с отчетливо оксфордско произношение:

— В общи линии репликата ми се свежда до следното: „Моля те, мило момче, говори по-бавно“.

— А той какво ви каза?

— Останалото е лично и едва ли интересува някого. Поздрави, нали разбирате. Стари приятели сме.

След това пак се разбъбри на марсиански.

Майк разказваше на своя воден брат всичко, което му се случи откакто се видяха за последен път, за да грокнат заедно... но преценката му какво да сподели се опираше на марсианските схващания. Говореше преди всичко за своите нови водни братя и аромата на всеки от тях... за кротката вода, която беше Джил... за дълбочината на Ан... за странния и още не грокнат в пълнота факт, че Джубал ту напомнял за яйце, ту за някого от Старите, но не бил нито едното, нито другото... за безмерния океан, неподдаващ се на грокване...

Махмуд нямаше много за разказване, защото не бе преживял кой знае какво според марсианските понятия. Една пиянска вакханалия, от която се срамуваше. После цял ден лежа по лице в джамията на Вашингтон, но още не бе грокнал последствията от това и не искаше да ги споделя. Нямаше нови водни братя.

След малко прекъсна разговора с Майк и протегна ръка на Джубал.

— Вие трябва да сте доктор Харшо. Валънтайн Майкъл Смит смята, че вече ви е представил. По своему, разбира се.

Джубал го огледа добре, докато се ръкуваха. Този мъж изглеждаше като типичния британец, любител на лова и други празноглави спортове, дори с уж обикновените си скъпи дрехи и строго подрязаните мустаци. Но мургавата кожа и носът сочеха произход някъде от Близкия изток. Харшо не понасяше особено добре хората с фалшива фасада. Беше готов да яде студен качамак, но не и съвършено синтетично „филе“.

Обаче Майк смяташе съмнителния тип за свой приятел, значи си оставаше „приятел“ и за Джубал, докато обстоятелствата му подсказват друго поведение.

А в очите на Махмуд, Джубал Харшо беше музеен експонат на явния „янки“ — вулгарен, облечен неподходящо за случая, гръмогласен, вероятно невеж и почти сигурно с обноски на селяндур. Очевидно и професионалист, което според Махмуд само влошаваше положението, защото неговият опит сочеше, че американските специалисти в професията си са зле образовани и тесногръди. Просто добри изпълнители. Всъщност отнасяше се с презрение към всичко американско. Невероятната гмеж от религии, кухнята (и ако това беше

кулинарно изкуство!!!), маниерите, неугледната архитектура и болнавото изкуство. И тяхната сляпа, нагла увереност в собственото превъзходство, след като времето им бе отдавна отминало. А техните жени... Те го дразнеха най-много — нескромни натрапнички с кльощави недохранени тела, които въпреки това му напомняха смущаващо за хуриите в мюсюлманския рай. И ето, четири от тях са седнали около Валънтайн Майкъл Смит на среща, където би трябвало да присъстват само мъже...

Но Валънтайн Майкъл ги представи, при това гордо — включително и четирите излишни същества от женски пол — като свои водни братя, а с това наложи на Махмуд задължение, по-обвързващо, отколкото към синовете на собствения му чичо. Защото Махмуд бе видял марсианците в собствената им среда, познаваше тяхната бедност (по земните стандарти)... и се бе докоснал донякъде — а за още много неща се досещаше — до техните културни скъпоценности. И грокна върховната ценност — отношенията между личностите.

Е, нямаше избор. Бе споделил водата с Валънтайн Майкъл и сега трябваше да оправдае доверието на своя приятел. Надяваше се всички тези янки поне да не са безнадеждни простаци.

Затова се усмихна сърдечно.

— Валънтайн Майкъл ми обясни с особена гордост, че всички вие сте... — добави дума на марсиански, — ... за него.

— Моля?

— Водно братство. Разбирате ли?

— Гроквам.

Махмуд се усъмни, но продължи, без да се запъне:

— И тъй като се намирам в същата връзка с него, отправям към вас молба да ме смятате за член на семейството. Вече чувах името ви, доктор Харшо, а това трябва да е господин Какстън. Виждал съм снимката ви във вашата рубрика. Но нека проверим ще мога ли да разпозная дамите. Вие сигурно сте Ан.

— Да, тя е. Но в момента носи тогата.

— Разбира се. По-късно ще ѝ поднеса почитанията си.

Харшо го представи на останалите... и Джил го смая, произнасяйки подходящото уважително обръщение към воден брат. Говореше с три октави по-високо, отколкото би си позволил

марсианец, но с раздираща гърлото чистота на произношението. Беше от десетината думи, които се научи да казва, сред стоте, горе-долу достъпни за разума ѝ в момента. Но тази владееше безпогрешно, защото я чуваше и изричаше често.

Доктор Махмуд се ококори — може би тези не бяха от обикновените необрязани варвари... а и младият му приятел имаше особено силна интуиция за хората. Незабавно отвърна на Джил с правилното почтително обръщение и се наведе да целуне ръката ѝ.

Джил долови радостта на Майк. Успя да изграчи най-кратката от деветте форми за приветствие към воден брат... макар че не я грокваше и не би помислила да предложи (на английски) най-близкото човешко биологическо съответствие на мъж, когото е срещнала току-що!

Махмуд разбираше смисъла на думата и я прие в символичното значение, а не в буквалното (неосъществимо при хората). Продължи беседата в същия стил. Но Джил се изчерпа. Не го разбра и не можеше да му отговори дори на английски.

Тогава я осени вдъхновението. На масата бяха наредени кани с вода и по няколко чаши. Тя веднага напълни една чаша.

Погледна Махмуд в очите и изрече сериозно:

— Вода. Нашето гнездо е твое.

Докосна течността с устни и поднесе чашата на Махмуд. Той ѝ отвърна на марсиански, видя, че не го разбира, и преведе:

— Който споделя вода, споделя всичко.

Отпи глътка и понечи да върне чашата, но се усети навреме и я подаде на Харшо.

— Не говоря марсиански, синко — каза Джубал. — Но ти благодаря за водата. Дано никога не изпиташ жажда.

Изпразни една трета от чашата и я връчи на Бен, който се обърна тържествено към Махмуд:

— Да се сближим. Водата на живота ни сближава.

Отпи. Беше ред на Доркас. Но тя се поколеба.

— Доктор Махмуд, нали разбирате колко сериозно е това за Майк?

— Да, госпожице, разбирам.

— Е, добре... същото е и за всички нас. Разбирате, нали? Грокват ли?

— Гроквам в пълнота... иначе щях да откажа този дар.

— Чудесно. Нека винаги пиете до насита. Дано яйцата ни споделят едно гнездо.

Две сълзи се плъзнаха по бузите ѝ и тя побърза да предаде чашата на Мириам, която ѝ прошепна:

— Хлапе, стегни се. — И с лице към Махмуд добави: — Гнездо, вода, живот. — Отпи. — Братко наш!

Чашата се върна в ръцете на Махмуд. Той допи остатъка от водата и промълви на арабски:

— „Щом съчетаеш делата си с техните, те стават твои братя.“

— Амин — одобри Джубал.

Доктор Махмуд го стрелна с поглед, но реши засега да не разпитва дали Харшо наистина го е разбрал. Времето и мястото не подхождаха за разговори, които можеха да разбудят собствените му съмнения и тревоги. Но както винаги усети сиянието в душата си от водния ритуал... колкото и да приличаше на ерес.

Притичалият помощник по протокола прекъсна рязко размишленията му.

— Вие сигурно сте доктор Махмуд. Докторе, мястото ви е от другата страна на масата. Моля, елате с мен.

Махмуд се усмихна благо.

— Не. Мястото ми е тук. Доркас, ще ми позволиш ли да си придърпам кресло и да седна между тебе и Валънтайн Майкъл?

— Разбира се. Ей сега ще ти направя място.

Помощникът едва не затропа с крак по пода.

— Доктор Махмуд, моля ви! Според схемата сте настанен в отсрещния край! Генералният секретар ще влезе всеки момент, а тук още гъмжи от репортери и Бог знае още какви... Просто не знам какво да правя!

— Ами върви да го правиш другаде, момченце — посъветва го Джубал.

— Какво? Вие кой сте? Има ли ви в списъка?

Той разтревожено се взря в схемата на залата.

— Ти пък кой си? — сопна се Харшо. — Да не си обекелнер? Аз съм Джубал Харшо. Ако името ми липсва в твоето списъче, можеш да го скъсаш. Виж какво, приятелче, щом Човека от Марс иска доктор Махмуд да е до него, въпросът е приключен.

— Но не може да седне тук! Креслата около масата са запазени за първите министри, ръководителите на делегации, членовете на Върховния съд и равните на тях по ранг... а не знам къде да ги сместя, ако се появи още някой... има място и за Човека от Марс, разбира се.

— Разбира се — подсмихна се Джубал.

— И не подлежи на обсъждане, че доктор Махмуд трябва да бъде близо до генералния секретар, за да е готов да му превежда. Налага се да кажа, че не проявявате желание да ми съдействате.

— Ей сега ще ти помогна. — Джубал издърпа листа от ръцете на чиновника. — Хъм... я да видим. Човека от Марс ще седи срещу генералния секретар, значи почти на мястото, където е в момента. В такъв случай... — той сграбчи химикалка и нападна схемата, — ...половината, оттук дотам, принадлежи на Човека от Марс. — Джубал начерта кръстчета и ги свърза с дебела дъга, после задраска имената в тази половина на схемата. — Ето, свърших ти половината работа, защото аз ще настаня хората от нашата страна.

Чиновникът от протокола беше твърде ужасен, за да проговори. Устните му се кривяха, но не се чуваха никакви звуци. Джубал го изглежда кротко.

— Проблем ли има? Аха, забравих да го потвърдя. — И надраска под поправките: „Дж. Харшо от името на В. М. Смит“. — Тичай при началника си, синко, и му покажи това. Напомни му от мен да погледне пак правилата за приемане на държавни глави от приятелски планети.

Бюрократът пак отвори уста и отпраши към другия край на залата, без да я затвори. Върна се, подтичващ след доста по-възрастен мъж. Новодошлият започна безпрекословно:

— Доктор Харшо, аз съм Ларю, началникът на протокола. Наистина ли имате нужда от половината маса? Доколкото съм осведомен, делегацията ви е малобройна.

— Това няма нищо общо.

Ларю се усмихна покровителствено.

— Боя се, че има. Изчерпах всякакви възможности. Почти всеки висш държавен служител реши да присъства. Ако очаквате още някого — макар че трябваше да ме уведомите предварително — ще наредя да сложат още една маса зад двете места, определени за господин Смит и за вас.

— Не.

— Боя се, че имаме само тази възможност. Съжалявам.

— Да, аз също съжалявам... вас. Защото ако половината маса не бъде отделена за Човека от Марс, ние ще напуснем залата. Съобщете на генералния секретар, че сте виновен за провала на конференцията, защото се държахте грубо с Човека от Марс.

— Не говорите сериозно, нали?

— Вие не проумяхте ли още какво ви казах?

— Ами... приех го като шега.

— Не ми е до шеги, синко. Смит или е висш ръководител на друга планета, пристигнал на официално посещение при висшия ръководител на тази планета, следователно може да си води лакеи и танцьорки, стига да иска... или е обикновен турист и няма право на никакви държавни почести. Няма да стане наполовина така, наполовина иначе. Огледай се, преброй „висшите държавни служители“ и помисли щяха ли да бъдат тук, ако смятаха Смит за турист.

Ларю изрече бавно:

— Но няма подобен прецедент.

Джубал изпръхтя.

— Ей сега влезе шефът на делегацията от Лунната република. Върви да кажеш на него, че няма прецедент. Но побързай да отскочиш, защото чувам, че бил злонравен. Синко, аз съм стар човек, недоспал съм и не е моя работа да те учя на прости неща. Предай на господин Дъглас, че ще се видим някой друг ден, когато е готов да ни посрещне достойно. Хайде, Майк.

Харшо започна да се надига мъчително от креслото, а Ларю избълва припряно:

— Не, моля ви, доктор Харшо! Ще освободим тази половина от масата. Аз ще... все едно, ще измисля нещо. Ваша е.

— Така е по-добре — промърмори Джубал, но още не седнаше. — А къде е марсианското знаме? И какво ще кажете за почестите?

— За съжаление не ви разбирам.

— Не помня друг път да съм имал такива проблеми с английския език. Я погледнете... нали флагът на Федерацията е окачен зад мястото на генералния секретар? Защо знамето на Марс не е на стената зад нас?

Началникът на протокола примигна.

— Признавам, че ме изненадахте. Не знаех, че марсианците имат знаме.

— Няма. Но едва ли ще ви стане ясно какъв еквивалент на държавните почести използват. — „И на мен не ми е ясно, момче, но карай да върви!“ — Затова ще проявим снисхождение, ще бъде достатъчен и един жест от ваша страна. Мириам, искам лист... ще изглежда горе-долу така.

Харшо очерта правоъгълник и нарисова в него традиционния човешки символ за Марс — кръг със стрелка, сочеща нагоре и надясно.

— Полето да е бяло, знакът — червен. Естествено, редно е да бъде избродирано на коприна, но с един чаршаф и малко боя всеки скаут ще се справи. Вие бил ли сте скаут?

— Да, но... много време мина оттогава.

— Добре. Значи знаете, че за скаутите невъзможни неща няма. Сега да преминем към почестите. Ще пуснете „Мирът е висше благо“, когато влезе генералният секретар, нали?

— О, да, задължително е.

— Значи ще трябва да последва и химнът на Марс.

— Но как бихме могли?... Дори да има химн, ние не разполагаме със запис. Доктор Харшо, моля ви да проявите разбиране!

— Синко, напълно ти разбирам проблемите. Дойдохме тук за неофициална среща в ограничен състав. И заварихме цирк. Е, щом ще правите цирк, нека има и слонове. Ясно ни е, че не можете да изпълните на живо марсианска музика, както с дървена свирка не се изпълнява симфония. Но поне симфония можете да пуснете. Грокнахте ли? Тоест, схванахте ли мисълта ми? Нека бъде „Симфония на деветте планети“. Нагласете записа в началото на частта „Марс“.

Ларю се замисли дълбоко.

— Да, предполагам, че това ще можем да го уредим. Но... доктор Харшо, нямам пълномощията да ви обещаю държавни почести дори в този импровизиран вид.

— Не ви стига смелост — неприязнено отвърна Джубал. — Ние поискахме цирковото представление. Затова кажете на господин Дъглас, че ще се върнем, когато освободи малко време за нас. Беше ми приятно да си поговорим, синко. Следващия път намини през кабинета на генералния секретар да се видим... ако още си тук.

Той отново повтори драматичния опит да откъсне старото си крехко тяло от креслото.

Ларю измънка:

— Доктор Харшо, моля ви, не си тръгвайте! Всъщност... генералният секретар няма да влезе, докато не го уведомя, че всичко е готово. Позволете ми поне да видя какво може да се направи. Съгласен ли сте?

Харшо се отпусна и изпъшка.

— Оправяйте се както знаете. Но докато сте тук, да ви обърна внимание на още нещо. Чух някаква разправия преди малко. Изглежда неколцина от екипажа на „Защитник“ се опитваха да влязат. Те са приятели на Смит, така че пуснете ги. Ние ще ги настаним. Тъкмо ще запълним нашата половина.

Харшо въздъхна и си разтри кръста.

— Разбира се, господине.

Ларю се отдалечи след скован поклон, а Мириам прошепна:

— Шефе, да не се сецна в кръста, докато правеше стойки на ръце оная вечер?

— Тихо, момиче, че ще те напляскам.

Джубал огледа доволно запълващата се зала. Бе казал на Дъглас, че настоява за „спокойни, неофициални“ преговори, защото знаеше, че съобщението ще притегли овластените и жадните за власт, както светлината привлича мушиците. Сега беше сигурен, че тези надменни бюрократи ще се държат с Майк като с владетел... а цял свят ще ги гледа. Нека после се опитат да тормозят момчето!

Санфорт вече подканваше журналистите да напуснат залата, а нещастният помощник по протокола подскачаше като нервна бавачка с твърде много дечица наоколо. Изтъкнатите господа продължаваха да прииждат и Джубал стигна до очевидния извод, че Дъглас изобщо е нямал намерение да започнат преди единадесет часа и всички тук са били осведомени. Явно този промеждутък трябваше да бъде запълнен със срещата, която Харшо отказа. Е, той нямаше нищо против протакането.

Влезе и лидерът на Източната коалиция. По собствено желание господин Кунг не бе смятан за водач на делегация. От формалната гледна точка на протокола беше обикновен член на Общото събрание. Но Джубал не се учуди, когато помощникът по протокола заряза

всичко друго и се втурна да настани главния политически противник на Дъглас близо до мястото, отредено за генералния секретар. Това само затвърди убеждението му, че Дъглас никак не е глупав.

Доктор Нелсън, хирургът на „Защитник“, и капитан Ван Тромп, капитанът на кораба, влязоха заедно и бяха поздравени щастливо от Майк. Джубал също беше доволен, защото така момчето получи възможност да прави нещо пред камерите, а не да седи като мумия. Самият той се възползва от паузата, за да настани отново своите хора. Креслото на Майк беше точно срещу мястото на генералния секретар. За себе си запази позицията вляво от Майк, откъдето можеше да го докосне лесно. Момчето имаше смътна представа за проявите на любезност и Джубал уговори с него незабележими знаци — „стани“, „седни“, „поклони се“, „ръкувай се“ — също като в обездката на расов кон, но за разлика от животното, обучението на Майк продължи точно пет минути, преди да усвои системата съвършено.

Махмуд поздрави колегите си и се върна при Джубал.

— Докторе, капитанът и хирургът също са водни братя на нашия брат, а Валънтайн Майкъл искаше до скрепим връзката отново с воден ритуал между всички нас. Помолих го да почака. Одобряваш ли?

— А? Но да, разбира се. Не пред цялата тази сган. — „По дяволите, колко ли водни братя има момчето?“ — Вие тримата ще можете ли да дойдете с нас, когато си тръгнем? Ще хапнем нещо и ще си поприказваме на спокойствие.

— За мен ще бъде чест. Сигурен съм, че и те ще дойдат.

— Добре. Доктор Махмуд, сещаш ли се за други братя на нашия млад брат, които биха могли да се появят?

— Не. В екипажа на „Защитник“ няма други. — Махмуд предпочете да не зададе същия въпрос, за да не покаже колко се смути от новите връзки, наложени му от водния ритуал. — Ей сега ще кажа на Свен и на Стареца.

Харшо забеляза влезлия папски нунций, който се настани до масата. Усмихна се незабележимо. Ако онзи дългоух некадърник Ларю още се съмнява дали конференцията е официална, най-добре да се успокои вече!

Някой потупа Джубал по рамото.

— Тук ли се е настанил Човека от Марс?

— Тук.

— Аз съм Том Бун... сенатор Бун. Имам за него послание от Архиепископ Дигби.

Джубал насили кората на главния си мозък да превключи на пета скорост.

— Сенаторе, аз съм Джубал Харшо... — побутна Майк да стане и да протегне ръка, — ...а това е господин Смит. Майк, запознай се със сенатор Бун.

— Как сте, господин сенатор? — изрече Човека от Марс с безупречния тон на възпитаничка от школа за благородни девици.

Взря се с любопитство в Бун. Вече успя да си изясни, че „сенатор“ не означава „един от Старите“, както подсказваше заложеното в думата значение. И все пак му беше интересно да види сенатор. Не грокваше.

— Благодаря, господин Смит, много съм си добре. Няма да ви губя времето. Май се канят да започнат веселбата. Господин Смит, Архиепископ Дигби ви отправя лична покана да присъствате на богослужение в Молитвен дом „Архангел Фостър“ на Новото откровение.

— Моля, не разбрах?

Джубал реши да се намеси.

— Сенаторе, както знаете, много неща... по-точно всичко тук е ново за Човека от Марс. Но по една случайност той вече видя едно от вашите богослужения по стереовизията...

— Не е същото.

— Знам. Прояви голям интерес и ми зададе много въпроси, но на повечето не можах да отговоря.

Бун се вторачи изпитателно в него.

— Не сте ли от праведните люде?

— Трябва да призная, че не съм.

— Тогава елате и вие. За всеки грешник има надежда.

— Благодаря ви, ще дойда. — „И още как, приятелче! Няма да пусна Майк самичък в бърлогата ви!“

— Значи ще кажа на Архиепископ Дигби, че идвате следващата неделя.

— Може би — поправи го Джубал. — Дотогава не е изключено да сме зад решетките.

Бун се ухили.

— Е, и това го има в картите, нали така? Само се погрижете аз или Архиепископът да научим и няма да останете в пандиза. — Той огледа залата. — Нещо не им стигат столчетата. Май не остава място за обикновен сенатор при такава тълпа големи клечки.

— Господин Бун, не бихте ли ни оказал честта да седнете при нас? — на секундата откликна Джубал.

— А? Ами да, благодаря, господине! Ще ми е забавно да поседна точно до арената.

— Стига — продължи Харшо, — да нямате нищо против възможните слухове, щом ви видят при делегацията на Марс. Не се опитваме да ви поставим в неловко положение.

Сенаторът дори не се поколеба.

— Нищо не ме притеснява! Между нас да си остане, но Архиепископът изпитва особен интерес към този млад приятел.

— Значи няма проблеми. Ето едно свободно кресло — до капитан Ван Тромп. Вероятно го познавате.

— Ван Тромп? Ами да, стари дружки сме. Видяхме се на приема след завръщането им.

Сенаторът Бун кимна на Майк и се настани до масата. Все по-малко хора успяваха да минат край охраната на залата. Джубал следеше отдалеч поредната разправа за места и ставаше все по-неспокоен. Най-сетне не изтърпя безобразията. Обърна се към Майк и се увери, че макар момчето да не разбира какво става, поне е наясно какво иска Джубал.

— Добре, Джубал, ще го направя.

— Благодаря, синко.

Харшо стана и доближи групичката — помощника по протокола, ръководителя на уругвайската делегация и един ядосан, но и смутен мъж. Уругваецът тъкмо казваше:

— ...намерите ли му място, ще нахълтат всички държавни глави накуп. Но тук е федерална територия и нито един местен лидер няма предимство. Започнем ли да правим изключения...

Джубал го прекъсна, като се обърна направо към третия мъж.

— Сър... — изчака да му обърнат внимание и продължи: — Човека от Марс моли да му окажете високата чест да се присъедините към нас, ако присъствието ви не е наложително другаде.

Мъжът първо се стресна, после грейна в широка усмивка.

— О, да, ще бъда много доволен.

Чиновникът от Двореца и уругваецът отвориха усти да възразят, но Джубал им обърна гръб.

— Да побързаме, сър, не остава много време.

Бе забелязал двама мъже да внасят нещо като окървавен чаршаф... но несъмнено беше „марсианското знаме“. Майк вече стоеше до масата и чакаше.

— Сър, позволете ми да ви представя Валънтайн Майкъл Смит. Майкъл, това е президентът на Съединените американски щати!

Майк се поклони ниско.

Едва успяха да настанят президента вдясно от Майк, докато поставяха знамето зад гръбовете им. Зазвуча музика, всички станаха и нечий глас обяви:

— Генералният секретар!

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

Джубал бе обмислил дали Майк да не седи при влизането на Дъглас, но се отказа от идеята. Не се опитваше да постави Човека от Марс по-високо от генералния секретар, а само да изтъкне, че това е среща между равни. Затова се изправи и даде сигнал на Майк да направи същото. Голямата порта в дъното на залата се отвори, зазвуча „Мирът е висше благо“ и Дъглас влезе. Отиде при креслото си и понечи да седне.

Джубал незабавно посочи на Майк собственото му кресло, така че генералният секретар и Човека от Марс се настаниха едновременно... след уважителна пауза и останалите ги последваха.

Джубал затаи дъх. Дали Ларю е направил каквото трябваше? Не обеща твърдо...

Завладяващото фортисимо на „Марс“ изпълни залата — темата на Бога на войната, която стъписва дори подготвените слушатели. Джубал се вторачи в Дъглас, който отвърна на погледа му, и се надигна от мястото си, после се изпъна като новобранец.

Дъглас също стана, макар и не толкова припряно.

Но Майк не помръдна. Не видя знак от Джубал. Седеше си най-спокойно, въпреки че другите в залата последваха примера на генералния секретар. Майк не разбираше нищо и се задоволяваше да следва напътствията на своя воден брат.

Харшо доста се измъчи, докато претегли възможностите, след като поиска да изсвирят „марсиански химн“. Изпълнят ли желанието му, какво трябва да направи момчето? Отговорът зависеше от ролята на Майк в тази комедия...

Музиката заглъхна. Джубал показва на Майк да се изправи, да се поклони едва забележимо и да седне отново в същия миг, когато генералният секретар и останалите направиха това. Всички побързаха да заемат местата си, защото никой не пропусна очебийния факт, че Човека от Марс не стана прав по време на „химна“.

Джубал въздъхна с облекчение. Успя да пробута номера. Преди много години бе видял как една от малкото останали кралици

приемаше парад в своя чест. И забеляза, че височайшата дама се поклони след изпълнението на химна. Благодареше за почестите, отдадени на собствената ѝ кралска особа.

Но ръководителят на една демокрация става за химна като всеки друг гражданин — той не е владетел.

Както Джубал каза по-рано, не може и така, и иначе. Или Майк е обикновен гражданин и тогава цялата шумна церемония е излишна, или (според теорията, заложена в „клаузата Ларкин“) е върховен властител... макар и на самия себе си.

Джубал се поблазни да почерпи Ларю една пура. Никой не пропусна значението на случката. Папският нунций не позволи на лицето си да покаже чувствата му, но очите му искряха весело.

Дъглас заговори:

— Господин Смит, щастливи и поласкани сме да ви приветстваме сред нас. Надяваме се да приемете Земята като свой дом, също както съседната ни планета Марс е вашето родно място...

Продължи с гладките фрази. Ясно, Майк бе поздравен — но дали като повелител, турист или гражданин, завърнал се в родината си, никой не можеше да каже.

Джубал не отделяше очи от Дъглас, очакваше някакъв знак как генералният секретар е приел писмото му. Но Дъглас изобщо не го погледна. Накрая завърши речта си, без да каже нищо съществено, но пък го каза добре.

— Хайде, Майк — подкани го Харшо.

Смит се обърна към генералния секретар. На марсиански. След малко изрече тържествено на английски:

— Господин генерален секретар на Федерацията на свободните държави от планетата Земя...

И пак на марсиански, после в превод:

— ...благодарим ви за сърдечното посрещане. Предаваме ви поздрави за народите на Земята от Древните на Марс...

И отново на своя език.

Джубал бе преценил, че „Древните“ ще прозвучи добре. Стори му се по-внушително от „Старите“, а Майк не възрази. Джил даде идеята да редуват марсианските фрази с английски. И Джубал с удоволствие реши, че така късото официално слово, лишено от съдържание като предизборна реч, изведнъж се издига до

внушителното въздействие на Вагнерова опера. (И ставаше също толкова трудно за разбиране!)

За Майк това беше безразлично. Вмъкваше изреченията на марсиански със същата лекота, с която запомняше и повтаряше английските фрази. Беше щастлив да каже това, което радваше водните му братя.

Някой докосна рамото на Харшо, пхна плик в ръката му и прошепна:

— От генералния секретар.

Джубал се озърна към Бадли, който вече се отдалечаваше забързано. Отвори плика и погледна. Бележката съдържаеше само една дума — „Да“. И всеизвестния подпис със зелено мастило — „Дж. Е. Д.“.

Джубал се обърна към отсрещната страна на масата, срещна погледа на Дъглас и кимна. Конференцията току-що приключи. Оставаше и светът да научи това.

Майк завърши звучната, не значеща нищо реч. Джубал чу измисленото от самия него заключение:

— ...да се сбlijим за обща полза на двата свята... И всяка раса да съхрани ценностите си...

После Дъглас благодари на Човека от Марс — съвсем накратко, но сърдечно.

Джубал се изправи.

— Господин генерален секретар...

— Слушаме ви, доктор Харшо.

— Господин Смит се явява тук в двойствена роля. Подобно на пътешестваш княз от историята на собствената ни велика цивилизация, той прекоси неизмеримата пустош, за да ни донесе добрите пожелания от Древните сили на Марс. Но освен това, той е гражданин на Федерацията и на Съединените американски щати. Като такъв той има съответните права и задължения, също и собственост. — Джубал поклати глава. — За него това е тежко бремене. Като негов юридически представител в ролята му на гражданин и човек, още умувам над положението му, а дори не съм съставил засега пълен списък на неговата собственост. Да не споменавам, че не знам какво да кажа на данъчните власти. — Поспря да си поеме дъх. — Вече съм на преклонна възраст и може да не доживея успешния завършек на тази

задача. Знаете, че моят клиент няма делови опит в човешкия смисъл на това понятие. Но той е млад и е надарен с проникателен ум. Целият свят знае, че родителите му бяха истински гении. Кръвта вода не става. Не се съмнявам, че след няколко години ще се справя блестящо и без помощта на един стар, уморен адвокат. Но делата му изискват внимание сега. Бизнесът не чака никого. Моят клиент се стреми преди всичко да опознае историята, постиженията и нравите на хората от този свой втори роден дом, а не да затъне в облигации, акции и дивиденди. Мисля, че отношението му е проява на мъдрост. Господин Смит е надарен със здрав разум, който продължава да ме изненадва... както и всички, които го познават. Когато му обясних всички тези проблеми, той ме погледна ведро и каза: „Няма нищо трудно, Джубал. Ще попитаме господин Дъглас.“ — Харшо помълча и изрече смутено: — Остава да се занимаем с частни въпроси, господин генерален секретар. Възможно ли е да поговорим насаме? За да не отнемаме повече време на тези дами и господа?

— Продължавайте, доктор Харшо. — Дъглас добави: — Приключихме с протокола. Моля, който желае да напусне залата, да се чувства свободен.

Никой не помръдна.

— Е, добре — каза Джубал. — Мога да обобща с едно изречение. Господин Смит желае да ви определи за свой пълномощен представител по всички делови въпроси.

Дъглас се слича съвсем убедително.

— Доктор Харшо, предложението е много сериозно.

— Съзнавам това, сър. Изтъкнах му, че вие сте най-заетият човек на планетата и нямате време за неговите дела. — Джубал поклати глава и се засмя. — Боя се, че изобщо не го впечатлих. Изглежда, че на Марс от най-заетите личности се очаква най-много. Господин Смит просто ми каза: „Можем да го попитаме“. И ето, аз ви отправям неговата молба. Естествено, не очакваме незабавен отговор... още една от особеностите на марсианците — те никога не бързат. Не са склонни и да усложняват нещата излишно. Не са предвидени никакви скрити капани — няма да има обвързващи задължения, нито пък надзорен съвет. Ако желаете, просто ще ви дадем генерално пълномощно. За него това няма значение. Готов е и още сега да постигнете устна договореност. Поредната марсианска особеност — когато ви вярват,

доверието им е безрезервно. О, да, трябва да поясня — господин Смит отправя молбата си не към генералния секретар, а моли за услуга лично Джоузеф Еджертън Дъглас. Ако се оттеглите от поста си, нищо няма да се промени. Следващият генерален секретар няма да наследи и тези задължения. Господин Смит има доверие на вас... а не на всеки, който би се настанил в Осмогълния кабинет на Двореца.

Дъглас кимна.

— Независимо какво ще бъде решението ми, искам да ви благодаря за оказаната чест.

— Трябва да добавя, че ако не желаете или не можете да приемете предложението, или ако по-късно решите да се откажете от поетите задължения, господин Смит вече се е спрял на втори възможен кандидат — Бен Какстън. Моля те, Бен, стани, за да те видят всички. А ако и двамата сте възпрепятствани по някаква причина, следващият по ред избраник е... да запазим името му в тайна засега. Достатъчно е да кажем, че списъкът продължава. Ъ-ъ, да видим какво оставаше... — объркано промърмори Джубал. — Отдавна не съм говорил толкова дълго. Мириам, къде е онова листче с бележките? — Той взе листа, но се поколеба. — Я ми дай и другите екземпляри. — Опря се на дебелата купчина хартия. — Подготвихме нещо като паметна записка за вас, сър... или за Какстън, ако опрем до него. Хъм, как беше... да, пълномощникът сам ще определи полагащото му се възнаграждение, но в не по-малък размер от... е, сумата е значителна, но не засяга никой друг. Пълномощникът ще преведе средства в текуща сметка за покриване на разходите, направени от упълномощителя... ъ-ъ, да, помислихме дали няма да се спрете на Шанхайската банка като депозитар и на „Лойд“ като посредници... или беше обратното? Все едно, това е с цел да опазите името си от необосновани съмнения. Господин Смит не иска и да чуе за строги условия. Ще бъде обикновено възлагане на неограничени пълномощия, подлежащо на прекратяване и от двете страни по договора. Е, няма да ви чета всичко, нали затова го написахме. — Джубал зарея разсеян поглед към тавана. — Мириам, бъди добро момиче и изтичай да занесеш това на генералния секретар. Хъм... другите екземпляри ще оставя тук. Може би ще ги раздадете... или самият вие ще имате нужда от тях. А, да, най-добре да дам един и на Какстън. Заповядай, Бен. — Джубал се

озърташе напрегнато. — Ами май това е всичко, господин генерален секретар. Вие желаете ли да кажете нещо?

— Един момент, моля. Господин Смит?

— Да, господин Дъглас?

— Това ли е изричното ви желание? Вие искате ли аз да се заема с изложеното в този документ?

Джубал не смееше да диша и старателно избягваше погледа на своя клиент. Бе подготвил Майк за подобен въпрос... но нямаше как да предвидят в каква форма ще бъде зададен, нито да се преборят предварително със затруднението, че Майк е склонен да разбира всичко буквално.

— Да, господин Дъглас.

Гласът на Човека от Марс отекна в залата... и на още милиарди места по планетата.

— Значи желаете да се заема с вашите дела?

— Моля ви, господин Дъглас. Това ще бъде добро. Благодаря.

Дъглас примигна.

— Е, по-ясно не може да се каже. Доктор Харшо, запазвам си правото да обмисля своя отговор. Но ще се постарая да го научите възможно най-скоро.

— Благодаря ви, сър, и от свое име, и от името на моя клиент.

Дъглас се канеше да стане, но се разнесе гласът на Кунг:

— Почакайте! А какво ще бъде решението във връзка с „клаузата Ларкин“?

Джубал мигновено се възползва от предоставената му възможност.

— Ах, да, „клаузата Ларкин“. Чух вече какви ли не безсмислици по този въпрос, и то предимно от безотговорни лица. Господин Кунг, какво искате да кажете?

— Питам вас за мнението ви. Или вашия... клиент. Или пък генералния секретар.

Джубал промълви любезно:

— Господин генерален секретар, давате ли ми думата?

— Моля, говорете.

Джубал извади голяма кърпа и си издуха носа с протяжен тръбен звук — минорен акорд три октави под долното „до“. Впери поглед в Кунг и започна:

— Господин депутат в Общото събрание, обръщам се лично към вас, защото вече знам, че не е необходимо да излагам позицията си пред правителството в лицето на генералния секретар. Преди много години, когато бях малък, аз и още едно момче решихме да си създадем свой клуб. Значи трябваше да измислим и правила. Първото ни единодушно решение беше от този момент нататък да наричаме майките си „Мърморана“. Глупаво, разбира се... но бяхме твърде млади. Господин Кунг, досетихте ли се вече какви бяха последствията?

— Не съм склонен да правя такива предположения.

— Приложих „клаузата Мърморана“ само веднъж. Беше ми предостатъчно, за да предпазя и своето приятелче от същата грешка. Постигнах само хубав бой по дупето си с върбова пръчка. И с това бе сложен край на „клаузата Мърморана“. — Джубал се прокашля внушително. — Тъй като предчувствах, че все някой ще повдигне този безсмислен въпрос, опитах се да обсъдя „клаузата Ларкин“ със своя клиент. Не му беше лесно да допусне, че някой ще иска прилагането на тази правна измишльотина спрямо Марс. В края на краищата, планетата Марс е населена, при това от древна и мъдра раса... много по-древна от вашата, господине, вероятно и по-мъдра. Но когато най-после разбра същността, той изрази веселото си снизхождение. Точно така, господине — веселото си снизхождение. Веднъж — само веднъж — аз си позволих да подценя способността на моята майка да накаже наглото ми поведение. Не платих скъпо за урока. Но нашият свят не може да си позволи подобен урок в планетарен мащаб. Преди да раздаваме земи, които не ни принадлежат, редно е да проверим много предпазливо какви върбови пръчки държат в ръцете си марсианците.

Кунг не изглеждаше убеден.

— Доктор Харшо, щом „клаузата Ларкин“ не е нищо повече от момчешка глупост, защо на господин Смит бяха отдадени държавнически почести?

Джубал вдигна рамене.

— Попитайте правителството, а не мен. Но мога да ви кажа как ги приех аз — като елементарна проява на любезност... към Древните на Марс.

— Моля?

— Господин Кунг, тези почести не бяха кухо ехо на „клаузата Ларкин“. В смисъл, недостъпен за човешкия разсъдък, господин Смит

наистина представлява планетата Марс!

Лицето на Кунг не трепна.

— Обяснете, моля.

— Или по-скоро — представлява самите марсианци. Чрез господин Смит, Древните идват при нас. Почестите към него са предназначени за тях... а стореното му зло е пряко предизвикателство отново към тях. Това е вярно в буквален, макар и чужд за хората, смисъл. Беше съвсем благоразумно да се отнесем достойно днес към съседите си в космоса. Но това няма нищо общо с „клаузата Ларкин“. Нито един човек на отговорна длъжност още не е посмял да твърди, че прецедентът, създаден от случая с Ларкин, важи и за населена планета. Осмелявам се да предположа, че никой няма и да направи това. — Джубал вдигна поглед, сякаш молеше Небесата за помощ. — Господин Кунг, уверявам ви, че древните владетели на Марс ще запомнят какво е отношението ни към техния представител. Почестите към него бяха един чудесен символ. Уверен съм, че днес правителството прояви мъдрост. След време и вие ще се убедите, че решението е било наистина благоразумно.

Кунг отвърна безстрастно:

— Господин Харшо, ако се опитвате да ме сплашите, не постигнахте никакъв успех.

— Не съм се и надявал. Но за бъдещото благоденствие на тази планета е добре, че вашето мнение не надделя. — Джубал се обърна към Дъглас. — Господин генерален секретар, за мен това е най-продължителната публична изява от много години... и се чувствам преуморен. Можем ли вече да закрием конференцията и да очакваме вашето решение?

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Заседанието бе закрито. Джубал имаше намерение да изведе бързичко групата си, но му попречиха американският президент и сенатор Бун. И двамата се вкопчиха във възможността да покачат акциите си, след като бъдат забелязани в компанията на Човека от Марс.

И други хищни политикани дебнеха наоколо.

Джубал не се поколеба:

— Господин президент, сенаторе, веднага си тръгваме, за да обядваме на спокойствие. Бихте ли се присъединили към нас?

Каза си, че с двама ще се справи по-лесно, отколкото с две дузини. А трябваше да махне Майк оттук, преди нещо да се обърка.

Отдъхна си, когато те отказаха, защото имали други срещи. Джубал бе принуден не само да обещае, че ще заведе Майк на отвратително фостъритско представление, но и в Белия дом. Е, стигнеше ли се дотам, момчето можеше да се разболее внезапно.

— Момичета, по местата!

Майк бе отведен до покрива, а Ан сякаш цепеше тълпата с внушителния си ръст, тогата и хубостта си на валкирия. Джубал, Бен и офицерите от „Защитник“ прикриваха отстъплението. Лари вече чакаше в аеробуса. Само минути по-късно пилотът ги остави на покрива на „Нов Мейфлауър“. Новинарите ги чакаха и тук, но момичетата пазеха Майк по пътя до наетия апартамент. Явно се забавляваха добре. Мириам и Доркас се държаха със свирепостта на котки, бранещи малките си. Някакъв репортер се изпречи на пътя им и отскочи с наранен от остро токче крак.

В коридора имаше охрана от специалните служби, а пред вратата на апартамента стоеше офицер.

Космите по врата на Джубал настръхнаха, но след миг осъзна, че Дъглас просто се придържаше към условията на сделката. В писмото на Джубал имаше и молба генералният секретар да осигури спокойствие на Майк, за да живее горкото момче нормално.

Затова Харшо подвикна:

— Джил, не изпускай юздите на Майк. Всичко е наред.

— Добре, шефе.

Офицерът им отдаде чест.

— О, вие ли сте, господин майор! Да сте разбивали още някоя врата напоследък?

Блох почервения и не отговори. Джубал се питаше дали пък тази задача не е наказание за щурмовака. Вътре ги чакаше Дюк. Джубал се обърна към гостите:

— Настанете се удобно, господа. Е, Дюк, какво стана?

Сътрудникът му сви рамене.

— Никой не се опита да подслушва, откакто влязох. Само че, шефе, във всяка дупка може да има неоткриваеми „бръмбари“.

— Да, да... Не за това те питах. Как сме с припасите? Гладен съм, момче. И жаден. А водим още трима за обяд.

— А, това ли било. Всичко пренесоха пред очите ми. В кухничката е. Шефе, много си недоверчив.

— Не е зле и ти да станеш същият, ако ти се живее дълго.

— Няма да се напъвам чак толкоз.

— Въпрос на вкус. Общо взето, аз си прекарах добре досега. Момичета, размърдайте се. Първата, която се върне при мен с пълна чаша, пропуска реда си като дежурна. Естествено, след като се погрижите за нашите гости. Хайде, господа, сядайте. Свен, каква е любимата ти отрова? Аквавит? Лари, отскочи да купиш две-три бутилки. И „болс“ за капитана.

— Няма нужда, Джубал — спря го Нелсън. — Предпочитам шотландско уиски.

— И аз — добави Ван Тромп.

— От това имаме достатъчно да удавим кон. Доктор Махмуд? Ако предпочиташ безалкохолно, момичетата сигурно са се погрижили да има.

Махмуд го погледна печално.

— Не би трябвало да ме изкушаваш със силни напитки.

— Хъм, позволи ми да ти помогна. — Джубал го огледа с престорена загриженост. — Синко, преживял си сериозен нервен стрес. Тъй като нямам подръка мепробамат, принуден съм да ти предпиша петдесет грама четиридесет и пет процента разтвор на

етиллов спирт. Ще повториш дозата според нуждите си. С какъв аромат го предпочиташ?

Махмуд се засмя.

— Благодаря ти, докторе... но сам ще си отговарям за греховете. Нека бъде джин, моля, с чаша вода. Или водка. Или каквото ти се намира.

— Или чист спирт — намеси се Нелсън. — Джубал, не се оставяй да те заблуди. Смрадльо пие всичко, а после се разкайва.

— Да, разкайвам се — сериозно потвърди Махмуд. — Грешно е.

— Не се заяждай с него, Свен — отсече Джубал. — Ако Смрадльо извлича полза от греховете си чрез разкаянието, негова си работа. Всекиму своето. А какво ще кажеш за храната? Ан сложи шунка в припасите, може да има още нещо нечисто за тебе. Да попитам ли?

Махмуд поклати глава.

— Джубал, не съм от строгите последователи на традицията. Тези правила са били създадени в отдавна отминало време. Сега е друго.

Джубал изведнъж се натъжи.

— Да, но дали сега е по-добре? Все едно, всичко е преходно. Яж каквото желаеш, братко. Бог прощава при неизбежност.

— Благодаря. Но аз често пропускам храната през деня.

— По-добре да замезиш, иначе етиловият спирт не само ще ти отпусне нервите. Пък и хлапетата, които работят при мен, може би допускат правописни грешки... но в кулинарията са постигнали съвършенството.

Мириам влезе с поднос, докато Джубал си упражняваше красноречието.

— Шефе, искам това в писмен вид. И с подпис.

— Какво? — извъртя се той. — Подслушваш? Остани след часовете в класната стая и напиши хиляда пъти: „Няма да наострям уши за чужди разговори“.

— Добре, шефе. Това е за тебе, капитане... и за тебе, доктор Нелсън... ето я и твоята чаша, доктор Махмуд. Поиска и чаша вода, нали?

— Благодаря, Мириам.

— Обслужване „Харшо“. Нескопосано, но бързо. Заповядай, шефе.

— Разредила си го с вода!

— По заповед на Ан. Твърде уморен си да пиеш чисто.

Джубал я изглежда с мъченическо търпение.

— Е, господа, видяхте ли на какво съм подложен? Не биваше да им даваме равноправие. Мириам, тези хиляда пъти ще ги напишеш на санскрит.

— Ясно, шефе. — Тя го погали по главата. — Хайде, пийни си, миличък. Заслужаваш си го. Гордеем се с тебе.

— Марш в кухнята, момиче! Всички ли имат чаши? И къде е Бен?

— Диктува по телефона за рубриката си, с чаша до лакътя.

— Чудесно. Сега се оттегли незабележимо... и ми прати Майк. Господа! Ме ке алоха пау оле!

Всички отпиха по глътка.

— Майк ни помага. Май ще стане иконом, като порасне.

— Мислех, че вече си излязла. Все едно, доведи го. Доктор Нелсън иска да го прегледа.

— Няма закъде да бързаме — намеси се хирургът. — Джубал, уискито ти е превъзходно, но що за тост произнесе?

— Извинявай, беше на полинезийски. „Нека дружбата ни трае вечно.“ Ако искате, наречете го забележка под черта към водната церемония. Между другото, господа, Лари и Дюк също са водни братя на Майк. Нека това не ви безпокои. Не ги бива в готвенето... но е добре да имате хора като тях до себе си, когато ходите по тъмни улици.

— Щом ти ги представяш, Джубал — отвърна Ван Тромп, — да влизат и да започваме гуляя. Хайде сега да пием за момичетата. Свен, как беше онзи тост?

— За всички хубави жени по света? Нека пием само за четирите, които са тук. Скол! — Вдигнаха на здравица за четирите си водни братя от женски пол и Нелсън продължи: — Джубал, откъде ги намираш?

— А, отглеждам си ги в избата. И тъкмо ги науча на нещо, пристига някое градско конте и ги отмъква. Обречен съм да губя играта.

— Да, виждам колко страдаш — съчувствено промърмори Нелсън.

— Истина е. Господа, предполагам, че сте женени до един?

Оказа се, че Махмуд не е. Джубал го погледна намръщено.

— Ще бъдеш ли така добър да се обезтелесиш? Разбира се, след обяда, ще ти бъде по-лесно с пълен стомах.

— Аз не съм страшен, защото съм заклет ерген.

— Хайде де! Вече видях Доркас да ти прави мили очи... а ти само дето не се размърка.

— Уверявам те, не представлявам никаква заплаха. — Махмуд реши да не казва, че ще се свърже само с жена от своята вяра. Неверник като Джубал можеше да го разбере накриво. — Но трябва да те предупредя, че не бива да изричаш такива шеги пред Майк. Няма да грокне, че това е шега и току-виж след миг пред тебе има само труп. Не знам дали Майк може да се помисли наистина за мъртъв. Но поне ще се постарее.

— Аз пък съм сигурен, че може — твърдо заяви Нелсън. — Докторе... тоест, Джубал, забеляза ли нещо особено в неговата обмяна на веществата?

— Хъм, нека те поправа. Не съм забелязал нещо в обмяната на веществата му, което да не е особено.

— Именно!

Джубал се обърна към Махмуд.

— Не се тревожи, не бих подканил неволно Майк към самоубийство. Гроквам, че той не гроква хумора. — Харшо примигна. — Но не гроквам „грокването“. Смрадльо, ти говориш марсиански.

— Малко.

— Чух те. А ти грокваш ли грокването?

Махмуд се замисли.

— Не. „Гроквам“ е най-важната дума в този език и очаквам да прекарам следващите години в опити да я разбера. Но не се надявам на успех. Трябва да мислиш на марсиански, за да разбереш думата „гроквам“. Не си ли забелязал, че е трудно да вникнеш в интелектуалния подход на Майк към някои наши представи?

— Не съм ли? О, нещастната ми надута глава!

— Е, и с моята е същото.

— Ето го и яденето — доволно отбеляза Джубал. — Крайно време беше. Момичета, подредете всичко удобно и запазете почтително мълчание. Продължавай, докторе. Или е по-добре да отложим заради присъствието на Майк?

— В никакъв случай.

Махмуд се обърна към Майк на марсиански. Смит се усмихна сияйно и отговори. После лицето му отново стана безизразно и той започна да се храни.

— Казах какво се опитвам да обясня и той ме увери, че ще говоря вярно. За него това не е предположение, а факт, необходимост. Дано ме поправи, ако сгреша нещо. Но се съмнявам. Майк мисли на марсиански, значи се ориентира по друга „карта“. Схващаш ли мисълта ми?

— Гроквам — съгласи се Джубал. — Самият език оформя основополагащите идеи в ума на човека.

— Да, но... Докторе, как си с арабския?

— Аз ли? Ами зле — призна си Харшо. — Понаучих го, когато бях армейски лекар в северна Африка. Но и досега чета на арабски, защото предпочитам думите на Пророка в оригинал.

— Правилно. Коранът е непреводим. „Картата“ се променя, както и да се стараеш да я запазиш същата. Следователно можеш да разбереш колко труден е за мен английският. Не само защото в родния ми език някои форми са по-опростени. „Картата“ е друга. Английският език е най-развитият на нашата планета. Самата му разностранност, богатство на смисловите оттенъци и неразумното изобилие на идиоми дава възможност да кажеш на английски неща, които са неизразими на други езици. Едва не пощурях... докато се научих да мисля на английски. И това ми даде нова „карта“ на света, наложена върху онази, с която бях израснал. Вероятно по-добра, поне по-подробна. Но и на арабски можеш да кажеш неща, за които няма съответствие в английския.

Джубал кимна.

— Затова продължавам да чета на арабски.

— Но марсианският е несравнимо по-сложен от английския и толкова се различава в начина да създава с абстракции картина на вселената, че пред него английският и арабският изглеждат един и същ език. Англичанин и арабин могат да се научат да мислят на езика на

другия. Но не съм уверен, че за нас някога ще е възможно да мислим на марсиански (освен за всеки, който го научи като Майк). Е, ще усвоим някакъв простицък „жаргон“. Точно с такъв си служа и аз. Да вземем думата „гроквам“. Буквалното ѝ значение, вероятно още от зората на марсианската цивилизация, дава известна представа за цялата „карта“ на езика. То е лесно за разбиране. „Гроквам“ означава „пия“.

— Какво? — възкликна Джубал. — Майк никога не споменава „гроквам“, когато говори за пиенето като обикновено действие. Той...

— Един момент.

Махмуд пак попита Майк за нещо на марсиански и като че го изненада донякъде.

— „Гроквам“ е „пия“ — потвърди Смит.

— Но Майк щеше да се съгласи — продължи Махмуд, — ако бях казал и още стотина английски думи, изразяващи твърде различни, дори несъвместими представи. И „гроквам“ е всяка една от тях. Означава „страхувам се“, „обичам“, „мразя“... Говоря за истинската омраза, защото според марсианската „карта“ не можеш да намразиш нещо, ако първо не го грокнеш, не го разбереш толкова цялостно и подробно, че се сливаш с него и то с тебе. Чак тогава си способен да мразиш. Но в същото време обичаш това нещо, съхраняваш го в себе си. Друго е невъзможно. Едва след това можеш да мразиш. Според мен марсианската ненавист е толкова черна и страшна, че дори най-близкото човешко подобие в чувствата не е нищо повече от лека неприязън. — Махмуд направи кисела гримаса. — „Гроквам“ е и „достигам съвършеното съпреживяване“. Изтърканата човешка фраза „заболя ме повече от тебе“ има марсиански привкус. Марсианците сякаш знаят по инстинкт онова, до което съвременната физика стигна толкова мъчително — в процеса на наблюдението наблюдателят взаимодейства с наблюдаваното. „Гроквам“ означава разбирам в такава пълнота, че като наблюдател ставам част от наблюдаваното — сливам се, преплитам се, губя обособеността си в груповото съпреживяване. И означава почти всичко, което ние сме определили като религия, философия и наука... тоест, за нас почти нищо, също както думата „цвят“ за слепеца. — Махмуд се запъна. — Джубал, ако те накълцам и те сваря, ти и всичко останало в гозбата ще гроквате... и докато те

вкусам, двамата ще грокваме в единство и нищо няма да се загуби, без значение кой от нас кого яде.

— За мен ще има значение! — отсече непреклонно Джубал.

— Не си марсианец.

Махмуд пак се обърна към Майк, който кимна.

— Ти говориш вярно, братко Махмуд. Вече ти казах. Ти си Бог.

Махмуд сви рамене безпомощно.

— Безполезно е, нали виждаш? В отговор чувам само едно богохулство. Ние не мислим на марсиански. Не можем.

— Ти си Бог — повтори Майк сговорчиво. — Бог гроква.

— Хайде да минем на друга тема! Джубал, ще злоупотребя ли с братството ни, ако си поискам още джин?

— Аз ще ти донеса! — скочи Доркас.

Стана истински семеен пикник, отчасти заради свойското държане на Джубал, а и новите братя бяха като него — образовани, постигнали много, затова нямаше нужда да се перчат и да дразнят останалите. Дори доктор Махмуд, който рядко се отпускате сред хора, чужди на единствената праведна вяра — според Волята на Аллах, всемилостивия, от когото са всички блага — сега се чувстваше чудесно. Много се зарадва, че Джубал е чел думите на Пророка... И като се позагледа, жените от неговия дом се оказаха по-закръглени, отколкото му се стори в началото. А тъмнокосата... Прогони мисълта от главата си. Тук беше гост.

Беше доволен, че тези жени не дърдореха неспирно, не се намесваха в сериозните мъжки разговори, но пък се отличаваха със сърдечното си гостоприемство. Отначало го стъписа неуважението на Мириам към нейния господар, но побърза да си каже, че и на любимите деца и котките се позволяват волности в дома.

Джубал обясни, че са още тук, защото чакат какво ще реши генералният секретар.

— Ако е настроен делово, скоро ще имаме вест от него. Не биваше да оставаме в Двореца, защото щяха да започнат пазарлъци. А оттук можем просто да ги отхвърлим.

— Пазарлъци за какво? — попита Ван Тромп. — Ти вече му даде каквото той искаше.

— Не всичко. Дъглас би се зарадвал пълномощното да не подлежи на анулиране... вместо да зависи от приличното му поведение, при това властта всеки миг може да премине в ръцете на непоносим за него човек. Говоря за мошеника с невинната усмивка — нашия брат Бен. А и други щяха да се намесят в наддаването. Например онзи невъзмутим буда Кунг. Вече ме мрази и в червата, защото му дръпнах килимчето изпод обувките. Но измислеше ли сделка, с която да ни поблазни, щеше да ни я предложи. Затова стоим по-далеч и от него. Пак Кунг е една от причините да ядем и пием само това, което си донесохме от дома.

— Значи надушваш някаква опасност? — учуди се Нелсън. — Аз пък те помислих за придирчив старец, който понася само избрани гозби и питиета. Не бих и допуснал, че ще ни отровят в хотел като този.

Джубал клатеше глава печално.

— Свен, никой няма да сипе отрова лично за тебе... но вдовицата ти ще получи застраховката, просто защото си споделил трапезата с Майк.

— Сериозно ли говориш?

— Ако желаеш, ще ти поръчам каквото се сетиш. Но аз няма да го докосна, нито ще позволя на Майк. Знаят къде сме, имаха и поне два часа, за да се разшетат. Затова съм принуден да подозирам, че сервитьорът вече е прибрал пачката от Кунг... а може и от още двама-трима. Първата ми грижа е да съхраня живота на момчето, докато обезвредим властта, която олицетворява. — Джубал се намръщи. — Помислете за „черната вдовица“. Кротка малка буболечка, полезна и дори най-красива сред паяците. Но клетото създание е имало лошата сполука да притежава твърде голяма власт за размерите си. И всеки я убива, за да се предпази от случайности. „Черната вдовица“ просто няма как да се отърве от отровната си сила. Майк е в същия капан. Е, не е хубав като онези паячета...

— Джубал, как можа! — възмути се Доркас. — Що за лъжа!

— Дете, не съм пристрастен, защото жлезите ми се различават от твоите. Красавец или не, Майк не може да се отърве от всичките си пари, но е опасно и да ги има. Не само заради Кунг. Върховният съд не е толкова „аполитичен“, колкото можеше да бъде... Те по-скоро биха затворили Майк някъде, вместо да го убият, но си мисля, че това ще е

още по-лоша участ. Да не говорим за други заинтересовани страни, овластени или не, които денонощно пресмятат как ще се промени тяхното благоденствие, ако момчето стане главен герой в погребална церемония. Аз бих...

— Шефе, на видеофона.

— Няма да се обадя.

— Тя се казва Беки.

— Защо не ме повика веднага?! — Джубал изхвърча от стаята и зърна лицето на мадам Везан на екрана. — Беки! Колко се радвам да те видя, момиче!

— Здравсти, док. Гледах ти номерата.

— Е, как беше?

— Не можеше да ги преметнеш по-майсторски от това. Светът е загубил най-печения демагог, защото си нямаш брат-близък.

— Възвишена похвала, Беки. — Джубал помисли набързо. — Но фокуса ти го направи. Аз само пуснах шапката за парите. Кажи какъв е твоят дял.

Мадам Везан се намръщи.

— Обиждаш ме.

— Беки! Всеки може да пляска с ръчички, но от това има полза, само ако ръчичките държат и дебела зелена бала. Човека от Марс плаща сметката и вярвай ми, може да си го позволи. — Джубал се ухили. — От мен ще имаш само целувка и прегръдка, та чак ребрата ти да изпукат.

Тя се усмихна с облекчение.

— Помня как ме пляскаше по дупето, докато ми обещавахе Професора да оздравее. Винаги си знаел как да оправиш настроението на човек.

— А, не съм си позволявал непрофесионални волности.

— Позволяваше си ги и още как. И потупването изобщо не беше бащинско.

— Сигурно точно това ти е трябвало. Отдавна се отказах да потупвам дупета, но за тебе ще направя изключение.

— Гледай да не забравиш.

— А ти не забравяй да кажеш сметката. И не пести нулите.

— Док, има и други начини да прибереш своя дял, освен в налични. Следиш ли борсата днес?

— Не, ти също не ми казвай какво става. По-добре ела да си пийнем.

— Ами... сега не мога. Обещах на една, хъм, важна клиентка, че ще бъда на разположение.

— Ясно. Беки, а дали звездите ще покажат, че това ще се уреди най-добре за всички, ако сложим подпис и печат още днес? Да речем, точно след приключването на борсовата сесия?

Тя го погледна замислено.

— Ще проуча.

— Да, моля те. И ни ела на гости. Момчето ще ти допадне. Чудак е като змия с тиранти, но пък е сладък като открадната целувка.

— Брей... Непременно. Благодаря, док.

Джубал откри Майк в спалнята, където доктор Нелсън го бе завел за преглед. Хирургът изглеждаше силно озадачен.

— Колега — обърна се той към Харшо, — за последен път прегледах този пациент преди десет дни. Я ми кажи, откъде се взеха всички тези мускули?

— Как откъде? Изряза талонче от „Бяс и нагон“ — онова списание за мъжкарите — изпрати го и получи колетче. Нали им знаеш рекламите как всеки хърбав мухльо можел само за...

— Джубал, стига де...

— А защо не попиташ самия него?

Нелсън го послуша.

— Помислих ги — обясни Майк.

— Точно така — потвърди Джубал. — Помислил ги е. Когато ми се изтърси миналата седмица, беше ужасна гледка — кльошав, отпуснат и блед. Сякаш е отгледан в пещера... и май е вярно. Казах му да стане силен. И той го постигна.

— С тренировки ли? — скептично промърмори Нелсън.

— Не, само плуваше.

— С няколко дни плуване никой мъж няма да заприлича на биче, блъскало щангите години наред! — Лекарят се намръщи. — Знам, че Майк е способен да контролира своите така наречени „гладки“ мускули. Но това е често срещано явление. Обаче в този случай трябва да допуснем, че...

— Колега — кротко каза Джубал, — защо просто не си признаеш, че не можеш да проумееш това?

— Добър съвет — въздъхна Нелсън. — Облечи се, Майкъл.

По-късно Джубал си облекчи душата пред тримата офицери от „Защитник“.

— Финансовата цел беше лесна — да обвържа така парите на Майк, че да не започне боричкане за тях. Дори няма да помислят за неговата скоропостижна смърт, защото казах на Дъглас, че в този миг приключват и пълномощията му. А слух от обикновено надежден източник — тоест, от мен — стигна до Кунг и останалите, че смъртта на Майк оставя завинаги юздите в ръцете на Дъглас. Разбира се, ако бях вълшебник, щях да лиша момчето и от последния му цент. Това би...

— Но защо, Джубал? — прекъсна го капитанът.

Харшо се вторачи в него.

— Ти много пари ли имаш? Говоря ти за богатство.

— Аз ли? — прихна Ван Тромп. — Имам заплата, разчитам на пенсия след време, изплащам къщата, а двете ми дъщери още не са завършили колеж. Как ми се ще да бях богат!

— Нямаше да ти хареса.

— Ами! Нямаше да ми разправяш щуротии, ако имаше дъщери студентки.

— Дадох образование и на четирите си деца, от което затънах до гушата в дългове. Едната е истинско светило в професията си... естествено, известна е с фамилията на мъжа си, защото за нея съм стар безделник, а не почитаем татко. Другите не забравят рождения ми ден, иначе не ми досаждат. Образованието не ги е повредило. Споменах децата си само за да докажа, че знам защо един баща винаги има нужда от повече пари. Но ти би могъл да получаваши многократно по-голяма заплата от някоя фирма, просто за да се мъдри името ти на бланките им. Не те ли затрупаха с предложения досега?

— Това не е толкова съществено — съдържано отвърна Ван Тромп. — Аз съм професионалист.

— Тоест, парите не биха те подмамили да зарежеш космическите кораби.

— О, и от пари не бих се отказал!

— Малко отгоре не вършат работа. Дъщерите имат дарбата да харчат с десет процента повече, отколкото баща им би получил. Това е природен закон, който от днес нататък ще се нарича „Принципът на

Харшо“. Но, капитане, истинското богатство, което изисква да се обградиш с тъп навлеци, за да те спасяват от данъчните власти, би те съсипало още по-сигурно, отколкото пенсионирането.

— Абсурд! Ще вложа парите в ценни книжа и ще си харча лихвите.

— Няма да постъпиш така, ако поначало си човек, способен да забогатее. Не е трудно да натрупаш много пари. Само трябва да посветиш целия си живот на тази цел. Но ще бърхаш повече от хамалин. Това не ти подхожда, капитане — ти искаш не да трупаш пари, а да ги харчиш.

— Правилно! Вече ми е ясно защо би лишил Майк от парите му.

— Да, богатството е проклятие... освен ако се наслаждаваш на самото му умножаване. Но и тогава си има сериозни недостатъци.

— Е, прекаляваш! Джубал, говориш точно като главния евнух на харем, който убеждава здрав и прав мъж, че е добре да му отрежат някои части.

— Вероятно — съгласи се Джубал. — Човешкият талант да оправдаваш собствените си приумици е безграничен. Аз не съм изключение. Но и аз като тебе се интересувам само от възможността да харча пари, следователно не мога да забогатеея. И обратно — никога не ме е застрашавала опасността да не събера скромните суми, достатъчни да задоволя пороците си. Който не вдига залога до небесата при слаба двойка в ръка, винаги може да постигне това. Но сериозно богатство?... Нали видя какъв фарс се разигра там. Можех ли да грабна плячката, да стана пълномощник и фактически собственик, за да прибирам в джоба си каквото ми хрумне, и пак да склоня Дъглас да ме подкрепи? Майк ми се доверява, защото съм му воден брат. Можех ли да го ограбя?

— Ъ-ъ... да, Джубал, дяволите те взели.

— Няма съмнение, защото нашият генерален секретар ламти за пари не повече от тебе. Неговата подбуда е жаждата за власт, но аз не чувам това гласче в главата си. Ако му бях поднесъл изящно уверенията си, че цялото състояние на Смит ще стои зад гърба на сегашната администрация, Дъглас би ме оставил да се развихря. — Джубал потръпна видимо. — И по едно време си мислех, че точно това ще се наложи да направя, за да опазя Майк от лешоядите. Паникьосах се. Капитане, ти дори не подозираш що е богатство. Собственикът му е

обсаден от всички страни, като от тълпа бомбайски просяци — врънкат го да вложи пари или направо да ги даде за това или онова. Такъв човек става все по-недоверчив, защото рядко среща искрено приятелство. Честните хора са твърде придирчиви, за да се блъскат около него заедно с просяците, и твърде горди, за да заприличат на тях. И още по-зле — семейството му винаги е в опасност. Капитане, някой да те е заплашвал, че ще отвлече дъщерите ти?

— Какво?! Не, за Бога!

— Но ако имаше парите на Майк, щеше да осигуриш денонощна охрана на своите момичета, но пак нямаше да имаш миг спокойствие, защото щеше да се съмняваш и в телохранителите. Порови се в подробностите на последните стотина отвлечения и виж колко пъти е бил замесен доверен вътрешен човек... и колко от жертвите са оцелели накрая. Е, парите могат ли да те примирят с факта, че си нахлузил примка на шиите на своите дъщери?

Ван Тромп се навъси.

— Джубал, предпочитам да си изплащам къщата.

— Амин! И аз искам да живея според желанията си, да си спя в собственото легло... и да не ми досаждат! Но въпреки това се примирих, че ще прекарам остатъка от живота си в брониран офис зад цяла армия и ще се бъхтам от сутрин до вечер като пълномощник на Майк. Тогава ме осени вдъхновението. Дъглас вече живее зад барикади, има си предостатъчно слуги. Щом се отказваме от властта, за да осигурим свободата на Майк, защо Дъглас да не поеме всички главоболия? Не се боя, че ще започне да краде. Само долнопробните политици са алчни, генералният секретар е чужд на кокошкарството. Недей да ми се зъбиш, Бен. Моли се той да не ти прехвърли товара някой ден. И така, сложих бремето върху раменете на Дъглас. Сега мога пак да се върна в градината си. Но щом се сетих за ключовия номер, останалото беше лесно. Най-много ме притесняваше „клаузата Ларкин“.

— Джубал — намеси се Какстън, — едва не те помислих за окончателно побъркан. Що за глупост — държавнически почести за Майк! Трябваше само да кажеш, че Майк доброволно се лишава от всякакви права, каквито му се падат според тази смехория.

— Бен, момчето ми — добродушно отвърна Харшо, — като журналист понякога си поносим.

— Ау, поласкан съм! Ти си ми запален почитател.

— Но в стратегията си още неандерталец.

— Това вече е по-добре — въздъхна Какстън. — Уплаших се, че си започнал да се размекваш.

— Ако се случи някога, моля те да ме гръмнеш. Капитане, колко заселници оставихте на Марс?

— Двадесет и трима.

— И какъв правен статут имат според „клаузата Ларкин“?

Ван Тромп се навъси.

— Не би трябвало да приказвам излишно.

— Капитане — намеси се Нелсън, — Смрадльо и аз отново сме цивилни граждани. Ще говоря каквото си поискам...

— И аз — вметна Махмуд.

— ...а офицерския ми чин от запаса да си го заврат някъде. Нима властите имат право да ни запушат устите? Тези дебели задници не са стъпвали на Марс.

— Укроти се, Свен. И аз не смятам да крия нищо. Тук сме сред водни братя. Бен, имам само една молба — не искам да публикуваш това.

— Капитане, ако ще се чувстваш по-спокоен, да отида при Майк и момичетата.

— Моля те, остани. Правителството е доста объркано заради тази колония. Всеки заселник писмено се отказа от правата си според „клаузата Ларкин“ — в полза на властите. Но присъствието на Майк на Марс оплеска всичко. Не съм юрист, но доколкото разбирам, ако и Майк откаже правата си, администрацията ще докопа възможността да раздава сочните мръвки.

— Какви мръвки?! — възкликна Бен. — Виж какво, капитане, не подценявам геройствата ви, но чух, че Марс не е примамлива недвижима собственост. Или сте открили неща от рода на „умри, преди да прочетеш“?

Ван Тромп поклати глава.

— Не, всички научни и технически отчети са напълно достъпни. Само че, Бен, Луната също беше безполезна скала, когато започнахме да се занимаваме с нея.

— Съкрушителен довод — призна Какстън. — Защо ли дядо ми не е купил акции на „Лунар Ентърпрайзис“?... Но Марс вече е заселен.

Ван Тромп го погледна неловко.

— Така е, но... Смрадльо, ти му кажи.

— Бен — започна Махмуд, — на Марс има предостатъчно място да се заселват хора, а марсианците няма да им пречат. И в момента там се развява федералното знаме, а ние обявихме екстериториалност над онова парче земя. Обаче може да се окаже, че сме в същото положение като мравуняк под стъклен похлупак. Не знам какво ще стане.

— И аз — кимна Джубал. — Нямах представа какво е положението, само знаех, че правителството иска да се добере до тези „права“. Предположих, че и те тънат в мъгла като мен, затова се втурнах с главата напред. „Атаката е най-добрата защита.“ — Той се ухили. — В гимназията веднъж спечелих учебен диспут, като цитирах довод от документите на „Британското колониално мореплавателно управление“. Опонентът не успя да ме обори, защото такова управление никога не е съществувало. И тази сутрин си позволих същото безсрамие. Администрацията искаше правата на Майк според „клаузата Ларкин“ и се боеше до смърт да не сключим сделка с някой друг. Възползвах се от тяхната алчност и тревога, за да наложа пълна нелепост от гледна точка на логиката. Жива фантастика, но те спазиха протокола докрай и признаха, че Майк е суверен на Марс!

Джубал изглежда самодоволно останалите.

— С което — промърмори Бен, — сам се насади в лодката и почна да гребеш нагоре по прочутата лайняна рекичка.

— Ех, Бен — с укор изрече Харшо, — те коронясаха момчето съгласно собствената си представа за логика. Трябва ли да ти напомням, че макар короните да се свалят заедно с главите, по-добре да си признат монарх, отколкото претендент за трона в сянка? Положението на Майк се подобри несравнимо с няколко такта музика и един оплескан чаршаф. Но пак не беше лесно. За момента той представляваше признатия владетел на Марс съгласно правните щуротии около прецедента с Ларкин... значи имаше властта да раздава концесии, търговски права, земи и така нататък, да ти се пригади чак. Или трябваше да се подчини на това и да попадне под по-страшен натиск от притежателя на богатство, или да абдикира от трона и да прехвърли правата си върху сегашните заселници... тоест, на Дъглас. — Раздразнението на Джубал пролича. — И двете възможности бяха гнусни. Господа, не бих позволил на свой клиент да попадне в такъв

капан. Налагаше се да лишим от сила самата „клауза Ларкин“ по отношение на Марс, при това без да дадем на Върховния съд и нищожен шанс да се намеси. — Пак се засмя. — Затова лъгах до посиняване и им натрапих теорията си. Цял свят видя, че отдадох кралски почести на Майк. Затова изтъкнах, че момчето всъщност не е фалшив властелин съгласно безполезен в случая прецедент, а посланик на великата марсианска нация! Е, беше много нагло блъфиране. Но се опирах на надеждата, че останалите — Дъглас и Кунг, знаят не повече от мен за фактите. — Джубал погледна тримата мъже. — Рискувах, защото вие бяхте с нас и сте водни братя на Майк. Щом не ме оборихте, значи всички задължително ще приемат момчето като посланик, а „клаузата Ларкин“ предаде Богу дух.

— Надявам се да е така — сериозно каза Ван Тромп. — Но изобщо не приех приказките ти като лъжи.

— Че защо? Изсмуках всичко от пръстите си.

— Няма значение. Според мен каза истината. — Капитанът на „Защитник“ се поколеба. — Само че не бих нарекъл Майк посланик... „преден отряд на нашественика“ е по-вярно.

Какстън се ококори, но Харшо попита спокойно:

— И защо си настроен така?

— Ще се изразя още по-точно. Според мен е разузнавач, събиращ сведения за марсианските си господари. Не ме разбирай накриво — и аз съм много привързан към момчето. Но той няма никакви причини да ни бъде верен... тоест, на Земята. — Ван Тромп го погледна мрачно. — Всеки си въобразява, че един намерен на Марс мъж веднага ще се захласне от щастие при възможността да се върне „у дома“. Но не беше така. Свен?

— Майк пощуря от страх — допълни Нелсън. — Не успяхме да припарим до него, толкова се боеше от нас. После марсианците му казаха, че трябва да тръгне... и той започна да се държи като войник, изпълняващ заповед, макар и да го тресе от това.

— Я постойте малко! — възмути се Какстън. — Капитане, що за... ама защо им е на марсианците да ни нападат? Все едно ние да атакуваме Юпитер. Тук притеглянето е два пъти и половина по-силно, както на Юпитер е два пъти и половина по-силно от земното. Важат и същите коренни разлики в температурата, налягането и състава на атмосферата. Ние не бихме могли да живеем на Юпитер... нито си

представям как марсианците ще свикнат с нашите условия. Не съм ли прав?

— Доста си близо до истината — призна Ван Тромп.

— Е, за какво ни е да нападаме Юпитер? Защо ще ни напада Марс?

— Бен, чел ли си проекта за създаване на плацдарм на Юпитер?

— Мечти. Нищо осъществимо.

— И междупланетните полети бяха мечта допреди броени години. Инженери изчислиха, че ако се възползваме от целия си опит в овладяването на океанското дъно и изобретим скафандри с автономна силова система, няма пречки да стъпим на Юпитер. Не си мисли, че марсианците са по-тъпи от нас. Да беше им видял градовете...

— Е... Все пак не разбирам защо ще ни се бъркат.

— Капитане?

— Да, Джубал?

— Имам още едно възражение. Знаеш, че културите се делят на „аполонови“ и „дионисиеви“.

— Имам представа.

— Ами на мен ми се струва, че и най-благата земна култура ще е „дионисиева“ за марсианците. Ти си бил на Марс, но аз дълго разговарях с Майк. Момчето е израсло в „аполонова“ култура. А те не са агресивни.

— Не бих разчитал на това.

Изведнъж се намеси и Махмуд:

— Капитане, има доказателство в подкрепа на Джубал. Можеш да анализираш една култура по нейния език... а в марсианския липсва думата „война“. Поне аз не съм я срещал. Няма и „оръжие“, нито „битка“. Щом думата я няма в езика, в културата не съществува нейно съответствие.

— Празни приказки! Животните се бият, а пък мравките воюват. Е, имат ли думи за това?

— Щяха да имат — настоя Махмуд, — стига да говореха. Всяка надарена с реч раса има думи за всяка своя представа и идея, непрекъснато измисля нови думи или определения според развитието на своята мисъл. Готовата за овладяване на речта нервна система не може да не си служи с нея. Ако марсианците знаят какво е „война“, трябва да имат такава дума.

— Има начин да решим спора — предложи Джубал. — Да повикаме Майк.

— Не бързай толкова — възрази Ван Тромп. — От години знам, че със специалист не можеш да се надприказваш. Но освен това научих, че историята има дълъг списък от специалисти, направили ужасни грешки... извинявай, Смердльо.

— Истина е, капитане, но този път аз съм прав.

— А Майк само ще ни каже дали знае думата... все едно да питаш едва проходило детенце какво е компютър. Да се придържаме към фактите. Свен, да им кажа ли за Агню?

— Ти решаващ, капитане.

— Ами... споделям само като пред водни братя. Лейтенант Агню беше вторият ни лекар. Свен твърдеше, че имал блестящ интелект. Обаче не понасяше марсианците. Щом се уверихме донякъде, че местната цивилизация е миролюбива, заповядах никой да не носи оръжие. Но Агню не се подчинил... или поне не намерихме личния му пистолет, а хората, които последни го видели жив, заявиха, че бил в кобура му. В дневника записахме, всичко на всичко, следното: „Изчезнал безследно. Предполага се, че е мъртъв.“ Двама от екипажа забелязали, че Агню навлязъл в тесен проход между две скални стени. После и един марсианец се пхнал там и моите хора затичали след него, защото чудатостите на доктор Агню ни бяха добре познати. И двамата чули изстрел. Единият твърди, че стигнал до началото на прохода навреме, за да види Агню зад марсианеца. В следващия миг вече не го виждал никъде. Вторият казва, че догонил първия, когато марсианецът вече се изнасял величествено от прохода и ги отминал. Огледали прохода, но бил празен и завършвал с глуха стена. Това е, господа. Агню може и да е скочил над ръба на скалите, с помощта на страха и слабото притегляне, но аз не успях да направя това. Трябва да спомена, че двамата членове на екипажа носеха кислородни обогатители, иначе не може на Марс, а пък кислородният глад сериозно размътва възприятията. Не съм сигурен дали първият вече е страдал от задушаване. Казах ви го, защото на мен така ми е по-лесно да тълкувам думите му, че Агню изчезнал мигновено. Предположих, че вече е изпитвал последствията от хипоксията и му заповядах да си провери кислородния обогатител. Чаках Агню да се върне, за да го съдвча, че е излязъл с оръжие.

Но изобщо не го открихме. И тогава се породиха опасенията ми от марсианците. Никога повече не ги виждах като огромни, кротки и безобидни, дори смешни същества, макар че няхахме други неприятности и те се съгласяваха с всяко наше искане, ако Смардльо измислеше как да го изрази. Постарах се да потуля произшествието. Не е разумно да всяваш паника, когато си на сто и петдесет милиона километра от дома. Е, отсъствието на Агню стана очебийно след безплодното издирване. Но аз отхвърлих всякакви идеи, че имаше нещо загадъчно — Агню се е изгубил из онези скални лабиринти и умрял от недостиг на кислород... а после бил затрупан от пясъчно свлачище. Възползвах се от случая, за да забраня самотните разходки, да изисквам непрекъсната радиовръзка с кораба и грижи за кислородните обогатители. Не съм казвал на първия от двамата да си мълчи, само му намекнах, че историята е нелепа, защото другият не я потвърди. Мисля, че официалната версия се наложи като единствена.

Махмуд изрече бавно:

— Капитане, за пръв път чувам, че е имало някаква загадка. Предпочитам „официалната“ версия. Не съм суеверен.

— Точно това исках — кимна Ван Тромп. — Само Свен и аз чухме онези невероятни измислици. И все пак... — капитанът сякаш остаря внезапно, — ...нощем се будя и се питам: „Какво стана с Агню?“

Джубал си мълчеше. Дали Джил е разказала на Бен за Беркуист и другия с него... как беше? Джонсън? Някой изтървал ли се е пред Какстън за странния сблъсък до басейна? Едва ли. Хлапетата знаеха „официалната“ версия, че първият взвод изобщо не се е появявал, защото присъстваха на разговора му с Дъглас по видеофона.

Ама че проклетия! Единственото разумно решение беше да си затваря устата и да внушава неуморно на момчето, че не бива да праща в нищото неприятните непознати!

От душевните терзания го спаси Ан.

— Шефе, пред вратата чака господин Брамбли. Същият, който се нарече „старши административен помощник на генералния секретар“.

— Да не си го пуснала вътре?

— Не. Обяснявахме се по разговорната уредба. Трябвало да ти предаде някакви документи и да чака отговор.

— Да ги предаде през кутията на вратата. В момента тук е марсианско посолство.

— И да го оставя да виси отвън?

— Ан, знам колко добре си възпитана... но в подобни положения грубостта е полезна. Няма да отстъпим и сантиметър, докато не получим каквото искаме.

— Добре, шефе.

Дебелият пакет съдържаше множество екземпляри на само един документ. Джубал събра всички около себе си и раздаде копията.

— Давам ягодова близалка за всяко посочване на пропуск, уловка или неяснота.

След време пак той наруши пръв мълчанието.

— Брей, честен политик — иска да си заслужи рушвета.

— Така изглежда — призна и Какстън.

— Някой друг?

Нямаше желаещи да получат наградата. Дъглас просто бе спазил уговорката.

— Добре, сега всички се подпишете като свидетели на всеки екземпляр. Мириам, извади нашия печат. По дяволите... вкарайте и Брадли тук, нека също подпише. После го почерпете нещо. Дюк, съобщи на рецепцията, че напускаме хотела. И се обади в „Грейхаунд“ да ни пратят онази таратайка. Свен, капитане, Смрадльо... ние се махаме оттук, както Лот офейкал от Содом. Защо не дойдете с нас в провинцията да се поотпуснете? Място има, ще ядете домашни гозби и няма за нищо да се тревожите.

Семейните обещаха да се възползват от поканата друг път. Махмуд я прие. Подписването на документа се проточи, защото Майк се радваше на възможността да пише името си и рисуваше всяка буква с наслаждението на художник. Остатъците от пикника бяха натоварени в аеробуса, докато подпечатат екземплярите, дотогава им донесоха и сметката от хотела.

Джубал погледна небрежно внушителното число и надраска отдолу: „Одобрена за изплащане — Дж. Харшо от името на В. М. Смит“, после подаде листчето на Брадли.

— Това вече е грижа на твоя началник.

Бюрократът примигна неловко.

— Моля?

— А, не се съмнявам, че господин Дъглас ще натовари с това шефа на протокола или друг. Не съм много вещ в тези неща.

Брадли взе сметката.

— Да... — проточи Брадли неуверено. — Ларю може да я уреди. Ще му я предам.

— Благодаря ви, господин Брадли — за всичко!

ЧАСТ ТРЕТА
НЕГОВОТО ЧУДАТО ОБРАЗОВАНИЕ

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

В едно от разклоненията на спирална галактика, близо до светилото, наричано от някои „Слънце“, друга небесно тяло се превърна в нова звезда. Величието на нейния взрив щеше да бъде видяно на Марс след три изпълнени (729) години, тоест 1370 земни години. Старите за миг отбелязаха събитието като полезно за обучението на младежта, но без да се откъсват от вълнуващото обсъждане на естетическите проблеми за новия епос, изтъкан около гибелта на Петата планета.

Макар и да забелязаха все пак отпътуването на „Защитник“, не се занимаха с него. Само наглеждаха странния съгнездник, изпратен с кораба, защото предстоеше очакване, преди грокването на резултата да бъде плодно. Останалите на Марс човеци се бореха със смъртоносната за тях околна среда, която все пак не беше толкова трудна за овладяване като природата в Свободната държава Антарктида. Един се обезтелеси от болест, наричана понякога „носталгия“. Старите обгърнаха наранения дух, после го изпратиха където му беше мястото, за да бъде излекуван напълно. Иначе не се намесваха в делата на земяните.

На Земята избухналата звезда не бе забелязана, защото по онова време астрономите още бяха ограничени в изследванията си от скоростта на светлината. Човека от Марс не остана дълго на челно място в новините. Лидерът на малцинството във федералния Сенат призова за „новаторски подход“ към проблемите на населението и недохранването в югоизточна Азия, като се започне с увеличаване на помощите за семейства с повече от пет деца. Госпожа Б. С. Сучек заведе дело срещу града-окръг Лос Анджелис за смъртта на любимия ѝ пудел Пидъл по време на петдневния му карантинен престой в общинския кучкарник. Синтия Дъчес обяви, че възнамерява да има Идеалното дете с помощта на научно подбран донор на сперма и не по-малко съвършена майка под наем, веднага щом специалистите изчислят подходящия миг на зачеване, за да бъде чедото ѝ истински гений и в музиката, и в изящните изкуства, и в държавното

управление. Освен това щяла (с помощта на хормонални препарати) сама да кърми детенцето си. Позволи (по-точно настоя) на фотографите и операторите да я снимат, за да докаже, че е подходящо надарена за целта.

Архиепископ Дигби я заклеми като „вавилонска блудница“ и забрани на фостъритите да приемат поръчката като донори или майки под наем. В новинарските емисии бе цитирано изявлението на Агнес Дъглас: „Макар да не познавам госпожица Дъчес, не мога да не ѝ се възхищавам. Нейната смелост трябва да бъде пример за всички майки по света.“

Джубал Харшо видя една от снимките на бъдещата майка и я закачи на стената в кухнята, откъдето скоро изчезна и той си позволи доволен кикот.

Но през тази седмица нямаше много поводи да се разведри. Светът продължаваше да му досажда. Репортерите скоро оставиха Майк на мира, но не и хиляди други хора. Джубал се постара да му осигури спокойствие. Щурмоваци от специалните служби обикаляха отвън имението, а една от бойните им въздушни коли кръжеше горе и отпъждаше всеки натрапник. Но Харшо се дразнеше и от присъствието на пазачите.

Видеофонът бе свързан към посредническа фирма, на която бе даден и съвсем кратък списък на хората, чиито обаждания са желани.

Но пощата винаги си пробива път до целта.

Харшо каза на Джил, че е време Майк да порасне. Да започне, като сам пресява писмата, предназначени за него. Тя да му помага.

— Не занимавай и мен с това. Получавам предостатъчно боклуци.

Не можа да остане настрани. Лавината не беше по силите на Джил.

Самото отсяване на ненужното се оказа тежка грижа. Джубал се обади на началника на местната поща, но напразно. После потърси Брамбли и му „подказа“, че пратките за Човека от Марс е добре да бъдат сортирани предварително. Оттогава пристигаха в чували — първа, втора, трета, четвърта класа, а каквото беше за другите в имението, се побираше в отделна торба. С пратките втора и трета класа първо подобриха топлоизолацията на една от избите, после Джубал нареди на Дюк да запълва околните дълбоки дерета.

Четвъртата класа им причини малко главоболия. Един от колетите избухна в местната поща и потроши табелата „За записи — на съседното гише“. За късмет началникът бе излязъл да пийне кафе, а помощничката му — възрастна дама с болни бъбреци — тъкмо се бе отбила в тоалетната. Джубал се замисли дали да не наеме специалисти по обезвреждането на бомби.

Не се наложи. Майк забелязваше „злината“ в пакетите, без да ги отваря. Вече им оставяха чувалите с четвърта класа пред портата. Майк ги преглеждаше от разстояние и махаше в небитието всичко опасно. Лари докарваше останалото в къщата.

Човека от Марс отваряше с удоволствие пакетите, макар че съдържанието им почти никога не беше интерес у него. Всичко, което никой не си подбираше, попадеше пак в деретата. Например храната. Джубал не беше сигурен дали усетът на момчето за „злина“ важи и за отровите. Майк бе изпил смъртоносен фотографски разтвор, оставен от Дюк в хладилника, после отбеляза, че май не харесал вкуса на този „студен чай“.

Джубал обясни на Джил, че няма нищо против избрани неща да бъдат запазени, стига: а/ да не се плаща за тях; б/ да не се благодари на подателите; в/ да не се връщат, независимо от молбите в съпровождащите писма. Той изтъкна, че нежеланите подаръци и без това са опит да бъде използван Човека от Марс за търговска изгода, така че не заслужават никаква признателност.

Направи изключение за животинките, но все пак посъветва Джил да ги връща, освен ако гарантира, че някой ще се грижи за тях и няма да падат в басейна.

Но най-голямо главоболие беше пощата първа класа. След като прегледа петдесетина килограма, Джубал я разпредели на категории:

А. Молби — в дерето.

Б. Заплахи — към дело, без отговор. При второ писмо от същия подател — да се предават на специалните служби.

В. „Делови“ предложения — да се препращат на Дъглас.

Г. Щуротии — по-пикантното остава за общо забавление; останалото — в дерето.

Д. Приятелски писма — за отговор в случай, че има приложен плик с марки и адрес. Но текстът да е стандартен, а подписът — на Джил. (Джубал напомни, че всичко, написано от Майк, е вече ценност

за колекционери, при това би предизвикало нов потоп от никому ненужни хартии.)

Е. Мръснишки писма — да се предават на Джубал. (Той се обзаложи със самия себе си, че няма да открие и следа от оригиналност.) После — в дерето.

Ж. Предложения за брак или нещо не толкова обвързващо — към дело.

З. Писма от научни и образователни институции — като Д. Последва ли второ, Джил да обясни, че Човека от Марс няма излишно време. Ако грубият отговор не е особено подходящ, да прехвърли случая на Джубал.

И. Писма от хора, които познават Майк — например екипажа на „Защитник“, президента на Щатите и така нататък. Майк да отговаря както намери за добре. Добре ще е да се упражнява в съчинителство и още по-добре — да усвоява тънкостите в човешките отношения. (Ако има нужда от съвет, нека пита.)

Вече се налагаше Джил да отговаря съвсем рядко, а Майк — по изключение. Тя установи, че успява да се справи с пощата, ако отделя по един час дневно. Първите четири категории още се получаваха в изобилие. Категория Ж беше извънредно внушителна веднага след прякото излъчване на конференцията в Двореца, но после започна да клони към нула. Джубал предупреди Джил, че макар Майк да отговаря само на познатите си, всичко отправено лично до него не засяга никой друг.

На третата сутрин след създаването на системата Джил отиде при Харшо с писмо от категория Ж. Дамите (а и някои раздвоени в наклонностите си господа), запълващи тази категория, почти винаги прилагаха и свои снимки. Някои не оставяха никаква храна за въображението.

Снимката в това писмо не изискваше от въображението обичайните усилия, а направо нови висоти.

— Шефе, погледни! Нали ти казах какво ще стане!

Джубал прочете ръкописния текст.

— Да, тя определено знае какво иска. А Майк какво каза?

— Не съм му давала писмото.

Джубал се взря и в снимката.

— В моята младост наричахме такива жени „маце-убиец“. Няма съмнение за половата ѝ принадлежност, нито за акробатичните ѝ способности. Но защо я показваш на мен? Виждал съм и по-хубави.

— А какво да правя? Писмото е достатъчно гадно... Но тази отвратителна снимка! Да я скъсам ли?

— Какво пишеше на плика?

— Само нашия и нейния адрес.

— И как е адресирано?

— „Господин Валънтайн Майкъл Смит, Човека от...“

— Охо! Значи не е за тебе.

— Естествено...

— Я да си изясним нещо. Нито си му майка, нито гувернантка. Ако Майк иска да чете всичко, негова си работа.

— Да, чете повечето реклами. Но не искам да гледа мръсотии! Той е толкова невинен.

— Тъй ли било? А колко човека уби досега?

Джил само го погледна нещастно и Джубал продължи:

— Щом искаш да му помогнеш, съсредоточи се в едно — внуши му, че на убийствата се гледа с крайно неодобрение в нашето общество. Иначе доста ще се набива в очи, като тръгне по широкия свят.

— Ами, май не е проявил желание да „тръгва по широкия свят“.

— Ще го изхвърля от гнездото, още щом се научи да лети. Няма да му дам възможност да си остане слабоумно детенце. Първо, защото не мога... Той ще ме надживее с незнайно колко години. Но ти си права — Майк е невинен. Сестра Бордмън, ти чувала ли си за онази стерилна лаборатория в университета „Нотр Дам“?

— Доста неща четох за нея.

— Най-здравите животни в целия свят... но не могат да напуснат лабораторията. Дете мое, Майк трябва да свикне с „мръсотии“ и да придобие устойчивост срещу тях. Някой ден ще срещне духовните сестри на мацето, пратило това писмо, при това стотици от тях. Дявол ме взел, та с неговата слава и външност може да прекара живота си в прескачане от легло на легло! Нито ти, нито аз можем да предотвратим това. Майк ще реши. А и не бих искал, колкото и глупав да е такъв живот — все същите упражнения отново и отново. Ти какво ще кажеш?

— Аз... — изчерви се Джил.

— Е, за тебе може и да не са толкова еднообразни. Все едно, не е моя работа. Но ако не искаш Майк да загуби ума и дума заради първите сто жени, които успеят да останат с него насаме, не рови в личната му поща. Подобни писма може и да му внушат малко предпазливост. Връщай ги в чувала, отговаряй на въпросите му и опитай да не се изчервяваш.

— Шефе, вбесяваш ме, когато говориш логично!

— Това не е най-изящният начин да ме обориш.

— След като Майк види тази снимка, ще я накъсам на парченца!

— А, недей!

— Какво? Ти ли я искаш?

— Да ме пази Господ! Но Дюк събира подобни снимки. Ако Майк не я запази, дай я на Дюк.

— Нима Дюк трупа такива боклуци? А наглед е толкова мил.

— Такъв си е.

— Но... нищо не разбирам.

— И цял ден да ти обяснявам — въздъхна Джубал, — пак няма да разбереш. Мила моя, в секса има някои особености, които единият пол няма как да изтълкува на другия. Понякога грокването по интуиция помага да прескочиш тази пропаст. Но думите са безполезни. Просто ми повярвай — Дюк е идеалният рицар... и ще хареса снимката.

— Няма лично да му я дам. Кой знае какво ще си помисли.

— Глезла. Има ли нещо зашеметяващо в пощата?

— Няма. Обичайния набор от молби Майк да вложи пари в едно или друго, или пък да разреши да използват името му. Някакъв тип иска монопол, без да плаща отчисления първите пет години. Отгоре на всичко Майк трябвало да го финансира.

— Възхищавам се на откровените кождери. Пиши му, че Майк и без това трябва да има разходи, за да си смъкне данъците.

— Шефе, ти сериозно ли говориш?

— Не. Този крадец ще ни се изгърси с цялото си семейство. Но ти ми подсказа идея за разказ. Дежурната!

Майк прояви интерес към „отвратителната“ снимка. Грокваше (на теория) какво символизираха писмото и снимката, затова се запозна с тях, като изпитваше удоволствието, с което разглеждаше

пеперуди. За него и пеперудите, и жените бяха особено любопитни. Всъщност целият свят на грокването беше вълшебен и Майк искаше да пие до дъно, за да стигне собственото му грокване до съвършенство.

Разбираше механичните и биологичните процеси, които му предлагаха в тези писма, но се чудеше защо ли непознатите искаха помощта му в оплождането на яйцата. Майк знаеше (без да гроква), че тези хора са превърнали необходимостта в ритуал, подобен на сближаването във водната церемония. Гореше от желание да грокне.

Но не бързаше, защото не грокваше „бързането“. Имаше верен усет за времето — според марсианското схващане. Времето е очакване. Забеляза, че човешките му братя не притежават тази способност и често са принудени да очакват доста по-бързо от марсианците. Не ги винеше за тази им непохватност. Научи се също да очаква по-бързо, за да се приспособи към недостатъка им. Понякога ускоряваше очакването толкова успешно, че погледнат от страни, се движеше светкавично.

Прие наставлението от Джил, че не бива да отговаря на тези братски предложения, но само като очакване. Може би след век ще настъпи подходящият момент. Сега не беше време за това — неговият брат Джил говореше вярно.

Майк се съгласи да даде снимката на Дюк. Все едно, щеше да го направи — вече бе разгледал колекцията му и се опита да грокне защо Дюк възкличаваше: „Тая не е нищо особено в муцунката, но виж ги тия крака... ох, братко!“ Харесваше му да бъде наричан „братко“ от своите близки хора, но краката си бяха крака. Марсианците имаха три, а хората — два. Майк си напомни, че неговата човешка раса просто си е такава.

А лицата... Джубал имаше най-прекрасното лице, което Майк бе виждал някога — отличаваше го безпогрешно от другите... Жените в колекцията на Дюк почти нямаха свои лица. Всички млади жени бяха еднакви. И можеше ли да бъде иначе?

Никога не се затрудняваше да познае Джил. Тя беше първата жена, която срещна, а и първият му воден брат сред човеците от женски пол. Майк познаваше всяко пора на носа ѝ, всяка зараждаща се бръчица по кожата ѝ и ги възхваляваше в щастлив размисъл. Но макар сега да познаваше лицата на Ан, Доркас и Мириам, отначало не беше така. Майк ги различаваше по ръст и тен на кожата, също и по

гласовете, защото нямаше двама човека с еднакви гласове. Когато се случваше (твърде рядко) и трите да са млъкнали едновременно, беше добре, че Ан е толкова по-едра, Доркас — дребничка, а Мириам, макар не толкова внушителна като Ан, но по-висока от Доркас, имаше „рижа“ коса — дума, която не се използваше за определяне цвета на нищо друго.

Майк вече знаеше, че всяка дума в английския език има повече от едно значение. Свикна с този факт, както прие, че лицата на момичетата са почти еднакви... а щом отмина подходящото очакване, вече не си приличаха толкова. Сега можеше да си представи лицето на Ан и да преброи порите му лесно, както беше с лицето на Джил. Всъщност дори едно яйце е единствено и неповторимо, различно от всички останали. Затова и всяко момиче можеше да има свое лице, дори ако се различаваше съвсем незначително от останалите.

Даде снимката на Дюк и се зарадва, че неговият воден брат изпита удоволствие от подаръка. Майк не лишаваше себе си от нищо. Можеше да види снимката в паметта си, когато пожелаеше — дори и лицето, защото то грееше в необичайно изражение на красива болка.

Изслуша благодарностите на Дюк и доволно се върна към заниманията с личната си поща.

Не споделяше раздразнението на Джубал от лавината писма и колети. Весело изучаваше дори рекламите на застраховки и предложенията за брак. Пътуването до Двореца му отвори очите за огромното разнообразие на този свят и той бе решен да го грокне докрай. Да, това щеше да му отнеме векове, трябваше да расте непрекъснато, но не бързаше — грокваше, че вечността и неспирно променящото се прекрасно „сега“ са едно и също.

Реши да не препрочита Британската енциклопедия. Пощата му даваше възможност да види по-ярко късчета от този свят. Четеше, грокваше каквото можеше, другото оставяше за спокоен размисъл в часовете, когато останалите в къщата спяха. Мислеше, че започва да гроква „бизнес“, „покупка“, „продажба“ и други подобни немарсиански занимания. Енциклопедията бе оставила празноти в знанията му, защото (както вече грокваше), предполагало се е, че той знае много неща, преди да я прочете.

Сред всичко друго получи и пратка от господин генералния секретар Джоузеф Еджертън Дъглас, съдържаща чекова книжка и

други документи. Неговият брат Джубал се постара да му обясни какво е „пари“ и как да си служи с тях. Майк не успя да го разбере, макар че Джубал го накара да напише чек, даде му пари в замяна и го научи да ги брои.

И изведнъж... в толкова ослепителен миг на грокване, че потрепери, Майк проумя парите. Тези хубави картинки и ярки монети не бяха пари. Те бяха само символ на една представа, присъща за всички хора, в целия свят. Но нещата не можеха да бъдат пари, както и водата в церемонията не беше самото сближаване. Парите бяха идея, абстрактна като мислите на Старите — величествен, подреден символ за уравнивяването, оздравяването и сближаването.

Майк се слиса от великолепната красота на парите.

Движението, промяната и съвпадението на символите бяха чудесни и сами по себе си, напомняха му за игрите, на които се учеха съгnezдниците, за да растат и размишляват. Но истински го стъписа цялостта, светът, въплътен в една подвижна структура от символи. Майк грокна, че Старите на този свят трябва да са наистина древни, за да създадат такава красота. И смирено си пожела да срещне някой от тях.

Джубал го поощряваше да харчи пари и Майк го послуша, също като свенлива младоженка, отведена за пръв път до брачното легло. Неговият воден брат му подсказа да „купи подаръци за приятелите си“, а и Джил му помогна, като първо определи граници — по един подарък на приятел и обща сума, която дори не можеше да се равнява по съответна степен на три с парите в текущата му сметка... защото Майк отначало искаше да похарчи всичко.

Започна да се учи колко е трудно да намериш приложение на парите си. Имаше безбройни неща, неразбираеми и изпълващи го с изумление. Отрупан с каталози, пристигнали от Лондон и Токио, Бомбай и Копенхаген, той сякаш затъна в богатства. Дори само каталогът на „Сиърс и Монтгомъри“ му дойде в повечко.

А Джил му помагаше.

— Не, Дюк няма нужда от трактор.

— Дюк харесва тракторите.

— Вече си има един... тоест, тракторът е на Джубал, но все едно. Може да му хареса някое от тези хубави белгийски моторчета. Ще си го разглобява и сглобява по цял ден. Само че и това е твърде скъпо.

Миличък Майк, не е задължително един подарък да бъде скъп, освен ако ще молиш момиче да се омъжи за тебе или нещо подобно. Подаръкът показва, че се съобразяваш с вкуса и желанията на човека. Трябва да е това, което би му харесало, но едва ли би си купил.

— Как?...

— В това ни е проблемът. Чакай, спомних си една реклама от днешната поща. — Върна се скоро. — Намерих я! Ето: „Живата Афродита“ — луксозен албум на женската красота в пищен цвят и великолепно стерео, създаден от най-талантливите майстори на камерата. Забележка: не може да се купи по пощата. Не се приемат поръчки от следните щати... Хъм, включително и от Пенсилвания. Все ще измислим нещо, защото ако изобщо познавам вкуса на Дюк, това ще му допадне непременно.

Патрулна кола на специалните служби докара албума... а в следващата рекламна листовка вече се пъчеше текст: „Доставен и на Човека от Марс по специална лична поръчка“. Майк беше доволен. Джил побесня.

Объркаха се, когато трябваше да изберат подарък за Джубал. Какво да купиш на човек, който е задоволил желанията си, доколкото това е възможно с пари? Изпълнение на трите желания от приказките? Извора на безсмъртието? Вълшебно масло за старешките му кости или един прекрасен ден от младостта? Джубал отдавна се бе отказал от домашните любимци, защото или ги надживяваше, или (напоследък) се боеше, че те ще го надживеят и няма кой да се грижи за тях. Решиха да попитат останалите.

— Ха, че вие не знаете ли? — учуди се Дюк. — Шефът си пада по статуите.

— Сериозно? — усъмни се Джил. — Не виждам нито една наоколо.

— Ония, дето му харесват, май не се продават. А за сегашните разправа, че били като самолет, разбил се в автомобилно гробище. Всеки идиот с горелка в ръка и очила над десетина диоптъра се наричал скулптор.

— Дюк е прав — кимна и Ан. — Ще разберете, като прегледате книгите в библиотеката.

Тя сама отиде да донесе три книги, които според опитните й очи бяха отваряни най-често.

— Хъм... Шефът май е влюбен във всичко, създадено от Роден. Майк, ако можеше да ги купиш, коя би си избрал? Тази е чудесна — „Вечната пролет“.

Майк само погледна и обърна на друга страница.

— Тази.

— Какво?! — изтръпна Джил. — Та това е страшно! Дано умра, преди да се превърна в нещо подобно.

— Тази е красива — отсече Човека от Марс.

— Майк — възмути се Джил, — имаш извратен вкус. По-лош си и от Дюк.

Обикновено такъв укор, особено от устата на Джил, би накарал Майк да млъкне и да прекара следващата нощ в размисъл, за да грокне грешката си. Но този път не се усъмни в себе си. Фигурата на снимката сякаш принадлежеше на неговия първи дом. Макар да изобразяваше жена, Майк имаше чувството, че някой от Старите трябва да е наблизил и е сътворил този образ.

— Джил... — бавно каза Ан. — Той е прав.

— Как тъй? Ан, нима харесваш това?

— Плаши ме. Само че книгата е протъркана на три места. Тази страница е отваряна повече и от останалите две. Джубал гледа и „Кариатидата, смазана от камък“ почти толкова често. Но Майк избра любимата му скулптура.

— Купувам я — заяви непреклонно Човека от Марс.

Ан се обади в Музея на Роден и само галското кавалерство възпря французите да ѝ се изсмеят. Да продадат една от творбите на Майстора? Уважаема госпожо, това не само е немислимо, забранено е дори да се правят копия от тях. Не, не и не! Що за хрумване!

Но за Човека от Марс се правеха и немислими изключения. Ан се обади на Бродли. След два дни той съобщи, че като израз на добра воля от страна на френското правителство Майк ще получи точно до микроскопичните подробности бронзово копие... но с молба да не го излага на публично място.

Джил помогна и в избора на подаръци за момичетата, но когато Майк я попита какво да купи за нея, тя се опита да го разубеди.

Майк вече съзнаваше, че макар водните братя винаги да говорят вярно, случва се някои да говорят по-вярно от други. Допита се до Ан.

— Редно е да ти откаже, скъпи, но ти ѝ подари нещо въпреки това. Я да помисля...

Изборът на Ан го озадачи. Джил и без това вече миришеше така, както трябваше да мирише Джил.

Когато подаръкът бе доставен, размерите и привидната му незначителност само усилиха съмненията на Майк. Ан го накара да подуши и той съвсем се разколеба — твърде силен аромат и изобщо не напомняше за Джил.

Но тя се зарадва на парфюма и настоя да разцелува Майк веднага. След малко той грокна, че е искала точно такъв подарък и двамата са се сближили.

А по време на вечерята откри, че макар да не му бе ясно защо, Джил ухаеше по-възхитително от всякога. Имаше още по-странни последиствия — Доркас го целуна и прошепна:

— Майк, сладурче... Тази прозрачна нощница е прелестна, но ще подариш ли парфюм и на мен някой ден?

Не грокна желанието ѝ. Доркас не миришеше като Джил, значи този парфюм не би ѝ подходдал... а и той не искаше Доркас да мирише като Джил. Искаше да си остане такава, каквата е.

Намеси се Джубал:

— Стига си натискала момчето, остави го да се нахрани. Доркас, ти и без това смърдиш като марсилско маце. Не врънкай Майк за още скъпа воня.

— Шефе, гледай си работата.

Не разбираше как е възможно Джил да мирише различно и все пак още по-присъщо за нея... и защо Доркас иска да има миризмата на Джил, когато мирише на себе си... и защо Джубал каза, че Доркас миришела като котка. В имението имаше един котарак (не галеник, а по-скоро съсобственик). Понякога наминаваше край къщата и приемаше по някоя порция. Двамата с Майк се грокваха. Човека от Марс много хареса хищните мисли в ума на животното — бяха съвсем марсиански. Откри, че Фридрих Вилхелм Ницше не е истинското име на котарака, но не сподели това с никого, защото не успяваше да произнесе името. Само го чуваше в съзнанието си.

И този котарак в никакъв случай не миришеше като Доркас.

Подаръците бяха добро и разкриха на Майк истинската стойност на парите. Но той не забравяше и другите неща, които се стремеше да

грокне. Джубал отложи два пъти уговорката със сенатор Бун и Майк дори не забеляза. Усетът му за време не превръщаше „следващата неделя“ в някаква определена дата. Но следващата покана бе отправена лично към него. Архиепископ Дигби бе притиснал здраво сенатора.

Майк занесе писмото на Джубал.

— Е, искаш ли да отидеш? — изръмжа Харшо. — Не си длъжен. Да вървят по дяволите.

Следващата неделя едно такси с пилот (Джубал не се доверяваше на автоматиката) пристигна, за да отведе Майк, Джил и Джубал в Молитвен дом „Архангел Фостър“ на Църквата на новото откровение.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

През целия път до църквата Джубал се опитваше да го предупреди за нещо, но Майк така и не разбра за какво. Слушаше, но и минаващите под аероколата гледки отвличаха вниманието му. Само съхраняваше в паметта си думите на Джубал.

— Виж какво, момче, онези фостърити искат да ти отмъкнат паричките. И да им се носи славата, че са привлекли Човека от Марс в църквата си. Ще те обработват, но трябва да проявиш твърдост.

— Моля, не разбрах?

— Да му се не види, ти изобщо не ме чуваш.

— Извинявай, Джубал.

— Ами... нека ти го кажа с други думи. За мнозина религията е утеха, пък и не отхвърлям възможността някоя вяра да е стигнала до Висшата истина. Но набожността често е само едно прикритие за измамниците. Вярата, която се опитвах да ми набият в главата като малък, ни учеше, че сме по-добри от другите. Аз бях „спасен“, те бяха „прокълнати“. Ние следвахме Божия път, пък те бяха езичници. С думата „езичник“ те заклеявах хора като нашия брат Махмуд. Тъпи и невежи селяндури, които рядко се къпеха и засяваха нивите според фазите на луната, си позволяваха да твърдят, че знаят отговорите на всички въпроси за вселената. Това им даваше право да си вирят носовете пред останалите. Псалмите ни преливаха от наглост — сами себе си хвалехме, че сме се приютили в лоното Господне и колко се радвахме на злощастията, които очакваха другите в Съдния ден...

— Джубал — намеси се Джил, — той не гроква.

— Тъй ли? Жалко. Моите старци искаха да стана проповедник. Май още си личи.

— Няма спор.

— Не се заяждай, момиче. Щях да стана чудесно плямпало, ако не бях допуснал фаталната грешка да се увлека по книгите. А с малко самонадеяност и солидна доза невежество бих се превърнал в прочут евангелизатор. Ами че дори онова място, накъде сме тръгнали, сега щеше да се нарича Молитвен дом „Архангел Джубал“.

Джил потрепери.

— Моля те, Джубал! Току-що закусих.

— Сериозно ти говоря. Печеният хитрец знае, че лъже и това го ограничава. Но блестящият шаман вярва на думите си, а вярата е заразна болест. За него няма граници на възможностите. Само че на мен ми липсваше жизненоважната увереност в собствената непогрешимост. От мен нямаше да излезе пророк... само кисел критик. — Джубал се намръщи. — Джил, точно това ме безпокои у фостъритите. Мисля, че са искрени, а Майк много се заплесва по това човешко качество.

— Какво ли ще опитат?

— Да го обърнат в своята вяра и да докопат богатствата му.

— Нали уж всичко е уредено така, че подобно нещо е невъзможно?

— Не си разбрала. Просто никой не може да отнеме парите на Майк против волята му. Пък и не би могъл да ги раздаде докрай, без да се намеси правителството. Но ако една политически могъща църква влезе в играта, това е съвсем друго.

— Не ми е ясна разликата.

Джубал се озъби свирепо.

— Миличка, религията е непристъпна територия за правото. Църквата може да върши същото като всяка организация, но без да спазва ограниченията. Не плаща данъци, не публикува общодостъпни отчети, на практика е защитена срещу обиск, проверка или друг вид контрол. А „църква“ е всяко нещо, което се нарече така. Правени са много опити да се разграничат „истинските“ религии, имащи тези права, от „култовете“. Невъзможно е, без да въведеш държавна религия — лек, по-страшен и от самата болест. И още действащите остатъци от конституцията на Щатите, и Договорът за създаване на Федерацията дават еднакъв имунитет на всички вероизповедания... особено ако контролират достатъчен брой гласоподаватели. Ако Майк стане фостърит и състави завещание в полза на църквата... и ако някой ден „се пренесе в Небесата“, това ще бъде, прости ми за черния хумор, „праведно като неделна служба“.

— Олеле! Аз пък си въобразявах, че най-после го отървахме.

— Докато човек е жив, за него няма нищо сигурно... освен гроба.

— Аха... А какво ще правиш?

— Нищо. Само ще се тревожа.

Майк съхраняваше техния разговор, без да го гроква. Въпросът беше изумително лесен за разрешаване — на неговия език. Но на английски все му се изплъзваше. А Майк беше в очакване, откакто не успя да постигне общо грокване дори със своя брат Махмуд, заради неточния превод на всеобхватната марсианска идея: „Ти си Бог“. С времето това очакване трябваше да даде плодовете си. Неговият брат Джил учеше езика му, скоро щеше да ѝ обясни. Щяха да грокнат заедно.

Сенатор Бун ги посрещна на площадката за кацане пред молитвения дом.

— Как сте днес, приятели? Дано Господ Бог ви благослови в този прекрасен ден. Господин Смит, щастлив съм да се срещнем отново. Приветствам и вас, доктор Харшо. — Извади пурата от устата си и се обърна към Джил. — И тази малка госпожица... не се ли видяхме вече в Двореца?

— Да, господин сенатор. Аз съм Джилиън Бордмън.

— Предполагах, мила. Спасена ли е душата ви?

— Ъ-ъ, май не е, господин сенатор.

— Никога не е късно. Ще се радваме да ви видим на службата за непосветени, във Външния храм. Ще повикам някой ангел-пазител да ви заведе. Господин Смит и докторът ще влязат в Светилището.

— Сенаторе...

— Да, докторе?

— Щом госпожица Бордмън не може да влезе в Светилището, по-добре и ние да отидем на службата за непосветени. Тя е негова медицинска сестра.

Бун го погледна притеснено.

— Болен ли е господин Смит?

Джубал сви рамене.

— Като негов личен лекар предпочитам да ни придружава сестра. Господин Смит още не е свикнал с нашата планета. Защо не попитате него? Майк, искаш ли Джил да дойде с нас?

— Да, Джубал.

— Но... Както желаете, господин Смит. — Бун пак извади пурата от устата си и свирна с пръсти. — Ей, херувим!

Някакъв юноша притича незабавно. Носеше къса бяла роба, впит бял панталон и сандали, а на гърба му бяха окачени крила като на гълъб. Имаше златисти къдрици и слънчева усмивка. Джил си каза, че такива сладки момчета често се появяват по рекламите на безалкохолни напитки.

— Отнеси се в офиса на Светилището — заповяда Бун, — и кажи на дежурния настоятел, че искам още една поклонническа значка, и то веднага! Паролата е „Марс“.

— „Марс“ — старателно повтори хлапето, отдаде чест на Бун като същински скаут и направи двайсетметров скок над тълпата.

Джил разбра защо робата му е изглеждала толкова издута — закриваше миниатюрен реактивен двигател.

— Трябва да внимаваме с тези значки — обясни Бун. — Не можете да си представите колко грешници искат да вкусят от Божия еликсир, без да се пречистят. Нека се разходим и разгледаме, докато донесат значката.

Влязоха в дълго преддверие с високи стени. Бун спря.

— Искам да ви обърна внимание — във всичко има и търговия, дори в богоугодните дела. Всеки турист, независимо дали ще участва в служба за непосветени — а те са денонощни — трябва да мине оттук. И какво вижда? Възможността да му се усмихне късметът. — Сенаторът посочи наредените край стените игрални автомати. — Барът и закусвалнята са в дъното, така че дори там не може да се отбие, без да мине през това изпитание. И да знаете — човек трябва да е от най-закоравелите грешници, за да не се отърве от малко дребни тук. Но ние не вземаме парите му срещу нищо. Погледнете... — Бун потупа по рамото една от играещите жени. — Моля те, дъще.

Тя се обърна и раздразнението й беше заличено от усмивка.

— Разбира се, преподобни.

— Бъди благословена. Ще забележите — продължи той, докато пускаше четвърт долар в процепа, — че няма значение дали грешникът получава светски блага. Винаги е възнаграден с благословия и поучителен текст за спомен.

Въртящите се дискове спряха и в трите прозорчета се нареди изречението „Бог — те — гледа“.

— Това е печалба три към едно — обясни Бун и извади жетоните от улея. — Ето и текста за вас. — Откъсна листчето и го подаде на

Джил. — Запазете го, малка госпожице. И помислете над него!

Джил погледна за миг, преди да пхне хартийката в дамската си чантичка: „А грешникът само тъпче търбуха си с кал. — Ново откровение, XXIII, 17“

— Виждате, че печалбата е в жетони — неуморно бърбеше Бун, — а гишето на касиера също е в дъното, чак след бара. Тъй че има много възможности грешникът да пожертва сумата за добри дела. Най-вероятно е да върне печалбата на църквата... и всеки път ще получи благословия и поучение. Въздействието се натрупва и е впечатляващо! Някои от най-верните членове на нашето паство направиха първата си стъпка именно в тази зала.

— Не се съмнявам — отбеляза Джубал.

— Особено ако ударят джакпот. Нали се сещате вече — всяка комбинация е благословия. Но джакпотът е три Божии очи. Уверявам ви, наредят ли се тези очи и се вторачат в човека, а манната небесна се сипе в улея, замислят се грешниците и още как! Случва се някой да припадне. Заповядайте, господин Смит. — Сенаторът му връчи жетон. — Я опитайте как ви върви днес.

Майк се колебаеше и Джубал взе жетона. Проклет да е, ако позволи момчето да се лепне за някакъв „еднорък бандит“!

— Нека аз опитам, господин сенатор.

Майк вече бе разтегнал малко усета си за време и опипваше със сетивата си вътрешността на машината, за да открие какво става там. Твърде стеснителен беше, за да играе.

Но когато Джубал дръпна ръчката, Майк се загледа във въртящите се колела, забеляза нарисуваното око на всяко и се зачуди какво ли означава този „джакпот“. Досега бе научил три значения на думата, но никое не подходеше в случая. Без никакво намерение да възбуди духовете, той забави и спря всяко колело така, че очите да се появят в прозорчетата.

Зазвъня камбана, записан хор запя „Осанна!“, цялата машина светна в лампички и започна да бълва жетони. Бун изглеждаше доволен.

— Бъдете благословен! Докторе, щастлив е денят за вас! Ето, върнете един жетон, за да приберете джакпота.

Майк не разбираше защо се случи това и пак нареди очите. Повтори се същото, но с едно изключение — вместо поток от жетони

имаше само струйка. Бун зяпна слисано.

— Брей, да му... Бог да ме благослови! Май не биваше да става два пъти поред. Но ще се погрижа да ви изплатят всичко.

Той побърза да пхне жетон в процепа.

Майк продължаваше да недоумява защо това е „джакпот“. Очите се появиха отново. Бун се вцепени, а Джил стисна ръката на Майк и прошепна:

— Веднага престани!

— Но, Джил, аз видях...

— Не приказвай. И не прави това повече. Почакай само да се приберем!

Бун изрече бавно:

— Не бих се решил да нарека това чудо. Май имаме нужда от техник по поддръжката. — И кресна: — Херувим! — Помълча и добави: — Все едно, да приберем и последния.

Пак пхна жетон в автомата. Без намесата на Майк колелата забавиха постепенно въртенето си и обявиха: „Фостър — те — обича“. Притичалият херувим поздрави:

— Щастлив да е денят ви. Имате ли нужда от помощ?

— Три джакпота — каза му Бун.

— Три?

— Не чу ли музиката? Да не си оглушал? Ще отидем в бара. Донеси парите там. И накарай някого да провери машината.

— Добре, преподобни.

Бун ги поведе забързано към бара.

— Трябва да ви отведе — подхвърли весело, — докато не сте разорили Църквата. Докторе, винаги ли ви върви така?

— Винаги — сериозно го увери Харшо.

Напомни си, че още не знае дали момчето пак си е играло... но му се искаше това мъчение да свършва по-бързо. Сенаторът ги заведе до барплот с надпис „Запазено“ и попита:

— Тук добре ли е или малката госпожица иска да седне?

— Няма нужда.

„Наречи ме още веднъж «Малка госпожица» и ще насъскам Майк срещу тебе!“

Един барман се появи тутакси.

— Щастлив да е денят ви. За вас както винаги ли, преподобни?

— Двойно. Какво ви се пие, докторе? А на вас, господин Смит? Не се стеснявайте, вие сте гости на Архиепископа.

— Благодаря. Бренди, моля ви. И чаша вода.

— Бренди, моля ви — повтори Майк и добави: — За мен без вода.

Не във водата беше същността, но той не искаше да пие вода тук.

— Така ви искам! — сърдечно подвикна Бун. — Така се пие — без вода. — Сръга Джубал в ребрата. — Какво да бъде за малката госпожица? Кола? Или мляко за розовите ѝ бузки? Или истинско питие като големите хора?

— Сенаторе — с грижливо сдържан глас промълви Джил, — гостоприемството ви простира ли се до едно мартини за мен?

— Че как иначе! Ние поднасяме най-доброто мартини в света — без вермут! Само с благословия! Двойно мартини за малката госпожица. Благословен да си, синко, побързай. Имаме време за по глътка, после ще се преклоним пред Архангел Фостър и ще влезем в Светилището да чуем Архиепископа.

Донесоха им питиетата едновременно с парите от трите джакпота. Бун вдигна чаша с благословия, после започна да настоява, че Джубал трябвало да задържи тристата долара. Харшо реши спора, като ги пусна в кутийка за дарове. Сенаторът кимна одобрително.

— Това е знак, че сте избраник, докторе. Ще спасим душата ви. Още по едно, приятели?

Джил се надяваше някой друг да приеме — джинът беше доста разреден, но поне я сгря, колкото да понася ставащото. Никой не се обади и Бун ги поведе нагоре по стълба, край табела с предупреждение — „НИКАКВИ ГРЕШНИЦИ И НЕПОСВЕТЕНИ — ТОВА СЕ ОТНАСЯ ЗА ТЕБЕ!“

Стигнаха до голяма врата. Бун каза:

— Епископ Бун и трима поклонници, гости на Архиепископа.

Отвориха им. Минаха по виещ се коридор и влязоха в зала. Пищният стил напомни на Джил за фойе на погребално бюро, но го изпълваше жизнерадостна музика. Темата беше от „Весели камбанки“, но с буйни конгоански ритми. Тя усети, че ѝ се искаше да танцува.

Далечната стена бе направена от някакво странно стъкло. Бун заговори отсечено:

— Ето, приятели — това е Присъствието. Не е задължително да коленичите, но послушайте сърцето си, ако така ще се почувствате по-добре. Повечето поклонници го правят. Това е той... точно какъвто беше, когато го призоваха Небесата. — Размахваше енергично пурата си. — Не е ли като жив? Съхранен нетленен, истинско чудо! На същото кресло седеше, когато твореше своите Послания... и в тази поза се пренесе в Небесата. Не сме го местили — построихме молитвения дом около него. Естествено, съхранихме светите камъни на предишната църква.

На пет-шест метра пред тях имаше старец, седнал в кресло, което по-скоро наподобяваше трон. Наистина, сякаш беше жив... и Джил веднага се сети за един стар пръч във фермата, където прекарваше летните ваканции — същата издута долна устна, брадичката, свирепите мрачни очички. Настръхна. Никак не ѝ беше приятно да се озове срещу архангел Фостър.

Майк я попита на марсиански:

— Братко, това един от Старите ли е?

— Не знам, Майк. Така разправят.

— Не гроквам един от Старите.

— Казах ти вече — не знам.

— Гроквам злина.

— Майк! Не забравяй!

— Добре, Джил.

— Какво ви каза, малка госпожице? — намеси се Бун. — Какъв е въпросът ви, господин Смит?

Джил побърза да каже:

— Нищо особено, господин сенатор. Може ли вече да излезем? Май ми прилошава.

Пак се озърна към трупа. През кълбящите се облаци в небето проникна лъч и откри лицето му. То сякаш се промени, очите светнаха. А Бун я успокояваше:

— Случва се първия път. Да бяхте опитала в галерията за непосветени. Гледат нагоре, а музиката е друга. Доколкото знам, пускат им и инфразвук, да им напомня за греховете. Това е Залата за щастлив размисъл на висшите духовници. Докривее ли ми, отбивам се тук да изпуша една пура.

— Сенаторе, моля ви!

— О, да, забравих. Ако искате, изчакайте ни навън, миличка. Господин Смит, вие останете колкото желаете.

— Сенаторе, няма ли да закъснеем за богослужението? — напомни Джубал.

Излязоха. Джил вече се тресеше цялата. Уплаши се до полуда, че Майк ще направи нещо на страшния експонат в залата... и тримата ще бъдат линчувани.

Пред портала на Светилището двама стражи кръстосаха копията си пред тях. Бун ги укори:

— Стига де, това са лични гости на Архиепископа. И къде са значките им на поклонници?

Почтителен разпоредител скоро донесе значките и посочи:

— Оттук, моля.

Введе ги в централна ложа срещу подиума. Бун се опита да пропусне Джил първа, защото искаше да седне до Майк, но Джубал спечели надхитрянето и настани момчето между себе си и Джил, а сенаторът седна отстрани.

Ложата беше луксозно обзаведена — нагласящи се по тялото кресла, високи пепелници на пода, масички за напитки. Бяха над богомолците и на не повече от тридесет метра от олтара. Там отпред млад свещеник разгръщаше множеството, подскачаше в такт с музиката и размахваше грамадните си мускулести ръце със свити юмруци. Мощният му бас ту се сливаше с хора, ту се надигаше в призив:

— Я си вдигнете задните части! Нали не искате дяволът да ви свари как дремете?

По десния проход се виеше танц. Хората излязоха пред подиума, тръгнаха по централния проход, а краката им тропаша съгласувано с бесните жестове на проповедника и накъсания ритъм на хора. Троп-троп... „О-о-о!“ Троп-троп... „О-о-о!“ Джил усещаше ударите с цялото си тяло. Каза си смутено, че сигурно е страхотно забавление — все по-голяма част от паството подскачаше под неудържимите викове на могъщия свещеник.

— Ей, бива си го това момче — одобри Бун. — Проповядвал съм в екип с него и се заклевам, че накрая тълпата направо е нажежена. Това е отец „Бичмето“ Джакърман. Играл е ляв краен защитник. Може да сте го гледали.

— Боя се, че не съм — призна Джубал. — Не следя футболното първенство.

— Нима? О, по време на активния сезон повечето от посветените остават тук след службата, хапват и гледат мача. Стената зад олтара се плъзга встрани и виждате най-големия стереоекран, какъвто някога е правен. Все едно ти хвърлят топката право в скута. По-добра картина, отколкото по домашното стерео, пък и с хора наоколо е по-голям гъдел. — Той подсвирна. — Херувим! Ела насам!

— Да, преподобни?

— Синко, тичаш напред-назад толкова бързо, че не успях да ти кажа поръчката си.

— Извинете, преподобни.

— Извинението няма да ти отвори портите на Небесата. Бъди щастлив, синко. Стъпвай пъргаво. Същото ли да бъде, приятели? — каза поръчката и добави: — Донеси ми шепа пури от моите. Питай главния барман.

— Веднага, преподобни.

— Бъди благословен, синко. Задръж!... — Първите танцуващи тъкмо щяха да минат под ложата. Бун се наведе, сви длани около устата си и гласът му надви шума: — Доун! Ей, Доун! — Една жена вдигна глава и той й махна. Тя се засмя. — Добави един бърбън към останалото. Отлитай!

И жената, и напитките се появиха скоро. Бун й посочи едно от креслата в задната редица.

— Приятели, запознайте се с госпожица Доун Ардънт^[1]. Мила, това е госпожица Бордмън, тук до мен е прочутият доктор Джубал Харшо...

— Сериозно?! Докторе, разкажете ви са просто божествени!

— Благодаря.

— О, наистина го мисля! Почти всяка нощ си пускам касета с вашите неща и се приспивам.

— Едва ли един писател може да очаква по-възвишена похвала — отвърна Джубал, без мускулче да трепне на лицето му.

— Стига, Доун — намеси се сенаторът. — А младежът между тях е господин Валънтайн Майкъл Смит — Човека от Марс.

Тя се ококори.

— Божичко!

Бун се разсмя гръмогласно.

— Бъди благословена, дете мое! Хубавичко те изненадах!

— Вие наистина ли сте Човека от Марс?

— Да, госпожице Доун Ардънт.

— Казвайте ми Доун. Ох, Божичко!

Бун я потупа по ръката.

— Не знаеш ли, че е грешно да се съмняваш в словата на един епископ? Миличка, ще ти хареса ли да помогнеш на Човека от Марс да прозре светлината?

— О, бих ликувала!

„Естествено, кучко засукана!“, мислено изсъска Джил. Кипна още с появата на Доун Ардънт. Одеянieto на жената беше с дълги ръкави, висока яка, при това от много плътен плат... и не скриваше нищо от тялото ѝ. Имаше същия цвят като загорялата ѝ кожа, а Джил не се съмняваше, че под роклята има само кожа. Разбира се, заедно с формите на госпожица на Ардънт, които не заслужаваха пренебрежение. Но пък в сравнение с дрехите на повечето жени от паството роклята беше твърде скромна.

Джил си каза, че тази Ардънт изглежда, сякаш току-що се е измъкнала от нечие легло и няма нищо против пак да си легне с някого. По-точно — с Майк. Стига си му се кършила, долна улицице!

— Ще поговоря с Архиепископа — каза Бун. — Сега се върни да водиш веселбата. Бичмето има нужда от помощта ти.

— Да, преподобни. Радвам се, че се започнахме, доктор Харшо, госпожице Бордмън. Дано се видим скоро, господин Смит. Ще се моля за вас.

Тя се отдалечи със съблазнително полюшване.

— Чудесно момиче — доволно отбеляза Бун. — Докторе, виждал ли сте нейния номер?

— Не съм сигурен. С какво се занимава?

— Не знаете ли?

— Не.

— И не сте чувал името ѝ? Та това е Доун Ардънт, най-добре платената стриптизърка в цяла Баха Калифорния! Излиза под лъча на специален прожектор и докато остане по обувки, осветено е само лицето ѝ, нищо друго не се вижда. Много ефектно. И вдъхновяващо.

Бихте ли повярвал, като гледате това мило лице, че доскоро тя беше твърде безнравствена жена?

— Не, не бих повярвал.

— Така си е. Питайте я. Ще сподели с вас. Още по-добре да дойдете за някоя служба по пречистване на непосветените. Ще ви кажа кога ще участва. Когато се изповядва, дава смелост и на другите жени да признаят греховете си. Нищо не крие и се чувства добре, че помага на хората. Отдадена е на делото — пристига със самолет всяка събота вечер след представлението си и води Часа по щастие за младежи в неделното училище. Присъствието се утрои, откакто тя пое нещата в свои ръце.

— А, на това вече вярвам — каза Джубал. — И на каква възраст са тези „младежи“?

— Ех, че сте стар хитрец — засмя се Бун. — Но няма да ме заблудите. Някой вече ви е казал девиза на Доун за тези часове: „Никой не е толкова стар, че да не бъде млад“.

— Попитах ви съвсем честно.

— Не можете да присъствате, преди да прозрете светлината и да се пречистите. Това е единствената църква на Истината, поклоннико, а не някой от онези дяволски капани, онези смрадни ями на порока, които се наричат „църкви“, за да подтикнат непредпазливите към идолопоклонничество и други скверни занимания. Не можете да влезете тук, за да убиете два свободни часа или да се скриете от дъжда. Първо трябва да спасите душата си. Всъщност... Охо, ей сега ще включат камерите. — Навсякъде из голямата зала примигваха светлинки. — А Бичмето добре ги размърда. Сега ще видите истински плам!

Повечето хора участваха в танца, а останалите по скамейките пляскаха и подскачаха с музиката. Разпоредителите притичаха да вдигнат падналите — повечето жени, гърчещи се с пяна на уста. Носеха ги пред олтара и ги оставяха да се мятат като риби на сухо. Бун посочи с пурата към червенокоса жена на около четиридесет години, с доста зле разкъсана рокля.

— Повече от година няма служба, без в нея да се всели дух. Случва се и Архангел Фостър да ни говори с нейната уста... тогава и четирима дякони здравеняци едва я удържат. Може да се пренесе в

Небесата всеки момент, готова е. Някой иска ли пълна чаша? Трудничко е да получим нещо от бара, като се включат камерите.

Майк пожела още едно питие. Не споделяше отвращението на Джубал от разиграващите се сцени. Смути се болезнено, когато откри, че „Старият“ е само развалена храна, но отложи размисъла и пиеше дълбоко от бясното вълнение долу. Беше толкова марсианско на вкус, че и почувства тъга по дома си, и сякаш се пренесе там. Разбира се, подробностите се различаваха коренно от привичното за него, но той грокна сближаване, истинско като при водна церемония, с напрежение, каквото не бе срещал, откакто напусна гнездото си. Жадуваше безнадеждно някой да го покани, за да слезе при подскачащите. Толкова му се искаше, че сякаш нещо го боцкаше в петите.

Забеляза госпожица Доун Ардънт... дали пък няма тя да го покани? Не беше нужно да я разпознава по ръст и пропорции, макар че беше висока почти колкото неговия брат Джил и с почти същите форми. Госпожица Доун Ардънт имаше свое лице, болките, мъките и растежът бяха изписани под топлата усмивка. Питаше се дали някой ден тя ще поиска да сподели вода с него. Сенатор епископ Бун го изпълваше с предпазливост и Майк се радваше, че Джубал се постара да не седят един до друг. Но се натъжи, когато госпожица Доун Ардънт бе отпратена.

Тя не вдигна поглед към него и веселото шествие я отнесе нататък.

Мъжът на подиума вдигна ръце. Грамадната зала утихна. Внезапно той трясна по амвона.

— Кой е щастлив?

— НИЕ СМЕ ЩАСТЛИВИ!

— Защо?

— Бог... НИ ОБИЧА!

— Как научихте това?

— ФОСТЪР НИ КАЗА!

Той се свлече на колене и размахна юмрук над главата си.

— Я да го чуем този лъвски РЕВ!

Зареваха, запищяха, закрещяха, а юмрукът ги водеше като диригентска палка — усилваше, намаляваше, потискаше до едва чуто ръмжене, после ги издигаше към вопъл, разтърсващ ложата. Майк сякаш се къпеше в звуците с толкова болезнен екстаз, че се уплаши да

не се оттегли от света. Но Джил го предупреди да не прави това никъде, освен в своята стая. Овладея се и излезе от мощната вълна.

Мъжът се изправи.

— Спонсори на първия ни псалм — започна делово, — са пекарните „Манна небесна“, производители на „Ангелския хляб“ — залъка на любовта, със засмения лик на нашия Архиепископ на опаковката и с безценна премия — талон, който можете да използвате във всяка Църква на Новото откровение. Братя и сестри, от утре по случай приближаващото равноденствие „Манна небесна“ започват гигантска разпродажба на сладкиши със занижени цени. Пратете чедото си на училище с грамадна кутия сладки вкуснотии, осветени от Архангел Фостър, всяка опакована в поучителен текст! И се молете с всяка хапка някое дете на грешници да доближава светлината! А сега нека повдигнем духа си със светите слова: „Напред, чеда на Фостър!“ Всички заедно...

— „Напред, чеда на Фостър!

Громете враговете...

И с вяра вместо меч
в праха ги повалете!“

— Втори стих!

— „Срещу греха без миг покой
нас Бог ни е повел...“

Майк изпитваше такава радост, че не се опита да грокне думите. Но грокваше, че думите не са същността. Всичко беше в сближаването. Танцът отново се изви из залата.

След псалма имаше обяви, послания от Небесата, още една реклама и теглене на печеливши номера. Вторият псалм „Вдигни щастливия си лик“ беше спонсориран от супермаркети „Дателбаум“, където „спасените пазаруват спокойно“, защото няма стоки, конкуриращи се с осветените марки на спонсорите. И във всеки магазин има стая за децата, където бди някоя сестра.

Свещеникът излезе напред и сви длан до едното си ухо.

— Искаме... Дигби!

— Кого?

— Искаме... ДИГБИ!

— По-силно! Нека ви чуе!

— ИС-КА-МЕ ДИГ-БИ! — Пляс-пляс, троп-троп. — ИС-КА-МЕ ДИГ-БИ! — Пляс-пляс, троп-троп.

И все така, докато зданието започна да трепери. Джубал се наклони към ухото на Бун.

— Още малко и ще постигнете същото като Самсон.

— Не се бойте — изфъфли сенаторът, без да вади пурата от устата си. — Тази сграда се крепи на вярата. Проектирана е да се тресе.

Светлините станаха по-меки, завесите се дръпнаха. Ослепителен лъч отвори архиепископ Дигби, размахал сплетените си над главата ръце и усмихнат сияйно.

Множеството му отвърна с лъвския рев, а той раздаваше въздушни целувки. По пътя към амвона се спря, вдигна една от още гърчещите се жени, целуна я, продължи... и коленичи до кльошавата червенокоса жена. Вдигна ръка и веднага му дадоха микрофон.

Обгърна с ръка раменете на жената и поднесе микрофона към устните ѝ.

Майк не разбираше думите. Стори му се, че тя не говореше на английски. Архиепископът превеждаше при всяка пауза в запененото словоизлияние.

— Архангел Фостър е сред нас... Доволен е от вас... Целунете сестрата отляво... Архангел Фостър ви обича. Сега целунете сестрата отдясно... Той праща вест за един от вас...

Червенокосата измънка още нещо. Дигби сякаш се поколеба.

— Това пък какво беше? По-силно, умолявам те, сестро.

Тя замърмори, после изкрещя. Дигби се усмихна и погледна нагоре.

— Посланието е за един поклонник от друга планета — Валънтайн Майкъл Смит, Човека от Марс! Къде си, Валънтайн Майкъл! Стани!

Джил се опита да го възпре, но Джубал изграчи:

— По-добре да не вдигаме врява. Нека стане. Помахай им с ръка, Майк. Сега седни.

Майк смаяно слушаше множеството — скандираха: „Човека от Марс! Човека от Марс!“

И проповедта като че беше предназначена лично за него, обаче той не успя да я разбере. Този път думите бяха английски, но

подредбата им му се стори съвсем невярна и сред шума, ръкоплясканията, честите викове „Алилуя!“ и „Щастлив ден!“ той съвсем се обърка.

Накрая Дигби пак повери паството на младия свещеник и излезе от залата. Бун се изправи.

— Елате, приятели. Да се измъкнем преди стълпотворението на изходите.

Майк го последва, хванал Джил за ръка. След малко тръгнаха по тунел с извит свод.

— Към паркинга ли отиваме? — попита Джубал. — Таксито ще ни чака там.

— А? Първо ще се срещнем с Архиепископа.

— Не, не, време е да си тръгваме.

Бун впи поглед в него.

— Докторе, архиепископът ви чака. Трябва да го уважите. Негови гости сте.

Харшо се примири.

— Добре, но... нали няма да има цяла тълпа там? Това момче преживя прекалено много вълнения днес.

— Архиепископът ще бъде сам.

Влязоха в асансьор и секунди по-късно бяха пред покоите на Дигби, който излезе при тях след малко. Сега носеше свободно развяваща се роба до пода. Усмиваше се.

— Извинете, че се забавих, приятели. Щом свърша проповедта, веднага се пъхам под душа. Нямате представа как се поти човек, като се бъхти със сатаната. Значи това е Човека от Марс? Бог да те благослови, синко. Добре дошъл в Дома Господен. Архангел Фостър иска да се чувстваш щастлив тук. Той бди над тебе.

Майк не отговори. А Джубал установи с изненада колко нисък е Дигби. С високи обувки ли беше на подиума? Или е било някакъв трик с осветлението? С изключение на козята брадичка, която го оприличаваше на Фостър, имаше вид на опитен продавач на коли — същата усмивка и сърдечност. Напомняше на Джубал за някого... Ами да! „Професор“ Саймън Магьосника, отдавна покойния съпруг на Беки вези. Настрои се по-дружелюбно към свещеника. Саймън беше най-симпатичния мошеник на света...

Дигби насочи чара си към Джил.

— Недей да коленичиш, дъще. Тук сме само приятели. — И незабавно смути Джил с осведомеността си за живота ѝ. — Уважавам искрено и дълбоко твоето призвание, дъще. Според светите слова на Архангел Фостър, Бог ни е заповядал да се грижим и за тялото, за да дадем на душата спокойствие в търсенето на светлина. Знам, че още не си една от нас... но служението ти е благословено от Господа наш. Ти си наша спътничка по пътя към Небесата. — Обърна се към Джубал. — Вие също, докторе. Архангел Фостър ни предаде желанието Божие да бъдем щастливи... и често съм оставял настрана пастирския си жезъл, уморен до смърт, за да прекарам радостен час с вашите истории. Винаги след това се чувствам ободрен за нова битка.

— Хъм... благодаря.

— Говоря от все сърце. Помолих да ми разчетат написаното за вас в Небесата... да, да, знам, че не сте от вярващите. Но дори сатаната има място във великия замисъл на Бог. Не е настъпил мигът да прегърнете вратата. Но от вашата печал, болка и страдание вие изтръгвате щастие за другите. Това е вписано на вашата страница във Великата книга. Моля, недейте! Не ви поканих тук, за да спорим за теология. Ние никого не убеждаваме, само чакаме да прозре светлината и тогава го приветстваме сред нас. Нека днес само се порадваме на компанията си.

Джубал призна, че негодникът имаше гъвкав език и беше добър домакин. Кафето, напитките и храната бяха превъзходни. Майк изглеждаше изнервен, особено когато Дигби го отведе в ъгъла да поприказват насаме... но, да му се не види, момчето трябваше да свикне с хората, каквито са.

Бун показваше на Джил съхранени реликви на Фостър в стъклена витрина отсреща. Харшо ги гледаше развеселено, докато мажеше дебело с гъши пастет една препечена филийка. Чу щракване на ключалка и се обърна. Дигби и Майк бяха излезли.

— Сенаторе, къде отидоха?

— А? Какво стана, докторе?

— Къде са архиепископ Дигби и господин Смит?

Бун като че едва сега забеляза затворената врата.

— Да, влезли са за малко. Там има приемна за частни аудиенции. Не влизайте ли и вие, когато Архиепископът ви показваше покоите си?

— Ъ-ъ, да.

Вътре имаше само кресло на поставка — „престол“, ухилено се поправи Джубал — и място, където да коленичи посетителят. Питаше се нехайно кой пред кого ще коленичи. Ако този кух свещеник се опита да говори за религия с момчето, чакаше го неприятна изненада.

— Дано не се забавят много.

— Съмнявам се. Вероятно господин Смит е искал да разменят две-три думи насаме. Ето какво ще направим — ще се погрижа таксито да ви чака пред най-близкия изход, който ползва Архиепископът. Ще си спестите десет минути обикаляне.

— Много любезно от ваша страна.

— И ако господин Смит иска да си облекчи душата в изповед, нека не го притесняваме. Ще изляза да се обадя.

— Джубал, това не ми харесва — каза Джил. — Нарочно ни забълбукаха, за да отиде Майк с Дигби.

— Очевидно.

— Не могат да правят такива неща! Влизам веднага, ще кажа на Майк, че трябва да си тръгваме.

— Както желаете, но се държиш като угрижена майчица. Ако Дигби се опита да вкара Майк в правия път, накрая ще стане обратното. Убежденията на момчето май са непоклатими.

— И все пак не ми харесва.

— Отпусни се. Хапни нещо.

— Не съм гладна.

— Откажа ли някой път безплатна трапеза, ще ме изхвърлят от писателското сдружение.

Харшо плясна внушително парче вирджинска шунка върху намазана с масло филия, добави още вкуснотии и захапа неустойчивата пирамида.

След десет минути Бун още не се беше върнал. Джил натърти рязко:

— Джубал, ей сега измъквам Майк оттам.

— Ами давай.

Тя спря пред вратата и натисна дръжката.

— Заключена е!

— Предполагах.

— Какво да правим? Да я разбием ли?

Джубал се вгледа по-внимателно.

— Да-а... със здрав таран и двайсетина яки мъжаги може би щях да опитам. Джил, тази врата е чест за всяко банково хранилище.

— Но какво да правим?!

— Удряй с юмруци, ако искаш. Аз ще проверя защо се бави Бун. Когато надникна в коридора, Джубал видя връщащия се сенатор.

— Моля да ме извините. Накарах херувимите да открият вашия пилот. Беше в една от Щастливите стаи и обядваше.

— Сенаторе, време е вече да си вървим. Ще бъдете ли така любезен да кажете на архиепископ Дигби?

Бун явно се смути.

— Мога да се обадя, щом искате. Не бива да нарушавам разговора им.

— Тогава обадете се.

Но не се наложи. Вратата се отвори и Майк излезе в приемната. Джил се взря в лицето му и изпищя:

— Майк, добре ли си?

— Да, Джил.

— Ще уведомя Архиепископа, че тръгвате — каза Бун и влезе в по-малката стая. Веднага се върна. — И той е излязъл. Другата врата води към кабинета му. — Усмихна се добродушно. — Също като котките и готвачите, Архиепископ Дигби влиза и излиза когато му скимне. Шегувам се. Казва, че едно „довиждане“ не прибавя нищо към щастието. Не се обиждайте.

— В никакъв случай. Благодарим ви за особено интересния ден. Моля ви, не ни изпращайте. Ще намерим пътя.

[1] Dawn — зора, ardent — пламенна. — Бел. прев. ↑

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Щом излетяха, Джубал попита Майк:

— Е, какво мислиш за това?

— Не гроквам — намръщи се Майк.

— Не само ти, синко. Какво толкова искаше да ти каже архиепископът?

Човека от Марс се колеба дълго.

— Братко мой Джубал, нужен е размисъл, докато грокна.

— Размишлявай, синко.

— Джубал — обади се Джил, — защо им се разминава безнаказано?

— Кое?

— Всичко. Това не е църква, а лудница.

— Грешка, Джил. Това си е църква... при това еkleктична, каквото е нашето време.

— Ъ?

— Новото откровение е стара песен. Нито Фостър, нито Дигби са имали и едно оригинално хрумване през живота си. Събрали закуп похабени от времето трикове, пребоядисали ги и влезли в играта. С голям успех. Друго ме тревожи — току-виж, доживея до деня, когато техните глупости станат задължителни за всички.

— О, не!

— О, да. Хитлер е започнал доста по-скромно, при това пробутвал само омраза. Щастието е по-привлекателна стока. Знам, защото и аз съм в занаята. Както и Дигби ми напомни. — Лицето на Джубал се разкриви. — Трябваше да му прасна един в брадичката. Но той го каза така, че да ми стане приятно. Боя се от него, защото е хитрец. Знае какво е нужно на хората — щастие. Светът изстрада един дълъг век на страх и угризения. А сега Дигби внушава на хората, че няма от какво да се боят нито в този живот, нито в отвъдния, защото Господ иска от тях да са щастливи. И все това повтаря неуморно: стига страх, отдайте се на щастието.

— Е, няма нищо лошо — призна Джил. — При това работи упорито. Обаче...

— Дрън-дрън! Той се преструва упорито.

— Стори ми се, че е наистина отдаден на вярата си, че е пожертвал всичко друго, за да...

— Вече ти казах — дрън-дрън! Джил, от всички празни приказки, объркващи човешкия ум, „алтруизмът“ е най-лошата. Хората правят каквото им харесва. Ако се изправят пред болезнен избор, приличащ на „саможертва“, бъди сигурна, че решението им няма да е по-благородно от онова, което им подсказва алчността... необходимостта да избереш между две неща, защото не можеш да имаш и двете. Обикновеният човечец страда всеки път, когато избира дали да похарчи долар за една чашка или да го отдели настрана за децата, дали да стане рано сутрин или да си загуби работата. Но винаги предпочита по-малката неприятност или по-голямото удоволствие. И мошеникът, и светецът вземат същите решения, но в по-голям мащаб. Също като Дигби. Не знам дали е светец или мошеник, но изобщо не е измъчен.

— Джубал, а според тебе от кой тип хора е?

— Защо, има ли разлика?

— О, стига, твойт цинизъм е обикновено пъчене! Разбира се, че има разлика!

— Хъм... да де. Надявам се да е от мошениците, защото един светец може да направи десет пъти по-страшни поразии. Сигурно и това ще го причислиш към моите „цинизми“, обаче съм прав. Джил, точно какво те смуги в тяхното представление?

— Ами... всичко. Не можеш да ме убедиш, че това е богослужение.

— Тоест, не го правят като в дребната протестантска секта, към която си принадлежала в детските си години. Подготви се за неприятна новина, Джил — и в катедралата „Свети Петър“ не го правят така. Нито в Мека.

— Вярно, но... никой не го прави така! Щури танци, игрални автомати, дори бар! Това е недостойно!

— Не мисля, че и храмовата проституция е била особено достойна.

— Какво?!

— Що се отнася до танците, едва ли си виждала някой ритуал на по-твърдите петдесетници. И аз не съм, защото църква, обявила се против половите сношения, издъхва бързо. Но танците в прослава на Бог имат дълга история. Изобщо не е задължително да постигат съвършенство — и петдесетниците нямаше да ги пуснат в Большой театър — достатъчно е въодушевлението. Според тебе индианските танци за дъжд богохулство ли са?

— Това е друго.

— Винаги е друго... и колкото е по-различно, толкова е по-еднакво. Сега да се върнем към игралните автомати. Играла ли си бинго в църквата си?

— Е, да. Нашата енория така плащаше наема за сградата на църквата. Но го правехме само в петък вечер. Нямаше нищо подобно по време на църковни служби.

— Нима? Напомняш ми за съпругата, която много се гордееа с добродетелите си. Спяла с други мъже, само когато съпругът бил в командировка.

— Джубал, разликата е от земята до небето!

— Вероятно. Сравненията са по-измамни и от логиката. Но, „малка госпожице“...

— По-добре се усмихвай, като казваш това!

— „Шегувам се“, както би подхвърлил Бун. Джил, което е грешно в неделя, грешно е и в петък. Аз поне така гроквам, може би и Човека от Марс. Единствената разлика е, че фостъритите ти подаряват поучителен текст, дори да загубиш. Което не би могло да се каже за вашите игри на бинго.

— Лъжливи поучения! Цитати от Новото откровение. Шефе, ти чел ли си го?

— Да.

— Е, значи ти е ясно. Само се прикриват с библейския език. Отчасти е гадно-сладникаво, но повечето са безсмислици... а някои неща са направо непоносими.

Джубал млъкна задълго. Накрая попита:

— Джил, запозната ли си със свещените писания на индусите?

— Не, за жалост.

— А чела ли си Корана? Или друг по-важен религиозен текст? Бих могъл да потвърдя възгледите си и с цитати от Библията, но не

искам да те засягам.

— Няма такава опасност.

— Е, добре, ще си послужи със Стария завет, защото ровичкането в него не разстройва хората чак толкова. Знаеш историята за Содом и Гомор, нали? Как Лот бил спасен, когато Господ поразил тези градове на порока?

— Естествено. А жена му се превърнала в солен стълб.

— Винаги съм си мислил, че наказанието е била прекалено. Но сега говорим за Лот. Петър ни го описва като справедлив и набожен човек, разгневен от падението на порочните. Свети Петър трябва да е авторитет по въпросите на морала, щом са му поверили ключовете от Царството небесно. Но не ми е лесно да разбера какво прави Лот такъв пример за подражание. Разделил едно пасбище по предложение на своя брат. Бил пленен в битка. Измъкнал се от града, за да отърве кожата. Приютил и нахранил двама непознати, но както поведението му подсказва, знаел е, че са важни особи... а според Корана, пък и според мен, гостоприемството му щеше да е по-достойно, ако наистина ги е смятал за просяци. Като оставим тези неща настрана, както и похвалите на Петър, в Библията ще намерим само една случка, по която да съдим за добродетелите на Лот — такива добродетели, че животът му бил съхранен чрез пряка Божия намеса.

— И какво е написано?

— Прочети го сама. Не искам да ми вярваш, без да си се убедила.

— Джубал, по-вбесяващ тип от тебе не познавам!

— А ти си много хубавичко момиче, затова нямам нищо против невежеството ти. Добре, но после все пак го прочети. Съседите на Лот блъскат по вратата и искат да се позанимават с двамата приятели, които той прибрал. Лот им предлага сделка. Имал две дъщери, девственици — както той твърди. Казва на тълпата, че ще им даде двете момичета, за да ги правят какво им скимне... с други думи, групова гавра. Дори ги умолява да правят каквото искат с дъщерите му... само да не блъскат по вратата.

— Джубал... наистина ли това е написано?

— Осъвременявам езика, но смисълът е ясен като намигването на проститутка. Лот предложил на цяла банда — „млади и стари“, както пише в Библията — да насилва тези две девиси, стига да не потрошат вратата на дома му. Я, сетих се! — грейна Джубал. —

Трябваше да опитам същото, когато щурмоваците нахлуха вкъщи. Кой знае, можеше и аз да си осигуря местенце в рая! — Сви вежди замислено. — Не, съгласно рецептата трябва да са „недокоснати девици“, не бих познал коя от вас да предложи на онези говеда.

— Тъй значи! Поне от мен няма да научиш!

— Е, и Лот може да се е заблудил. Но точно това предложил — дъщерите си, млади и уплашени... дори подтиквам бандата да ги изнасили, само той да си запази спокойствието. — Джубал изпръхтя. — А в Библията този боклук е наречен праведник.

Джил не избърза с отговора си.

— Май не ни го разказваха по същия начин в неделното училище.

— Проклет да съм, провери сама! И това не е единственият шок, очакващ всеки внимателен читател на Библията. Да вземем Елисей. Бил толкова пламенен във вярата си, че само докосването до костите му върнало един човек към живота. И бил плешив старец като мен. Веднъж деца се присмели на голата му глава, както вие правите непрекъснато с мен. И Бог пратил мечки да разкъсат четиридесет и две деца на кървави парченца. Точно така е, виж втора глава от Втора книга на Царете.

— Шефе, никога не съм ти се присмивала, че си плешив.

— А коя прати името ми на онези измамници, които уж възстановявали косата? Все едно, Бог знае... и виновницата трябва честичко да се озърта за мечки. Библията е препълнена с подобни страхотии. Престъпления, от които ти се обръщат червата — или са извършени по Божия заповед, или са опростени пак от Бог. Трябва да добавя, че всичко това е в ущърб на здравия разум и елементарните правила за поведение в обществото. Не се стремя да охуля Библията. Съвсем невинна е в сравнение с порнографските гадости, които минават за свещени писания сред индусите. Или в сравнение с още десетина религии. Но и тях не искам да заклеймя. Може да се допусне, че все някоя е Словото Божие... че Бог наистина е параноик, който ще насъска мечки срещу дечица, подиграли се на неговия проповедник. Не ме питай за това, защото отбягвам подобни въпроси. Опитвам се само да ти внуша, че поне както е написано, Новото откровение прелива от сладост. Небесният покровител на Дигби изглежда добряк. Иска хората да са щастливи и на Земята, и във вечното райско

блаженство. Не настоява да бичуват плътта. Щом ти харесва да се напиваш, да пръскаш пари на комар, да танцуваш до припадък и да сваляш мацки — моля, ела в църквата и прави същото под осветените й сводове. И не обременявай съвестта си. Забавлявай се. По-весело! И бъди щастлив! — Само че по лицето на Джубал нямаше и следа от веселие. — Разбира се, всичко си има цена. И Богът на Дигби иска да бъде почитан. Който е достатъчно глупав, за да отхвърли щастието според неговите условия, е закоравял грешник и заслужава всичко лошо на този свят. Но това са условията на всички богове. Не обвинявай само Фостър и Дигби.

— Шефе, говориш като че си готов да влезеш в църквата им.

— А, не! Не ми харесват масовите тупурдии, мразя тълпите и не позволявам на разни простаци да ми казват как да си прекарвам неделите. Само съм против да ги обвиняваш не за каквото трябва. Като литература Новото откровение е над средното равнище... би трябвало да се очаква, щом е крадено от различни източници. А пък вътрешната логика... правилата на всекидневието не важат за светите писания. Но и в това Новото откровение превъзхожда конкурентите — почти липсват гафове. Я се опитай да съчетаеш някак Стария завет с Новия или будистката доктрина с будистките апокрифи. Като морал е все същият фройдизъм, подсладен за хора, които не понасят откровената психология. Съмнявам се дали дъртият развратник, който е написал това... извинявай, „бил осенен от вдъхновение“, е съзнавал точно какво прави. Не е бил особено образован. Но пък е действал в пълно съгласие с духа на времето — страх, чувство за вина, безверие... Нима би могъл да сбърка? Сега си затвори устичата и ме остави да подремна.

— Че кой ти говори?

— „Тази жена ме изкуши“ — внушително изрече Джубал и затвори очи.

Вкъщи завариха Какстън и Махмуд, дошли на гости за неделата. Бен бе разочарован, че Джил я нямаше, но успя някак да преглътне отсъствието ѝ с помощта на Ан, Мириам и Доркас. А Махмуд винаги твърдеше, че идва заради Майк и доктор Харшо. Но и той се бе възползвал от храната, напитките, градината... и позволяваше на тукашните одалиски да го забавляват. В момента Мириам му масажираше гърба.

Джубал го погледна.

— Не си прави труда да ставаш.

— Не мога, така ме е яхнала. Здравсти, Майк.

— Здравей, братко мой Смардльо доктор Махмуд.

След това Човека от Марс поздрави тържествено Бен и помоли да не му се сърдят, защото искал да остане сам.

— Не се притеснявай, синко — каза му Джубал.

— Майк, няма ли да обядваш? — попита Ан.

— Ан, не съм гладен — сериозно отвърна той. — Благодаря.

Обърна се и влезе в къщата.

Махмуд се извъртя и едва не събори Мириам.

— Джубал, от какво се измъчва нашето момче?

— Вярно, все едно го е налегнала морска болест — съгласи се Бен.

— Оставете го. Пое прекомерна доза религия.

Джубал описа набързо случките преди обяд. Махмуд се мръщеше.

— Нима е било нужно да го оставяте насаме с Дигби? Това ми се струва — моля за извинение, братко мой! — твърде неразумно.

— Трябва да обръгне на тези неща. Майк ми каза, че и ти си му проповядвал. Би ли ми посочил поне една причина да откажа тази възможност и на Дигби? Отговори ми като учен, а не като мюсюлманин.

— На всеки въпрос отговарям като мюсюлманин — тихо промълви доктор Махмуд.

— Съжалявам, ако те обидих. Разбирам, макар че не мога да се съглася.

— Джубал, употребих думата „мюсюлманин“ в нейния точен смисъл, а не в значението на сектант, който Мариям неправилно нарича „мохамеданин“.

— Ще те наричам така, докато се научиш да казваш „Мириам“! И стига си се гърчил!

— Добре, Мариям. Ох! Жените не бива да имат такива мускули. Джубал, като учен смятам Майк за най-ценното откритие в живота си. Като мюсюлманин откривам в душата му готовност да се подчинява на волята Божия... и се радвам за него, макар че още му е трудно да грокне смисъла на думата „Бог“. — Той сви рамене. — Както и

арабската дума „Аллах“. Но като човек — и раб Божи във всеки миг от живота си — аз обичам това момче, нашия приеман син и воден брат. Не бих искал да се излага на вредни влияния. Да оставим настрана вярата, този Дигби ми изглежда негодник. Ти какво мислиш за него?

— Оле! — одобрително подвижна Бен и плясна с ръце. — Той е една слюзеста гадина. Не успях да го разоблича в рубриката си, само защото синдикатът се уплаши. Смарадльо, ако говориш все така, ще започна да уча арабски и ще си купя молитвено килимче.

— Надявам се. Но килимчето не е задължително.

— Съгласен съм с вас — въздъхна Джубал. — Предпочитам Майк да пропуши марихуана, отколкото да повярва на Дигби. Но едва ли има опасност Майк да се увлече по такъв зле забъркан миш-маш. И нека се научи как да устоява на вредните влияния. Мисля, че ти му влияеш добре, но нямаш по-голям шанс да го привлечеш към вярата си. Момчето има изумително мощен ум. Упорстваш ли, току-виж се наложило Мохамед да отстъпи пред нов пророк.

— Ако такава е волята Божия — каза Махмуд.

— След такъв отговор не остава място за спор.

— Приказвахме си за религията, преди да се върнете — тихо се обади Доркас. — Шефе, ти знаеше ли, че жените имат души?

— Сериозно?

— Така казва Смарадльо.

— Мариям — обясни Махмуд, — ме попита защо според „мохамеданите“ само мъжете имали души.

— Мириам, това е пошла заблуда като приказките, че юдеите принасяли в жертва невръстни християнчета. В Корана е записано, че в рая влиза цялото семейство, мъжете и жените ръка в ръка. Нали, Смарадльо?

— „Влезте в Градината, вие и жените ви, за да познаете радостта“. Едва ли го преведох много добре.

— Е, аз пък съм чувала — упорстваше Мириам, — за прекрасните хурии, с които мохамеданите се забавлявали в рая. Май не остава много място за съпругите.

— Хуриите — отговори Джубал, — са съвсем други създания, подобни на джиновете и ангелите. Няма нужда от души, защото поначало са си духове — вечни, нетленни и прекрасни. Има и мъжки хурии, поне техните съответствия. Те не влизат в рая по заслуги, а са

част от персонала, така да се каже. Поднасят превъзходни ястия, наливат напитки, от които никой няма махмурлук, и предлагат всякакви други забавления. А на душите на съпругите не се налага да работят. Прав ли съм, Смрадльо?

— Достатъчно близо си до смисъла, ако пренебрегнем малко лекомислените ти изрази. Хуриите... — Той скочи толкова неочаквано, че събори Мириам. — Ей, момичета, а може би вие все пак нямате души!

— Неблагодарен неверник — озъби се Мириам. — Вземи си думите назад!

— Мир, Мариям. И да нямаш душа, пак си безсмъртна. Джубал... възможно ли е един мъж да умре, без да забележи?

— Не знам. Не съм опитвал.

— Дали не съм умрял на Марс и съм се върнал само насън у дома? Огледайте се! На тази градина и Пророкът би завидял. Четири красиви хурии поднасят превъзходни ястия и изтънчени напитки по всяко време на денонощието. Ако човек е придирчив, може да посочи и мъжките им съответствия. Тук не е ли раят?

— Уверявам те, че не е — натърти Джубал. — Скоро трябва да си плащам данъците.

— Но това не засяга мен.

— А и тези хурии... Да приемем за момент, че отговарят по хубост, защото красотата е само в погледа на онзи, който ѝ се възхищава...

— Бива ги горе-долу.

— И ти ще си платиш, шефе — обеща Мириам.

— ...все пак има още едно задължително условие — изтъкна Джубал.

— Хъм... да не задълбаваме в тази тема — предложи Махмуд. — В рая това не е временно телесно състояние, а неизменно състояние на духа. Нали?

— В такъв случай — отсече Джубал, — сигурен съм, че те не са хурии.

Махмуд въздъхна.

— Значи ще се наложи да посветя някоя във вярата.

— Само една? В някои страни би могъл да се заемеш с всичките.

— Не, братко мой. Съгласно мъдрите слова на Пророка, макар Шериата да позволява четири жени, не е възможно да отдадеш дължимото на повече от една.

— Какво облекчение. И коя да бъде?

— Да видим сега... Мириам, чувстваш ли се одухотворена?

— Върви да се пържиш в ада! „Хурии“, как пък не!

— Джил?

— Не се бъркай! — възмути се Бен. — Аз я свалям.

— Значи по-късно, Джил. Ан?

— Жалко, но имам среща.

— Доркас, ти си последният ми шанс.

— Колко одухотворена искаш да се почувствам? — кротко попита тя.

Майк се качи в стаята си, затвори вратата, просна се на леглото, сви се в зародишна поза, подбели очи, глътна си езика и забави ударите на сърцето си. Джил се сърдеше, когато той правеше това през деня, но не възразяваше, стига да няма други хора. Имаше толкова неща, които Майк не биваше да прави пред хората, но само това будеше гнева на Джил. А Майк беше в очакване, откакто излезе от онази зала на ужасна злина. Изпитваше остра нужда да се оттегли от света в опит да грокне.

Извърши нещо, което Джил му каза да не прави...

У него се пробуди човешкият подтик да си внуши, че е бил принуден, но марсианското не му позволи да се измъква с оправдания. Бе настъпил миг на изпитание, бе длъжен да избере вярното действие и изборът беше само негов. Грокуваше, че е постъпил правилно. Но неговият воден брат му забрани да прави такъв избор...

Само че така не би му останал никакъв избор. Неразрешимо противоречие. Изборът е в самото изпитание. Чрез избора духът израства.

Ако бе направил нещо друго, без да хаби храна, дали Джил би го одобрила?

Не. Грокна, че изречените от Джил правила се простираха и върху този вариант.

В този момент съществото, развило се от човешки гени и оформено от марсианска мисъл, което никога нямаше да принадлежи

напълно и към двете раси, завърши един стадий от растежа си и се откъсна от гнездото. Прие самотата, на която е обречен всеки със свободна воля, заедно с марсианската несмутима способност да обгърне, оцени и вкуси нейната горчилка и да приеме последствията. С трагична радост осъзна, че това изпитание е било само негово, не на Джил. Неговият воден брат можеше да го учи, кори и напътства... но изборът при изпитание не може да се сподели. Това беше „собственост“ далеч над продажбите, даренията и ипотеките. Притежателят и притежаваното грокваха неразделни. Той винаги оставаше в действието, извършено при изпитание.

И знанието, че вече е самостоятелно „аз“ му даваше свободата да грокне още по-близки своите братя, да се слее с тях без остатък. Цялостта на „аз“ е била, е и ще бъде винаги. Майк отдели време да обхване в мислите си всички свои братя — много пъти по три на степен на Марс, телесни и обезтелесили се, скъпоценните малцина на Земята... и още незнайните, с които щеше да се слее, щом най-сетне грокна след дълго очакване и разбра самия себе си.

Остана в транс. Трябваше да грокне още много, да обмисли и свърже разпокъсаните парченца, да ги впише в цялостта на растежа си — всичко, което видя, чу и преживя в Молитвения дом „Архангел Фостър“ (а не само изпитанието, когато остана лице в лице с Дигби)... защо се чувстваше неспокойно предпазлив до сенатора епископ Бун, как госпожица Доун Ардънт излъчваше уханието на воден брат, без да е такава, вкуса на добро в подскачането и виковете, който не грокна в цялост...

И винаги се изправяше пред казаното от Джубал. Неговите думи го смуцаваха най-силно. Изучаваше ги, сравняваше ги с наученото в гнездото, бореше се да укрепи моста между езика, на който мислеше, и другия, на който още се учеше да мисли. Думата „църква“, преобръщаща се всякак в словата на Джубал, толкова трудна и неуловима. Някоя марсианска идея не подходеше за нея, освен ако събереше „църква“, „богослужение“, „Бог“, „паство“ и още много други, за да ги приравни към единствения свят, който познаваше през своето очакване-растез... а после да ги върне с усилие в английската фраза, отхвърлена (по различен начин) и от Махмуд, и от Джубал, и от Дигби.

„Ти си Бог.“ Вече беше по-близо до разбирането ѝ на английски, макар че не успя да ѝ придаде неизбежността, съдържаща се в марсианската представа. Произнесе в мислите си едновременно английското изречение и марсианската дума. Грокването беше близо. Повтаряше си я като новопосветен в будизма, който се убеждава, че скъпоценността е в лотоса. И изпадна в нирвана.

Малко преди полунощ ускори пулса си, започна да диша нормално, провери тялото си, изпъна се и седна. Преди беше уморен, сега се чувстваше лек, весел и с прояснена глава, готов за многообразните действия, открили се пред него.

Жадуваше за компания като дружелюбно кутре, както доскоро беше непреодолима нуждата му да се усамотява. Излезе в коридора и се зарадва да срещне воден брат.

— Здравсти!

— О, здравей, Майк. Май си по-добре.

— Направо чудесно! Къде са другите?

— Спят. Бен и Сврадльо си тръгнаха преди час.

— О, така ли...

Майк се разочарова, искаше да обясни на Махмуд новото си грокване.

— Би трябвало и аз да поспя, но исках да хапна нещо. Ти гладен ли си?

— О, много!

— Ела да си вземем от пушеното пиле и каквото още намерим.

Напълниха изобилно цял поднос.

— Я да го изнесем навън. Доста е топло.

— Да, така е по-добре — съгласи се Майк.

— Може и да се плува на такова време. Истинско циганско лято.

Ще включа лампите.

— Недей. Аз ще нося храната.

Майк виждаше в почти пълен мрак. Джубал каза, че сигурно се дължало на условията, в които се е развивало зрението му. Майк грокна, че това е вярно, но и наставниците му го бяха научили как да гледа. Не забелязваше дали нощта е топла. Щеше да се чувства добре и гол на връх Еверест, но водните му братя имаха лоша поносимост към промените в температурата и налягането. Съобразяваше се с тази слабост, откакто узна за нея. Все пак очакваше с нетърпение снега, за

да види сам как всяко кристалче от водата на живота е единствено и неповторимо... И да ходи бос по снега, да се търкаля в него.

Но сега беше доволен, че нощта е топла и още повече се радваше на приятното присъствие на водния брат.

— Добре, вземи подноса. Ще включа подводните прожектори. Ще ни стигнат да виждаме яденето.

— Чудесно!

Майк обичаше да гледа играта на лъчите през водата. Беше добро, красота. Похапнаха до басейна, после се излегнаха в тревата и се загледаха в звездите.

— Ето го Марс. Или е Антарес?

— Това е Марс.

— Майк, какво правят на Марс?

Той се поколеба. Въпросът беше твърде обширен, за да вмести отговора в оскъдицата на английския език.

— В южното полукълбо е пролет, там учат растенията как да растат.

— Учат ги да растат ли?

Чудеше се как да обясни.

— И Лари ги учи. Помагал съм му. Но моите хора... тоест, марсианците... вече гроквам, че вие сте моите хора... учат растенията по друг начин. В другото полукълбо застудява и сега събират нимфите, които са оцелели през лятото, за да бъдат оплодени и да продължат растежа си. — Замисли се. — Един от хората, които останаха на екватора, се е обезтелесил и другите са опечалени.

— Да, чух по новините.

Майк не беше чул. Не знаеше за този факт, преди да отговори на въпроса.

— Не бива да скърбят. Господин Т. У. Букър, кулинарен техник първи клас, не е опечален. Старите са го обгърнали.

— Познаваше ли го?

— Да. Той имаше свое лице, тъмно и прекрасно. Но тъгуваше по дома си.

— О, колко лошо! Майк... а ти тъгуваш ли за Марс?

— Отначало ми беше мъчно за моя дом. Винаги бях самотен. — Обърна се към нея и протегна ръце. — Но сега не съм сам. Гроквам, че никога повече няма да бъда сам.

— Мили Майк...

Целунаха се. След време водният брат прошепна задъхано:

— Олеле! Беше почти като първия път.

— Добре ли си, братко?

— Да. О, да! Целуни ме пак.

След още много време, дори според космическия часовник, тя каза:

— Майк, ти... Всъщност, знаеш ли...

— Да. Това е сближаване. Ние се сближаваме.

— Да... Отдавна съм готова... Божичко, всички бяхме готови, но... все едно, миличък. Обърни се мъничко насам, ще ти помогна...

Сляха се, грокваха заедно, а Майк изрече тихо и ликуващо:

— Ти си Бог.

Отговорът не беше с думи. Грокването ги сближаваше все повече и Майк се почувства почти готов да се обезтелеси, но нейният глас го върна:

— Ох!... Да! Ти си Бог!

— Ние грокваме Бог.

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

На Марс хората изграждаха херметизирани куполи със собствена атмосфера за смесената мъжко-женска група, която щеше да пристигне със следващия кораб. Работата изпреварваше графика, защото марсианците помагаха по малко. Част от спестеното време беше използвано за предварителна оценка на дългосрочния план по освобождаването на съдържащия се в пясъците кислород, за да стане планетата по-гостоприемна за следващите човешки поколения.

Старите нито одобриха замисъла, нито попречиха с нещо. Не бе настъпило времето за това. Размишленията им наближаваха потресаващо изпитание, което щеше да определи пътя на марсианското изкуство за хилядолетия напред. А на Земята бяха проведени поредните избори. Един извънредно изпреварил епохата си поет публикува в тираж за избраници поемите си, състоящи се само от препинателни знаци и интервали. В рецензията си списание „Тайм“ предложи и всекидневният бюлетин, издаван от Общото събрание на Федерацията, да излиза в същия вид.

Започна колосална по мащабите си кампания за развъждане на повече растения и госпожа Дъглас (същата „Сянката на величието“) изрече: „Не бих се хранила без цветя на масата, също както и без салфетки“. Един тибетски учител (роден в град Палермо, Сицилия) обяви в Бевърли Хилс, щат Калифорния, преоткрита форма на древната йога, състояща се от „трептящо“ дишане, увеличаващо както жизнената енергия, така и космическото привличане между половете. Неговите ученици трябваше да го слушат, заели асаната „матсиендра“ и покрити само с ръчно тъкани препаски, докато им четеше напевно от „Ригведа“, а в това време помощникът му оглеждаше портфейлите и чантичките им в съседната стая. Не открадна нищо. Планът предвиждаше по-дългосрочно и сигурно издояване.

Президентът на Съединените американски щати обяви първата неделя от ноември за „Ден на бабите“ и подкани Америка да изрази чувствата си с букети. Верига от погребални бюра бе осъдена за подбиване на цените. След тайно съвещание епископите на

фостъритската църква обяви второто Велико Чудо — Архиепископ Дигби се пренесъл в Небесата в телесния си вид и незабавно бил въздигнат в Архангел, равен, но все пак подчинен на Архангел Фостър. Вълнуващата новина бе позадържана малко в очакване Небесата да одобрят избора на нов Архиепископ. Най-сетне и фракцията на Бун се съгласи с кандидатурата на Хюи Шорт след множество тайни гласувания.

„Унита“ и „Хой“ поместиха на страниците си почти еднакви хули по повод издигането на Шорт, „Осерваторе Романо“ и „Крисчън Сайънс Монитор“ пренебрегнаха събитието, „Таймс ъв Индия“ му се присмя, а издаваният в Манчестър „Гардиън“ просто съобщи факта — фостъритите в Англия бяха малко, но пък крайно войнствени.

Дигби не се зарадва на повишението си. Човека от Марс го принуди да остави делата си недовършени, а тъпият скапаняк Шорт щеше непременно да оплеска всичко. Фостър изчака с ангелско търпение края на тирадата му и каза:

— Слушай, младши, вече си ангел. Забрави тези грижи. Вечността не е време за закани. И ти беше тъп скапаняк преди да ме отровиш, но после се справяше доста добре. Щом вече стана архиепископ, Шорт ще запретне ръкави. Няма друг изход. Същото е било и с папите. Някои от тях са били истински циреи върху лицето на земята, преди да ги издигнат. Ако искаш, питай ги, тук няма професионална завист и ревност.

Дигби се поукроти малко, но отправи една молба. Фостър поклати нимба си.

— Не можеш да го докоснеш дори. Не биваше да му пробутваш номерата си. Е, ако желаеш да се покажеш глупак, подай официална молба за чудо. Трябва да те предупредя, че ще ти откажат. Още не разбираш как е устроена Системата. Марсианците си имат своя подредба, твърде различна от нашата, и докато имат нужда от момчето, за нас си остава неприкосновен. Правят си представленията по свои правила — Вселената е безкрайно разнообразна, има по нещо за всеки. Но вие, оперативните работници, понякога не разбирате този факт.

— Значи онова недорасло хулиганче може да ме махне от сцената и аз трябва да си мълча?

— И аз си мълчах, нали? Но сега ти помагам, нали? Виж какво, тук има доста работа да се върши. Големият шеф иска резултати, а не

дразги. Ако искаш почивен Ден да се успокоиш, отбий се до мюсюлманския Рай. Ако не — оправи си нимба, разпери криле и се заемай с нещо смислено. Колкото по-скоро започнеш да се държиш като ангел, толкова по-скоро ще се почувстваш такъв. Бъди Щастлив, младши!

Дигби изпусна дълбока безтелесна въздишка.

— Добре, вече съм Щастлив. С какво да започна?

Джубал не научи веднага за изчезването на Дигби, а по-късно потисна мимолетните си подозрения. Дори Майк да бе замесен, размина му се. А произшествията с разни архиепископи не засягаха Джубал, стига никой да не му досажда с въпроси.

В дома му се усещаха трусове. Лесно се досети какво е станало, но не знаеше точно с коя... и нямаше намерение да разпитва. Майк беше пълнолетен и се предполагаше, че може да се опази от неприятности. Крайно време беше да опознае живота.

Не можеше да възстанови първоначалната случка по поведението на момичетата, защото сблъсъците се променяха неспирно — АБВ срещу Г, после БВГ срещу А... или пък АБ срещу ВГ, АВ срещу БГ. Изобщо, опитаха всички комбинации.

Продължи почти цяла седмица след злощастното гостуване в църквата, а Майк почти не излизаше от стаята си и не поддържаше връзка със света. Джубал би го обявил за мъртвец, ако вече не знаеше какво става. Момичетата прекарваха половината време в стъпване на пръсти около вратата на стаята, „за да видят дали Майк е добре“, твърде заети, за да готвят или да бъдат послушни секретарки. Дори непоклатимата Ан... по дяволите, тя беше най-зле от всички! Разсеяна, необяснимо сълзлива... А доскоро Джубал бе готов да се закълне, че ако на Ан ѝ се наложи да бъде Свидетел на Второто пришествие, ще запомни датата, часа, участниците, събитията и атмосферното налягане, без дори да примигне с ясните си сини очи.

Късно в четвъртък Майк се събуди и изведнъж АБВГ започнаха да прърхат около него, готови да бъдат „прах под колесницата му“. Сетиха се и за задълженията си към Джубал, така че той предпочете по-малкото зло и забрави смутното време. Позволи си само киселата мисъл, че ако реши да се перчи, Майк може да им вдигне заплатите петорно само с една картичка до Дъглас... но това нямаше значение за момичетата.

Домашното спокойствие се върна в имението и Джубал се примири, че друг е хванал юздите. Получаваше си гозбите навреме, по-вкусни от всякога. Викнеше ли „Дежурната!“, момичето се явяваше на секундата — със светнали очи, преливащи от щастие.

Най-интересна му беше промяната у самия Майк. Преди бурната седмица момчето беше ненормално послушно и сговорчиво. Сега пък се отличаваше с такава самоувереност, че Джубал би я нарекъл „празноглавство“, ако Майк не бе останал вежлив и добросърдечен.

Приемаше поклонението на момичетата като свое естествено право, вече изглеждаше по-възрастен от годините си, говореше напористо, а не срамежливо. Джубал реши, че Майк се е влял в редиците на човешката раса. Можеше да изпише пациента от болницата.

И веднага си напомни, че едно нещо липсва — Майк не се смееше. Усмиваше се на шегите и понякога не питаше в какво е солта на вица. Беше неизменно весел... но не се смееше на глас.

Джубал не искаше да преувеличава значението на този недостатък. Пациентът вече беше здрав физически и психически... и се превърна в човек. Само преди броени седмици не би заложил на благоприятния резултат. Скъмността не му позволи да си припише заслугите, по-скоро оздравяването се дължеше на момичетата. Или само на една от тях?

Всеки ден повтаряше на Майк, че е желан в дома му... но че трябва и да се разшета по света, щом се почувства готов. Значи не биваше да се изненадва, когато веднъж на закуска Майк обяви, че си тръгва. Обаче се изненада. И с още по-силно учудване установи, че му е мъчно.

Прикри смущението си, като притисна ненужно салфетката към устните си.

— И кога?

— Тръгваме още днес.

— Хъм. Множествено число. Ние с Дюк и Лари сами ли ще трябва да си готвим?

— Обсъдихме това. Джубал, имам нужда от някой с мен. Още не знам как и какво правят хората... Допускам грешки. Трябва да е Джил, защото тя иска да продължи с марсианския език. Но може да е Лари или Дюк, ако не можеш да се лишиш от момичетата.

— О, все пак имам думата?

— Джубал, ти ще решиш.

(„Синко, ти май изрече първата лъжа в живота си. Съмнявам се, че бих успял да задържа дори Дюк, ако ти хрумне да го отмъкнеш.“)

— Е, и аз мисля, че най-добре Джил да дойде с тебе. Чуйте, хлапета... Този дом е ваш.

— Знаем. И ще се върнем. Пак ще споделим водата.

— Ще я споделим, синко.

— Да, татко.

— Какво?!

— Джубал, в марсианския липсва думата „баща“. Но наскоро грокнах, че ти си мой баща. И на Джил също.

Джубал стрелна Джил с поглед.

— Ъ-ъ... да, грокнах. Пазете се.

— Добре. Да вървим, Джил.

Когато Джубал се надигна иззад масата, двамата вече не бяха в имението.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Най-обикновен карнавал — въртележки, захарен памук, все същите втръснали примамки, измъкващи долари от баламите. Лекцията по сексология се съобразяваше с преобладаващото местно мнение за теорията на Дарвин, танцърките се разсъбличаха, доколкото местните закони позволяваха, Безстрашният Фентън правеше своя смъртоносен скок в миниатюрния басейн от главозамайваща височина. Липсваше сценичен телепат, но затова пък имаха магьосник. Нямаха брадата дама, но разполагаха с полумъж-полужена. Вместо гълтач на саби имаше огнедишащ факир, а на мястото на татуирания от глава до пети бабаит беше жена, която освен това укротяваше змии и във върховния миг се появяваше „абсолютно гола!... покрита само с екзотични картини!“ И всеки балама, открил неизползван квадратен сантиметър от шията ѝ надолу, щеше да получи за награда двадесет долара.

Никой не взе наградата. Госпожа Пайвонски позираше „абсолютно гола“... и увита в четириметрова боа-удушвач на име Медената кифличка — толкова майсторски, че нито един местен проповедник не намери за какво да се заяде. От предпазливост (пак заради боата) стоеше по средата на ограден с брезент квадрат, където пълзяха десетина кобри.

Пък и осветлението не го биваше много.

Но рекламите за госпожа Пайвонски бяха съвсем честни. До самата си смърт нейният съпруг работеше в своето студио за татуировки в Сан Педро. Когато настъпваше оскъдица от клиенти, занимаваха се един с друг. И след време просто нямаше къде да бъдат нанесени нови картини по тялото ѝ. Тя се гордееше, че е най-украсената жена в света — произведение на най-великия художник (собственото ѝ убеждение за нейния покоен съпруг).

Душата на Патриша Пайвонски не се опетняваше от всекидневното общуване с измамници и грешници. Тя и съпругът ѝ бяха посветени във вярата лично от Фостър и където и да я отнасяше карнавалът, не пропускаше служба в най-близката църква на Новото

откровение. Без притеснение би се отървала от всякакви уловки в представлението, защото се смяташе за творба на религиозното изкуство, по-възвишена от катедрала. Когато тя и Джордж прозряха светлината, на кожата ѝ все още имаше недокоснат половин квадратен метър. Преди смъртта си съпругът ѝ успя да изобрази живота на Фостър от люлката, над която се надвесваха ангели, до славния миг, когато духовният им наставник зае подобаващото си място в Небесата.

За жалост госпожа Пайвонски трябваше да покрива голяма част точно от тази величествена история. Но можеше да я показва на закрити Щастливи срещи, ако пастирът пожелаеше (почти винаги). Патриша нямаше проповедническа дарба, нито глас на певица... тя беше живо свидетелство на светлината.

Нейният номер беше предпоследен. Имаше време да се облече и да се шмугне в дъното на сцената, за да гледа магьосника.

Доктор Аполон раздаваше стоманени обръчи и подканваше публиката да се убеди, че са плътни и здрави. После караше неколцина зрители да наложат обръчите един върху друг, чукваше ги с магическата си пръчка и правеше верига. Оставяше пръчката да виси във въздуха, вземаше купа с яйца от асистентката си и започваше да жонглира с шест-седем от тях. Това изпълнение не привличаше много погледи, повечето мъже зяпаха асистентката. Беше по-облечена от младите дами в танцовото шоу. Но никой не се съмняваше, че едва ли има татуировки по себе си. Баламите почти не забелязваха как шестте яйца стават пет, после четири... три, две. Накрая доктор Аполон подхвърляше само едно яйце.

Той промърмори:

— Напоследък кокошките май не снасят много — и запрати последното яйце в публиката.

Обърна се, без публиката да забележи, че никой не бе изцапан. А доктор Аполон извика едно момче на сцената.

— Синко, знам аз какво си мислиш. Не вярваш, че съм истински магьосник. Ето ти един долар за това.

Подаде банкнота на хлапето, но тя изчезна.

— Я, какво стана! Имаш още един шанс. Хвана ли я? Добре, а сега да те няма. Отдавна трябваше да си заспал.

Хлапето избяга, стиснало банкнотата в ръчичка. Магьосникът се смръщи съсредоточено.

— Мадам Мерлин, сега какво да правим? — Асистентката му прошепна нещо и той заклати глава. — Нима? Пред толкова хора? — Тя пак му прошепушна още нещо. Доктор Аполон въздъхна. — Приятели, мадам Мерлин иска да си легне. Някой от господата има ли желание да ѝ помогне? — Примигна учудено. — О, твърде много сте! Кой са служили в армията?

Пак останаха доста доброволци. Магьосникът избра двама.

— Ей там има една армейска койка, вдигнете покривалото и я сложете по средата. Мадам Мерлин, обърнете се към мен, моля. — Той плавно размаха ръце във въздуха. — Спете... спете... вие вече спите. Господа, щом вече ѝ оправихте леглото, защо не я сложите в него? Внимателно... — Вдървеното като труп момиче бе сложено на койката. — Благодаря ви, господа.

Доктор Аполон взе пръчката и я насочи към дъното на сцената. От купчината предмети се отдели чаршаф и се понесе към него.

— Завийте я с това. Лицето също, не бива да зяпаме една дама, докато спи. Благодаря. А сега бихте ли слезли... Чудесно! Мадам Мерлин, чувате ли ме?

— Да, доктор Аполон.

— Спеште ви се и тялото ви бе натежало. Сега се усещате по-лека. Лежете върху облаци. Реете се... — Покритото с чаршаф тяло се издигна трийсетина сантиметра над койката. — Опа! Не ставайте прекалено лека, ще отлетите.

Някакво момче обясняваше шепнешком:

— Като я завиха, тя се скри през таен люк. Онова там е от тел. Като дръпне чаршафа, ще се сгъне и няма да се вижда. Всеки може да го направи.

Магьосникът се престори, че не го чува.

— По-високо, мадам Мерлин. Още по-високо. Стига...

Сега тялото висеше два метра над сцената. Момчето упорстваше:

— Ей там, дето чаршафът виси, има железен прът.

Доктор Аполон помоли доброволците да преместят койката.

— Тя няма нужда от легло, защото спи в облаците. — Заслуша се. — По-силно, моля. Аха, тя не иска и чаршафа.

(— Ей сега ще сгъне телта.)

Магьосникът дръпна с рязко движение чаршафа и пак никой не забеляза, че белият правоъгълник просто изчезна. Зяпаха мадам

Мерлин, заспала два метра над сцената. Едно приятелче попита познавача на фокусите:

— Къде е тоя железен прът, бе?

— Той те кара да не гледаш натам. Нарочно са насочили прожекторите да ни заслепяват.

— Достатъчно, прекрасна принцесо! — каза доктор Аполон. — Дайте ми ръка. Събудете се!

Изправи младата жена и ѝ помогна да стъпи на сцената.

(— Видя ли къде стъпи, а? Там се прибира оня прът! — Хлапето добави доволно: — Евтин трик.)

А магьосникът продължаваше:

— Сега, приятели, бъдете любезни да изслушате нашия многоуважаван учен, професор Тимошенко...

Скоро хората от карнавала започнаха да си прибират нещата. На другата сутрин щяха да се качат на влака.

Конферансие-управител-собственикът се върна, след като изпроводи последните балами на изхода.

— Смити, постой за малко. — Връчи плик на магьосника. — Момче, жал ми е да се разделяме... но ти и жена ти няма да дойдете с нас в Падука.

— Зная.

— Виж сега, няма нищо лично... трябва да мисля за приходите. С нас ще дойдат телепат и помощничката му. Направо смайват публиката. Пък и ти знаеш, че мястото ти не беше сигурно за целия сезон.

— Зная — съгласи се магьосникът. — Не ти се сърдя, Тим.

— Това поне ме радва. — Собственикът се поколеба. — Смити, искаш ли да ти дам един съвет?

— Ще те изслушам — просто каза доктор Аполон.

— Добре. Твоите фокуси си ги бива. Но само с фокуси не можеш да блеснеш. Не влагаш душа в представлението. Държиш се както трябва — не си пъхаш гагата навсякъде, не разваляш номерата на колегите и все гледаш да помогнеш с нещо. Но не те бива за карнавала. Нямах усет как да се наложиш в шоуто. Истинският фокусник кара баламите да ахнат и като извади четвъртак от въздуха. А твоя номер с левитацията... Не съм виждал друг да го прави, ама баламите не го харесват. Няма живинка. Ето виж ме мен. Не правя фокуси, изобщо

нямам номер, само че познавам простия човечец. Дори той да не знае какво му трябва, аз знам. В това е майсторлъкът, синко, няма значение политик ли си, свещеник или фокусник. Откриеш ли какво има в душата на баламата, можеш да оставиш половината реквизит в сандъка.

— Сигурно си прав.

— Прав съм, разбира се. Човечецът иска кръв, секс и пари. Кръв няма да му покажем, ама той все се надява факирът с огъня да сбърка някой път. И пари не му даваме, напротив — разпалваме алчността у него, ама му опразваме джоба по малко. Секс също не показваме, но защо баламата зяпа така номера със змията? Да види нещо голичко. Нищо не вижда и пак си отива доволен вкъщи. И още какво му трябва на човечеца? Тайни иска! Представя си, че светът е пълен с романтика, пък такова нещо няма. Това ти е работата... само дето не си се научил да я вършиш. Синко, баламите знаят, че номерата ти са илюзии, ама искат да вярват, че всичко е наистина. Ти трябва да им помогнеш. Това ти липсва.

— Как да го постигна, Тим?

— Дявол да го вземе, сам трябва да се научиш! Но... Виж сега, ти нали искаше да се представяш като „Човека от Марс“? Не пробутвай на баламата каквото той не може да преглътне. Хорицата са виждали Човека от Марс по стереото или на снимки. Приличаш малко на него, ама дори да му беше близък, баламите знаят, че няма да го видят в карнавала. Все едно гълтач на саби да разправя, че е президента на Щатите. Човечецът идва тука с желанието да повярва. Няма много мозък в главата, но ти все пак не го обиждай.

— Ще запомня.

— Ох, раздрънках се, нали съм си конферансие на шоуто. Деца, вие ще се оправите ли някак? Да му се не знае, не бива да правя такива неща... искате ли малко пари назаем?

— Благодаря ти, Тим, но не сме закъсали.

— Хубаво. Пазете се. Всичко добро, Джил.

Патриша Пайвонски ги доближи, загърнала се в халат.

— Хлапета, Тим ви отрязва.

— Пат, и без това щяхме да си тръгнем.

— Толкова съм бясна, че май и аз ще се махна!

— Е, стига, Пат...

— Да го видя аз какво ще прави без моя номер!

— Пат, по-спокойно. Тим е прав — не ме бива за това.

— Да де... Ще ми липсват. Ох, божичко! Няма да тръгнем до утре сутринта, я елате да поседнем в моята палатка.

— Пати — намеси се Джил, — защо ти не дойдеш при нас? Какво ще кажеш да полежиш в голяма вана с гореща вода?

— Ами... Ще взема някоя бутилка.

— Не — възрази Майк. — Имаме от това, което харесваш.

— Е, щом казваш... В хотел „Империял“ сте, нали? Нека се погрижа за моите мъничета и да кажа на Медената кифличка, че ще изляза за малко. После ще хвана такси. Чакайте ме след половин час.

Майк караше колата. В това градче нямаше централен компютър, управляващ движението. Майк спазваше точно ограниченията за скоростта, намираше пролуки в потоците коли, дори когато Джил не ги забелязваше. Правеше това без никакво напрежение. И Джил се учеше да постига същото. Майк разтягаше усета си за време, докато жонглирането с яйца или шофирането станеше бавно и лесно. Тя си каза, че е малко чудно за човек, който преди броени месеци не е знаел как да си върже обувките.

Мълчаха. Разговорът ставаше трудничък при разликите във възприятията. Джил предпочете да помисли за живота им, да го обгърне и възхвали и според марсианските представи, и на английски. През всички години преди да срещне Майк, тя живееше под неумолимата власт на часовника.

В карнавала беше съвсем друго. Не се налагаше да върши нищо по график, освен няколко пъти дневно да изглежда хубава пред публиката. Майк не обръщаше внимание дали ядат веднъж на ден или се тъпчат непрекъснато. Имаха своя палатка. В повечето градове не я напускаха от пристигането до отпътуването. Карнавалът беше гнездо, където тревогите на външния свят не проникваха.

Вярно, наоколо винаги щъкаха баламите, но тя бързо усвои професионалното отношение към тях — хорицата в карнавала не са човешки същества, а част от пейзажа, чието единствено предназначение е да кихат мангизи.

Карнавалът беше изпълнен с щастие дом за нея. Не така потръгнаха нещата отначало, когато Майк реши да научи повече за света. Често ги разпознаваха и се случваше да се измъкнат трудно от

репортерите и неизброимите лепки, които бяха убедени, че имат право да искат от Майк това или онова.

Накрая той помисли по-зрели черти за лицето си, направи и някои промени. Започнаха да подбират места, където никой не би очаквал да види Човека от Марс. Джил се обади у дома веднъж и Джубал предложи да им осигури по-добро прикритие. След няколко дни тя прочете във вестниците, че Човека от Марс се оттеглил временно в тибетски манастир.

Всъщност бяха в малка закусвалня наред забутано в провинцията градче — Джил като сервитьорка, Майк пък миеше чиниите. Когато управителят не се навърташе край него, всички съдове лъсваха до блясък за секунда. Останаха там една седмица, после продължиха. Понякога се хващаха на работа, понякога не. Почти всеки ден влизаха в обществените библиотеки, откакто Майк научи за съществуването им. Дотогава си бе представял, че библиотеката на Джубал е съдържала екземпляр от всяка книга на Земята. Щом узна възхитителната истина, задържаха се в град Ейкрън почти месец. Джил се размотаваше по магазините, защото Майк затъна в книги.

Но „Пътуващ карнавал на Бакстър“ се оказа най-приятната част от скиталчествата им. Джил потисна кикота си, защото се сети за случая със забраната танцьорките да се разголват. Само не помнеше името на градчето. Не беше честно. Винаги уреждаха нещата предварително — със сутиени или без, червени прожектори или сини. Въпреки това шерифът ги арестува, а мировият съдия беше склонен да натика момичетата зад решетките. Карнавалът затвори врати за публиката и всички нахълтаха вкупом в съдебната зала, заедно с хорицата, които се натискаха да зърнат „безнравствените жени“. Майк и Джил останаха най-отзад.

Тя все му внушаваше, че не бива да прави нищо необичайно, ако има опасност да го хванат. Но Майк грокна изпитание...

Шерифът тъкмо даваше показания за „разголването на публично място“, при това се наслаждаваше на всяка дума. Изведнъж и той, и съдията останаха както майка ги е родила.

Джил и Майк се измъкнаха в настаналата суматоха. Както и всички обвиняеми. Карнавалът си събра багажа и се отправи към по-приличен град. Никой не свърза чудото с Майк.

Джил съхрани завинаги в паметта си лицето на шерифа в онзи миг. Заговори на Майк мислено, за да му напомни колко смешен е бил онзи простак шерифът. Но в марсианския липсваше понятието „смешно“. Все по-силната телепатична връзка между двамата беше само на марсиански.

„Да, Джил?“, отвърна съзнанието му.

„По-късно.“

Наближиха хотела и Джил долови как мислите на Майк се забавиха, докато паркираше колата. Джил предпочиташе палатката, но ѝ липсваше горещата вана. И с един душ можеше да мине, но има ли нещо по-хубаво от водата, в която да се отпуснеш! Понякога се настаняваха в хотел и вземаха кола под наем — само заради това. Отначало Майк не споделяше отвращението ѝ към мръсотията, но сега беше чист като нея, просто защото тя го превъзпита. Можеше да се поддържа в това състояние, без да припари до баня, както престана да се нуждае от бръснар, щом разбра какво иска Джил от косата му. Само че наслаждението от водата на живота не отслабваше.

„Империял“ беше стар и занемарен хотел, но поне ваната в „младоженския апартамент“ беше грамадна. Джил веднага се запъти към нея, пусна водата... и без изненада установи, че вече е съблечена. Миличкият Майк! Той знаеше, че ѝ харесва да си купува разни неща и я принуждаваше да угажда на слабостта си, като запращаше в нищото всяка дреха, стига да усетеше, че Джил вече не я носи с удоволствие. Щеше да го прави постоянно, ако тя не го бе предупредила, че честата смяна на нови дрехи се набива в очи сред хората в карнавала.

— Благодаря ти, скъпи! — извика към спалнята. — Хайде, идвай.

Или се беше съблякъл, или също бе премахнал дрехите си. Джил предположи, че е вярно първото. Майк не изпитваше интерес към такива покупки. Виждаше смисъл в дрехите само като защита от лошо време, значи нямаше нужда от тях. Настаниха се един срещу друг. Джил взе вода в дланта си, докосна я с устни и му я поднесе. Ритуалът не беше необходимост, но тя се радваше да си припомнят нещо, което нямаше да забравят до края на вечността.

Чак тогава му каза:

— Сетих се колко смешен беше онзи надут шериф, като остана гол.

— Смешен ли беше?

— О, ужасно!

— Обясни ми защо беше смешен. Не разбирам шегата.

— Ами... май не мога. Не беше като анекдот. Такива шеги са трудни за разказване и обясняване.

— Тогава не грокнах, че е смешен — каза Майк. — И у двамата — съдията и пазителя на реда — грокнах злина. Ако не знаех, че ще ми се разсърдиш, щях да ги отстраня.

— Мили Майк... — тя го докосна по бузата. — Добрият ми Майк. Беше нужно да го направиш. Никога няма да преживеят срама. В онази дупка няма да има арест за публично разголване поне петдесетина години. Хайде да си поговорим за друго. Искях да ти кажа колко съжалявам, че нашето шоу се провали. Страх се, колкото можах, да съчиня приятни реплики... но и аз не ставам за карнавал.

— Грешката е моя, Джил. Тим говори вярно — аз не гроквам баламите. Но карнавалът ми помогна... Гроквах все по-близо баламите с всеки ден.

— Не ги наричай повече балами. Те са си хора. Вече не сме в карнавала.

— Гроквам, че са балами.

— Да, мили. Но не е вежливо.

— Ще запомня.

— Реши ли накъде да тръгнем?

— Не. Когато настъпи времето, ще зная.

Майк винаги знаеше къде трябва да отидат. След прехода от кротост към властност, силите и увереността му нарастваха с всеки ден. Момчето, което се умори да държи във въздуха един пепелник, вече с лекота издигаше Джил във въздуха и се занимаваше с какво ли не още. Можеше да прояви силата си по всякакъв начин. Тя си спомни как един камион затъна в калта. Двадесет мъже от карнавала се опитваха да го избутат. Майк също подложи рамо. Почти скритото в калта колело изскочи. Поучен от опита, Майк не се издаде.

И бе разбрал, че „злината“ е необходима при премахване само на живи, грокващи същества... за нейната рокля не го възпираше липсата на „злина“. Правилото важеше само за съгнездници. Възрастният правеше това, което грокваше вярно.

Питаше се каква ли ще бъде следващата промяна в него. Но не се тревожеше. Майк беше добър и мъдър.

— Майк, нали щеше да е хубаво Ан, Доркас и Мириам да са при нас във ваната? И татко Джубал с момчетата — цялото семейство!

— Ще имаме нужда от по-голяма вана.

— А кой е против да сме по-нагъсто? Кога отново ще си идем у дома, Майк?

— Гроквам, че ще бъде скоро.

— По марсиански? Или земното „скоро“? Все едно, любими. Когато се изпълни очакването. Обаче си спомних, че леля Пати ще бъде тук скоро — в земния смисъл. Ще ме измиеш ли?

Тя се изправи. Шампоанът се надигна от поставката, обля я и се разпени в бели мехурчета.

— Олеле, гъдел ме е!

— Да те изплакна вече?

— Ще се топна. — Изми се във ваната и стана. — Тъкмо навреме.

Някой почука на вратата.

— Тук съм, хлапета. Облечени ли сте?

— Идвам, Пат! — извика Джил и излезе от ваната. — Изсуши ме, моля те.

Водата веднага изчезна от тялото ѝ, дори не оставяше мокри следи по пода.

— Мили, нали няма да забравиш за дрехите? Пати не е като мен. Тя е дама.

— Няма да забравя.

ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Джил сграбчи лек халат, наметна се и влезе забързано в хола.

— Заповядай, миличка. Къпем се, Майк ей сега ще дойде. Ще ти сипя нещо, а с втората чаша можеш да си полегнеш във ваната. Тук поне не пестят топлата вода.

— Е, след като приспах Медената кифличка, минах набързо под душа, но... Да, обожавам горещата вана. Джил, детенце, не съм дошла да ви ползвам банята. Мъчно ми, че се разделяме.

— Няма да си загубим следите. — Джил се зае с бутилките и чашите. — Тим беше прав. Двамата с Майк трябва да си излъскаме малко номера.

— Няма какво толкова да оправяте. Само повечко шеги да вмъкнете и... Здравсти, Смити.

Протегна му ръка, покрита с ръкавица. Извън карнавала госпожа Пайвонски винаги носеше ръкавици, рокли със затворени яки и непрозрачни чорапогащници. Изглеждаше (и беше) достойна вдовица на средна възраст, която много старателно поддържа фигурата си.

— Тъкмо казвах на Джил, че номерът ви си е много хубав.

— Не ни поднасяй, Пат — усмихна се Майк. — Направо вони на скука.

— Не, миличък. Но трябва да правите всичко с повечко живот. Или да поорезжете малко сценичния костюм на Джил. Сладурче, имаш потресаващо тяло.

— И това няма да помогне — поклати глава Джил.

— Е, аз пък познавах един фокусник, който обличаше асистентката си като в края на деветнадесети век. И от краката ѝ нищичко не се виждаше. После започваше да сваля дреха след дреха от нея, все едно изчезваха. Баламите се захласваха. Не ме разбирай накриво, миличка — нямаше нищо пошло. Накрая имаше на себе си горе-долу същото, което ти носиш сега.

— Пати, бих излязла на сцената и чисто гола, за да не ни изхвърлят.

— Няма да стане, сладурче. Хорицата ще побеснеят. Но щом имаш хубава фигура, защо да не я използваш? Щях ли да имам успех с тези татуировки, ако не смъквах всичко, което ми позволят?

— Като заговорихме за дрехи — намеси се Майк, — май не се чувстваш много удобно толкова навлечена. Климатикът отдавна се е споминал и тук е поне трийсет и пет градуса.

Той носеше лек халат, според безгрижните навици в карнавала. Жегата почти не му влияеше, рядко се налагаше да приспособява обмяната на веществата си. Но тяхната приятелка бе свикнала да няма почти нищо по себе си и носеше дрехи само по принуда, за да скрие татуировките си.

— Защо не се разхвърляш? Тук сме свои хора.

— Точно така, Пати — подкрепи го Джил. — Ако не носиш нищо отдолу, да ти донеса някоя лека дрешка.

— Ами... по сценична премяна съм.

— Тогава не се дръж сковано сред приятели. Ще ти помогна с циповете.

— Чакай първо да махна обувките и чорапогащника.

Продължи да бърби, докато се чудеше как да насочи разговора към религиозните въпроси. Благословени да са тези хлапета, смяташе ги поне за търсещи светлината... но до днес разчиташе, че ще има целия сезон на разположение, за да ги убеди.

— Смити, в шоубизнеса най-важно е да разбираш душата на баламата. Ако беше истински магьосник... не че ти липсва дарба... — Тя натъпка чорапогащника в чантичката си и остави Джил да дръпне циповете на роклята. — Бива си те, все едно ти помага сатаната. Но хорицата все пак знаят, че всичко е ловкост на ръцете. Затова трябва да се държиш по-небрежно, лековато. Виждал ли си някога огнедишащ факир с хубавичка асистентка? На него само ще му пречи. Баламите все се надяват той да се подпали.

Свали роклята през главата си, Джил я целуна по бузата.

— Така си по-естествена, Пати. Седни удобно и си пийни с удоволствие.

— Момент, миличка.

Госпожа Пайвонски се помоли да налучка верния подход. Но нали картините по нея говореха сами за себе си. Джордж ги създаде точно с тази цел.

— Аз това показвам на баламите. А вие някога вглеждали ли сте се наистина в картините ми?

— Не — призна Джил. — Не искахме да те зяпаме като простаци.

— Ами зяпайте ме сега, деца. Затова Джордж, да е благословена чистата му душа в Небесата, ме изрисува цялата. За да ме гледат хората и да се поучат. Ето, под брадичката ми е раждането на нашия пророк, свети Архангел Фостър... едно невинно бебче, което още не знае предопределението си. Но ангелите знаят, нали виждате как се тълпят над него? Следващата сцена е неговото първо чудо. Като млад грешник, още ученик, гръмнал една нещастна птичка... а щом я взел и я погалил, тя отлетяла жива и здрава. Сега ще трябва да ви покажа гърба си.

Обясни им, че Джордж вече не разполагал с непокътнатото платно, когато започнал най-великата си творба. И затова вдъхновението му подсказало да превърне „Нападението над Пърл Харбър“ в „Армагедон“, а „Нюйоркски пейзаж“ — в „Светия град“.

— Но макар сега всеки сантиметър да е покрит със свещени картини — призна си тя, — Джордж трябваше доста подробности да пропусне. Отбеляза само най-важните мигове в земния живот на нашия пророк. Ето го как проповядва на стъпалата пред богохулната семинария, откъдето го прогонили... тогава го арестували за пръв път, така започнали Гоненията. А ей тук, до гръбнака ми, го виждате да събаря нечестиви идоли... после вече е в килията си и небесна светлина прониква през решетките. После Праведните нахлуват в затвора...

(Преподаваният Фостър бе осъзнал отрано, че в защита на верската свобода боксовете, бухалките и жаждата да се счепкаш с ченгетата дават по-добър резултат от пасивната съпротива. Неговото изповедание беше от възможно най-войнствените. Но Фостър владееше и тактиката — битките започваха само когато несъмненото надмощие беше на негова страна.)

— ...спасяват го и въргалят несправедливия съдия в катран и пера. Тук отпред... май не се вижда добре. Сутиенът го закрива. Жалко!

(„Майкъл, какво е желанието й?“

„Знаеш. Кажи й.“)

— Пати — меко подхвана Джил, — ти искаш да разгледаме всичките ти картини. Нали?

— Да де... Точно както Тим разправя на баламите, Джордж използва цялата ми кожа, за да довърши историята на пророка.

— Щом Джордж се е трудил толкова упорито, значи е искал картините да бъдат гледани. Свали този костюм. Казах ти, че не бих имала нищо против да излизам гола на сцената, а пък ние само забавляваме хората. Твоите картини служат на свято дело.

— Е, щом искате.

В мислите си госпожа Пайвонски пееше „Алилуя!“, защото знаеше, че самият Фостър я напътства в този миг. С неговата благословия и с творбата на Джордж щеше да поведе тези деца към светлината.

— Чакай да разкопчая това...

(„Джил...”

„Недей, Майкъл.”

„Виж.”)

Зашеметената от изумление госпожа Пайвонски установи, че нейните блестящи от пайети бикини и сутиен са изчезнали! Джил не се учуди, че изведнъж се лиши от прозрачното си неглиже, а Майк от халата си. Отбеляза му червена точка за обноски, превъзхождащи тези на вежлив котарак.

Госпожа Пайвонски ахна и Джил я прегърна.

— Хайде, миличка, успокой се! Всичко е наред. Майк, трябва да ѝ обясниш.

— Да, Джил. Пат...

— Каж ми, Смити.

— Ти мислиш, че фокусите ми са ловкост на ръцете. Канеше се да махнеш сценичния си костюм, но аз направих това вместо тебе.

— Но как? И къде са ми дрехите?

— Където моята и на Джил. Няма ги.

— Не се тревожи — подметна Джил. — Ще ти купим други. Майк, не биваше да правиш това.

— Съжалявам. Грокнах, че така е добре.

— Е, може и да си прав.

В края на краищата Пати май не се уплаши много, а и никога не би си признала — тя беше артистка.

Госпожа Пайвонски наистина не съжаляваше за двете парченца украсен плат, нито се притесняваше от голотата — своята или тяхната. Обаче я обзе дълбоко безпокойство за един проблем по-скоро от областта на теологията.

— Смити, това истинска магия ли е?

— Сигурно може и така да се нарече — внимателно отговори той.

— Бих предпочела думата „чудо“ — решително заяви госпожа Пайвонски.

— Както желаете, но не беше обикновен фокус.

— Вече знам. — Патриша Пайвонски не се боеше от нищо, защото се уповаваше на вярата си. Само се разтревожи за своите приятели. — Смити, погледни ме в очите. Да не си сключил сделка с дявола?

— Не съм.

Тя се взираше в него напрегнато.

— Не ме лъжеш...

— Пати, той не умее да лъже.

— ...значи е чудо. Смити... ти си свят човек!

— Това не знам.

— И Архангел Фостър не е знаел, докато се прости с юношеството и помъдрее, но пак е вършил чудеса. Ти си свят човек, чувствам го. Мисля, че се досетих още при първата ни среща.

— Може и да е — съгласи се Джил. — Но няма как самият той да знае. Майкъл, вече казахме твърде много, за да не разкрием всичко.

— Майкъл ли! — неочаквано възкликна Пати. — Архангел Михаил, изпратен при нас в човешки облик.

— Моля те! Той няма да те разбере...

— Не е необходимо. Бог сам избира начина да ни съобщи волята си.

— Пати, моля те, нека обясня!

Скоро госпожа Пайвонски се увери, че пред нея е Човека от Марс. Съгласи се да приеме, че е човек, но си запази правото на мнение относно същинската му природа и причините за присъствието му на Земята. И Фостър беше телесен човек по време на земното си битие, но в същото време и архангел. Щом Джил и Майк настояваха,

че не са спасени, тя щеше да се отнася към тях според желанието им. Неизповедими са пътищата Господни.

— Можеш да ни смяташ за търсещи светлината — каза ѝ Майк.

— Това ми стига, милички! Сигурна съм, че вече сте от спасените... та и самият Фостър отначало е търсел светлината. Ще ви помогна.

Случи ѝ се още едно чудо. Седяха на килима. Джил се отпусна назад и мислено предаде на Майк желанието си. Без никакъв реквизит наоколо Майк я издигна във въздуха. Патриша гледаше в кротко блаженство.

— Пат, легни и ти по гръб.

Подчини се със същата готовност, както бе слушала Фостър. Джил я погледна.

— Майк, не е ли по-добре да ме оставиш на пода?

— Не, ще се справя.

Госпожа Пайвонски усети, че някаква сила я издига полека. Не се страхуваше. Изпадна в толкова завладяващ религиозен екстаз, че от очите ѝ закапаха сълзи. Не бе срещала такава духовна мощ, откакто Свети Фостър я докосна за пръв път. Майк ги събра наред стаята и Джил я прегърна. Сълзите на Пат бликнаха изобилно.

Майк ги спусна внимателно на килима, без да усети умора. Всъщност вече не помнеше кога за последен път е изчерпвал силите си.

— Майк... нужна ни е вода.

(„???”

„Да“, потвърди съзнанието ѝ.

„А после?“

„Според неизбежността. Не знаеш ли защо тя дойде тук?“

„Знаех. Не бях уверен, че и ти знаеш... и че ще одобриш. Братко мой.“

„Братко...“)

Майк прати чаша в банята, пусна чешмата да я напълни и я върна в стаята. Госпожа Пайвонски гледаше любопитно. Отдавна бе прекрачила границата на изумлението.

— Пати, това е все едно да се покръстиш... — започна Джил. — И да се събереш с някого за цял живот. Това е... марсианско. Означава, че ние ти вярваме и ти ни вярваш. Че можем да си казваме всичко и че

сме близки завинаги. Но веднъж решиш ли, не бива да се отказваш. Ако прекъснеш връзката, ние ще умрем веднага, спасени или не. Ако ние я прекъснем... но няма да го направим никога. Не бива да споделяш водата с нас неохотно. Пак ще си останем приятели. И недей да престъпваш вярата си. Не сме от твоята църква. Може би ще си останем само „търсеци“. Майк?

— Ние грокваме — съгласи се той. — Пат, Джил говори вярно. Да можех да ти го кажа по-ясно, на марсиански. Но това е всичко, което хората влагат в един брак... и много повече. Ние ти предлагаме вода с цялата си душа... но ако религията или нещо друго те възпира да я приемеш — не пий!

Патриша Пайвонски си пое дълбоко дъх. Вече ѝ се бе случвало да вземе подобно решение... а нейният съпруг присъстваше. Тогава не се показва недостойна. Нима би могла да откаже на свят човек? И на благословената му невеста?

— Ще приема водата — каза непреклонно.

Джил отпи глътка.

— Нека винаги се сближаваме.

Подаде чашата на Майк.

— Благодаря ти за водата, братко. — Докосна течността с устни.

— Пат, давам ти водата на живота. Нека винаги пиеш до насита.

Патриша взе чашата.

— Благодаря ви, мили мои! Водата на живота... обичам ви и двамата!

Отпи жадно. Джил взе чашата и я изпразни до дъно.

— Сега ще се сближим, братя.

(„Джил?“

„Веднага!!!“)

Майк вдигна новия воден брат и нежно я пренесе на леглото.

Валънтайн Майкъл Смит грокваше, че човешката телесна любов — много човешка и много телесна — не е просто оплождане на яйца, нито е само ритуал за сближаване. Самият акт беше сближаване. Още се опитваше да грокне в пълнота при всяка възможност. Отдавна бе престанал да се стряска от сериозното си подозрение, че дори Старите не познават тази радост. Грокваше, че неговата нова раса има присъщи само за нея душевни дълбини. И щастливо се стараяше да проникне в тях, без насадени в детството задръжки и угризения.

Неговите мили и щедри учителки бяха му помогнали да се издигне над невинността, без да го наранят. И резултатът беше уникален... като самия Майк.

Джил не се учуди, когато Пати прие веднага и изцяло, че щом е споделила вода с Майк в древна марсианска церемония, ще сподели и себе си с него в древен човешки ритуал. И все пак се изненада, че Пати кротко очакваше чудесата, на които Майк се оказа способен и в това. Но не знаеше, че Патриша Пайвонски вече бе срещала свят човек. Джил се радваше безметежно, че избраха вярното действие при изпитание... после също се отдаде на щастливия екстаз на сближаването.

Когато се опомниха, тя накара Майк да изкъпе Пати с телекинеза, двете заедно пицяха и се кикотеха. Още първия път Майк ѝ бе показал тази игра, оттогава стана семеен обичай и Джил знаеше, че Пати също ще го хареса. Наблюдаваше весело лицето на по-възрастната жена, докато я сапунисваха и миеха невидими ръце, а после изсъхна в миг без хавлия и потоци топъл въздух.

Патриша примигна.

— Имам нужда да пийна нещо.

— Непременно, скъпа.

— И все още искам да ви покажа моите картини.

Върнаха се в хола и тя застана по средата на килима.

— Първо погледнете самата мен. Какво виждате?

Майк мислено отдели татуировките от тялото ѝ и погледна внимателно новия си воден брат. Харесваше тези картини. Те я отличаваха, придаваха ѝ лек марсиански аромат. Питаше се дали не трябва и той да се татуира целия, щом грокне какво трябва да изобрази. Живота на своя баща и воден брат Джубал? Трябва да помисли. Може би и Джил ще поиска да бъде нарисувана. Какви картини ще я превърнат в още по-красива Джил?

Пат без картините си не беше толкова вълнуваща. Изглеждаше, както трябва да изглежда една жена. Майк още не грокваше колекцията на Дюк. Жените на снимките го научиха, че имат всякакъв ръст, форми и цвят, както и на известно разнообразие в любовната акробатика. Но освен това май нямаше какво да научи от толкова скъпоценната сбирка на Дюк. Първоначалното му обучение го бе превърнало в обективен наблюдател, но в същото време го лишаваше

от изтънчените удоволствия на воайорството. Не защото не чувстваше жените (и сред тях несъмнено беше Патриша Пайвонски) сексуално привлекателни. За него уханието и докосването означаваха повече — получовешка-полумарсианска черта. Съответният рефлекс при марсианците (изтънчен като грипна кихавица) се пробуждаше именно от тези сетива, но само в определен сезон — „сексът“ в марсианския му смисъл съдържаха романтика колкото венозна инжекция.

Но без да обръща внимание на картините, Майк откри нещо ново — Патриша имаше свое лице, белязано с красота от живота ѝ. Удивен забеляза, че за нея това важеше дори по-силно, отколкото за Джил. И преживя нов прилив на чувство към Пат, което още не наричаше любов.

Имаше и свой аромат, и свой глас. Харесваше му да слуша този плътен, леко дрезгав глас, дори когато не грокваше думите. А уханието на тялото ѝ се смесваше с едва доловима горчива миризма от змиите. Майк можеше да се справи с нейните змии, дори с отровните, не само като разтегляше времето, за да избегне зъбите им. Вкусваше техните простишки безмилостни мисли, напомняха му за дома. И Майк беше единственият човек освен Патриша, който можеше да докосва Медената кифличка, без да я разсърди. Боата-удушвач го приемаше като равен на стопанката си.

Майк позволи на картините отново да се появят пред очите му.

В това време Джил се питаше защо ли Пат се е оставила да я татуират от глава до пети? Щеше да е много хубава и без да прилича на жив комикс. Обичаше Пати заради самата нея, не заради външността ѝ, която ѝ даваше постоянен доход... докато остарее толкова, че баламите няма да плащат, ако ще картините да са нарисувани от Рембранд. Надяваше се Пати да отделя достатъчно за черни дни... после се сети, че вече е техен воден брат, значи богатството на Майк принадлежеше и на нея. Тази мисъл сгря душата ѝ.

— Е, какво виждате? — повтори госпожа Пайвонски. — Майкъл, на колко години съм?

— Не знам.

— Опитай да познаеш.

— Не мога, Пат.

— Хайде, опитай!

— Пати — намеси се Джил, — той наистина не може. Не се е научил да отгатва възрастта. Твърде отскоро е на Земята. При това Майк мисли в марсиански години и аритметика. Аз пресмятам времето и парите вместо него.

— Добре, миличка, ти познай. И бъди откровена.

Джил я огледа преценяващо — стройна фигура, но какво показваха ръцете, шията и очите? Смъкна пет години въпреки че дължеше честност на воден брат.

— Ами, май си към средата на трийсетте, плюс-минус една година.

Госпожа Пайвонски прихна.

— Ето едно от предимствата на Праведната вяра, мили мои! Джил, сладката ми, та аз скоро ще чукна петдесетака!

— Изобщо не ти личи!

— Дар от Щастието, мила. След първото дете се изоставих и заприличах на гърне. Думата „дебелана“ май са я измислили специално за мен. Коремът си ми висеше, все едно бях в седмия месец. И гърдите ми увиснаха. Никога не съм ги вдигала с операция. Убеди се сама — добрите хирурзи не оставят белези... но на мен щеше да личи заради картините. После прозрях светлината! Никакви упражнения и диети, плюскам като свиня. Щастието, мила. Съвършеното щастие в Господ Бог, дарено ни чрез неговия Архангел Фостър.

— Изумително... — промълви Джил.

Вярно, откакто познаваше Пати, не бе я виждала да спортува или да се ограничава в храната. А като медицинска сестра знаеше на кои места режат кожата при повдигнато на гърдите. Тези татуировки не знаеха що е скалпел.

Майк предположи, че Пат се е научила как да мисли тялото си според своите желания. Нямаше значение дали приписва заслугата на Фостър. Учеше и Джил на това умение, но тя трябваше да се усъвършенства още в марсианския език, за да го овладее напълно. Нямаше защо да бързат. Такова беше очакването. Пат продължи:

— Искях да се убедите на какво е способна вярата. Но най-голямата промяна е в душата. В Щастието. Милостивият Бог знае, че нямам особен дар-слово, но ще опитам да ви обясня. Първо трябва да разберете, че всички останали така наречени църкви са дяволски капани. Исус е проповядвал Праведната вяра. Така казва Фостър. Но в

средновековието учението му било изопачено. Затова Фостър бил пратен да обяви Новото откровение и да ни върне към Божието слово. — Патриша Пайвонски вдигна пръст нагоре и изведнъж се превърна в жрица, обгърната от свято достойнство и загадъчни символи. — Бог иска да сме щастливи. Светът е пълен с неща, водещи ни към Щастието. Нима Бог би позволил гроздето да се превръща във вино, ако не е искал да го пием и да се веселим? Иначе щеше да го превръща само в оцет. Нима не е вярно? Разбира се, той не очаква от мъжете да се напиват до вцепенение, да пребиват жените си и да оставят децата си гладни. Дал ни е всички добри неща не за да злоупотребяваме с тях. Ако ви се пие чашка или пет сред приятели, прозрели светлината, и ако от това ви танцува и ви се иска да възхвалите Бог за неговата милост — защо пък не? Той е сътворил алкохола и краката ни... за да бъдем Щастливи! — Тя поспря за малко. — Миличка, ще ми сипеш ли още малко? Човек ожаднява от проповеди. Не го разреждай, уискито е добро. Това не е всичко. Ако Бог не е искал жените да бъдат зяпани, щеше да ни направи грозни. Има логика, нали? Бог не е измамник, сам е определил правилата на играта. Не би я изкривил, та баламите вечно да губят, както в някое мръсно казино. Не би пратил никого в ада, защото не е спечелил в безнадеждна игра.

Е, добре тогава! Бог иска да сме Щастливи и ни е казал как. „Обичайте се!“ Обичайте змията, ако горкото същество има нужда от обич. Обичайте съседа си... а тежката ви ръка нека порази само онези слуги на злото, които искат да ви завлекат със себе си в геената огнена. Бог не ни говори за онази „обич“ на старите моми, дето се боят да вдигнат очи от псалмите, за да не изкушат плътта си. Ако Бог мрази плътта, защо ни я е дал в изобилие? Той не е стар мърморко. Сътворил е Големия каньон, кометите в небето, ураганите, жребците и земетресенията. Нима такъв Бог ще се стъписа, защото някакво момиче се навело да си оправи чорапа и един мъж ѝ видял циците? Ясно ви е, милички... и на мен също! Когато Бог ни е казал да се обичаме, не го е изрекъл с половин уста. Обичайте бебетата, на които вечно трябва да сменяте пеленките, обичайте и силните мъже, за да има повече бебета. Обичайте, защото е хубаво!

Естествено не бива да прекаляваме. И пълната бутилка не означава, че аз ще се налюскам и ще издера очите на някое ченге. Не можеш да продаваш любов, не можеш да си купиш Щастие, те нямат

етикети с цена... защото който мисли друго, постлал си е пътя към ада. Но ако давате от все сърце и вземате каквото Бог ни е дал щедро, дяволът не може да припари до вас. Пари? — Тя погледна Джил. — Сладката ми, ти би ли споделила вода с някого срещу милион долара? Нека да са десет милиона, свободни от данъци.

— Разбира се, че не.

(„Майкъл, гроковаш ли?“

„Почти в пълнота, Джил. Сега е очакване.“)

— Виждаш ли? Знаех, че в тази вода има обич. Вие вече търсите, вече сте близо до светлината. И щом от любов „споделихме вода и се сближихме“, както казва Майк, ще ви кажа някои неща, което не говоря пред непосветени...

Преподобният Фостър, самопосветил се в сан — или пък посветен от Бог, зависи кого попитате, — имаше инстинктивен усет за духа на епохата, далеч надвишаващ дарбата на артистите в карнавала да вземат мярката на някой балама. Културата, известна под названието „Америка“, винаги е била шизофренична. Налаганите от нея норми са пуритански, но истината, не толкова очевидна, по-скоро напомня за „Гаргантюа и Пантагрюел“. Основните ѝ религии са от аполонов тип, сектите почти без изключение са дионисиеви. В двадесети век (според летоброенето на земните християни) никъде другаде по тази планета сексът не е бил по-потискан... и не е бил обект на по-силен интерес.

Фостър имаше две общи черти с всеки велик религиозен водач — извънредно магнетична личност и сексуалност, дори несравнима със средната норма. На Земята великите духовни наставници или бяха пълни аскети, или точно обратното.

Фостър не беше от аскетите.

Нито неговите съпруги и жрици. Духовното прераждане според Новото откровение включваше ритуал, особено подходящ за сближаването.

В земната история множество секти си бяха служили със същите похвати, но не и толкова масово в Америка, преди да се появи Фостър. От не един град го прогонваха позорно, преди да достигне съвършенство в разширяване влиянието на своя култ. Заемаше по нещо от масонството, католицизма, комунистите и жълтата преса, както

използваше по-ранните писания, за да съчини Новото откровение. Подслаждаше всичко, като го представяше за завръщане към първоначалните ценности на християнството. Създаде открита църква, където можеше да влезе всеки. После беше междинната църква, която привидно представляваше „същинската църква на Новото откровение“. Там спасените щастливци, плащащи дан на храма, се радваха на благата от все по-разнообразните връзки на църквата с деловия свят и буйстваха в неспирен карнавал на Щастието. Греховете им бяха опростени... а и почти нищо не можеше да бъде грешно, стига да подкрепяха църквата, да се отнасяха честно с другите фостърити и да заклеимяваха грешниците. Новото откровение не поощряваше разврата, но по въпросите на секса се изказваше с тайнствена неяснота.

Средната църква всъщност осигуряваше бойните отряди. Фостър се бе поучил от историята. Ако някоя общност се опиташе да смаже опитите за проникване в нея, Фостър я обсаждаше с тълпи от своето паство, докато затворите и полицията вече не можеха нищо да направят — ребрата на ченгетата също се чупят, а затворите се рушат.

Ако някой прокурор беше достатъчно глупав да предяви обвинение, не успяваше да се наложи в съда. След като се опари два-три пъти, Фостър се погрижи всички обвинения срещу него да изглеждат като несправедлив тормоз. Нито една присъда срещу фостърит заради принадлежността му към църквата не бе потвърдена от Върховния съд.

Зад тази фасада беше Вътрешната църква — твърдото ядро от непреклонно отдадените на делото. Измежду тях се подбираха пастирите и светските водачи, иначе казано — пазителите на ключовете и създателите на стратегията. Те бяха „преродени“ отвъд греха, сигурни в мястото си Небесата... и единствени участници в мистериите за най-посветените.

Фостър ги подбираше с изострено внимание — лично, докато църквата се разрасна прекалено. Търсеше мъже като себе си и жени като своите съпруги-жрици — жизнени, убедени, упорити и свободни (или поне способни да се освободят, щом бъдат очистени от угризенията и колебанията) от оковите на ревността в най-човешкия й смисъл. Всички те бяха същински сатири и нимфи, защото Вътрешната

църква беше онзи дионисиев култ, който липсваше на Америка и затова за него имаше огромен неработен пазар.

Не подценяваше предпазливостта. Ако кандидатите бяха семейна двойка, посвещаваха ги заедно. Необвързаните пък трябваше да са привлекателни и агресивни. Внушаваше неуморно на пастирите, че мъжете трябва да са повече от жените. Никъде не е отбелязано като факт, че Фостър е изучавал предишните подобни култове, но явно беше наясно с факта, че повечето са се провалили заради собственическите претенции на пастирите към жените. Никога не допусна тази грешка. Нито веднъж не пожела да задържи жена само за себе си, дори да беше от съпругите му.

Нито пък се стремеше да разширява основната група. Междинната църква задоволяваше предостатъчно по-скромните нужди на паството. Ако успееше да намери в някой от храмовете само две двойки, достойни за „небесен брак“, беше доволен. Ако ли не — оставяше семената да покълнат и пращаше обиграни пастир и жрица да ги наглеждат.

Доколкото можеше, проверяваше кандидатите лично, заедно с някоя от жриците. И понеже двойката вече беше „спасена“ според нормите на междинната църква, почти нямаше рискове, особено с жените. Преценяваше старателно мъжа, преди да го остави на жрицата.

Преди да намери спасението, Патриша Пайвонски беше млада, омъжена и „много щастлива“. Имаше дете, обожаваше доста по-възрастния си съпруг. Джордж Пайвонски беше щедър и обичлив мъж с единствен недостатък... който често го правеше твърде замаян, за да прояви някак обичта си. Въпреки това Пати се смяташе за късметлийка. Вярно, Джордж понякога ставаше любвеобилен и с някоя клиентка... особено в по-ранните часове на деня, преди да му натежи пиенето. Разбира се, татуирането изискваше уединение. Пати проявяваше търпение. Когато Джордж засмука бутилката още по-свиреп, случваше се и тя да си уреди среща с някой клиент.

Но долавяше празнота в живота си, която не можа да запълни и змията, подарена от благодарен клиент. Каза, че заминавал в друга страна и не можел повече да се грижи за животното. Тя не се боеше от змии. Настани любимката си във витрината, а Джордж добави чудесна

картина в четири цвята с надпис: „Я гледай къде стъпваш!“ На хората им хареса новата витрина.

Патриша събра още змии. Намираще утеха в тях. Но като дъщеря на ирландски католик и ирландска протестантка бе плод на въоръженото примирие между родителите си. Не изповядваше никаква религия.

Когато Фостър дойде да проповядва в Сан Педро, тя вече беше от „търсещите светлината“. Бе успяла да заведе Джордж на няколко неделни служби, но той отказваше да прогледне.

Фостър изслуша съвместните им изповеди. Когато се върна след половин година, завари ги толкова отдадени на вярата, че се зае лично с тях.

— И една минутка в тревоги не съм преживяла, откакто Джордж прозря светлината — каза тя на Майк и Джил. — Пак пиеше... но само в църквата и по малко. Когато нашият свят Фостър се върна, Джордж вече бе започнал Великото дело. Естествено, искаше да го покаже на Фостър... — Госпожа Пайвонски се запъна. — Деца, май не бива да ви казвам това.

— Тогава недей — натърти Джил. — Мила Пати, не искаме да правиш нищо, за което ще съжаляваш после. От „споделянето на вода“ трябва да ти стане леко.

— Ох... толкова искам да ви разкажа! Помнете, че това са църковни тайни, не бива да ги издавате на никого... както аз не бих ви издала за нищо на света.

Майк кимна.

— Тук, на Земята, казваме: „Да си говорим като водни братя“. На Марс не би имало никакъв проблем... Но гроквам, че в този свят възникват и такива трудности. Казаното „между водни братя“ не се обсъжда с никой друг.

— Да... гроквам. Странна дума, но започвам да я разбирам. Добре, скъпи мои, това е между водни братя. Знаете ли, че всички фостърити са татуирани? Говоря за истински посветените, спасили душите си за вечността... като мен. Е, не по цялото тяло. Виждате ли това? Точно до сърцето ми? Това е святата целувка на Фостър. Джордж я нагласи така, че да изглежда част от картината и никой не може да се досети. Но това е целувка... и Фостър сам ми я направи!

Тя се опияни от гордост. Майк и Джил погледнаха отблизо.

— Наистина е целувка — учуди се Джил, — като от червило. Мислех, че е част от залеза.

— Ами да, така го измисли Джордж. Защото тази целувка се показва само пред други със същия знак. Вие сте първите непосветени, които я виждат. Но — побърза да добави тя, — някой ден и вие ще имате същата. Искам аз да ви татуирам знаците.

— Не разбирам — промълви Джил. — Как ще може да целуне и нас? Нали вече е... в Небесата.

— Да, миличка, там е. Нека ти обясня. Всеки от пастирите или жриците може да ти дари целувката на Фостър. Тя означава, че Бог е в сърцето ти, Бог е част от тебе... завинаги.

Майк се намеси тържествено:

— Ти си Бог!

— Какво, Майкъл? Е... не съм чувала да го казват с тези думи. Но е вярно... Бог е в тебе и с тебе, защитен си от дявола.

— Да — съгласи се Майк. — Ти грокваш Бог.

Помисли щастливо, че това е най-успешният му опит да обясни на още някой тази идея. Джил я разбираше, защото учеше марсиански. Беше неизбежно.

— Точно така си е, Майкъл. Бог... те гроква и ти се обвързваш в Свята Любов и Вечно Щастие с Неговата Църква. Пастирът или жрицата те целуват, после ти татуират знака, за да остане завинаги с тебе. Не е задължително да го правят голям като моя. Джордж повтори точно формата на устните на благословения Фостър. Може да се татуира навсякъде, за да не го виждат грешни очи. И го показваш, само когато отиваш на Щастлива сбирка за вечно спасените.

— Чувала съм за тези сбирки — подхвърли Джил, — но не знам никакви подробности.

— Е, не са еднакви за всички — разсъдливо каза госпожа Пайвонски. — Обикновените вярващи, които може пак да съгрешат някой ден, просто се забавляват — страхотни веселби с молитви, само колкото идват от сърце. Случва се и да се любят, но много внимават кой с кого е, да не започнат раздори между братята и сестрите. Църквата държи строго всичко да си е на мястото и с времето. Но Щастливите сбирки на вечно спасените — това вече е друго. Няма защо да внимаваш, защото там никой не може да съгреша. Станалото — станало, за добро е. Ако се напиваш до безсъзнание, значи Бог така

е пожелал, иначе нямаше и ти да поискаш. Искаш ли да коленичиш в молитва или да запееш — не се притеснявай. Ако щеш, разкъсай си дрехите и танцувай гол. Такава е Божията воля.

— Сигурно е много забавно — каза Джил.

— О, да — винаги! И те изпълва небесно блаженство. Ако на сутринта се събудиш до някой от вечно спасените братя, значи е там, защото Бог е пожелал всички да са Щастливи. Всеки има целувката на Фостър, затова е твой. — Тя се смръщи замислено. — Малко напомня за „споделянето на вода“.

— Гроквам — съгласи се Майк.

(„Майк???“

„Чакай, Джил. Очаквай пълнота.“)

— Но не ми се вярва — сериозно продължи Патриша, — че някой може да се вмъкне на Щастлива сбирка във Вътрешния храм, като само покаже татуираната целувка. Някой гостуващ брат или сестра... Да вземем мен, например. Щом науча от Тим къде ще се мести карнавалът, пиша на местните църкви и им пращам отпечатайки от пръстите си, за да ги сверят със списъка на вечно спасените в Молитвен дом „Архангел Фостър“. И когато в неделя отида на Щастлива сбирка — не пропускам нито една, ако ще номерът ми да се провали, — вече ме познават. И ми се радват. Ставам поредното събитие с моите единствени по рода си свещени картини. Често прекарвам вечерта, като просто оставям хората да ме разглеждат... и всяка минута е блаженство. Понякога пастирът иска да донеса и Медената кифличка, за да изиграем Ева и Змията. Разбира се, тогава покривам картините с грим. Някой от братята играе Адам, изгонват ни от Райската градина, а пастирът обяснява истината, не порочните лъжи за тази история. Накрая си възвръщаме благословената невинност и с това започва веселбата. Голяма радост е! — Тя реши да добави: — Но всички се интересуват от моята Целувка на Фостър... защото откакто той се пренесе в Небесата преди двайсет години, малцина са останали да се похвалят със знак, получен лично от него. От Молитвения дом удостоверяват и знака. Разказвам им и за това. Аз...

Тя се поколеба, но сподели всичко в точни подробности... и Джил се попита къде ли е изчезнала и без това слабата ѝ способност да се изчервява. После грокна, че Майк и Пати много си приличат — толкова невинни, че не можеха да съгрешат, каквото и да направеха.

Заради Пати ѝ се искаше Фостър наистина да е бил свят пророк, който я е спасил за вечното блаженство.

И все пак... Фостър! Ама че фарс!

Изведнъж много по-ясната напоследък памет я пренесе в онази зала със стъклената стена, отново се взираше в мъртвите очи на Фостър. Усети тръпка в слабините си. Чудеше се какво би направила, ако Фостър бе предложил на нея святата си целувка... и самия себе си?

Прогони мисълта от съзнанието си, но не преди Майк да я долови. Невинността в усмивката му бе доста многозначителна този път. Джил стана.

— Пати, миличка, кога трябва да се върнеш?

— Олеле! Вече трябваше да съм там!

— Защо? Нали тръгвате в девет и половина сутринта?

— Да, но... Медената кифличка тъгува за мен. Ревнува, ако излизам за по-дълго.

— Не можеш ли да ѝ кажеш, че си била на Щастлива сбирка?

— Ъ-ъ... — По-възрастната жена прегърна Джил. — Така е! Наистина е така!

— Добре. Аз вече заспивам. Кога искаш да станеш?

— Е, върна ли се преди осем, Сам ще може да прибере моята палатка и да натоварим моите мъничета.

— А закуска?

— Ще хапна нещо във влака. Като се събудя, само пия кафе.

— Ще ти направя тук. Милички, вие будувайте колкото ви душа иска. Ще ви събудя навреме... ако изобщо заспиш. Майк не мигва.

— Изобщо ли?

— Никога. Изляга се да помисли, но дори не дреме.

Госпожа Пайвонски кимна тържествено.

— Още един знак. Знам... Майк, някой ден и ти ще разбереш истината. Ще бъдеш призван.

— Може би — съгласи се Джил. — Майк, затварят ми се очите. Моля те, сложи ме в леглото.

Пренесе се в спалнята, завивките се отметнаха... и тя заспа.

Събуди се към седем, измъкна се от леглото и надникна в хола. Лампите не светеха и завесите бяха дръпнати плътно, но двамата вътре не спяха. Чу кроткия уверен глас на Майк:

— Ти си Бог.

— Ти си Бог... — прошепна Патриша Пайвонски, сякаш упоена.

— Да. Джил е Бог.

— Джил... е Бог. Да, Майкъл.

— И ти си Бог.

— Ти... си Бог! Сега, Майкъл, сега!

Джил тихо притвори вратата и отиде да си измие зъбите. След малко съобщи на Майк, че е будна, но той вече знаеше. Когато се върна, холът беше ярко осветен от утринното слънце.

— Добро утро, любими мои!

Целуна ги.

— Ти си Бог — просто отвърна Пати.

— Да, Пати. И ти си Бог. Бог е във всички нас.

Огледа Пати в непрощаващата ярка светлина и не вида признаци на умора. И това ѝ беше познато — ако Майк искаше да будувa с него цяла нощ, Джил винаги оставаше бодрa. Подозираше, че точно сънливостта ѝ снощи е била хрумване на Майк... и чу мисленото му потвърждение.

— Кафето, милички. Оказа се, че имам и няколко кутийки портокалов сок.

Похапнаха, преливащи от щастие. Джил забеляза, че Пати се замисли.

— Какво има?

— А? Не ми е приятно да споменавам тези неща, но с какво ще се прехранвате? Старата Пати добре си е натъпкала кесийката и си помислих, че...

— Ох, милата ми! — разсмя се Джил. — Извинявай, не биваше да се държа така. Но Човека от Марс е богаташ! Не си ли чувала?

Госпожа Пайвонски се обърка.

— Вярно, знаех. Но не можеш да вярваш на всички празни приказки.

— Ти си най-голямата сладурана на света. Повярвай ми — щом вече сме водни братя, не бихме се колебали да те помолим за помощ. „Да споделиш гнездото“ не е само поетичен израз. Но положението е точно обратното. Ако ти някога имаш нужда от пари, просто ни кажи. Колкото и да са. По което и да е време. Пиши ни... не, по-добре ми се обади, защото Майк и представя си няма как да борави с пари. Че аз и в момента държа към двеста хиляди. Искаш ли пари?

Госпожа Пайвонски се отърси от вцепенението.

— Бог да ме благослови, не съм изпаднала в нужда.

— Ако закъсаш, само свирни. Може да ти се прииска яхта...

Майк ще ти я подари с удоволствие.

— Непременно, Пат. Но още не съм виждал яхта.

Госпожа Пайвонски поклати глава.

— Скъпи мои, не ме изкушавайте. От вас двамата искам само обичта ви...

— Имаш я — увери я Джил.

— Не гроквам „любов“ и „обич“ — намеси се Майк. — Но Джил винаги говори вярно. Щом я имаме — твоя е.

— ...и да знам, че сте спасени. Но вече не се тревожа за това. Майк ми обясни за очакването и защо е нужно. Джил, и ти разбираш, нали?

— Гроквам. Вече забравих какво е нетърпение.

— Имам нещо за вас. — Достойната татуирана дама отвори чантичката си и извади книга. — Милички... това е екземплярът на „Новото откровение“, подарен ми от благословения Фостър... след нощта, когато остави целувката си върху мен. Искам вие да го вземете.

Очите на Джил се наляха със сълзи.

— Но, Пати... братко наш! Не бива да ти я вземаме. Ще си купим.

— Не. Това е... това е „вода“, която споделям с вас. За да се сбlijим.

Джил скочи от стола.

— Да, ще я споделим. Вече е на всички ни.

Разцелува Пати, но Майк я тупна по рамото.

— Алчно малко братче, сега е мой ред.

— За това винаги ще съм алчна.

Човека от Марс целуна новия си воден брат първо по устните, после и там, където бе останала целувката на Фостър. Поумува (съвсем набързо според земните мерки за времето), избра съответното място от другата страна, където нямаше да наруши замисъла на Джордж, целуна я... и помисли в разтегнато време, в най-малките подробности. Важно беше да грокне капилярите...

Според възприятията на двете жени, той само притисна устни към кожата на Пати. Но Джил долови ехото от неговите усилия.

— Пати! Виж!

Госпожа Пайвонски сведе поглед. Като следа от нажежено желязо, в кървавочервено изпъкваше отпечатъкът на устните му. Усети как ѝ омекнаха коленете... но прояви непоклатимата си вяра.

— Да. Да! Майкъл...

Скоро на мястото на татуираната дама пред тях стоеше скромна домакиня в рокля с дълги ръкави и висока яка. И с ръкавици.

— Няма да се разрева — каза тя сериозно, — а във вечността няма сбогуване. Ще очаквам.

Целуна ги и излезе, без да се озърне.

ДВАДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

— Богохулство!

Фостър вдигна глава.

— Младши, да не те ухапа нещо?

Това допълнение бе скалъпено набързо и понякога се промъкваша разни Неща... обикновено рояци почти невидими дяволчета. Бяха безвредни, но от ухапванията им душите получаваха сърбеж.

— Ами... ще трябва да видиш, за да повярваш. Ето, ще върна малко назад.

— Младши, много ще се учудиш, ако научиш в какво съм готов да повярвам.

И все пак наставникът на Дигби му отдели част от вниманието си. Да, трима преходни — видя, че бяха хора. Мъж и две жени. Разсъждаваха за вечното. Нищо странно.

— Е, и?

— Чу ли я какво каза? „Архангел Михаил“!

— Какво те притеснява?

— Какво ме притеснява ли? Ох, в името Божие!

— Може би е именно така.

Нимбът на Дигби потрепваше.

— Фостър, сигурно не си слушал внимателно! Тя говореше за онова недорасло бандитче, което ме запрати тук. Прегледай пак случая.

Фостър увеличи изображението, отбеляза, че ангелът-стажант е прав... забеляза и още нещо, на което се усмихна блажено.

— Младши, а откъде знаеш, че не е той?

— Ъ?

— Не съм виждал скоро Майк в клуба, а името му беше задраскано в списъка за Хилядолетния турнир по солипсизъм. Това е Знамение, че му е възложена оперативна задача. В този сектор Майк е един от най-запалените играчи на солипсизъм.

— Но тя изрече сквернословие!

— Едва ли можеш да предположиш колко от идеите на Големия шеф са били наричани „скверни“ в някои сектори. Всъщност не би

трябвало да се учудваш, като си спомня какви задачи изпълняваше. Но „сквернословието“ е понятие без съдържание и няма нищо общо с теологията. „За чистите всичко е чисто.“

— Но...

— Все още Свидетелствам, младши. Към факта, че нашият брат Михаил отсъства в настоящия микромиг — пък и не знам какво прави, не сме в един списък за Надзор — трябва да добавя, че татуираната дама, изрекла това пророчество, едва ли е способна да сгреша. Самата тя е твърде свята сред преходните.

— Кой го казва?

— Аз, защото знам.

Фостър отново се усмихна с ангелска благост. Милата малка Патриша! Поовехтяла, но все още плътски съблазнителна. И пак грее с тази вътрешна светлина. Забеляза без преходна гордост, че Джордж е довършил делото си, откакто бе видял Патриша за последен път. Тази картина как призовават самия него в Небесата никак не е лоша, във Висшия смисъл. Дано не забрави да потърси Джордж и да го похвали, а и да му каже, че е видял Патриша... хъм, къде ли е сега? Да, художник в отдела за дизайн на вселената и доколкото си спомняше, работи под прякото ръководство на Твореца. Все едно, главната програма ще го издири за нищожна частица от вечността.

Ах, какво възхитително парче беше Патриша, каква трескава набожност! Да бе имала повечко властност, но по-мъничко смирение, щеше да направи истинска жрица от нея. Фостър помисли дали да не върне времето и да я огледа каквато беше преди, но си наложи ангелска сдържаност. Имаше толкова работа...

— Младши, не се занимавай с това. Имам нещо да ти кажа.

Дигби застина в очакване. Фостър чукна по нимба си — дразнещ навик, но така медитираше по-лесно.

— Младши, трудно ти се удава ангелската форма.

— Съжалявам.

— Съжаленията нямат място във вечността. Но Истината е, че мислите ти са заети с онзи младеж, който може да е, а може и да не е нашият брат Михаил. Не ме прекъсвай... Първо, не на тебе се пада да Съдиш инструмента, отзовал те от материалния свят. Второ, не те дразни той — едва си го познавал — а се тюхкаш за онази дребничка

чернокоса секретарка. Заслужила е моята Целувка дълъг преходен период, преди да бъдеш призован тук. Нали?

— Все още проверявах вярата ѝ.

— В такъв случай не се съмнявам, че изпитваш ангелско удоволствие от факта, че и Архиепископ Шорт, след като също провери вярата ѝ (напълно и докрай, казах ти, че ще се справи), я намери за достойна и сега тя се радва на по-неограниченото Щастие, което заслужава. Да-а... един пастир трябва да се радва на плодовете от своя труд. Когато бъде призован, той също ще опознае тази радост. И така — има свободно място за Пазител-стажант в новооткрит сектор. Признавам, длъжността е под номиналния ти ранг, но пък ще придобиеш добър ангелски опит. Планетата... е, можеш да я смяташ и за планета... сам ще видиш как стоят нещата... е населена с триполова, а не с двуполова раса. От Висш източник знам, че дори дон Жуан не успял да пробуди у себе си земен интерес към някой от трите пола... не е предположение, изпратили го там като експериментатор. Разпищял се и умолявал да бъде върнат в малкия самотен ад, който сам си е сътворил.

— Пращаш ме в девета глуха, а? За да не се намеся!

— Стига, стига! Не можеш да се намесиш — това е единствената Невъзможност, позволяваща всичко друго да е възможно. Още щом пристигна, опитах се да ти внуша това. Но не се сърди, имаш вечно позволение да опитваш. Заповедта ти включва и обратен времеви преход, така че ще можеш да надзърташ в преходното „тук и сега“, без да пропуснеш нищо. Хайде, отлитай и започвай. И аз имам работа.

Фостър се върна към заниманията си. О, да, една нещастна душа, временно назначена като „Агнес Дъглас“... да служиш за остен на някой друг е тежка задача, но тя се справяше неуморно. Задачата ѝ бе приключила и сега тя щеше да има нужда от почивка и възстановяване. Неизбежната умора след битката... Ще рита, ще врещи и ще бълва ектоплазма от всички отвърстия.

Да, след толкова труд непременно ще има нужда от екзорсизъм! Но всички задачи бяха трудни. А „Агнес Дъглас“ беше оперативен агент, на който можеше да се разчита. Можеше да изпълни и най-нежеланото от всички поръчение, стига по същество да не засяга девствеността ѝ — дори да я изгорят на клада или да изгние в манастирска килия. Винаги се справяше.

Не че Фостър много си падаше по девствениците, просто отдаваше дължимото на всяка добре свършена работа. Още веднъж погледна към госпожа Пайвонски. Ето съратничка, на която можеше да се възхити искрено. Скъпоценната малка Патриша! Ах, какво благословено, пищно маце беше...

ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Щом вратата се затвори зад Патриша, Джил попита:

— А сега какво, Майк?

— Тръгваме. Джил, ти си чела някои книги по психопатология.

— Да, но не колкото тебе.

— Разбираш ли символизма на татуировките? И на змиите?

— Естествено. Знаех това за Пати, още откакто се запознахме с нея. Надявах се да измислиш някакъв начин.

— Не можех, преди да станем водни братя. Сексът е добро и помага... но само като споделяне и сближаване. Гроквам, че ако го бях направил, без да се сбlijим... е, не знам.

— Гроквам, че не би могъл, Майк. И това е една от многото причини да те обичам.

— Още не гроквам „любов“. Джил, аз не гроквам и хората. Но не исках Пати да си отиде.

— Тогава я спри. Нека остане с нас.

(„Очакване, Джил.“

„Знам.“)

Той добави:

— Съмнявам се, че бихме й дали всичко, от което има нужда. Тя иска да се раздава непрекъснато, на всеки. Щастливите сбирки, змиите и баламите не са достатъчни за Пати. Тя иска да се отдаде върху олтар на всеки в света, през цялото време... за да направи хората щастливи. А Новото откровение... Гроквам, че за други е различно. Но за Пати е точно това.

— Да, Майк. Добрият ми Майк.

— Време е да тръгваме. Избери си рокля и си вземи чантичката. Ще махна боклуците.

Джил си каза малко тъжно, че би запазила една-две дреболии. Майк винаги тръгваше на път само с дрехите по себе си. Изглежда грокваше, че и тя предпочита да е така.

— Ще нося онази синята. Хубава е.

Роклята долетя плавно, спря над главата ѝ и се намести по тялото ѝ, когато Джил вдигна ръце. Ципът се дръпна нагоре. Обувките се плъзнаха към нея и тя стъпи в тях.

— Готова съм.

Майк бе доловил вкуса на мисълта ѝ, но не смисъла. Твърде далеч беше от марсианските представи.

— Джил? Искаш ли да спрем някъде и да се оженим?

Тя помисли.

— Днес е неделя, не могат да ни издадат документ.

— Значи утре. Гроквам, че ще ти хареса.

— Не, Майк.

— Защо не?

— Няма да се сближим повече така, вече споделяме водата. Вярно е и на марсиански, и на английски.

— Така е.

— Има и причина, която мога да изразя само на английски. Не искам Доркас, Ан и Мириам... също и Пати, да си помислят, че се опитвам да ги избутам настрани.

— Джил, никоя от тях не би го помислила.

— Няма да рискувам, защото няма нужда. Ти се ожени за мен в една болнична стая преди цяла вечност. — Тя се поколеба. — Но можеш да направиш нещо друго за мен.

— Какво?

— Ами да ме наричаш с галени имена, както аз тебе.

— Добре, Джил? Какви да бъдат?

— Ох! — Тя го целуна набързо. — Майк, ти си най-милият мъж, когото съм срещала... и най-вбесяващото същество на двете планети накуп! Не се притеснявай. Просто ми казвай „малко братче“ понякога... тогава всичко ми трепка отвътре.

— Добре, малко братче.

— Олеле! Я да излизаме по-бързо, преди пак да сме се пхнали в леглото. Ще те чакам долу, трябва да уредя сметката.

Качиха се в първия отпътуващ автобус. Седмица по-късно отидоха у дома, споделиха вода няколко дни и потеглиха без сбогуване. Майк отказваше да свикне с този човешки обичай. Казваше „довиждане“ само на случайни познати.

Скоро се озоваха в Лас Вегас. Майк започна да изучава различните игри, а Джил си запълваше времето, като се включи в едно шоу. Не можеше да пее или танцува. Но чувствените разходки по сцената само по висока шапка, усмивка и оскъдни парченца лъскав плат бяха точно като за нея в този нов Вавилон на Запада. Предпочиташе да се занимава с нещо, когато Майк беше зает, а той някак успяваше да ѝ уреди работата, която Джил си избираше. Казината работеха почти денонощно и Майк беше много зает.

Внимаваше да не печели твърде много, придържаше се към границите, определени от Джил. След като издоеше всяко казино с по няколко хилядарки, връщаше парите полека чрез дребни загуби. Не искаше да се набива в очи като голям късметлия. После стана крупие, не се месеше във въртенето на малкото топче, а само наблюдаваше хората и се стараеше да грокне защо ги привличат хазартните игри. Грокуваше нагон, напрегнато сексуален по същността си... но сякаш грокуваше и злина в това.

Джил смяташе клиентите в грамадното кабаре-ресторант за обикновени балами и не им обръщаше внимание. Но установи с изненада, че ѝ харесва да им се показва. С все по-силната си марсианска честност тя се зае да разнищи подбудите си. Винаги бе приемала с удоволствие одобрителните погледи на мъжете, които ѝ бяха достатъчно симпатични. Дразнеше се, че видът на тялото ѝ не означаваше нищо за Майк, макар че той бе привързан към същото това тяло така, както една жена може само да си мечтае... стига да не потъваше в мислите си. Но и тогава беше щедър. Позволяваше ѝ да го изтръгне от унеса и се обръщаше към нея, без да се оплаква — усмихнат, възбуден и нежен.

Все пак това беше чудатост като неспособността му да се смее. След като свикна с ролята си в шоуто, Джил реши, че ѝ допада възхищението на непознатите, защото Майк само това не можеше да ѝ даде.

Но честността скоро прати тази теория на боклука. Мъжете в публиката най-често бяха твърде стари, дебели и плешиви, за да ги хареса Джил, а и тя се отнасяше с презрение към „развратните дъртаци“, макар и не към всички старци. Джубал можеше да я гледа нахално и да си служи с доста груб език, без у нея да остане чувството, че иска да я опипа насаме.

Сега откри, че все пак не скърца със зъби от погледите на „развратните дъртаци“. Когато усещаше възхищението или направо разпалената им похот, не отвърщаше с неприязън, а се изпълваше със самодоволство.

Досега „ексхибиционизъм“ беше за нея само абстрактно понятие — и слабост, към която се отнасяше с пренебрежение. Различи го у себе си, помисли и реши, че или тази форма на самолюбуване е нормална, или самата тя не е наред. Но не долавяше нищо болезнено, чувстваше се по-здрава от всякога. Винаги бе имала непоклатимо здраве (твърде полезно в нейната професия), но вече не помнеше откога не е кихнала... дори месечният цикъл не й дотягаше с нищо.

Добре, щом една здрава жена няма нищо против да я зяпат, от това следва, както нощта от деня, че и на здравите мъже им харесва да гледат, иначе няма никакъв проклет смисъл! Едва сега разбра, поне с ума си, Дюк и неговата колекция от снимки.

Реши да поговори за това с Майк, но той не разбра защо Джил изобщо се е дразнила някога от нежелани погледи. Споделяше неприязънта към излишен телесен допир. Дори отбягваше да се здрависва, искаше да го докосват само водни братя. (Джил не беше сигурна къде е границата. Когато Майк прочете за хомосексуалността и не я грокна, тя му обясни... заедно с правилата как да отбягва натрапниците. Знаеше, че хубав мъж като него ще привлича обратните. Той се вслуша в съвета й, дори помисли лицето си по-мъжествено. Но Джил не би могла да каже дали Майк би отблъснал, да речем, Дюк. За щастие, всичките му водни братя бяха или несъмнено мъже, или жени, та нямаше накъде повече. Тя подозираше, че Майк грокваше някаква „злина“ в горките объркани създания, стремящи се към своя пол... и никога не би им предложил вода.)

Майк не схващаше и защо сега на нея й харесва да я гледат. Настроенията им съвпаднаха горе-долу, само когато Джил стана безразлична към зяпачите в карнавала. Досещаше се, че още тогава е започнала промяната, защото равнодушието й не е било напълно искрено. В стремежа да свикне с Човека от Марс се бе отърсила отчасти от наложените й културни условности — фалшивата свенливост, от която може да страда дори една медицинска сестра.

Но не знаеше, че е превзета, докато не се освободи от предразсъдъците. Най-после беше способна да си признае, че у нея

има весело безсрамие като у разгонена котка.

Опита се да обясни на Майк собствената си теория, че самодоволното показване и воайорството се допълват взаимно.

— Майк, истината е, че се кефя, когато мъжете ме оглеждат... е, важи за почти всички. И сега гроквам, че на Дюк му е приятно да гледа снимки — колкото по-секси, толкова по-добре. Това не означава, че съм готова да легна с всеки, както и Дюк не би помислил да натисне всяка жена от онези снимки. Но когато ме зяпат и ми казват с поглед, че съм желана, усещам как се сгрявам. — Веждите й се свиха. — Защо ли не си направя някоя неприлична снимка и да я пратя на Дюк... за да му покажа колко съжалявам, че съм намирала някакъв недостатък у него. Ако е слабост, имам я и аз, но в женския й вид. Гроквам, че не е нищо лошо.

— Добре. Ще намерим фотограф.

Тя поклати глава.

— Не, просто ще му се извиня. Дюк никога не се е опитвал да ме сваля и не искам тепърва да му хрумват идеи.

— Джил, не искаш Дюк, така ли?

В съзнанието й отекнаха думите „воден брат“.

— Хъм... не съм мислила. Май съм се опитвала да ти бъда „вярна“. Но гроквам, че си прав. Не бих отказала на Дюк и ще ми е много приятно! А ти какво би казал, мили?

— Гроквам добро — сериозно отвърна Майк.

— Ех, благородни мой марсианецо, случва се понякога една земна жена да се радва поне на показната ревност... но не вярвам някога да грокнеш що е „ревност“. Любими, какво би грокнал, ако някой от баламите ми се беше натиснал?

Усмивката му почти не пролича.

— Гроквам, че щеше да изчезне.

— И аз. Но, Майк... чуй ме, скъпи. Обеща да не правиш това освен в крайно напечено положение. Ако ме чуеш да пицця, проникнеш в съзнанието ми и разбереш, че съм в опасност — тогава да. Но съм се справяла с истински вълци и когато ти още беше на Марс. В девет случая от десет момичетата отчасти сами си просят изнасилването. Затова не прибързвай.

— Ще запомня. Искане ми се да пратиш неприлична снимка на Дюк.

— Какво? Ако ще се предложи на Дюк — и може би ще го направя, щом ми подхвърли тази идея — просто ще го раздрусам за раменете и ще го попитам: „Готов ли си, защото аз съм?“ Не искам да му пращам снимки, както онези неприятни жени пращаха на тебе. Но ако искаш, нямам нищо против.

Майк се намръщи.

— Ако имаш желание да му пратиш неприлична снимка, направи го. Иначе недей. Но аз се надявах да видя как ще ти направят неприлична снимка. И какво означава това?

Майк се озадачи от рязката промяна в настроенятия на Джил, както не разбираше и смисъла в „художествената“ колекция на Дюк. Но бледото марсианско подобие на буйната човешка сексуалност не му даваше основа, за да грокне ексхибиционизма и воайорството, свенливостта и нарцисизма. Той добави:

— „Неприлично“ означава малка злина, но аз гроквам, че ти говореше за добро.

— Е, мисля си, че снимката може да бъде и едното, и другото. Зависи за кого е. Майк... просто трябва да ти покажа. Не мога да ти обясня. Ще дръпнеш ли завесите? Така е добре. Ето, тази поза е съвсем малко неприлична. Всяко момиче от шоуто я използва да повъзбуди духовете. Но тази е несъмнено неприлична... Тази пък е прекалено... А ето тази е толкова неприлична, че не бих го направила и с кърпа на лицето, освен ако ти поискаш.

— Ако ще си покриваш лицето, защото да поискам?

— Питай Дюк. От мен толкова.

— Не гроквам злина, не гроквам и добро. Това е...

Послужи си с марсианската дума за пълно отсъствие на чувства.

Майк се оплете в тези сложни и неясни понятия, говориха още дълго — на марсиански, когато беше възможно, заради изтънчените разграничения в емоциите и ценностите... и на английски, защото в него бяха отразени тези представи. За да разгадае тайната, Майк зае маса до самата сцена вечерта. Джил му подсказа как да бутне рушвет на разпоредителя. Тя излезе с другите момичета за първия номер, усмихваше се на всички, но на Майк намигна. С неговото присъствие сгряващото удоволствие се засили несравнимо. Помисли си, че ако угасят прожекторите, ще свети в тъмното.

Момичетата се подредиха в жива картина и Джил се оказа само на три метра от Майк — вече я пускаха в първата редица. Режисьорът я премести още на четвъртия ден и добави: „Хлапе, не знам какво излъчваш. Имаме двойно по-пищни гърли от тебе, но клиентите те зяпат с увиснали челюсти.“

Тя зае позата и заговори мислено на Майк.

(„Усещаш ли нещо?“

„Не гроквам в пълнота.“

„Виж накъде гледам аз, братко. Към онзи дребосък. Трепери. Копнее за мен.“

„Гроквам жаждата му.“

„Сега виждаш ли го?“)

Джил се вторачи в клиента, за да погледне и Майк през нейните очи. Усвършенстваше се в грокването на марсианското мислене и със сближаването помежду им, започнаха да си служат с това простичко марсианско удобство. Джил още не успяваше да го овладее добре. Но Майк виждаше с очите й, щом я повикаше със съзнанието си.

(„Грокваме го заедно“, съгласи се Майк. „Силна жажда за малкото братче.“

„!!!“

„Да. Прекрасна мъка.“)

Новата мелодия подсказа на Джил да се включи в бавната обиколка на сцената. Ходеше с горда чувственост и усещаше как желанието й се разгаря в отговор на емоциите и от Майк, и от дребничкия мъж. Пренареждането я постави точно срещу разпаления клиент. Тя не отделяше поглед от очите му.

Случи се нещо съвсем неочаквано, защото Майк не бе споменал, че е възможно. Тъкмо се остави в нея да нахлуят преживяванията на непознатия, полюшваше тялото си дразнещо насреща му и предаваше на Майк какво изпитваше...

...когато изведнъж се видя през чуждите очи и я завладя първичният нагон, с който я гледаше дребосъкът.

Спъна и щеше да падне, но Майк я подхвана отдалеч и я закрепи, докато се овладя. „Второто зрение“ я напусна в миг.

Красавиците тръгнаха към дъното на сцената. Зад кулисите едно момиче я попита:

— Джил, какво ти стана?

— Токчето ми се закачи.

— Не съм виждала по-ловко отървяване от беля. Все едно беше кукла на конци.

„Точно така, миличка!“

— Ще помоля някой от сценичните работници да погледне онези дъски. Май са се разковали.

До края на шоуто Майк ѝ позволяваше да се погледне през очите на различни непознати, но се постара да няма повече изненади. Джил се смая — толкова различна изглеждаше за всеки. Един забелязваше само краката ѝ, друг се прехласваше по извивките на тялото ѝ, трети се вторачваше в щръкналите ѝ гърди. После Майк я насочи мислено към други момичета. Тя си отдъхна, когато усети, че Майк ги възприема, както и тя... но по-остро.

Изпита истинско изумление, когато разбра, че възбудата ѝ нараства, ако гледа момичетата заедно с Майк.

Той излезе от кабарето преди края, за да не се блъска сред тълпата. Джил не очакваше да го види преди сутринта, защото бе казал, че ще отдели време само за нейния номер. Но когато се върна в хотела, долови присъствието му, преди да доближи стаята. Вратата се отвори.

— Здравей, любими! Много се радвам, че те заварих.

Той се усмихна нежно.

— Вече гроквам неприличните снимки. — Дрехите ѝ изчезнаха.
— Хайде, покажи ми неприлични пози.

— А? Но да, разбира се.

Започна да заема същите пози като преди. Майк я оставяше да се види с неговите очи. Тя гледаше и споделяше емоциите му... и нейните се разгаряха във все по-силен отговор. Накрая измисли най-похотливата поза, достъпна за въображението ѝ.

— Неприличните пози са добро — сериозно каза Майк.

— Да! Сега и аз ги гроквам! Какво чакаш още?

Зарязаха работата и минаха през всяко весело местенце. Джил установи, че „гроква неприличните пози“ само през мъжките очи. Ако Майк гледаше, тя споделяше настроението му — от обикновеното удоволствие до яростния нагон... но щом вниманието му се отвлечеше, танцърката или стриптизьорката се превръщаше в жена като всички

други. Реши, че така е най-добре. Щеше да ѝ дойде малко отгоре да открие и лесбийски наклонности у себе си.

Но беше забавно — „голямо добро“ — да вижда момичетата през очите му... и добро до възторг да знае, че най-последно вижда така и нея.

Преместиха се в Пало Алто, където Майк се опита да погълне цялата библиотека „Хувър“. Но скенерите не бяха програмирани да показват текста с такава скорост, нито пък Майк успяваше да обръща страниците достатъчно бързо, за да прочете всичко. Накрая си призна, че събира информация по-бързо, отколкото успява да я грокне, дори да прекарва всички часове извън библиотеката в размисъл. Джил си отдъхна и реши да отидат в Сан Франциско, където Майк се зае със системно проучване на това, което го интересуваше.

Един ден тя се върна в апартамента и го завари сред купчина книги — Талмуда, Кама Сутра, Библията в няколко превода, Книга на мъртвите, Книгата на мормоните, скъпоценния екземпляр на Пати от Новото откровение, различни апокрифи, Корана, пълната версия на „Златната клонка“ и писанията на още десетина големи и малки религии.

— Нещо лошо ли е станало?

— Джил, не гроквам.

(„Очакване, Майкъл. Очакване на пълнота.“)

— Не мисля, че този път очакването ще ми донесе пълнота. Знам какво не е наред. Не съм човек, а марсианец в човешко тяло.

— Мили, за мен си човек без никакви уговорки. И много ми харесва тялото ти.

— О, грокваш за какво говоря. Не гроквам хората. Не разбирам това многообразие от религии. А при моята раса...

— Твоята ли, Майк?

— Извинявай. Трябваше да кажа „при марсианците“. Те имат само една религия — и не е вяра, а увереност. Ти грокваш. „Ти си Бог!“

— Да — съгласи се Джил. — Гроквам... но на марсиански. Миличък, английските думи не изразяват същото. Не знам защо.

— Ами... на Марс, ако искаме да научим нещо, питаме Старите и отговорът никога не е грешен. Джил, възможно ли е ние хората да нямаме „Стари“? Тоест, да нямаме души. Когато се обезтелесяваме,

умираме ли... без нищо да остане? Нима тънем в невежество, защото и без това няма значение? Защото си отиваме за толкова кратко време, че не би стигнало на марсианец и за едно размишление? Кажи ми, Джил. Ти си човек.

В усмивката ѝ личеше само сериозна благодат.

— Ти сам ме научи. Показа ми вечността и вече не можеш да ми я отнемеш. Няма как да умреш, Майк — можеш само да се обезтелесиш. — Посочи себе си и с двете си ръце. — Това тяло, което ме научи да виждам през твоите очи... и което любиш толкова хубаво, ще изчезне някой ден. Но не и аз! Ти си Бог и аз съм Бог, ние сме Бог завинаги! Не знам къде ще бъда и дали ще помня, че някога съм била Джил Бордмън, която доволно е била инжекции и също толкова доволно се е поклащала почти гола под прожекторите. Харесвах си тялото...

С неприсъща проява на нетърпение Майк махна дрехите ѝ.

— Благодаря ти, скъпи. Да, беше ми приятно в това тяло... беше приятно и за тебе, за двама ни. Но не очаквам да ми липсва, когато му мине времето. Надявам се да ядеш от него, когато се обезтелеса.

— О, да, стига аз да не се обезтелеса пръв.

— Не ми се вярва. Ти владееш много по-добре прекрасното си тяло и подозирам, че ще прекараш в него поне няколко века. Ако не решиш да го напуснеш по-рано.

— Може и това да стане. Но не сега. Джил, толкова упорито се опитвах. В колко църкви сме ходили?

— Във всички, каквито ги има в Сан Франциско. Дори не помня вече колко пъти отивахме на служби за търсещите светлината.

— Само за да зарадваме Пат. Не бих стъпил там повече, ако ти не беше сигурна, че тя ще е доволна да не се отказваме.

— Да, Пат има нужда от това. Не бива да я лъжем — ти не знаеш как, а аз не мога да постъпя така с нея.

— Всъщност — призна Майк, — фостъритите доста неща са налучкали. Разбира се, при тях всичко е изкривено. Напипват слепешката, както аз се опитвах в карнавала. Но никога няма да видят грешките си, защото това... — посочи книгата на Пати, — е пълен боклук!

— Вярно. Но Пати просто не вижда тази част. Защитена е чрез невинността си. Тя е Бог и се държи съответно... само че не го

съзнава.

— Аха, такава си е нашата Пат — съгласи се Майк. — Вярва ми, само когато намеря правилните думи. Чуй ме, Джил — остана ми да търся само на три места. Науката... но още в гнездото научих повече за устройството на вселената, отколкото земните учени биха могли да преглътнат. Дори няма как да поговоря с тях за елементарно явление като левитацията. Не ги подценявам. Правят каквото трябва. Гроквам това в пълнота. Но те не търсят онова, което ми е нужно — няма да грокнеш пустинята, ако преброиш колко песъчинки има в нея. Философията уж била способна да обхване всичко. Нима? Накрая всеки философ остава със същото, с което е започнал, освен заблудените, които доказват предпоставките чрез заключенията си. Като Кант или другите любители да си гонят опашката. Значи отговорът трябва да е тук. — Той посочи купчината книги. — Но не е. Частички от грокване на истината, никога цялост. Или казват, че трябва да приемеш общото чрез вярата. Вярата ли! Ама че мръсна дума! Джил, защо не я спомена, когато ме учеше кои думи не бива да казвам пред хората?

— Ето че измисли шега — усмихна се тя.

— Не съм искал да се пошегувам... и не виждам нищо смешно. Джил, дори за тебе не направих нищо добро. Преди ти се смееше често. Аз не се научих на това, но ти престана. Вместо аз да стана човек, превръщам тебе в марсианец.

— Щастлива съм, мили. Може би просто не забелязваш кога се смея.

— Ако се засмееш в другия край на града, пак ще те чуя. Така гроквам. Щом престанах да се страхувам от смеха, забелязвам го винаги... особено твоя. Грокна ли го, ще грокна хората... надявам се. Тогава ще помогна на някой като Пат... ще я науча на онова, което знам, ще се поуча от нея. Ще се разберем един друг.

— Майк, за Пати е достатъчно да те вижда понякога. Защо не отидем при нея, скъпи? Да се махнем от тази ужасна мъгла. Сега тя си е у дома. Сезонът за карнавалите свърши. Нека отидем на юг при нея... а и винаги съм си мечтала да видя Баха Калифорния. Там е топло, ще се размотаваме заедно. Ще бъде забавно!

— Добре.

Джил стана.

— Да се обличам тогава. Искаш ли да запазиш тези книги? Мога да ги изпратя на Джубал.

Майк щракна с пръсти и остана само подаръкът от Патриша.

— Тази ще я вземем, иначе Пати ще се обиди. Джил, точно сега ми се иска да отидем в зоологическа градина.

— Хайде.

— Когато някоя камила се изплюе по мен, ще ѝ отвърна със същото и ще я попитам защо е толкова намусена. Може пък камилите да са „Старите“ на тази планета... и затова всичко е толкова сбъркано.

— Майк, втора шега за един ден.

— Само че не се смей. Ти също. И камилата не се смее. Сигурно защото гроква. Тази рокля харесва ли ти? Искаш ли и нещо отдолу?

— Да, мили. Студено е.

— Лекичко нагоре... — Издигна я половин метър над пода. — Бикини. Чорапогащник. Обувки. Слизаш. Вдигни си ръцете. Сутиен? А, нямаш нужда от това. Сега роклята — и вече имаш приличен вид. И си хубава, каквото и да означава това. Изглеждаш добре. Може пък да стана прислужник, ако не ме бива за нищо друго. Къпане, шампоани, масажи, прически, грим, тоалети за всякакви случаи... Научих се и да ти правя маникюр. Доволна ли сте, мадам?

— Съвършен си, миличък.

— Да, гроквам. Изглеждаш толкова добре, че май ще запратя в нищото дрехите и ще ти направя масаж. От онзи за сближаване.

— Да, Майкъл!

— Мислех, че си научила очакването. Първо ще ме заведеш в зоологическата градина и ще ми купиш пакетче фъстъци.

В парка „Голдън Гейт“ вятърът беше вледеняващ, но Майк не забелязваше, а Джил вече се учеше как да не усеща студа. Все пак ѝ стана приятно да отпусне самоконтрола при топлите клетки на маймуните. Иначе не ѝ харесваше тук — тези същества твърде наподобяваха хората. Вече си мислеше, че се е отърсила от предразсъдъците, израсна до марсианското трезво приемане на всичко телесно. Откритото сношаване на маймуните не я дразнеше. Не беше тяхна вината, че нямаха уединение. Гледаше ги без погнуса. Но всичко при тях беше „човешко, твърде човешко“ — всяка гримаса, всеки озадачен поглед ѝ напомняше за най-неприятните черти на собствената ѝ раса.

Предпочиташе лъвовете — величествените мъжкари, надменни дори в плен, спокойните майчински грижи на женските. И царствената красота на бенгалските тигри, от чиито очи надзърташе джунглата. Малките, смъртно опасни леопарди, чиято миризма не можеше да премахне дори климатичната инсталация. Майк споделяше предпочитанията ѝ. Често оставаха часове наред при хищниците или при птиците, или пък при змиите и крокодилите. Зяпаха тюлените — веднъж Майк ѝ каза, че щяло да е голямо добро, ако се е родил тюлен на тази планета.

При първото си запознанство със зоологическата градина Майк се разстрои. Джил се принуди да настоява, че той първо трябва да грокне, а не веднага да освобождава животните. След време Майк разбра, че повечето от тях нямаше да оцелеят на свобода — тук имаха подобие на свое гнездо. Изпадна в транс задълго, а после никога не понечи да махне решетките и дебелите стъклени прегради. Обясни на Джил, че най-сетне грокнал — те служат не толкова да задържат животните в клетките им, а да държат хората настрана. Майк вече не пропускаше възможност да се отбие в зоологическата градина.

Но днес дори мрачните муцуни на камилите не го изтръгнаха от лошото настроение. Не го развеселиха и маймуните. Дватамата стояха пред клетка с капуцини, наблюдаваха ги как ядат, спят, ухажват се, пощят се и се мотаят безцелно, чакащи фъстъци от Джил.

Подхвърли още един на мъжкар, но много по-едър от него не само му взе фъстъка, но го и зашлеви по главата. Дребосъкът не се опита да отблъсне мъчителя си. Заудря с юмруци по пода и завреся в безсилна ярост. Майк го гледаше сериозно.

Изведнъж обидената маймуна скочи през цялата клетка, сграбчи една по-малка и я наби още по-зле. Жертвата се сви в един ъгъл и заскимтя. Другите маймуни дори не се обърнаха.

Майк отметна глава назад и се разсмя, не можеше да укроти неудържимите пристъпи. Задъха се, затрепери и се свлече на пода, без да млъкне за секунда.

— Престани, Майк!

Той не се сви в зародишна поза, но кикотът все така се изтръгваше от гърлото му. Дотича един от служителите.

— Госпожо, имате ли нужда от помощ?

— Бихте ли ни повикал такси? Въздушно, наземно — все едно. Трябва да го измъкна оттук. Не е добре.

— Да ви повикам линейка? Май има истеричен пристъп.

— Все ми е едно!

След няколко минути натика Майк в автоматично такси, набра адреса и каза разтревожено:

— Моля те, чуй ме! Трябва да престанеш.

Той се успокои малко, но ту се подхилваше, ту се изсмиваше гръмко, а Джил му бършеше очите. Заведе го в апартамента, съблече го и го накара да легне.

— Отпусни се, миличък. Ако искаш, оттегли се от света за малко.

— Добре съм. Най-после съм добре.

— Надявам се — въздъхна Джил. — Уплаши ме.

— Извинявай, малко братче. И аз се уплаших първия път, когато чух смях.

— Майк, какво стана?

— Джил... Гроквам хората!

(„???”

„Говоря вярно, малко братче. Гроквам.“)

— Да, Джил, сега гроквам хората... Малкото ми братче... Скъпоценната ми любима... Дяволче с прекрасни крака и чудесно, похотливо, порочно, безгранично желание... с хубави гърди и стегнато задниче... с кротък глас и нежни ръце. Милата ми...

— Майкъл!

— О, да, знаех думите. Просто не знаех кога и как да ги кажа... нито защо ти искаше да ги чуеш от мен. Обичам те, слънчице мое. Вече гроквам и любовта.

— Винаги си я гроквам. И аз те обичам, обезкосмен орангутан такъв. Любими мой...

— Да, орангутан. Ела тук, маймунке, сложи си главата на рамото ми и кажи някой виц.

— Само ще си разказваме вицове ли?

— Просто ще се гушкаме. Кажи ми виц, който не съм чувал и ще видиш, че ще се засмея съвсем на място. Сигурен съм... и ще ти кажа защо е смешно. Джил... Гроквам хората!

— Но как, скъпи? Можеш ли да ми кажеш? Да говорим ли на марсиански?

— Не. Точно това е важното. И аз съм като другите хора... затова ще го кажа с човешка реч. Открих защо се смеят хората. Защото ги боли... защото само това заглушава болката.

Джил го изглежда озадачено.

— Май че аз не съм като хората. Не те разбирам.

— О, човек си и още как, малка маймунке! Гроковаш по навик, затова не се замисляш. Израснала си сред хора. Но аз не съм. Все едно съм бил кутре, което не е виждало друго куче... не съм могъл да стана като господарите си, но не съм се научил да бъда куче. Трябваше да се науча все пак. Брат Махмуд ме учеше, Джубал ме учеше. И още мнозина... Ти ме научи най-добре. Днес си заслужих дипломата и се разсмях. Горкият малък капуцин!

— За кой от всички говориш? Големият беше гаден... същият се оказа и онзи, на когото хвърлих фъстък. Нищо смешно нямаше.

— Джил, милата ми Джил! Твърде голяма доза марсианско мислене си погълнала. Разбира се — не беше смешно. Беше истинска трагедия. Затова нямаше как да не се засмея. Взрях се в клетка с маймуни... и изведнъж видях закуп всички подли, жестоки и напълно неразбираеми неща, които виждах, чувах и за които четох, откакто съм сред своята раса... Толкова ме заболя, че не усетих кога се разсмях.

— Но... Майк, нали се смеем на нещо приятно, а не на най-ужасните неща в живота.

— Тъй ли? Спомни си Лас Вегас. Когато вие, момичетата, излизахте на сцената, някой смееше ли се?

— Ами... не.

— А бяхте най-приятните в цялото представление. Вече гроквам, че ако публиката започнеше да се киска, вие щяхте да се обидите. Но не — те се смееха, когато клоунът се препъваше и падаше... на всичко, което не е добро.

— Не всички хора се смеят на това.

— Нима? Вероятно не съм грокнул в пълнота. Любима, измисли нещо смешно... виц, шега, каквото и да е. После ще видим дали някъде не е скрита злина — и дали щеше да се смееш, ако липсваше.

— Майк се запъна за миг. — Гроквам, че ако маймуните станат хора, ще се смеят.

— Може би.

Обзета от съмнения, Джил старателно порови в паметта си за неустойимо смешни шегички.

"...и всички в клуба казали „да“... „Да се поклоня ли трябваше?“... „Не едното или другото, идиот такъв — и двете!“... „...и тогава тъща му припаднала“... „Защо да ти преча? Хванах се на бас, че ще го направиш!“...

Отказа се от измислените истории и опита да си спомни някоя по-смешна случка. Майтапи, а? Всички само потвърждаваха думите на Майк. А като се сети какви представи за приятелска шега имаха лекарите... направо трябва да ги държат зад решетки! Какво още? Как бикините на Елза Мей паднаха на пода в столовата? За самата Елза не беше никак смешно. Или пък когато...

Джил промълви намусено:

— Явно плесниците между клоуните са върха на хумора. Майк, това изобщо не показва хората в добра светлина.

— Напротив!

— Как така?!

— Въобразявах си... беше ми казано, че „смешното“ е нещо добро. Не е. И не е смешно за човека, на когото се случва. Като онзи шериф, когато остана без гащи. Доброто е в смеха. Гроквам, че е смелост... споделяне срещу болката, тъгата и поражението.

— Майк, никак не е добре да се присмиваш на хората.

— Вярно. Но аз не се присмивах на маймунката. Смеех се на самите нас. На хората. Изведнъж разбрах, че съм човек и просто не можех да се спра. — Той помълча. — Трудно е да се обясни, защото ти никога не си живяла на Марс. Там никога няма на какво да се смееш. Всичко смешно за нас, хората, или не се случва на Марс, или не му се позволява да се случи... Любима, „свободата“, както ние я разбираме, не съществува там. Всичко е замисъл на Старите. А онова, на което щяхме да се смеем тук, на Марс не е смешно. Няма я злината. Например, в смъртта.

— Смъртта изобщо не буди смях.

— А защо има толкова шегички за нея? Джил, смъртта е толкова тъжна за нас, хората, че просто сме принудени да ѝ се присмиваме. Всички религии си противоречат непрекъснато една на друга, но има и какво да ги обедини — измислят какви ли не начини да вдъхнат храброст на хората, за да се смеят, дори когато умират. — Майк се

замисли и Джил усети, че почти е изпаднал в транс. — Джил? Възможно ли е да съм сбъркал от самото начало? Възможно ли е всяка религия да казва истината?

— Но как си го представяш? Майк, ако една е праведна, всички останали не са.

— И какво от това? Я ми посочи най-краткия път да обиколиш вселената. Накъдето и да покажеш, все този път сочиш... всъщност сочиш себе си.

— Доказа ли ми нещо с тези думи? Майк, ти ме научи на верния отговор — „Ти си Бог“.

— Да, Ти си Бог, красавице. Но този най-главен факт не зависи от вярата и може би означава, че всяка вяра е истинна.

— Е, щом е така... точно сега искам да се преклоня пред Шива. Джил смени темата решително с недвусмислен жест.

— Малка езичница — тихо каза Майк. — Ще те изнесат от Сан Франциско, вързана за прът.

— Но нали отиваме в Лос Анджелис, тай никой няма и да забележи. Ох! Ти си Шива!

— Танцувай, Кали, танцувай!

Тя се събуди през нощта и го видя да стои до прозореца, загледан в града.

(„Тревожиш ли се, братко?“)

Майк се обърна към нея.

— Не е нужно всички да са толкова нещастни.

— Миличък, нека те заведе у дома! Градовете те потискат.

— Но и там ще знам същото. Болка, страдание, глад, насилие... изобщо не са необходими. Глупаво е, също като при маймуните.

— Да, любими. Не е твоя вината...

— Моя е!

— Ами... както го казваш, може би е вярно. Не е само този град. Има милиарди хора по света. Не можеш да им помогнеш.

— Чудя се... — Майк седна до нея. — Вече ги гроквам, мога да им говоря. Джил, сега бих направил нашия номер така, че баламите да се скъсат от кикот. Сигурен съм.

— А защо да не го направим? Пати ще се радва... аз също. Харесваше ми да съм с карнавала. Вече споделихме вода с Пати и все едно, че сме си у дома.

Той не отговори. Джил знаеше, че се опитва да грокне.
Очакваше.

— Джил, как трябва да постъпя, за да ме посветят в сан?

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА
НЕГОВАТА СКАНДАЛНА КАРИЕРА

ТРИДЕСЕТА ГЛАВА

Първата смесена група от заселници стъпи на Марс. Шестима от седемнадесетте оцелели в първата група се завърнаха на Земята. Бъдещи заселници се подготвяха на надморска височина пет хиляди метра в перуанските Анди. Една нощ президентът на Аржентина се премести в Монтевидео, понесъл два куфара. Новият „Президенте“ заведе дело за екстрадирането му пред Върховния съд. Искаше поне да си върне съдържанието на куфарите. В Националната катедрала имаше закрыта заупокойна служба за Агнес Дъглас, на която присъстваха само две хиляди души. Коментаторите отдадоха дължимото на твърдостта, с която генералният секретар понасяше тежката загуба. Тригодишна кобила на име Инфлация, понесла към финала петдесеткилограмово жокейче, спечели голямото дерби в Кентъки и познавачите прибраха петдесет и четири към едно от залозите си. Двама от гостите на „Колониалния въздушен хотел“ над Луизвил, щат Кентъки, се обезтелесиха — единият доброволно, другият от инфаркт.

Навсякъде из Щатите се появи нелегално издание на неodobрената биография „Дяволът и преподобният Фостър“. До свечеряване всеки екземпляр бе изгорен, печатните форми — унищожени, покрай което бяха причинени големи материални щети на недвижима собственост, заедно с безредиците, телесните повреди и обикновените въоръжени грабежи. Според плъзналите слухове, Британският музей притежаваше екземпляр от първото издание (лъжа), библиотеката на Ватикана — също (вярно, но достъп до него имаха само църковните изследователи).

В законодателното събрание на щата Тенеси бе внесен законопроект, съгласно който числото „пи“ се равняваше на кръгло три. Комисията по образованието и морала докладва пред конгресмените, долната камара прие с единогодушие новия закон, но горната го закопа безшумно в архива. Група обединени фундаменталистки църкви свика събор във Ван Бърън, щат Арканзас, с цел набиране на средства за изпращане на мисионери сред марсианците. Доктор Джубал Харшо също прати дарение, но от името

(и с точния адрес) на главния редактор на „Нов хуманист“ — заклет безбожник и негов близък приятел.

Иначе нямаше много поводи за веселие. Новините за Майк прииждаха като лавина. Радваше се всеки път, когато Майк и Джил се отбиваха у дома, следеше развитието на Човека от Марс с жив интерес, особено след като откри у него новороденото чувство за хумор. Но двамата вече се мяркаха рядко и Джубал изобщо не харесваше последните събития.

Не се обезпокои, когато Майк бе изхвърлен от Юнионистката семинария, преследван от глутница разярени теолози. Някои се гневяха, защото вярваха в Бог, други — по противоположната причина. Но бяха единодушни в омразата си срещу Човека от Марс. Всичко случило се с някой теолог, освен може би мъчителна смърт от изтезания, беше безразлично за Джубал. А и това произшествие щеше да бъде полезно за момчето. Следващият път ще внимава какво прави.

Не се разтревожи и когато Майк се записа във Федералните въоръжени сили под измислено име (и с помощта на Дъглас). Беше уверен, че никакъв сержант не може да смути спокойствието на момчето, а и не мислеше какво би могло да сполети някои военни. Като върл стар реакционер, Джубал бе изгорил тържествено почетното си освобождаване от военна служба поради напреднала възраст, още в деня, когато Съединените американски щати бяха разпуснали собствената си армия.

Само се учуди, че като „редник Джоунс“ Майк причини твърде малко вълнения, при това успя да се задържи на служба почти три седмици. Майк увенча военната си кариера, като се възползва от времето за въпроси след една лекция и започна да проповядва колко безполезно е насилието (заедно с коментар, че е желателно твърде многобройното население да се намалява чрез канибализъм). После се предложи като опитен обект за каквото и да било оръжие, за да докаже, че налагането чрез груба сила не само е ненужно, но и невъзможно срещу научения на самодисциплина човек.

Не приеха предложението му. Изритаха го от казармата.

Дъглас позволи на Джубал да прочете свръхсекретния доклад, съществуващ само в три екземпляра, като го предупреди, че дори началникът на генералния щаб не знае, че „редник Джоунс“ е бил Човека от Марс. Показанията на очевидците си противоречаха относно

случилото се, когато „Джоунс“ бил „обучаван“ да борави с оръжия. Но най-изненадваща се оказа смелостта на неколцина от тях, заявили и под клетва, че са видели как оръжията изчезват.

Прочете с особено внимание последния абзац: „Заклучение: Въпросният субект има вродена дарба да хипнотизира, но е неподходящ за действия в бойна обстановка. Ниският му коефициент на интелигентност (слабоумен) и параноичните тенденции в психиката му (мания за величие) правят нежелателно използването на ограничените му способности. Препоръка: Да бъде освободен поради некадърност, без право на пенсия, без компенсация.“

Майк успя и да се позабавлява. По време на парада в последния му казармен ден, неговият взвод мина пред трибуната и командващият бригадата генерал заедно с щаба си се озова сред грамадна купчина екологически чист краен продукт от храносмилането, твърде символичен в съзнанието на всеки войник, но отдавна останал само спомен по парадните плацове. Внушителното количество изчезна в миг, но не и миризмата, както и убеждението, че е имало случай на масова психоза. Джубал прецени, че Майк има склонност към твърде грубиянски шеги. Но след малко си припомни шумна случка в медицинския факултет, с участието на декана и един труп... добре че тогава самият той си сложи гумени ръкавици!

Зарадва се на безславно завършилото начинание, защото Джил прекара тези седмици у дома. Когато Майк се завърна, не изглеждаше разстроен от неуспеха. Похвали се на Джубал, че е спазил нарежданията на Джил да не премахва никого, просто отстранил от света няколко мъртви предмета... Но пък грокваше, че планетата щяла да стане по-удобна за живот, ако Джил не проявявала тази слабост. Джубал не се опита да спори. Мислено бе съставил твърде дълъг списък „По-добре да са мъртви“.

Нямаше нищо против чудатостите в израстването на момчето, защото то беше единствено по рода си. Но последното изпълнение... „Преподобният доктор Валънтайн М. Смит, бакалавър на хуманитарните науки, доктор по богословие, доктор по философия, основател и пастор на Обединената църква на всички светове.“ Гадост! Достатъчно зле беше, че реши да стане набожен досадник, вместо да остави на мира душите на другите хора, както подобаваше на един джентълмен. Но тези титли от конвейер...

А най-смущаващо беше, че според Майк именно Джубал посял семето на идеята у него с приказките си за църквите и техните възможности. Харшо си призна насаме, че може да е изтърсил нещо подобно. Не помнеше.

Майк свърши работата много потайно. Прекара няколко месеца в малкия и беден колеж на дребна секта, издържа изпитите за бакалавър, почувства „призвание“ и бе ръкоположен в същата празноглава църква. Съчини докторска дисертация по сравнителен анализ на религиите, в която наистина възхитително отбягваше всякакви категорични изводи. Получаването на „заслужения“ докторат съвпадна с анонимно дарение за изгладнялото учебно заведение. Вторият докторат (почетен) беше „за принос в развитието на междупланетните отношения“. И то от университет, чиито светила би трябвало да проявят повече разсъдливост, когато Майк им съобщи, че това е цената за появата му на конференция за Слънчевата система. Човека от Марс бе отказвал на всички — от Калифорнийския технически институт до института „Кайзер Вилхелм“. Харвард не можа да устои на изкушението.

Е, сега могат да се червят на воля, каза си Джубал цинично. Майк изтърпя няколко седмици като помощник на капелана в своята „алма матер“, после предизвика разкол в сектата и основа собствена църква. Съвсем според правилата, неуязвимо от гледна точка на закона, при това с позоваване на достоен предшественик като Мартин Лутер... и гнусно като престоял боклук.

От киселия унес го изтръгна Мириам.

— Шефе, имаме си компания!

Джубал се озърна към кацащата аерокола.

— Лари, донеси ми пушката. Заклех се да гръмна следващия нещастник, който смачка розовите ми храсти.

— Шефе, той каца на тревата.

— Кажи му да опита пак. Ще го свалим, ако сбърка.

— Прилича ми на Бен Какстън.

— Той е. Здравсти, Бен! Какво ще пиеш?

— Нищо, професионален покварителю. Трябва да говоря с тебе, Джубал.

— Точно това правиш в момента. Доркас, донеси му чаша топло мляко. Бен е болен.

— Не сипвай много вода — добави Бен. — И ми налей мляко от най-отлежалата бутилка. Джубал, разговорът е по личен въпрос.

— Добре, да се качим в кабинета... макар че успееш ли да запазиш нещо в тайна от тези хлапета, сподели с мен метода си.

Щом Бен свърши с поздравите към семейството (в разрез с правилата на хигиената в три случая), двамата с Джубал се качиха на втория етаж.

— Ама какво става? — възкликна Бен. — Да не съм се загубил или що?

— А, не си виждал още новото крило. Още две спални и една баня. Тук горе е моята галерия.

— Тия статуи стигат за цяло гробище!

— Моля те, Бен. „Статуи“ са мъртвите политици. Това са „скулптури“. И говори почтително, за да не ме подтикнеш към насилие. Тук имам копия на някои от най-великите творби, създадени някога на тази окаяна топка кал.

— Е, тази грозотия вече съм я виждал... но как се сдоби с останалите?

Джубал заговори на бронзовата фигура.

— Не го слушай, мила — той е варварин, простено му е. — Докосна с длан прекрасната сбръчкана буза, пръстите му се плъзнаха нежно по една увиснала, съсухрена гърда. — Знам какво чувстваш... няма да е още дълго. Търпение! — Извъртя се рязко към Какстън: — Бен, разговорът ще трябва да почака. Първо ще ти преподам урок как да гледаш скулптурите. Ти се отнесе грубо към една дама, а аз не търпя това.

— Аз ли? Я не се занасяй, Джубал. Ти се държиш грубо с дамите — и то живите — поне десетина пъти на ден.

Джубал кресна:

— Ан! Качи се веднага! И си облечи тогата!

— Знаеш — продължи Какстън, — че не бих се държал просташки със старата жена, която е позирала за това нещо. Но не мога да разбера как може някой да има наглостта да изобрази нечия баба съвсем гола... а ти проявяваш лошия вкус да я излагаш на показ.

Ан влезе и Джубал се обърна към нея:

— Ан, държал ли съм се грубо с тебе някога? Или с другите момичета?

- Ще се наложи да изкажа мнение.
- Да, моля те. Сега не свидетелстваш в съда.
- Джубал, ти никога не си се държал грубо с нас.
- А известен ли ти е случай да съм се държал грубо с дама?
- Виждала съм те да се държиш съзнателно грубо с жена.

Никога с дама.

- Искам още едно мнение. Какво мислиш за това парче бронз?

Ан се взря в шедьовъра на Роден и изрече бавно:

— Когато го видях за пръв път, стори ми се ужасно. Но постепенно стигнах до извода, че може би е най-прекрасното нещо, което съм виждала през живота си.

— Благодаря. Това е всичко — Тя излезе. — Е, Бен, ще спориш ли още?

— Какво? В деня, когато реша да споря с Ан, ще се откажа от журналистиката. Обаче не гроквам.

— Тогава ме изслушай. Художникът може да гледа хубаво момиче и да види старицата, в която ще се превърне след време. Поталантливият художник гледа старицата и вижда колко хубава е била в младостта си. Великият художник вижда старата жена, изобразява я каквато е, но кара другите хора да виждат и хубавото момиче... и още нещо — внушава на всеки, малко по-чувствителен от глава лук, че момичето е още живо, затворено в това съсипано тяло. Принуждава те да преживееш тихата, безкрайна трагедия, състояща се в това, че нито едно момиче не е прехвърляло осемнадесет години в съзнанието си... каквото и да й причини безмилостното време. Вгледай се в нея, Бен. Старостта не е страшна за мен или за тебе... но не и за тях. Виж я!

Бен се вторачи в скулптурата. След малко Джубал му каза грубовато:

- Добре, сега си издухай носа. И ела да седнем тук.

— Не, искам да те попитам за тази. Ясно ми е, че е момиче. Но защо му е трябвало да я превръща в настъпена кифла?

Джубал се обърна към кариатидата, смазана от камъка.

— Не очаквам от тебе да се възхитиш на начина, по който е изваяна. Но поне би трябвало да разбереш какво ти е казал Роден. Какво изпитват хората, когато гледат разпятие?

- Знаеш, че не стъпвам в църква.

— И все пак сигурно знаеш, че изображенията на разпятието обикновено са ужасни. Онези в църквите са най-лоши... Кръв като кетчуп, а онзи дърводелец показан като някаква превзета кокона... а Той не е бил такъв. Пращял е от здраве и силен дух. Но и нескопосано направеното разпятие въздейства на повечето хора. Те не виждат недостатъците, а само символа, разтърсващ ги до дъното на душата. За тях то е Страданието и Саможертвата на Бог.

— Джубал, ти нали уж не беше християнин?

— Това прави ли ме сляп за човешките чувства? И най-пошлото гипсово разпятие може да пробуди в душата такава буря, че мнозина са умрели в защита на вярата си. Няма никакво значение дали е изобразено талантливо. Тук имаме съвсем друг символ, изваян с невероятно майсторство. Бен, вече три хиляди години архитектите създават сгради, в които колоните са женски фигури. И най-после Роден се сетил да покаже, че това е твърде тежка работа за едно момиче. Не е казал: „Слушайте бе, скапанияци, ако ще правите това, сложете там яки мъжаги“. Не, той го е показал. Горката малка кариатида е рухнала под тежестта на своя товар. Добро момиче — виж й лицето. Сериозна, нещастна от своя провал... и никого не обвинява, дори боговете. Още опитва да се надигне, макар да е смазана. Но това не е само протест на доброто изкуство срещу лошото. Тя е символ на всяка жена, поела върху себе си твърде тежко бреме. И не само на жените — въплъщава всеки мъж или жена, които с пот на челата са се борили с живота, твърдо, без да се жалят, докато рухнат. А това, Бен, е смелост. Победа.

— „Победа“ ли?

— Да, победа в поражението. Няма по-възвишена. Тя не се е предала. Още се мъчи да вдигне камъка, който я е повалил. Тя е бащата, който се бърхт, макар ракът да го разяжда отвътре, за да донесе вкъщи още една заплата. Тя е дванайсетгодишното хлапе, опитващо се да замести майката на братчетата и сестричетата си, защото Мама е отишла в рая. Тя е пожарникарят, опитал се да спаси още един човек, докато димът го задуши, а пламъците му отрежат пътя навън. Всички невъзпети герои, които не успели да победят, но не са се отказали докрай. Ела. Отдай чест и виж Малката русалка.

Бен изпълни заръката буквално, а Джубал си премълча.

— Ето тази не е от Майк. Не съм му казвал защо поръчах копието... защото е очевидно, че е едно от най-приказните творения, създадени от човешки ум и ръце.

— Е, не искам да ми я обясняваш — хубава е!

— Да, силен довод — като с котенцата и пеперудите. Но тази скулптура също съдържа повече от очевидното. Нито е напълно русалка — нали виждаш? — нито е съвсем човек. Седи на земята, където е избрала да остане... и завинаги се взира в морето, самотно копнее по онова, от което се е отказала. Чел ли си приказката?

— Да. Ханс Кристиан Андерсен.

— Вярно. Тя седи в пристанището на Копенхаген... и е всеки човек, правил някога мъчителен избор. Не съжaliaва, но трябва да си плати. Всеки избор си има цена. Не е само тъгата по дома. Никога няма да стане като другите хора. Когато ходи, на всяка крачка сякаш стъпва по остри ножове. Бен, мисля си и че Майк стъпва по ножове... но не му казвай това.

— Няма. Предпочитам да я гледам и да забравя за ножовете.

— Много е мила, нали? Е, би ли искал да я примамим в леглото си? Ще е пъргава като тюленче и също толкова неуловима.

— Господи! Джубал, ти си един порочен старец.

— С всяка година става по-зле. Няма да разглеждаме останалите. Обикновено се ограничавам с една на ден.

— Съгласен. И без това се чувствам като след три чаши на екс. Джубал, защо не излагат такива неща там, където всеки може да ги види?

— Защото светът се е побъркал, а произведенията на изкуството винаги отразяват духа на своето време. Роден умрял горе-долу когато пружинките на света взели да се откачат. След него художниците забелязвали само изумителните му постижения в играта с формата, светлините и сенките, в композицията. Подражавали му. Но така и не разбрали, че майсторът разказвал истории, поразяващи човек право в сърцето. Настроили се презрително към живописиста и скулптурата, които разказват. Лепнали им етикет „буквализъм“. И се впуснали да мацат абстракции. — Джубал вдигна рамене. — Нищо им няма на абстрактните шарки, добри са за тапети и мокет. Но изкуството е процес, събуждащ състрадание и ужас в душата. Съвременните художници се занимават с псевдоинтелектуална мастурбация.

Творчеството е общуване, в което майсторът докосва чувствата на зрителя. А който не иска — или не може — губи публиката. Обикновеният човек не вади портфейла, защото такава „изкуство“ не го трогва. Ако все пак реши да го купи, то ще е за да се отърве от данъци или нещо подобно.

— Джубал, отдавна се чудя защо не ми пука за изкуството. Мислех си, че съм повреден.

— Ами... човек трябва да се научи на това. А от художника зависи да си служи с разбираем език. Повечето от онези шегаджии не искат да говорят на език, който ти и аз сме способни да научим. Предпочитат да ни се подиграват, защото не успяваме да видим каквото ни сочат. Ако изобщо нещо сочат. Загадките са убежище за некадърници. Бен, би ли нарекъл и мен творец?

— А? Доста добре се оправяш с писането.

— Благодаря. Отбягвам думата „творец“ по същата причина, която ме кара да мразя титлата „доктор“. И все пак съм творец. Повечето ми драсканици си струват да ги прочетеш само веднъж... дори не и толкова за онзи, който вече знае каквото имам да му кажа. Но поне съм честен. Пиша с намерението да стигна до съзнанието на клиента, да пробудя, ако е възможно, състраданието и ужаса в душата му... или поне да облекча скуката му. Никога не се крия от него в измислен за самия мен език, не търся похвалите на други писатели за „стила“ си. Искам похвали от клиента, изразени в налични пари, защото съм го трогнал... или не искам нищо. А подкрепата за изкуството е гнусотия! Издържаният от държавата творец е една тъпа курва! По дяволите, ти ме настъпи по болезнен мазол. Сипи си още и ми кажи какво те мъчи.

— Джубал, нещастен съм.

— Това да не е нещо ново?

— Имам си и съвсем пресни проблеми — намръщи се Бен. — И не съм много сигурен дали трябва да ги споделям.

— Тогава нека аз споделя моите неприятности.

— И ти ли си имаш главоболия? Джубал, мислех те за единствения човек на света, който не участва в тая игра.

— Хъм, някой път ще трябва да ти разкажа за семейния си живот. Да, имам си проблеми. Дюк напусна... или ти вече знаеш?

— Знам.

— Лари е добър градинар, но машинариите вече се разпадат. А добри техници рядко се намират. Онези пък, които биха паснали в домакинството ми, направо се броят на пръсти. И сега завися от милостта на разни сервизни фирми — всяко идване ме дразни, хората им до един си просят рушвети, а повечето не могат отвертка да хванат, без да се одраскат. И аз съм с две леви ръце, затова трябва да ги търпя.

— Много ми е мъчно за тебе.

— Остави подигравките. Техниците и градинарите са удобство, но секретарките са жизненоважни. Две от тях са бременни, а третата ще се омъжва. — Какстън явно се изуми и Джубал изръмжа: — Не ти пробутвам празни приказки. Сега ги е яд, защото веднага се качихме в кабинета и не успяха да ти се похвалят. Не забравяй да се престориш на изненадан после.

— Ъ-ъ... коя се омъжва?

— Не е ли очевидно? Щастливецът е онзи беглец от земите на пясъчните бури, нашият изтъкнат воден брат Смрадльо Махмуд. Вече му заявих, че когато са в тази страна, ще живеят тук. А негодникът се ухили и ми напомни, че отдавна съм го поканил. — Джубал подсмръкна. — Няма да е лошо. Току-виж, пак я накарам да поработи за мен.

— Вероятно ще успееш. Момичето е трудолюбиво. А другите две са бременни, така ли?

— Несъмнено. Опреснявам си знанията по акушерство, защото искали да родят вкъщи. Божичко, как ще вместя и бебета в навиците си! Но ти защо реши, че бъдещата булка не е с издут корем?

— Е, допускам, че Смрадльо се придържа по-строго към обичаите... или поне е предпазлив.

— Смрадльо няма думата по въпроса. Бен, откакто се захванах с медицина и с изучаване на загадъчната женска психика, научих само едно — ако момичето си науми нещо, това ще стане. На мъжа му остава само да се примири с неизбежното.

— Добре де, коя нито се омъжва, нито е бременна? Мириам? Или Ан?

— Задръж малко, не съм казвал, че булката е бременна... и ти май си се заблудил, че е Доркас. Само че Мириам се захвана да учи арабски.

— А? Тъп съм като маймуна!

— Очевидно.

— Но нали Мириам винаги се заяждаше със Смордльо...

— И на такъв човек са доверили цяла рубрика... Ти наблюдавал ли си някога как се държат шестокласници?

— Разбирам, но... Доркас само дето не му се разкрачи публично.

— Това си е естественото ѝ поведение. И се постарай да бъдеш учуден, когато Мириам ти покаже годежния си пръстен. Камъкът е колкото яйце на някоя митична пустинна птица и също толкова рядък. Да пукна, ако ми е ясно точно какво става. Просто помни, че самите те са много доволни... Предупредих те, за да не се държиш, сякаш са „загазили“. Не са. Каквото искат, имат го. — Джубал въздъхна. — Твърде стар съм, за да изпадам в умиление от тупуркането на малки крачета, но няма да загубя идеалните си секретарки заради каквото и да било, стига те да са съгласни да останат. Обичам тези момичета. Жалко само, че в дома ми настъпи пълен хаос, откакто Джил обърка ума на Майк. Не че я обвинявам за нещо... не вярвам и ти да ѝ се сърдиш.

— Така е. Джубал, а ти защо си мислиш, че точно Джил първа отвори очите на момчето?

— Какво говориш? — подскочи старецът. — А коя е била?

— Да не си пъхаме гагите в чужди работи. Както и да е, тя ми вкара ума в главата, когато имах дързостта да ѝ задам подобен въпрос. Разбрах, че е било въпрос на чиста случайност коя го е спипала в подходящо настроение.

— Хъм... да, склонен съм да повярвам.

— Джил смята, че Майк е имал късмет да съблазни... или да бъде съблазнен точно от тази, която е нямало да обърка всичко още отначало. Предостатъчен намек, ако познаваш мисленето на Джил.

— Ха, че аз не познавам дори своето. Що се отнася до Джил, не бих и предположил, че ще се захване с проповеди, дори да е хлътнала до ушите по Майк. Явно не я познавам добре.

— Тя почти не проповядва... но и за това ще поговорим след малко. Джубал, какво ти подсказва календарът?

— Що за въпрос?

— Явно си мислиш, че Майк е свършил работата, когато се е отбивал у дома за малко.

Джубал изрече сковано:

— Не съм казвал нищо подобно.

— Как пък не! Нали момичетата преливали от щастие. Знам как влияе на жените онзи проклет супермен.

— Чакай малко, синко. Говориш за наш воден брат.

Гласът на Бен също стана много сдържан:

— Знам... аз също го обичам. Точно затова разбирам самотоволството на момичетата.

Джубал не отделяше очи от чашата си.

— Бен, твоето име май е по-напред в списъка на заподозрените.

— Ти съвсем си превъртял!

— По-кратко. Кълна се в милиардите имена на Бог, че наистина не обичам да ровя в ничии дела, но все пак и зрението, и слухът ми още са наред. Ако през градината ми мине духов оркестър, случва се да го забележа. Десетки пъти си спал под този покрив, но оставал ли си някога сам в леглото?

— Ах, ти, дърт мошенико! Вярно... но първата нощ спях сам.

— Значи Доркас се е цупила за нещо. Не, онзи път те натъпках с успокоителни, не се брой. А някоя друга нощ?

— Твоят въпрос е абсолютно неуместен и е под достойнството ми да ти отговоря.

— Какъв чудесен отговор! Искам да ти обърна внимание, че новите спални са възможно най-далеч от моята. Звукоизолацията не я бива напоследък.

— Джубал, а твоето име не е ли първо в списъка?

— Какво?!

— Да не споменавам Лари и Дюк. Всеки си мисли, че твоят харем е най-хубавият, откакто няма султани в Турция. Не ме разбирай накриво — хората ти завиждат. И те смятат за развратен дърт пръч.

Пръстите на Джубал потропваха нервно по облегалката на креслото.

— Бен, не възразявам доста по-млади хора да се държат дръзко с мен. Но по този въпрос настоявам годините ми да бъдат зачитани.

— Извинявай — отрони Бен високомерно. — Мислех си, че щом няма нищо лошо да изкарваш на показ моя сексуален живот, нямаш нищо против да ти отвърна със същата откровеност.

— Не, не! Ти не ме разбра. Изисквам от момичетата да уважават преклонната ми възраст... само в това.

— Тъй ли...

— Както и ти беше любезен да изтъкнеш, аз съм старец. Между нас да си остане, но се радвам, че още ме спохождат развратни помисли. Само че не им се оставям. Предпочитам да запазя самоуважението си, отколкото да се занимавам с неща, които съм опитал открай докрай и не жадувам да ги повтарям. Мъж на моите години, който е не по-привлекателен от западнал бордей, пак може да легне с млада жена. Вероятно дори да се представи задоволително и да си заслужи похвалата... но само по три начина: с пари, с тяхното съответствие в завещания и прехвърлени имоти, и с... Да вметна един въпрос: представяш ли си някоя от четирите да легне с мъж заради подобни подбуди?

— Не. Невъзможно е.

— Благодаря ви, господине. Доволен съм, че поне това ти е ясно. Третата възможност е най-присъщата на жените. Случва се мило момиче да угоди на престарял нещастник, защото го обича, съжалява и иска да му даде малко щастие. Е, би ли могло да се случи и тук?

— Ами... да, би могло. С всяка от тях.

— Съгласен съм. Но дори причината да е достатъчна за някоя от младите дами, не е достатъчна за мен. Имам достойнство, драги ми Бен, затова ме отпиши.

— Добре, надут плешивец — ухили се Какстън. — Дано на твоите години по-лесно се поддавам на съблазни.

И Джубал се засмя.

— По-добре да устоиш, отколкото да се разочароваш. Сега да се занимаем с Дюк и Лари. Нито знам, нито ми пука. Дойде ли някой да живее тук, давам му да разбере, че не е попаднал нито в манастир, нито в кучкарник. Това е дом, тоест съчетание на тирания и анархия, без нито помен от демокрация, като във всяко добро семейство. Всеки прави каквото иска, освен ако аз заповядам друго, а заповедите ми не подлежат на обсъждане. Но тиранията ми не важи за сексуалния им живот. А и хлапетата винаги са си затваряли устите. Докато... — той се усмихна печално, — ...попаднаха под лошо марсианско влияние. Може Дюк и Лари всеки ден да са събаряли момичетата зад първия храст. Поне не съм чувал писъци.

— Значи все пак мислиш, че е Майк.

— Да! — озъби се Джубал. — Прав си. Вече ти обясних колко са доволни момичетата. Аз не съм разорен, а мога и да издоя каквато си искам сума от парите на Майк. Бебетата няма да израснат в бедност. Бен, тревожа се за самия Майк.

— И аз.

— И за Джил.

— Ъ-ъ... Джубал, проблемът не е в Джил.

— По дяволите, защо това момче не се върне у дома, вместо да плещи гнусотии от амвона?!

— Не се занимава точно с това. — Бен помълча и добави: — Направо оттам идвам.

— А? Защо не каза веднага?

— Първо говорихме за изкуство — въздъхна Какстън, — после ми изплака тегобите си, накрая реши да клюкарстваш.

— Добре де, трибуната е само твоя.

— Щом свърши конференцията в Кейптаун, отбих се при тях. И страшно се втресох от това, което видях. Минах за малко през моя офис, после дойдох направо при тебе. Джубал, не можеш ли да уредиш с Дъглас да закрият онова свърталище?

Харшо поклати глава.

— Майк сам решава как да си прахоса живота.

— И ти щеше да се настроиш като мен, ако беше видял какво става там.

— А, не! Втората причина е, че не мога. Дъглас също.

— Но Майк ще приеме всяко твое решение как да се разпоредиш с парите му. Вероятно дори няма да разбере какво си направил.

— Грещиш. Наскоро състави завещанието си и ми го изпрати да видя няма ли нещо пропуснато. Рядко съм чел по-коварно скроен документ. Майк съзнава, че има повече пари, отколкото неговите наследници биха могли да похарчат, затова е използвал част от състоянието си да защити останалото. Заложени са капани не само срещу възможни претенденти от страна на законните и истинските му родители... знае, че е копеле, но не ми е ясно как е научил. Освен това и други потомци на хората от „Посланик“ не могат да припарят до богатството му. Предвидил е извънсъдебни сделки с някой от истинските наследници, но е уредил всичко така, че едва ли не трябва да съборят правителството, за да оспорят неговото завещание.

Документът показва недвусмислено, че Майк знае за всяка своя акция, за всяко парче земя. Не успях да открия и една неуместна дума... — „...включително и в онова, което оставя на тебе, братко мой!“ — ... така че дори не помисляй да го изпързеляме!

Бен гледаше кисело.

— Жалко, че няма да стане.

— Аз пък не съжалявам. И нищо не бихме променили, дори да можехме. Майк не е теглил и един долар от текущите си сметки почти година. Дъглас се обади да ми се оплаче, че дори не отговарял на писмата му.

— Не е теглил ли? Но той харчи големи суми!

— Явно църковното обирджийство е доходен бизнес.

— Стигнахме до най-странното. Всъщност не е църква.

— А какво е тогава?

— Ами, преди всичко е езиково училище.

— Би ли повторил, моля?

— Учат хората на марсиански.

— Хубаво, но да не беше използвал названието „църква“.

— Може би е църква, поне според нормите на закона.

— Виж какво, Бен, и една ледена пързалка е църква, щом някоя секта твърди, че кънките са неотменна част от преклонението пред Бог. Щом можеш да пееш псалми в прослава на Бог, можеш и да се пързеляш със същата цел. В Малая има храмове, които за външния човек са обикновени змиярници... но Върховният съд ги е признал за църкви, със същите права като нашенските секти.

— Е, Майк си има и змии. Джубал, всичко ли е разрешено?

— Спорен въпрос. Обикновено не позволяват на църквите да събират пари за предсказване на бъдещето или викане на духове. Но могат да получават дарения, включително и в налични пари. Човешките жертвоприношения са незаконни, но все още се извършват на няколко места по планетата... може би и тук, в бившата земя на свободата. Начинът да ти се размине е да вършиш всичко в закритото светилище и да държиш непосветените настри. Защо питаш, Бен? Майк да не прави нещо, заради което може да го тикнат на топло?

— Вероятно не е стигнал чак дотам.

— Е, ако внимава... Фостъритите вече показаха как можеш да вършиш безнаказано почти всичко.

— Майк е взимал назаем с широка ръка от техните щуротии. Отчасти се безпокоя и заради това.

— Няма ли да ми кажеш най-последно?

— Ох... Джубал, това е „между водни братя“.

— Трябва ли да си сложа и отрова в някой зъб, за всеки случай?

— Ами нали всеки от вътрешния кръг уж може да се обезтелеси по своя воля. Нямах нужда от отрова.

— Не съм напреднал чак дотам. Но знам как да направя последната стъпка. Хайде, изплюй камъчето.

— Джубал, видях как Майк отглежда змии. И в буквален, и в преносен смисъл. Онова място е истинско змийско гнездо. Храмът им е огромен. Имат зала за многолюдни сборища, по-малки за специално поканените, множество стаи и жилища. Джил ми обясни с радиограма къде да отида, затова таксито ме остави точно пред задния вход. Жилищата са над залата и осигуряват цялото уединение, възможно в голям град.

Джубал кимна.

— И да си престъпник, и да уважаваш закона, любопитните съседни са голяма напасть.

— В техния случай са постъпили особено благоразумно. Щом влязох през първата врата, сигурно бях сканиран, макар да не забелязах никакви уреди. Минах през още две автоматични врати и попаднах в „скоростна тръба“. Не беше от обичайните — не пътникът я контролира, а някой отвън. И усещането е доста различно.

— Никога не съм влизал в такова нещо и няма да ми се случи — решително заяви Джубал.

— Щеше да ти хареса там. Издигнах се леко като перце.

— Бен, нямам вяра на машините. Хапят. Все пак майката на Майк е била велик инженер, истинският му баща също. Ако е подобрил „скоростните тръби“ така, че да станат поносими, няма да се изненадам.

— Може да си прав. Стигнах горе и стъпих на пода, без да загубя равновесие, нямаше нужда и от осигурителна мрежа. Честно казано, дори не видях такава. Имаше още автоматични врати и накрая попаднах в грамаден хол. Чудновато обзаведен, направо спартански. А пък хората си мислят, че в твоята къща порядките са странни...

— Глупости! Всичко е заради удобството.

— Е, тук все едно е школа за благородни девици в сравнение с измишльотините при Майк. Тъкмо влизам и вече отказвам да повярвам на очите си. Някакво маце, изрисувано от главата до петите... и нямаше един конец по себе си! По дяволите, татуирана беше навсякъде. Фантастика!

— Градско момче си, Бен, но пак си оставащ провинциалист. Познавах една татуирана дама. Много приятна личност.

— Сигурно... — Какстън се подвоуми. — И това маце се оказа много приятно, щом човек свикне с картинките по нея. И със змията, която се е увила около тялото ѝ.

— Тъкмо се чудех дали е същата жена. Изцяло татуираните хора са рядкост. Но онази, която познавах преди трийсетина години, страдаше от обичайния вулгарен страх от змии. Аз обаче обожавам змиите... С нетърпение очаквам да се запозная с твоята приятелка.

— Непременно, стига да гостуваш на Майк. Тя е нещо като домоуправителка. Казва се Патриша, но ѝ викат Пат или Пати.

— О, да! Джил има много високо мнение за нея. Но никога не е споменавала за татуировките.

— Само че годинките ѝ я правят подходяща по-скоро за твоя приятелка. Като споменах думата „маце“, мислех само за първото си впечатление. Няма да ѝ дадеш повече от трийсет, но разправя, че най-голямото ѝ дете било на толкова. Както и да е. Пристъпи към мен, облечена само в сияйна усмивка, прегърна ме и ми лепна сочна целувка. „Ти си Бен. Добре дошъл, братко! Поднасям ти вода!“ Джубал, от години съм във вестникарския занаят. Обиколил съм света, видял съм какво ли не. Но никога не ме е целувала гола татуирана непозната. Засраших се!

— Горкичкият.

— Да пукна, ако и ти нямаше да се почувстваш неудобно.

— Не позна. Не забравяй, че вече съм срещал татуирана жена. Те се чувстват облечени в своите картини. Поне важеше за моята приятелка Садако. Но пък и японците не разбират свенливостта като нас.

— А, Пат изобщо не е свенлива, гордее се с татуировките. Като умре, иска да бъде препарирана и поставена като паметник на Джордж.

— Кой Джордж?

— Извинявай. Нейния съпруг. За мой късмет, отдавна е на небето... макар че тя говореше за него, сякаш е отскочил отсреща да пийне една бира. Но всъщност Пат е дама и не ме остави да се срамувам дълго...

ТРИДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Патриша Пайвонски стовари върху Бен Какстън целувката на братството с пълна сила, преди той да усети какво го е връхлетяло. Усети притеснението му и се учуди. Майкъл й бе казал да го очаква и мислено й предаде образа му. Тя знаеше, че Бен е брат в цялата пълнота, от Вътрешното гнездо, а Джил се е сближила с него почти както с Майк.

Но естественият стремеж на Патриша да направи хората щастливи я накара да се възпре. Покани Бен да се отърве от дрехите си, но не настоя, само го помоли да си свали обувките — Гнездото беше меко и чисто, както само Майк можеше да го поддържа.

Показа му къде би могъл да си остави дрехите и побърза да му донесе нещо за пиене. Знаеше предпочитанията му от Джил и избра двойно martini. Горкичкият, толкова уморен изглеждаше. Когато се върна с чашата, Бен си бе свалил обувките и самото.

— Братко, дано никога не ожаднееш.

— Споделяме водата — съгласи се той и отпи. — Но в това няма много вода.

— Достатъчно е — отвърна Патриша. — Майк казва, че водата е в мислите, в споделянето. Гроквам, че говори вярно.

— И аз гроквам. Точно каквото ми беше нужно. Благодаря, Пати.

— Нашето е твое и ти си един от нас. Радваме се да те видим у дома. Другите водят служби или преподават. Няма защо да бързаме. Ще дойдат, когато свърши очакването. Искаш ли да огледаш своето Гнездо?

Бен се остави да го води. Грамадна кухня с бар в единия край. По-внушителна библиотека от онази в къщата на Джубал. Просторни и луксозни бани. Спални — Бен реши, че сигурно са спални, макар да липсваха дори подобия на легла, но подът беше още по-мек, отколкото в останалите стаи. Пати ги наричаше „малки гнезда“ и му показва къде най-често спи.

В единия край имаше място за нейните змии. Бен се пребори с неприязънта си, когато застанаха пред кобрите.

— Няма страшно — успокой го Пати. — Преди ги държахме зад стъкло, но Майкъл ги научи да не пресичат тази линия.

— Бих предпочел да са зад стъкло.

— Добре, Бен.

Тя спусна стъклената преграда. Той си отдъхна и се насили да погали Медената кифличка. После отидоха в друго помещение. Беше много голямо, кръгло, с особено мек под и с басейн в средата.

— Това е Срединният храм, където приемаме нови братя в Гнездото. — Тя опита водата с пръстите на краката си. — Искаш ли да споделим водата и да се сбlijим? Или просто да поплуваш?

— Е... не точно сега.

— Очакване — съгласи се Пати.

Върнаха се в огромния хол и тя отиде да му донесе още една чаша. Бен се отпусна на широк диван... и стана веднага. Тук беше топло, алкохолът го сгря отвътре, а нагаждащият се по тялото му диван направо го сгорещи. Каза си, че е глупаво да стои облечен, както би направил във Вашингтон, докато Пати се разхожда само с могъща змия на раменете си.

Предпочете компромиса — остана по боксърски шорти, другото окачи в преддверието. Тогава забеляза надписа до изхода: „Не забрави ли да се облечеш?“

Прецени, че в дом като този предупреждението не е излишно. Видя и нещо, което пропусна на влизане — великанска бронзова купа, пълна с пари.

По-скоро препълнена — доста федерални банкноти бяха разпилени по пода наоколо. Зяпаше ги, когато Патриша влезе.

— Заповядай, братко Бен. Да се сбlijаваме в Щастие.

— Благодаря... — промърмори той, без да откъсва поглед от парите.

— Бен, не ме бива много да се грижа за домакинството. Майкъл толкова ми облекчава работата с почистването, че все забравям.

Тя се наведе да събере банкнотите, после ги пусна в не толкова пълна купа.

— Пати, що за чудо?...

— А, това ли. Държим ги до вратата към улицата, защото може да се нуждаем от пари, когато напускаме Гнездото. Аз излизам почти всеки ден на покупки. Така никой не забравя да си вземе.

— Просто сграбчва пълна шепа и излиза?

— Но, разбира се, мили. Да, да, схванах защо недоумяваш. Тук никога не влизат външни хора. Всички имаме приятели извън Гнездото, но долу е пълно с привични за тях стаи, където ги каним на гости. Не допускаме при нас слаби души, поддаващи се на изкушения.

— Брей! И аз не съм от много силните духом.

Тя се засмя.

— Че как ще се изкушиш, щом са твои?

— Ъ-ъ... ами обирджиите?

Опита се да пресметне приблизителната сума в купите. Повечето банкноти бяха едри — по дяволите, видя на пода една с три нули отзад. Пати бе я пропуснала.

— Един успя да се промъкне преди седмица.

— И колко успя да открадне?

— Нищо. Майкъл му попречи.

— Ченгетата ли повика?

— О, не! Майкъл никого не би предал на ченгетата! Просто... — Пати сви рамене, — го премахна. После Дюк смени счупеното стъкло в градината. Не ти ли я показах? Прекрасна е, с трева вместо под. Джил ми каза, че и ти имаш трева в дома си. Там Майкъл видял трева за пръв път. Навсякъде ли е?

— Само в хола.

— Ако дойда някой път във Вашингтон, може ли да походя по нея, да се излегна?

— Разбира се, Пати. Нали... онзи дом е твой.

— Знам, миличък. Но е по-добре да попитам. Ще полегна на тревата, ще я усетя и ще се отдам на Щастието, че съм в „малкото гнездо“ на своя брат.

— Винаги си желана там, Пати. — Надяваше се тя да не вземе и змиите си! — Кога ще дойдеш?

— Не знам. Когато очакването е пълнота. Може би Майкъл знае.

— Добре, но ако можеш, предупреди ме, за да си бъда вкъщи. Ако не съм, Джил знае кода за влизане. Пати, никой ли не брои тези пари?

— Но защо да ги броим?

— Хората обикновено така правят.

— Ние не. Просто си вземи, а когато се върнеш у дома, остави в купата каквото носиш, стига да не забравиш. Майк ме помоли да се грижа да не липсват пари. Ако намалелят, взимам още от него.

Бен се отказа да я разпитва, сразен от простотата на решението. Имаше някаква представа за безпаричния комунизъм на марсианската култура. Виждаше, че Майк е създал едно нейно ядро и тук. А купите бяха преходната точка от марсианското към земното. Чудеше се дали Пати знае, че парите са фалшиви... макар и подкрепени от богатството на Майк.

— Пати, колко хора са в гнездото?

За миг го смути сянка на безпокойство, но веднага прогони мисълта — че кой би искал да му изсмуче парите? Той поне нямаше гърнета със злато в килера.

— Я да сметна... почти двайсет, ако броим новите братя, които още не мислят на марсиански и не са ръкоположени.

— Ти ръкоположена ли си?

— Да. През повечето време преподавам марсиански на начинаещите, помагам на новациите. Доун и аз... знаеш ли, Доун и Джил са висши жрици... та Доун и аз сме доста известни фостъритки, затова се стремим заедно да внушим на останалите фостърити, че Църквата на всички светове не противоречи на Вярата, както нищо не пречи на баптист да влезе в масонска ложа.

Тя показа на Бен Целувката на Фостър, обясни му смисъла на този символ. Показа му и следата от чудото, извършено от Майк.

— Те всички знаят какво означава Целувката на Фостър и колко е трудно да я заслужиш... виждали са и някои от чудесата на Майк, затова лесно омекват и влизат в по-висш кръг.

— Това трудно ли е?

— Разбира се, Бен. Трудно е за тях. Ти и аз, също и Джил, както още неколцина, бяхме привлечени от Майк направо в братството. Но Майк първо учи останалите — не на вяра, а на начина да въплътиш вярата в дела. Значи трябва да научат марсиански. А това не е лесно. И аз съм далеч от съвършенството. Но е Щастие да се трудиш и да учиш. Попита ме за Гнездото. Значи Дюк, Джил и Майк... две фостъритки сме — Доун и аз... един обрязан евреин с жена си и четирите деца...

— И хлапета ли има в Гнездото?

— Много са. За тях има отделно гнездо наблизно. Как да потънеш в размисъл, ако ти пукат тъпанчетата с врявата си? Искаш ли да ти го покажа?

— По-късно.

— Двама католици с малкото си момче. За съжаление ги отлъчили, щом енорийският свещеник научил. Майк помагаше най-много на тях. Ударът беше гаден и съвсем ненужен. Ставаха рано всяка неделя, за да отидат на църква, но нали ги знаеш хлапетата, не пазят тайни. Едно мормонско семейство от новите разколници — значи още трима и децата им. Другите са протестанти, има и един атеист... тоест, мислеше се за такъв, преди Майкъл да му отвори очите. Дойде да ни наругае, остана да се учи... скоро ще бъде свещеник. Значи ставаме деветнадесет възрастни, но почти никога не се събираме всички в Гнездото, освен когато има служба в Срединния храм. Гнездото е предназначено за осемдесет и един, „запълнена тройка“, но Майкъл гроква дълго очакване, преди да имаме нужда от по-голямо гнездо, а дотогава ще изградим още много. Бен, искаш ли да те заведе на открита за всички служба, да видиш как Майкъл ги възвисява? В момента проповядва.

— О, да, стига да не ти губя времето.

— Добре. Минутка, скъпи, да се облека прилично.

— Джубал, върна се облечена в тога като на Ан, но ръкавите приличаха на ангелски криле, имаше висока яка, а над сърцето беше изобразен знакът на Майк — девет концентрични окръжности със стилизирано слънце в средата. Това са им церемониалните одежди. Джил и другите жрици носят същите, само че Пати добавила яката, за да си скрие рисунките. Беше обула чорапи и сандали. Промени се неузнаваемо. Страхотно величие ѝ придаваше тая дреха. Убедих се, че наистина е по-възрастна, но пак за нищо на света не бих ѝ дал истинските години. Има страхотна кожа, срамота е да я нашарят цялата.

Облякох се, тя ме помоли да си нося обувките в ръка, преведе ме през Гнездото до един коридор. Там се обухме и слязохме по спирална рампа два етажа надолу. Попаднахме в галерия над голямата зала. Майк беше на подиума. Нямаше никакъв амвон, повече приличаше на

университетска аула, само с огромен символ на Всички светове по цялата стена отзад. До него стоеше жрица и отдалеч я помислих за Джил, но беше другата — Доун Ардънт.

— Коя, коя?

— Доун Ардънт. Истинската ѝ фамилия е Хигинс, ако си падаш по подробностите.

— Май съм я срещал.

— Знам това, уж пенсиониран стар мръсно. Тя страшно си пада по тебе.

Джубал поклати глава.

— Доун Ардънт, която познавам, едва ме е виждала, и то преди две години. Не вярвам да ме помни.

— Помни те и още как! Купува си всяко твое сладникаво съчинение, независимо под какъв псевдоним си се скрил. Не заспива, без да си пусне поредната касета. Разправя, че така имала прекрасни сънища. Джубал, всички там те познават. В хола има едно-единствено украшение — твоя цветен стереопортрет в естествена големина. Все едно са ти отрязали главата, докато си се хилил ужасно. Дюк те е снимал скришом.

— Ама че копеле!

— Джил го помолила.

— Двойно по-лоша е от него!

— Но пък Майк ѝ подхвърлил идеята. Стегни се за лошата новина, Джубал — ти си светецът-покровител на Църквата на всички светове.

Харшо впи уплашения си поглед в него.

— Не могат да ми направят това!

— Вече са ти го направили. Майк стоварва заслугата върху тебе за цялото шоу, защото си му обяснил нещата толкова добре, че проумял как да втъпни марсианската теология на хората. — Джубал изпъшка, но Бен продължи: — Отгоре на всичко Доун смята, че си прекрасен. Ако не броим тази мания, тя е умно момиче... и голяма чаровница. Обаче се отклоних от разказа си. Майк ни забеляза и извика: „Здрасти, Бен! После ще се видим...“, и продължи със словоблудството.

Джубал, трябва сам да чуеш какви ги дрънкат там. Не приличаше на пастор, не носеше и църковни одежди. Просто чудесно ушит бял костюм. Звучеше като дяволски способен търговец на коли. Пускаше

шегички, вмяташе по някоя притча. По същество беше някакъв пантеизъм. Една от басните беше много изтъркана. За червея, дето ровил в земята, срещнал друг червей и му казал: „О, колко си хубав! Ще се ожениш ли за мен?“, а онзи отвърнал: „Стига глупости, аз съм другият ти край“. Нали си я чувал?

— Да съм я чувал ли?! Аз я написах!

— А, не знаех, че е чак толкова стара. Майк добре си послужи с нея. Идеята беше, че когато и да срещнеш друго грокващо същество — мъж, жена, бездомно коте... винаги заставащ срещу „другия си край“. Вселената е онова, с което сме се омотали, а после сме забравили, че сме си вързали ръцете и устата.

Джубал направи кисела гримаса.

— Солипсизъм и пантеизъм. Събрани накуп, могат да обяснят всичко. Изтриваш от дъската всеки неудобен факт, примиряваш някак различните теории, придърпваш за ушите всяка подходяща заблуда. Но е точно като захарния памук — сладко нищо. Все едно да завършиш разказа с думите: „...тогава момчето падна от леглото и се събуди“.

— Не се заяждай с мен. Отиди да го кажеш на Майк. Повярвай ми, беше убедителен. Веднъж млъкна и промърмори: „Сигурно ви изтощих с толкова приказки“. А онези се разкрещяха: „Не, не!“ Направо ги омагьосваше. Възрази, че и той вече си продрал гърлото, било време за малко чудеса. И започна да прави изумителни фокуси. Ти знаеше ли, че е бил сценичен магьосник в карнавал?

— За карнавала знам, но не и точно как се е позорил по онова време.

— Забележително представление беше. Дори мен успяваше да забълбука. Не бих му се сърдил, ако само омайваше публиката. Най-лоши бяха приказките му. Накрая спря и каза: „Човека от Марс би трябвало да прави вълшебства... затова правя по малко чудеса на всяка наша среща. Не зависи от мен да съм Човека от Марс, просто така се е случило. Но чудесата са достъпни и за вас, ако ги пожелаете. Обаче искате ли да постигнете нещо повече от тези дреболии, трябва да влезете в Кръга. По-късно ще се видя с онези, които искат да се научат. Попълнете картите, които вече ви раздават.“

Пати ми обясни: „Миличък, това са баламите — дошли са да позяпат или ги е привлякъл някой от посветените“. Джубал, Майк е подредил всичко в девет кръга, като ложи, всяка по-висша от

предишната. Никой не научава, че има следващи кръгове, докато не узрее за знанието. Пати каза още: „Майкъл прави номера си със същата лекота, с която диша. През това време прониква в съзнанието им и решава кои са истинските кандидати. Затова проточва толкова — Дюк седи зад онази решетка и Майкъл му предава мислено кои може да се окажат достойни, къде седят и така нататък. Неподходящите ще бъдат отпратени. После идва ред на Доун, щом получи схемата от Дюк.“

— Как ли са нагласили този трик? — измънка Харшо.

— Не можах да видя добре, Джубал. Има какви ли начини да отделиш зърното от плявата, щом Майк си е уредил тайни сигнали с Дюк. Пати твърди, че бил ясновидец. Не отхвърлям тази възможност. После започна събирането на даренията. Изобщо не го правят като в църква — никаква нежна музика и достолепни дякони. Да пукна, ама просто пуснаха по редиците кошници, вече напълнени с пари, и Майк каза на хората, че това били даренията от предишната среща, така че който имал нужда, да си вземел, ако е гладен или закъсал. Но ако им се искало също да дадат — да го направят. Или да вземат, или да пуснат — това е. Казах си, че е измислил още един начин да се отърве от излишните пари.

— Ако се поднесе както трябва — замислено промълви Джубал, — вероятно даденото е повече от взетото... Малцина са бръкнали в кошниците. Може би се броят на пръсти.

— Не знам. Когато Майк отстъпи мястото си на Доун, Пати ме издърпа оттам. Заведе ме в малка зала, където започваше служба за седмия кръг — хората, които са посветени от месеци и са напреднали. Ако това може да се нарече напредък.

Трудно ми беше да се пренастроя. Първата среща беше наполовина лекция, наполовина представление, а изведнъж попаднах едва ли не на африканска черна магия. Майк вече носеше тога. Стори ми се по-висок, строг и напрегнат. Вътре беше сумрачно, звучеше някаква призрачна музика, но въпреки това ми се прииска да танцувам. Пати и аз се настанихме на диван, който по-скоро приличаше на легло. Не мога да ти повторя какво приказваха. Майк им пееше на марсиански, те му отвръщаха на марсиански. Само понякога изричаха: „Ти си Бог! Ти си Бог!“, после някаква марсианска дума, от която веднага би ме заболяло гърлото.

Джубал изграчи нещо.

— Тази ли?

— Май е същата. Джубал, и ти ли си захапал кукичката? Баламосваш ли ме?

— Не. Смрадльо ме научи да я произнасям, но според него била най-черна ерес. Тази дума Майк превежда като „Ти си бог“. Махмуд твърди, че това дори не бил приблизителният превод. Така вселената заявявала, че се е самоосъзнала... можело да има още десетки значения. Смрадльо си признава, че и на марсиански не я разбира добре, само знаел, че е особено лоша дума — по-скоро сатанинска дързост, отколкото Божия благословия. Продължавай. Това ли беше всичко? Сбирщина фанатици, които крещат на марсиански?

— Е... Джубал, нито крещяха, нито бяха фанатици. Понякога едва шепнеха, после ставаше по-силно. Правеха го в ритъм, като кантата... но не ми се стори, че е предварително заучено. Все едно се сливаха в един човек и си пееха каквото чувстват. Нали си виждал как фостъритите се разгорещават?

— Да, за съжаление.

— У тези хора нямаше никакъв бяс. Всичко беше кротко и благо, като че заспиваха полека. Вярно, ставаше и все по-напрегнато, но... Джубал, опитвал ли си някога да викаш духове?

— Опитвал съм всичко възможно, Бен.

— Тогава знаеш как напрежението се засилва, без никой да помръдне, без да продума. Повече приличаше на това, отколкото на църковна служба. Но не беше бездушно, усещаше се страхотна тръпка.

— Подходящата дума е „аполоново свещенодействие“.

— Моля?!

— Като противоположно на „дионисиевото“. Хората опростяват разбирането на „аполоновото“, като го наричат „кротко“, „благо“, „достойно“. Само че аполоново и дионисиево са двете страни на една и съща монета. Монахиня, коленичила в манастирската килия, може да изпадне в по-вихрен екстаз от жрица на сатира Пан, празнуваща пролетното равноденствие. Екстазът е в съзнанието, а не в телесното буйство. — Джубал се смръщи. — Грешка е да се нарича аполоновото „добро“, просто защото ритуалите на заслужаващите уважение секти са аполонови по дух. Поредният предразсъдък.

— Да, но при тях не беше тихо като молитва на монахиня. Шляеха се из залата, седяха един до друг, имаше малко натискане... май нищо по-сериозно, но на онази слаба светлина не виждах добре. Някакво момиче се запъти към нас, но Пати ѝ направи знак, затова само ни целуна и се отдалечи. — Бен се ухили. — Доста я биваше в целувките. Бях единственият там без тога и си мислех, че се набивам в очи. Но тя сякаш не забеляза. Всичко вървеше съвсем небрежно, но приличаше на добър балет. Майк ту стоеше отпред, ту се смесваше с хората. Веднъж ме тупна по рамото и целуна Пати — не припряно, но пък много бързо. Не говореше. Зад него имаше някаква джаджа като грамадно стерео. Използваше го за „чудесата“, но изобщо не изрече тази дума на английски. Джубал, всяка църква обещава чудеса, но както досега е било само празно бърборене, така ще си остане и занапред.

— Има изключения — прекъсна го Джубал. — Някои изпълняват обещанията си. Два примера измежду многото — „християнските учени“ и римокатолиците.

— Католиците? За Лурд^[1] ли се сети?

— Не, за чудото на хляба и виното, превърнати в плътта и кръвта Христова.

— Хъм, няма да изкажа мнение за толкова трудно забележимо чудо. А пък „християнските учени“... ако си счупя крак, предпочитам някой хирург-касапин.

— Ами тогава гледай си в краката — посъветва го Джубал. — Аз няма да се занимавам със строшените ти кости.

— Не бих ти позволил. Не искам да ме лекува състудент на Уилям Харви.

— Той поне е знаел как да намества счупено.

— Все едно. Може би те също правят чудеса, но Майк предлага бляскави номера. Или е невероятен илюзионист, или е могъщ хипнотизатор...

— Или и едното, и другото.

— Може би е успял да усъвършенства затворена стереосистема, за да не се различава от действителността.

— Бен, защо изключваш напълно възможността за истински чудеса?

— Такива теории не ми харесват. Каквото и да правеше, театъра си го биваше. Веднъж осветлението се включи както трябва и видях лъв с черна грива, величествен като скулптура пред библиотека, а до него подскачаха агънца. Лъвът само се прозяваше и мигаше. Вярно, в Холивуд правят и по-добри ефекти, но аз усетих миризмата на лъв! Разбира се, това също може да се нагласи някак.

— Защо все настояваш, че е било измама?

— По дяволите, опитвам се да бъда безпристрастен!

— Тогава не насилвай фактите. Старай се да подражаваш на Ан.

— Аз не съм Ан. И тогава изобщо не бях безпристрастен. Наслаждавах се на всичко, беше ми хубаво. Майк направи чудесни фокуси. Имаше левитация и какво ли не още. Към края Пати се измъкна навън за малко, но ми каза да си седя на дивана. „Майкъл току-що им обясни, че който не се чувства готов за следващия кръг, трябва да си тръгне.“ Аз й напомних, че ще е най-добре да излезе, тя пък се учуди. „О, не, миличък, ти си в Деветия кръг! Ей сега ще се върна.“ Не ме се вярва някой да подви опашка и да се махна. Всички тези хора от седмия кръг бяха се настроили да продължат нататък. Но не забелязах кога пак стана светло и... ето ти я Джил!

Джубал, изобщо не беше като по стереовизията. Тя ме видя и ми се усмихна. Да де, когато актьорът гледа в камерата, струва ти се, че се е вторачил право в тебе. Но ако Майк толкова е подобрил системата, трябва да я патентова. Джил носеше някакви чудновати дрехи. Майк започна да напява нещо, половината на английски... за Майката, за единството в многообразието, взе да нарича Джил с различни имена... и с всяко дрехите ѝ се сменяха...

Бен Какстън веднага се оживи, когато видя Джил. Не се остави да го обърка нито разстоянието, нито светлината — това си беше Джил! Гледаше го и се усмихваше. Почти не чуваше думите, защото се чудеше какво го е заблудило, че пространството зад Човека от Марс е грамаден стереоизлъчвател. Сега беше готов да се закълне, че може да изкачи стъпалата и да ошипе Джил.

Блазнеше го мисълта да постъпи точно така, но не искаше да съсипва представлението на Майк. Ще почака Джил да си освободи малко време...

— Кибела!

И нови дрехи по Джил.

— Изида!

Отново този фокус.

— Фриге!... Гея!... Дяволица!... Ищар!... Мариям!... Майка Ева!... Mater Deum Magna^[2]! Любяща и любима, Живот безсмъртен!...

Бен вече нищо не чуваше. Джил беше Майка Ева, облечена само в сияние. Видя, че тя стои наред градина, до дърво, около което се бе увила грамадна змия.

Джил се засмя, протегна ръка и погали влечугото по главата... после се обърна и разпери ръце.

Желаещите да влязат в Градината тръгнаха напред. Тогава се върна Пати и докосна Какстън по рамото.

— Бен, да вървим, миличък.

Много му се искаше да остане, да поглъща с очи чудното видение... да отиде заедно с посветените. Но стана и излезе. Озърна се веднъж, когато Майк прегърна първата жена от върволицата, после се обърна към Пати и пропусна гледката — тогата на жената изчезна в мига, когато Майк я целуна. Не видя и как първият целунат от Джил мъж остана без тога.

— Ще заобиколим — обясни Пати. — Ще им дадем време да влязат в Храма. Можехме и да минем направо, но нека не създаваме излишна работа на Майк да ги връща в подходящото настроение. Той и без това се раздава докрай.

— Къде отиваме?

— Да приберем Медената кифличка. После се връщаме в Гнездото, освен ако искаш да участваш в обряда по посвещаването. Но още не си научил марсиански и може да се объркаш.

— Да, но ми се ще да се видя с Джил.

— Тя щяла да отскочи горе, за да се видите. Оттук, Бен.

Пат отвори врата и Бен се озова в същата градина. Змията изви глава към тях.

— Ела, скъпата ми! Доброто момиче на мама! — Размота боата от дървото и я настани в кошница. — Дюк я донесе тук, но аз трябваше да я наглася на дървото и да ѝ кажа да не скита наоколо. Имаш късмет, Бен. Твърдя рядко се случва някой да премине в Осмия кръг.

Какстън носеше Медената кифличка и установи, че змията никак не е лека. Кошницата бе укрепена със стоманени ленти. Когато се качиха горе, Патриша спря.

— Остави я, Бен. — Смъкна си тогата и уви змията около себе си. — Това е наградата ѝ, че се държа добре. Тя иска да се гушка при мама. Почти веднага трябва да изнесе урок, затова ще я понося малко. Не е хубаво да разочароваш змия. Същински деца са, не грокват в пълнота.

Вървяха петдесетина метра до входа на същинското Гнездо. Бен си свали обувките, взе в ръка и нейните сандали. Влязоха и Бен се съблече, докато остана само по шорти. Протакаше и се колебаеше дали да не се отърве и от тях. Вече беше съвсем сигурен, че дрехите в Гнездото са толкова необичайни (вероятно и проява на грубост), колкото подковани ботуши по паркета на танцова зала. Предупреждението на изхода към улицата, пълната липса на прозорци, уютът тук, нежеланието на Патриша да носи каквото и да било по себе си и предложението ѝ той да постъпи като нея — в този дом хората бяха свикнали с голотата.

Реши да не се уповава на държанието на Патриша. Татуираните жени може би имаха чудати схващания за дрехите, но на влизане в хола се разминаха с мъж, тръгнал към баните и „малките гнезда“, който нямаше нито змия на себе си, нито рисунки, значи беше доста по-гол от Патриша. Поздрави ги с „Ти си Бог“ и отмина. Натъкна се на ново доказателство в хола — излегнала се на диван жена.

Какстън знаеше, че много семейства са свикнали с домашната голота, а това тук беше „семейство“ — все негови водни братя. Но се двоумеше между вежливостта да махне символичното си смокиново листо... и увереността, че ако влезе някой облечен непознат, на мига ще се почувства пълен глупак! Проклет да е, но сигурно дори ще се изчерви!

— Джубал, а ти какво щеше да направиш?

Харшо вдигна вежди.

— Бен, нима очакваш да съм стъписан и възмутен? Човешкото тяло често е приятна гледка, друг път отблъскваща, но няма никакво

значение само по себе си. Майк си е подредил нудистко домакинство. И какво? Да викам „Браво!“ или да се разрева?

— Лесно ти е да се правиш на олимпийски бог. Никога не съм те виждал да си смъкваш панталона пред хора.

— Няма и да ме видиш. Но гроквам, че не свенливостта те е объркала. Мъчил те е пошлият страх да не станеш смешен — това е невроза с дълго, псевдогръцко име.

— Глупости! Не знаех кое е проява на любезност в това положение.

— Глупостите ги говориш ти. Отлично си знаел кое е вежливо, но не си искал да се покажеш глупак... или си се боял да не реагираш по мъжки на някоя гола дама. Гроквам, че Майк е имал основания да въведе този обичай. Винаги обмисля всяка своя постъпка.

— Да, така е. Джил ми обясни.

Какстън беше в преддверието, хванал ластика на шортите си и събиращ смелост за решителния момент... когато две гладки ръце се обвиха около кръста му.

— Любимият ми Бен! Колко е хубаво, че си тук!

След миг Джил беше в прегръдката му, топлите ѝ устни се притиснаха жадно в неговите. И той се зарадва, че в последния миг шортите си останаха на мястото. Тя вече не беше в костюма на Майка Ева. Носеше тогата на жрица. Но Бен щастливо и остро усещаше, че държи в ръцете си жизнено, горещо и притискащо се в него момиче.

— Олеле! — изпъшка Джил и се дръпна леко. — Липсваше ми, звяр такъв. Ти си Бог!

— Ти си Бог — сговорчиво отвърна Бен. — Джил, по-красива си от всякога.

— Вярно е — съгласи се тя. — И това става покрай другото. Ако знаеш колко се развълнувах да усетя погледа ти при последния номер!

— Какъв „последен номер“?

— Джил говори — намеси се Патриша, — за края на службата, когато тя е Mater Deum Magna. Деца, трябва да бягам.

— Не бързай, миличка.

— Ще тичам, за да не се наложи да бързам. Бен, ще оставя Медената кифличка, после ще сляза долу да си вода урока. Ще ме

целунеш ли за лека нощ?

Бен установи, че след секунда целува жена, увита в страховита змия. Опита се да забрави за Медената кифличка, за да се отнесе към Пати както подобаваше.

После Пат целуна и Джил.

— Лека нощ, милички.

Излезе, без да бърза.

— Бен, много е сладка, нали?

— Такава си е. Макар че отначало ме смая.

— Гроквам. Пати смайва всеки, защото и за миг не изпитва съмнение. Просто постъпва правилно, без да се замисля. Много си приличат с Майк. Най-напреднала е от всички ни и би трябвало да стане висша жрица. Но не иска, защото нейните татуировки биха ѝ пречили в някои случаи — ще разсейват хората. А не иска да се лиши от картините си.

— Че как би могла? Ако някой опита да ги махне, направо ще я убие.

— Изобщо не е така, скъпи. Майк може да ги заличи, без да ѝ остави дори мъничък белег, без да ѝ навреди. Но тя смята, че татуировките не ѝ принадлежат, само са ѝ поверени. Ела да седнем. Доун ще донесе нещо за хапване. Трябва да се наям, докато съм тук, иначе няма да имам време до утре. Как ти се стори всичко тук? Доун ми каза, че си бил и на служба за непосветени.

— Бях.

— Е, какво мислиш?

— Майк би могъл да продаде и обувки на някоя кобра — проточи Бен.

— Гроквам, че нещо те безпокои.

— Не. Или поне не мога да му намеря име.

— Ще те попитам пак след седмица-две. Няма да бързаме.

— Няма да остана цяла седмица.

— Не си ли приготвил нещо резервно за рубриката?

— Три коментара. Но не бива да се заседявам тук.

— Мисля, че ще останеш... после ще продиктуваш нещо по телефона. Вероятно ще е материал за Църквата. Дотогава ще грокнеш, че ще бъдеш тук дълго.

— Не ми се вярва.

— Очакване до пълнота, Бен. Нали знаеш, че всъщност това не е църква?

— Пати ми подхвърли нещо подобно.

— Е, нека го кажа иначе — не е религия. Църква е от гледна точка на нравите и закона. Но не се опитваме да подчиним хората на Бог. Това е противоречие, което не може да се изрази на марсиански. Не искаме и да им спасяваме душите, защото душите не могат да бъдат погубени. Не внушаваме и вяра на хората — предлагаме им истина, която могат да проверят. Истина за тук и сега, обикновена като една ютия и нужна като хляба, толкова практична, че може да направи войните, глада и омразата ненужни като... като дрехите в Гнездото. Но трябва да научат марсиански. Това е трудното — да намерим хора, достатъчно честни да повярват на видяното, готови да работят упорито — защото никак не им е леко да научат езика, на който трябва да ги посвещаваме. Истината може да бъде казана на английски не по-добре, отколкото да изсвириш с уста Петата симфония на Бетовен. — Тя се засмя. — Но Майк никога не прибързва. Прониква в съзнанието на хиляди хора... намира малцина... и по някой от тях се влива в Гнездото, за да продължат да се учат. Някой ден ще подготви и нас така, че да създаваме нови гнезда, тогава всичко ще заприлича на падаща лавина. Не бързае. Никой от нас още не е готов. Нали, мила?

Бен се озърна и се стресна — към него се навеждаше жената, в която разпозна другата висша жрица... да, казваше се Доун. Подаваше му пълна чиния. Никак не му помогна да запази спокойствие и нейното облекло — същото като на Патриша, без татуировките.

— Вечерята ти, братко Бен — усмихна се Доун. — Ти си Бог.

— Ъ-ъ... ти си Бог. Благодаря.

Тя го целуна, донесе чинии за себе си и Джил, настани се от другата му страна. Бен съжали, че не седна отсреща, където можеше да я огледа хубавичко — древните точно така са си представяли телесните възплъщения на богините.

— Не сме готови, Джил — съгласи се Доун. — Но очакването ще е пълнота.

— Например, Бен — продължи Джил, — аз не пропускам почивките, за да хапна нещо. Но Майк не е слагал залък в устата си от вчера и така ще бъде, докато не се освободи за малко. Тогава ще се

наплюска зверски и храната ще му стигне, докогато е необходимо. Освен това аз и Доун се уморяваме. Нали, скъпа?

— Няма спор. Но сега не съм уморена, Джилиън. Нека аз поема службата, а ти остани с Бен. Дай ми тази тога.

— Любима, имаш много щура главица. Бен, тя не е сядала да си поеме дъх почти откакто Майк не е почивал. Можем да издържим доста дълго, но все пак огладняваме и понякога имаме нужда от сън. Като спомена тогите, Доун — тази е последната в Седмия кръг. Забравих да кажа на Пати да поръча стотина-двеста.

— Вече го е сторила.

— Трябваше да се сетя. Тази ми е тесничка. — Джил се изви така, че Бен пак настръхна. — Да не напълняваме?

— Малко.

— Не е лошо. Бяхме излишно кльощави. Бен, забеляза ли, че с Доун имаме еднакви фигури? Ръст, гърди, талия, ханш, тегло — всичко. Да не говорим за тена. Приличахме си и когато се запознахме, но с помощта на Майк станахме като близначки. Дори и в лицата, но защото мислим и вършим едно и също. Мила, застани пред Бен, за да ни сравни.

Доун остави чинията и се изправи пред Какстън, който се смути от стъписващата прилика... после се сети, че и Джил бе заемала същата поза на Майка Ева по-рано. Джил изфъфли с пълна уста:

— Видя ли? Това съм аз.

— Е, все има някаква разлика — засмя се другата жена.

— Жалко. Защо ли нямаме съвсем еднакви лица? Бен, много е удобно, защото висшите жрици трябва задължително да са две. И така едва удържаме на темпото на Майк. Освен това Доун може да си купи рокля, която да нося и аз. Спестява ми досадата да пазарувам.

— Съмнявах се — бавно каза Бен, — дали изобщо носите дрехи, освен тези жрчески тоги.

Джил го изглежда учудено.

— Нима можем да ги носим, когато излезем да потанцуваме? Това ни е любимият начин да прогонваме дрямката. Доун, седни и се нааяж, Бен вече си напълни очите. В групата на напредналите има един фантастичен танцър, а в града е пълно с нощни клубове. Толкова нощи го държахме буден, че после трябваше да го крепим с внушение по време на уроците. Но нищо лошо няма да му стане. Стигнеш ли до

Осмия кръг, почти не изпитваш нужда от сън. Миличък, защо си помисли, че никога не се обличаме?

— Ами...

Бен се претраши да избълва притесненията си. Джил се ококори, започна да се кикоти, но веднага се овладя.

— Ясно. Любими, сега съм с тогата, защото трябва да си плюя на петите, щом се нахраня. Ако бях грокнула, че това ще те смути, щях да я махна, преди да ти кажа „здрасти“. Толкова сме свикнали да се обличаме или събличаме според случая, че забравяме за вежливостта. Слънчице мое, носи си шортите или ги хвърли — както ти е удобно. Само не се нервирай. — По бузите ѝ заиграха трапчинки. — Спомних си как Майк опита какво е обществен плаж. Доун, сещаш ли се?

— Никога няма да забравя!

— Бен, нали го знаеш Майк. На всичко трябваше да го уча. Не виждаше никакъв смисъл в дрехите, докато грокну с огромна изненада, че ние не сме неуязвими за капризите на климата. Марсианците не биха и могли да си представят предразсъдък като свенливостта. Майк грокну дрехите като украса, чак когато започнахме да си подбираме костюми за номера в карнавала.

Вярно е, че винаги правеше каквото му казвах, но... Бен, дори не можеш да си представиш с какви безбройни дребни условности сме свикнали. Само че ги учим двайсетина години, а Майк трябваше да навакса едва ли не за седмици. Още не знае някои неща. Когато греши, то е защото не подозира, че хората не се държат така. Всички му помагаме, с изключение на Пати. Според нея Майкъл винаги е съвършен. А той още се опитва да грокне дрехите. Смята ги за злина, която разделя хората и пречи на любовта да ги сближи. Напоследък все пак грокну, че имаме нужда и от такива прегради в общуването с непознати.

И веднъж забравих да му кажа какво да прави. Бяхме в Баха Калифорния. Тогава отново срещнахме Доун. Вечерта се настанихме в един крайбрежен хотел. Майк гореше от нетърпение да грокне океана и ме остави да се успя на другата сутрин. Слязъл сам за първата си среща с морето. Горкичкият! Стъпил на пясъка, захвърлил халата и заджапал навътре във водата... същински древногръцки бог и също толкова чужд на всякакви норми. Вдигна се голяма олелия, но аз се събудих навреме и изтърчах да го отървавам от ченгетата. — Изведнъж

погледът на Джил се замъгли. — Той вече има нужда от мен. Целуни ме за лека нощ, Бен. Ще се видим сутринта.

— Цяла нощ ли ще будуваш?

— Вероятно. Групата за посвещаване е голяма.

Тя стана, издърпа го да се изправи и го прегърна. След малко промърмори:

— Скъпи ми Бен, вземал си частни уроци. Олеле, майчице!

— Кой, аз ли?! Бях ти верен... както аз си знам.

— Същото важи и за мен. Не се оплаквам. Само си казах, че Доркас доста ти е помогнала да усъвършенстваш целувките.

— Е, случваше се. Ама че си любопитна!

— Ще ме почакат. Искам да те целуна пак. Ще се опитам да бъда Доркас.

— Остани каквато си.

— И без това не мога да се престоря на нея. Майк казва, че Доркас целува най-отдадено — „гроква целувката в пълнота“.

— Стига си бърбрила...

Тя го послуша, но въздъхна.

— Посветени, идвам при вас светеца в тъмното. Доун, погрижи се за него.

— Непременно.

— Целуни го веднага и ще разбереш за какво говоря.

— Точно такова намерение имах.

— Бен, бъди добро момче и прави каквото Доун ти каже.

Джил се затича... без да бърза.

Доун протегна ръце към Бен и се притисна в него.

Едната вежда на Джубал се изви присмехулно.

— Само не ми казвай, че в този миг си се уплашил.

— А, нямах голям избор. Аз, такова... „примирих се с неизбежното“.

Джубал кимна мъдро.

— Хванали са те в капан. В такова положение мъжът може само да преговаря за по-благоприятно примирие.

[1] Малък град в югозападна Франция, където всяка година на 10 април се стичат множество поклонници. Вярват, че по време на храмовия празник, посветен на Дева Мария, болните могат да намерят изцеление. — Бел. прев. ↑

[2] Велика Майко Божия (латински). — Бел. прев. ↑

ТРИДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

— Джубал — сериозно каза Какстън, — думичка не бих изтървал за Доун, нищо нямаше да ти кажа, ако не исках да ти обясня защо се тревожа за тях. За всички — за Дюк и Доун, за Джил, за останалите жертви на Майк. Той ги е омагьосал. В твърде силна личност се разви. Наперен, сладкодугмен и страшно убедителен. Доун също е убедителна, по свой начин. До сутринта се омаях и си мислех, че всичко е наред. Странно, но весело...

Бен Какстън не знаеше къде се събуди. Беше тъмно. Лежеше на нещо меко, но не беше легло.

Миналата нощ нахлу в паметта му като поток. Последният му спомен беше как лежеше до Доун на пода в Срединния храм и си говореха тихо. Бе го отвела там, потопиха се, споделиха вода, сближиха се...

Трескаво заопипва наоколо. Нищо.

— Доун!

Замъждука слаба светлина.

— Тук съм, Бен.

— Ох, помислих, че си излязла някъде.

— Не исках да те будя. — Той изведнъж се разочарова, че я вижда с церемониалната тога. — Трябва да започна Изгревната служба за непосветени. Джилиън още не се е върнала. Както знаеш, имаше много хора за посвещаване в следващия кръг.

Сега си припомни и какво му бе казала през нощта... как се разстрои въпреки внимателните обяснения... а тя го утешаваше, докато се улови, че е напълно съгласен. И все още не грокваше всичко, но... Джил извършваше ритуали като висша жрица — щастливо задължение, в което Доун бе предложила да я отмени. Бен се питаше защо не съжалява, че Джил отказа.

— Доун, веднага ли трябва да тръгваш?

Надигна се и я обвини с ръце.

— Трябва, Бен... миличък Бен.

Тя сякаш се стопи в прегръдката му.

— Незабавно ли?

— Никога — каза Доун тихо, — не бива да бързаме чак толкова.

Тогата вече не ги разделяше. Беше твърде слисан, за да се чуди къде е изчезнала дрехата.

Събуди се втори път и когато стана, „малкото гнездо“ се освети. Протегна се, установи, че се чувства превъзходно, после се огледа за шортите си. Не си спомняше кога ги свали. Несъмнено, не се пъкна с тях в басейна. Вероятно са там някъде... Излезе и намери баня.

След няколко минути беше избърснат, изкъпан и освежен. Надникна в Срединния храм, не намери шортите и реши, че някой ги е окачил в преддверието, където бяха всички дрехи за излизане. Каза си, че не му пука и се засмя сам на себе си, че толкова се чудеше какво да ги прави предната вечер. В Гнездото му трябваха колкото и втора глава на раменете.

Не усещаше и помен от махмурлук, макар да изпи доста с Доун. Тя като че изобщо не се поддаваше на алкохол, затова и той попрекали. Доун... какво съкровище! Дори не се разсърди, когато в по-разгорещен момент я нарече „Джил“. Май се зарадва.

Не завари никого в големия хол. Питаше се кое време е. Не го интересуваеше особено, но изведнъж огладня. Тръгна към кухнята, за да потърси нещо.

Един мъж се обърна към него, когато влезе.

— Бен!

— Здравсти, Дюк!

Веднага попадна в мечешка прегръдка.

— Ех, че се радвам да те зърна. Ти си Бог! Как предпочиташ яйцата — бъркани или на очи?

— Ти си Бог. Тебе ли хванаха да готвиш?

— Само ако не успея да се измъкна. Повечето време Тони се занимава с това. Всички помагаме. Дори и Майк, стига Тони да не го спипа, защото е най-некадърният готвач на света.

Дюк продължи да чупи яйца, но Бен се намеси.

— Ти се погрижи за препечените филийки и кафето. Имате ли устърширски сос?

— Каквото се сетиш, Пати го има. Ето го. — Дюк извади шишето и добави: — Надникнах при тебе преди малко, но ти още хъркаше. Откакто дойде, или аз бях зает, или ти.

— Дюк, с какво се занимаваш сега?

— Дякон съм. Някой ден ще ме ръкоположат. Малко бавно загревам, ама тука е все едно. Уча марсиански... заедно с всички. И се грижа техниката да работи нормално, както при Джубал.

— Сигурно ти помагат цяла тумба техници.

— Бен, изобщо не позна. Почни нищо не пипам. Само да видиш как Майк прочиства задръстен кенеф! Изобщо не се правя на каналджия. От останалите джаджи девет десети са в кухнята, дори не са толкова като при Джубал.

— Нямате ли разни сложни машинарии в храмовете?

— Само за осветлението. Право да ти кажа... — ухили се Дюк,
— ...най-важната ми работа е да мързелувам. Инспектор съм. По противопожарната охрана.

— А?

— Взех всичките изпити, както си е редно. Имам тапии и за санитарен надзорник, също и по техника на безопасността. Не пускаме външен човек да припари. Ако щат, да идват на службите за непосветени, ама не влизат, ако Майк не позволи.

Наредиха храната по чиниите и се настаниха до масата.

— Бен, ще останеш ли?

— Не мога, Дюк.

— Ами, не можеш. И аз само дойдох на гости... после цял месец се цупих при Джубал, преди да му кажа, че си тръгвам. Все тая. Ще се върнеш. Недей да решаваши преди Споделянето на водата довечера.

— Какво споделяне на водата?

— Доун не ти ли каза?

— Ъ-ъ... май пропусна.

— Май трябваше да оставя на Майк обясненията. Или не — хората ще приказват за това цял ден. Споделяш ли водата, ти грокваш. Ти си от Първопризиваните.

— „Първопризвани“ ли? И Доун спомена нещо подобно.

— Онези, които станахме водни братя на Майк, преди да научим марсиански. Другите не се случва често да споделят вода и да се сближават, преди да влязат в Осмия кръг... а дотогава мозъците им

вече работят на марсиански. Ами че някои от тях го знаят по-добре от мене! Нищо не е забранено — можеш да споделиш вода и с някой извън Осмия кръг. По дяволите, нищо не ми пречи да сваля някое маце в бара, да споделим вода, да я замъкна в леглото, а чак после да я заведа в Храма. Ама няма да го направя. Ей това е важното — не ми се иска. Бен, сега ще се престоря на пророк. Лягал си с някои страхотни парчета...

— Е, случвало се е.

— Остави тия преструвки. Знам те аз. Само че повече няма да ти хрумне да го правиш с някоя, ако не сте водни братя.

— Да бе...

— Хайде след година ти да ми кажеш. Случва се Майк да реши, че някой е готов, преди да стигне Седмия кръг. Предложи на една двойка вода, още като бяха в Третия кръг — той вече е проповедник, а тя жрица... Сам и Рут се казват.

— Не се запознахме.

— Ще се видите. Но само Майк познава безпогрешно. Рядко става Доун или Пати да набележат някой... но не преди Третия кръг, пък и винаги питат Майк. Е, не че са длъжни. Все едно, с Осмия кръг се започва споделянето на водата и сближаването. Щом минат в Деветия — в самото Гнездо — тогава е церемонията, на която викаме „Споделяне на водата“, макар да го правим по цял ден. Гнездото се събира и новият брат става винаги част от нас. Ти вече си станал... но не сме ти правили церемонията, затова тая вечер отложихме всичко да те поздравим. И за мене го направиха. Бен, това си е най-хубавата тръпка на света.

— Дюк, пак не разбрах.

— Как да ти кажа... много неща са събрани в едно. Бил ли си някога на истинско хавайско „луау“, дето ченгетата все ги налитат и завършват с по някой развод?

— Ами... да, бил съм.

— Братко, бил си на пикник от неделното училище! Но това изобщо не е всичко. Женил ли си се?

— Не съм.

— Вече си женен. Утре сутринта няма да се съмняваш. — Дюк се замисли щастливо. — Бен, аз бях женен преди. Отначало тръгна чудесно, после стана ад. А сега ми харесва през цялото време. Направо

съм се побъркал! Не ти разправям само колко е приятно да си лягаш с цял орляк страхотни мацки. Всички братя си ги обичам — и мъжете, и жените. Виж я Пати, като майчица ни е. Не ми се вярва някой мъж да няма нужда от такива грижи. Все се сещам за Джубал, щом я видя... а оня опак старец най-добре да идва бързичко тука! Искях да ти кажа, че не е само защото Пати е такава жена. О, не че ми липсват хормони, като я гледам...

— На кой му липсват хормони? — прекъсна го звучен контраалт.

— Не и на мене, кръшна еврейска развратнице! Бебчо, ела да целунеш своя брат Бен.

— Може да съм развратна, но и веднъж не съм взела пари за това — отвърна жената, която ги доближи с плавни стъпки. — Започнах да се раздавам, преди да ми обяснят, че се плащало. — Целуна Бен старателно и устремено. — Ти си Бог, братко.

— Ти си Бог. Споделяме водата.

— Дано не ожадняваш. И не слушай Дюк. Както се държи, трябва да е роден в колба, а не от майка.

Целуна Дюк още по-бавно и страстно, докато той я потупваше отзад. Жената беше ниска, закръглена, мургава и имаше синьо-черна грива, падаща до кръста ѝ.

— Дюк, да си виждал онзи домашен журнал, откакто стана? — Отне му вилцата и започна да яде от неговата чиния. — Ох, че е вкусно! Не си ги пържил ти.

— Бен се постара. А защо ми е на мене някакъв домашен журнал?

— Бен, защо не забъркаш още трийсетина яйца, ще ги приготвя на почивки. Миличък, вътре имаше нещо, което исках да покажа на Пати.

— Добре, веднага започвам — съгласи се Бен.

— А, без никакви щури идеи да обзавеждате наново тая бърлога! — възмути се Дюк. — И ми остави малко от яйцата! Мъжете не могат да карат само на въздух!

— Стига, Дюки, укроти се. Споделената вода се умножава. Бен, неговото мрънкане нищо не означава — има ли жени колкото за двама и плюскане за трима, той е истинско агънце. — Започна да храни Дюк. — Стига си се мръщил, братко. Ще ти приготвя втора закуска. Или за тебе ще е третата?

— Още не съм си изял първата. Рут, тъкмо разправях на Бен как ти и Сам скочихте направо в Деветия кръг. Нещо го мъчи за Споделянето на водата довчера.

Тя обра последните остатъци в чинията и се зае да готви.

— Дюк, ще ти пратя нещо по-добро от въздух, но сега си изпий кафето и припкай по задачите. Бен, и аз се тревожех, но ти не бива за нищо да се безпокоиш. Майк не допуска грешки. Мястото ти е тук, иначе нямаше да си с нас сега. Ще останеш ли?

— Не мога... Готова ли си за първата порция?

— Сипвай ги в тигана. Ще се върнеш. И някой ден ще останеш. А за нас Дюк е прав — двамата със Сам направо хвъркнахме нагоре. Стана твърде бързо за една поостаряла, ограничена и порядъчна домакиня.

— Поостаряла ли?

— Бен, едно от предимствата на учението е, че щом ти прочисти душата, тялото също се стяга. Това го знаят и „християнските учени“. Забеляза ли някакви лекарства наоколо?

— Никакви.

— Защото ги няма. С колко хора се целуна тук?

— С няколко.

— Като жрица целувам повече от „няколко“. Досега не съм чула кихавица в Гнездото. А бях от ония скимтящи същества, които все не са добре и все се оплакват от „женските си болести“. — Тя се засмя. — Едва сега съм истинска жена, но отслабнах с десет килограма, смъкнах незнайно колко години от себе си и от нищо не се оплаквам. Харесва ми да се чувствам жена. Да си послужи с комплимента на Дюк — „еврейска развратница“ и наистина съм по-кръшна. Когато обучавам, седя в поза „лотос“, а доскоро не знаех ще мога ли да взема нещо от пода.

Наистина стана бързо. Сам беше професор, специалист по източни езици. Започна да идва, защото само така можеше да научи марсиански. Съвсем делово се беше настроил, църквата не го интересуваше. И аз се влачех подир него да го наглеждам. Бях поревнива дори от средната жена навън. Стигнахме до Третия кръг, Сам учеше бързо, аз също напъвах упорито, защото не исках да изостана и да го изгубя от поглед. После „бум“ — чудото. Започнахме да мислим по малко на марсиански, Майкъл усети, една вечер ни помоли да

останем след службата... споделихме вода с него и Джилиън. След това си повтарях, че в мен е събрано най-лошото, което винаги съм презирала в другите жени, презирах и съпруга си, че ми позволи, мразех го и за онова, което той направи. Гризях се на английски, а най-лошите части бяха на иврит. Плачех, стенех и досаждах ужасно на Сам... и изгарях от нетърпение пак да споделя водата и да се сближа.

Нататък потръгна по-лесно, но не беше съвсем безоблачно, защото минавахме през кръговете възможно най-бързо. Майкъл знаеше, че се нуждаем от помощ и искаше да ни прибере в безопасността на Гнездото. Когато настъпи времето за нашето Споделяне на водата, още не можех да се овладеея, без да ми помогнат. Искях да вляза в Гнездото, но съвсем не бях уверена, че ще мога да се слея с още седем човека. Уплаших се до смърт. Когато идвахме насам, едва не се примолех на Сам да се откажем. — Гледаше го сериозно, но лъчезарно — пищен ангел с голяма лъжица в едната ръка. — Влязохме в Срединния храм и тогите ни изчезнаха... а другите бяха в басейна, викаха ни при себе си на марсиански, да споделим водата на живота. Препънах се, плъснах с главата напред... и оттогава не съм излизала.

Нито ми се иска. Не се наежвай, Бен, ще научиш езика, ще схванеш учението, а през цялото време ще ти помагаме с обич. Ти само скочи в басейна довечера. Аз ще протегна ръце да те поема. И всички останали, за да те приветстваме у дома. Занеси това на Дюк, кажи му, че е прасе, но от най-чаровните. Вземи и тази чиния за себе си... о, разбира се, че можеш да изядеш всичко това! Целуни ме и бягай. Рут има доста работа.

Бен я целуна, предаде чинията и посланието. Откри наглед заспалата Джил на един диван. Седна наблизо да ѝ се порадва. Съзнаваше, че Джил и Доун си приличат повече, отколкото бе готов да признае. Джил нямаше никакви разлики в тена по тялото, точно като Доун. Телата им наистина бяха еднакви, дори лицата им трудно се различаваха.

Преглътна, вдигна очи от чинията и видя усмивката ѝ.

— Ти си Бог, любими... а как ухае това в ръцете ти!

— Чудесно изглеждаш. Не исках да те събудя. — Премести се до нея и пхна пълна вилица в устата ѝ. — Аз съм майсторът, но с помощта на Рут.

— Бива си ви. Не си ме събудил. Само се излежавах и те чаках. Не съм спала цяла нощ.

— Изобщо?

— Дори не мигнах. Но съм си добре. Само съм гладна. Това беше намек...

Бен започна да я храни, а Джил не помръдваше.

— Ти поспа ли? — попита го след време.

— Е, събра ми се малко сън.

— А на Доун колко ѝ се събра? Два часа?

— О, повечко беше все пак.

— Значи и тя е добре. Два часа вече ни стигат, колкото осем преди. Знаех колко хубава нощ ви очаква, но се безпокоях дали Доун ще има време да си почине.

— Да, нощта беше хубава — призна Бен, — макар да се учудих малко, че... ми я натика в ръцете.

— Бил си направо потресен. Познавам те, Бен. Изкуших се аз да остана през нощта с тебе — толкова ми се искаше, скъпи! Но ти дойде целия ръбат и ъгловат от ревност. Мисля, че ти е минало. Познах ли?

— Така ми се струва.

— Ти си Бог. И аз имах чудна нощ. Не се притеснявах за тебе, защото знаех, че си в добри ръце. Най-добрите, не мога и да се меря с нея.

— Не е вярно, Джил!

— Тъй ли? Гроквам, че още има малко грапавинки в тебе, но ще те пречистим. — Тя се надигна да седне, погали го по бузата и каза сериозно: — И то преди вечерта. Защото най-много за тебе, от всичките ми любими братя, искам Споделянето на водата да е свършено.

— Ами... — запъна се Бен и млъкна.

— Сега е очакване — каза Джил, протегна ръка към края на дивана и Какстън би се закле, че кутия цигари скочи в ръката ѝ.

С удоволствие смени темата.

— И ти си понаучила фокуси.

— Нищо особено — засмя се Джил. — „Аз съм само едно яйце“, както повтаряше моят учител.

— Как го направи?

— Подсвирнах им на марсиански. Първо грокваш нещо, после грокваш какво искаш от... Майк! — размаха ръка тя. — Тук сме, мили!

— Идвам. — Човека от Марс се запъти право към Бен, хвана го за раменете и го изправи. — Я да те погледна! Ей, че ти се радвам!

— И аз се радвам да те видя. И да съм тук.

— Какви приказки чувам? Щял си да останеш само три дни?!

— Майк, аз работя.

— Ще видим това. Всички момичета много се вълнуват за довечера. Защо ли не затворим портите днес... и без това нищо не могат да свършат.

— Пат промени графика — каза му Джил. — Доун, Рут и Сам ще поемат каквото трябва. Ти си свободен целия ден.

— Чудесна новина!

Майк седна, сложи главата на Джил в скута си, придърпа Бен към себе си, прегърна го и въздъхна. Още носеше изискания бял костюм, с който Какстън го видя вечерта.

— Бен, не се захващай с проповеди. Ден и нощ тичам от една работа към друга, а внушавам на хората да не бързат никога. Заедно с Джил и Джубал, ти си от хората, на които дължа най-много на тази планета, но чак сега мога да те поздравя. Как си? Изглеждаш ми бодър и жизнен. Доун казва, че нямало никакво съмнение.

Бен усети прилив на топлина в бузите си.

— Добре съм.

— Радвам се. Довечера хищници ще дебнат на воля. Ще гроквам отблизо и ще те подкрепям. Накрая ще си още по-свеж, нали, Малко братче?

— Да — потвърди Джил. — Бен, Майк може да ти даде и физически сили, не само да те подкрепи духом. И аз успявам по малко. Но Майк го прави както трябва.

— Джил има дарба — възрази Майк и я погали. — Малкото братче е опора за всички ни. За снощи това важеше особено. — Усмихна й се и запя:

*„Не ще намериш като Джил
момиче друго по света.
Когато всички се отказват,*

отново ще поиска тя.“

— ...не е ли вярно, Малко братче?

— Измислици! — възкликна явно доволната Джил и притисна ръката му към тялото си. — Доун е същата като мен и никак не ѝ липсва желание.

— Но сега Доун е долу и отсява зърното от плявата. Заета е, а ти не си. Много важна разлика, нали, Бен?

— Може би...

Какстън се смущаваше от поведението им дори в това отличаващо се със свободомислие място. Би предпочел да престанат да се натискат или поне да му дадат повод да се махне.

Майк продължаваше да гали Джил, другата му ръка беше около кръста на Бен. Изрече почти тържествено:

— Нощ като тази — да помогнем на цяла група да премине в Осмия кръг — много ме възбужда. Нека ти кажа нещо от уроците за Шестия. Ние хората имаме онова, за което предишната ми раса дори не е мечтала. Длъжен съм да ти обясня колко ценно е то... защото аз знам какво е да го нямаш. Благословията да сме мъже и жени. И Той ги създаде Мъж и Жена — най-великото съкровище, сътворено от нас, Които-Сме-Бог. Джил?...

— Говориш вярно, Майк. Бен знае, че това е Истина. Скъпи, ще съчиниш ли песничка и за Доун?

— Добре.

*„Че пламенна е чудната ни Доун,
Бен грокна с поглед пръв.
Тя рокли си купува всеки ден,
но към бикини няма стръв.“*

Джил се кискаше.

— Тя чу ли те?

— Да, нададе мислен вой като футболен запалняк от Бронкс... заедно с целувка за Бен. Ей, никой ли няма в кухнята? Току-що се сетих, че от два дни не съм ял. Или от години.

— Май че Рут беше там — каза Бен и се опита да стане.

Ръката на Майк не го пусна.

— Дюк! Виж дали някой ще ми изпече стотина питки. Ще пийна и десетина литра кленов сироп.

— Ей сега — отвърна Дюк. — Аз ще ти ги направя.

— Не съм чак толкова гладен! Намери Тони или Рут. — Майк придърпа Бен по-наблизо. — Гроквам, че не си съвсем щастлив?

— А? Нищо ми няма.

Майк се взря в очите му.

— Бен, как ми се иска вече да беше научил езика. Усещам напрежението в тебе, но не разбирам мислите ти.

— Майк... — обади се Джил.

Човека от Марс я погледна и пак се обърна към Бен.

— Джил току-що сподели с мен тревогите ти — каза бавно. — Това никога не съм могъл да грокна в пълнота. — В очите му се мярна съмнение, замълча, както в първите дни, за да намери думи. — Гроквам, че не можем да извършим Споделянето на вода довечера. Ще има очакване. — Майк поклати глава. — Съжалявам. Но очакването ще е пълнота.

Джил седна рязко.

— Не, Майк! Не бива да оставим Бен да си тръгне така. Не и Бен!

— Не гроквам, Малко братче — неохотно промълви Човека от Марс. Дългото мълчание беше по-наситено с вълнение от всякакви думи. Накрая той колебливо попита Джил: — Вярно ли говориш?

— Ще видиш!

Джил стана, премести се от другата страна на Бен и го прегърна.

— Целуни ме и стига си се ял отвътре.

Не изчака да я послуша, а сама го целуна. Бен забрави всичко и се унесе в топлото сияние на възбудата. Ръката се пристегна около кръста му и Майк каза тихо:

— Ние грокваме близост. Сега ли, Джил?

— Сега! Тук, незабавно... Ох, да Споделим водата, любими мои!

Бен се извърна и стъписваща гледка го изтръгна от блаженството. Незнайно как Човека от Марс се бе освободил от всичките си дрехи.

ТРИДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

— Е? — нетърпеливо се обади Джубал. — Прие ли поканата им?

— Ами! Ометох се оттам светкавично! Сграбчих си дрехите, изобщо не погледнах табелата и скочих гол в тръбата, както ги държах в ръце.

— Сериозно?! Мисля, че ако бях на мястото на Джил, щях да се почувствам оскърбен.

Какстън почервения целият.

— Джубал, трябваше да си тръгна.

— Хъм... После какво стана?

— Облякох се, видях, че съм си забравил чантата горе, но не се върнах. Всъщност, толкова припряно избягах, че едва не се пребих. Нали знаеш как в обикновените „скоростни тръби“...

— Не знам.

— Е, да. Ако не натиснеш бутона за изкачване, тя те спуска бавно, като че плуваш в желе. Но аз не потънах надолу, а паднах... от шестия етаж. И миг преди да се размажа, нещо ме спря. Не беше спасителна мрежа, а някакво поле. Отгоре на всичко едва не се побърках от страх.

— Не се доверявай на механични уловки. Аз си ходя по стълбите и само в краен случай влизам в обикновен асансьор.

— Вярно, не са го доизкусурили. Дюк уж следи за безопасността, но каквото му каже Майк, все едно е Светото писание. Хипнотизирал го е. По дяволите, той всички ги е хипнотизирал. И ще е нужно нещо по-лошо от повредена „скоростна тръба“, за да се опомнят. Джубал, какво можем да направим? Толкова съм загрижен, че ще се поболея.

Джубал изду устни пренебрежително.

— И какво всъщност смути душевния ти мир?

— Всичко!

— Нима? Доколкото разбрах, наслаждавал си се на престоя си там, чак до края, когато си заприличал на подплашен заек.

— Ъ-ъ... така си е. Майк успя да хипнотизира и мен. — Какстън гледаше озадачено. — Може би изобщо нямаше да се отърся от

магията, ако не беше тази смахната история. Майк ме беше хванал през кръста — нямаше начин да си смъкне дрехите!

— Бил си зает — сви рамене Джубал. — Вероятно не би забелязал и земетресение.

— Стига де! Не си затварям очите като някоя ученичка. Как го е направил?

— Не виждам защо трябва да се занимаваме с тази загадка. Да не ми намекваш, че си изпаднал в шок, защото Майк е бил гол?

— Да, беше истински шок.

— Когато и ти си бил с гол задник? Не ми пробутвай врили-некипели!

— Не, не е това! Джубал, как да ти го втълпя? Изобщо не понасям групови оргии. Едва не си повърнах закуската. — Кактън се размърда неловко в креслото. — А ти как би се почувствал, ако хората започнат да се държат като стадо маймуни в твоя хол?

Харшо сплете пръсти.

— Именно в това е ключът към всичко, Бен. Те не са били в моя хол. Щом влизаш в нечий дом, приемаш правилата. Универсална основа на цивилизованото поведение.

— Значи тяхното държание нямаше да те отврати?

— О, подхвана съвсем друга тема. Смятам публичните прояви на нагона за безвкусица, което се дължи на нормите, втълпени ми в детството. Доста голяма част от човечеството не признава тези норми. Оргиите имат дълга история. Но чак пък да ме „отврати“? Драги ми господине, отвращава ме само онова, което засяга грубо нравствените ми убеждения.

— Значи всичко е въпрос на вкус, така ли?

— Нищо повече. А и моят вкус не е по-възвишен от твърде различните предпочитания на Нерон. По-скоро той е имал предимство, защото е бил бог. Аз не съм.

— Брей, проклет да съм!

— Не е изключено, стига да има такова нещо на света. Бен, грешиш — не е било публична оргия.

— Я виж ти...

— Сам ми каза, че това е групов брак. Или групова теогамия, ако се придържаме към точните понятия. Следователно, каквото и да става там... тоест, щяло е да стане, но ти си подвил опашка... е било лична

работа на присъстващите, която не засяга никой друг. „Тук сме си само богове“, а? В такъв случай, как биха могли да нарушат обществените норми?

— Аз се почувствах оскърбен!

— Възвисяването ти още не е било завършено. Подвел си ги. Сам си ги подтикнал да се държат така.

— Нищо подобно!

— Стига глупости! Подходящият момент да се разкараш е бил малко след влизането ти там. Но ти си останал, приел си благосклонността на една богиня и си се държал като бог с нея. Знаел си какво вършиш и те са знаели, че ти си знаел. Сбъркали са в едно — приели са лицемерието ти за чиста монета. Не, драги, именно Майк и Джил са се държали прилично. Оскърбително е било твоето поведение.

— Мътните те взели, Джубал, само извърташ! Да, бях се забъркал вече, но трябваше да си тръгна накрая! Щях да се издрайфам!

— Значи сега се оправдаваш с рефлексите си? Всеки, навършил поне в емоционално отношение дванадесет години, щеше да стисне зъби, да се втурне към банята, после да се върне с някакво приемливо извинение, щом нещата се поизгладят. Не е било рефлекс, защото той може да ти опразни стомаха, но не да ти насочи краката, да ти прибере дрехите, да те преведе през вратите и да те вкара в някаква дупка вместо стълба. Паника, Бен. Е, защо изпадна в такъв ужас?

Какстън не отговори веднага. Въздишаше.

— Като си помисля, май остава само едно — че съм от най-превзетите моралисти.

Джубал поклати глава.

— Моралистът смята собствените си убеждения за природни закони. Това не важи за тебе. Приспособявал си се към всякакви обстоятелства, дразнещи чувството ти за приличие. А истинският досадник щеше да засипе с хули онази приятна татуирана дама, да се въртне на пети и да излезе разгневен. Я се порови още в душата си.

— Знам само, че съм много нещастен.

— Разбирам те, Бен. Наистина ти съчувствам. Да опитаме сега една хипотеза. Спомена за жена на име Рут. Да речем, че Джилиън не е била там. Нека предположим, че Рут и Майк ти предложат същата близост. Пак ли щеше да изпаднеш в шок?

— Ами да. Самото положение беше ужасно. Поне аз така си мисля, макар за тебе да е въпрос на вкус.

— И пак ли щеше да ти се гади? И да избягаш в паника?

Какстън се смути още повече.

— Голям хитрец си, Джубал. Добре де... щях да измисля нещо, за да отида до кухнята, банята или където и да е... после щях да си тръгна възможно най-скоро.

— Чудесен отговор, Бен. Сам откри истинския си проблем.

— Тъй ли?

— Какъв елемент липсваше?

Какстън гледаше тъжно.

— Прав си... Стана заради Джил. Защото я обичам.

— Топло, Бен. Но още не си напипал същината.

— А?

— Не е било любов чувството, принудило те да избягаш. И какво е „любов“?

— Стига си ме поднасял! От Шекспир до Фройд всеки бълва обяснения и още никой не е успял. Само знам, че боли.

— Аз пък ще ти дам съвсем точно определение. „Любов“ е състоянието на духа, в което щастието на друг човек е жизненоважно за собственото ти щастие.

— Ще се съглася засега... — проточи Бен, — ...защото точно това изпитвам към Джил.

— Добре. Значи твърдиш, че стомахът ти се е сгърчил и си офейкал страховито от желание да направиш Джил щастлива.

— Ей, я се спри малко! Не съм казвал...

— Да не е било някое друго чувство?

— Само исках да... — запъна се Какстън. — Вярно, ревнувах! Джубал, в онзи момент обаче бих се е заклел, че не е така. Знаех, че съм на второ място и отдавна се примирих. Да ме вземат дяволите, ако Майк ми е станал неприятен заради това. Ревността доникъде не води.

— Поне не където би ти харесало. Тя е болест, а любовта е признак на здрава психика. Незрелите умове често бъркат двете чувства или пък си въобразяват, че колкото по-силна е любовта, толкова по-силна е и ревността. А всъщност те са почти несъвместими. Съберат ли се в душата едновременно, причиняват непоносим хаос... и аз гроквам, че точно в това е коренът на твоите неприятности. Когато

ревността ти е надигнала глава, не си имал сили да я погледнеш в очите... и си избягал.

— Джубал, беше заради всичко там! Онзи разпуснат харем ме разстрои ужасно. Не ме разбирай накриво — щях да обичам Джил и ако беше евтина проститутка. Но не е. Според собствените ѝ възгледи, тя е напълно морална.

— Знам — кимна Джубал. — Джилиън се отличава с непоклатимата си невинност, която не ѝ позволява безнравствени постъпки. — Намръщи се. — Бен, боя се, че и на тебе, а и на мен ни липсва именно ангелската невинност, за да живеем според съвършения морал на тези хора.

Бен го зяпаше слисано.

— Мислиш, че онова е морално? Признавам, Джил не знае, че бърка. Майк я е подмамил, а и той самият не разбира кое е добро и кое зло. Нали е Човека от Марс.

Джубал се мръщеше.

— Да, мисля, че всичко направено от хората в Гнездото — не само от нашите хлапета — е морално. Нямам представа за подробностите, но... да, всичко. Вакханалиите, смяната на партньорите без никакъв срам, общото домакинство, анархията — всичко!

— Джубал, ти ме изуми. Щом така си се настроил, защо не отидеш при тях? Те много искат да си там. Ще ти направят страхотно посрещане, Доун е готова да ти целува краката и да ти слугува. Не преувеличавам.

— Не мога — въздъхна Харшо. — Преди петдесет години... но не сега. Братко мой Бен, вече не съм способен да си върна тази невинност. Твърде дълго свиквах със собственото си зло и безнадеждност, за да се пречистя в тяхната вода на живота. Ако изобщо някога съм бил невинен...

— Майк мисли, че това ти е присъщо в пълнота. Доун ми предаде думите му.

— Е, значи няма да го разочаровам. Майк вижда в мен само своето отражение. Да бъда огледало ми е професия.

— Джубал, май и ти се уплаши.

— Именно, драги ми господине! Само че се страхувам не от морала им, а от надвисналите над тях външни заплахи.

— А, нищо лошо няма да им се случи.

— Вярваш ли си? Ако боядисаш една маймуна в розово и я тикнеш в клетката при кафявите, ще я разкъсат. Онези дечица си просят мъченичеството.

— Не те ли избива на мелодрами?

Погледът на Харшо го опари.

— И така да е, трябва ли да приемаш опасенията ми толкова лековато? Светците често са изгаряли на клада. Нима и техните мъки би нарекъл „мелодрама“?

— Не исках да те ядосам. Само ти напомних, че нищо не ги заплашва, защото сега не е средновековието.

— И разчиташ да ме убедиш? Сигурно не съм забелязал толкова важните разлики. Бен, този начин на живот е бил предлаган много пъти на нашия порочен свят. И светът винаги е смазвал опитите. Я си спомни за ранните християни — анархия, общо домакинство, групов брак, дори целувката на братството. Майк доста неща е взел от тях. Хъм... значи и мъжете целуват мъже, нали?

Бен сведе поглед смутено.

— Е, аз поне не съм налитал да те мляскам. Но не вярвам, че това е извратеност.

— Както и при ранните християни. Как мислиш, аз глупак ли съм?

— Ще се въздържа от мнение.

— Много благодаря. Не бих съветвал никого да целуне по братски пастора на някоя булевардна църквичка. Първичното християнство отдавна е изчезнало. Открай време се точи все същата тъжна история — стремеж към свършената любов, величествени надежди и възвишени идеали... после гонения и провал. — Джубал въздъхна отново. — Досега се безпокоях за Майк, но май всички са в беда.

— А аз как се чувствам, според тебе? Не приемам твоите теории за „просветлението“ им. Това, което вършат, е грешно!

— Само защото случката накрая ти е като трън в петата.

— Е... не е само затова.

— Но това е главната причина. Бен, етиката на секса е тема, пълна с главоболия. Всеки от нас е принуден да търси решение, приемливо за околните. И трябва да се съобразява с нелеп,

неприложим и гнусен сбор от така наречени „нравствени норми“. Почти всички знаем, че те са зло, и почти всички ги нарушаваме. Но си плащаме прескъпо с угризения и лицемерие. Щем не щем, тези норми ни потискат, мъртви и смрадливи като окачена на шията разлагаща се птица.

Важи и за тебе, Бен. Ласкаеш се със заблудата, че си свободна душа. Но щом се сблъска с необичайни за тебе сексуални правила, веднага ги съпостави с все същите юдео-християнски норми... и си въобразяваш, че вече си доказал собствената си правота. Щуротия! На твоето място все пак бих предпочел да се убедя от собствен опит. А реакцията на твоя стомах се дължи на предразсъдък, набит в главата ти, преди да започнеш да мислиш с нея.

— Какво ще кажеш за своя стомах?

— Моят също е тъп, но не му позволявам да командва мозъка ми. Съзирам красотата в опита на Майк да наложи идеална етика и се възхищавам на прозрението му, че трябва да започне, като прати на боклука сегашните сексуални норми. Нужно е свежо начало. На повечето философи им липсва такава смелост. Те първо приемат основите на властващия морал — моногамия, традиционно семейство, наследяване, табу върху тялото, забрана на свободните връзки и така нататък. Чак тогава започват да човъркат в дреболиите... и стигат до абсурда да обсъждат дали голите женски гърди са неприлична гледка! Но главната им грижа е как да ни принудят да се подчиняваме на нормите. Слепи са за факта, че повечето всекидневни трагедии наоколо се дължат именно на тези норми, а не на нежеланието да бъдат спазвани.

И ето ти го Човека от Марс, вира се в неприкосновения морал с ясният си поглед... и го отхвърля. Не знам точно какви правила е въвел, но явно нарушава законите на всяка по-значителна държава и би вбесил „праведниците“ от всяка по-голяма религия, заедно с повечето агностици и атеисти. И все пак горкото момче...

— Джубал, не го наричай момче. Той е мъж.

— Нима? Несчастният полумарсианец ни казва, че сексът е начин да достигнем щастието. И така би трябвало да бъде. Бен, най-лошото в секса е, че го използваме да си причиняваме страдания. А не бива да е мъка. Ако не щастие, поне трябва да е източник на удоволствие.

Но моралът ни заявява: „Не пожелавай жената на ближния си“. Какъв е резултатът? Вярност насила, прелюбодеяния, ревност, омраза, побоища и чести убийства, разбити семейства и смазани деца. Само унижения и за мъжете, и за жените. Спазвана ли е когато и да било тази Божя заповед? Ако един мъж ми се закълне с ръка на Библията, че не е пожелавал жената на ближния си, защото е забранено, ще заподозра в него лицемера или импотентния психопат. Всеки мъж, достатъчно жизнен да има деца, е пожелавал множество жени, независимо предприел ли е нещо да задоволи желанието си.

А Майк идва и казва: „Няма нужда да пожелавааш моята жена... обичай я! Любовта ѝ няма да се изчерпи, нищо няма да загубим, освен страха, вината, омразата и ревността.“ Но предложението му е немислимо. Доколкото си спомням, само ескимосите са били подобаващо наивни, и то преди сблъсъка си с цивилизацията. Толкова са били откъснати от света, че са приличали на Човека от Марс. Но ние им натрапихме своите „добродетели“, сега си имат и вярност, и прелюбодеяния. Бен, какво спечелиха тези хора?

— Не би ми харесало да живея като ескимос.

— И на мен. Гади ми се от вонясала риба.

— Аз пък си мислех за сапуна и топлата вода. Май съм капризен.

— Същият съм. Родих се в къща, където канализацията беше като в ескимоско иглу. Предпочитам сегашния си дом. Въпреки всичко ни описват някогашните ескимоси като най-щастливите хора в света. И да са били потиснати понякога, не е било заради ревност. Нямали са такава дума в езика си. Разменяли си жените за удобство и забавление, без да се сърдят. Е, кой тогава е побърканият? Огледай мрачния свят около нас и ми кажи дали последователите на Майк ти се сториха по-щастливи от останалите?

— Джубал, не успях да поговоря с всички. Но наистина са щастливи. Едва ли не смахнати. Има нещо нередно в цялата история.

— Май твоето присъствие е било най-нередно.

— Но защо?!

— Жалко, че убежденията ти са се вкоравили толкова отрано. Само три дни да живееш, както те са ти предложили, ще имаш скъпоценен спомен до последния си миг. А ти, идиотче недорасло, си позволил на ревността да те прогони оттам! Да бях на твоите години, щях да стана ескимос. Толкова ме ядоса, че се утешавам само с

надеждата да съжаляваш вечно за глупостта си. Бен, с възрастта хората не помъдряват, но поне виждат нещата по-ясно... и най-тъжно е да си припомняш съблазните, от които си избягал. И аз имам за какво да съжалявам, но не може да се сравни с тежкото бреме, което ще те гнети.

— Стига си ми търкал сол по раните!

— За Бога, човече... или си мишка? Та аз се опитвам да те вбеся! Защо си дошъл да хленчиш пред един старец? Би трябвало да летиш към Гнездото с устрема на пощенски гълъб! Ах, защо не мога да смъкна поне двайсет години от гърба си, веднага отивах в църквата на Майк...

— Джубал, стига си се майтапил. Какво мислиш наистина за тази църква?

— Нали ти ми разправяше, че всъщност било учение.

— И да, и не. Поднасят го като „Истината“ с главна буква, както Майк я е научил от Старите на Марс.

— „Старите“, а? За мен това е бълнуване.

— Майк вярва в тях.

— Познавах един предприемач, който вярваше, че получава съвети за своя бизнес лично от духа на Александър Хамилтън. Обаче... да му се не види, защо ли пък точно аз ще се правя на „адвокат на дявола“ в тази история?

— Сега какво те прихвана?

— Бен, най-отвратителният грешник е онзи лицемер, който превръща религията в източник на облаги. Но нека допуснем, че и дяволът може да е прав. Майк вярва и проповядва истината, както я разбира. А за неговите „Стари“ не знам има ли ги или ги няма. Просто не мога да смеля тази идея. А вероучението „Ти си Бог“ не е нито по-правдоподобно, нито по-невероятно от останалите. Уредят ли ни някой път Съдния ден, току-виж научим, че точно конгоанският Мумбо-Юмбо е Големият шеф.

— Джубал, прекаляваш!

— Бен, всички листчета са в шапката, само не се знае на кое е написано късметчето. Човекът е така устроен, че не може да си представи собствената си смърт. Това изобщо не доказва, че безсмъртието е несъмнен факт, но породените от идеята въпроси са особено важни. Смисълът на живота, връзката между духа и тялото,

проблемът за самото „аз“ и защо то ни изглежда център на вселената, накрая и смисълът в битието на цялата вселена... Това са основни въпроси, Бен, а не пошлости. Науката не намери отговорите и кой съм аз, че да се присмивам на религиите, защото още се опитват да ги търсят? Нищо, че не успяват да ме убедят. Не е изключено старият Мумбо-Юмбо да ме глътне накрая. Не го пренебрегвам, само защото не си е поискал засукани катедрали от вярващите. Не изключвам от играта и едно самонадеяно момче, станало водач на сексуален култ в уютно тапицирана мансарда. Може пък той да е Месията. Сигурен съм само в едно спрямо религията: самосъзнанието не е просто купчина аминокиселини, събрали се по чиста случайност!

— Олеле! Защо не си станал пастор?

— На косъм ми се размина. Ако Майк ни покаже по-добър начин да живеем на тази скапана планета, няма нужда да оправдава с нещо сексуалния си живот. Гениите имат право да презират условностите и винаги са погазвали обичаите на своето племе. Създават свои правила. А Майк е гений. Затова не обръща внимание на нацупените стари моми и живее, както му харесва.

Но от гледна точка на теологията, сексуалното му поведение е праведно като Дядо Коледа. Той проповядва, че всички живи същества в своето единство са Бог... значи Майк и последователите му се оказват единствените богове на тази планета, които съзнават какви са. Следователно има пълни права за членство в клуба на боговете. Тези правила винаги дават на боговете неограничена сексуална свобода, според собствените им наклонности.

Искаш ли примери? Леда и лебеда? Европа и бивола? А невероятните кръвосмешения на нордическите богове? Да не споменавам източните религии, защото техните богове вършат неща, от които би се засрашил и стопанин на свинеферма. По-добре да огледаме внимателно Триединството в най-уважаваната западна религия. Единственият начин да примирим основите на това уж единобожие е да стигнем до заключението, че божеството не се размножава като смъртните. Но повечето хора изобщо не се замислят за това. Само удрят печат „Свещено — не пипай!“

Значи трябва да дадем и на Майк свободата, позволена на останалите богове. И да е един-единствен, богът се разделя на две части, за да се размножи. Не е само Йехова — всички са такива. А цяла

група богове се развъжда като зайците, със същото зачитане на човешкото приличие. Щом Майк влезе в занаята, оргиите са били неизбежни като изгрева. Забрави селяндурските нрави и ги съди според олимпийския морал. За да ги разбереш, първо трябва да приемеш, че са искрени.

— Но аз не се съмнявам в това! Само че...

— Наистина ли? Още в началото заявяваш, че те вършат зло, съдиш ги според същите норми, които отхвърляш лично. По-добре опитай с логиката. Бен, това „сближаване“ чрез секса, това единство-в-многообразието изобщо не оставя място за моногамията. Щом сексуалното сливане на всички е важно за тази вяра — а това стана кристално ясно от твоя разказ — защо очакваш да се крият? Хората прикриват срамните си постъпки, но Майк и другите при него не се срамуват от нищо, те се възвисяват. Почнат ли да се натискат по тъмните ъгълчета, значи се подчиняват на отречения от тях морал... или пък все едно ти крещят в ухото, че си чужд и изобщо не е трябвало да припарваш там.

— Може би е вярно.

— Очевидно не е трябвало да отиваш. Майк е започнал да се колебае за тебе. Но Джилиън е настояла. Нали?

— Така само стана още по-зле!

— Не те разбирам. Искала е да си един от тях в „цялата пълнота“, както би казал Майк. Тя те обича и не те ревнува. Но ти си се изял от ревност. Колкото и да ме убеждаваш, че я обичаш, поведението ти с нищо не го доказва.

— По дяволите, истина е!

— Може би, но явно не си проумял олимпийската чест, която са ти оказали.

— Така излиза — мрачно измънка Бен.

— Ще ти предложи изход. Питаш как Майк се е отървал от дрехите си. Аз ще ти кажа.

— Как.

— С чудо.

— Стига, за Бога!

— Може и в това да си прав. Хиляда долара, че това е чудо. Отиди и попитай Майк. Накарай го да ти покаже. После ми прати парите.

— Не искам да те грабя.

— Нямах никакъв шанс. Хващаме ли се на бас?

— Джубал, ти отиди да провериш. Аз не мога да се върна там.

— Ще те приемат с отворени обятия и няма да попитат защо си офейкал. Още хиляда долара и за това? Бен, останал си при тях по-малко от денонощие. Разучи ли всичко подробно, както правиш с всяка съмнителна история във властта, преди да гръмнеш поредната сензация?

— Но...

— Е, провери ли както трябва?

— Не...

— Ох, ще се пръсна, Бен! Твърдиш, че обичаш Джил... но дори не си се отнесъл с нея честно, както с всеки подкупен политик. Не положи и една десета от нейните усилия да те отърве, когато беше загазил. Къде щеше да си сега, ако тя се отказваше толкова лесно? Най-вероятно щеше да се пържиш в ада. Ежиш се за невинни приятелски забавления, но знаеш ли какво мъчи мен?

— Какво?

— Това, че и Христос е бил разпнат, защото не си е извадил разрешително да проповядва. Поблъскай си и ти главата над същото, вместо да се притесняваш за глупости!

Какстън си хапеше ноктите и мълчеше. Изведнъж стана.

— Тръгвам.

— Остани за обяд.

— Тръгвам веднага.

След едно денонощие Бен изпрати на Джубал пощенски запис за две хиляди долара. Харшо изчака още седмица, не получи друга вест и прати факс в офиса на Какстън: „С какво се занимаваш, дяволите те взели?“

Отговорът се забави малко: „Уча марсиански. Твой воден брат Бен.“

ЧАСТ ПЕТА
НЕГОВОТО ЩАСТЛИВО
ПРЕДОПРЕДЕЛЕНИЕ

ТРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Фостър вдигна поглед от текущото си Дело.

— Младши!

— Да, сър?

— Нали искаше онзи младок да ти падне... вече не е защитен. Марсианците се отказаха от него.

Дигби го погледна недоумяващо.

— Съжалявам. Значи не съм изпълнил задължение към някое младо създание?

Фостър се усмихна ангелски. Никога не се стигаше до чудеса. Всъщност празното понятие „чудо“ противоречеше на самото себе си. Но всички тези незрели юноши трябваше да научат Истината от собствен опит.

— Няма значение — отвърна той кротко. — Макар и незначителен случай, това е мъченичество и аз сам ще бдя над него... Младши!

— Сър?

— Викай ми Фос, моля те. Като сме по задачи, нямам нищо против официалните любезности, но в работилницата не е нужно. И ми напомняй да не ти казвам Младши — ти се справи отлично с онова временно назначение. Кое име предпочиташ?

Помощникът му примигна.

— И друго ли имам?

— Хиляди. Е, кое ще си харесаш?

— Точно в тази епоха не мога да се сетя.

— Добре... имаш ли нещо против да те наричам „Дигби“?

— О, да. Много приятно име. Благодаря.

— Няма за какво. Заслужи си го.

Архангел Фостър се върна към работата си, без да забравя и дребното задължение, което пое. За кратко се замисли дали тази горчива чаша не може да бъде спестена на Патриша... и се укори за непрофесионалната, почти човешка мисъл. Милосърдието беше недопустимо у един ангел. Състраданието не оставяше място за него.

Старите на марсианците стигнаха до извънредно изящно решение на своя толкова важен естетически проблем и го оставиха настрана за няколко пъти по запълнени тройки години. Искаха да видят какви нови проблеми ще породи. Тогава, без да бързат и почти разсеяно, извлякоха от чуждия съгnezдник каквото бе научил за хората от света, на който принадлежеше. Обгърнаха го и го съхраниха в себе си, после го изоставиха, защото вече нямаше нищо общо с целите им.

Заеха се със събраните от него данни и без да забравят за решението на проблема, което тепърва трябваше да се изпита в живота, потънаха в размисъл. Постепенно се доближаваха до всестранно проучване на естетическите страни във вероятната творческа неизбежност да унищожат Земята. Но предстоеше дълго очакване, докато грокнат в пълнота решението си.

Храмът Дайбуцу в Камакура отново бе връхлетян от гигантска морска вълна, дължаща се на трус с епицентър на 280 километра от остров Хоншу. Вълната взе тринадесет хиляди жертви и отнесе мъничко момченце чак във вътрешността на величествената статуя на Буда. Там го откриха и осиновиха оцелелите монаси. Това момче порасна, живя още деветдесет и седем земни години и не остави потомство, нито пък особени спомени след себе си, освен за навика да се уригва твърде продължително. Синтия Дъчес влезе в женски манастир, озарена от цялата известност, каквато можеха да ѝ донесат електронните медии. Измъкна се тихомълком след три дни. Бившият генерален секретар Дъглас се възстановяваше от инсулт, който почти обездвижи лявата му ръка, но не засегна неговата способност да брани повереното му състояние. „Лунар Ентърпрайзис“ разпространи проспектите си за нова емисия облигации с цел финансиране на дъщерната корпорация „Арес Чандлър“. Изследователският кораб „Мери Джейн Смит“, съоръжен с двигатели „Лайл“, кацна на Плутон. В град Фрейзър, щат Колорадо, имаше незапомнени зимни студове.

Епископ Окстанг изнесе проповед в Новия храм на „Гренд^[1] Авеню“, опирайки се на библейския текст (Евангелие от Матей, XXIV:24): „защото ще се появят лъжехристи и лъжепророци, които ще покажат големи знамения и чудеса, така щото да заблудят, ако е възможно, и избраните.“ Постара се да стане ясно, че не изобличава мормоните, „християнските учени“, римокатолиците или фостъритите — особено тях — нито които и да било спътници в правата вяра, чиито

добри дела са далеч по-важни от дребните несъгласия във вероучението и ритуалите. Не, заклеявяваше само наскоро пръкналите се еретици, които отчуждаваха набожните дарители от църквите на техните бащи. В един субтропически курортен град на същата държава три лица дадоха показания под клетва относно публично непристойно държание на един пастор, три от помощничките му, както и техни неизвестни съучастници. Имаше съдебни искове и за смуцаване спокойствието на съседите и развращаване на малолетни. Окръжният прокурор не прояви прекомерно желание да се заеме със случая, защото на главата му висяха поне още десет подобни. Стигнаше ли се до първото съдебно заседание, ищците и свидетелите все пропускаха да се явят.

Обясни опасенията си на тримата, но старшият сред тях каза:

— Този път ще ви подкрепим както е редно. Архиепископ Шорт е решил да прекърши този антихрист.

Темата за антихристите не събуди никакъв интерес у прокурора, но наближаваха избори.

— Добре, но не забравяйте, че нищо не мога да направя, ако не потвърдите показанията си.

— Не се съмнявайте в нас.

Доктор Джубал Харшо не знаеше нищо за случката, но му бяха известни твърде много други, за да намери спокойствие.

Бе се поддал на най-страшния си порок — жаждата да следи новините. Досега просто ползваше услугите на информационна служба, която му пращаше изрезки по рубрики „Човека от Марс“, „В. М. Смит“, „Църква на Всички светове“ и „Бен Какстън“. Но червейчето го гризеше неуморно — два пъти се пребори с изкушението и не поиска от Лари да включи „дрънкалото“.

Дявол ги взел онези хлапета, не можеха ли поне от време на време да му запишат някоя касета, вместо да го оставят да се вари в собствен сос?

— Дежурната!

Влезе Ан, но той продължи да зяпа снега и празния басейн.

— Ан — промълви след малко, — уреди да наемем някой тропически атол и обяви, че напускаме този мавзолей.

— Добре, шефе.

— Но първо се погрижи за атола, преди да върнем земята на индианците. Не искам да се мъча по хотели. Откога не съм написал някое комерсиално парче?

— От четиридесет и три дни.

— Това да ти е за урок. Започваме. „Предсмъртна песен на дивото конче“.

*„Зимните копнежи са като лед в сърцето,
стъпкани клетви забиват в мен остриета,
блаженство минало не остави дори и следа,
мъка леден вятър довя в пустота.*

*Кръвта, разкъсаните жили, сакатите крака,
премалата от глад, разбитата глава,
смъдящите клепачи сред гъстата тъма
не ме терзаят повече от тази самота.*

*Зад пламъка на треската съзирам твоя лик
и още чувам ехото на скръбния ти вик.
Не ме е страх от мрака, макар да приближава,
но ще ми липсваш вечно след смъртната забрава.“*

— Това е — каза сърдито. — Подпиши го „Луиза Олкът“ и го прати в списание „Заедно“.

— Шефе, така ли си представяш „комерсиалните парчета“?

— Че какво толкова? Все някой ще се изръси за това. Ако искаш, остави го в архива, а изпълнителят на завещанието ми ще уреди някой дълг с него. Най-хубавите творби придобиват ценност, едва когато вече е невъзможно да бъдат платени на автора. Ех, този живот на литератора!... Гнус! Всичко се свежда до почесването на котката, за да мърка.

— Горкичкият Джубал! Никой не го съжалява и той решил сам да се утеши.

— Охо, и подигравки! Нищо чудно, че не успявам да свърша малко работа.

— Не ти се подигравам, шефе. Всеки сам си знае къде му стяга обувката.

— Тогава приеми извиненията ми. Добре, да поработим за пари. Ето — „Глътка за из път“.

*„Има забрава в примката здрава,
а пък брадвата мир ни дарява.
Но от простичка отрова
ще добиеш благост нова.*

*А кушум в миг те отнася,
остър кол в сън те унася.
Но пък с мъничко отрова
е утехата готова.*

*Ще умреш и на жарава,
и от газ ще се задавиш.
Но съседът ти аптекар
дава ти пътието леко.*

*Уморен, потиснат, тъжен,
в църква ходиш да те лъжат.
Но с отровата добра
се избавяш от света.*

*Припев:
С «ох» и «ах» и гърч последен
Смърт коси богат и беден.
А най-приятно отвъд се възнасяш,
щом приятел фаталната чаша поднася.“*

— Джубал — смръщи се Ан, — киселини ли имаш?

— Винаги.

— И това ли е за архива?

— Откъде ти хрумна? Прати го в „Ню Йоркър“.

— Ще го пуснат в кошчето.

— Ще го купят. Отвратително е. Ще го купят.

— Напоследък нещо ти куцат римите и стъпката.

— Естествено! Нали трябва да оставиш работа и на редактора, иначе се дразни. Като ти препикае текста, започва да харесва вонята... и го купува. Мила моя, отбягвах честния труд, още преди ти да си се родила. Не учи баба си да плете. Или предпочиташ аз да се занимавам с Аби, докато ти съчиняваш? Ей, време е да кърмиш Аби! Не си ти дежурна, а Доркас.

— Аби може да почака. Доркас си полегна. Сутрешно гадене.

— Глупости. Ан, надушвам бременността две седмици преди всеки тест. Вече се убеди, нали?

— Остави я на мира, Джубал! Толкова се бои, че нищо не е станало... и иска да се надява колкото може по-дълго. Ти изобщо ли не разбираш жените?

— Е... като ме попита... Не ви разбирам. Добре, няма да се заяждам с Доркас. Защо не донесеш тук нашето ангелче за кърменето?

— Радвам се, че не я взех. Можеше да разбере нещичко от приказките ти.

— Охо, вече развърщам и бебета, така ли?

— Твърде малка е да надуши миризмата на гнило под този лепкав сироп. Но ти не работиш, когато я донеса. Само си играеш с нея.

— Нима има по-добър начин да запълня тягостните часове?

— Джубал, много ми е приятно, че се прехласваш по дъщеря ми. И аз мисля, че е сладурче. Но от доста време или се занимаваш с Аби, или се мусиш. Ако не съчиняваш историите си, хваща те душевен запек. Стигна се дотам Доркас, аз и Лари да си хапем ноктите и щом викнеш „Дежурната!“, подскачаме от облекчение. И всеки път напразно.

— Имаме пари да си плащаме сметките.

— Шефе, какво те мъчи?

Джубал се замисли дали да сподели. За него отпаднаха всякакви съмнения кой е бащата на Аби, когато Ан започна да се колебае между имената Абигейл и Зиновия^[2], после записа бебето и с двете. Ан никога не спомена какво значение им придаваше... вероятно не подозираше, че Джубал разбра.

Тя продължи непреклонно:

— Никого няма да заблудиш. Доркас, Лари и аз знаем, че Майк е способен сам да се погрижи за себе си. Но ти направо се измъчи...

— Кой, аз ли?!

— ...затова Лари включи стереото в своята стая и някой от нас винаги следи новините. Тревожим се, но за тебе. И щом споменат Майк — разбира се, случва се често — научаваме преди да получиш онези глупави изрезки. Защо не престанеш да ги четеш?

— Как научи за изрезките? Постарах се да остане в тайна.

— Шефе — уморено промълви Ан, — нали се налага да изхвърляме боклука. Лари да не е неграмотен?

— Да, нищо не е наред, откакто Дюк си тръгна.

— Само се обади на Майк и Дюк ще долети тутакси.

— Знаеш, че не бих постъпил така. — Подразни се, защото тя несъмнено казваше истината... веднага му хрумна и още по-горчиво подозрение. — Ан, всички вие сте още тук, защото Майк ви помоли, нали?

Тя отговори незабавно:

— Тук съм, защото искам.

— Хъм... не мисля, че зададох въпроса правилно.

— Джубал, понякога ми се иска да си хлапе, за да те напляскам.

Може ли да продължа?

— Трибуната е твоя.

Дали изобщо би останал някой? Щеше ли Мариям да се омъжи за Смрадльо и да замине за Бейрут без одобрението на Майк? Името Фатима Мишел на детето може би показваше почит към новоприетата ѝ вяра, заедно с уважението на Махмуд към най-добрия му приятел... или пък беше код, лесен за разгадаване като името на дъщерята на Ан. Ако е така, дали Смрадльо носи рогата си, без да подозира? Или с кротката гордост, приписвана на библейския Йосиф? Е, предполага се, че Смрадльо познава добре своята хурия. Водното братство не би му позволило да е толкова сляп. Стига това да имаше някакво значение, но като лекар и агностик Джубал беше равнодушен към тези неща. Но дали е важно за тях...

— Не ме слушаш.

— Извинявай. Заплеснах се.

...престани най-после, противно старче! Ровичкаш за скрит смисъл в имената, които майките избират за децата си! Още малко и

ще се увлечеш по номерологията... после по астрологията... накрая по спиритизма. Не след дълго слабоумието ти ще бъде толкова несъмнено, че ще се наложи да откарат в тиха лечебница останките, неспособни дори да се обезтелесят достойно. Я се отбий в клиниката, отвори чекмеджето в деветия шкаф, надписано „Забрава“, отсипи си четиридесет грама, макар двадесет да са напълно достатъчни...

— Нямах никаква нужда от тези изрезки, защото ние слушаме новините за Майк... а Бен ни обеща като воден брат да съобщава незабавно, каквото трябва да знаем, дори да не се е разчуло. Джубал, разбери, че никой не може да навреди на Майк. Ако беше отишъл поне веднъж в Гнездото, като нас тримата, щеше да знаеш.

— Никога не съм бил канен.

— И нас не са ни канили. Защо трябва да те викат любезно в собствения ти дом? Търсиш си оправдания. Бен постоянно те моли, Доун и Дюк също ти напомнят.

— Но Майк не ме покани.

— Шефе, онова Гнездо е мое и твое, също както е на Майк. Той е пръв сред равни... както ти си тук. Я ми кажи — това не е ли дом и на Аби?

— Между другото — изгърси Джубал, — случи се така, че нотариалният акт вече е на нейно име... но с доживотно право да ползвам имота.

Харшо промени завещанието си. Знаеше, че Майк се е погрижил за всичките си водни братя. Но не беше съвсем сигурен какво е „водното“ положение на новата съгнездничка — освен че постоянно се подмокря — затова вписа клаузи в полза на Аби и на потомците на още някои лица.

— Нямах намерение да ти съобщавам, но защо пък да не научиш?

— Джубал... ето, разрева ме. И почти забравих какво щях да ти кажа. А трябва. Знаеш, че Майк никога няма да те подтикне към прибързани решения. Гроквам, че очаква пълнота. Гроквам, че и за тебе е същото.

— Хъм... Гроквам, че говориш вярно.

— Добре тогава. Мисля, че днес си особено вкиснат, защото пак арестувах Майк. Но вече се е случвало...

— Арестували са го?! Не съм чул! По дяволите, момиче...

— Джубал! Бен не се обади, това е важното. Знаеш колко пъти са арестували Майк — в армията, докато беше в карнавала и къде ли не още. Откакто проповядва, вече е за шести път. Никою нищо не прави. Все не успяват да докажат обвиненията и той излиза от затвора, когато си поиска.

— Сега какво стана?

— О, обичайните глупости — публично непристойно държание, заподозрян в изнасилване, мошеничество, участие в развращаване на малолетни, умишлено отклоняване на малолетни от задължително образование...

— А?

— Отнеха им лиценза за частно училище, но хлапетата не тръгнаха в държавно. Няма значение, Джубал. Никой няма да докаже единственото нещо, за което формално са виновни пред закона. Ако беше отишъл поне веднъж в Гнездото, щеше да се увериш, че дори копоите от специалните служби не могат да пхнат там „бръмбарчета“. Отпусни си нервите. Ще се вдигне много шум, после ще оттеглят обвиненията... а тълпите в храма ще бъдат още по-многолюдни.

— Брей... Ан, Майк съзнателно ли предизвиква тези гонения?

Тя го изгледа изумено.

— Никога не съм се замисляла за това. Нали знаеш, че Майк не е способен да лъже.

— Че нима е нужно? Да речем, че пуска съвсем верни слухове, но недоказуеми?

— Допускаш ли, че Майк би постъпил така?

— Не знам. Само ми е ясно, че най-изтънченият начин да заблудиш хората е да им пробутваш отмерени порции от истината, а после да си затваряш устата. Няма да е първия случай на съзнателно предизвикан тормоз заради гръмките заглавия. Добре, ще забравя всичко до момента, когато Майк не успее да се справи без помощ. Още ли си дежурна?

— Ако се въздържиш да гъделичкаш Аби, да ѝ гукаш и да издаваш други некомерсиални звуци, ще я донеса. Иначе ще накарам Доркас да стане.

— Донеси Аби тук. Ще се постарая честно да издавам само звуци, за които ми плащат. Измислих извънредно оригинален сюжет — едно момче срещнало едно момиче.

— Шефе, страхотен си! Защо ли никой не се е сетил досега за такава история? Секунда само...

Ан излезе за малко.

Джубал наистина си наложи сдържаност. Само минутка отдели за непрофесионални занимания, колкото да види ангелската усмивка на Аби, после Ан настани бебето удобно, за да суче.

— Заглавие: „Момичетата са като момчетата, но още повече“ — започна Харшо. — Започваме. „Хенри М. Хевършъм Четвърти бе възпитан старателно. Изповядваше убеждението, че има само два вида момичета — които са около него и които не са. Несъмнено предпочиташе втория вид. Винаги и при всички обстоятелства.“ Нов ред. „И младата дама, която се стовари на неговите колене, не му беше представена официално, а той не смяташе, че подобен инцидент би могъл да замести...“ Ей, ти пък какво искаш?

— Шефе... — започна Лари.

— Разкарай се, затвори вратата и...

— Шефе! Изгорили са църквата на Майк!

Втурнаха се безредно към стаята на Лари, от когото Джубал не изоставаше нито крачка, а и Ан препускаше въпреки петте килограма жив товар в ръцете си.

— „...около полунощ. Виждате кадри от руините на главния вход, заснети веднага след взрива. За вас сутрешните новини обобщиха вашият репортер от мрежата «Ню Уърлд». Останете на този канал, за да научите всяка пикантна сензация! Сега да отделим време и за нашия спонсор...“

Лицето на приятна домакиня смени потискащите кадри.

— Гадост! Лари, изключи това досадно нещо и го вкарай в хола. Ан... не, Доркас — обади се на Бен.

Ан възрази:

— Нали знаеш, че в Храма никога не е имало видеофон. Как ще се обади?

— Тогава накарайте някой да отскочи там и... но пък в Храма няма да намери жива душа. Тъ-ъ... обади се на местния полицейски началник. Не, на окръжния прокурор. Майк още ли е арестуван?

— Друго не сме чули.

— Дано да е на топло... заедно с другите.

— И аз се надявам. Доркас, вземи Аби. Аз ще се занимавам с това.

Когато се върнаха в кабинета, сигналната лампичка на видеофона настояваше за внимание, заедно с искане за заглушаване и кодиране на линията. Джубал изпсува и включи апарата, напушен да отвее досадника.

Беше Бен Какстън.

— Здравсти, Джубал.

— Бен, какво става, по дяволите?

— Ясно, чули сте новината. Затова се обаждам. Всичко е под контрол.

— Ами пожара? Някой пострада ли?

— Нищо страшно. Майк помоли да ти предам, че...

— Нищо страшно ли?! Ей сега гледах запис. Не е останала и...

— А, сградата ли. — Бен вдигна рамене. — Джубал, моля те да ме изслушаш. Трябва да се обадя и на други хора. Не само тебе искам да успокоя. Но Майк настоя да си пръв.

— Е... добре, слушам.

— Никой не пострада зле, няма дори обгорени. Вярно, щетите са за два-три милиона. Но мястото и без това вече се препълваше с преживявания, Майк искаше да го напуснем съвсем скоро. И беше напълно защитено от огън, само че всичко може да се запали с достатъчно бензин и взривни вещества.

— Умишлен палеж, а?

— Моля те, Джубал! Арестуваха осем от нас — когото хванаха от Деветия кръг, но без конкретни обвинения към някого. Майк ни измъкна под гаранция след два часа, само той остана зад решетките...

— Веднага идвам!

— По-полека. Майк каза да дойдеш, ако искаш, но не е наложително. Когато подпалиха Храма снощи, вътре нямаше никой — отложихме всичко заради арестите. Само в Гнездото беше пълно. Които бяхме в града, се събрахме в Срединния храм, извършихме Споделяне на водата в чест на Майк. Тогава гръмна и започна пожарът. Просто се преместихме в резервното Гнездо.

— Доколкото видях, имали сте адски късмет да излезете живи.

— Нямаше как да излезем, Джубал. Всички сме мъртви...

— Какво???

— Водят ни мъртви или безследно изчезнали. Нали разбираш, никой не е забелязан да напуска сградата след инцидента... поне през известните на хората изходи.

— Тунелче ли си бяхте прокопали?

— Джубал, Майк се е подготвил и за такива случаи... но няма да обсъждам методите му по видеофона.

— Нали каза, че е в затвора?

— И още е там.

— Но...

— Стига толкова засега. Ако решиш да дойдеш, не отивай в Храма. С мястото е свършено. Няма да ти кажа къде сме... и не се обаждам оттам. Не виждам смисъл да идваш, защото няма с какво да помогнеш, но някой ще те намери.

— Само исках да...

— Това е всичко. Довиждане. Ан, Доркас, Лари... и ти, Джубал, и ти, детенце — споделяме водата. Ти си Бог.

Екранът потъмня. Джубал отново изтърси сквернословие.

— Знаех си аз! Това става, като се бъзикаш с религията. Доркас, поръчай ми такси. Ан... не, ти нахрани Аби. Лари, събери ми някои неща в един сак. Ан, ще взема почти всички пари, нека утре Лари отиде да изтегли още.

— Шефе! — възмути се Лари. — Всички тръгваме.

— Никакви спорове — рязко добави Ан.

— Я по-тихо! Доркас, затвори си устата. В такъв момент жените нямат думата. Онзи град е като фронтова линия, всичко може да се случи. Лари, оставай тук да защитава двете жени и бебето. Забрави за банката. Никакви пари, защото никъде няма да мърдате, докато се върна. Играта загубя и лесно ще свържат този дом с църквата, може да довтасат и тук. Лари — прожекторите да светят цяла нощ, оградата под напрежение и стреляй без колебание. Не се туткайте, ако трябва да се скриете в подземното хранилище. Веднага преместете там леглото на Аби. А сега се омийте, трябва да се преоблека.

Половин час по-късно Джубал беше в галерията. Лари му подвикна отвън:

— Шефе, таксито ще кацне ей сега.

— Веднага слизам — отвърна Харшо и пак се обърна към смазаната от камъка кариатида.

В очите му преливаха сълзи. Каза съвсем тихо:

— Поне се опита, младок. Но камъкът винаги е прекалено тежък, нали? Никой не може да нарама такова бреме.

Нежно докосна ръката на падналото момиче, извъртя се на пети и излезе.

[1] Игра на думи. Grand означава и „величествен“, и „хиляда долара“ на жаргон. — Бел. прев. ↑

[2] Английски транскрипции на библейски имена. — Бел. прев. ↑

ТРИДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

С таксито се случи това, което Джубал винаги очакваше от машинариите — наред полета нещо се повреди и аероколата се насочи в автоматичен режим към гаража. И Харшо се озова в Ню Йорк, още по-далеч от целта си. Оказа се, че по редовните маршрути ще стигне по-бързо, отколкото със свободните коли за наемане. Добра се до града много часове по-късно, отколкото възнамеряваше, наложи се да понася непознати в кабината и да гледа стерео заедно с тях.

Видя репортаж как Архиепископ Шорт обявява свещена война на антихриста, тоест на Майк. Видя и множество кадри на напълно съсипана сграда. Не успя да се досети как някой е могъл да се измъкне жив оттам. Прочутият коментатор Огастъс Грийвз изрази тревогата се от тези събития... и напомни, че дори в съседските свади винаги някой е разпалил пръв враждата. Хитричко насочи слушателите към впечатлението, че този път виновникът е така нареченият Човек от Марс.

Най-сетне Джубал стъпи на общинската площадка за кацане, не пропусна да отбележи, че палмите наоколо изглеждат по-зле от купчина проскубани пера, вторачи се навъсено в океана — мръсна и опасна маса вода, препълнена с портокалови кори и човешки изпражнения. Чудеше се какво да прави.

Доближи го мъж с фуражка.

— Желаете ли такси, сър?

— А, да.

Каза си, че може да отседне в хотел, да покани неколцина репортери — интервюто би разгласило къде се намира сега.

— Елате с мен, сър.

Мъжът го заведе при доста очукано аеротакси. Щом сложи сака му в багажника, промълви тихо:

— Поднасям ти вода.

— Ъ-ъ... дано не ожадняваш.

— Ти си Бог.

Пилотът затвори вратата и седна в своята кабина отпред.

Приземиха се върху едно от крилата на голям крайбрежен хотел. Всъщност беше частна площадка, побираща само четири въздушни коли. По-голямата — за гостите на хотела — се намиреше в другия му край. Мъжът набра режим за автоматично връщане на таксито в гаража, взе сака на Джубал и го поведе надолу.

— Нямаше как да влезеш през фоайето — обясняваше в движение, — защото е пълно с кобри. Ако искаш да излезеш, помоли някой да те придружи до изхода. Мен или който и да е. Аз съм Тим.

— Аз съм Джубал Харшо.

— Знам, братко Джубал. Сега оттук. Да не се спънеш.

Влязоха в един от присъщите на подобни хотели апартаменти — просторен и прекомерно разкошен.

Тим обясни, че апартаментът е за Харшо, остави сака му в хола и излезе. На масичката имаше кана с вода, чаши, купа с лед и бутилка бренди — любимата марка на Джубал. Сипа си веднага два пръста, отпи, въздъхна и смъкна от раменете си зимното яке.

След малко влезе жена с поднос, на който бяха наредени сандвичи. Харшо не знаеше дали дрехата ѝ е униформа на хотелска камериерка, но определено се отличаваше от шортите, банските и саронгите из курорта, предназначени по-скоро да изтъкнат, отколкото да скрият нещо от тялото.

Но жената му се усмихна и каза:

— Пий до дъно и не ожаднявай, братко наш.

Остави подноса на масичката, влезе в банята и пусна водата да пълни ваната. После огледа внимателно спалнята.

— Джубал, да ти донеса ли още нещо?

— О, не, всичко е наред. Бен Какстън някъде наблизил ли е?

— Да. Предположи, че първо ще искаш да се изкъпеш и да се отпуснеш. Ако имаш нужда от нещо, само кажи. На когото и да е. Или повикай мен. Аз съм Пати.

— Охо! „Животът на Архангел Фостър“!

Трапчинките от усмивката я направиха много по-младолика от привидните тридесет и няколко години, които ѝ даде Джубал отначало.

— Да, същата.

— Много ми се иска да разгледам картините. Интересувам се от религиозно изкуство.

— Сега ли? Не, гроквам, че първо си искаш ваната. Или да ти помогна с къпането?

Джубал си спомни, че и неговата татуирана японска приятелка много пъти му бе предлагала същото. Но той просто жадуваше да се отърве от потта и да облече летни дрехи.

— Не, Пати, благодаря. Но се надявам да ги видя, когато ти е удобно.

— По всяко време. Не бърза ме.

И тя излезе — не припряно, но със светкавични движения. Джубал не си позволи да кисне лениво във ваната. Скоро проверяваше какво е сложил Лари в сака и изръмжа недоволно, защото не намери лек дълъг панталон. Задоволи се със сандали, шорти и ярка риза. Убеди се, че прилича на опръскан с боя щраус — премяната особено подчертаваше кльоцавите му космати крака. Но вече десетилетия не страдаше от саомнителност. И тези дрехи бяха поносими, докато се наложи да излезе из града... или да отиде в съда. Дали местното сдружение на адвокатите имаше спогодба за взаимно признаване с асоциацията в Пенсилвания?

Тръгна по коридора и попадна в голямо и безлично помещение, типично за хотел. Няколко души гледаха най-големия стереоизлъчвател, който Джубал бе виждал извън кино. Един вдигна глава, каза му „здрасти“ и стана.

— Здравсти, Бен. Как е положението? Още ли не са пуснали Майк?

— О, излезе малко след като говорих с тебе.

— За кога е насрочено предварителното заседание по делото?

— Не стана точно така — засмя се Бен. — Не го пуснаха, а избяга.

Джубал не скри недоволството си.

— Ама че глупост... Сега ще е десет пъти по-трудно да спечелим делото.

— Казах ти за нищо да не се тревожиш. Останалите ни смятат за мъртви, а Майк — за изчезнал. Все едно, приключихме с тоя град. Ще се преместим.

— Ще го върнат, за да го съдят тук.

— Не се бой. Не могат.

— Е, щом казваш... Той къде е? Трябва да говоря с него.

— През няколко врати от твоя апартамент. Само че се оттегли за размисъл. Помоли да ти предадем, че нищо не бива да предприемаш. Ако настояваш, можеш сам да обсъдиш всичко с него, Джил веднага ще го повика. Но не те съветвам. Не бързае.

Харшо си призна, че вече го сърби езикът да сдъвче Майк за цялата бъркотия. Но да го изтръгне от транс беше по-зле, отколкото да прекъснат самия него, когато диктува разказ. Момчето само излизаше от автохипнозата, щом „грокне в пълнота“, каквото и да означаваше това. Иначе пак се отнасяше. Безсмислено като да будиш мечка посред зима.

— Добре. Но искам да се видя с него, щом се събуди.

— Ще се видите. Сега си почини от пътуването.

Бен пак се присъедини към групата пред стереото. Ан се обърна.

— Здравсти, шефе.

Направи му място и Джубал седна до нея.

— Позволено ли ми е да те попитам какво правиш тук?

— Същото, което и ти — нищо. Джубал, недей да се ядосваш. И нашето място е тук. Но ти беше твърде разстроен, за да се пререкаваме с тебе. Отпусни се, чуй какви ги дрънкат за нас. Шерифът заяви, че щял да прогони всички курви от града — засмя се Ан. — Никога не са ме „прогонвали“. Ще ме отнесат, вързана на прът, или ще трябва сама да вървя?

— Май няма строги правила. Всички ли дойдохте?

— Да, но няма страшно. Още преди година Лари и аз се разбрахме с момчетата на Маклинтък. За всеки случай. Те знаят кое къде е, как да включват и да проверяват.

— Хъм, защо ли вече си мисля, че съм беден роднина в своя дом?

— Нали очакваш от нас да уреждаме всичко, без да ти досаждаме? Но съжалявам, че не пътувахме заедно. Пристигнахме преди няколко часа, а ти явно си закъсал някъде.

— Случи се. Ан, прибера ли се вкъщи този път, носа няма да си подам зад оградата... ще откъсна кабелите на видеофона и ще поработя с чук върху стереото.

— Добре, шефе.

— Намерението ми е съвсем сериозно. — Пак стрелна с поглед гигантското „дрънкало“. — Тези реклами нямат ли край? И къде е

кръщелничката ми? Само не ми казвай, че си я поверила на онези идиотчета Маклинтък!

— Естествено, че не съм. Тук е. Дори се намериха бавачки за нея... слава Богу.

— Искам да я видя.

— Пати ще те заведе. Аз малко ще си почина от дъщеря си. Измъчи ни по пътя. Пати, миличка! Джубал иска да види Аби.

Татуираната дама се спря наред спокойното си фучене из стаята.

— Веднага, Джубал. С нищо не съм заета. Отгук. Настаних дребосъците в моята стая и Медената кифличка ги пази.

Джубал леко се стъписа, щом видя какво означаваха думите на Патриша. Огромната боа се беше свила на пръстени, оформили кошарки със застлани в тях одеяла, където лежаха две бебета.

Влечугото-страж вдигна глава въпросително, когато влязоха. Пати я погали и каза:

— Всичко е наред, съкровище. Татко Джубал иска да ги види. Приласкай я и ѝ позволи да те грокне, следващия път вече ще те познава.

Джубал загука на своята малка приятелка, а тя пискаше весело и се уригваше насреща му. После погали и змията. Най-дългата боа, която бе виждал в плен на хората. Шарките ѝ се очертаваха отчетливо, ярките цветове по опашката проблясваха красиво. Завидя на Пати за любимката и съжали, че няма време да се сприятели с това симпатично животно.

Змията се отъркваше в ръката му като коте. Пати взе Аби на ръце.

— Мила Кифличке, защо не ми каза? Джубал, тя веднага ме предупреждава, когато някое бебе има нужда от помощ, защото може само да ги връща на местата им, ако започнат да пълзят. Но изобщо не гроква, че мокрото дупе трябва да бъде подсушено и преобуто. За Медената кифличка това не е неприятно. Май и за Аби.

— Знам. А коя е другата сладурана?

— Фатима Мишел. Мислех, че вече си я виждал.

— И те ли са тук? Струваше ми се, че сега трябва да са в Бейрут.

— Да, пристигнаха от чужбина. Мариям ми каза къде са били, но не ми стана ясно. Никога не съм пътувала по света. Гроквам, че

навсякъде е едно и също — хора на тълпи. Ще подържиш ли Аби, докато преоблека Фатима?

Джубал увери кръщелничката си, че е най-хубавото момиченце във вселената, после каза същото на Фатима. И двата пъти беше искрен, бебетата му повярваха. И по времето на президента Рузвелт бе казвал тези думи, винаги от цялата си душа... и му вярваха.

Излезе неохотно от стаята, но първо погали пак Медената кифличка и ѝ направи все същия комплимент. Срещнаха майката на Фатима.

— Шефе, скъпи! — Тя го целуна и го потупа по шкембенцето. — Виждам, че не са те държали гладен.

— Нещо такова. Досега се мляскахме с твоята дъщеричка. Тя е ангелче, Мириам.

— Хубаво детенце, нали? Ще я продадем на черния пазар в Рио.

— Децата не вървят ли по-скъпо в Йемен?

— Смрадльо не е съгласен. Трябва да се отървем от нея, ще има конкурент. — Притисна едната му длан към корема си. — Усещаш ли? Този път направихме момченце. Нямам време да се занимавам с пикли.

— Мариям! — сгълча я Пати. — Що за шегички!

— Извинявай, Пати. За твоето бебе няма да приказвам така. Кака ми Пати е дама и гроква, че аз не съм.

— И аз гроквам, че не си дама, малка фурия такава. Но щом Фатима се продава, ще удвоя и най-голямата сума при наддаването.

— Разбери се с Пати. На мен само ми е позволено да виждам дъщеря си от време на време.

— А и коремът ти май още не е пораснал, можеш да я задържиш засега. Я да ти видя очите... е, може и да си прихванала.

— Съм. Майк грокна най-старателно и каза на Смрадльо, че е направил момченце.

— Че как може Майк да грокне това? Аз дори не съм сигурен, че си бременна.

— Бременна е, Джубал — безпрекословно се намеси Пати.

Мириам го изгледа кротко.

— Джубал, още ли си такъв непоправим скептик? Майк грокна, още докато бяхме в Бейрут. И ни се обади, за да знаем. Смрадльо веднага си взе отпуск от университета. Сега сме тук.

— И с какво се занимавате?

— Пишат речник на марсианския — съобщи Патриша.

— А, няма такова нещо! — смаяно възрази Мириам. — Невъзможно е. Тълковен речник на марсианския език никога не е съществувал, защото самите марсианци не се нуждаят от него. Аз върша чиновническата работа. Пиша каквото съчинят. Смрадльо измисли с помощта на Майк фонетична транскрипция за марсианския — осемдесет и една букви. Преправихме един принтер. Миличък шефе, за нищо не ставам като секретарка. Вече пиша по десетопръстната система на марсиански. Това ще ти попречи ли да ме обичаш? Когато викнеш „Дежурната“, а аз нищо не мога да свърша? Все пак готвя добре... и от надеждни източници знам, че имам и други дарби.

— Ще ти диктувам на марсиански.

— И това ще правиш, когато Майк и Смрадльо те подхванат. Гроквам. Нали, Пати?

— Говориш вярно, братко.

Върнаха се в голямата дневна, Какстън дойде при тях и предложи да отидат на по-тихо място. Повече Джубал към по-уютен хол.

— Вие май сте заели целия етаж.

— Целия — потвърди Бен. — Четирите най-разкошни апартамента, превърнати в един и недостъпни, освен откъм частната ни площадка за кацане. През фойето не е много безопасно. Казаха ли ти за кобрите?

— Да.

— Засега не ни трябва много място... но през цялото време се прибира още някой.

— Бен, как ви хрумна идеята да се „криете“ пред очите на всички? Персоналът на хотела ще ви издаде.

— Персоналът не припарва тук. Ти май не знаеше, че хотелът е собственост на Майк?

— Бих казал, че така е още по-лошо.

— Не позна. Освен ако местният глупак начело на полицията има пряк достъп до Дъглас. Майк купи тази недвижимост през четири последователни подставени фирми, а Дъглас не си вре носа в подбудите му да реши нещо. Не че ме мрази, откакто Ос Килгален пое рубриката вместо мен, но не иска да предаде юздите в мои ръце.

Формалният собственик е един от тайните членове на Деветия кръг. Сега зае това крило за целия сезон, а управителят дори не попита защо. И той си харесва работата. Чудесно скривалище, докато Майк грокне къде ще отидем.

— Изглежда е предвидил, че ще имате нужда от убежище.

— Убеден съм. Преди две седмици каза да преместим малките съгnezдници, само Мариям остана с бебето си, защото имахме нужда от нея. Майк разпръсна и родителите с децата им по различни градове. Мисля, че иска да открие там храмове. И когато настъпи времето, бяхме само десетина. Не се затруднихме изобщо с преместването.

— Но нали едва сте отървали кожата и сте загубили всичките си лични вещи?

— А, не. Спасихме всичко важно — като езиковите записи на Смрадльо и хитроумния принтер на Мариям. Дори ужасяващия ти холопортрет. Майк грабна малко дрехи и пари.

— Майк ли? — учуди се Джубал. — Нали уж е бил арестуван в онзи момент?

— Да, тялото му беше в затвора, свито на кълбо и наглед мъртво. Самият той беше с нас. Разбираш ли?

— Не гроквам.

— Психовръзка. Общо взето, беше в главата на Джил, но всички бяхме в тясна близост през цялото време. Джубал, не мога да ти обясня. Когато бомбата гръмна, той ни прехвърли тук. После се върна да прибере дреболиите. — Джубал се мръщеше и Какстън продължи нетърпеливо: — С телепортация, естествено! Защо е толкова трудно да грокнеш? Ти ми каза да си отворя очите за чудесата. Послушах те и ги видях. Само че не са чудеса, поне не повече от радиото. Ти грокваш ли радиото? Стереовизията? Компютрите?

— Кой, аз? Не.

— И аз. Но бих могъл, ако отделя времето и положа усилията да науча езика на електрониката. Няма нищо странно. Само е сложно. А телепортацията е съвсем лесна, щом научиш езика. Трудното е в самия език.

— Бен, ти можеш ли да телепортираш предмети?

— О, не ни учат на такива неща в детската градина. Смятат ме за дякон само от вежливост, защото съм от „Първопризваните“. Но всъщност съм стигнал до Четвъртия кръг. Едва започвам да овладявам

собственото си тяло. Единствена Пати си служи редовно с телепортацията... и не съм сигурен дали някога го прави без подкрепата на Майк. Той твърди, че е способна да се справи сама. Но Пати е прекалено наивна и смирена, за да разгърне вродения си гений, пък и се чувства зависима от Майк. Съвсем излишно. Джубал, ето какво гроквам — Майк не е незаменим. И ти можеше да си Човека от Марс. Или аз. С него е също като с първия човек, открил как да използва огъня. Щом показал на останалите, всеки можел да си служи с огън... или поне достатъчно разсъдливите, които не се изгаряли. Схващаш ли?

— Донякъде гроквам.

— Майк е нашият Прометей... и толкова. Винаги набляга на това. Ти си Бог, аз съм Бог, той е Бог — всичко, което гроква. Майк е човек като нас. Признавам, свръхчовек. Ако някой умствен дребосък бе научил каквото знаят марсианците, можеше наистина да се превърне в нищожно тиранично богче. Майк се е извисил над изкушението. Прометей. Нищо друго.

— Обаче Прометей — изрече провлачено Джубал, — си е платил жестоко за това, че дал огъня на хората.

— Да не мислиш, че на Майк му е леко! Плаща с двадесет и четири часа работа в денонощието, седем дни в седмицата, само за да ни научи как да си играем с кибрита, без да се опърлим. Още преди и аз да дойда, Джил и Пати го накарали да понамали темпото и поне една нощ в седмицата да си отдъхва. — Бен се засмя. — Само че нищо не може да възпре Майк. Този окаян градец е пълен с хазартни свърталища — повечето мошенически, защото са незаконни. И Майк прекарал първата си свободна нощ в обиколки из дупките на комарджиите. Печелил бясно. Опитали се да го оберат, дори да го убият — с гранати, след като биячите се провалили. А той просто си заслужил славата на най-големия късметлия в града. И привлякъл още хора в Храма. Тогава местните сенчести шефове се опитали да не го пускат в заведенията... груба грешка. Картите не се отлепяли една от друга, рулетките чегъртали, на зарове се падали само шестици. Накрая се примирили, но го помолили да отива на друго място, като прибере десетина хиляди. И Майк ги послушал, защото изведнъж станали много вежливи. — Бен помълча и добави по-сериозно: — Ето още една група, която ни мрази. Не са само фостъритите и останалите

църкви. Срещу нас са и мафиотите, и приятелите им в градската управа. Мисля, че взрива в Храма беше професионално изпитан. Не ми се вярва, че яките момчета на фостъритите са чак толкова кадърни.

Те разговаряха, а наоколо минаваха хора, събираха се на групи, излизаха. Джубал долови твърде необичайното им състояние — безметежно спокойствие, съчетано с могъщо напрежение. Никой не се вълнуваше, не бързаше... но всеки техен жест издаваше устрем, дори обичайните докосвания и целувки при поздрав. Сякаш движенията им бяха отработени от опитен хореограф.

Тази кротост и това нарастващо напрежение — не, по-скоро предусещане, защото никой не се мусеше — напомниха на Джубал за нещо. За операционна зала? Когато великият хирург работи, няма нито шум, нито безсмислени движения.

Накрая си спомни. Преди много десетилетия, когато в най-ранните си опити да проникнат в космоса хората изстрелваха ракети с химическо гориво, той бе присъствал на един старт, управляван от командния център. Същите тихи гласове, най-разнообразните, но координирани действия... и ликуващото очакване. Да, не се съмняваше вече, че тези хора „очакват пълнота“. Но за какво? Защо бяха толкова щастливи? Храмът, всичко съградено от тях бе разрушено, а се държаха като хлапета на Бъдни вечер.

Когато пристигна, Джубал не забеляза голотата, смутила толкова Бен при първото му отиване в Гнездото. Въпреки пълното уединение от света, май никой не ходеше без дрехи. Но дори не забеляза кога дрехите започнаха да изчезват. Вече се бе влял в уникалната близост на това свое семейство и не го интересуваше кой е облечен, а кой не е.

Направи му впечатление не голо тяло, а най-гъстият, най-прекрасният водопад от черна коса, който бе виждал някога — увенчал млада жена. Тя влезе, каза нещо, прати въздушна целувка на Бен, изгледа съсредоточено Джубал и излезе. Той я проследи с поглед, наслаждавайки се на пищната коса. Чак след минута осъзна, че жената беше облечена само в царственото си величие... после се сети, че не беше първата от неговите братя, които минаха в този вид.

Бен забеляза погледа му.

— Това е Рут. Новата висша жрица. Тя и съпругът ѝ бяха в другия край на страната. Май подготвят откриването на храм. Доволен съм, че се прибраха. Май ще се съберем цялото семейство.

— Великолепна коса. Защо ли не постоя при нас да ѝ се порадвам...

— Защо не я повика?

— А?

— Не се съмнявам, че Рут влезе само за да те зърне. Току-що са пристигнали. Ти не забеляза ли, че всички внимават да не попречат на разговора ни?

— Ами... да.

Джубал се бе напрегнал да отблъсне ненужните прояви на близост. И установи, че вместо да стъпи на стълба, е пропаднал в празно пространство. Отнасяха се с него дружелюбно, но по котешки, а не като досадно куче.

— Ужасно им е любопитно и горят от нетърпение да те видят... и са обзети от страхопочитание.

— Към мен?!

— Нали ти казах миналото лято. Ти си мит, а не човек, по-велик си от самия живот. Майк им втълпи, че си единственият човек, когото той познава, способен „да грокне в пълнота“, без да е научил марсиански. Повечето тук подозират, че разчиташ мисли не по-зле от Майк.

— Божичко, що за щуротии! Надявам се, че ти поне ги разубеди?

— Че кой съм аз, та да се правя на иконоборец? Пък и да имаш тази способност, не би признал пред мен. Дори малко ги плашиш. Все едно, че хапваш дечица на закуска и земята трепери от гръмовния ти рев. Всеки би се стопил от удоволствие, ако го повикаш. Но няма да ти се натрапват. Знаят, че дори Майк се изпъва в стойка „мирно“, когато ти говориш.

Джубал изрази отношението си с една-единствена дума.

— Така си е — съгласи се Бен. — И Майк има недостатъци. Нали ти казах, че е човек. Но ти си светецът-покровител. Това е положението.

— Ох... Е, сега вече влезе някой, когото познавам. Джил! Джил! Погледни ме, мила!

Жената се обърна нерешително.

— Аз съм Доун... но ти благодаря.

Доближи се и Джубал помисли, че ще го целуне. Но тя опря коляно на пода и целуна ръката му. Той веднага се дръпна.

— Я стига, дете! Надигни се и седни при нас. Споделяме водата.

— Да, татко Джубал.

— Какво?! Наричай ме само Джубал и обясни на другите, че не обичам да ме отбягват като прокажен. Сега съм в лоното на семейството си... надявам се.

— Да... Джубал.

— Затова настоявам да ми казвате Джубал и да се отнасяте към мен като към воден брат. Първият, който ми покаже уважението си, ще остане в училище след часовете.

— Добре, Джубал. Вече им предадох.

— Ъ?

— Доун иска да каже — намеси се Бен, — че вероятно е съобщила на Пати, която е обяснила на всички чуващи с мисления си слух. Те пък ще предупредят глуховатите като мен.

— Така е — потвърди Доун, — само че казах на Джил, защото Пати излезе да свърши нещо, което Майкъл поиска. Джубал, видя ли какво показват по стереото? Много е вълнуващо.

— Нищо не видях.

— Доун, за бягството от затвора ли говориш?

— Да, Бен.

— Още не бяхме стигнали до това. Джубал, Майк не се измъкна тихомълком. Направи достатъчно чудеса, за да си глътнат онези езиците. На излизане премахна всяка решетка и врата в окръжния затвор, както и в щатския — наблизо е. Отне и оръжията на полицията. Отчасти да ги разсее, а отчасти защото презира самата идея хората да бъдат затваряни. Гроква голяма злина в това.

— Подхожда му — съгласи се Джубал. — Майк е чувствително момче. Не му е приятно да види някого заключен в килия.

Бен клатеше глава.

— Майк не е кротък като агънце. Изобщо не се притеснява, ако убие. Но той е абсолютен анархист, затова за него затворите са злина. Човек е напълно свободен... и носи цялата отговорност за свободата си. Ти си Бог.

— Е, виждаш ли някакво противоречие в това? Да убиеш човек понякога е неизбежно. Но затвориш ли го, оскърбяваш и неговото достойнство, и своето.

Бен се вторачи в Джубал.

— Майк е прав. Ти грокваш в пълнота... като него. Аз честичко, такова... още се уча. Доун, как реагираха в града?

Тя се кикотеше тихичко.

— Като ядосани оси. Кметът вреши с пяна на уста. Поиска помощ и от щата, и от Федерацията. Пратиха му много бойни коли. Но щом щурмоваците излязат, Майк сваля всичко от тях — не само оръжията, дори и обувките. Щом въздушните коли се опразнят, премахва и тях.

— Гроквам — каза Бен, — че ще остане в транс, докато онези се откажат. Трябва да се оправя с безброй подробности и може да остане откъснат от света незнайно докога.

— Не ми се вярва — замислено промълви Доун. — Аз не бих се справила и с една десета от това. Но гроквам, че Майкъл може да кара и колело по въже през това време.

— Е, не знам, аз още пипам слепешката. — Бен стана. — Сладкото ми дете, понякога вие чудотворците съвсем ме обърквате. Ще отида да хвърля едно око на стереото. — Наведе се да целуне Доун. — А ти забавлявай дъртото ни татенце Джубал. Той си пада по невръстни момиченца.

Какстън излезе, следван от понесла се във въздуха кутия цигари, която го настигна и се пхна в един джоб.

— Ти ли го направи? — промърмори Джубал. — Или Бен?

— Той. Все си забравя цигарите и го гонят из цялото Гнездо.

— Брей... пипал слепешката, а?

— Бен напредва много по-бързо, отколкото е склонен да признае. Извънредно свят човек.

— Хе-хе. Доун, ти нали си онази Доун Ардънт, която срещнах в Молитвения дом „Фостър“?

— О, ти ме помниш!

Момичето го погледна, сякаш току-що ѝ подари пакетче бонбони.

— Разбира се. Но сега си друга. Изглеждаш ми много по-красива.

— Защото е вярно — каза тя без превземки. — Сбърка ме с Джилиън, но тя е още по-хубава.

— А къде се запиля това дете? Надявах се да я видя веднага.

— Работи. — Доун се съсредоточи. — Но вече й казах и тя идва. Ще трябва да я заместя. Извинявай.

— Бягай, дете.

Тя тъкмо се изправи и доктор Махмуд седна на мястото ѝ. Джубал го изглежда кисело.

— Би могъл да проявиш мъничко любезност и да ми съобщиш, че си се появил в тази страна. Защо трябваше да виждам кръщелничката си с милото съгласие на една змия?

— Ех, Джубал, толкова си припрян!

— Драги мой, когато човек е на моите...

Прекъснаха го две длани, закрили очите му.

— Познай кой е.

— Велзевул?

— Опитай пак.

— Лейди Макбет?

— Топло. Трети опит, после губиш.

— Джилиън, престани и седни до мен.

— Добре, татко — послушно отвърна тя.

— И не изпускай това „татко“ от устата си, освен когато сме вкъщи. Точно казвах, че когато човек е на моите години, неизбежно бърза в някои неща. Всеки изгрев е като скъпоценен камък... защото може и да не дочакаш залеза.

Махмуд се усмихна.

— Джубал, ти да не се заблуждаваш, че ако машинката ти престане да цъка, светът също ще спре?

— Несъмнено, господине — от моята гледна точка. — Мириам се появи безшумно и седна от другата му страна. Джубал я прегърна. — Макар и да не ме мъчи жажда да видя отново грозната ти физиономия... както и малко по-приемливото лице на бившата ми секретарка...

Мириам прошепна:

— Шефе, да не си просиш ритник в корема? Аз съм несравнимо прекрасна. Знам го от непререкаем авторитет.

— Тихо... новите ми кръщелнички са съвсем друга приказка. Понеже не си направихте труда да ми пратите една картичка, можех да се размина с Фатима Мишел. И тогава духът ми щеше да се върне на този свят да ви тормози.

— Да, заедно с Мики — прекъсна го Мириам, — която си размазва варените моркови по косата. Страшна гледка.

— Изразих се в преносен смисъл.

— Но аз не. Много е непохватна.

— Шефе, а защо в преносен смисъл? — тихо попита Джил.

— Моля? Ами защото „дух“ е безсмислена за мен дума. Служа си с нея само образно.

— Не е безсмислена — настоя тя.

— Е, възможно е. Но аз предпочитам да съм в тялото си, когато гледам бебета и им се радвам.

— Джубал, канех се да ти кажа нещо — подхвърли Махмуд. — Не ти предстои да умреш скоро. Майк те грокна. Казва, че имаш още много години пред себе си.

— Отдавна съм си поставил горна граница — трицифреното число.

— Точно кое, шефе? — невинно попита Мириам. — Като на Матусаил^[1] ли?

Той я разтърси за раменете.

— Без неприлични приказки!

— Смрадльо твърди, че жените задължително трябвало да говорят неприлични неща, но да не се чува.

— Твоят съпруг говори вярно. В деня, когато навъртя трите цифри, ще се обезтелеся — или по марсиански, или със собствените си груби похвати. Това не можете да ми отнемете. Да ритнеш камбаната е най-приятният момент в играта.

— Гроквам, че говориш вярно — замислено проточи Джил. — Най-доброто е. Но ти не разчитай да стане скоро. Още нямаш пълнота. Али ти състави хороскоп само преди седмица.

— Хороскоп? Господи! Коя е „Али“? И как е посмяла! Веднага ми я доведете! Да не съм аз, ако не я пратя в по-добрия свят.

— Боя се, че не може, Джубал — намеси се Махмуд. — Тя работи по нашия речник. Говорим за мадам Александра Везан.

Лицето на Джубал грейна доволно.

— Беки? И тя ли е в тази лудница?

— Да, Беки. Наричаме я Али, защото имаме и друга Беки. Не се присмивай на нейните хороскопи. Тя е от Зрящите.

— Дрън-дрън. Смрадльо, и на тебе ти е ясно каква глупост е астрологията.

— Няма спор. Дори Али го съзнава. И повечето астролози са окаяни измамници. Въпреки това Али работи още по-упорито от преди, но с помощта на марсианските астрономия и аритметика, много по-напреднали от нашите. Това е нейният начин да грокне. Може да е чаша вода, кристално кълбо, вътрешностите на пиле. Средствата са без значение. Майк я посъветва да си служи с привичните символи. Важното е, че тя е Зряща.

— По дяволите, Смрадльо, какво означава тази дума?

— Способността да грокнеш повече от вселената, а не само непосредствено заобикалящото те. Майк я има от годините, през които е бил обучаван от марсианците. Али, макар и неука, вече е била наполовина посветена. Няма никакво значение, че е използвала безсмислен символ като астрологията. И в броеницата не е скрит особен смисъл — говоря за мюсюлманската, не критикувам нашите конкуренти. — Махмуд бръкна в джоба си, извади броеница и започна да я премията между пръстите си. — Ако помогне да си върнеш късмета на покер, какво те интересува, че всъщност няма магическа сила?

Джубал погледна броеницата и си позволи един въпрос.

— Ти още ли си от правоверните? Мислех, че си се отдал напълно на църквата на Майк.

Махмуд прибра броеницата.

— И двете.

— Ха, че те са несъвместими!

— Само на пръв поглед. Може да се каже, че аз приех вярата на Мариям, а тя — моята. Любими братко мой Джубал, все още сам раб Божи, покорен на Неговата воля... и въпреки това съм способен да изрека: „Ти си Бог, аз съм Бог, всичко грокващо е Бог“. Пророкът никога не е заявявал, че е последен сред пророците, нито че е изчерпал каквото има да се каже. Да се подчиняваш на Божията воля не означава да си робот, лишен от избор в живота и следователно, неспособен да съгреша. Покорството не изключва — в никакъв случай! — върховната отговорност за начина, по който аз и всеки от нас оформяме вселената. Нам е отредено да я превърнем в райска градина... или да я унищожим. — Махмуд се усмихна. — „При Бог всичко е възможно“, ако ми е позволен този цитат. Има само една Невъзможност. Бог не

може да се освободи от самия себе си, не може да се откаже от Своята абсолютна отговорност. Той остава вечно покорен на Своята воля. Не може да прехвърли отговорността — тя е Негова, моя, твоя, на Майк.

Джубал въздъхна.

— Смордльо, от теология ме боли главата. Къде е Беки? През последните двайсет години съм я виждал само веднъж, а това не е хубаво.

— Ще я видиш. Но сега не може да прекъсне заниманията си. Диктува. Нека ти обясня. Досега прекарвах част от деня в мислена връзка с Майк — броени минути, макар за мен да изглеждат като осемчасов работен ден. После незабавно започвах да диктувам всичко, което изливаше в главата ми. Други хора, научили марсианската фонетика, пренасяха записите на листове. Накрая Мариям ги въвеждаше в компютъра, пускаше ги на специалния си принтер, след това аз или Майк — но времето му е запълнено прекомерно — поправяме грешките.

Сега той гроква, че ще прати мен и Мариям да довършим работата. По-точно, Майк грокна, че ние ще грокнем неизбежността. Затова се старая да имаме записи, траещи цели години, за да ги взема и да им направя фонетична транскрипция. Имам и купчини негови уроци, които трябва да превърнем в текст, щом подготвим речника.

Принуден съм да предположа, че двамата с Мариям ще си тръгнем скоро, защото колкото и да е зает, Майк промени начина на работа. В осем спални има записващи устройства. Който може, се заема с това — Пати, Джил, аз, Мариям, приятелката ти Али и още някои. Редуваме се в тези стаи. Майк ни потапя в транс, налива езика в мозъците ни — определения, идиоми, идеи. И субективно за нас тези секунди са дълги часове. И веднага диктуваме, докато е още свежо в паметта ни. Но не всеки може да прави това. Произношението трябва да е съвсем точно, нужна е и способност да поддържа мислената връзка по време на транс, както и да предадеш всичко, без да пропуснеш една дума. Например Сам се справя, но само Господ знае защо говори марсиански с типичен акцент от някой квартал на Бронкс! Не можем да го привлечем, ще се появят безброй грешки за изчистване. И сега Али диктува. Хипнотизирала се е сама, за да изцеди докрай паметта си и ако я прекъснеш, ще забрави, каквото още не е продиктувала.

— Гроквам — съгласи се Джубал, — макар че съм донякъде потресен от представата за Беки Вези, прегърнала марсианското учение. Но защо ли... та тя беше от най-добрите четци на мисли в шоубизнеса. Разгадаваше такива неща, че на баламите им настръхваше кожата. Смарадльо, щом ще се усамотявате на спокойствие, за да си свършите работата, защо не дойдете у дома? В новата пристройка има предостатъчно място.

— Може би. Още сме в очакване.

— Слънце мое — намеси се Мириам, — такова решение ми допада най-много, щом Майк ще ни избути от Гнездото, за да полетим.

— Искаш да кажеш, ако грокнем, че ще напуснем Гнездото.

— Все същото е.

— Говориш вярно, радост за душата ми. Но къде можем да хапнем? Изпитвам съвсем немарсианска припряност. В Гнездото обслужването беше по-добро.

— Нима искаш от Пати да се занимава с ужасния ти речник, да се грижи за удобството на всички, да изпълнява поръчки на Майк и пак да поднася храната, щом ти хрумне, че си гладен? Джубал, Смарадльо никога няма да бъде ръкоположен, защото е роб на стомаха си.

— Такъв съм си. Вие, момичетата, можете да вършите малко от работата на Пати — подхвърли Махмуд.

— Груб намек. Знаеш, че и така правим, каквото ни позволи. Само че Тони почти не пуска друг да припари в кухнята. — Мириам стана. — Джубал, ела да видим какво ще има за ядене. Тони ще се почувства поласкан, ако се отбиеш в кухнята му.

Тони се озъби, но само до мига, когато позна кой е дошъл с Мириам, след това засия от гордост. Похвали се с всички уреди и продукти, но не пропусна да оплюе разгорещено негодниците, унищожили кухнята в Гнездото. А една голяма лъжица продължаваше да разбърква сама сос за спагети.

Не след дълго Джубал вече отказваше да заеме почетното място до дългата маса. Побърза да седне другаде. Пати се настани в единия край, а мястото срещу нея остана свободно... обаче Джубал не можеше да се отърси от впечатлението, че Човека от Марс е там и всички останали го виждат.

Срещу него седеше доктор Нелсън.

Джубал си каза, че щеше да се учуди, ако не го завари тук. Кимна му.

— Здравсти, Свен.

— Здравсти, колега. Споделяме водата.

— Дано не ожадняваш. Какъв си тук? Домашния лекар?

Нелсън поклати глава.

— Тепърва уча медицина.

— Виж ти. И научи ли нещо ново?

— Научих, че медицината е излишна.

— Да беше попитал мен, щях да ти кажа отдавна. Виждал ли си Ван?

— Трябва да пристигне късно вечерта или утре сутринта. Корабът му кацна днес.

— И винаги ли се отбива тук? — разпитваше Джубал.

— Той е задочен студент. Не може да прекарва много време с нас.

— Ще се радвам да го видя. Не се е случвало от година.

Когато Нелсън се обърна към седналата до него Доркас, Джубал се запrikaзва с мъжа от дясната си страна. Усещаше все същото нарастващо очакване у хората около масата. Не успяваше да го определи точно, защото наглед само участваше в събиране на спокойно, сплотено семейство. Веднъж чаша вода мина през ръцете на всички. Джубал отпи, предаде я на момичето отляво — ококорено и твърде смутено, за да бърби.

— Поднасям ти вода.

Тя едва успя да измънка:

— Благодаря ти за водата, та... Джубал.

Само това чу от нея. Щом всички вкусиха водата, чашата се върна пред незаетия стол. Бяха останали няколко капки. Чашата се надигна, наклони се, изпразни се и пак се отпусна леко върху покривката. Джубал реши, че е участвал в „Споделяне на водата“ в Срединния храм... вероятно в негова чест, макар и без веселите вакханалии, които трябваше да съпровождат церемонията. Дали защото тук не се чувстваха у дома?

Или са си наложили сдържаност заради него?

Предположението му се видя правдоподобно... и го дразнеше. Уверяваше се, че е доволен, защото нямаше нужда да отхвърля

нежелани покани, които не биха му допаднали и преди десетилетия. Въпрос на вкус.

И все пак, дявол да го вземе...

„Да не сте посмели да приказвате за кънки пред бабка. Твърде стара е и няма да е вежливо. Хилда, ти ще предложиш да поиграем домино, защото бабка обожава доминото. Друг път ще отидем на пързалката. Разбрахме ли се, деца?“

Джубал се ядосваше на това снизхождение. По-скоро би се претрашил да отиде на пързалката, ако ще да си потроши костите. Отърва се от тези мисли с помощта на съседа си по маса. Научи, че името му е Сам.

— Само привидно изпаднахме в затруднение — увери го Сам. — Време беше яйцето да се разпука и ние да се разпръснем. Разбира се, винаги ще си имаме неприятности, защото никое общество не би търпяло посегателства срещу самите му основи. А ние застрашаваме устоите — от светостта на притежанието до светостта на брака.

— И със собствеността ли се захванахте?

— Поне каквато е днес. Досега Майк настъпи по мазолите само неколцина хазартни мошеници. Но какво ще стане, когато има хиляди, десетки хиляди, стотици хиляди хора, за които и банковите хранилища не са недостъпни и единствено самодисциплината ще ги възпира да присвоят каквото пожелаят? Вярно, тя е много по-силна от страха пред закона, но никой банкер не може да грокне това, преди сам да извърви трънливия път на учението... после пък няма да е банкер. Какво ще стане, когато ясновидците знаят предварително движението в курса на всяка акция?

— А ти знаеш ли го?

— Не ме интересува. Но Саул — онзи грамаден евреин, мой братовчед — отдава грокване на това, заедно с Али. Майкъл им внушава да бъдат предпазливи. Никакви големи удари и действат само чрез подставени фирми. Но всеки, овладял учението, може да натрупа колкото си иска пари, от каквото и да било — недвижимост, ценни книжа, конни надбягвания, карти. Непробудените не могат да се мерят с него. Е, парите и собствеността няма да изчезнат. Майкъл казва, че и двете идеи са полезни. Но ще се преобърнат с главата надолу и хората или ще трябва да научат новите правила (по трудния начин, също като нас), или ще отпаднат от играта. Какво ще сполети „Лунар

Ентърпрайзис“, ако обичайното транспортно средство между Земята и Луната стане телепортацията?

— Да купувам или да продавам?

— Попитай Саул. Може би ще извлече полза от корпорацията, или ще я докара до фалит. Или ще я остави непокътната още век-два. Но помисли за промените във всяка професия. Как учителката ще заслужи уважението на дете, което знае повече от нея? Какво ще стане с лекарите, ако всички хора са здрави? Неясна е и участта на модната индустрия, щом дрехите станат излишни, а жените позагубят интереса към промените (никога няма да се откажат напълно). Ще остане ли нещо от „проблема с изхранването“, ако просто казваш на плевелите да не растат и събираш реколтата без свръхскъпи комбайни? Всяка професия, за която се сетиш, ще се промени неузнаваемо. Помисли за една подробност, който ще разтърси основите и на брака, и на притежанието. Джубал, известно ли ти е колко се харчи годишно в тази страна за противозачатъчни?

— Имам представа, Сам. Почти милиард само за хапчета... и половината са за безполезни помии.

— А, да, ти си лекар.

— Само любител.

— Е, представяш ли си фармацевтиката, пък и истеричните писъци на моралистите, ако жената забременява по своя воля, неуязвима е за всякакви болести и търси одобрението само на себеподобните си? А отношението ѝ към секса се е променило дотолкова, че го желае по-неудържимо от Клеопатра, но всеки посегнал към нея насилник умира на секундата, ако жената грокне, че е неизбежно? Жени, отърсили се от гузният срам и недостъпни за извратени типове? Дявол го взел, та фармацевтиката ще бъде сред най-дребните жертви. Още кои отрасли, закони, бюрократични вкаменелости, предразсъдъци и глупости ще потънат в забравата?

— Не гроквам в пълнота — призна си Джубал. — Темата не ме засяга лично.

— Само един обичай няма да пострада. Бракът.

— Нима?

— Именно. Но ще бъде пречистен и укрепен. Всъщност ще се превърне в блаженство! Виждаш ли мацето с дългата черна коса?

— Да, вече се порадвах на тази гледка.

— Тя съзнава, че е красиво и остави косата си да порасне с още половин метър, откакто влязохме в църквата. Това е жена ми. Само преди година живеехме като озлобени псета. Тя ме ревнуваше... а аз я пренебрегвах. Знаех, че няма да се разделим без ужасен скандал, нямах смелост и да се реша на нов брак на моите години. Затова кръшках по малко, когато можех. А Рут ме мразеше безмълвно. Понякога й омръзваше да си затваря устата. После приехме учението. — Сам се ухили щастливо. — И се влюбих в жена си. Сега ми е гадже номер едно!

Сам говореше само на Джубал и думите му се сливаха с общия шум. Рут седеше доста далеч, но вдигна глава и каза:

— Джубал, той преувеличава. Класирам се някъде около шесто място.

— Ей, хубавице, не ми бърникай в главата! Това е мъжки разговор. Обърни повече внимание на Лари.

Сам я замери с кифличка, която Рут спря наскре полета и му я върна.

— Обръщам внимание на Лари колкото може да понесе... може би по-късно ще измислим още нещо. Джубал, този грубиян не ме остави да довърша. Прекрасно е да съм на шесто място! Защото преди да стъпим в църквата, изобщо не бях в класацията.

— Важното е — тихо подхвана Сам, — че сега сме пълноценни партньори и се научихме на това постепенно, чрез споделянето и сближаването с другите, които се учеха на същото. Накрая в групата се създават и твърди връзки, обикновено между досегашните съпрузи. Понякога не е така, но промяната в отношенията не е болезнена и връзката между „разведените“ си остава доброжелателна — и в леглото, и извън него. Никой нищо не губи, само печелим. Ха, изобщо не е задължително тази близост да е между мъж и жена. Виж ги Джил и Доун — разбират се като пилот и навигатор, фучали поне десет години по всяко рали в света.

— Хъм... представях си ги като съпруги на Майк.

— Или пък на всеки от нас. Същото, което е Майк за групата. Но той е твърде зает за друго освен да споделя духа си с нас. Ако някоя е съпруга на Майк, това е по-скоро Пати, но и тя е толкова затънала в работа, че връзката е почти само духовна. И Майк, и тя доста пропускат, стигне ли се до мацкането на дюшека.

Пати беше в другия край на масата. Усмихна се.

— Миличък, не мисля, че трябва да наваксам нещо.

Сам обяви горчиво:

— Единственото сбъркано в тая църква е, че човек не може да се наприказва, без да го прекъсват!

Това му навлече сериозен обстрел от всички страни. Връщаше всичко, без да мръдне пръст... докато пълна чиния спагети се лепна на лицето му. Джубал забеляза, че Доркас отправи точния изстрел. За миг Сам приличаше на жертва в тежка катастрофа. В следващата секунда лицето му беше чисто, изчезнаха и петната от сос по ризата на Джубал.

— Тони, не й давай повече. Съсипа храната.

— В кухнята има предостатъчно — небрежно отвърна Тони. — Сам, добре ти стояха спагетите, а и сосът си го бива, нали?

— Да, чудесен е. Вкусих каквото ми влезе в устата. От какво е? Или по-добре да не питам?

— Кълцано ченге — увери го готвачът.

Никой не се разсмя. Джубал се усъмни дали това наистина беше шега. Осъзна, че неговите водни братя се усмихват постоянно, но твърде рядко се кикотят. Все пак сосът едва ли беше от полицай, защото щеше да мирише на свинско, а не на телешко.

Предпочете да смени темата.

— В тази религия най-много ми...

— Религия ли? — учуди се Сам.

— Добре де, нека е църква.

— Да, изпълнява всички функции на една църква, а подобие то на теология съвпада с вярата на много религии. Допадна ми, защото бях непоклатим атеист, но сега съм висш свещеник и не ми е ясно какви са убежденията ми.

— Каза, че си евреин.

— При това от род на равини. Затова станах безбожник. А я ме виж сега! Но Саул и съпругата ми Рут са юдеи в религиозния смисъл. Поговори със Саул, той поне не намира никакво противоречие. А когато Рут се освободи от психическите си окови, започна да напредва по-бързо от мен. Стана жрица преди да ме ръкоположат. Но пък тя мисли с половите си жлези, а аз бъхтам с онова между ушите си.

— Учението — промълви Джубал. — Така ми харесва. Вярата, която се опитвах да ми втълпят като малък, не изискваше да се учим

на нещо. Само се изповядай и ще намериш спасението в прегръдката на Исус. Някой тъпак, дете не можеше да си преброи овцете, се смяташе за Божи избраник, готов за вечното блаженство, защото е „праведен“. Дори не се налагаше да чете Библията. Но тази църква не приема идеята за „праведниците“...

— Грокваш вярно.

— Значи човек трябва да се учи с желание, при това дълго и упорито. Гроквам, че това заслужава възхищение.

— Всъщност няма друг път — съгласи се Сам. — Без да научиш езика, не можеш да разбереш понятията, нито да усвоиш цялото учение. А то е рог на изобилието — знаеш и как да живееш, без да тъпчеш останалите, и как да се погаждаш с жена си. Разбираш кой си, защо си тук, какво те тласка напред. И осъзнаваш кое е правилно. Но на английски тези думи звучат кухо. На марсиански те представляват цяла система от практични наставления. Споменах ли ти, че бях болен от рак?

— Не.

— И аз не подозирах. Майкъл грокна и ме накара да си направя рентгенови снимки и биопсия, за да се убедя. После се заехме с проблема. Лечение с „вяра“. Чудо. В болницата го нарекоха „спонтанен оздравителен процес“. За мен означава просто, че съм добре.

— Бива си ги по професионалните увъртания — кимна Джубал.

— Някой път метастазите изчезват безследно, без да знаем как.

— Аз обаче знам как изчезнаха в моя случай. Вече се учех да владее тялото си. И с помощта на Майк отстраних всичко ненужно. Сега се справям и сам. Искях ли да усетиш как пулсът ми ще изчезне?

— Благодаря, но съм наблюдавал Майк. Нелсън, моят изтъкнат сподвижник в касапския занаят, нямаше сега да е сред нас, ако наистина този самоконтрол имаше нещо общо с вярата. Въпрос на разумна воля. Гроквам.

— Извинявай за обясненията. Всички знаем, че грокваш вярно.

— Е... няма да нарека Майк „лъжец“, защото му липсва дарбата. Но спрямо мен е предубеден.

Сам завъртя глава скептично.

— Говорим си с тебе, откакто седнахме да вечеряме. Искях да се убедя лично, независимо от твърденията на Майк. Ти грокваш. Чудя се

до какви ли прозрения ще стигнеш, ако си направиш труда да научиш езика?

— Ще стигна до под кривата круша. Аз съм старец и не вярвам да допринеса с нещо.

— Ще запазя мнението си за себе си. Всички други Първопризвани трябваше да се преборят с езика, за да напреднат. Дори тримата, които останаха при тебе, също се подлагаха на интензивно обучение в транс, когато идваха за малко тук. Всички, но не и ти... а нямаш нужда. Освен ако искаш да избърсваш спагети от лицето си без кърпа, но гроквам, че не те интересува.

— Интересно беше само да гледам отстрани.

Повечето вече бяха излезли без никакви церемонии. Рут застана до двамата.

— Вие тук ли ще си седите цяла нощ? Или да ви изнесем с мръсните съдове?

— Ето какво е да си под чехъл. Ела, Джубал.

Сам поспря да целуне жена си. Отидоха в стаята със стереото.

— Нещо ново?

— Окръжният прокурор — отговори някой, — дръпна дълга реч. Ние сме били виновни за днешните произшествия, но пропусна да си признае, че не му е ясно как сме го направили.

— Горкичият. Все едно да захапеш крак и да се окаже, че е дървен.

Седнаха в по-тиха стая и Сам продължи:

— Вече ти казах, че беше естествено да ни сполети нещо подобно. Ще става и по-зле, докато влиянието ни нарасне толкова, че поне да ни търпят. Но Майк не бърза. Закриваме Църквата на Всички светове. Това вече стана. После обявяваме Единната вяра. Пак получаваме някой ритник. Отказваме се и изскачаме отново като Храм на Великата пирамида — това ще привлече повечко затлъстели и ограничени жени, но накрая някои от тях няма да са нито дебели, нито глупави. После местните репортери, медицинското дружество, адвокатите и политиканите пак ще почнат да ни хапят по петите. Ами ще основем Братство на водното посвещение някъде. Всеки път ще събираме сплотено ядро от посветени, на които никой не може да навреди. Майк започна преди няма и две години, без да е уверен в себе си и с помощта на само три начинаещи жрици. Сега имаме едно здраво

Гнездо... и напреднали поклонници, с които ще се свържем отново след време. Ще настъпи денят, когато ще бъдем твърде силни, за да ни тормозят.

— Възможно е — съгласи се Джубал. — И Исус вдигнал голям шум, пък имал само дванадесет апостоли.

Сам се ухили.

— Такива са еврейчетата. Благодаря, че Го спомена. Той е най-преуспелият от нашите хора. Всички признаваме факта, макар че мнозина сред нас не обичат да говорят за това. Но е бил еврейско момче, което правило добро и аз се гордея с Него. Моля те да обърнеш внимание на подхода му — не е припирал да свърши работата веднага. Първо създал организация и я оставил да се развива. Майк също е търпелив. Това свойство е толкова присъщо на учението, че всъщност не може да се нарече „търпение“. То е като рефлекс. Никога не се препотявай от бързане!

— Винаги е било признак на здрав разум.

— Сега е начинът, по който прилагаме учението. Джубал... грокам, че си уморен. Би ли искал да се освободиш от умората? Или предпочиташ леглото? Ако не, нашите братя ще те поддържат буден цяла нощ и ще си говорим. Нали знаеш, че почти не спим.

Джубал се прозя.

— Избирам дългото киснене в гореща вана и осем часа почивка. Ще се виждам с братята си и утре, и още много дни.

— Да, още много дни — съгласи се Сам.

Джубал намери стаята си. Веднага влезе и Пати, която веднага пусна водата, оправи завивките, без да ги докосва, премести подноса с напитките до леглото, забърка му една чаша и я остави на нощното шкафче. Джубал й позволи да шета спокойно, защото бе дошла само по татуировки. Знаеше достатъчно за синдрома, събуждащ желанието за подобно разкрасяване и не се съмняваше, че Пати би се обидила, ако не започне да я разпитва.

Не се смущаваше като Бен при първото си идване в Гнездото. И той се съблече, за да установи с кисела гордост, че изобщо не му пукаше, макар че минаха много години, откакто някой го бе виждал гол. Изглежда и за Пати нямаше никакво значение. Тя просто провери температурата на водата във ваната, преди да го пусне вътре.

Остана и му обясни смисъла на всяка картина и в каква последователност да ги разглежда.

Джубал се показва уместно впечатлен, подбра подходящи похвали, оставайки си през цялото време обективен ценител на изкуството. Безмълвно си призна, че по-майсторска работа с игла и мастила не е виждал досега. Неговата японска приятелка би изглеждала до Пати като евтин синтетичен килим до персийски отпреди няколко века.

— Малко са се променили — каза му Пати. — Виж сцената с раждането на светеца — задната стена се е огънала, а леглото прилича повече на операционна маса. Сигурна съм, че на Джордж не му е неприятно. Откакто той се пренесе в небесата, не ме е докосвала игла... и ако има някакво чудо в промените, Джордж непременно се е намесил.

Джубал реши, че Пати е малко смахната, но извънредно симпатична. Предпочиташе хората, на които в нещо им хлопа дъската. Твърде разсъдливите бързо му ставаха скучни. После се поправи — странностите на Пати не засягаха ума ѝ. Сети се да прибере дрехите му в гардероба, без да ги доближи. Тя беше явно доказателство, че всякакви чудаци могат да възприемат учението на Майк. Значи момчето можеше да научи когото и да било.

Усети кога тя е готова да си тръгне и сам ѝ го подсказа, като я помоли да целуне кръщелничките му за лека нощ. Беше забравил.

— Уморих се. Ставам разсеян.

Тя кимна.

— А мен ме чакат за работа по речника. — Наведе се да го целуне — топло, но кратко. — Ще занеса целувката ти на нашите дечица.

— И погали от мен Медената кифличка.

— Разбира се. Тя те гроква, Джубал. Знае, че обичаш змиите.

— Това е добре. Споделяме водата, братко.

— Ти си бог, Джубал.

След миг Пати не беше в банята. Джубал се отпусна във ваната и откри с изненада, че не е изтощен, а костите изобщо не го болят. Да, Пати ободряваше... с преливащото си щастие. За малко му стана неприятно, че се съобразява с навиците си, но после си напомни, че

иска да остане какъвто е — опак старец, свикнал да угажда на вкоравените си навици.

Накрая се сапуниса, изми се под душа, дори се избърсна, за да не губи време сутринта. След малко залости вратата и остави включен само лампиона до леглото.

Потърси из стаята нещо за четене и се подразни, че не намери нищо, защото най-много се бе пристрастил към този порок. Отпи две глътки от чашата и угаси осветлението.

Приятният разговор с Пати го освежи толкова, че не беше заспал, когато влезе Доун.

— Кой е там?

— Джубал, аз съм — Доун.

— Дяволите ме взели, забравил съм да заключа. Детенце, веднага излизай... Ей, стани от леглото ми! На тебе говоря!

— Добре, Джубал. Но първо искам да ти кажа нещо.

— Е, какво има?

— Отдавна те обичам, също като Джил.

— Ама че... Стига глупости, бързо си изнеси задничето през онази врата.

— Да, Джубал — смирено отвърна тя. — Все пак те моля да ме изслушаш. Трябва да научиш нещо за жените.

— Не сега. Ще ми обясняваш сутринта.

— Не, сега!

Той въздъхна.

— Говори, но не мърдай повече.

— Любими братко мой, мъжете много държат на женската външност. Затова се опитваме да бъдем красиви, това е добро. Знаеш, че бях стриптизьорка. Радвах се, че мъжете се наслаждават на красотата, която им показвах. Беше добро и за мен, защото знаех, че имат нужда от онова, което можех да им дам. Но жените са различни. Ние искаме да знаем какъв е мъжът. Най-глупавите се питат: „Дали е богат?“, по-нормалните: „Ще се грижи ли за децата ми, ще ги обича ли?“, понякога е само „Добър ли е той?“ Какъвто си ти, Джубал. Красотата, която виждаме у вас, не е онази, която вие виждате. Ти си прекрасен, Джубал.

— В името Божие!!!

— Мисля, че говориш вярно. Ти си Бог и аз съм Бог... и имам нужда от тебе. Поднасям ти вода. Ще искаш ли да я споделим и да се сближим?

— Виж какво, момиченце, ако разбирам правилно какво предлагаш...

— Ти грокваш. Да споделим всичко, което сме. Самите себе си.

— Знаех си. Миличка, ти имаш какво да споделиш, и то много... Но аз... Е, закъсняла си с много години. Повярвай ми, съжалявам до болка. Благодаря ти. От все сърце. Сега излез и остави стареца да се наспи.

— Ще заспиш, когато очакването е пълнота. Джубал... бих могла да ти дам още сили. Но гроквам ясно, че изобщо не е необходимо.

(Проклятие, наистина не беше необходимо!)

— Не, Доун. Още веднъж ти благодаря, скъпа моя.

Тя се наведе над него.

— Само още две-три думи. Джил ми каза да плача, ако започнеш да се инатиш. Искаш ли да те измокрят целия? Поне така да споделим водата?

— Джил ще я напляскам!

— Добре, Джубал. Сега започвам да плача.

Доун не издаде нито звук, но топла, тежка капка тупна на гърдите му. После втора, трета... Момичето хълцаше почти безшумно.

Джубал изруга мислено и протегна ръце към нея... Примири се с неизбежното.

[1] Според Библията Матусаил е живял деветстотин шестдесет и девет години. (Битие, 5:27). — Бел. прев. ↑

ТРИДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Джубал се събуди бодър, освежен и щастлив. От години не помнеше да е бил толкова добре преди закуска. Отдавна се бореше с мрачния промеждутък между сънищата и първата чаша кафе, като си внушаваше, че на следващия ден може да е малко по-леко.

А тази сутрин се усети, че си подсвирква. Забеляза, спря, сви рамене и продължи мелодията.

Застана пред огледалото, изкриви лице, но накрая се ухили.

— Непоправимо порочно старче! А ковчега вече са ти го приготвили.

Забеляза бял косъм на гърдите си, изскубна го, пренебрегна множеството още по-бели и се приготви да види какво става със света днес.

Когато излезе, Джил се оказа в коридора пред вратата. Съвпадение? Не вярваше в съвпадения, откакто попадна тук. Всичко беше организирано като в последен модел компютър. Тя веднага се стопи в прегръдката му.

— Джубал! Толкова те обичаме! Ти си Бог.

Той върна целувката със същата сърдечност, защото грокна, че е лицемерие да се въздържа. И откри, че има разлика от целувката с Доун — неуловима, но несъмнена.

По някое време Джубал се отдръпна леко.

— Ах, ти, малка Месалина... как ме насади само!

— Миличък Джубал, ти беше чудесен!

— Хъм... а откъде изобщо ти хрумна, че още ставам за нещо?

Погледът ѝ светна от детска невинност.

— Джубал, сигурна бях, още преди Майк и аз да напуснем дома ни за пръв път. Разбираш ли, ако Майк беше изпаднал в транс — а той пак виждаше всичко наоколо — и искаше да ти зададе въпрос, проверяваше неусетно дали си заспал.

— Но аз винаги спях сам!

— Да, скъпи. Не това исках да ти кажа. Налагаше се да му обяснявам някои неща.

— Пфу! — Джубал реши да не разпитва повече. — Все едно, не биваше да ми залагаш такъв капан.

— Гроквам, че не говориш от сърце. Искахме да си с нас в Гнездото. Изцяло. Нужен си ни. Но понеже си свенлив и скромен в добротата си, направихме необходимото, за да те приемем, без да те засегнем. Както грокваш и ти, нищо страшно не е станало.

— Защо все повтаряш „ние“?

— Беше пълно Споделяне на водата за цялото Гнездо... и ти се присъедини към нас. Дори Майк се събуди, грокваше с тебе и поддържаше общата ни близост.

Джубал реши да се откаже и от тази тема.

— Значи е излязъл от този транс най-после. И затова ти светкат очичките.

— Само отчасти. Винаги се радваме, когато Майк не е в размисъл, за всички ни е хубаво. Но всъщност той никога не ни напуска. Джубал, явно не си грокнул в пълнота нашето Споделяне. Но очакването е пълнота. И Майк не грокваше отначало — мислеше си, че е само за зачеване на яйца, като на Марс.

— Е, това си е основното му предназначение — бебетата. Затова е глупаво да се държи така и един човек, тоест аз, на години, когато вече не желае да увеличава населението.

Тя поклати глава.

— Децата са плодът... но не са основния смисъл. Те придават значение на бъдещето и това е голямо добро. Но в живота си една жена зачева три-четири пъти, най-много десетина. А може да се споделя хиляди пъти — и това е смисълът. Да се сближаваме, завинаги. Майк грокна така, защото зачеването на яйцата и сближаването са напълно разделени на Марс, но нашият начин е най-добрият. Какво щастие е да не съм марсианка, а жена!

Той се взря внимателно в нея.

— Малката, бременна ли си?

— Да, Джубал. Грокнах, че очакването свърши и вече съм свободна да го направя. На повечето жени в Гнездото не им се наложи да чакат, но Доун и аз бяхме заети. А когато грокнахме приближаващото изпитание, знаехме, че ще последва очакване. И ти се досещаш. Майк няма да съгради наново Храма за една нощ, а едната висша жрица няма да бърза и ще си създаде детенце. Очакването винаги е пълнота.

Джубал извлече основния факт от този възвишен миш-маш... или поне представата на Джил какво е станало. Е, в случая вероятностите бяха доста разнообразни. Напомни си да поеме нещата в свои ръце и да я отведе у дома. Не се съмняваше в свръхчовешките способности на Майк, но не би навредило да имат подръка и съвременно оборудване. Нямаше да позволи никаква болест или злополука да сполети Джил, дори ако трябваше да се държи малко по-твърдо с хлапетата.

Замисли се за още една наскоро възникнала вероятност, но реши да не я споменава.

— Къде е Доун? И къде е Майк? Тук е станало ужасно тихо.

Не виждаше никой друг, не чуваше гласове... но чувството за щастливо очакване се засилваше. Би предположил, че след церемонията, в която участва и той — без да подозира — ще настъпи затишие, но напрежението бе още по-явно. Внезапно си припомни детството си — как чакаше първата си среща с пътуващ цирк... и как някой викна: „Ето ги слоновете!“

Струваше ми се и сега, че ако беше малко по-висок, би могъл да надзърне над главите на хората и да види слоновете. Но тук нямаше тълпи.

— Доун ме помоли да ти предам целувките й. Ще бъде заета около три часа. Майк също, отново се оттегли от света.

— Тъй ли...

— Не се разочаровай. Скоро ще се освободи. Полага особено старание да има време за тебе. И за да освободи всички нас. Дюк тършуваше цяла нощ из града, за да докопа всички високоскоростни диктофони. Използваме ги в работата по речника. Който може, сега се тъпче с марсиански символи и когато Майк приключи с това, ще дойде да те види. Доун тъкмо започна да диктува. Аз избълвах една порция, изскочих да ти кажа „добро утро“. Сега ще се върна за последния сеанс. Ето ти и целувката на Доун. Първата беше само от мен. — Тя обви врата му с ръце и жадно притисна устните си в неговите. След малко прошепна: — Олеле! Защо ли чакахме толкова дълго? До скоро!

Джубал завари няколко души в трапезарията. Дюк се обърна към него засмян, махна му и продължи да си пълни устата. Не приличаше на човек след безсънна нощ, а и не беше така — не спеше вече три нощи.

Беки Вези също вдигна глава и възкликна щастливо:

— Здравсти, дърт пръч такъв! — Хвана Джубал за ухото, придърпа го към себе си и прошепна: — Отдавна бях сигурна, но защо не дойде да ме утешиш, когато Професора се спомина? — Добави по-силно: — Седни да се погрижиш за коремчето си и ми кажи какви дяволии си измислил напоследък.

— Ей сега, Беки. — Джубал заобиколи масата. — Здравсти, капитане. Добре ли мина този полет?

— Никакви проблеми. Взе да става скучно. Мисля, че не съм те запознавал с госпожа Ван Тромп. Мила, това е виновникът за цялата шумотевица — единственият и неповторим Джубал Харшо. Двама като него щяха да приседнат на този свят.

Жената беше висока и се отличаваше с несломимото спокойствие на съпругата, която всеки момент може да научи страшната новина за своя мъж. Стана и целуна Джубал.

— Ти си Бог.

— Ъ-ъ... ти си Бог.

Май беше време да приема по-нормално този ритуал. По дяволите, започнеш ли да повтаря тези думи твърде често, щеше да се прости с остатъците от скептицизма си и да им повярва... а и беше приятно да усети ръцете на фру Ван Тромп около себе си. Тя можеше да научи и Джил на още нещо за целувките. Как го казваше Ан? Да се отдадеш изцяло на това, да знаеш, че не бързаш заникъде.

— Ван, сигурно не би трябвало да се учудвам, че те виждам тук.

— Щом летя редовно до Марс — отвърна космонавтът, — трябва и да си бърбя с местните, нали?

— Само заради пазарлъците ли учиш езика?

— Има и други предимства. — Ван Тромп се пресегна към печена филийка и тя пъргаво скочи в ръката му. — Добра храна, чудесна компания.

— Е, така е.

— Джубал — подвикна мадам Везан, — супата те чака!

Той седна на мястото си и завари пържени яйца с шунка, портокалов сок и още много вкуснотии. Беки го тупна по крака.

— Беше чудесен, жребецо.

— Жено, занимавай се с хороскопите си!

— Напомняш ми, приятелю, че трябва да знам точния час на раждането ти.

— Да, ама съм се раждал в три последователни дни. На части.

Беки изтърва доста груба дума.

— И сама мога да науча.

— Преди да ми пораснат всички зъбки, кметството изгоря. Не можеш да ровиш в архива.

— Имам си начини. Да се хванем ли на бас?

— Ако се ежиш още, ще разбереш, че не си достатъчно пораснала, за да не те натупам. Ти как си?

— А как ти изглеждам?

— Пращиш от здраве. Малко си поразширила задника. И си боядисваш косата.

— Няма такова нещо. Забравих що е къна преди незапомнени месеци. Захващай се да учиш, мой човек, ще те отървем от тая бяла козина. И ще се сгъсти като джунгла.

— Беки, отказвам да се подмладя. Стигнах до този упадък с цената на мъчителни усилия и смятам да му се насладя. Престани да дърдориш и ме остави да се наям.

— Слушам, сър. Какъв козел си само!...

Джубал се канеше да излезе, но Човека от Марс нахълта.

— Татко! Ох, Джубал!

— Синко, дръж се като голямо момче. Седни и си изяж закуската с удоволствие. Ще седя при тебе.

— Не дойдох да закузвам. Нека отидем някъде да поговорим.

— Добре.

Тръгнаха към една от празните дневни, а Майк дърпаше Джубал за ръката — същинско хлапе, дочакало любимия си дядо. Избра му широко кресло и се плъосна на един диван наблизо. Панорамните прозорци на стаята откриваха изглед към площадката за кацане. Джубал понечи да завърти креслото, за да не го дразни светлината, но то вече бе преместено — контролът от разстояние определено спестяваше усилия, а и пари (поне за пране, защото изцапаната само за секунда риза беше толкова свежа, че той я облече отново). А и беше за предпочитане пред сляпата тремавост на техниката. Все пак му се виждаше странно това да става без кабели или радиоуправление.

Навремето и почтените коне се плашили от ужасните возила, движещи се без никой да ги тегли.

Дюк им донесе коняк.

— Благодаря, Канибалчо — каза Майк. — Ти ли си новият иконом?

— Все някой трябва да върши и това, Чудовище. Заробил си всеки мозък вкъщи да се поти пред микрофона.

— Е, ще привършат след два часа и ти пак ще се отдадеш на любимото си развратно безделие. Работата свърши, Канибалчо. Точка. Край.

— Целият проклет марсиански език на един залп? Чудовище, да не ти е прегорял някой кондензатор?!

— О, не е целият! Само колкото научих в забавачницата. Умници като Смердльо ще се отбиват на Марс поне още век, за да попълнят оставените от мен празноти. Но аз наистина се изхвърлих мощно — шест седмици субективно време само за тази сутрин, когато споделянето най-после свърши. Сега нека трудолюбивите довършат започнатото, а аз ще мързелувам. — Майк се протегна с прозявка. — Хубаво е. Като свърша някоя работа, винаги ми е добре.

— Преди да се е стъмнило, ще се мъчиш с нещо друго. Шефе, това марсианско чудовище не може да миряса. За пръв път се отпуска от два месеца насам. Трябва да се запише в „Анонимни работохолици“. Или пък ти идвай по-често. Добре му влияеш.

— Опазил ме Господ.

— Канибалчо, разкарай се, за да не ти слушаме лъжите.

— Хайде де — лъжи! Ти ме пристрасти към истината, а това е все едно да си сакат по местенцата, където се отбивам.

Дюк излезе, а Майк вдигна чашата си.

— Споделяме водата, татко.

— Пий до насита, синко.

— Ти си бог.

— Майк, от другите го понасям. Но ти не ме божикай. Познавам те, откакто беше „само едно яйце“.

— Дадено, Джубал.

— И кога почна да пиеш от сутринта? Твърде млад си, ще си съсипеш стомаха. Няма да станеш весел стар пияница като мен.

Майк погледна чашата.

— Пия, когато споделяме. Изобщо не ми влияе, както и на повечето от нас. Освен ако сами поискаме. Веднъж се оставих на алкохола, докато паднах на пода. Странно преживяване. Не е добро, както гроквам. Начин да се обезтелесиш временно, но... всъщност не се обезтелесяваш. Постигам подобно състояние, но много по-приятно и без лоши последствия, когато изпадна в транс.

— Доста икономично.

— И това го има. Почти не харчим пари за пиене. Право да си кажа, поддържането на Храма не ни струваше дори колкото всекидневните разходи в нашия дом. След като се охарчихме в началото, после само подменяхме обзавеждане и купувахме дреболии. От толкова малко се нуждаехме, че не знаех какво да правя с даренията.

— Тогава защо ги събираше?

— Моля? Джубал, трябва да взимаш пари от хората. Ако шоуто е безплатно, баламите не искат да го гледат.

— Знам, но се питах дали и ти си разбрал.

— Да, Джубал, гроквам баламите. Отначало проповядвах безплатно. И не вървеше добре. На нас — хората, ни предстои още дълъг път, преди да оценим по достойнство щедрия дар. Чак до Шестия кръг не давах нищо без пари. Дотогава се научавах да приемат... а това е много по-трудно, отколкото да даваш.

— Да-а... синко, не е зле да напишеш книга за психологията на хората.

— Вече я написах, но на марсиански. Записите са у Смордльо. — Майк вкуси малка глътка, но с голямо наслаждение. — Все пак прием. На някои от нас — Саул, аз, Свен, някои други — ни харесва. Научих се да се оставям съвсем леко на опиянението, после го задържам така и постигам сближаване, почти като транс, но без да се оттеглям от света. Това правя и сега — оставям се да ме сгрее, за да съм щастлив с тебе.

Джубал го наблюдаваше съсредоточено.

— Синко, нещо си намислил.

— Да.

— Искаш ли да ми кажеш?

— Ще ти кажа. Татко, винаги е голямо добро да съм с тебе, дори когато не ме мъчи нищо. Но ти си единственият човек, с когото мога да говоря и да грокнеш, без да се стъписах. Джил... тя гроква винаги, но

ако ме боли, тя страда още повече. Пати пък може да ме облекчи, само че поема тежестта върху себе си. Твърде лесно е да ги нараня, за да споделя с тях нещо, преди да грокна. — Пролича, че мислеше напрегнато. — А потребността от изповед не бива да се пренебрегва. Католиците знаят това и сред тях има мнозина силни духом, способни да понесат бремето на признанието. Фостъритите си правят групови изповеди, така страданието избледнява. Трябва да въведе този ритуал в началното пречистване. Е, случва се и спонтанно, но след като посветеният вече няма нужда от пречистване. Ние също ще трябва да привлечем силни духом хора. „Грехът“ рядко е свързан с голяма злина, но си остава грях, както грешникът го гроква. И когато грокваш с него, може да те заболи. Вече знам. — Той продължи почти тържествено: — Доброто никога не стига. Направих първите си грешки, защото при марсианците доброто и мъдростта винаги са едно цяло. Но ние сме други. Помисли за Джил. Когато я срещнах, нейното добро беше свършено. И все пак беше много объркана. Едва не я погубих, себе си също, преди да разплетем кълбото. Безкрайното й търпение (рядко срещано на тази планета) единствено ни помогна, докато се учех да бъда човек, а тя учеше каквото аз знаех.

Но доброто само по себе си никога не е достатъчно. Необходима е твърда, хладна мъдрост, за да се осъществи доброто. Без намесата на разума доброто върши само зло. Затова имам нужда от тебе, татко. Не само защото те обичам. Искам твоята мъдрост и твоята сила... трябва да ти се изповядам.

Джубал се размърда, сякаш нещо го бодеше.

— Ох, за Бога, Майк, не го превръщай в церемония. Просто си излей душата. Все ще напиаме къде е изходът.

— Добре, татко.

Но Майк не продължи. След малко Джубал попита:

— Да не си потиснат заради разрушаването на Храма? Мога да те разбера. Но не си разорен, ще построиш друг.

— О, това няма никакво значение!

— Защо?

— Храмът беше дневник с вече изписани страници. Беше време да съградим нов, вместо да драскаме върху направеното. Огънят не може да погълне преживяното... а от практическата гледна точка на политиката, да те преследват по толкова зрелищен начин е предимство

за бъдещето. Църквите процъфтяват от мъченичество и гонения. За тях това е най-добрата реклама. Джубал, всъщност последните два-три дни бяха много приятно откъсване от претовареното всекидневие. И нищо лошо не е станало. — Изражението на лицето му се промени рязко. — Татко, съвсем наскоро осъзнах, че съм шпионин.

— Синко, що за приказки?

— Шпионин на Старите. Те са ме пратили да разузная вместо тях.

Джубал се поколеба, но каза каквото мислеше:

— Майк, знам, че имаш блестящ ум. Нито мога да се меря с тебе по способности, нито ги бях срещал у друг човек. Но дори гениите са податливи на заблуди.

— Знам. Нека ти обясня, а ти прецени дали съм полудял. Знаеш как работят наблюдателните спътници на специалните служби...

— Не знам.

— Не си мислех за подробностите, които биха интересували Дюк, а за общия принцип. Движат се в орбита, събират данни и ги съхраняват. В определен момент центърът установява връзка с тях и извлича цялата събрана информация. Същото направиха с мен. Ясно ти е, че в Гнездото си служим с това, което се нарича „телепатия“.

— Принудихте ме да повярвам.

— Защото е така. Но този разговор е само между нас двамата, а и никой не би се опитал да разчете мислите ти. Не съм сигурен дали е възможно. Дори снощи връзката беше през съзнанието на Доун, а не през твоето.

— Е, поне имам някаква утеха.

— Аз съм „само едно яйце“ в това умение, но Старите са майстори. Те поддържаха връзка с мен, но ме оставяха да правя каквото реша, по-точно — не ми обръщаха внимание. После изцедиха от мен всичко, което видях, чух, направих, грокнах, за да го съхранят. Не че са го заличили от съзнанието ми. Така да се каже, пуснаха си касетата и си я презаписаха. Усетих кога започна, но свърши преди да прекъсна връзката. Те престанаха да ме слушат, не можах дори да възразя.

— Ами... май не са те използвали особено умело...

— Употребиха ме според собствените си възгледи. Нямаше да се възпротивя, с радост бих предложил да го върша доброволно, стига да

знаех, преди да напусна Марс. Но те не са искали да знам. Трябвало е да грокна, без да се намесват.

— Тъкмо щях да добавя, че щом вече си свободен от това недостойно надничане в главата ти, няма нищо страшно. Както аз виждам положението, дори някой марсианец да вървеше по петите ти през тези две години и половина, само щеше да привлеча любопитни погледи.

Майк не се отърси от мрачното си настроение.

— Джубал, нека ти разкажа нещо. Изслушай ме, после ще го обсъждаме. — Майк обясни за липсващата Пета планета, чиито останки образували астероидния пояс. — Е, какво мислиш?

— Напомня ми митовете за потопа.

— Не е същото. За потопа не си сигурен. Но убеден ли си, че Помпей и Херкулан са разрушени?

— Да, разбира се. Това е установен факт.

— Джубал, унищожаването на Петата планета от Старите е факт колкото и някогашното изригване на Везувий, но е съхранено много по-подробно. Не е мит, а факт.

— Ще трябва още да ми обясняваш. Да разбирам ли, че се боиш Старите да не подложат и нашата Земя на същото лечение? Ще ми се разсърдиш ли, ако ти кажа, че ми е малко трудно да преглътна цялата история?

— Джубал, не само Старите са способни на това. Достатъчно е да разбираш физиката на процеса, устройството на материята — а ти виждаш как правя това непрекъснато. Първо грокваш онова, което искаш да насочиш. Мога да го направя още сега. Да речем, с кълбо плътно вещество с диаметър стотина километра, близо до земното ядро. Така става твърде голямо, но нали ще искаме да е бързо и безболезнено. Ако не друго, за да не натъжаваме Джил. Усещам мястото и размерите му, гроквам старателно какви са връзките на частиците...

Лицето му загуби всякакво изражение, зениците му се скриха под клепачите.

— Я престани! — скастри го Харшо. — Не знам дали ще можеш, но не искам дори да опитваш!

Човека от Марс си върна нормалния вид.

— Но аз никога няма да го помисля! За мен е злина... защото съм човек.

— Но не вярваш и те да са настроени така?

— Не вярвам. Биха могли да грокнат, че е красота. Не съм сигурен. Е, учението дава възможност и на мен да го направя... но подобно намерение е немислимо. Дори Джил ще се справи. По-точно, ще знае точно как. Но и тя не може, защото е човек. Та това е нейната планета! Ето ти същността на учението за нас — първо самоосъзнаване, после самоконтрол. Докато човек овладее способността да унищожи Земята без нескъпопосани устройства като термоядрените бомби, за него вече е невъзможно да го пожелае. Гроквам в пълнота, че ще се обезтелеси, ако опита. И това ще сложи край на заплахата, защото нашите Стари не остават да се навъртат наоколо като марсианските.

— Хъм... синко, щом решихме да проверим не са ли се завъдили прилепи в твоята камбанария, нека си изясним още нещо. Винаги говориш за тези „Стари“ толкова небрежно, сякаш аз споменавам кучето на съседите. Но ми е трудно да приема съществуването на духове. Как изглеждат „Старите“?

— Ами като всеки друг марсианец.

— И по какво ги различаваш от възрастните особи? През стените ли минават?

— Всеки марсианец може да го прави. И аз минавах през стени вчера.

— Виж ти... да не трептят или са прозрачни?

— Не. Виждаш ги, чуваш ги, усещаш ги — с всички сетива. Все едно са образ в стереоизлъчвателя, но свършен и присъстващ пряко в съзнанието ти. Джубал, такива въпроси биха прозвучали неуместно на Марс. Но тук имат основание. Ако си присъствал при обезтелесяването на приятел... тоест, на смъртта му, ако си хапнал от тялото му, а после си видял неговия дух, говорил си с него и си го докосвал... би ли повярвал?

— Или ще повярвам, или ще си кажа, че съм безнадежден случай.

— Добре. Тук може и да е само видение, защото ако гроквам вярно, нашите духове не остават при хората, когато се обезтелесят. Но или целият Марс се управлява от една масова халюцинация, или е

вярно по-простото обяснение... подсказано от целия ми опит там. Защото на Марс „духовете“ са най-могъщата и несъмнено най-многобройната част от населението. Онези, които още се намират в телата си, са слуги на Старите.

— Така да бъде — кимна Джубал. — Това може да противоречи изцяло на собствения ми опит, но понеже се отнася само до тази планета, може и да съм провинциалист. Синко, значи се страхуваш, че може да ни премахнат?

— Не това ме плаши — колебливо каза Майк. — Досещам се, че е вероятно да изберат между две възможности — или да ни унищожат, или да завладеят културата ни, за да ни пресътворят по свой образ и подобие.

— Значи не те плаши опасността да ни пръснат на парчета? Трудно ми е да се настроя толкова безстрастно.

— Разбираш ли, според техните представи за света, ние сме болни и сакати. Виж какво си правим един на друг, как не успяваме да се разберем, почти напълно се проваляме в опитите си да грокнем. Виж нашите войни, епидемии и глад. За тях това е лудост. Знам. И мисля, че ще предпочетат да ни изтребят от милосърдие. Само правя догадки, не съм някой от Старите. Но, Джубал, дори да решат, ще минат... — Майк млъкна задълго, — поне петстотин години, може би и пет хиляди, преди да предприемат решителното действие.

— Най-дългото заседание на съдебно жури, за което съм чувал.

— Основната разлика между двете раси е, че марсианците никога не бързат. Ще предпочетат да прекарат в размисъл още век или цели десет, за да са сигурни, че са грокнали в пълнота.

— Щом е така, синко, недей да се измъчваш. Ако след петстотин или хиляда години човечеството не може да поукротить съседите си, ние двамата няма с какво да помогнем. Но подозирам, че дотогава хората ще се научат.

— И аз гроквам, но непълно. Вече ти казах, че не това ме тревожи. За мен е по-страшно да се намесят, да решат, че е нужно да ни променят. Не могат. Опитат ли да ни превърнат в марсианци, ще ни убият още по-сигурно, но далеч не толкова безболезнено. Ще бъде голяма злина.

Джубал се позабави с въпроса си.

— Синко, а ти не се ли занимаваше точно с това?

Майк го погледна нещастно.

— Да, така започнах. Но вече се стремя към друго. Татко, аз знам, че в началото беше разочарован от мен.

— Беше си твоя работа, синко.

— Вярно. Всеки решава сам. Никой не може да грокне при изпитание вместо мен. Същото важи за тебе... за всеки друг. Ти си Бог.

— Не приемам да ме качваш на пиедестал.

— Не можеш да се откажеш от това. Ти си Бог, аз съм Бог и всичко, което гроква, е Бог. А аз съм онова, което виждам, чувствам, преживявам. Аз съм всичко, което гроквам. Татко, осъзнах ужасното състояние на тази планета и грокнах, макар и не в пълнота, че бих могъл да го променя. Това не се учи в класни стаи. По принуда го прикрих като религия — но не е. Подмамих баламите да захапят кукичката, като гъделичках любопитството им. Донякъде потръгна, както и очаквах. Учението е достъпно за хората, защото и аз успях да го схвана, докато бях в гнездото на Марс. Нашите братя се разбират — сам видя и сподели — живеят в мир и щастие, без вражди и ревност.

Дори да беше само това, постигнах победа. Дарът на мъжко-женското е най-ценният. Вероятно тази романтична телесна любов е присъща само за нашата планета. Жалко, ако е вярно, защото вселената се оказва по-бедна, отколкото може да стане. Гроквам смътно, че ние-които-сме-богове ще съхраним и разпространим този скъпоценен дар. Сливането на телата и душите в споделен екстаз, взаимната радост... на Марс нищо не може да се сравни с това. И гроквам в пълнота, че именно това е богатството и чудото на Земята. Джубал, докато човешкото същество не е вкусило съкровището на общото блаженство, в пълна близост на съзнанията, не само на телата, остава си девствено и самотно. Гроквам, че ти е ясно. Самото ти нежелание да рискуваш по-непълноценно преживяване го доказва. Ти винаги грокваш. Без да имаш нужда от езика. Доун ни каза, че си проникнал в съзнанието ѝ още по-дълбоко, отколкото в тялото.

— Ъ-ъ... дамата малко преувеличава.

— Доун не е способна да говори невярно за това. Прости ми, но всички бяхме там. Чрез нея... а ти споделяше с нас.

Джубал се въздържа да каже, че само този път бе повярвал във възможността да разбира мислите на другите... не, по-скоро чувствата им. Само съжаляваше, но без горчивина, че не е с половин век по-

млад, иначе Доун щеше да се лиши от добавката „госпожица“ към името си, а той дръзко би рискувал с още един брак, въпреки старите белези. И не би заменил тази нощ за всички години, които му остават. Всъщност Майк беше прав.

— Продължавай.

— Сексуалната връзка трябва да бъде такава. Но твърде бавно гроквах, че се случва съвсем рядко. Има само безразличие, чисто механични сношения, насилие, съблазняване — игра, не по-приятна от рулетката, но доста по-нечестна. Проституция, съзнателно или принудително въздържание, страх, угризения, омраза, грубост. Децата израстват с внушението, че сексът е „грешен“, „срамен“, „животински“, че трябва да го крият и да се боят от него. Прекрасното съвършенство между мъжа и жената се обръща с главата надолу и става изкривено и смазващо.

И цялата злина е свързана с ревността. Джубал, просто не можех да повярвам. Още не гроквам в пълнота думата „ревност“, защото за мен е невероятно безумие. Когато вкусих това блаженство за пръв път, веднага поисках да го споделя с всичките си водни братя — пряко с жените, непряко с мъжете. Самата идея да запазя за себе си този вечно непресъхващ извор на щастие би ме ужасила. Но аз дори не помислих за това. Естествено, нямах и следа от желание да преживея чудото с някого, когото още не съм съхранил в душата си. Джубал, физически съм неспособен да се любя с жена, която не е споделила водата с мен. Важи за цялото Гнездо. Духовна импотентност, ако съзнанията не се сливат като плътта.

Джубал си помисли печално, че подобни отношения са добри само за ангели, когато аерокола кацна на площадката зад прозореца. Обърна се да погледне и в този момент въздушната машина изчезна.

— Загазихме ли?

— Не — успокои го Майк. — Вече подозират, че сме тук. По-скоро търсят само мен. Смятат останалите за мъртви. Интересуваше ги само Срединният храм. Не закачат хората от другите кръгове... — Ухили се весело. — Бихме могли да натрупаме парички, ако пуснем клиенти в това крило. Градът гъмжи от биячите на архиепископ Шорт.

— Не е ли време семейството да се премести другаде?

— Не се безпокой. Тази кола дори не може да съобщи нищо по радиото. Аз бдя. Вече е лесно, откакто Джил се отказа от заблудата си,

че е „неправилно“ да се обезтелесят хората, носещи злина. Преди използвах твърде сложни начини, за да осигуря безопасност. Но сега Джил съзнава, че прибягвам до тази крайност, само ако грокна в пълнота. — Човека от Марс грейна в момчешка усмивка. — Снощи тя дори ми помогна за една малка чистка... и не за пръв път.

— Какво сте направили?

— А, някои дреболии около бягството ми от затвора. Не можех да пусна някои хора на свобода. Бяха с твърде уродлива психика. Отървах се от тях, преди да махна решетките и вратите. Гроквах този град бавно, месеци наред. Повечето от най-злите хора тук дори не бяха в затвора. Чаках и попълвах списъка, за всеки исках да се уверя безпогрешно. Е, ние ще напуснем този град, но и те вече не живеят тук. Обезтелесих ги и ги пратих да опитат пак. Когато Джил грокна в пълнота, че е невъзможно да убиеш някого, отказа се от задръжките си. Постъпихме като съдията, показал червен картон на играча за излишна грубост.

— Момче, не се ли боиш, че започваш да се правиш на Господ?

Във веселието на Майк нямаше и следа от срам.

— Аз съм си Бог. И ти си Бог. Всеки скапаняк, когото премахвам, също е Бог. Джубал, нали казват, че Бог виждал всяко паднало врабче. Така е. Но на английски най-точно може да се каже, че Бог неизбежно вижда птичката, защото и Врабчето е Бог. Когато котката го дебне, двамата с врабчето са Бог, с Божиите помисли в себе си.

Още една кола изчезна, преди да докосне площадката. Джубал си замълча.

— Колко души извади от играта снощи?

— Около четиристотин и петдесет. Не ги броих. Това е доста пренаселен град. И за малко ще бъде необичайно почтен. Разбира се, не съм изкоренил злото. Само учението може да постигне това. — Майк отново се намръщи. — Ето за какво трябва да се допитам до тебе, татко. Страхувам се, че подведох своите братя.

— В какво?

— Твърде оптимистично са настроени. Виждат колко сме щастливи, колко сме силни, здрави и свежи... и колко се обичаме. И сега мислят, че са грокнали близкото време, когато цялото човечество ще постигне тази красота. О, няма да е утре. Някои от нас грокват, че и две хилядолетия не са прекалено много за осъществяването на такава

мисия. Но ще се случи някога. И аз си въобразявах, че е възможно, Джубал. Накарах и тях да повярват. Само че пропуснах най-същественото — хората не са марсианци. Допусках грешката отново и отново. Поправях се и пак бърках. Каквото е добро за марсианците, не е непременно добро и за хората. Да, логиката на идеите, изразима само на марсиански, важи и за двете раси. Тя е неизменна, но... фактите са други. Значи и резултатите.

Не разбирах защо при този глад някои хора не се предложат доброволно като храна за останалите. На Марс щеше да е очевидно решение, дори чест. Не разбирах защо толкова треперят над децата. Нашите две момиченца щяха да бъдат захвърлени навън на онази планета, за да живеят или да умрат. Девет от всеки десет нимфи там умират още в първия сезон. Следвах вярна логика, но не схващах фактите — тук не децата, а зрелите хора се конкурират. На Марс възрастните не е нужно да се състезават, подборът е извършен. Но и при двете раси има подбор, иначе ще западнат. Не знам доколко съм бъркал, когато опитвах да премахна боричкането, но напоследък грокнах, че човечеството просто няма да ми позволи това.

Дюк надникна в стаята.

— Майк, гледаш ли какво става навън? Пред хотела се събира тълпа.

— Знам. Кажи на другите, че очакването още не е пълнота. — Пак се обърна към Джубал. — „Ти си Бог“ не е послание на радостта и щастието. То е дръзко предизвикателство и пълно приемане на собствената отговорност. Но рядко успявах да обясня това. Ето, само нашите братя, които са тук, можах да ме разберат, да преглътнат и горчилката заедно със сладостта. Те грокнаха. Стотици и хиляди или настояваха да има награда без усилия — само да „повярват“, или обръщаха гръб. Каквото и да казвах, те упорито настояваха, че Бог е нещо извън самите тях. Нещо, което жадува да приеме в лоното си всеки тъп безделник, да го утеши и приласкае. Струваше им се непоносима идеята, че трябва да се трудят, че сами са виновни за несполуките си. — Човека от Марс поклати глава. — Провалите ми са несравнимо повече от успехите и вече се питам дали грокването в пълнота ще покаже, че съм сбъркал посоката. Може би тази раса трябва да е разединена, да се мрази и сражава, да бъде вечно нещастна,

а всеки да воюва дори със себе си... за да има подбор. Кажи ми, татко. Трябва да ми кажеш.

— По дяволите, Майк, а защо си втълпи, че съм непогрешим?

— Сигурно не си. Но когато и да изпитам нужда да разбера нещо, винаги си успявал да ми обясниш... и се е оказвало, че говориш вярно.

— Да пукна, ако се примиря с такова обожествяване! Но едно ми е ясно. Все повтаряш на другите да не прибързват, нали казваш, че „очакването е пълнота“.

— Да.

— Сега нарушаваш собственото си правило. Очаквал си твърде малко — нищожно кратък миг според марсианците. И вече си готов да излезеш от играта. Доказа, че подходът ти върши чудесна работа за малка група хора. Потвърждавам това с удоволствие. Никога не съм виждал по-щастливи, здрави и весели създания. Би трябвало да е достатъчно за тебе. Като станат още хиляда пъти по толкова, пак ще си приказваме. Съгласен ли си?

— Говориш вярно, татко.

— Не съм свършил. Притесняваш се, че не си хванал на въдицата деветдесет и девет от всеки сто, значи цялата раса не може да съществува без злините си, нуждае се от тях, за да има подбор. Проклет да съм, момче! Та нали ти точно с подбор се занимаваш! Да го кажа иначе — онези, които се провалят и не те разберат, сами се обричат. Мислил ли си да премахнеш собствеността и парите?

— О, не! В Гнездото нямаме нужда от тях, обаче...

— Никое здраво семейство няма нужда от тях. Но наложи ли се да си имаш работа с останалите хора, опираш до тези неща. От Сам научих, че нашите братя не се възнасят над земните грижи, напротив — боравят с пари по-ловко от всякога. Така ли е?

— Да. Щом грокнеш, не е сложно да завъртиш парите.

— Ето, току-що сътвори нова красота: „Блажени са богатите духом, защото ще натрупат тлъсти пачки“. А как се проявяват нашите хора във всичко друго? По-добре от средния човек или по-зле?

— Много по-добре, разбира се. Джубал, това не е вярно. Учението е метод за успешно решаване на всякакви проблеми.

— Сам си отговори, синко. Няма да отсъждам вярно ли е това, което казваш. Питам те, а ти ми казваш — конкуренцията е станала

още по-безмилостна. Ако само една хилядна от хората са способни да чуят твоето послание, просто ще трябва да им го предадеш. И само след няколко поколения тъпанарите ще измрат, а приелите учението ще наследят Земята. Когато и да стане — след хиляда години, след десет хиляди, ще има време да се появи ново препятствие, което ще трябва да прескачат. Но не се поддавай на съмнения, само защото малцина са се превърнали в ангели за една нощ. Не съм очаквал дори един да успее. Мислех си, че се държиш страшно глупаво, като се правиш на проповедник.

Майк въздъхна и се усмихна.

— И аз вече се боях от същото. Страхувах се, че съм заблудил нашите братя.

— Е, бих предпочел да наречеш шоуто „Църква на космическия лош дъх“ или нещо такова. Но името няма значение. Щом имаш истината, можеш да я покажеш. Приказките нищо не доказват. Покажи на хората.

Майк не отговори. Клепачите му се притвориха, той застина неподвижно. Джубал се размърда неспокойно. Май прекали и накара момчето да изпадне в транс.

А Майк се ухили.

— Татко, ти ми вкара ума в главата. Вече съм готов да им покажа. Гроквам в пълнота. — Човека от Марс се изправи. — Очакването свърши.

ТРИДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Джубал и Майк влязоха в големия хол със стереото. Цялото Гнездо се бе събрало да гледа. Полицаяте едва удържаха многолюдното, разгорещено сбирание долу. Човека от Марс наблюдаваше с кротко щастие в очите.

— Те идват. Сега е пълнота.

Радостното очакване сякаш избухна с нова сила, но никой не помръдна.

— Да, ще е страхотен номер, любими — съгласи се Джил.

— И вече са готови — добави Пати.

— Добре ще е да се облека по-изструпано — каза Майк. — Имам ли някакви дрехи в това леговище? Пати?

— Ей сега, Майкъл.

— Синко — обади се Джубал, — тази сган отвън се е настроила зле. Сигурен ли си, че точно сега е подходящият момент да се занимаваш с тях?

— О, сигурен съм. Дошли са да ме видят... и ще слеза да се срещна с тях. — Млъкна, защото го обличаха с главозамайваща бързина. Всяка дреха сякаш знаеше къде ѝ е мястото. — В тази работа има и задължения, не само удоволствия. Звездата трябва да изнесе представление. Грохваш ли ме? Точно това очакват баламите.

— Шефе, Майк знае какво върши — подхвърли Дюк.

— Да... но нямам вяра на тълпите.

— Повечето са любопитковци. Има и фостърити, както и други недоволни. Майк ще се справи. Ще видиш. Нали така, Майк?

— Уцели десетката, Канибалчо. Първо ги накарай да дойдат на шоуто, после им извърти коронния си номер. Къде ми е шапката? Не бива да ходя по такъв пек без шапка. — Скъпа панамена шапка с ярка многоцветна лента се настани меко на главата му. Той я накриви закачливо. — Ето ме! Добре ли изглеждам?

Вече беше облечен като на службите за непосветени — чудесно ушит бял костюм, белоснежна риза с пищно проблясващо шалче.

— Само тежкарското куфарче ти липсва — каза Бен.

— Грокваш, че имам нужда от куфарче? Пати, тук ще се намери ли някое?

Джил застана до него.

— Миличък, Бен си прави майтап с тебе. Идеален си. — Нагласи шалчето му и го целуна... а Джубал усети целувката. — Върви да им говориш.

— Аха. Време е за номера. Ан, Дюк, готови ли сте?

— Да, Майк.

Ан носеше тогата си на Свидетел, обвиваща я в непоклатимо достойнство. Дюк беше пълна нейна противоположност — раздърпан, с увиснала запалена цигара на долната устна, със стара бейзболна шапка, на която бе забол журналистическа карта. Бе окичен с камери.

Тръгнаха към фоайето пред четирите апартамента на последния етаж. Само Джубал ги последва. Другите трийсетина се скупчиха около стереото. Майк спря до вратата. Там имаше масичка с кана вода, чаши и купа с плодове.

— Най-добре не идвай по-нататък — каза на Джубал, — иначе Пати ще трябва да те води обратно покрай кобрите си. — Напълни една чаша и отпи. — От проповеди ожаднявам.

Подаде чашата на Ан, взе нож и си отрязва парче ябълка. Дюк взе чашата и я предаде на Джубал, който изведнъж усети, че гърлото му е пресъхнало.

Майк стисна ръката му и се засмя.

— Стига си се притеснявал. Ще трае само няколко минути. Пак ще се видим, татко.

Тримата излязоха, а Джубал се върна в хола. Още държеше чашата. Някой я взе от ръката му, но той не забеляза, вперил поглед в стереоизображението.

Тълпата се съгъстваше все повече, а рехавата редица полицаи имаше само палки. Чуваха се откъслечни крясъци.

— Пати, къде са сега? — попита някой.

— Слязоха току-що. Майкъл ги изпревари малко, защото Дюк хвана Ан да не падне. Минават край рецепцията. Вече забелязаха Майк, започнаха да го снимат.

Появи се огромната глава на жизнерадостен водещ.

— Подвижния новинарски екип на „Ню Уърлд“ е както винаги на най-горещото място. Вие гледате предаването „Щастлива ваканция“.

Преди секунда научихме, че фалшивият месия, известен и като Човека от Марс, е изпълзвал от скривалището си в една хотелска стая в този прекрасен град. Явно Смит е решил да се предаде на властите. Вчера той избяга, след като взриви затвора с мощни експлозиви, донесени му тайно от негови фанатични привърженици. Но непробиваемата полицейска блокада изглежда го е разколебала. Още нищо не е сигурно — повтарям, не се знае какво ще стане, затова останете с нас и ще бъдете най-осведомените хора в света... а сега няколко думи от вашия местен спонсор, който подпомага разкриването на вълнуващите тайни...

— Благодаря, „Щастлива ваканция“, благодаря и на всички, които гледат „Ню Уърлд“! Защо трябва да изберете „Райски цени“? Защото нашите цени са най-ниските! Елате да се убедите лично в „Елисейски полета“, новооткрития комплекс за избрани клиенти. Това е земя, отнета от залива, всеки парцел гарантирано остава един метър над водата и при най-високите вълни, а пък този нищожен наем... охо, ще се видим по-късно, приятели, обадете ни се на този номер!

— Аз ви благодаря, Джик Морис, също и на всички, участвали в изграждането на „Елисейски полета“! Приятели, май ще има нещо интересно! Да, започва се...

(— Излизат пред хотела — тихо каза Пати. — Хората още не забелязват Майк.)

— Ето... виждате главния вход на великолепия хотел „Сан Суси“, Перлата на Залива, чиято управа не носи никаква отговорност за този беглец от правосъдието, напротив — оказа пълно съдействие на властите, както четем в току-що полученото изявление на господин Дейвис, началника на местното полицейско управление. А докато чакаме предстоящите събития, няколко факта от странния живот на този получовек, израснал на Марс...

Кадрите се сменяха бързо — отдавнашния старт на „Посланик“, изящния полет на „Защитник“ в пространството, тласкан от двигателите „Лайл“, марсианците на своята планета, триумфалното завръщане на „Защитник“, секунда-две от първото интервю с фалшивия „Човек от Марс“, още по-кратка панорама на залата в Двореца на властта, шумното връчване на почетния докторат. Коментарът беше като откос на скорострелна картечница.

— Пати, виждаш ли ги?

— Майкъл стои на площадката над стъпалата, тълпата е на стотина метра от него. Полицията още ги удържа. Майк чака Дюк да смени някакъв обектив. Не бързат.

Камерата се завъртя да покаже човешкото гъмжило.

— Приятели, сигурно разбирате състоянието на тези порядъчни хора. Напоследък в града им се случиха неприятни неща и те не са в особено добро настроение. Виждаха как някои потъпкват всякакви норми, как позорят силите на реда. Имат право да се гневят. Фанатизираниите поклонници на заклеимения като антихрист Смит не се спираха пред нищо, за да всяват хаос в напразен опит да измъкнат водача си от ръцете на правосъдието. Всичко може да се случи... всичко! — Гласът на водещия зазвуча по-настървено: — Да, той излиза... върви към хората! — Камерата се завъртя светкавично, Майк крачеше право към обектива. Ан и Дюк бяха изостанали. — Ето го! Ето го! Наближава решителният момент!

Майк вървеше спокойно, стереото вече го показваше в естествена големина, сякаш се бе върнал в стаята при водните си братя. Спря в края на полянката пред хотела, на броени метри от тълпата.

— Викахте ли ме?

Отвърнаха му с ръмжене.

По небето се носеха разпръснати облачета. Слънцето се показва и лъчите му огряха Човека от Марс.

Дрехите му изчезнаха. Стоеше пред множеството в златното сияние на красотата си. Болка прониза Джубал. Каза си, че и Микеланджело би слязъл от скелето в Сикстинската капела, за да увековечи това великолепиe.

Майк промълви кротко:

— Вижте ме. Аз съм Син Човешки.

Прекъснаха предаването за десетсекунден кан-кан, танцорките пееха за най-чудесния, най-еротичния сапун и подканяха дамите да запазят опаковките, за да участват в рекламната игра.

Когато белите мехурчета изчезнаха сред кръшен смях, чу се яростното:

— Ти си проклет от Бога!

Парче от тухла удари Майк по ребрата. Той се обърна към нападателя и му каза:

— Но ти също си Бог. Можеш да прокълнеш само себе си... и не можеш да избягаш от своето проклятие.

— Богохулник!

Камък разцепи кожата на челото му. Потече кръв. Майк говореше невъзмутимо:

— Когато се опълчвате срещу мен, всъщност се борите със себе си... защото вие сте Бог, аз съм Бог и всичко, което гроква, е Бог. Друг няма. — Камъните се сипеха върху него, вече кървеше на много места. — Чуйте Истината. Нямайте нужда от омразата, от насилието, от страха. Поднасям ви водата на живота... — Изведнъж в ръката му се появи искряща кристална чаша. — ...и можете да я споделите когато пожелаете, за да живеете заедно в мир, любов и щастие.

Камък пръсна чашата. Следващият го удари по устата.

А Майк се усмихваше с кървящите си устни, гледаше право в камерата с угрижена нежност. Може би някаква светлинна илюзия или особеност на обективите обкръжаваше главата му със златен ореол.

— О, братя мои, толкова ви обичам! Пийте до насита. Споделяйте и се сближавайте завинаги. Вие сте Бог.

— Ти си Бог — шепнешком му отговори Джубал.

Петсекундно прекъсване

— „Пещерата Кахуенга“! Нощният клуб с истински смог от Лос Анджелис, доставян всеки ден в резервоари. Шест екзотични танцьорки!

И веднага:

— Да го линчуваме! Да сложим на копелето вратовръзката за чернилки!

Едрокалибрена пушка гръмна от упор и откъсна дясната ръка на Майк в лакътя. Подканващо разтворената длан тупна меко в тревата.

— Айде, Дребосък, цели се по-убаво!

Тълпата дюдюкаше, чуваха се ръкопляскания и смях. Тухла смаза носа на Майк.

— Истината е проста, но Пътят човешки е труден. Първо трябва да се научите как да владеете себе си. Другото ще дойде само. Благословен е онзи, който се познава и си налага волята си, защото негов е светът, любов и щастие ще го съпровождат, накъдето и да тръгне.

Нов изстрел, после още два едновременно. Куршум четиридесет и пети калибър се заби над сърцето на Майк, пръсна шестото ребро и се отвори голяма разкъсана рана. От едрите сачми на ловната пушка едната му раменна кост щръкна през жълто-червената дупка.

Майк се олюля леко, продължи да говори ясно и бавно:

— Ти си Бог. Познай това и Пътят е открит пред тебе.

— Проклет да си! Стига е мърсил Името Божие!

— Хайде, хора! Да го довършим!

Тълпата се втурна напред, поведена от първия смелчага с бухалка в ръцете. Удряха Майк с камъни и юмруци, събориха го и започнаха да го тъпчат. Той говореше, а те чупеха ребрата му, смазваха прекрасното тяло, откъснаха му едното ухо. Накрая някой се разкрещя:

— Дръпнете се да му лисна бензин!

След предупреждението сред сганта се отвори кръг, камерата показва в едър план лицето и раменете на Майк. Човека от Марс се усмихна на своите братя и изрече ясно и тихо:

— Обичам ви.

Непредпазлив скакалец кацна на една педя от лицето му, Майк се обърна да го погледне.

— Ти си Бог — каза му щастливо и се обезтелеси.

ТРИДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Пламъци и облаци дим запълниха стереокартината.

— Олеле! — почтително промълви Пати. — По-страхотен завършващ номер не е имало на света.

— Да — сериозно потвърди Беки, — и самият Професор не би се сетил.

Ван Тромп прошепна на себе си:

— Какъв стил само! Умно изпипано. Момчето си отиде достойно.

Джубал се вторачи в братята си. Нима беше единственият, който чувстваше нещо? Джил и Доун седяха прегърнати, но те винаги правеха така, когато бяха заедно. Не изглеждаха разстроени. Дори в спокойните очи на Доркас нямаше сълзи.

Адът се смени с усмихнатия водещ.

— А сега, приятели, да отделим време и на нашите спонсори от „Елисейски полета“, които вежливо ни отстъпиха, за да...

Пати изключи стереото и каза:

— Ан и Дюк вече се качват. Ще ги преведа през фойето и ще обядваме.

Понечи да излезе, но Джубал я спря.

— Пати, ти знаеше ли какво се кани да направи Майк?

Тя го погледна озадачено.

— Не, разбира се. Необходимо беше да очакваме пълнота. Никой не знаеше.

— Джубал... — Джил го гледаше. — Любими татко наш... моля те да грокнеш в пълнота. Майк не е мъртъв. Как може да умре, щом е невъзможно да го убият? Нито ще ни напусне някога — вече сме го грокнали. Ти си Бог.

— Ти си Бог — повтори той зашеметено.

— Така е по-добре. Ела да седнеш между мен и Доун.

— Не искам. Оставете ме на мира.

Сляпо се затътри към стаята си, залости вратата и се опря тежко с двете си ръце върху облегалката на леглото. Синко, синко! Защо не

умрях вместо тебе! Имаше за какво да живее... но един стар идиот, когото момчето уважаваше прекалено, трябваше непременно да се раздрънка, да го подтикне към никому ненужно, безсмислено мъченичество. Ако Майк беше дал на простаците нещо „страхотно“ — като бингото или стереовизията... А той реши да им дари Истината. Или частица от нея. Че пука ли му на някой за Истината? Джубал се разсмя през сълзи.

След малко си избърса очите, стисна зъби и затършува из сака. Винаги носеше необходимото, откакто инсултът сполетя Дъглас и му напомни, че плътта е тленна.

Сега не можеше да понесе своя удар. Предписа си три таблетки, за да стане по-бързо, гълтна ги с вода и веднага се просна на леглото. Скоро вече не изпитваше болка.

Но един далечен глас проникна в съзнанието му.

— Джубал...

— Пошивам ши. Ражкарай ше.

— Джубал! Татко, моля те!

— А?... Майк, какво има?

— Събуди се! Още не е пълнота. Нека ти помогна.

— Добре, Майк — въздъхна Джубал.

Остави се да бъде пренесен в банята. Главата му се наведе над тоалетната чиния, той повърна, взе долетялата чаша вода и си изплакна устата.

— Сега добре ли си?

— Добре съм, синко. Благодаря ти.

— Тогава ще отида да си върша работата. Обичам те, татко. Ти си Бог.

— Обичам те, Майк. Ти си Бог.

Джубал се позабави, докато си придаде по-човешки вид. Преоблече се, гълтна малко бренди, за да потисне киселините в стомаха си. Отиде при другите.

Пати беше сама в стаята с дрънкалото. Още беше изключено. Тя се извърна.

— Джубал, искаш ли да хапнеш?

— Да, благодаря.

Тя стана.

— Чудесно. За съжаление повечето се наядоха набързо и се разбягаха по задачи. Но всеки остави целувка за тебе. Ето ти ги накуп.

Успя да му предаде цялата поверена ѝ обич, скрепена с нейната. Накрая Джубал се почувства изпълнен със сила. От тъгата не остана и помен.

— Ела в кухнята. Тони излезе и които сме тук засега, се събрахме в кухнята. Не че ръмженето му можеше да уплаши някого. — Тя се закова на място и се опита да погледне тила си. — Последната сцена не се ли е променила малко? Вижда ли се дим?

Джубал потвърди тържествено. Не виждаше промяна... но нямаше да се бори с чудатостите на Пати.

— Очаквах — кимна тя. — Мога да виждам всичко едновременно, освен себе си. Все още ми е нужно двойно огледало, за да си разгледам гърба. Майк казва, че скоро ще бъда Зряща без никакви ограничения. Но това не е важно.

Десетина от братята седяха около масата и покрай стените в кухнята. Дюк стоеше пред печката и разбъркваше нещо в малка тенджерата.

— Здравсти, шефе. Поръчах аерокола с двайсет места. По-голяма не може да кацне тук... а пък трябва да настаним бебетата и любимците на Пати. Добре ли направих?

— Няма спор. Всички ли идват у дома?

Ако спалните не стигнат, момичетата ще се настанят по две в стая, ще сложат и походни легла в хола и още тук-там. Пък и нали ще спят по двама в легло... Като се замисли, едва ли и на него ще му позволят да спи сам... реши да не се съпротивлява. Толкова е уютно да има топло тяло до тебе, дори и да не ти минават други намерения през главата. За Бога, беше забравил колко е хубаво! Да се сближиш...

— Няма да дойдат всички. Тим ще ни закара, ще върне аеробуса и ще заmine за Тексас. Капитана, Беатрис и Свен ще оставим в Ню Джърси.

Сам също се обърна.

— Рут и аз искаме да се върнем при децата. Саул ще дойде с нас.

— Не може ли първо да минете през дома за ден-два?

— Сигурно може. Ще питам Рут.

— Шефе — намеси се Дюк, — кога ще напълним басейна?

— Е, досега не сме пускали водата преди април, но с новите нагреватели е все едно. — Джубал помисли малко. — Само че времето не го бива много. Онзи ден пак валя сняг.

— Шефе, нека да те открехна. Тая банда може да газии в сняг до кръста, без да се усети, само за да поплува. Пък и нали знаеш, че може да стоплим водата по-евтино, без да горим нафта.

— Джубал!

— Кажи, Рут.

— Ще останем няколко дни. Не липсвам чак толкова на хлапетата, а и не намирам да поема ролята на майка, без Пати да е наоколо, за да ги укротява. А и ти още не си видял косата ми разпиляна във вода. Ще бъда същинска „Дай, за да получиш“.

— Значи си уредихме среща в басейна. Ей, къде се запиляха Касапина и Холандеца? Беатрис още не е идвала у дома, а и няма защо да бързат толкова.

— Ще им кажа, шефе.

— Пати, твоите змии ще изтърпят ли едно топло и чисто мазе, докато ги настаним по-удобно? Не говоря за Медената кифличка, тя си е като човек. Но май не е добре кобрите да пълзят из цялата къща.

— Разбира се, Джубал.

— Я да видим сега... — Той се обърна. — Доун, учила ли си стенография?

— Нужна ѝ е като трети крак — обади се Ан. — Помни не по-зле от мен.

— Трябваше да се досетя. Бързо ли пишеш на клавиатура?

— Ще се науча, щом желаяш.

— Смятай се за секретарка, докато в някой храм се появи свободно място за висша жрица. Джил, забравихме ли някого?

— Не сме, шефе. Но всички останали могат да ти се изтърсят по всяко време. И ще го правят.

— Ясно ми е. Второ гнездо, когато и както има нужда от него. — Той надникна в тенджерката през рамото на Дюк. Имаше малко бульон. — Хъм... Майк ли е?

— Ъхъ. — Дюк вдигна лъжицата към устата си. — Има нужда от малко сол.

— Да, на Майк му трябваша повечко подправки. — И Джубал опита бульона. Наистина беше сладък и солта нямаше да е излишна. —

Но да го грокнем какъвто е. Кой още не е споделил?

— Само ти. Тони ми даде строги наставления да разбърквам на ръка, да добавям по малко вода и да те чакам. За да не прегори.

— Я дай насам две чаши. Ще споделим и ще грокнем заедно.

— Веднага, шефе. — Чашите кацнаха лекичко до тенджерката. — Голяма шегичка ще си направим с Майк. Все се кълнеше, че ще ме надживее. Щял да ме поднесе вместо печена пуйка за Деня на благодарността. Пък може и аз да съм прецаканият, защото се хванахме на бас и няма как да си получа паричките.

— Значи печелиш поради неявяване на другия участник. Сипи по равно и за двамата.

Джубал вдигна чашата.

— Споделяме!

— И се сближаваме.

Бавно отпиха от бульона, за да усетят вкуса, да възхвалят, съхранят и грокнат своя брат. Джубал все пак се учуди, че въпреки прилива на чувства в очите му не бликнаха сълзи от спокойното щастие. Какво тромаво и слабичко хлапе беше неговият син, когато се срещнаха за пръв път... с такава жажда да го харесат, толкова наивен в дребните си грешки. И в каква горда сила се превърна, без да загуби нито за миг ангелската си невинност. Най-сетне те гроквам, синко — и не бих променил нито секунда от станалото!

Пати вече му бе сложила обяда на масата. Той усети, че го гложди глад, сякаш е минала седмица от закуската. Сам казваше:

— Убеждавам Саул, че не е нужно да променяме плановете. Продължаваме както досега. Щом имаш най-добрата стока, бизнесът се разраства, ако ще основателят да е напуснал този свят.

— Не споря — отвърна Саул. — Ти и Рут ще основате храм, ние също. Но сега трябва да изчакаме, докато натрупаме капитал. Това не ти е схлупена улична църквичка, дето ще я настаниш в опразнен магазин. Имаме нужда от помещения и оборудване — значи от пари. Да не споменавам, че трябва да отделим средства, за да отидат Смрадльо и Мариям на Марс за година-две... има и безброй дреболии.

— Добре де, кой ти възразява? Ще очакваме пълнота... и ще продължим по пътя.

Джубал се намеси неочаквано:

— Парите не са никакъв проблем.

— Защо?

— Като адвокат не би трябвало да ви казвам това... но като воден брат правя каквото грокна. Един момент... Ан!

— Да, шефе.

— Купи онова място, където пребиха Майк. В радиус трийсетина метра наоколо.

— Шефе, това е общински паркинг. Отхапем ли тридесет метра околоръст, ще закачим и улица, заедно с част от земята на хотела.

— Недей да спориш.

— Само ти съобщавам фактите.

— Извинявай. Ще продадат земята. И ще отклонят улицата. По дяволите, ако им извием ръчичките както трябва, направо ще ни подарят парцела. Стига работата да мине през Джо Дъглас. Накарай го да поиска от моргата каквото остана след изстъпленията на онези зомбита. Ще погребем тялото там... да речем, след година. Целият град ще оплаква Майк, а ченгетата, които не го защитиха, ще стоят мирно и ще отдават чест.

Какво ли да сложат на гроба? Смазаната кариатида? Не, Майк имаше сили да носи товара си. По-добре Малката русалка... но пък никой няма да разбере смисъла. Значи Майк, какъвто беше с думите: „Вижте ме. Аз съм Син Човешки.“ Ако Дюк не е хванал подходящ кадър, в „Ню Уърлд“ имат пълен запис. А може би сред бъдещите братя ще се намери някой с душа на Роден, който няма да украси момчето излишно.

— Ще го заровим там — продължи Джубал на глас, — нека червеите и топлият дъждец го грокват. Аз гроквам, че на Майк ще му хареса. Ан, искам да говоря с Джо Дъглас, щом се приберем у дома.

— Да, шефе. И ние грокваме с тебе.

— Сега за другото. — Обясни им какво съдържаше завещанието на Майк. — Значи ви е ясно, че всеки от вас е поне мултимилионер, може би и повече от това... скоро не съм поглеждал книжата. И няма никакви условия. Но гроквам, че ще харчите каквото е нужно за храмове и подобни неща. Нищо не ви пречи да си купувате и яхти, ако пожелаете. А, да! Джо Дъглас остава пълномощник на всеки, който иска да му повери управлението на капитала си, при същата заплата... но гроквам, че Джо няма да го бъде още дълго, след което

задълженията му се прехвърлят на Бен Какстън. Ти какво ще кажеш, Бен?

Какстън вдигна рамене.

— Нека да е на мое име. Но май ще си наема добър бизнесмен. Казва се Саул.

— Всичко е уредено. Ще има очакване, но никой не би посмял да оспори такова завещание. Майк се е постарал. Ще видите. Е, кога ще се махнем оттук? Платихме ли си сметките?

— Джубал — кротко го възпря Бен, — този хотел е наш.

Скоро бяха в аеробуса, без полицията да им досажда — градът затихна бързо след изблика на насилие. Джубал седна отпред до Смрадльо Махмуд и се отпусна. Не усещаше умора, нито печал. Дори не бързаше да се прибере в убежището си. Обсъдиха плановете на Махмуд да останат с Мариям на Марс около година, за да научат езика по-задълбочено. За радост на Джубал, Смрадльо първо искаше да довърши своята работа по фонетичната транскрипция в речника.

Джубал промърмори недоволно:

— Май ще ме принудите да се захвана с тази мъчнотия, за да разбирам какво си дърдорите.

— Както грокнеш, братко.

— Но проклет да съм, ако залягам над учението всеки ден! Ще се занимавам, когато ми е приятно, както съм правил винаги.

Махмуд помълча.

— Редовните уроци в Храма бяха заради групите. Но на някои отделихме особено внимание.

— И аз ще имам нужда от това.

— Например, едва ли подозираш колко е напреднала Ан. С нейната свършена памет научи марсиански за нула време, чрез мислена връзка с Майк.

— Да, обаче аз не се радвам на такава памет, а и Майк не е наблизо.

— Не, но Ан ще е до тебе. Макар да си голям инат, Доун може да те свърже с нея, стига да ѝ позволиш. А за втория урок няма да имаш нужда от ничия помощ. Ан ще се справи. По календара ще минат броени дни и ти вече ще мислиш на марсиански... Ще бъде доста по-дълго по субективното време, но има ли значение? — Махмуд му се

озъби нахално. — И много ще ти харесат упражненията за затвърждаване на материала.

Джубал се наежи мигновено.

— Ти си един долен и порочен арабин, който отмъкна най-добрата ми секретарка.

— За което съм ти вечно задължен. Но не си я загубил напълно. И тя ще те учи. Дори ще настоява.

— Я се премести. Искam да помисля.

По някое време Джубал подвижна:

— Дежурната!

Доркас седна до него, готова да записва. Той я огледа.

— Дете, по-щастлива си от всякога. Светиш!

Доркас отвърна замечтано:

— Реших да го нарека Денис.

— Уместно — кимна Джубал.

Дори малко да бъркаш за бащата, добави мислено.

— Работи ли ти се?

— О, да! Чувствам се чудесно!

— Започваме. Сценарий за стереопиеса. Първи вариант. Работно заглавие: „Марсианецът на име Смит“. Интродукция — варио към Марс от космоса. Да се използват документални кадри в плавен преход към мястото, където е кацнал „Посланик“. Среден план на кораба — компютърен макетаж. Кадри на марсианци — от готовите или да бъдат заснети допълнително. Нова сцена — вътрешността на космически кораб. Жена на операционна маса...

ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Нямаше съмнение каква присъда ще бъде произнесена на третата планета от Слънчевата система. Старите от четвъртата планета не бяха всезнаещи, а и по своему бяха същите провинциалисти като хората. Гроквайки според собствените си ценности, дори с помощта на много по-всеобхватната си логика, след време непременно щяха да открият неизлечима „злина“ у трескавото и буйно същество на третата планета. Злина, която трябва да бъде изтръгната с корена, щом бъде грокната, съхранена и намразена.

Но докато стигнеха бавно до решението, щеше да бъде невероятно, почти невъзможно Старите да унищожат странната и непредвидима раса. Опасността беше толкова нищожна, че бдящите над третата планета не ѝ отделиха дори частица от вечността.

Поне Фостър я пренебрегна напълно.

— Дигби!

Помощникът му го погледна.

— Да, Фостър?

— Ще отсъствам няколко епохи. Имам специална задача. Запознай се с новия си началник. — Фостър се обърна и каза: — Майк, това е Архангел Дигби, твойт помощник. Знае кое къде е в работилницата и ще се увериш, че на бригадир като него можеш да разчиташ.

— Не се съмнявам, че ще се разбираме — увери го Архангел Михаил и попита Дигби: — Не сме ли се срещали преди?

— Не си спомням. Но при тази безкрайност от времена и места...

Дигби сви рамене.

— Няма значение. Ти си Бог.

— Ти си Бог — отвърна Дигби.

— Стига формални любезности — сгълча ги Фостър. — Оставил съм ви купища работа и нямате цяла вечност на разположение, за да се размотавате. Вярно, „Ти си Бог“... но кой не е?

Той ги напусна, а Майк побутна назад нимба си и се зае с работата. Вече виждаше много желателни промени...

Источник: <http://sfbg.us>

Издание:

СТРАННИК В СТРАННА СТРАНА. 1997. Изд. Камея, София. Биб. Фантастика, No.14. Роман. Превод: Владимир ЗАРКОВ [Stranger in Strange Land / Robert A. HEINLEIN (1961)]. Редактор: Валерия ПОЛЯНОВА. Ходожник: Камея Design. Печат: Светлина ЕАД, Ямбол. Формат: 54×84/16. Печатни коли: 26. Страници: 416. Цена: 4000.00 лв. ISBN 954-8340-18-6.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.